

Bundel – Commissie Leefomgeving van 27 november 2023

Agenda bijlagen

spreekijdverdeling commissies – 4 uur

Agenda Commissie_Leefomgeving 27 november 2023

27-11-2023 Technische vragen commissie Leefomgeving

Schriftelijke beantwoording vraag UVR SON leefomgeving 27-11

2023-11-27 20 Verslag commissie Leefomgeving 27 november 2023

Beantwoording vraag PvdD bij agendapunt 10a – VTH-brief (cie. Leefomgeving 27-11-2023)

Beantwoording vraag PvdD bij agendapunt 10a – VTH-brief (2) (cie. Leefomgeving

Energie/Ruimtelijke Ontwikkeling: Brief Energie Samen Noord-Holland betreffende windpark Noorder IJ-plas (C-agenda Leefomgeving –leidend– 22-01-2024 en Ruimte 15-01-2024)

ESNH Oproep Noorder IJ-plas 20231220 (002)_Geredigeerd

1 Opening en mededelingen

2 18:15 – Inspreekhalfuur

3 Vaststellen agenda, verslag 16-10-2023 en 19-10-2023, lijst moties en lijst toezeggingen

Agenda Commissie_Leefomgeving 27 november 2023

2023-10-16 Verslag commissie Leefomgeving 16 oktober 2023

2023-10-19 Verslag commissie Leefomgeving 19 oktober 2023

Moties commissie Leefomgeving 27-11-2023

Toezeggingen d.d. 23-11-2023

3.a Doorkijk agendering onderwerpen portefeuilles Leefomgeving 2024

Doorkijk agendering onderwerpen Commissie Leefomgeving 27-11-2023

4 A-agenda Klimaat en Energie

4.a 18:45 – Initiatiefvoorstel Zon Voor Allen (SP)

Behandelveorstel:

De commissie kan met de indiener, elkaar en gedeputeerde het voorliggende initiatiefvoorstel en de reactie van GS bespreken, alvorens het voorstel eventueel voor besluitvorming wordt doorgeleid naar PS.

Initiatiefvoorstel SP Plan Zon Voor Allen

4.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

Toelichting:

GS adviseren over het initiatiefvoorstel 'Zon voor Allen' dat door de SP-fractie is ingediend. Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

Dossier 12822 voorblad

Initiatiefvoorstel SP 'Zon Voor Allen.pdf

Brief aan PS over reactie initiatiefvoorstel SP 'Zon voor allen'.pdf

4.a.2 Uitstelbrief Initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

Uitstelbrief initiatiefvoorstel SP Zon voor allen.pdf

5 B-agenda Klimaat en Energie

5.a 19:10 – C- naar B-agenderingsverzoek JA21 Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon

Toelichting:

JA21 heeft in september jl. bijgaand C- naar B- agenderingsverzoek ingediend voor de stukken bij 5a1 en 5a2 (oorspronkelijk geagendeerd op de C-agenda van de commissie Ruimte van 11 september 2023).

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde in gesprek gaan over bijgaand agenderingsverzoek van JA21.

Agenderingsverzoek JA21 Brief Aanwijzing stimuleringsgebied Zon C- naar B-agenda

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van deze procedure hebben Gedeputeerde Staten besloten om dit stimuleringsgebied aan te wijzen, het als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVN2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijzigingswerkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

Dossier 12908 voorblad

Locatie stimuleringsgebied.docx

Overzicht ontwerp wijzigingen OVN2022 ronde 2023-II.docx

Brief aan PS over besluit tot aanwijzen stimuleringsgebied zon Hoofdweg gemeente Haarlemmermeer.pdf

- 5.a.2 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)
Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp. Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van dit verzoek en besloten om dit stimuleringsgebied als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVN2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.
Dossier 12906 voorblad
Locatie.docx
Overzicht ontwerpwijzigingen OVN2022 ronde 2023-II.docx
Brief aan PS over besluit tot aanwijzen stimuleringsgebied zon Vijfhuizerweg gemeente Haarlemmermeer.pdf
- 6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
- 7 A-agenda Algemeen
- 7.a 19:35 – Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)
Toelichting:
In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2023 op basis van de huidige verwachtingen.
Behandelaar:
Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen in de laatste begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Leefomgeving.
Dossier 13726 voorblad
1. Voordracht laatste begrotingswijziging 2023
2. Laatste begrotingswijziging 2023
Brief aan PS over Laatste begrotingswijziging 2023
- 8 A-agenda Gezondheid en Milieu
- 8.a 19:55 – Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (gedeputeerde Beemsterboer)
Toelichting:
De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.
Behandelaar:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.
Dossier 13635 voorblad
OD IJmond Voordracht wijziging GR okt 2023 def
PvA wijziging GRODIJ (002)
GR ODIJmond aanpassingen Wgr notitie versie 10102023
Brief aan PS over Omgevingsdienst IJmond
- 9 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 10 B-agenda Gezondheid en Milieu
- 10.a 20:20 – VTH Taken: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 20 november 2023
Het college van Gedeputeerde Staten informeert voorafgaand aan ieder vergadering van de Commissie Leefomgeving over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals.
Dossier 13968 voorblad
Tata Voorvallen Analyse 2023
Brief aan PS over informatievoorziening VTH provinciale bedrijven
- 10.b 20:55 – Gewijzigd voornemen projectbesluit Heracleus-Groen Staal MET AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M126-2023

Toelichting:

De provincie wijzigt op verzoek van Tata Steel het voornemen in de projectprocedure voor de realisatie van het project Heracless-Groen Staal.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 126-2023 kan worden ingestemd.

Dossier 13699 voorblad

Brief aan PS over Gewijzigd voornemen projectbesluit Heracless-Groen Staal

01 Brief van Tata Steel aan GS d.d. 11 september 2023 inzake Heracless-Groen Staal

02 Gewijzigde Notitie Voornemen Projectbesluit Heracless-Groen Staal

03 Aangevuld Participatieplan Heracless-Groen Staal

04 Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal

M126-2023 AANGENOMEN

M170-2022 AANGENOMEN

11 B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

11.a 21:35 – Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 MET AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M182-2022

Toelichting:

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet. GS leggen PS de concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 voor ter bespreking in de commissie Leefomgeving. Daarna stellen GS de definitieve uitgangspunten vast.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 182-2022 kan worden ingestemd.

Dossier 13826 voorblad

bijlage concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027

Brief aan PS over concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027

M182-2022 AANGENOMEN

12 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

13 Sluiting

14 C-agenda Klimaat en Energie

14.a Energie: Ingekomen brief vereniging Heiloo Energie over Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 – Heiloo) (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)

Begeleidende mail ingekomen brief vereniging Heiloo Energie over Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 – Heiloo)_Geredigeerd

Ingekomen brief vereniging Heiloo Energie over Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 – Heiloo)

Ingekomen Brief Stichting Duurzaam Heiloo Voorziening zonnepanelen tevens geluidbeperkende maatregel bij de A9

14.b Energie/Financiën: Alliander (C-agenda – leidende commissie – Leefomgeving en Bestuur 27-11-2023)

n.v.t.

Dossier 13654 voorblad

Bijlage 1 – Procesbeschrijving en evaluatie

Brief aan PS over Alliander

14.c Energie: Ingekomen brief Regioteam Energietransitie Provincie Noord-Holland, houd ruimte voor de ontwikkeling van zonneweides (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)

Brief Noord Holland provinciaal beleid zon – 3 november 2023

14.d Klimaat: Actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023) *Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten met een brief over de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (APK).*

Dossier 13755 voorblad

Brief aan PS over actualisatie Actieprogramma Klimaat

Het energiesysteem in Nederland verandert snel, ook in Noord-Holland. Het elektriciteitsnetwerk bereikt vooral door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit. Met de voortgangsrapportage over de uitvoering van het energie-infrastructuurbeleid worden Provinciale Staten geïnformeerd naar aanleiding van de vooraankondiging netcongestie op het hoogspanningsnet die TenneT op 18 oktober jl. heeft gedaan.

Dossier 13727 voorblad

Voortgangsrapportage energie-infra

Persbericht Tennet

Kamerbrief ministerie EZK

Brief aan PS over voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur Noord-Holland november 2023

- 14.f Klimaat/Energie: Brief aan gemeenteraden programma VAWOZ (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Brief aan gemeenteraden programma VAWOZ definitief 6-11-23
- 14.g Klimaat: Uitvoeringsprogramma pMIEK Noord-Holland 1.0 en Startnotitie pMIEK Noord-Holland 2.0 (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
GS hebben het Uitvoeringsprogramma provinciaal meerjarenprogramma infrastructuur en klimaat (pMIEK) 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma bevat concrete afspraken over de uitvoering van de projecten uit de pMIEKs 1.0 NHN en NHZ. De startnotitie beschrijft de afspraken over aanpak en proces om te komen tot een Energievisie en pMIEK 2.0 voor de provincie.
Dossier 13730 voorblad
Uitvoeringsprogramma pMIEK 1 NH
Startnotitie pMIEK 2 NH
Brief aan PS over uitvoeringsprogramma en startnotitie pMIEK Noord-Holland
- 15 C-agenda Gezondheid en Milieu
- 15.a Omgevingsdiensten: Ingekomen mail OD NHN – Maak kennis met Lars Voskuil, de nieuwe voorzitter van de OD NHN (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Omgevingsdiensten: Ingekomen mail OD NHN – Maak kennis met Lars Voskuil, de nieuwe voorzitter van de OD NHN
- 15.b Omgevingsdiensten: ODIJ AB besluiten verg. 19-7-2023 vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage (C-agenda 27-11-2023)
Begeleidende mail ODIJ AB besluiten verg. 19-7-2023 vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage
ABB terugkoppeling uitkomsten Ab vergadering OD IJmond – Provincie_Noord-Holland
Bijlage 1_Nota van beantwoording aan de raden mbt zienswijzen begroting_1.pdf – Bijlage Nota van beantwoording zienswijze begroting 2024
Bijlage 2_ Jaarverslag 2022 incl IBT rapportage.pdf – Bijlage Aangepast jaarverslag 2022
Bijlage 3_ Eerste Bestuursrapportage T1.pdf – Bijlage Eerste Bestuursrapportage 2023
- 15.c Omgevingsdiensten: mail OD NZKG met presentaties werkbezoek 31 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Mail OD NZKG Nazending presentaties werkbezoek Statenleden aan Tata Steel op 30
Presentatie Groen Staal 30102023
Presentatie OD directeuren 30102023
- 16 C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport
- 16.a Economie/Cultuur: IPO BAC Regionale economie en Cultuur agenda 12 okt 2023 (C-agenda Cie Bestuur en Cie Leefomgeving 27-11-2023)
Bestuurlijke adviescie Regionale Economie en Cultuur IPO –concept agenda 12 okt 2023
- 16.b Cultuur: Mogelijkheid aanmelden Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD) Nieuwsbrief
Nieuwsbrief VSCD

Spreekijdverdeling commissies – 4 uur
versie april 2023

De tijd loopt ook bij het interrumpen van mede-commissieleden en GS.

Ordevoorstellen, vragen aan sprekers, beantwoorden van interrupties en rondvraagpunten tellen niet mee voor de spreekijd.

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 4 uur
BBB	8	16 min. (5+11)
VVD	8	16 min. (5+11)
PvdA	7	14 min. (5+7)
GroenLinks	7	14 min. (5+7)
D66	4	10 min. (5+5)
PvdD	4	10 min. (5+5)
JA21	3	9 min. (5+3)
PVV	3	9 min. (5+3)
VOLT	2	8 min. (5+3)
CDA	2	8 min. (5+3)
Forum voor Democratie	2	8 min. (5+3)
SP	2	8 min. (5+3)
50PLUS	2	8 min. (5+3)
ChristenUnie	1	6 min. (5+1)
GS (25%)		<i>48 min.</i>

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	27-11-2023
Tijd	18:15 – 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	<p>De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalftuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 24 november 2023) bij commissieadviseur Mariëtte van Boheemen: commissieleefomgeving@noord-holland.nl. U kunt ook vooraf een bijdrage mailen.</p> <p>Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalftuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.</p>

- 1**   **Opening en mededelingen**

- 2**   **Inspreekhalftuur**
18:15
- 3**   **Vaststellen agenda, verslag 16-10-2023 en 19-10-2023, lijst moties en lijst toezeggingen**

- 3.a**   **Doorkijk agendering onderwerpen portefeuilles Leefomgeving 2024**

- 4**   **A-agenda Klimaat en Energie**

- 4.a**   **Initiatiefvoorstel Zon Voor Allen (SP)**
18:45   Behandelvoorstel:
De commissie kan met de indiener, elkaar en gedeputeerde het voorliggende initiatiefvoorstel en de reactie van GS bespreken, alvorens het voorstel eventueel voor besluitvorming wordt doorgeleid naar PS.

4.a.1   Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

Toelichting:

GS adviseren over het initiatiefvoorstel 'Zon voor Allen' dat door de SP-fractie is ingediend. Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

4.a.2   Uitstelbrief Initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

5   B-agenda Klimaat en Energie

5.a   C- naar B-agenderingsverzoek JA21 Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon

19:10

Toelichting:

JA21 heeft in september jl. bijgaand C- naar B- agenderingsverzoek ingediend voor de stukken bij 5a1 en 5a2 (oorspronkelijk geagendeerd op de C-agenda van de commissie Ruimte van 11 september 2023).

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde in gesprek gaan over bijgaand agenderingsverzoek van JA21.

5.a.1   Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van deze procedure hebben Gedeputeerde Staten besloten om dit stimuleringsgebied aan te wijzen, het als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijzigingwerkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

5.a.2   Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp. Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van dit verzoek en besloten om dit stimuleringsgebied als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijziging

werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

7 A-agenda Algemeen

7.a Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)

19:35

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2023 op basis van de huidige verwachtingen.

Behandelvoorstel:

Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen in de laatste begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Leefomgeving.

8 A-agenda Gezondheid en Milieu

8.a Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (A-agenda Leefomgeving 27-11-2023) (gedeputeerde Beemsterboer)

19:55

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Behandelvoorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

9 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

10 B-agenda Gezondheid en Milieu

10.a VTH-brief (volgt uit GS 21-11-2023)

20:20

10.b Gewijzigd voornemen projectbesluit Heraclass-Groen Staal MET

20:55 **AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M126-2023**

Toelichting:

De provincie wijzigt op verzoek van Tata Steel het voornemen in de projectprocedure voor de realisatie van het project Heraclass-Groen Staal.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 126-2023 kan worden ingestemd.

11 **B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**

11.a **Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 MET**

21:35 **AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M182-2022**

Toelichting:

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet. GS leggen PS de concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 voor ter bespreking in de commissie Leefomgeving. Daarna stellen GS de definitieve uitgangspunten vast.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 182-2022 kan worden ingestemd.

12 **Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

13 **Sluiting**

14 **C-agenda Klimaat en Energie**

14.a **Energie: Ingekomen brief vereniging Heiloo Energie over Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 - Heiloo) (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**

- 14.b**   **Energie/Financiën: Alliander (C-agenda – leidende commissie – Leefomgeving en Bestuur 27-11-2023)**
- 14.c**   **Energie: Ingekomen brief Regioteam Energietransitie Provincie Noord-Holland, houd ruimte voor de ontwikkeling van zonneweides (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 14.d**   **Klimaat: Actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten met een brief over de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (APK).
- 14.e**   **Energie: Voortgangsbrief PS over energie–infrastructuur (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
Het energiesysteem in Nederland verandert snel, ook in Noord-Holland. Het elektriciteitsnetwerk bereikt vooral door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit. Met de voortgangsrapportage over de uitvoering van het energie–infrastructuurbeleid worden Provinciale Staten geïnformeerd naar aanleiding van de vooraankondiging netcongestie op het hoogspanningsnet die TenneT op 18 oktober jl. heeft gedaan.
- 15**   **C-agenda Gezondheid en Milieu**
- 15.a**   **Omgevingsdiensten: Ingekomen mail OD NHN – Maak kennis met Lars Voskuil, de nieuwe voorzitter van de OD NHN (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 15.b**   **Omgevingsdiensten: ODIJ AB besluiten verg. 19-7-2023 vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage (C-agenda 27-11-2023)**
- 15.c**   **Omgevingsdiensten: mail OD NZKG met presentaties werkbezoek 31 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 16**   **C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**
- 16.a**   **Economie/Cultuur: IPO BAC Regionale economie en Cultuur agenda 12 okt 2023 (C-agenda Cie Bestuur en Cie Leefomgeving 27-11-2023)**

Technische vragen Commissie Leefomgeving

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	VVD – Bastiaan de Wit	5	Kocken	Stimuleringsgebied zon	Waar liggen de mandaten van PS en GS vast inzake welk orgaan het besluit moet nemen over dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen inzake energieopwekking (wind of zon op land), en wat zijn die mandaten?	<p>Voor windturbines bepaalt de Elektriciteitswet 1998 in artikel 9f lid 1 en 2 dat GS bevoegd vergunningverlenend en coördinerend gezag zijn voor windparken van 5-100 MW. Als een windpark niet in het bestemmingsplan past en er dus een omgevingsvergunning voor de afwijking van het bestemmingsplan nodig is, bepaalt artikel 6.5 Besluit omgevingsrecht dat PS een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor deze afwijking dienen te geven.</p> <p>Vanaf 1 januari 2024 geldt onder de Omgevingswet dat GS voor windparken van 5-100 MW een projectbesluit dienen te nemen. Ook de netaansluiting valt daaronder. Dit staat dan in artikel 9c, lid 1, Elektriciteitswet 1998. Een vvgb van PS is niet meer nodig.</p> <p>Voor zonneparken geldt dat gemeenten vergunningverlenend bevoegd gezag zijn. Zonneparken met een omvang vanaf 50 MW kunnen vallen onder de Rijkscoördinatieregeling. Dit geldt onder de huidige Elektriciteitswet 1998 en onder de toekomstige Omgevingswet. Voor zonneparken die niet voldoen aan de locatie en omvangseisen zoals opgenomen in artikel 2.22 van de Omgevingsregeling OVN2020 kunnen GS stimuleringsgebieden aanwijzen (artikel 2.24). Dit geldt ook onder de OVN2022, zo</p>

					blijkt uit artikel 6.2 en 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022.	
2	VVD – Bastiaan de Wit	5	Kocken	Stimuleringsgebied zon	In welke mate, in relatie tot bovenstaande vraag, treedt er verschil op inzake de mandaten in gevallen dat er wel of juist niet sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling binnen een RES-gebied (als in: gebied vastgesteld in RES in Omgevingsverordening NH2022)?	De omstandigheid dat een wind- of zonnepark binnen of buiten RES zoekgebied al dan niet mogelijk wordt gemaakt heeft geen invloed op de hierboven omschreven bevoegdheidsverdeling GS/PS. De werkingsgebieden in de OVNH2022 geven aan waar bepaalde provinciale regels gelden. De OVNH2022 heeft voor windenergie een werkingsgebied “Zoekgebieden wind en zon RES 1” (artikel 6.36 OVNH2022). Voor zonne-energie geldt in de OVNH2022 het werkingsgebied “landelijk gebied” (artikel 6.39 OVNH2022).
3	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Op welke wijze kan het interbestuurlijke Programma VTH-stelsel gevolgen hebben voor de taakstelling van de Omgevingsdienst IJmond?	De OD IJmond constateert dat er op Rijksniveau, onder andere via het Interbestuurlijk Programma VTH, steeds specifiekere eisen worden gesteld voor de werkwijze van de omgevingsdiensten in het algemeen. Volgens de OD IJmond kunnen de veranderende taakstelling van de afgelopen jaren én de opkomende trends zorgen voor een groei in de dienstverlening per gemeente. Als de dienstverlening per deelnemer wijzigt dan kan dit ook invloed hebben op de bestuurlijke verhoudingen in het Algemeen bestuur (de verhouding van de stemmen over de AB-leden van de verschillende deelnemers wordt namelijk bepaald op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage van iedere deelnemer aan het openbaar lichaam).
4	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling	Hoe wordt het mandaatbesluit over het basistakenpakket aangepast aan de Omgevingswet, wat verandert er precies ten opzichte van het huidige basistakenpakket?	Het mandaatbesluit is beleidsneutraal overgezet met gebruikmaking van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Er is een nieuwe bevoegdheid bijgekomen voor de omgevingsdienst in het kader van

5				Omgevingsdienst IJmond		de EU-Verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van water (2020/741).
	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Het mandaatbesluit moet voor 1 januari zijn vastgesteld. Wanneer wordt PS hierover geïnformeerd?	Naar verwachting stellen GS de gewijzigde mandaten 28 november 2023 vast. Conform artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht moet de directeur/secretaris van de omgevingsdienst vervolgens instemmen met de mandaatverlening door ons college. Zodra die instemming is ontvangen wordt het mandaatbesluit gepubliceerd en is het voor iedereen openbaar.
6	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting is al wettelijk vastgelegd. Nieuw in de Wgr is dat in de GRODIJ ook vastgelegd moet worden of de raad of PS zienswijzen over andere besluiten kunnen indienen. De Kadernota zou bijvoorbeeld voor zienswijzen aan de raad en PS voorgelegd kunnen worden. Dat ligt op dit moment niet voor de hand omdat de huidige begrotingscyclus en interne procedure in dat geval aangepast moet worden. Gezien deze gevolgen is het voorstel om deze mogelijkheid met colleges en de raden en PS te bespreken in het derde spoor van de wijziging van de GRODIJ. In welke periode is dat dan? En wat betekent dat voor de huidige begrotingscyclus?	Het derde spoor van de GR-wijziging betreft de aanpassing in verband met afspraken uit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Dit is voorzien in de periode voorjaar 2024 tot eind 2025. Voor de huidige begrotingscyclus heeft dat geen gevolgen; PS kunnen een zienswijze indienen op de begroting.
7	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Het bestuur moet de gemeenteraden en PS actief informeren wanneer zij de inschatting maakt dat de raden en PS die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Er ligt een voorstel om de tekst van het huidige	De OD IJmond werkt met tertiaalrapportages per periode van vier maanden.

					artikel aan te passen om de actieve informatieplicht duidelijker naar voren te laten komen. In de nieuwe tekst staat dat de inlichtingen worden verstrekt bij de periodieke rapportages. Wat wordt concreet bedoeld met periodieke rapportages. Is dat 3 maandelijks, jaarlijks?	
8	PvdD	8a	Beemsterboer	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	Er ligt een voorstel om Artikel 9b participatie toe te voegen. Deze luidt: "Inwoners van de deelnemers en belanghebbenden <i>kunnen</i> door de deelnemers bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van het openbare lichaam betrokken worden. Het algemeen bestuur kan in overleg met de deelnemer tot een participatieprocedure komen die afwijkt van het eerste lid." In welke gevallen worden deelnemers en belanghebbenden betrokken? En in welke gevallen kan het algemeen bestuur in overleg met de deelnemer tot een participatieprocedure die afwijkt van het eerste lid? Wat betekent dit concreet voor de mogelijkheden van participatie van deelnemers en belanghebbenden?	Er wordt voor gekozen de participatie in principe bij de provincie en gemeenten zelf te laten plaatsvinden aangezien daar sprake is van beleidsvorming. Daarvoor gelden de gebruikelijke condities. Het voorgestelde art. 9b biedt de ruimte om te kiezen voor een afwijking van deze werkwijze, zodat het algemeen bestuur van de ODIJ zelf een inspraakprocedure kan openstellen.
9						
10						
11						

12						
13						
14						
15						

Voor UVR SON is ruim 4 ton afgeraamd, Dhr Kanik wil graag weten hoe dat komt gezien de problematiek.

Antwoord:

Het is altijd lastig om een goede inschatting te maken van het budget voor een subsidieregeling. Deze inschatting voor het budget van de SON2023 was gebaseerd op de uitnutting van het budget van de SON 2022, een jaar eerder. Beide regelingen hadden een totaalbudget van 1.500.000,- euro. De SON 2022 was binnen 8 dagen overtekend. De SON2023 is aangescherpt ten opzichte van die van 2022. Er zijn meer activiteiten uitgesloten, er zijn strengere eisen gesteld aan de type projecten en type aanvragen en de maximale subsidiebedragen zijn naar beneden bijgesteld. Dit met als doel om meer MKB bedrijven met een acuut netcongestieprobleem te kunnen ondersteunen. Het doel en de inschatting was dat de SON2023 ook uitgenut zou worden. Deze verwachting blijkt niet te zijn uitgekomen. Dit is mede veroorzaakt doordat er een tweede -Europese- subsidieregeling voor netcongestie is opengesteld en de regeling maar 6 maanden heeft opengestaan. Ook is de rente flink gestegen wat het allemaal niet aantrekkelijker maakt om een grote investering te doen.

Verslag concept Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	27 november 2023
Commissievoorzitter	:	Statenlid T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	C. Borst
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissieleefomgeving@noord-holland.nl

5

Aanwezig:		
Commissievoorzitter	:	Statenlid T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	C. Borst
Leden van de commissie		
	BBB	mw. I. De Sain, dhr. M. Becker (BBB), dhr. P. Teeuwen
	VVD	dhr. B. de Wit, dhr. N.A.L. Roosendaal
	GL	Statenlid N. van der Waart, Statenlid P.J. Laport
	D66	dhr. E. Kanik, mw. L. Berkvens
	PvdA	dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar
	JA21	dhr. D. Van den Berg, Mw. K. Uiterwijk
	CDA	dhr. D. Heijnen
	FvD	dhr. J. Dessing
	PvdD	mw. M. van Aesch, Statenlid I. Kostić
	PVV	dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel
	SP	mw. H. Bouhlef-Lascaris, mw. R. Alberts
	ChristenUnie	dhr. M. Klein
	50PLUS	dhr. H. Stulemeijer, dhr. S. Faassen
	Volt	mw. B. van den Bogaerde, mw. J.M. Schneemann
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GL), J. Olthof (PvdA) en J. Beemsterboer (BBB)
Afwezig:	:	-
<i>(Met bericht van verhindering)</i>		
Notulist	:	(Notuleerservice Nederland)

10

15

20

25

30

35

Pagina 2

Agenda

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Inspreekhalfuur
- 3 Vaststellen agenda, verslag 16-10-2023 en 19-10-2023, lijst moties en lijst toezeggingen
- 40 3.a Doorkijk agendering onderwerpen portefeuilles Leefomgeving 2024
- 4 A-agenda Klimaat en Energie
- 4.a Initiatiefvoorstel Zon Voor Allen (SP)
- 4.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen
- 5 B-agenda Klimaat en Energie
- 45 5.a C- naar B-agenderingsverzoek JA21 Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon
- 5.a.1 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer
- 5.a.2 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)
- 6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
- 50 7 A-agenda Algemeen
- 7.a Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)
- 8 A-agenda Gezondheid en Milieu
- 8.a Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (A-agenda Leefomgeving 27-11-2023) (gedeputeerde Beemsterboer)
- 55 9 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 10 B-agenda Gezondheid en Milieu
- 10.a VTH-brief (volgt uit GS 21-11-2023)
- 10.b Gewijzigd voornemen projectbesluit Heraclless-Groen Staal
- 11 B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport
- 60 11.a Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027
- 12 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)
- 13 Sluiting

70

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur en heet de commissieleden, de gedeputeerden, de insprekers en alle belangstellenden welkom.

75

Er is een afmelding ontvangen van de heer Van Tiggelen.

Deze vergadering is hybride, wordt live uitgezonden en is te volgen via de provinciale website.

80

Er hebben zich twee insprekers gemeld. De ene inspreker zal inspreken bij het inspreekhalfuur, de ander bij de VTH-brief. Er zijn vooraf geen rondvragen aangemeld. De beantwoording van de technische vragen is op 23 november jl. aan de agendabijlage toegevoegd.

De totale spreektijd voor de commissieleden bedraagt vier uur.

85

Gedeputeerde **Kocken** laat weten dat Liander aan de commissie heeft aangeboden een werkbezoek te willen organiseren. De commissie stemt in met het werkbezoek.

2. Inspreekhalfuur

90

De heer **Hoogkarspel**, aanwezig namens Heiloo Energie, neemt plaats achter het spreekgestoelte en groet de commissieleden en gedeputeerden. Hij is voorzitter van de vereniging Heiloo Energie, een vereniging die zich inspant voor de verduurzaming van de energievoorziening. Hij zou graag het volgende willen melden.

95

- Heiloo Energie stelt een energieleverend en zicht reducerend geluidscherm voor langs de A9 nabij Heiloo. Dit scherm dient meerdere doelen: verduurzaming aan de ene kant en geluidwering aan de andere kant. Er is echter een aantal spelers, RES-organisatie, Rijkswaterstaat, gemeente en provincie, en zij hebben alle hun eigen agenda. Heiloo Energie hoopt het zo te organiseren dat de provincie een rol kan spelen om de belangen bij elkaar te brengen. De mensen uit het dorp kijken op dit moment aan tegen fly-overs, een viaduct, een drukke snelweg en blokkendozen van bedrijven. Een geluidscherm zou de landschapsbeleving aanzienlijk verbeteren.

100

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) informeert naar het contact met Rijkswaterstaat over het project.

105

De heer **Hoogkarspel** antwoordt dat de vrijwilligers in gesprek zijn geweest met Rijkswaterstaat en dat er lijstjes zijn vanuit de RES-organisatie. De organisaties geven echter aan klem te zitten in de uitgangspunten waar zij mee te maken hebben.

110

De heer **Kanik** (D66) vraagt of de heer Hoogkarspel zijn opmerkingen over het RES-zoekgebied zou kunnen herhalen.

115

De heer **Hoogkarspel** zegt dat het geluidsschermbild in RES 1.0 is gepresenteerd als voorstel en vervolgens geschrapt om vergelijkbare redenen. Heiloo Energie hoopt in RES 2.0 aandacht te krijgen voor het scherm en dat het gaat lukken door inmenging van de provincie.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn. Hij bedankt de inspreker voor zijn bijdrage.

3. Vaststellen agenda, verslag 16-10-2023 en 19-10-2023, lijst moties en lijst toezeggingen

120

De **voorzitter** inventariseert en concludeert dat de agenda ongewijzigd kan worden vastgesteld.

Verslag Commissie Leefomgeving 16-10-2023

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

125

Verslag Commissie Leefomgeving 19-10-2023

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld

Lijst moties

De lijst wordt vastgesteld.

130

Lijst toezeggingen

De lijst wordt vastgesteld.

3.a Doorkijk agendering onderwerpen portefeuilles Leefomgeving 2024

135

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn over dit agendapunt. De Doorkijk agendering wordt vastgesteld.

4. A-agenda Klimaat en Energie

4.a Initiatiefvoorstel Zon Voor Allen (SP)

140

De commissie kan met de indiener, elkaar en gedeputeerde het voorliggende initiatiefvoorstel en de reactie van GS bespreken, alvorens het voorstel eventueel voor besluitvorming wordt doorgeleid naar PS.

Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en het versnellen van de overgang naar schone energie. De **voorzitter** geeft het woord aan de indiener van het voorstel.

145 Mevrouw **Alberts** (SP) licht het voorstel toe. Dit voorstel is reeds eerder ingediend, waarbij de insteek was:
bepaalde groepen mensen, namelijk huurders en mensen met een kleine beurs, kunnen niet meedoen
met de energietransitie. De SP vindt het van belang dat de energietransitie toegankelijk moet zijn voor
iedereen. Inmiddels zijn er nieuwe ontwikkelingen bijgekomen, namelijk de oorlog in Oekraïne, waardoor
de energieprijzen explodeerden. De SP is daarom van mening dat de provincie de energievoorziening zo
150 veel mogelijk in eigen hand dient te hebben en daarbij niet afhankelijk te zijn van het buitenland. Er is
publiek geld gebruikt om mensen te laten profiteren van lagere energiekosten, dat vervolgens met een
bocht bij de energieleverancier belandt, namelijk Vattenfall. De SP zou nu een collectieve regeling willen
opzetten voor alle inwoners en denkt daarbij aan een provinciaal energiebedrijf. De SP stelt voor om dit te
onderzoeken. Het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden, want de provincies Limburg en
155 Groningen hebben reeds een provinciaal energiebedrijf opgezet. Dit zal uiteindelijk leiden tot lagere
energiekosten voor alle inwoners.

Statenlid **Van der Waart** (GL) merkt op dat de doelen van dit voorstel in lijn zijn met de opgaven van de
provincie. Versnelling in de energietransitie is noodzakelijk om de klimaatverandering af te remmen en
160 betaalbare energie is daarbij cruciaal. GS staan sympathiek tegenover het voorstel van de SP, maar zien
betere methoden om de energietransitie aan te pakken. Het rapport van Witteveen+Bos ondersteunt de
argumenten van GS. GL is het meest positief over de toezegging over de verkenning van mogelijkheden
voor een provinciaal warmtebedrijf.

165 De heer **De Wit** (VVD) laat weten dat voor de VVD zon op dak een wezenlijk onderdeel is van de uitvoering
van het Klimaatakkoord, juist ook omdat mensen dan zelf mee kunnen doen en daarbij zelf kunnen
voorzien in hun energievraag. De vraag is echter of er hier voor de provincie een extra taak in is
weggelegd. Hij benadrukt daarbij de volgende punten.

- Netbeheer Nederland stelt dat er in 2022 ruim 30 procent meer op daken is bijgelegd dan in
170 2021. Dit laat zien dat veel mensen hun verantwoordelijkheid pakken als het gaat om opwekken
van energie. Daarnaast bestaan er subsidiemogelijkheden voor mensen met een kleinere
portemonnee.
- Niet alleen op het punt van energie hebben groepen mensen geen financiële middelen om
bepaalde investeringen te doen. De kern van dit probleem, armoede in Nederland, zal als eerste
175 aangepakt moeten worden. De VVD pleit daarom voor goed onderwijs en goede banen. Reeds op
basis- en middelbare school dienen kinderen te leren hoe zij met geld om moeten gaan en hoe zij
hun huishouden financieel moeten regelen.
- Het lijkt de VVD een zeer complexe zaak om een provinciaal energiebedrijf op te zetten.
Betaalbaarheid, leveringszekerheid en duurzaamheid zijn de kernpunten van de
180 energievoorziening, en op geen van deze punten zal een provinciaal energiebedrijf het verschil
maken. De VVD sluit zich daarom aan bij de reactie van het college.

De heer **Teeuwen** (BBB) is de SP-fractie erkentelijk voor het voorstel en spreekt de waardering uit voor alle
energie die is gestoken in deze nota. Hij wijst op pagina 23 van het coalitieakkoord: deze gehele pagina

185 is gewijd aan zonne-energie. BBB is een voorstander van de zonneladder. Ten aanzien van het voorstel van de SP maakt de BBB zich met name zorgen over een overheidsbedrijf dat zich staande moet gaan houden in een markt van volledige mededinging. BBB is wel enthousiast over initiatieven van bewoners en bedrijven om iets te doen aan de energietransitie.

190 *De heer Klein draagt hierna het voorzitterschap over aan Statenlid Van Wijnen*

De heer **Kanik** (D66) is van mening dat de SP een belangrijk probleem aanstipt, namelijk dat het lastig is voor mensen met weinig geld om de energietransitie te kunnen betalen. D66 vindt dat de energietransitie voor iedereen bereikbaar moet zijn, maar ziet een provinciaal energiebedrijf niet als de juiste oplossing. 195 Het probleem is namelijk ingewikkelder. Daarnaast zou door iedereen gratis zonnepanelen te geven ook een groep gesponsord worden die reeds veel subsidies ontvangt. Huisbezitters kunnen immers al van veel subsidiemogelijkheden gebruikmaken om hun huis te verduurzamen. Dit zou de inkomens kloof weer een stuk groter maken. Bovendien zijn inwoners op dit moment al zonnepanelen zelf aan het aanleggen. De voorgestelde oplossingen door GS zijn echter wel wat mager, want sociale en particuliere huurders 200 kunnen steun vanuit de provincie wel goed gebruiken. D66 stelt voor om voor de gehele huursector object gebonden verduurzamingssubsidies te overwegen.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt op welke groep D66 zich bij het laatstgenoemde voorstel wil focussen, de huurder of de verhuurder.

205 De heer **Kanik** (D66) antwoordt dat hij dit aanvankelijk voor de verhuurder bedoelde, maar hij houdt zich aanbevolen voor voorstellen langs de huurderskant.

De heer **De Wit** (VVD) stelt dat verhuurders dan kennelijk onvoldoende gebruikmaken van de 210 subsidiemogelijkheden. Hij vraagt aan D66 waar dit misgaat.

De heer **Kanik** (D66) vermoedt dat de verhuurder weinig initiatief hoeft te nemen om huurders aan te trekken. Bovendien komen de energielasten bij de huurder terecht.

215 Statenlid **Van Aesch** (PvdD) spreekt waardering uit richting de SP voor het initiatiefvoorstel Zon voor Allen. PvdD wijst erop dat de Klimaat- en Energieverkenning uit 2022 van het Planbureau voor de Leefomgeving heeft laten zien dat er slechts 39 tot 50 procent van de doelstellingen voor 2030 worden gehaald. Dit is veel te weinig en niet conform de afspraken uit het Klimaatakkoord. PvdD heeft een aantal vragen aan de SP.

- 220
- Ziet SP in dit voorstel ook kansen om mensen te helpen met energiebesparing?
  - Wil de SP alle woningen van gratis zonnepanelen voorzien of alleen de woningen van de mensen met een laag inkomen?

Verder heeft de PvdD vier vragen aan GS:

- 225
- Kunnen GS aangeven welke maatregelen er specifiek worden genomen om mensen met een laag inkomen te helpen bij de energietransitie en om hoeveel huishoudens gaat dit?
  - Hoe komen GS tot de conclusie dat een buurtbatterij niet zou werken?
  - Zijn GS bereid om een onderzoek uit te zoeken naar de kosten van het voorzien van alle woningen van zonnepanelen?

230

De heer **Dijk** (CDA) bedankt de SP voor het opstellen van het initiatiefvoorstellen. Het CDA onderschrijft de ambitie van de SP om de transitie naar schone energie te versnellen. Het CDA vraagt zich echter af of het voorzien van alle huizen van zonnepanelen praktisch haalbaar is. Er zijn immers veel huizen waar dit niet haalbaar is, zoals in appartementencomplexen en binnensteden. Het CDA gaat in op drie onderdelen van het initiatiefvoorstel.

235

- Is het onderzoek naar het Gelders warmte-infrabedrijf inmiddels afgerond? Het CDA ontvangt dit onderzoek graag.
- Waarom zijn buurtbatterijen geen "effectieve maatregel"? Het CDA verzoekt GS om het idee van buurtbatterijen mee te nemen bij de energietransitie en om deze innovatie oplossing te stimuleren in de toekomst.
- De provincie zou een actieve stimulerende rol moeten nemen in het plaatsen van zonnepanelen, maar kan niet alles gaan subsidiëren.

240

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) dankt de SP voor het voorstel. Zij vraagt GS naar resultaten van de onderzoeken vanuit GS van andere provincies omtrent zonne-energie. Volt ziet dat de belemmeringen als congestie op het elektriciteitsnetwerk en een groeiend tekort aan installatiepersoneel nog enige jaren zullen duren. Zijn GS van mening dat deze belemmeringen zijn opgelost tegen de tijd dat er een provinciaal energiebedrijf is geïnstalleerd? Hoe kijken GS naar een rol van de provincie op de energiemarkt?

250

De heer **Karar** (PvdA) dankt de SP voor de ambitie en strijd tegen energiearmoede. De PvdA schaart zich achter de motivering van de SP betreffende het initiatiefvoorstel, maar heeft in lijn met GS enkele bezwaren.

255

- De provincie is mogelijk niet de juiste bestuurslijn om dit probleem op te lossen.
- Buurtbatterijen zijn mogelijk minder effectief dan door de SP gesteld.
- De grote financiële risico's verbonden aan dit project.

260

Desalniettemin onderschrijft de PvdA de strijd tegen energiearmoede en voor een eerlijke energietransitie. De PvdA denkt daarom graag na over wegen waarop de provincie kan bijdragen aan een eerlijke energietransitie voor allen. De PvdA ondersteunt het voorstel om contact op te nemen met de provincies Gelderland en Zuid-Holland om meer te weten te komen over de manier waarop de provincie een actieve rol kan vervullen in het aanleggen van warmtenetten. In de context van het nieuwe coalitieakkoord vraagt de PvdA zich af welke nieuwe stappen boven op de bestaande regelingen worden onderworpen wat betreft het tegengaan van ongelijkheid in de energietransitie.

265

De heer **Kanik** (D66) informeert naar de financiële risico's die gepaard gaan met een provinciaal warmtebedrijf, waar de PvdA voor pleit.

270

De heer **Karar** (PvdA) antwoordt dat de risico's nog niet volledig bekend zijn en dat het van belang is of het Rijk bereid is om de kosten en de risico's willen delen met de provincie.

275

De heer **Karar** (PvdA) zet zijn eerste termijn voort en vraagt aan GS welke nieuwe regelingen erboven op komen om de eigen regelingen toegankelijk te maken. Hij vraagt aan de VVD of maatregelen op het gebied van energietransitie een gelegenheid is van de provincie om armoede te verminderen.

280

De heer **De Moel** (PVV) dankt de SP voor de moeite die is gestoken in het initiatiefvoorstel. De PVV stelt dat de armoede onder de bevolking niet wordt opgelost door massale inzet van afhankelijke zonnepanelen op woningdaken en het nastreven van nationalisering en provincialisering.

285

De heer **Klein** (ChristenUnie) dankt de SP voor het voorstel. De ChristenUnie acht het wenselijk om te onderzoeken welke rol de provincie kan spelen bij de bestrijding van armoede. Tegelijkertijd is de ChristenUnie het eens met GS dat het oprichten van een eigen energiebedrijf ingewikkeld is. De ChristenUnie hoopt echter op een constructieve discussie over de bijdrage aan participatie van inwoners in de energietransitie. Daarnaast moet er aandacht zijn voor het besparen van energie. Het is des te opmerkelijker dat de gunstige lening bij het Warmtefonds niet in de behoeften voorziet. De ChristenUnie vraagt GS om een toezegging over het betrekken van energiecorporaties bij de verkenning van een provinciaal warmtebedrijf.

290

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) complimenteert de SP voor het uitstekende plan. Er blijkt een breed draakvlak voor actie op het gebied van het betrekken van alle burgers bij de energietransitie. 50PLUS had van GS graag een uitgebreid document gekregen waarin meer voorstellen werden gedaan. 50PLUS vraagt GS daarom om een grote inspanning van GS op het gebied van zon voor allen.

295

Gedeputeerde **Kocken** dankt de SP voor het initiatiefvoorstel, waar veel tijd en energie in gaat zitten. Het is lovenswaardig dat men daar de moeite voor neemt. GS onderschrijven de idealen van de SP dat meer zonne-energie goed zou zijn, dat dat voor alle mensen beschikbaar moet zijn en urgentie heeft. Het is echter de vraag of dit de beste weg is. GS is op verschillende niveaus bezig met de energietransitie, maar is kritisch over het kostenplaatje van het voorstel van de SP. Dit zou een initiële investering van 470 miljoen euro betekenen, en dat is bijna gelijk aan de jaarbegroting. Daarnaast is geen een van de daken van de provincie zelf. De taken van de provincie op het gebied van de energietransitie en armoede zijn divers, maar zon op dak hoort daar niet bij. Er zijn immers al heel veel regelingen zoals de lening bij het Warmtefonds en de collectieve inkoopelingen voor gemeenten en corporaties. Een provinciaal energiebedrijf is een flinke onderneming, en daarnaast is het niet zeker of dit de plek is waar de markt faalt. Als het echter gaat om warmtenetten, zijn er minder bezwaren voor een rol van de provincie. Daar

300

305 functioneert de markt op dit moment namelijk niet, en daarom ligt hier wellicht wel een rol voor de provincie, al is dit nog te vroeg om te zeggen. Een actieve rol van de provincie kan alleen op gebieden waar die rol niet door een andere partij wordt opgepakt.

310 Statenlid **Van der Waart** (GL) informeert naar de termijn waarop GS van plan zijn terug te komen op de lessen van andere provincies op het gebied van de energietransitie.

Gedeputeerde **Kocken** komt hier later op terug en zet haar beantwoording voort. Ten aanzien van de particuliere stelt de gedeputeerde dat de verhuurder nu eenmaal de eigenaar is. Wanneer de huurder de toestemming heeft van de verhuurder, kan hij/zij wel gebruikmaken van de bestaande regelingen. Een object gebonden subsidie in zowel de particuliere als de sociale sector lijkt een mooi idee, maar dit
315 ... Hetgeen de heer Kanik voorstelt gaat niet alleen over zon, maar ook over isolatiemaatregelen en investeringen die een huurder niet gauw zou doen. Desalniettemin zijn er reeds voldoende bestaande regelingen hieromtrent. Zo biedt het Servicepunt Duurzame Energie veel ondersteuning aan gemeenten om te kijken welke regelingen er nodig zijn en welke doelgroepen op welke manier bereikt worden. In het
320 onderzoek van TNO over energiearmoede zitten aanknopingspunten met de rol van de overheid. De provincie zal iets moeten doen aan de energiearmoede, maar de voorgestelde regelingen zijn hier niet het juiste instrument voor.

Gedeputeerde **Kocken** heeft een vraag ontvangen van de Partij voor de Dieren over buurtbatterijen. Het is
325 niet de algehele conclusie dat buurtbatterijen niet werken, maar buurtbatterijen hebben geen effect op het verlagen van de energierekening of het bestrijden van de netcongestie. GS diskwalificeren buurtbatterijen niet in zijn geheel, maar deze batterijen dragen niet bij in het kader van de energiearmoede. GS hebben op 10 maart 2023 een onderzoek naar buurtbatterijen gepubliceerd van Witteveen+Bos genaamd Onderzoek Buurtbatterijen. Dit rapport is vervolgens naar PS gestuurd.

330 De heer **Dijk** (SP) vraagt waarom GS de effectiviteit van de buurtbatterijen, ook gelet op het coalitieakkoord, niet verder willen onderzoeken.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat GS naar aanleiding van een eerder voorstel van de SP een onderzoek
335 hebben gepubliceerd over buurtbatterijen op 14 april 2023. De coalitiepartijen worden verzocht om dat rapport nog eens te bekijken en om te bezien hoe zij de coalitieafspraken vervolgens interpreteren. Uit dit rapport kan geconcludeerd worden dat de buurtbatterij niet de heilige graal is.

340 De heer **Kanik** (D66) vraagt of de gedeputeerde met concrete voorstellen komt op het gebied van energiearmoede en de rol van de provincie daarin en zo ja, op welke manier.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat het definitieve TNO-rapport wordt gedeeld met PS. Nadat PS dit rapport hebben ontvangen, zullen GS met voorstellen komen.

345 Gedeputeerde **Kocken** heeft een vraag ontvangen van Volt over de onderzoeken van andere provincies naar energiearmoede. GS zijn enkel bekend met onderzoeken van provincies waar het gaat om het opzetten van warmtebedrijven. Deze onderzoeken worden betrokken bij de versnelling van de warmtetransitie in Noord-Holland. Verder denken GS dat het personeelstekort niet op korte termijn is opgelost, en dit verandert de rol van de provincie in de energietransitie niet.

350 Gedeputeerde **Kocken** heeft een vraag ontvangen van de PvdA over mogelijke nieuwe regelingen. Deze zijn door GS op dit moment nog niet voorzien, echter zijn er op dit moment al een aantal regelingen actief, namelijk voor isolatie en warmtepompen. Het TNO-rapport zal leiden tot een kijk op de rol van de provincie op energiearmoede.

355 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) informeert naar de hypothetische rol van provincie op de energiemarkt zonder congestie- en personeelsproblemen. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dan een overheid in beginsel een rol moet nemen als een markt het niet oppakt. Wordt het probleem echter wel opgelost door de markt, zoals bij zon op dak, dan heeft het geen meerwaarde wanneer de overheid zich mengt in deze markt.

360 Gedeputeerde **Kocken** laat weten dat GS halverwege 2024 terugkomen op de onderzoeken van andere provincies naar warmte en de rol die provincies daarin kunnen spreken.

365 *Tweede termijn commissie*

Mevrouw **Alberts** (SP) is teleurgesteld over alle door de commissie geuite bezwaren over het voorstel van de SP. De reden dat het initiatiefvoorstel tot stand kwam, is omdat niet iedereen kan meedoen met de energietransitie, zelf niet met de nul procent-regeling en alle bestaande subsidies. Bovendien kijkt de commissie te veel naar individuen. Enkel krachtige individuen kunnen meegaan in de energietransitie. Bovendien hebben ook de krachtige individuen geen zon in de nacht, en daarom moet er ook gebruikgemaakt worden van buurtbatterijen. Het geld dat bespaard wordt, kan gebruikt worden voor het isoleren van woningen, waarmee de energievraag omlaaggaat.

375 De heer **Karar** (PvdA) merkt op dat er bezwaren waren tegen dit specifieke voorstel, maar dat de commissie gewillig is om energiearmoede aan te pakken.

Mevrouw **Alberts** (SP) had graag gezien dat de commissie positiever was geweest over zon op dak. Het CDA sprak van gratis bier, terwijl alle bestaande subsidies ook een aanzienlijke kostenpost is voor de provincie. Er zal gekeken moeten worden naar waar de markt faalt en waar de mensen achterblijven. De provincie zou ervoor moeten waken dat de markt publiek geld in de eigen private zakken stopt. Dit geld zou in eigen beheer moeten blijven. Ten slotte begrijpt zij niet de opmerking van de heer De Wit dat de armoede in zijn algemeenheid aangepakt dient te worden door mensen om te leren gaan met geld. De

385 heer De Wit heeft geen idee hoe is om rond te komen van een inkomen waarbij er structureel 400 euro per maand te weinig binnenkomt. Hij zou dit niet moeten herhalen.

390 De heer **De Wit** (VVD) wenst zijn woorden wel degelijk te herhalen. Armoede bestaat namelijk niet alleen door een financieel probleem op korte termijn, maar dat komt ook door het gebrek aan kennis van mensen over omgang met geld. Om het armoedevraagstuk op te lossen, zou Nederland hier meer in moeten investeren.

Mevrouw **Alberts** (SP) merkt op dat dit inderdaad al jaren fantastisch gaat.

395 De heer **De Wit** (VVD) staat erop dat kennisarmoede van geld een wezenlijk onderdeel is van de armoede.

De heer **Karar** (PvdA) vraagt aan de VVD waar op dit gebied de provinciale verantwoordelijkheid ligt.

De heer **De Wit** (VVD) ziet geen provinciale verantwoordelijkheid op dit punt.

400 Mevrouw **Alberts** (SP) stelt dat er al jarenlang problemen zijn in onderwijs, zorg en woningmarkt, en dat deze opmerking van de VVD daarom ongepast is.

405 De heer **De Wit** (VVD) stelt dat kennisarmoede over geld geen afbreuk doet aan het feit dat hij gelooft dat er een armoedeprobleem is in Nederland. De VVD sluit zich aan bij het punt van de gedeputeerde over de provinciale rol in de energiemarkt. De VVD ziet geen rol anders dan de huidige om het armoedevraagstuk op te pakken, maar kijkt uit naar het TNO-rapport.

410 Statenlid **Van der Waart** (GL) heeft met verbazing kennisgenomen van de visie op armoede van de heer De Wit. GL vraagt of de VVD inderdaad geen rol ziet weggelegd voor de provincie op het gebied van energiearmoede.

415 De heer **De Wit** (VVD) laat zich graag informeren over de oorzaken en oplossingsrichtingen van de energiearmoede. De VVD houdt zich aanbevolen als er oplossingen zijn. In de bredere afweging van het verdelingsvraagstuk kan de VVD pleiten voor een rol van de provincie op het gebied van kennisarmoede.

De heer **Karar** (PvdA) merkt op dat mensen die lijden onder armoede met andere dingen bezig zijn dan met subsidieverlening. Als armoede opgelost kon worden door kennisverlening, dan was dit allang gebeurd.

420 De heer **De Wit** (VVD) stelt dat energiearmoede een effect is van een groter onderliggend probleem, en dit probleem zal aangepakt moeten worden. Het TNO-onderzoek kan betrokken worden bij de investeringsafweging van de provincie.

425 De heer **Teeuwen** (BBB) spoort GS aan om zich te houden aan de kerntaken van de provincie, waar de aanleg van warmtenetten als infrastructurele taak goed bij zou passen.

430 Mevrouw **Alberts** (SP) pleit ervoor om bij de onderzoeken in Gelderland en Zuid-Holland gelijk de coalitieakkoorden van Limburg en Groningen mee te nemen. Deze laatstgenoemde twee provincies onderzoeken namelijk ook zon voor allen.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

435 Gedeputeerde **Kocken** merkt op dat er in Zuid-Holland en Gelderland reeds voorwerk is gedaan op het gebied van warmtetransitie. Wellicht zou PNH kunnen bekijken hoe provincie Limburg zon voor allen vorm hebben gegeven, al verschilt de realiteit per provincie. Zij stelt aan de SP voor om GS in te lichten op het moment dat er meer bekend is over deze provincie.

4.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

440 **5. B-agenda Klimaat en Energie**

5.a C- naar B-agenderingsverzoek JA21 Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon

JA21 heeft laten weten dit agenderingsverzoek uit wenst te stellen. De commissie wordt gevraagd daarmee in te stemmen.

445 De heer **Dessing** (FvD) vraagt zich af hoe er ondanks uitstel van dit agendapunt stappen kunnen worden gezet. De FvD heeft namelijk een aantal urgente opmerkingen ten aanzien van de vliegveiligheid rondom de locatie uit het voorstel.

450 De **voorzitter** antwoordt dat er enkel een ordevoorstel om het van de agenda te halen in stemming wordt gebracht.

De heer **Dessing** (FvD) is in dat geval tegen het ordevoorstel.

455 De **voorzitter** constateert dat een meerderheid instemt met het ordevoorstel om het punt nu niet te behandelen.

5.a.1 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Dit agendapunt is gevoegd behandeld.

460

5.a.2 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Dit agendapunt is gevoegd behandeld.

465 **6. Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)**

Er zijn en worden geen rondvragen aangemeld.

7. A-agenda Algemeen

470 **7.a Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)**

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2023 op basis van de huidige verwachtingen.

475 *Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen in de laatste begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Leefomgeving*

Eerste termijn commissie

480 De heer **Kanik** (D66) beperkt zich tot een aantal vragen, want dit onderwerp is reeds in de commissie Bestuur van 27-11-2023 aan de orde geweest.

- Was de indexering van de OD's daadwerkelijk niet nodig?
- In 2023 is de subsidie voor Tata Steel slechts ten dele besteed. Kan het resterende deel op een later moment worden ingezet?
- 485 • Wat is de achterliggende reden dat er maar 275.000 euro is verleend en er geen aanvragen meer worden verleend ten aanzien van de warmtetransitie en de netcongestie?
- Hoe verklaart de gedeputeerde de verlaging van het budget voor de uitvoeringsregel netcongestie met 480.000 euro?

490 De heer **Heijnen** (CDA) vraagt om opheldering over de subsidie voor Stichting Dorpswerk. In 2023 is er geen subsidie ontvangen omdat deze reeds ontvangen zou zijn in 2022. CDA vraagt of dit een structurele subsidie betreft.

495 **Gedeputeerde Olthof** zegt toe uit te zoeken hoe het boekhoudkundig is gesteld met de subsidie voor **Stichting Dorpswerk**.

Gedeputeerde **Olthof** reageert dat de provincie rekening heeft gehouden met werkzaamheden die binnen Tata Steel hebben moeten plaatsvinden. De middelen zullen op een later moment beschikbaar moeten zijn.

500 Statenlid **Kostić** (PvdD) wil van GS weten wat de voorwaarden voor Tata Steel zijn om de middelen te besteden. In de begrotingswijziging wordt namelijk gesteld dat er een deel van het geld van het Rijk niet wordt besteed in 2023. Kan dit worden besteed om in te zetten op handhaving?

505 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat deze middelen bestemd vanuit het Rijk zijn om energietransitie en de samenhangende procedures in gang te zetten. Hij heeft de details van de voorwaarden niet paraat. Resterend geld schuift echter door naar volgend jaar. Handhaving en toezicht is reeds opgenomen in het plan van aanpak dat samen met de omgevingsdienst is ontworpen.

510 Statenlid **Kostić** (PvdD) zou de voorwaarden achteraf toegestuurd willen krijgen.

Gedeputeerde **Olthof** zegt toe dat PS deze voorwaarden toegestuurd krijgen.

515 Gedeputeerde **Kocken** komt schriftelijk terug op de resterende vraag van D66 over de subsidieaanvraag omtrent warmtetransitie en netcongestie.

Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat GS rekening hebben gehouden met een hogere indexatie dan de OD's in hun eigen begrotingen hebben doorgevoerd. Dit is hersteld.

520 De **voorzitter** constateert dat alle vragen zijn beantwoord.

8. A-agenda Gezondheid en Milieu

8.a Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (A-agenda Leefomgeving 27-11-2023) (gedeputeerde Beemsterboer)

525 *De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.*

530 *De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.*

Eerste termijn commissie

535 De heer **Van der Heijden** (D66) kan instemmen met hetgeen voorligt. Hij vraagt aan de gedeputeerde hoe snel hij denkt terug te komen bij Spoor 3.

540 De heer **Faassen** (50PLUS) constateert dat het traject zorgvuldig is doorlopen. Hij informeert of er verbanden zullen gaan bestaan tussen de voorgestelde aan te passen wettelijke regelingen en de Participatienota. En zo ja, zou de provincie een voorbehoud moeten maken na vaststelling van die participatienota? Daarnaast vraagt 50PLUS of de taakverschuivingen bij de OD's kunnen worden opgevangen bij de OD's en of de huidige schaalgrootte wel de juiste is om de nieuwe uitdagingen aan te gaan. Welke rol zien GS voor zichzelf weggelegd bij dit traject?

545 De heer **Heijnen** (CDA) informeert naar de zienswijze over de besluiten. Het is niet helder wat PS gaan besluiten, want er wordt voorgesteld om de bespreking in Spoor 3 voort te zetten.

550 Statenlid **Laport** (GL) wijst op pagina 3 van het plan van aanpak, waarop staat dat er extern met de gemeenten wordt gesproken. Hij vraagt of er ook gesprekken worden gevoerd met de ambtenaren van de provincie. Daarnaast lijkt er geen contact te zijn met de andere omgevingsdiensten. Kan dit niet centraler geregeld worden?

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

555 Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vraag van D66 en stelt dat GS terugkomt op Spoor 3 in het voorjaar 2024.

560 Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt 50PLUS door te zeggen dat de Participatienota vooral gaat over de participatie van provinciale projecten en provinciaal beleid. Vanuit de Wgr wordt er van OD's een eigen participatie verwacht, maar er zijn geen onderlinge verwijzingen nodig.

565 Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de landelijke commissie–Van Aartsen heeft geadviseerd om alle OD's te laten toetsen op robuustheidscriteria. Hieruit wordt de toekomstbestendigheid van de OD's geïnventariseerd. De provincie komt eerst zelf met een beoordeling voordat er gesprekken volgen met het ministerie. De OD's dienen zelfbewust te zijn van hun eigen robuustheid om hun taken te blijven uitvoeren.

570 Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft een vraag ontvangen van het CDA over de zienswijze op de besluiten. Nu gaat het op basis van de aanpassing van de Wgr, tijdens Spoor 3 worden ook de aanpassingen van de Omgevingswet meegenomen.

575 Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vraag van GL en zegt dat er ook gesprekken zijn met de provinciale ambtenaren. Onder andere naar aanleiding van de discussie over de robuustheidscriteria zijn er in het hele land meer onderlinge gesprekken tussen de OD's te merken. Hetzelfde geldt voor de vier OD's in Noord–Holland.

De **voorzitter** constateert dat er vanuit de commissie geen behoefte is aan een tweede termijn.

9. Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

580 Er zijn geen rondvragen aangemeld.

10. B-agenda Gezondheid en Milieu

10.a VTH-brief (volgt uit GS 21–11–2023)

585 Voorafgaand aan de bespreking van dit agendapunt door de commissie krijgen de sprekers de
gelegenheid hun bijdrage te leveren.

Mevrouw **Verbrugge**, aanwezig namens Gezondheid op 1, hoopt dat het de laatste keer is dat zij hoeft in
te spreken, omdat het dan klaar is met de ziekmakende uitstoot van Tata Steel. Het is in Wijk aan Zee
590 namelijk nog steeds één grote ellende: veel stank, stof en herrie. Gezondheid op 1 heeft geen reactie
kunnen vernemen op het invorderingsbesluit. Het valt op dat er vanuit de provincie weinig contact wordt
gelegd met bezorgde burgers. Het is niet helder hoe omwonenden worden geïnformeerd bij een ramp.
Jarenlang zijn omwonenden blootgesteld aan zeer zorgwekkende stoffen, laat het OVV-rapport over de
openstaande kookgaskraan zien, en hierbij is niemand gewaarschuwd. Hoe komt het dat omwonenden
595 niet gewaarschuwd worden? Hoe kan het dat zo veel mensen en dieren al jarenlang leven onder de
teistering van een fabriek die nog steeds beschermd wordt door de overheid? Zij hoopt dat de
gedeputeerde binnenkort de tijd vindt om terug te komen op de mails van Gezondheid op 1 en stichting
Frisse Wind. Statenleden zijn in de gelegenheid om de burgers te beschermen, en mevrouw Verbrugge
vraagt hen dan ook indringend om dat te doen. Het dalende vertrouwen in de overheid maakt dat burgers
600 steeds weer een nieuwe zaak te starten en van allerlei kanten de pijlen op de overheid richten.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt naar wat mevrouw Verbrugge vindt van het voorgestelde initiatief
tot overleg met de gedeputeerde en een aantal wethouders.

605 Mevrouw **Verbrugge** zou dan graag meer willen weten van het initiatief. Alle initiatieven hebben tot nu toe
tot niets geleid.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) merkt op dat mevrouw Verbrugge aangeeft dat de door de omwonenden
ervaren voorvallen hoger uitvielen dan de analyse van Tata Steel. Mevrouw Verbrugge wordt gevraagd
610 waar omwonenden dit op baseren.

Mevrouw **Verbrugge** antwoordt dat er in de afgelopen jaren veel onderzoek is gedaan naar de voorvallen,
ook door de OD. In de voorvalanalyse van Tata Steel mist een aantal voorvallen waarvan bekend is dat
deze er zijn geweest.

615 De **voorzitter** dankt mevrouw Verbrugge voor haar inbreng.

De eerste termijn commissie

De heer Wagelaar (PvdA) vond het lastig om de voorvalanalyse op waarde te schatten. De beschrijvende
620 aard maakt de analyse moeilijk te wegen. Voor een goed inzicht in de situatie is een zekere vakkennis op
het gebied van de staalindustrie vereist. PvdA wil weten hoe de gedeputeerde naar deze brief en de
voorvallen kijkt, ook in vergelijking met andere industrie. Het onderzoek van de OVV naar

kookgasemissies wordt bovendien niet genoemd. Daarnaast vraagt de PvdA naar de visie van GS op het chemische bedrijf Albemarle en de woningbouwplannen in Amsterdam-Noord.

625

Statenlid **Laport** (GL) zegt dat er gesteld wordt dat Vattenfall meer tijd nodig heeft om de aanvraag aan te vullen. GL vraagt of er meer duidelijkheid is over of het vanwege de wijzigingen geen nieuwe aanvraag betreft. GL vond het zorgwekkend om te lezen dat Tata Steel een extern onderzoek naar emissiemetingen bij Batterij 23 op het laatste moment afblies in verband met de veiligheid van de onderzoekers. GL hoort hier graag meer over. Tevens hoort GL graag of de maatregelen tegen brand bij Tata Steel reeds effect hebben gesorteerd. GL wenst een reactie van de gedeputeerde over het onderzoek naar het intrekken van de vergunning.

630

De heer **Van der Heijden** (D66) maakt zich zorgen over de voorvalanalyse van Tata Steel. Het is de vraag of Tata Steel wel van alles melding maakt. Het aantal branden lijkt meer dan er is gedocumenteerd in de analyse. De provincie heeft weinig zicht op de indirecte PFAS-lozingen. Zou hier niet meer toezicht op moeten zijn?

635

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) merkt op dat uit de VTH-brief blijkt dat Tata Steel werkt aan een verbeterplan als het gaat om de Kooksfabriek. Deze is gedeeld met de directie van de omgevingsdiensten. JA21 wil weten of dit verbeterplan ook naar PS gestuurd kan worden en wat de aanvullingen waren op dit verbeterplan. De metingen van de stofmonitor bij Kooks 1 konden niet voldoende gekalibreerd worden. JA21 wil weten of deze metingen ook bij Kooks 2 worden gedaan en wanneer de uitspraak volgt van de voorliggende rechtszaak. Verder vraagt JA21 waarom de tweede set emissiemetingen bij Batterij 23 niet is verricht. Daarnaast valt op bij de emissies van het Ovenhuis dat er geen afname is bij het revisie gaan van Hoogoven 6. Ook lijkt er een forse toename van het aantal gasontsnappingen bij de kooksfabrieken te zijn en komen er bij het opstarten of stilzetten van een lijn bij de palletfabriek emissies vrij. JA21 vraagt zich af hoe de OD beoordeelt dat het aantal voorvallen toeneemt en wat de OD hiermee doet.

640

645

De heer **Klein** (ChristenUnie) sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA dat het wat moeilijk is om het rapport Ongewone Voorvallen goed op waarde te schatten. De trend was vaker stijgend dan stabiel, en dit is zorgwekkend. Verder heeft de ChristenUnie nog een aantal vragen?

650

- Wat is de status van de continue stofmonitoring bij Kookgasfabriek 2?
- Hoe gaan GS ervoor zorgen dat de tweede set emissiemetingen bij Batterij 23 wel gaat plaatsvinden?
- Waarom heeft de provincie bezwaar ingediend tegen het bestemmingsplan van de gemeente voor een woningbouwproject?

655

Statenlid **Kostić** (PvdD) merkt op dat het reeds sinds de jaren 70 bekend is dat de uitstoot van Tata Steel schadelijk is. Reeds toen had Tata Steel hoge ambities om in een paar jaar milieuschade te stoppen. Dit bleek lastig. Vijftig jaar later bestaan dezelfde problemen nog steeds en blijft de overheid Tata Steel faciliteren. De PvdD heeft een aantal vragen:

660

- Is GS bereid om voor de rol van provincie in het faciliteren van Tata Steel excuses aan te bieden?
- In de stukken van de OD is te lezen dat er toegewerkt wordt naar het bedrijf om "de naleving te bevorderen". Erkennen GS dat dit niet meer van deze tijd is?
- Voor de diffusie emissies zouden geen normen zijn in de vergunning om te toetsen. Daarentegen zeggen andere bronnen dat die diffusie onder een procent moet liggen. Voldoet Tata Steel hieraan en kan hierop getoetst worden?
- Is GS bereid alles op alles te zetten – en om de verantwoordelijkheid bij de omgevingsdienst weg te halen – om de vergunning van Kookgasfabriek 2 in te trekken, in samenwerking met advocaat Roger Cox?

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt hoe de PvdD denkt de verantwoordelijkheid bij de omgevingsdienst weg te halen en deze bij een extern advocatenkantoor neer te leggen zonder hierbij de wet te overtreden.

Statenlid **Kostić** (PvdD) antwoordt dat de OD vaker heeft gefaald en dat PNH destijds zelf de regie pakte. De tactieken uit de jaren 70 worden Tata Steel nog steeds gebruikt.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** merkt op dat niet elk voorval een ongewoon voorval is en dat dat ook in de rapportage is meegenomen. Er worden meldingen gemaakt van kleine onschuldige voorvallen en van grote voorvallen. Gedeputeerde **Olthof** stelt voor ten aanzien van het voorvallenonderzoek een technische briefing te organiseren. Mocht de commissie hier niet mee instemmen, dan wenst de gedeputeerde schriftelijk terug te komen op de technische vragen.

Gedeputeerde **Olthof** vermeldt dat er een inspectie heeft plaatsgevonden van de arbeidsinspectie en de omgevingsdienst, waarbij melding is gedaan door de arbeidsinspectie van de 77 uur. De OVV is vervolgens verplicht om hier, naar aanleiding van een BRZO-inspectie, een aanvullend onderzoek naar te doen. Naar aanleiding van de te late melding heeft de OD een proces-verbaal opgemaakt. Vervolgens heeft Justitie besloten om hier verder geen aangifte van te doen.

Gedeputeerde **Olthof** heeft een vraag ontvangen van de PvdA over de rol van de provincie bij Albemarle. Amsterdam is voornemens om woningen te bouwen rondom deze fabriek, en dit is een ruimtelijke bevoegdheid van Amsterdam. Als het echter gaat om een gezonde leefomgeving, zijn er lessen te leren uit onder andere het Tata-dossier. Woningen bouwen in de buurt van fabrieken is iets wat PNH wil voorkomen. Er wordt in goed overleg gesproken met Amsterdam over nieuwe ontwikkelingen en de gezonde leefomgeving.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er omtrent de aanvraag van Vattenfall geen nieuwe ontwikkelingen te melden zijn. Vattenfall heeft gekozen voor een halfjaar uitstel.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de diverse vragen over de afzegging van metingen door Tata Steel. In dit geval was er een tweede inspectie gepland, en op het moment dat de inspectie had moeten plaatsvinden, stond er een aantal stellages op het terrein waardoor het met het langsrijdende verkeer het niet veilig was om de mensen van SGS het terrein op te laten gaan en de inspectie te laten voeren. De inspectie kon op dat moment niet veilig uitgevoerd worden, maar zal in Q1 2024 alsnog plaatsvinden.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) merkt op dat er geschreven stond dat Tata Steel de veiligheid niet kon waarborgen, terwijl de gedeputeerde nu stelt dat de OD heeft geconstateerd dat de meting niet kon plaatsvinden.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de OD bij een inspectie afhankelijk is van de medewerking van Tata Steel. Tata Steel heeft aanvankelijk zelf gemeld dat het niet veilig kon, maar de OD heeft dit zelf ook kunnen vaststellen.

Gedeputeerde **Olthof** laat weten dat de eerste resultaten van het KGF-onderzoek eind 2023 dan wel begin 2024 verwacht worden. Waar het in eerste instantie alleen ging om de rauwe kooks, is het onderzoek vervolgens uitgebreid. Dit is een zorgvuldig proces geweest waar de OD ook externe expertise en juridische ondersteuning bij vraagt. Het onderzoek is buitengewoon ingewikkeld.

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt dat er juist advocaten ingeschakeld moeten worden die buiten lijntjes durven te kleuren om de juridische impasse te doorbreken. Willen de GS de OD vragen om Roger Cox te vragen om input?

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hij dat op dit moment niet gaat vragen. De OD is momenteel bezig om met een voorstel te komen. Er is immers nog geen sprake van een impasse.

Statenlid **Kostić** (PvdD) wacht reeds anderhalf jaar op dit onderzoek. Tijdens de discussie heeft de PvdD erop gewezen om maximale expertise binnen te halen. Waarom weigeren GS na anderhalf jaar om een van de beste advocaten van Nederland in te schakelen?

Gedeputeerde **Olthof** herhaalt dat het onderzoek eerst afgewacht dient te worden. Bovendien zijn de kwalificaties van de PvdD onjuist.

Gedeputeerde **Olthof** merkt op dat het punt van D66 over de PFAS-lozingen terecht is gemaakt. Er zijn twee soorten PFAS-lozingen: rechtstreeks en indirect (via de rioleringen). Voor de laatste geldt dat hierover te weinig informatie bestaat binnen de provincie en dat het onderzoek hiernaar loopt. Er wordt inderdaad veel ingezet op Tata Steel, terwijl andere bedrijven niet vergeten mogen worden. **GS delen de zorg over de indirecte PFAS-lozingen en zullen hier extra aandacht aan besteden om de juiste informatie op tafel te krijgen.**

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of GS ervan op de hoogte zijn dat er PFAS is aangetroffen in het Amsterdamse Bos?

745

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat dit een constatering is van de gemeente Amsterdam. Er is geen contact geweest tussen gemeente en de provincie hieromtrent. Een aantal gemeenten, waaronder Amsterdam, heeft bovendien een eigen zelfstandige bevoegdheid als het gaat over dergelijke meldingen en is tot 1 januari 2024, en ook onder de huidige wet, verantwoordelijk voor de bodemverontreiniging.

750

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt hoe GS erover denken dat Amsterdam deze lozingen heeft verzwegen terwijl dit al anderhalf jaar bekend was.

755

Gedeputeerde **Olthof** reageert dat deze informatie nog niet bekend was bij GS. Hij onderzoekt of er extra aandacht vanuit PNH is vereist ten aanzien van de PFAS-lozingen in het Amsterdamse Bos en zal, op het moment dat dit het geval is, dit bij de collega's aan de orde stellen.

760

Gedeputeerde **Olthof** beantwoordt de vragen van JA21 en vermeldt dat het verbeterplan niet geopenbaard wordt. Dit is een inspectiebevoegdheid.

Ten aanzien van de continue stofmonitor zegt gedeputeerde **Olthof** dat Tata Steel onderzoekt of dit voor Kookgasfabriek 2 alsnog kan plaatsvinden. Voor Kookgasfabriek 1 geldt dat de monitor niet volledig is.

765

Gedeputeerde **Olthof** vindt het moeilijk om een duiding te geven aan de voorvallenanalyse en de ongewone voorvallen. Hij wijst nogmaals op het voorstel voor een technische briefing. Een trend van ongewone voorvallen vraagt echter wel om actie vanuit de provincie, ook met betrekking tot de vergunning.

770

Gedeputeerde **Olthof** legt uit waarom GS zijn gekomen tot het ingediende beroep tegen het bestemmingsplan van gemeente Gooise Meren. Er is beroep aangetekend tegen het feit dat er in het bestemmingsplan maximaal 0,8 geureenheden toegestaan mogen worden. De revisievergunning gaat echter uit van ± 1 geureenheden. Dit zou dus zorgen voor problemen in de toekomst. De provincie is met gemeente Gooise Meren in gesprek om te komen tot een oplossing.

775

Gedeputeerde **Olthof** ziet geen aanleiding om van zijn antwoord in de laatste over de excuses van GS omtrent beleid jegens Tata Steel Statenvergadering af te wijken.

780

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vraag van D66 en stelt dat wat niet gemeld is, ook niet bekend is bij GS. Hij kan zich de vraag echter wel voorstellen.

Statenlid **Laport** (GL) informeert naar het aantal toegenomen branden en de maatregelen die Tata Steel daartoe hebben genomen. GL is benieuwd naar de effecten.

785 Gedeputeerde **Olthof** legt uit dat er verschillende groottes van branden zijn. Hij merkt op dat de gegeven informatie er vervolgens toe leidt dat er sterk op onderdelen wordt ingezoomd. Hoe meer informatie, hoe meer het debat de diepte ingaat.

790 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of GS echt geen excuses willen aanbieden of dat er meer bedenktijd nodig is. Daarnaast vraagt de PvdD of GS diffuse emissies gaan toetsen op normen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er over deze excuses een uitgebreid debat is geweest. Het standpunt blijft onveranderd. **Op de tweede vraag van de PvdD komt de gedeputeerde schriftelijk terug.**

795 De heer **Roosendaal** (VVD) merkt op dat het aantal gemelde ongewone voorvallen toeneemt. Hij vraagt aan GS of dit komt door de toename van voorvallen of het strenger melden van voorvallen. Mogelijk wordt Tata Steel door alle toezicht gedwongen om meer meldingen te maken.

800 Gedeputeerde **Olthof** vindt het moeilijk om iets te zeggen over deze toename van ongewone voorvallen. **In een volgend overleg met Tata Steel wil de gedeputeerde vragen waarom het aantal meldingen van ongewone voorvallen is toegenomen.**

Tweede termijn commissie

805 Statenlid **Kostić** (PvdD) is niet verheugd over de teleurstellende beantwoording van GS en stelt de volgende vraag: hebben GS nog vertrouwen in Tata Steel als partner, gezien het feit dat ze door de Reclame Code Commissie op de vingers zijn getikt?

810 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) heeft behoefte aan de voorgestelde technische briefing. JA21 wil hierbij, en in de schriftelijke beantwoording, expliciet de meldingen van omwonenden meenemen, die stellen meer te zien dat er te lezen valt in de rapportage. JA21 wenst verder van GS informatie over de effecten uit het verbeterplan van Tata Steel.

De **voorzitter** inventariseert of er behoefte is aan de technische briefing. Dat is het geval.

815 Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vraag van de PvdD over vertrouwen in Tata Steel. GS vertrouwen enkel op de feiten, de OD en de ambtenaren. GS controleren Tata Steel op wat zij daadwerkelijk leven, en vertrouwen hen niet op hun blauwe ogen.

820 Gedeputeerde **Olthof** reageert op JA21 en stelt dat effecten van maatregelen wel gedeeld kunnen worden met PS, maar niet de rapporten zelf.

De **voorzitter** constateert dat alle vragen voldoende zijn beantwoord, in de wetenschap dat er nog een technische briefing wordt georganiseerd.

825 **10.b Gewijzigd voornemen projectbesluit Heracless–Groen Staal MET AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M126–2023**

De provincie wijzigt op verzoek van Tata Steel het voornemen in de projectprocedure voor de realisatie van het project Heracless–Groen Staal.

830 *De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 126–2023 kan worden ingestemd.*

De heer **Teeuwen** (BBB) stelt dat ondernemers, ondanks steun van de BBB, zich altijd aan de regels moeten houden. Hij vraagt de gedeputeerde om een reactie over de vele nieuwe projecten waar hij induikt. Dit is
835 namelijk zeer prijzenswaardig.

De heer **Heijnen** (CDA) is positief over het gewijzigd projectbesluit Heracless–Groen Staal. De haalbare planning voorziet uiteindelijk in de sluiting van de Kooksgasfabriek in 2029. De motie is wat het CDA betreft afgedaan.

840 De heer **Van der Heijden** (D66) merkt op dat het proces rondom Tata Steel inmiddels met negen maanden is vertraagd. D66 is maakt zich zorgen of deze achterstand nog wordt ingehaald. Daarnaast is het opmerkelijk dat er in de stukken staat dat hergebruik van staal pas in het plan is gekomen na de participatie. Hij wijst op melding van Nu.nl dat afspraken in convenanten niet gehaald worden. Hoe weet
845 de provincie dat alles is geprobeerd om de gezondheid van omwonenden te beschermen?

De heer **Wagelaar** (PvdA) is verheugd over het feit dat Tata Steel heeft geluisterd naar de participatieronde en dat er nu een plan ligt waar circulariteit meer aandacht krijgt. Het is goed dat hier een nieuw projectbesluit genomen gaat worden. Ten aanzien van de motie wenst de PvdA van GS een onderbouwing
850 waarom het onmogelijk is om tot een planning te komen.

De heer **Klein** (ChristenUnie) complimenteert de gedeputeerde dat de deadline van 2029 voor de sluiting van de Kooksgasfabriek gehandhaafd blijft. De ChristenUnie beschouwt de motie als afgedaan, maar maakt zich zorgen over de inhoudelijke keuze. In hoeverre kan de gedeputeerde inschatten of er sprake
855 is van een lock-in?

Mevrouw **Schneemann** (Volt) staat stil bij de vervuilende uitstoot die al bijna een heel mensenleven duurt. Volt is van mening dat de ambitie om voor 2030 de eerste fase van groen staal uit te werken, en dat is wat Volt betreft te vaag. De huidige tijdslijn lijkt onzeker en het is niet duidelijk of de deadline van 01–
860 01–2030 wordt gehaald. Volt vraagt of het gedogen van de uitstoot doorgaat op het moment dat deze deadline voor het maken van nieuwe installaties ten behoeve groen staal niet wordt gehaald. Verder

vraagt Volt hoe GS het rapport van de RIVM meeneemt dat een causaal aantoonst tussen de gezondheid en de uitstoot. Mocht de vergunning niet worden ingetrokken, tot wanneer krijgt Tata Steel dan de tijd om te werken aan een alternatief? En wie gaat de vergunning voor het project Heraclless–Groen Staal verlenen en gaat dit nog langs PS? Ten slotte zijn de plannen afhankelijk van de beschikbaarheid van waterstof en het aanleggen van de infrastructuur voor waterstof is onderdeel van dit projectbesluit. Heeft vertraging hieromtrent effect op het project Heraclless–Groen Staal? En hoe strookt de beschrijving uit de stukken over de aardgasbehoefte met de doelstelling van de provincie om in 2050 klimaatneutraal te zijn? Volt benadrukt verder dat er duidelijk gecommuniceerd dient te worden over het doel van deze participatie: dat Tata Steel de input als richtinggevend behandelt. Als laatste verneemt Volt graag waar de provincie wordt opgeroepen om Tata Steel te wijzen op de verantwoordelijkheid om zich strikter te houden aan de gemaakte afspraken.

De heer **Dessing** (FvD) is niet verheugd over het gewijzigd projectbesluit Heraclless–Groen Staal. FvD heeft fundamentele bezwaren tegen dit project; het is absurd om CO₂–neutraal staal te willen produceren, want de klimaatverandering wordt zo niet afgeremd. Daarnaast zijn er publieke middelen nodig om dit project te realiseren en leidt het project tot banenverlies bij Tata Steel. Het is niet helder hoeveel (publiek) geld er met dit project gemoeid is, en FvD vraagt GS om inzicht in dit kostenplaatje. Daarnaast plaatst FvD vraagtekens bij de kwaliteit van staal wanneer er gebruik wordt gemaakt van circulaire productiemethoden.

De heer **Roosendaal** (VVD) merkt op dat Tata Steel volgens de planning in 2025 zou moeten beginnen met de bouw van het project Heraclless–Groen Staal. Dit lijkt gezien het slotstuk van de ontvangen brief lastig te realiseren. Het Rijk zou tot nieuwe inzichten kunnen komen en daarmee Tata Steel te dwingen om met voorstellen te komen voor nieuwe plannen. Zolang niet duidelijk is welke bijdrage het Rijk en Tata Steel gaan leveren aan de realisatie van het project Heraclless–Groen Staal kan Tata Steel geen businesscase ontwerpen. De VVD vraagt aan GS welke mogelijkheden GS hebben om druk te zetten op het kabinet om eenduidigheid te realiseren.

Statenlid **Laport** (GL) is content met de plannen omtrent sluiting van de Kooksgasfabriek 2 en Hoogoven 7 voor 2030 en benadrukt het belang van een circulaire staalproductie. GL vragen aan GS waarom het onderzoek naar afbouw van kolen en overgang naar aardgas niet op het terrein van Tata Steel kan worden gedaan. Daarnaast ziet GL dat tegenstanders van project Heraclless–Groen Staal niet of slechts ten dele worden meegenomen in de participatie. Het zou verstandig zijn van GS om Tata Steel te adviseren dit wel te doen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) merkt op dat het project Heraclless–Groen Staal sterk afwijkt van de plannen van Tata Steel uit 2020. JA21 wil weten wat de garanties zijn dat deze plannen niet opnieuw worden gewijzigd. Daarnaast lijkt hoogwaardig staal niet of moeilijk te realiseren met het project Heraclless–Groen Staal. JA21 is verheugd over de participatieronde die is afgekondigd door Tata Steel op de gewijzigde plannen, alleen is het de vraag hoe dit gecommuniceerd wordt in de omgeving. Ook ziet JA21

dat er werken buiten het terrein van Tata Steel zijn voor de aanleg van de DRP en EAF. Kan de gedeputeerde hier duiding over geven? En ziet de gedeputeerde genoeg capaciteit bij de OD om de deadline van 2029 te halen?

905

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** bedankt de Statenfracties voor de persoonlijke zorgen over zijn gesteldheid. Als bestuurder is het mooi om aan een dergelijk groot project te mogen werken. Dit geeft hem en het team
910 veel energie om er iedere dag mee aan de slag te gaan. Hij benadrukt dat groen en vooral ook een schone leefomgeving van groot belang is. De overheid dient er waakzaam op te zijn de ontwikkelingen van Tata Steel niet enkel onder klimaatambities worden gehangen om vervolgens middelen weg te schuiven. Alleen door maatwerkafspraken te maken die middelen vrijmaken om een bijdrage te leveren aan de transitie van Tata Steel wordt er gezorgd voor een schone leefomgeving. Zonder extra middelen kan dit worden
915 gerealiseerd.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de gestelde vragen over het vertrouwen in het project Heracless–Groen Staal. Hij baseert zich enkel op de feiten; GS kunnen niet zo veel met scenario's en complotten. Er ligt concreet een aanvraag voor een nieuwe vergunning, en het is aan de provincie om deze zo goed mogelijk
920 te beoordelen.

Gedeputeerde **Olthof** stelt dat er geen garantie kan worde gegeven dat de deadline van 01-01-2023 gehaald zal worden. Er zijn vele factoren die hiervan afhangen, niet in de minste plaats het nieuwe kabinet en de wereldwijde staalmarkt. GS zullen zich maximaal inzetten om het stappenplan samen met
925 de OD te handhaven, en dit kan enkel wanneer Tata Steel juiste en volledige informatie levert. En hierbij hoort ook dat Tata Steel moet beginnen met het project Heracless–Groen Staal voordat de onherroepelijke vergunning daar is. Maar immers willen de meeste bewoners een schone leefomgeving. De eventuele gevolgen van een proces bij de Raad van State zullen voor rekening zijn van Tata Steel. Dit staat ook zo genoteerd in de vergunning en zal bij start van de bouw van de fabriek schriftelijk bevestigd
930 worden.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vragen van GL en stelt dat Tata Steel op basis van participatie heeft besloten om meer te recyclen. Tata Steel heeft gekeken naar de staalmarkt en gezien dat daar nieuwe duurzaamheidseisen worden gesteld. Er zijn meerdere ontwikkelingen die ertoe hebben geleid dat Tata
935 Steel heeft gekozen voor een andere techniek.

De heer **Klein** (ChristenUnie) maakt zich zorgen over het feit dat Tata Steel afhankelijk is van de oude installaties als het gaat om hoogwaardig staal.

940 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat ook bij de nieuwe plannen Tata Steel voornemens is om voor 2030 Kooksgasfabriek 2 en de Hoogovens 7 te sluiten, maar dat er nu wel een afhankelijkheid blijft van

Kookgasfabriek 1 en Hoogovens 6. In de maatwerkafspraken zullen termijnen afgesproken moeten worden met betrekking tot de tweede fase.

945 Gedeputeerde **Olthof** vraagt aan Volt om een toelichting over het woord "gedoogbeleid".

Mevrouw **Schneemann** (Volt) legt uit dat PNH weet hoe schadelijk de uitstoot van Tata Steel is voor de leefomgeving, en desondanks de vergunning niet intrekt.

950 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat PNH niets gedoogt. Tata Steel zal aan de regels moeten voldoen en doet dit ook. PNH doet er alles aan dat Tata Steel zich aan de regels houdt. De uitdagingen bevinden zich echter op het gebied van de handhaving.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vraag over wie de vergunning verleent. GS hebben dit gemandateerd
955 bij de OD. De vergunningaanvraag gaat dus niet langs PS.

Gedeputeerde **Olthof** legt aan Volt uit dat de nieuwe fabriek van het project Heracless-Groen Staal in eerste instantie op aardgas draait en nog niet afhankelijk is van de waterstofbackbone. Pas wanneer er voldoende waterstof beschikbaar is, wordt het aardgas afgeschaald. Er worden maatwerkafspraken
960 gemaakt waarin uiteindelijk de overgang naar waterstof wordt gerealiseerd. Dit wordt tevens opgenomen in de vergunning. De gedeputeerde laat in het midden hoe groot de afhankelijkheid van aardgas zal blijven.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de opmerkingen van FvD en legt uit dat PNH niet over het project
965 beslist, want dat is Tata Steel. PNH geeft enkel de vergunning af en kan aan de minister van EZK vragen of de maatwerkafspraken goed besteed zijn.

Gedeputeerde **Olthof** heeft een vraag ontvangen over waterstof op eigen terrein. Het betrekken van de waterstofbackbone zou de zaak nog veel complexer maken. Mogelijk mag waterstof van buiten het
970 terrein komen.

Gedeputeerde **Olthof** zegt in reactie op de opmerking van GL dat tegenstanders niet worden uitgesloten bij de participatieprojecten van Tata Steel.

Statenlid **Laport** (GL) reageert dat het wenselijk zou zijn om als provincie te adviseren aan Tata Steel om
975 de tegenstanders erbij te betrekken.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de tegenstanders altijd van harte welkom zijn om via een bijeenkomst of schriftelijk hun input te leveren. Er wordt niemand uitgesloten.

980 Gedeputeerde **Olthof** laat aan JA21 weten dat duidelijkheid omtrent de aanleg van de DRP en EAF, al dan niet op eigen terrein, zal volgen uit de MER.

Tweede termijn commissie

985 De heer **Roosendaal** (VVD) concludeert dat er een conceptplanning ligt die afhankelijk van de plannen die het ministerie van EZK nog niet bekend heeft gemaakt. Of de huidige planning door kan gaan, is afhankelijk van het perspectief dat EZK biedt op dit terrein. Hij vraagt daarnaast of GS weet of het onderzoek van EZK ook behelst dat er wordt gekeken hoe er waterstof kan worden aangeleverd en of de twee kerncentrales waarover de regering heeft besloten een bijdrage gaan leveren in de oplossing van het tekort aan waterstof.

990

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) constateert dat PNH in dit proces afhankelijk is van investeringen Tata Steel en beslissingen van het Rijk. Zij vraagt aan GS om in de gesprekken met deze partijen te benadrukken dat PNH en de OD niet zitten te wachten op wijzigingen in de ingeslagen route.

995

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt of alle wegen zijn bewandeld om zo snel mogelijk de gezondheidswinst te realiseren. En hoe kunnen PS GS helpen om de vergroeningsambitie te realiseren?

De heer **Teeuwen** (BBB) is benieuwd of PNH en het Rijk een incentive kunnen ontwikkelen waarmee Tata Steel de deadline wel haalt.

1000

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de BBB en zegt dat er vanaf 2030 een CO₂-heffing bestaat. Daar zit Tata Steel absoluut niet te wachten en dit is dan ook een enorme financiële incentive.

1005

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) vraagt of een dergelijke incentive ook op het gebied van schadelijke stoffen kan worden gehanteerd.

Gedeputeerde **Olthof** verwijst naar de maatwerkafspraken. Hierin zullen de afspraken in gemaakt moeten worden.

1010

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de VVD en zegt dat zijn informatie over waterstof beperkt is.

Gedeputeerde **Olthof** komt terug op de vraag van Volt over de afhankelijkheid van aardgas. Voor de productie van staal zal er altijd een deel aardgas nodig zijn, namelijk 20%. Het is aan Tata Steel om dit percentage terug te brengen naar nul procent.

1015

De **voorzitter** inventariseert of de commissie mee kan gaan in het afdoeningsvoorstel en of zij motie 126 als afgedaan beschouwt. Dit is het geval.

1020

11. B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

11.a Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024–2027 MET

1025 AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M182–2022

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet. GS leggen PS de concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024–2027 voor ter bespreking in de commissie Leefomgeving. Daarna stellen GS de definitieve uitgangspunten vast.

1030 De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 182–2022 kan worden ingestemd.

1035 Statenlid **Kostić** (PvdD) doet een ordevoorstel. Zij stelt voor om dit punt op een nader moment in de commissie te bespreken.

De **voorzitter** inventariseert of er steun is voor het ordevoorstel van de PvdD. Dit is niet het geval.

Eerste termijn commissie

1040 De heer **Roosendaal** (VVD) licht twee punten uit. Voor SAIL Amsterdam moet een apart begrotingsvoorstel worden ingediend. Mevrouw Poot (VVD) zou hier een financiële onderbouwing voor willen geven in het kader van de begroting. Daarnaast merkt hij op dat er wordt aangegeven dat topsportevenementen enkel kunnen worden gesponsord wanneer deze voldoen aan de Olympische criteria. Om welke reden wordt de Haarlem Honkbalweek uitgesloten?

De heer **Heijnen** (CDA) reageert dat de SAIL Amsterdam voor 2025 is gepland. Bovendien komt GS hier al met een voorstel voor.

1050 De heer **Roosendaal** (VVD) denkt dat het altijd goed is om bij een voorstel financiële onderbouwing te geven, want niets is gratis in dit leven.

De heer **Wagelaar** (PvdA) is enthousiast over de uitgangspunten en herkennen duidelijk een sociaaldemocratische invloed op de plannen. De PvdA maakt drie opmerkingen.

- 1055
- Zou PNH evenementen met dieren moeten sponsoren? Die knoop wordt in de brief niet doorgehakt. Mogelijk moet PNH hier iets over opnemen. De PvdA constateert dat het hier vaak over is gegaan in de commissie.
  - In een van de uitgangspunten staat dat de evenementen toegankelijk moeten zijn voor een breed publiek. Dit zou ook uit de toegangsprijs moeten blijken.
- 1060
- GS maken de keuze om meer sponsoring te verlenen op incidentele basis. Deze subsidies dienen toegankelijk te zijn.

1065 Duolid **Bulucu–Wouters** (GL) merkt op dat er negen vaste evenementen in het beleid opgenomen zijn. Biedt dit nog voldoende ruimte voor nieuwe gegadigden? Nieuwe gegadigden dienen in aanmerking te kunnen komen voor een sponsorship van de provincie. Hierover dient GS met een toelichting te komen. GL is content met de aandacht die in het beleid uitgaat naar evenementen die bijdragen aan verbinding van diverse groepen in de samenleving. Daarnaast dient er meer aandacht te zijn voor inclusie, hergebruik van stoffen en impact op natuur.

1070 Mevrouw **Vroom** (D66) merkt op dat PNH voornemens is geld vrij te maken voor een grote diversiteit aan beleidsterreinen, en dat is heel mooi. D66 vraagt hoe het dierenwelzijn in evenementen wordt geborgd? En wanneer verwachten GS een voorstel over Sail Amsterdam?

1075 Mevrouw **Bouhleb–Lascaris** (SP) laat weten altijd kritisch te zijn op sponsoring van evenementen. Veel evenementen zijn niet nodig, en een aantal wel. Daarnaast is het onduidelijk of er reeds geld is gereserveerd voor SAIL Amsterdam en hoeveel een nieuwe aanvraag de provincie zou kosten.

1080 De heer **Klein** (ChristenUnie) uit zijn twijfels over het idee achter de sponsoring en citeert uit de uitgangspunten. Sponsoring dient op gewone en toegankelijke evenementen gericht te zijn, en niet op topsport. Wat de ChristenUnie betreft, wordt het hele budget voor sponsoring geschrapt.

1085 De heer **Teeuwen** (BBB) wijst de commissie op de plannen omtrent evenementensponsoring in het coalitieakkoord. Het huidige beleid zou worden voortgezet. De BBB mist echter Jumping Amsterdam en wellicht ook andere evenementen.

1090 Statenlid **Kostić** (PvdD) merkt op dat in het coalitieakkoord is opgenomen dat de kaders worden voortgezet, en niet de specifieke evenementen zelf. Er is ruimte voor coalitiepartijen om hier goed naar te kijken. Daar kan elke periode van worden afgeweken. De PvdD merkt het volgende op.

- Er worden geen onafhankelijke experts ingezet om het dierenwelzijn op evenementen te garanderen.
- Dierenwelzijn is breder dan verzorging. In Landbouwschouw Opmeer worden dieren bijvoorbeeld gefokt op de grootst mogelijke uiers en spieren, waardoor koeien niet meer natuurlijk kunnen baren. Doorgefokte, slecht behandelde duiven worden geëxposeerd. PNH zou koploper moeten zijn in dierenwelzijn.

1095 De heer **Heijnen** (CDA) kan zich vinden in de geformuleerde uitgangspunten van het sponsoringsbeleid. Het is belangrijk dat PNH er is voor alle doelgroepen, en daar past een divers sponsoringsbeleid bij.

1100 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vragen over SAIL Amsterdam. GS komen hierover met een voorstel en een financiële onderbouwing.

1105 Gedeputeerde **Olthof** verzekert dat honkbal altijd op de agenda blijft staan, al zullen de gesprekken over de Haarlem Honkbalweek nog gevoerd moeten worden.

Gedeputeerde **Olthof** laat aan de PvdA weten dat PNH evenementen met dieren niet uitsluit. **Dierenwelzijn is en blijft echter altijd een voorwaarde. De gedeputeerde zal hierover met een nadere duiding komen.**

1110 Gedeputeerde **Olthof** vermeldt dat PNH altijd kijkt naar de toegankelijkheid van evenementen. Organisaties hebben bovendien vaak een regeling voor mensen met een kleine beurs. De drempel voor sponsoring probeert PNH altijd zo laag mogelijk te houden.

1115 Gedeputeerde **Olthof** merkt op dat het budget in verhouding tot andere provincies beperkt is. Evenementen op langjarige termijn vastleggen, betekent minder ruimte voor nieuwe evenementen op de korte termijn.

1120 Gedeputeerde **Olthof** wijdt uit over het voorkomen van overlast bij evenementen. Dit is aan gemeenten, want het verlenen van een vergunning is een gemeentelijke taak.

De heer **Roosendaal** (VVD) merkt op dat GS heel expliciet zijn in het voorstel over Keti Koti, terwijl er wellicht ook mensen zijn met andere ideeën over de invulling van het evenement.

1125 Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat ervoor is gekozen om dit evenement vorm te blijven geven. Het is een belangrijke voorwaarde dat iedereen zich welkom voelt bij de evenementen.

1130 Gedeputeerde **Olthof** reageert op de BBB en stelt dat er in het coalitieakkoord niets is opgenomen over een ongewijzigd evenementenbeleid. Er zijn aanvullende voorwaarden en bepaalde evenementen kunnen wijzigen.

De heer **Teeuwen** (BBB) vraagt of PS geïnformeerd worden over de uitkomsten van de gesprekken tussen Jumping Amsterdam en GS.

1135 Gedeputeerde **Olthof** laat aan de BBB weten dat PNH geen langjarige overeenkomst aangaat met Jumping Amsterdam. Mogelijk wordt dit een eenmalige sponsoring.

De **voorzitter** inventariseert bij de commissie of motie 182 is afgedaan. Dit is het geval.

1140 12. **Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

Er wordt geen gebruikgemaakt van de rondvraag.

13. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit, niets meer aan de orde zijnde, de vergadering om 22.25 uur.

1145

Sluiting om 22.25 uur.

1150

1155

1160

**Beantwoording vraag PvdD bij agendapunt 10a – VTH-brief
Commissie Leefomgeving 27-11-2023**

Vraag Statenlid Kostić:

In de brief staat: "Voor deze diffuse emissies zijn geen normen in de vergunning om aan te toetsen." Maar klopt het dat die er wel zijn of af te leiden zijn van BBT-conclusies? Zie BBT-conclusies ijzer- en staalproductie, [BBT-conclusies IJzer- en staalproductie – Kenniscentrum InfoMi-](#)

Onder conclusie 46:

"46. De BBT voor cokesfabrieken is de emissies verminderen door een continue onverstoorde cokesproductie te bereiken door middel van toepassing van de volgende technieken (..)

Het met de BBT geassocieerde *percentage zichtbare emissies van alle deuren bedraagt < 5 – 10 %.*

Het met BBT VII en BBT VIII geassocieerde *percentage zichtbare emissies voor alle brontypes bedraagt < 1 %.*

De percentages hebben betrekking op de frequentie van lekken vergeleken met het totale aantal deuren, klimpijpen of deksels als maandelijks gemiddelde op basis van onderstaande monitoringmethode.

Voor de schatting van diffuse emissies uit cokesovens worden de volgende methoden gebruikt:

- de EPA 303-methode,
- de DMT (Deutsche Montan Technologie GmbH)-methode,
- de door de BCRA (British Carbonisation Research Association) ontwikkelde methode,
- de in Nederland toegepaste methode, gebaseerd op een telling van zichtbare lekken in de klimpijpen en vulgaten, met uitsluiting van zichtbare emissies ten gevolge van normale bedrijfsomstandigheden (vullen van kolen, cokes uitdrukken)."

Die <1% lijkt van toepassing op Tata. Voldoet Tata daaraan? Hoe is dat precies getoetst?

Antwoord:

Door de OD NZKG is een beste beschikbare technieken (BBT) compliance check uitgevoerd aan de hand van de BBT-conclusies IJzer- en staalproductie van 8 maart 2012. Tata Steel is compliant aan BBT- conclusie 46.

- In de vergunning van Tata Steel is vastgelegd dat voor beide kookfabrieken het emissiekengetal voor deuremissies 5(%) is. Tata Steel zit hiermee aan de ondergrens van de BBT-percentage-range <5 – 10%. De OD NZKG heeft daarnaast een (strengere) registratieverplichting van het berekenen van het emissiekengetal voor beide Kookfabrieken vastgelegd van werkdagelijks naar dagelijks, zodat nauwkeuriger gecontroleerd kan worden wat de daadwerkelijke emissies zijn. Vanuit toezicht houdt de OD NZKG periodiek visuele inspecties en vindt toezicht plaats op basis van de camera('s).

- In de vergunning van Tata Steel heeft de OD NZKG het percentage van <1% opgelegd voor alle klimpijpen en alle vulgaten. Hierbij is ook de beoordelingsmethode vastgelegd volgens de Nederlands toegepaste methoden. Ook is de verplichting opgelegd om ieder kwartaal de emissiecijfers van de vulgaten en klimpijpen te registreren. Vanuit toezicht houdt de OD NZKG periodiek visuele inspecties en vindt toezicht plaats op basis van de camera('s).

Met vriendelijke groeten,

Corné Borst

Staten- en commissieadviseur

Statencommissies Landelijk Gebied en Rekeningencommissie

M: +316 31688062

Van: Ines Kostić <kostici@noord-holland.nl>

Verzonden: dinsdag 5 december 2023 04:51

Aan: Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@noord-holland.nl>

Onderwerp: Re: Vraag tijdens commissie Leefomgeving

Hoi Corné,

Het ging om het volgende.

In de brief staat: "Voor deze diffuse emissies zijn geen normen in de vergunning om aan te toetsen."

Maar klopt het dat die er wel zijn of af te leiden zijn van BBT-conclusies? Zie BBT-conclusies ijzer- en staalproductie, [BBT-conclusies Ijzer- en staalproductie - Kenniscentrum InfoMi-](#)

Onder conclusie 46:

"46. De BBT voor cokesfabrieken is de emissies verminderen door een continue onverstoorde cokesproductie te bereiken door middel van toepassing van de volgende technieken (..)

Het met de BBT geassocieerde **percentage zichtbare emissies van alle deuren bedraagt < 5 – 10 %.**

Het met BBT VII en BBT VIII geassocieerde percentage **zichtbare emissies voor alle brontypes bedraagt < 1 %.**

De percentages hebben betrekking op de frequentie van lekken vergeleken met het totale aantal deuren, klimpijpen of deksels als maandelijks gemiddelde op basis van onderstaande monitoringmethode.

Voor de schatting van diffuse emissies uit cokesovens worden de volgende methoden gebruikt:

— de EPA 303-methode,
— de DMT (Deutsche Montan Technologie GmbH)-methode,
— de door de BCRA (British Carbonisation Research Association)
ontwikkelde methode,

— de in Nederland toegepaste methode, gebaseerd op een telling van
zichtbare lekken in de klimpijpen en vulgaten, met uitsluiting van
zichtbare emissies ten gevolge van normale bedrijfsomstandigheden
(vullen van kolen, cokes uitdrukken).”

Die <1% lijkt van toepassing op Tata. Voldoet Tata daaraan? Hoe is dat
precies getoetst?

Ines Kostić
Fractievoorzitter PvdD Noord-Holland
(zij/haar/die/diens)
0639724415

Van: Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@noord-holland.nl>

Verzonden: vrijdag 1 december 2023 15:27

Aan: Ines Kostić <kostici@noord-holland.nl>

Onderwerp: Vraag tijdens commissie Leefomgeving

Dag Ines,

Ik kreeg nog de vraag van de bestuursadviseur wat je precies vroeg tijdens de commissie bij het
agendapunt VTH-Brief. Je stelde een technische vraag over diffuse metingen/BBT46. Zou je deze
vraag nog schriftelijk toe kunnen sturen? Dan laat ik deze beantwoorden en deel ik die via de
lbabs agenda bijlagen en even naar jou over de e-mail.

Met vriendelijke groeten,

Corné Borst

Staten- en commissieadviseur

Statencommissies Landelijk Gebied en Rekeningencommissie

M: +316 31688062

Dreef 3 2012 HR Haarlem

www.noord-holland.nl

corne.borst@noord-holland.nl

BEANTWOORDING VERDUIDELIJKENDE VRAAG PvdD OVER VTH-BRIEF (2)

COMMISSIE LEEFOMGEVING 27 NOVEMBER 2023

Agendapunt 10a – VTH brief

Vraag:

In de VTH-brief staat onder het kopje 'Tata Steel/kookgasfabrieken': "Het hoofddoel blijft dat de werkeenheid gaat voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Met verscherpt toezicht worden er extra middelen ingezet richting het bedrijf om de naleving te bevorderen." Aan welke wet- en regelgeving wordt er op dit moment niet voldaan?

Antwoord:

Onder wet- en regelgeving wordt vooral de vergunning verstaan. De grootste aandachtspunten zijn:

- Ongare kooks is niet vergund. In de aan de revisievergunning ten grondslag liggende aanvraag wordt expliciet aangegeven dat het thermisch niveau van de batterij op een zodanig niveau wordt gestuurd dat ongere kooks worden vermeden. Ook in het licht van de BBT-conclusie 46 van de BREF IJzer en Staal volgt deze resultaatsverplichting.
- Het ontbreken van een goed gekalibreerde continue monitor voor stof bij de batterijschoorstenen van de KGF-en is een overtreding, omdat het een verplichting is vanuit de vergunning.

Op beide overtredingen is een last onder dwangsom opgelegd zoals weergegeven in de VTH brief van 27 november 2023.

Zoals aangegeven in deze laatste VTH-taken brief: de OD NZKG doet onderzoek naar de mogelijkheid tot het intrekken van de vergunning van de Kookgasfabrieken. In het onderzoek kijkt de OD NZKG niet alleen naar de mogelijkheden van intrekking op basis van ongere kooks, maar wordt ook de staat van de algehele veroudering van de KGF-en meegenomen. De verwachting is dat wij de stand van zaken met u over deze ontwikkeling kunnen delen in het eerste kwartaal van 2024. Het proces is juridisch complex en vraagt om grote zorgvuldigheid.

ENERGIE SAMEN NOORD-HOLLAND

Aan: Provinciale Staten van Noord-Holland
CC: Gedeputeerde Staten, ambtelijk apparaat

Afzender: Energie Samen Noord-Holland,
[REDACTED]

Contact: [REDACTED]

Betreft: Betreft: reactie op weigering afgeven ontwerpverklaring van geen bedenkingen

Datum: 20 december 2023

Geacht statenlid van de Provincie Noord-Holland,

Met grote teleurstelling en zelfs verslagenheid hebben wij kennisgenomen dat u op 13 november jongstleden heeft besloten géén verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het coöperatieve windpark aan de Noorder IJ-Plas. Het project zou naar mening van de meerderheid der Provinciale Staten 'niet voldoen aan goede ruimtelijke ordening'. Graag vragen we de Staten mede op basis van het coöperatieve karakter van dit project om van deze beslissing terug te komen.

Coöperatieve projecten goed voor energietransitie

In de discussie is het aspect dat hier sprake is van een project dat ontwikkeld is door een samenwerking van coöperatieve organisaties onvoldoende aan bod gekomen. Coöperatieve initiatieven hebben lokaal draagvlak en voldoen aan de hoogste eisen met betrekking tot inpassing in de omgeving en de natuur. De energiegemeenschappen, gebundeld in Wind Ontwikkeling Amsterdam Noord (WOAN), hebben goede ruimtelijke onderbouwing geleverd over de uitvoeringsaspecten archeologie en cultuurhistorie, hinder bedrijvigheid, flora en fauna, waterhuishouding, externe veiligheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit en geluid. Precies zoals wettelijk vereist wordt. Bovendien hebben ze een uitgebreid participatief proces doorlopen om mensen in de lokale omgeving zeggenschap in het proces te geven, en via 100% lokaal eigendom ook in de financiën. Iets wat vanuit Klimaatakkoord en Regionale Energie Strategie (RES) in Noord-Holland stevig nagestreefd wordt in beleid van provincie en gemeenten als het gaat om 'streven naar minimaal 50% lokaal eigendom'.

Graag wijzen we u op het feit dat het om een project gaat waaraan zo veel betrokken Amsterdammers zo lang hebben gewerkt, vaak ook vrijwillig. En waar inmiddels honderdduizenden euro's in zijn geïnvesteerd. In het coalitieakkoord schrijft het college van GS: "We merken dat lokale energiecoöperaties kunnen bijdragen aan het draagvlak voor de energietransitie. We zien dat enthousiasme van bewoners vaak vastloopt in bijvoorbeeld de wirwar van procedures en een gebrek aan startkapitaal. We willen dit soort organisaties stimuleren en ondersteunen met kennis en begeleiden bij de zoektocht naar financiële mogelijkheden." We hebben het coalitieakkoord ervaren als een steun voor de coöperatieve beweging. Het coöperatieve windpark Noorder IJ-Plas is volgens ons bij uitstek een voorbeeld van een bijdrage van de coöperatieve beweging aan de doelstellingen van de provincie.

Negatief effect

Het besluit van Provinciale Staten heeft in onze ogen een enorm negatief effect op de motivatie van burgers om in coöperatie-verband projecten op te pakken. Energie Samen Noord-Holland verenigt ruim 100 energiegemeenschappen met een achterban van duizenden (actieve) leden. Velen onder hen zijn zelf bezig met collectieve opwekprojecten voor wind of zon, of overwegen plannen ervoor. Projecten en plannen die zo ongelooflijk nodig zijn in Noord-Holland, waar we echt alle zeilen bij zullen moeten zetten om klimaatdoelstellingen te behalen van 2030 en verder. Als koepelorganisatie krijgen wij al veel vragen binnen van achterban. Mensen vragen zich af of hun grote inspanningen, veelal vrijwillig, nog enige zin hebben als onze provincie aan het einde van de rit er de stekker uit kan trekken. Ook wanneer de projecten waar zij aan gewerkt hebben passen binnen uw beleid en voldoen aan de door u gestelde kaders. Het is demotiverend en frustrerend, juist nu GS zelf aangeeft te willen voorkomen dat 'enthousiasme van bewoners vaak vastloopt'.

Voorstel tot gesprek

Als koepel willen wij juist de achterban aan energiegemeenschappen stimuleren en motiveren om nog meer projecten ter hand te nemen die de duurzame energietransitie ten goede komen. Wij faciliteren hen ook in de ambities. Wij voelen ons daarin in principe steeds meer gesteund door de Provincie. Graag zouden we met u en met de afzonderlijke fracties in gesprek gaan om juist samen met de provincie de coöperatieve beweging te versterken. Voor ons zijn hierbij cruciaal het realiseren van ten minste 50% lokaal eigendom en lokale participatie bij warmte-, zon- en windprojecten. Voorts ijveren we voor het opzetten van een ontwikkelfonds. Bovenal is de morele steun vanuit de provincie voor de coöperatieve beweging essentieel.

Ten slotte: oproep

Al het hierboven genoemde in aanmerking nemende vragen wij u bij deze met klem om alsnog de verklaring van geen bedenkingen te verstrekken voor het windpark aan de Noorder IJ-Plas, zodat dit tot realisatie kan komen, met 100% lokaal eigendom. En zodat ook de rest van de energiegemeenschappen zich gesteund voelt om met het benodigde draagvlak keihard verder te werken aan de duurzame energietransitie.

Hoogachtend,
Namens de Noord-Hollandse windcoöperaties en de andere energiecoöperaties,

Energie Samen Noord-Holland, de Noord-Hollandse koepel van energiegemeenschappen

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	27-11-2023
Tijd	18:15 – 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	<p>De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalffuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 24 november 2023) bij commissieadviseur Mariëtte van Boheemen: commissieleefomgeving@noord-holland.nl. U kunt ook vooraf een bijdrage mailen.</p> <p>Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalffuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.</p>

- 1**   **Opening en mededelingen**

- 2**   **Inspreekhalffuur**
18:15
- 3**   **Vaststellen agenda, verslag 16-10-2023 en 19-10-2023, lijst moties en lijst toezeggingen**

- 3.a**   **Doorkijk agendering onderwerpen portefeuilles Leefomgeving 2024**

- 4**   **A-agenda Klimaat en Energie**

- 4.a**   **Initiatiefvoorstel Zon Voor Allen (SP)**
18:45   Behandelvoorstel:
De commissie kan met de indiener, elkaar en gedeputeerde het voorliggende initiatiefvoorstel en de reactie van GS bespreken, alvorens het voorstel eventueel voor besluitvorming wordt doorgeleid naar PS.

4.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

Toelichting:

GS adviseren over het initiatiefvoorstel 'Zon voor Allen' dat door de SP-fractie is ingediend. Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

4.a.2 Uitstelbrief Initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen

5 B-agenda Klimaat en Energie

5.a C- naar B-agenderingsverzoek JA21 Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon

19:10

Toelichting:

JA21 heeft in september jl. bijgaand C- naar B- agenderingsverzoek ingediend voor de stukken bij 5a1 en 5a2 (oorspronkelijk geagendeerd op de C-agenda van de commissie Ruimte van 11 september 2023).

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde in gesprek gaan over bijgaand agenderingsverzoek van JA21.

5.a.1 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van deze procedure hebben Gedeputeerde Staten besloten om dit stimuleringsgebied aan te wijzen, het als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijzigingwerkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

5.a.2 Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp. Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van dit verzoek en besloten om dit stimuleringsgebied als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijziging

werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

6 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

7 A-agenda Algemeen

7.a Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)

19:35

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2023 op basis van de huidige verwachtingen.

Behandelaar:

Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen in de laatste begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Leefomgeving.

8 A-agenda Gezondheid en Milieu

8.a Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (A-agenda Leefomgeving 27-11-2023) (gedeputeerde Beemsterboer)

19:55

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Behandelaar:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

9 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

10 B-agenda Gezondheid en Milieu

10.a VTH-brief (volgt uit GS 21-11-2023)

20:20

10.b Gewijzigd voornemen projectbesluit Heraclass-Groen Staal MET

20:55 **AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M126-2023**

Toelichting:

De provincie wijzigt op verzoek van Tata Steel het voornemen in de projectprocedure voor de realisatie van het project Heraclass-Groen Staal.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 126-2023 kan worden ingestemd.

11 **B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**

11.a **Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 MET**

21:35 **AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M182-2022**

Toelichting:

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet. GS leggen PS de concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 voor ter bespreking in de commissie Leefomgeving. Daarna stellen GS de definitieve uitgangspunten vast.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

De commissie wordt expliciet gevraagd of met het afdoeningsvoorstel voor Motie 182-2022 kan worden ingestemd.

12 **Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

13 **Sluiting**

14 **C-agenda Klimaat en Energie**

14.a **Energie: Ingekomen brief vereniging Heiloo Energie over Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 - Heiloo) (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**

- 14.b**   **Energie/Financiën: Alliander (C-agenda – leidende commissie – Leefomgeving en Bestuur 27-11-2023)**
- 14.c**   **Energie: Ingekomen brief Regioteam Energietransitie Provincie Noord-Holland, houd ruimte voor de ontwikkeling van zonneweides (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 14.d**   **Klimaat: Actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten met een brief over de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (APK).
- 14.e**   **Energie: Voortgangsbrief PS over energie–infrastructuur (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
Het energiesysteem in Nederland verandert snel, ook in Noord-Holland. Het elektriciteitsnetwerk bereikt vooral door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit. Met de voortgangsrapportage over de uitvoering van het energie–infrastructuurbeleid worden Provinciale Staten geïnformeerd naar aanleiding van de vooraankondiging netcongestie op het hoogspanningsnet die TenneT op 18 oktober jl. heeft gedaan.
- 15**   **C-agenda Gezondheid en Milieu**
- 15.a**   **Omgevingsdiensten: Ingekomen mail OD NHN – Maak kennis met Lars Voskuil, de nieuwe voorzitter van de OD NHN (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 15.b**   **Omgevingsdiensten: ODIJ AB besluiten verg. 19-7-2023 vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage (C-agenda 27-11-2023)**
- 15.c**   **Omgevingsdiensten: mail OD NZKG met presentaties werkbezoek 31 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)**
- 16**   **C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**
- 16.a**   **Economie/Cultuur: IPO BAC Regionale economie en Cultuur agenda 12 okt 2023 (C-agenda Cie Bestuur en Cie Leefomgeving 27-11-2023)**

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	16 oktober 2023
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissieleefomgeving@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB dhr. M. Becker, dhr. P. Teeuwen VVD dhr. B. de Wit, dhr. N. Roosendaal GroenLinks P. Laport, N. van der Waart D66 dhr. E. Kanik, mw. N.S. Vroom PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar JA21 dhr. D. van den Berg, mw. K. Uiterwijk CDA mw. R. Engels, dhr. D. Heijnen FvD dhr. J. Dessing, dhr. R. Dekker, mw. C. Middelkoop PvdD I. Kostić, mw. M. van Aesch PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel SP mw. H. Bouhlel-Lascaris, dhr. M. Dijkse CU dhr. M. Klein, mw. Y. Buit 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. S. Faassen Volt mw. J. Schneemann, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GroenLinks), dhr. J. Beemsterboer (BBB), dhr. J. Olthof (PvdA)
Afwezig:	:	mw. A. den Boer (BBB) <i>(Met bericht van verhindering)</i>
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

0.a Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVG) voor het windpark Noorder IJplas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023)

0.b Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel

1 Opening en mededelingen

10 2 Inspreekhalfuur

3 Vaststellen agenda, verslagen 18 september 2023 en 21 september 2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

3.a Doorkijk lange termijnagenda

Pagina 2

- 4   A-agenda Algemeen
- 15 4.a   Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 oktober 2023)
  - 4.a.1   Memorie van antwoord GS op technische vragen
- 5   Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
- 6   A-agenda Gezondheid en Milieu (Gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 20 6.a   Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek
- 6.b   Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek
- 7   Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 25 8   B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)
  - 8.a   Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023
- 9   Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)
- 10 Sluiting
- 30

0.a Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJplas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023)

0.b Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel

1 Opening en mededelingen

35

De voorzitter opent de vergadering om 20.01 uur.

Mededelingen

40

- Dit betreft een reguliere commissievergadering. Op donderdag 19 oktober 2023 behandelen wordt in een aparte commissievergadering de VVGB (voordrachtverklaring van geen bedenkingen) voor de Noorder IJplas behandeld.
- De vergaderingen worden live uitgezonden en zijn terug te kijken via de website.
- De vergaderingen vinden hybride plaats.
- De voorzitter heeft voorafgaand aan de vergadering geen berichten van verhindering ontvangen.
- Voor het inspreekhalfuur hebben zich twee sprekers aangemeld.
- Er zijn voorafgaand aan de vergadering geen rondvragen aangemeld.
- De beantwoording van de technische vragen is afgerond.
- De spreektijd voor deze vergadering is vastgesteld op drie uur.
- De voorzitter wijst de aanwezigen erop dat er aanstaande vrijdag, 20 oktober, een RES-bustour gepland staat. Zij herinnert hen eraan dat de uitnodiging hiervoor beschikbaar is op de Statensite. Verder meldt zij dat er een werkbezoek aan Tata Steel gepland staat op 30 oktober 2023. Het definitieve programma voor dit bezoek is op 16 oktober met de Statenleden gedeeld.

45

50

55

2 Inspreekhalfuur

Mevrouw Groos spreekt in, in haar rol als voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad van Tata Steel. Ze is hier om te spreken over twee belangrijke zaken: het RIVM-rapport en het perspectief en de positie van werknemers van Tata Steel.

60

Eerst haalt ze het recente RIVM-rapport aan, dat aangeeft dat bewoners van Wijk aan Zee een levensverwachting hebben die 2,5 maanden korter is. Ze is niet verrast door deze bevinding gezien de eerdere berichten over overlast en vervuiling door Tata Steel. Ze benadrukt dat het rapport duidelijkheid geeft over de bijdrage van Tata Steel aan de luchtkwaliteit en de daaraan verbonden gezondheidsrisico's. Dit helpt Tata Steel om gerichte verbeteringen aan te brengen, wat ze als positief ziet.

65

Mevrouw Groos wijst op lopende initiatieven bij Tata Steel om uitstoot te verminderen, zoals maatregelen bij hun pelletfabriek. Ze herinnert iedereen eraan dat Tata Steel een zware industrie is en dat er altijd gewerkt wordt aan het verminderen van overlast. Ze uit haar zorgen over de berichtgeving in de media die de bevindingen van het rapport mogelijk overdrijft, wat leidt tot meer wantrouwen bij het publiek. Ze vraagt zich af waarom er geen vragen zijn gesteld over de overige verkorte levensverwachting van 5,5 maand en benadrukt dat er andere bronnen zijn die de gemiddelde levensverwachting verkorten, waar ook aandacht aan besteed moet worden.

70

75 Ze verwijst naar een TNO-rapport uit 2022, dat aangeeft dat geen enkele gemeente in Nederland voldoet aan de WHO-norm voor fijnstof. Ze merkt op dat er verbeteringen zijn geweest in de afgelopen jaren, met afnemende fijnstofconcentraties in de IJmond.

Mevrouw Groos vestigt vervolgens de aandacht op de negenduizend medewerkers van Tata Steel.
80 Ze merkt op dat veel debatten zich richten op omwonenden, maar dat veel van deze omwonenden ook werknemers zijn van Tata Steel. Ze benadrukt dat de werknemers niet in 'goed' of 'slecht' willen worden ingedeeld en dat ze geloven in oplossingen voor een schoner en groener staalbedrijf. Ze haalt eerdere initiatieven aan, zoals de PAK's-stoffen-convenanten, en het plan Groen Staal. Ze roept de Statenleden op om een rol te spelen in de toekomst van de IJmond en
85 benadrukt het belang van hun steun voor de toekomst van groen staal.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Roosendaal** (VVD) dankt mevrouw Groos voor haar inspraak en geeft aan het belangrijk
90 te vinden om vanuit een volksgezondheidsperspectief aandacht te besteden aan de verkorte levensverwachting van 5,5 maanden door andere oorzaken. Hij is van plan dit punt verder op te pakken. Vervolgens stelt hij twee vragen. Ten eerste vraagt hij of er vertrouwen is in de meetresultaten van de Roadmap Plus maatregelen en waarom. Ten tweede wil hij weten wanneer de Centrale Ondernemingsraad een gedetailleerd tijdspad verwacht te ontvangen voor de nieuwe
95 groenstaalroute. De Staten hebben hier herhaaldelijk om gevraagd.

Mevrouw **Groos** geeft aan dat ze vertrouwen heeft in de maatregelen van de Roadmap Plus en in de metingen daarvan. Ze licht toe dat sommige maatregelen, zoals het filteren van PAK's stoffen bij de reiniging van rookgassen uit de gloeiovens, niet direct meetbaar zijn in de depositie op de
100 grond, maar wel in de luchtemissies. Ze begrijpt dat er vragen zijn over de halvering van de uitstoot van PAK's stoffen, maar benadrukt dat niet alle uitstoot op dezelfde manier gemeten kan worden.

Met betrekking tot de tweede vraag over het kritische tijdpad geeft Mevrouw Groos aan dat dit
105 een relevante vraag is. De Centrale Ondernemingsraad heeft een adviesaanvraag ontvangen over het huidige plan van de directie en deze is nog in overweging. Dit geeft aan hoe complex het vraagstuk is. Het kritische tijdpad is ook afhankelijk van gesprekken met het ministerie van EZK. Ze verwacht dat er eind november meer concrete informatie beschikbaar zal zijn en dat ze op dit moment nog geen volledig kritisch tijdpad hebben.

110 Mevrouw **Bouhlei-Lascaris** (SP) geeft aan dat haar partij ook opmerkt dat de focus vooral ligt op de omwonenden. Ze licht toe dat de SP daarom in februari een werkgroep heeft opgericht binnen Tata Steel, bestaande uit werknemers. Het doel van deze werkgroep is om te onderzoeken hoe ze de werkomgeving voor deze werknemers schoner kunnen maken, met als leidende gedachte
115 'schoon werk, schone omgeving'.

De **voorzitter** constateert dat er geen vraag is gesteld.

De heer **Teeuwen** (BBB) bedankt de inspreker voor de gedetailleerde uitleg en brengt het onderwerp
120 van werkgelegenheid ter sprake, een kwestie die naar zijn mening iedereen raakt. Hij vraagt hoe de Centrale Ondernemingsraad de berichtgeving ervaart rondom Tata India met betrekking tot Tata

IJmuiden, vooral in het licht van de werkgelegenheid. Hij wijst op enkele tegenstrijdige uitspraken die hierover zijn gedaan en wil weten hoe de ondernemingsraad de betrokkenheid en toewijding van Tata India ten opzichte van Tata IJmuiden beoordeelt.

125

Mevrouw **Groos** reageert op de vraag door te benadrukken dat het commitment vanuit India duidelijk is. Ze merkt op dat ze als Centrale Ondernemingsraad regelmatig in gesprek zijn met de Raad van Commissarissen, waaronder de voorzitter, de heer Narendran. Ze wijst erop dat hij onlangs in Nederland is geweest en dat ze hem vaker spreken dan hij in de Nederlandse media verschijnt. Sinds de opheffing van Tata Steel Europa zijn ze nu direct onderdeel van Tata Steel Limited, wat heeft geleid tot directere contacten. Mevrouw Groos gelooft dat dit heeft bijgedragen aan het vertrouwen in het commitment van India voor het behoud van het bedrijf in IJmuiden.

130

Ze benadrukt verder dat Tata Steel IJmuiden een geïntegreerde site zou moeten blijven en dat de werkgelegenheid grotendeels hiervan afhankelijk is. Bij de plaatsing van nieuwe installaties verwacht ze dat er in de toekomst met minder mensen gewerkt zal worden, maar dit verschil zou beperkt blijven tot enkele honderden werknemers. Dit komt omdat moderne installaties efficiënter zijn en met minder personeel kunnen functioneren. Desondanks is het doel van de vergroening om de werkgelegenheid in IJmuiden te behouden, en ze gelooft dat het Indiase moederbedrijf deze visie ondersteunt.

135

140

Mevrouw **Vroom** (D66) bedankt de spreker voor haar toelichting. Ze noemt dat mevrouw Groos een verzoek heeft gedaan voor steun en vraagt hoe dit concreet vormgegeven kan worden. Ze wil weten wat er specifiek vanuit de Staten nodig is om Tata Steel te ondersteunen.

145

Mevrouw **Groos** licht toe dat er een bepaald proces gevolgd moet worden, inclusief zaken zoals vergunningen en een milieueffectrapportage. Ze benadrukt dat het essentieel is om vertrouwen te hebben in het bedrijf, zowel in de opzet als in de uitvoering van de plannen. Volgens haar moet dit vertrouwen de basis vormen voor het gehele proces. Met dit vertrouwen kan er ook een versnelling in het traject worden gerealiseerd.

150

De heer **Dessing** (FvD) bedankt de spreker voor de duidelijke toelichting. Hij refereert aan het eerdergenoemde punt over stigmatisering en het soms vertekende beeld in de media, waarbij feiten mogelijk door elkaar gehaald worden. Hij vraagt hoe dit wordt ervaren vanuit haar positie en die van de ondernemingsraad, en in hoeverre werknemers van Tata Steel hinder ondervinden van dit negatieve imago dat rond het bedrijf hangt.

155

Mevrouw **Groos** geeft aan dat de stigmatisering duidelijk merkbaar is binnen Tata Steel. Dit blijkt uit diverse communicatievormen, zoals e-mails en telefoontjes van betrokkenen. Ze refereert ook aan reacties op de Facebookpagina "je bent Tata als..." en het feit dat sommige mensen zelfs persoonlijk langskomen om hun gevoelens te uiten. Mevrouw Groos heeft onlangs nog informatie hierover gedeeld op NH Nieuws. Ze merkt op dat de impact varieert per individu: sommige medewerkers worden hier diep door geraakt, terwijl anderen een dikkere huid hebben en doorgaan met hun werk in de overtuiging dat het goed zal komen. Desondanks erkent ze dat de negatieve beeldvorming veel medewerkers aangrijpt.

160

165

Statenlid **Laport** (GL) bedankt de spreker voor haar bijdrage. Hij reageert op haar opmerking over de onrust die het rapport heeft veroorzaakt. Hij stelt de vraag of de voortdurende

170 onduidelijkheid vanuit Tata, met steeds veranderende plannen en verschuivende planningen, niet ook een grote bron van onrust is. Hij suggereert dat het wellicht belangrijk is voor Tata om hier meer duidelijkheid over te verschaffen.

175 Mevrouw **Groos** erkent dat de opeenvolgende wijzigingen in de toekomstvisie en voortzetting van het bedrijf verwarring kunnen veroorzaken. Ze herinnert eraan dat ze oorspronkelijk zijn gestart met een CCS-benadering, gevolgd door het eerste plan Groen Staal en nu een herziening van dat plan, hoewel het nog steeds gebaseerd is op enkele van dezelfde uitgangspunten. Ze begrijpt dat deze veranderingen verwarring kunnen scheppen en benadrukt dat het aan het bedrijf is om de plannen duidelijk uit te leggen.

180 Statenlid **Laport** (GL) voegt toe dat de voortdurende veranderingen in plannen niet alleen voor verwarring zorgen, maar ook onrust en vragen over geloofwaardigheid oproepen. Hij geeft aan dat wanneer een bedrijf herhaaldelijk met andere plannen komt, omwonenden zich terecht kunnen afvragen waar ze aan toe zijn.

185 Mevrouw **Groos** erkent dat verandering in plannen onduidelijkheid en onrust kan veroorzaken. Ze benadrukt echter dat het belangrijk is om uit te leggen welke verbeteringen zijn aangebracht ten opzichte van een eerder plan. Ze haalt aan dat tijdens participatieavonden, waarbij ze zelf alle keren aanwezig was, bepaalde feedback en suggesties zijn geuit. Sommige van deze opmerkingen zijn in het huidige plan opgenomen. Het is dus een kwestie om een aantal zaken nog verder te verbeteren ten opzichte van het oorspronkelijke plan.

190 Statenlid **Kostić** (PvdD) bedankt Mevrouw Groos voor haar aanwezigheid en bijdrage. Zij benadrukt het belang dat haar fractie hecht aan de gezondheid van de werknemers, zowel nu als in de toekomst. Zij wijst op de zorgen rondom de PAK's en de gestelde doelen door Tata.

195 Statenlid **Kostić** geeft aan dat haar fractie moeite heeft met het vertrouwen in Tata, vooral omdat ze in het verleden hebben vertrouwd op de gegevens en meldingen van Tata Steel. Echter, toen er metingen en handhaving plaatsvonden, bleek dat Tata Steel bepaalde normen overschreed en de meetgegevens niet correct waren. Zij vraagt hoe van hen verwacht wordt vertrouwen te hebben, vooral met betrekking tot de bewering over de vijf procent reductie van PAK's. Zij wijst erop dat,

200 ondanks de beweringen van Tata Steel in 2022 dat ze deze reductie hebben bereikt en dit naar de pers en de Tweede Kamer hebben gecommuniceerd, de provincie nog steeds stelt dat ze deze bewering niet kunnen verifiëren. Zijn vraag aan Mevrouw Groos is hoe deze situatie snel verbeterd kan worden.

205 Mevrouw **Groos** geeft aan dat het voor haar moeilijk is om de vraag te beantwoorden, aangezien zij niet verantwoordelijk is voor de metingen en meetgegevens. Ze benadrukt dat PAK's op verschillende manieren worden gemeten. Hoewel er in discussies vaak wordt gesproken over de kookfabrieken in relatie tot PAK's, zijn er bij Tata Steel meerdere installaties die PAK's uitstoten. Ze wijst specifiek op de naverbranding van rollen, waaronder de gloeierij en de koudwas. Door de

210 uitstoot hiervan te minimaliseren of zelfs te elimineren, kan er een bepaalde reductie in de uitstoot van PAK's worden behaald. Ze suggereert dat op basis van deze maatregelen de vermindering van PAK's zichtbaar zou moeten zijn.

215 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt aan Mevrouw Groos of zij het ermee eens is dat, wanneer zelfs de provincie als toezichthouder niet binnen een jaar kan bevestigen dat de reductie van vijftig

procent PAK's is behaald, Tata terughoudender zou moeten zijn in het doen van uitspraken in de media.

220 Mevrouw **Groos** geeft aan dat zij niet verantwoordelijk is voor de manier waarop het bedrijf met de media communiceert. Ze licht toe dat er verschillende methodes zijn om de PAK's-uitstoot te meten. Ze kan niet bevestigen dat het bedrijf terughoudender moet zijn in zijn uitspraken naar de media. Als het bedrijf een uitspraak heeft gedaan op basis van bepaalde metingen, dan staat zij daarachter.

225 De heer **Teeuwen** (BBB) vraagt om verduidelijking over het participatieproces bij Tata. Hij benadrukt zijn bewondering voor het technische niveau binnen het bedrijf en vindt het opvallend dat mensen van buiten het bedrijf suggesties doen voor verbeteringen. Hij is benieuwd hoe het mogelijk is dat deze 'outsiders' blijkbaar betere of slimmere inzichten hebben dan de technisch deskundige medewerkers van Tata zelf. Hij is benieuwd naar het perspectief van mevrouw Groos hierop.

230 Mevrouw **Groos** benadrukt het belang van het betrekken van de gemeenschap bij besluitvormingsprocessen en stelt dat de inbreng van externe partijen niet onderschat moet worden. Ze merkt op dat er verschillende groepen en individuen zijn die diepgaande kennis hebben over het groenstaalplan, waaronder groepen als Zeester en IJmond IJzersterk. Ze geeft aan dat ze 235 zelf een technische achtergrond heeft en begrijpt dat bij het kiezen van de beste oplossing verschillende factoren in overweging worden genomen. Ze benadrukt dat, terwijl er enige aanpassingen zijn gemaakt op basis van feedback, de kern van het plan – het gebruik van waterstof om ijzer te produceren en een smelttechnologie voor het ijzer – intact blijft. Een belangrijke overweging was het risico verbonden aan de omvang van de initiële opzet. Een andere factor die 240 meespeelde, was de mogelijkheid van de gekozen smelttechnologie om meer gerecycled staal te verwerken, wat een punt van zorg was dat naar voren werd gebracht tijdens de participatiebijeenkomsten en dat steeds belangrijker werd in de politieke discussies.

245 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Groos voor haar inspraak.

De tweede inspreker is de heer **Klaassen** van Stichting IJmond IJzersterk. De heer Klaassen benadrukt dat de toegewezen insprektijd van drie minuten beperkt is, wat hen ertoe heeft aangezet vooraf een brief te sturen. Hij hoopt dat deze door de aanwezigen is gelezen. De 250 stichting heeft onlangs deelgenomen aan een seminar georganiseerd door Rijkswaterstaat, waarin de basis werd gelegd voor de opleiding van toezichthouders om de wet uit 1993 te handhaven, wat een aanzienlijke energiebesparing kan opleveren. Klaassen benadrukt dat hun benadering is gericht op het identificeren van kansen en oplossingen, in tegenstelling tot sommige milieuactivisten. Hij ziet de transitie van Tata Steel als een kans voor toekomstige generaties en 255 pleit voor de oprichting van een High Tech Campus in de regio IJmond, gericht op innovatie, onderzoek, ontwikkeling en scholing op alle niveaus. De stichting werkt momenteel samen met Arcadis om een haalbaarheidsonderzoek naar de campus te laten uitvoeren en hoopt de offerte eind 2023 te kunnen delen. Ze vragen financiële steun voor dit onderzoek. De heer Klaassen benadrukt ook het belang van de maakindustrie in Noord-Holland. Hij is van mening dat het 260 participatieproject met Tata Steel succesvol was, ondanks enige kritiek van sommige groepen.

Verder haalt hij de definitie van gezondheid van de Wereldgezondheidsorganisatie aan en verwijst

naar een rapport van het RIVM over gezondheidsschade door het buitenmilieu. Hij benadrukt het belang van welzijn en pleit voor een onderzoek naar de sociaaleconomische impact van Tata Steel op de regio IJmond.

Samenvattend vraagt hij de provincie om steun voor het plan van de High Tech Campus, stelt dat er geen nieuw participatietraject nodig is en benadrukt het belang van het beoordelen van de impact van Tata Steel op het welzijn van de gemeenschap.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Dessing** (FvD) spreekt zijn waardering uit voor de duidelijke brief van Stichting IJmond IJzersterk en noemt het verhelderend om zo'n goed onderbouwd alternatief geluid over Tata Steel te lezen. Hij vraagt zich af waarom hij dit geluid eerder niet heeft gehoord. Zijn vraag richt zich op de nuance die de stichting aanbrengt in het debat, zowel wat betreft het participatietraject als de bredere kijk op welzijn, die verder gaat dan alleen mogelijke gezondheidsschade. Hij is benieuwd of dit geluid ook in de media is overgekomen. De heer Dessing wil weten of de stichting met deze boodschap naar buiten is getreden en hoe zij denken over de beeldvorming rondom hun werk en de boodschap die zij willen overbrengen.

De heer **Klaassen** vertelt dat hij momenteel het boek "Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat" van Maarten Boudry leest. Hierin wordt benoemd dat slecht nieuws sneller verspreidt dan goed nieuws. Klaassen geeft aan dat zij met Stichting IJmond IJzersterk een ander soort nieuws brengen. Hoewel er in de Volkskrant een artikel heeft gestaan waarin hij is geciteerd, merkt hij dat hun berichtgeving moeilijk wordt opgepikt door de Noord-Hollandse dagbladen. Ondanks dat ze veel stukken en onderbouwingen hebben ingestuurd, worden deze vaak niet geplaatst. NH Nieuws heeft wel kort aandacht aan hen besteed. Klaassen benadrukt dat ze actief proberen hun boodschap te verspreiden en dat hij veel stukken heeft gestuurd. Hij geeft een voorbeeld waarbij hij, na een artikel van het Longfonds door meneer Rutgers, een uitgebreide e-mail naar meneer Rutgers heeft gestuurd, maar hier geen reactie op heeft gekregen. De heer Klaassen ervaart dat hun boodschap vaak niet wordt geplaatst, omdat dit een ander geluid is dan die van milieuactivisten.

De heer **Roosendaal** (VVD) heeft twee vragen voor de heer Klaassen. Zijn eerste vraag gaat over het derde punt dat de heer Klaassen heeft aangekaart. De heer Roosendaal vraagt te bevestigen of de heer Klaassen van hen verwacht dat ze in een vervolgonderzoek door het RIVM specifieke aandacht vragen voor het bredere welzijn. Dit betekent niet alleen kijken naar de gezondheidseffecten van milieutechnische uitstoot, maar ook de impact van sociale cohesie en werk op de levensverwachting en het aantal gezonde levensjaren.

De heer **Klaassen** bevestigt dit.

De heer **Roosendaal** (VVD) heeft een tweede vraag voor de heer Klaassen, gericht op het eerste punt dat hij heeft aangekaart over de High Tech Campus. Hij wil meer informatie over wat de heer Klaassen precies verwacht van de provincie met betrekking tot dit initiatief. Daarnaast is hij geïnteresseerd in de rol van de gemeente in dit project. De heer Roosendaal informeert of de heer Klaassen al contact heeft gehad met de gemeente over de mogelijkheid om, naast de bestaande Greenports, een nieuw cluster te creëren in de IJmond dat zich richt op de

310 maakindustrie. Hij benadrukt het belang van dit initiatief voor het werk van toekomstige generaties.

De heer **Klaassen** geeft aan dat in hun commissie Bertus Berghuis zit, het oudste raadslid van Nederland uit de gemeente Heemskerk. De heer Berghuis is actief aan het lobbyen binnen die
315 gemeente. Hierdoor is de gemeente Heemskerk positief gestemd en lijkt klaar om van start te gaan met het initiatief. Er staat nog een gesprek gepland met Beverwijk, en IJmuiden laat het project voorlopig even rusten. De heer Klaassen benadrukt dat ze eerst een volledig beeld wilden hebben van het initiatief en dat ze dit bijna rond hebben. De laatste stappen zijn gesprekken met Techport en de Tata Steel Academie, omdat zij ook betrokken moeten zijn bij het dragen van dit project. De
320 heer Klaassen belooft om de provincie volledig te informeren zodra alle details duidelijk zijn en benadrukt dat ze momenteel in de afrondende fase zitten van hun afstemming.

Statenlid **Kostić** (PvdD) bedankt de spreker voor zijn bijdrage en geeft aan dat ze zijn inbreng waardeert, ondanks dat ze mogelijk verschillende standpunten hebben in de discussie. Ze uit
325 haar moeite om duidelijk te begrijpen wat de spreker precies bedoelt met betrekking tot welzijn en gezondheid. Ze haalt een uitspraak van het RIVM aan die stelt dat de grootste gezondheidswinst in de IJmond behaald kan worden door de uitstoot van Tata te verminderen en vraagt of de spreker het hiermee eens is. Vervolgens wijst ze op een rapport van de Intelligence Group dat heeft onderzocht of het personeel van Tata in de regio elders aan de slag kan. Ze
330 benadrukt dat er bedrijven, mogelijk duurzame, zijn die op zoek zijn naar personeel. Ze vraagt zich af of het niet bijdraagt aan het welzijn van deze werknemers als ze een andere baan zouden krijgen.

De heer **Klaassen** verwijst in zijn reactie naar een rapport van de Universiteit van Oxford. Volgens
335 dit rapport zouden er vijftientachtigduizend banen verloren gaan als Tata Steel zou verdwijnen. Hij benadrukt dat veel van de banen die verdwenen zijn bij Tata Steel, nu worden ingevuld door regionale bedrijven die aan Tata Steel leveren. Klaassen haalt ook een ander punt aan over de levensverwachting in relatie tot luchtvervuiling. Hij noemt dat, volgens gegevens vóór het RIVM-rapport, een toename van fijnstof in de lucht zou leiden tot een verkorte levensverwachting.
340 Desondanks ligt de levensverwachting in Noord-Holland, exclusief Amsterdam, boven het landelijk gemiddelde. Hij vergelijkt dit met andere regio's zoals Stadskanaal en Grimsby. Grimsby was vroeger de grootste visserijhaven ter wereld en heeft een drastische daling in gezonde levensjaren ervaren na economische tegenslagen en de Brexit. De heer Klaassen sluit af met een retorische vraag aan het adres van de vraagsteller, of zij bereid zou zijn om dergelijke risico's voor de
345 bevolking te nemen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) benadrukt dat zij graag wil dat er daadwerkelijk wetenschappelijk bewijs wordt aangeleverd dat dezelfde waarde en betrouwbaarheid heeft als dat van het RIVM.

350 De **voorzitter** constateert dat dit geen korte verhelderende vraag is.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat hij de ingezonden brief van goede kwaliteit vindt. Hij stelt vervolgens twee vragen. Ten eerste vraagt hij naar het aantal leden van de stichting om inzicht te krijgen in de draagkracht van de stichting. Ten tweede is hij geïnteresseerd in welke
355 financiële ondersteuning de stichting nodig verwacht te hebben om verder te kunnen gaan.

De heer **Klaassen** licht toe dat volgens naar inschatting van de campus het haalbaarheidsonderzoek naar verwachting ongeveer € 250.000 zal kosten. Dit bedrag is gebaseerd op een voorlopige schatting. Voor de financiering hiervan zijn ze op zoek naar diverse financiële bronnen. Wat betreft de omvang van de stichting, vermeldt hij dat ze uit vijf commissieleden bestaan. Desondanks gelooft hij dat ze ongeveer 70% van de inwoners van de IJmond vertegenwoordigen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) stelt een vraag met betrekking tot het High Tech Campus-initiatief. Ze benadrukt dat de provincie als doelstelling heeft om tegen 2050 volledig circulair te opereren. Ze vraagt in welke mate de voorgestelde plannen van het High Tech Campus in lijn zijn met deze doelstelling van circulariteit.

De heer **Klaassen** benadrukt dat de plannen en oplossingen die ze bedenken goed passen binnen de gestelde doelen. Hij wijst erop dat simpelweg zaken verbieden niet zal leiden tot het bereiken van de gewenste resultaten. Hij onderstreept het belang van technici in het realiseren van een succesvolle transitie. Hij geeft aan dat er momenteel een tekort is aan technisch geschoold personeel, wat de transitie vertraagt. De heer **Klaassen** suggereert dat mensen die protesteren beter een technisch beroep kunnen kiezen, zodat ze daadwerkelijk een bijdrage kunnen leveren. Hij is van mening dat technologische oplossingen essentieel zijn voor een geslaagde transitie en biedt aan om tijdens de pauze een verontrustend voorbeeld te delen als men op de huidige weg doorgaat.

De heer **Klein** (CU) vraagt de heer **Klaassen** om verder toe te lichten wat de toegevoegde waarde zou zijn van de High Tech Campus in vergelijking met de reeds bestaande Techport. Hij is benieuwd naar de onderlinge verhouding en het onderscheid tussen de twee initiatieven.

De heer **Klaassen** legt uit dat, hoewel Techport al initiatieven heeft ondernomen met een innovatiecentrum, zij met de High Tech Campus een meer uitgebreide onderwijs- en onderzoeksomgeving voor ogen hebben. Het doel is om een plek te creëren waar studiemogelijkheden op alle niveaus worden aangeboden, inclusief technische opleidingen voor Ibo'ers. Hij benadrukt dat ze in gesprek zijn met zowel de Tata Steel Academie als Techport en dat er ook contacten zijn met andere scholen die het idee steunen.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn vanuit de commissie en dankt de heer **Klaassen** voor zijn inspraak.

3 Vaststellen agenda, verslagen 18 september 2023 en 21 september 2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

De griffie heeft voorafgaand aan de vergadering geen opmerkingen ontvangen over de verslagen van 18 en 21 september 2023. De **voorzitter** constateert dat er geen opmerkingen zijn over de agenda, de lijst openstaande moties en de lijst openstaande toezeggingen. Alle genoemde stukken zijn aldus vastgesteld.

400

3.a Doorkijk lange termijnagenda

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de lange termijnagenda. De **voorzitter** concludeert dat deze aldus is vastgesteld.

405

4 A-agenda Algemeen

4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 oktober 2023)

4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen

410 *In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten. Agendapunt 4.a.1. betreft de memorie van antwoord waarin Gedeputeerde Staten de schriftelijke vragen van Provinciale Staten over de begroting 2024 hebben beantwoord. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en gedeputeerde de onderwerpen in de begroting (en de memorie van antwoord) te bespreken die betrekking hebben op de commissie Leefbaarheid. Vanuit de leidende commissie Bestuur wordt de voordracht ter besluitvorming*
415 *doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023, waaraan het verslag van deze commissie als advies wordt toegevoegd.*

Eerste termijn commissie

420 De heer **De Wit** (VVD) stelt als eerste een praktische vraag gericht aan de portefeuillehouder Omgevingsdiensten. Hij wil weten wanneer de Staten worden geïnformeerd over de evaluatie van de effectiviteit en efficiency van de omgevingsdiensten. Dit is een vraag die eerder ook in de commissie is opgeworpen.

425 Vervolgens gaat de heer De Wit verder met het belangrijkste punt van de VVD ten aanzien van de Begroting 2024: de aanpak van netcongestie. Hij licht toe dat de energietransitie waar Nederland en Noord-Holland voor staan, voor grote uitdagingen zorgt, waaronder de beschikbaarheid van grondstoffen en gekwalificeerd technisch personeel. Echter, de focus van de VVD ligt vooral op netcongestie. Hij verwijst naar een recent artikel in het Financieel Dagblad dat het probleem bij de energietransitie niet alleen de duurzame energieopwekking is, maar ook het gebrek aan vraag
430 vanuit het bedrijfsleven. Dit komt mede door het volle energienet, oftewel netcongestie.

De heer De Wit benadrukt het belang van de provinciale regierol in deze kwestie. Hij prijst de samenwerking in de Taskforce voor de energie-infrastructuur Noord-Holland, een initiatief waar provincie, gemeenten en netbeheerders samenwerken. Hij ziet deze samenwerking als de sleutel om bedrijven te helpen hun bedrijfsprocessen aan te passen. De VVD ziet de rol van de provincie
435 vooral in het versnellen van procedures, het aanleggen van infrastructuur en het stimuleren van alternatieve oplossingen voor het overbelaste net.

De heer **Dessing** (FvD) bedankt de VVD voor hun toelichting en geeft aan dat hij zich gedeeltelijk kan vinden in hun standpunt. Hij erkent de uitdagingen van netcongestie, maar wijst op
440 verschillende uitgangspunten die zijn partij anders ziet. Zijn hoofdvraag richt zich op de financiële kant van de plannen van de VVD. Hij wil weten of er voldoende budget is gereserveerd voor deze ambities. Daarnaast vraagt hij of de VVD van plan is meer geld uit te trekken voor deze doelen en, zo ja, hoe ze dat denken te financieren.

445 De heer **De Wit** (VVD) reageert op de opmerkingen van de heer Dessing door te stellen dat het lijkt alsof de heer Dessing al vooruitloopt op het betoog van de VVD. De VVD wil de provinciale regierol verder invulling geven en daarbij niet alleen vertrouwen op hun eigen inzichten, maar

juist gebruik maken van het bestaande netwerk en de expertise van de Taskforce Energie-
infrastructuur. Ze willen ook het bedrijfsleven in Noord-Holland betrekken om te bepalen wat er
450 precies nodig is voor een effectieve energietransitie. Na deze verkenning wil de VVD in de Staten
bespreken of er meer budget nodig is voor deze maatregelen. Het uiteindelijke doel van de VVD
is om te onderzoeken of er steun is voor zo'n verkenning. Als die steun er is, zullen ze een
conceptmotie voorstellen en delen om de interesse van andere partijen te peilen.

455 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat hij meer informatie nodig heeft om het voorstel van de VVD
goed te kunnen beoordelen. Hij erkent het probleem van netcongestie, maar heeft moeite om de
connectie te zien tussen dit probleem en de zorgen van ondernemers over hun businesscases. Hij
vraagt de VVD om duidelijkheid over hoe deze zaken met elkaar in verband staan. Hij suggereert
460 dat de VVD dit nu mondeling toelicht of het later schriftelijk uitwerkt zodat de Statenleden een
beter inzicht krijgen in het voorstel.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat zij hun voorstel schriftelijk zullen uitwerken en delen met de
Statenleden. Hij legt uit dat hun zorg voortkomt uit gesprekken met bedrijven die hun
bedrijfsprocessen willen aanpassen, wat vaak resulteert in een verhoogde vraag naar elektriciteit.
465 Hierdoor is er vaak een verzwaarde aansluiting nodig, wat problematisch wordt vanwege de
netcongestie. Hij illustreert dit met een voorbeeld van twee bedrijven op hetzelfde
bedrijventerrein met verschillende piekmomenten in hun elektriciteitsverbruik. Er zijn
oplossingen denkbaar voor dit soort situaties. De VVD wil meer van dit soort voorbeelden
verzamelen en op basis daarvan bepalen welke aanvullende rol de provincie kan spelen.

470 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt de VVD of zij het erover eens zijn dat energiebesparing een
belangrijk onderdeel is van de oplossing. Ze benadrukt ook dat de provincie hier beter op zou
moeten toezien en handhaven.

475 De heer **De Wit** (VVD) bevestigt dat hij energiebesparing ziet als een cruciale stap om het
probleem aan te pakken. Echter, wat betreft het handhaven daarop op provinciaal niveau, is hij
terughoudend.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of ze de VVD in deze beantwoording hoort twifelen over
480 handhaving op wet- en regelgeving.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat hij niet op de hoogte is van specifieke provinciale regelgeving
waarop gehandhaafd zou moeten worden wat betreft energiebesparing.

485 De heer **Van Tiggelen** (PVV) maakt eerst een opmerking over het doorgaan van de energietransitie
en refereert aan een afdeling genaamd "Kan niet". Hij kiest ervoor niet verder op dit punt in te
gaan.

Vervolgens geeft hij aan dat er door zijn fractie eerder twee vragen zijn gesteld over
490 onderwerpen die de leefomgeving raken. Hij bedankt gedeputeerde Kocken en gedeputeerde
Olthof voor hun antwoorden. Echter, het antwoord op vraag nummer 87 heeft een nieuwe vraag
opgeroepen. Deze vraag betrof onder andere een breed extern onderzoek naar de milieu- en
natuur gerelateerde risico's van zonne- en windenergie, waarop het antwoord 'nee' was. De heer
Van Tiggelen wil weten waarom niet. Hij vraagt of de impact op de leefomgeving van mensen niet

495 belangrijk genoeg wordt geacht. Ter verduidelijking noemt hij enkele zorgen, waaronder de effecten van bepaalde chemicaliën zoals Bisfenol A, infrasoone geluid, en de impact op diverse dieren zoals vogels, vleermuizen, insecten en weidevogels die nadelige effecten ondervinden van zonneweiden.

500 Statenlid **Van der Waart** (GL) spreekt haar dank uit voor de zorgvuldige opstelling van de begroting en de gedetailleerde antwoorden. Ze benadrukt dat er veel gebeurt en het is verheugend om dat terug te zien in de begroting. GroenLinks ondersteunt volledig de primaire doelstelling van het bijdragen aan de energietransitie en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Statenlid Van der Waart geeft aan dat er nog veel onderzocht moet worden en dat
505 programma's worden bijgewerkt. In het bijzonder is ze geïnteresseerd in de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat. Statenlid Van der Waart noemt ook de voorstellen van de VVD over het aanpakken van de netcongestie als interessant. Volgens haar was het aanpakken van de netcongestie een belangrijke taak voor de Taskforce, en een versnelling hierin is welkom. Echter, zij benadrukt dat kernverantwoordelijkheden behouden moeten blijven en wijst op eerdere
510 ervaringen, zoals de verkoop van het energiebedrijf, die niet altijd positief waren.

Statenlid Van der Waart merkt op dat er voor de begroting veel geld nodig is, wat een minder positief aspect is van het lezen van de begroting. Zij is echter verheugd dat er deze periode meer middelen beschikbaar zijn vanuit de opcenten, ondanks dat dit soms pijn doet. Zij benadrukt dat
515 deze middelen essentieel zijn om de uitdagingen aan te gaan.

De heer **Karar** (PvdA) begint met het uitspreken van zijn dank aan de ambtenaren voor het vormgeven van de begroting in een korte tijdspanne. Hij geeft aan dat zijn partij tevreden is met het resultaat, maar er zijn drie specifieke punten die hij wil benadrukken.

520 Allereerst merkt hij op dat het positief is dat de klimaataanpak steeds meer een structureel onderdeel wordt van de begroting, in plaats van dat deze voornamelijk gefinancierd wordt met incidentele uitgaven uit de reserves.

525 Als tweede punt geeft de heer Karar aan dat hij een belangrijke doelstelling mist in het begrotingshoofdstuk over de energietransitie. Deze doelstelling, die vermeld staat in het coalitieakkoord, gaat over toegankelijkheid en een gelijk speelveld als cruciale voorwaarden voor de provinciale regelingen. Hij benadrukt dat het realiseren van een eerlijk beleid niet per se veel geld hoeft te kosten. Mocht er echter een klein budget nodig zijn om gelijke kansen te creëren,
530 dan zou dit als een investering moeten worden gezien. De voordelen van een beleid waarin iedereen kan deelnemen, zowel maatschappelijk als economisch, wegen volgens hem zwaarder dan de kosten. Hij vraagt de gedeputeerde om meer uitleg over de plannen om de energietransitie voor iedereen in Noord-Holland toegankelijk te maken.

535 Ten derde brengt de heer Karar een subsidie voor de Omgevingsdienst ter sprake, specifiek gerelateerd aan de capaciteit van groen staal. Hij verwijst naar een specifieke uitkering die de provincie ontvangt van het Rijk voor de uitbreiding van de capaciteit van de Omgevingsdienst Noord-Holland, met betrekking tot de maatwerk aanpak van Tata Steel. Hij vraagt zich af of de financiële bijdrage van het Rijk voldoende is, zodat de kosten voor toezicht op Tata Steel niet een
540 te groot deel van de provinciale begroting innemen. Hij verzoekt om een reflectie op dit punt.

De heer **Kanik** (D66) bedankt de ambtenaren voor de duidelijke begroting die is gepresenteerd. Hij herinnert aan de CO₂-impact analyse van de vorige bestuursperiode, waaruit bleek dat de provincie tekortschoot in het behalen van klimaatdoelen. De heer Kanik merkt op dat er recente
545 positieve ontwikkelingen zijn, zoals aanvullende maatregelen van het Rijk en de bevindingen van het Planbureau voor de Leefomgeving. Desondanks benadrukt hij het belang van blijvende inspanning en wijst hij op het belang van het oplossen van netcongestie, waarbij hij waardering uit voor de VVD die dit onderwerp heeft aangekaart.

550 Bij het doornemen van de begroting ziet de heer Kanik dat de coalitie actief blijft werken aan de klimaatdoelen en de klimaataanpak verder uitbreidt. Hij is positief over het verhoogde budget voor de komende jaren en de voorgestelde versnelling van de Regionale Energiestrategie (RES). Toch uit hij zijn zorgen over het al dan niet behalen van de provinciale klimaatdoelen en vraagt hij naar specifieke uitwerkingen en invullingen van het beleid. Hij is met name geïnteresseerd in
555 de inspanningen van het college op het gebied van de warmtetransitie en de koppeling met het nationale klimaatbeleid.

De heer Kanik brengt ook de discussie over klimaatdoelen en de rol van kernenergie naar voren. Hij benadrukt het belang van consistentie in het beleid en het voorkomen van twijfel over
560 vastgestelde maatregelen. Hoewel hij niet per se tegen kernenergie is, maakt hij zich zorgen over hoe het onderwerp wordt gebruikt in debatten en pleit hij ervoor om de discussie over kernenergie voornamelijk op nationaal niveau te houden.

Tot slot bespreekt de heer Kanik het thema cultuur. Hij refereert aan plannen in de begroting over samenwerking met gemeenten en andere partners rondom voorzieningen. Hij vraagt de
565 gedeputeerde naar de uitdagingen voor sport- en cultuurfaciliteiten, gezien de beperkte recreatieruimte en toenemende woningbouw. Hij wil weten of er voldoende rekening is gehouden met uitbreiding van gebieden voor cultuur, sport en andere voorzieningen.

570 Statenlid **Kostić** (PvdD) uit haar zorgen over de staat van het klimaat, biodiversiteit en waterkwaliteit in de provincie, zoals blijkt uit de brede basismonitor. Ze merkt op dat, ondanks de investeringen in de begroting, de urgentie van de problemen mogelijk niet volledig wordt erkend. Ze vraagt zich af of de investeringen voldoende zijn en mist een geïntegreerd actieplan voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Statenlid Kostić is benieuwd naar de timing van het
575 aangekondigde klimaatactieplan en vraagt of Gedeputeerde Staten bij presentatie van het plan kan onderbouwen hoe ze de crises in samenhang, tijdig en rechtvaardig willen aanpakken. Ze benadrukt het belang van meetbare tussendoelen en jaarlijkse monitoring.

580 Statenlid Kostić wijst op de noodzaak van energiebesparing en een natuurinclusieve inrichting van de provincie. Omdat slechts een klein percentage van de bedrijven voldoet aan de energiebesparingsplicht van 2008, vraagt Partij voor de Dieren wanneer GS zal overgaan tot handhaving in plaats van een mildere aanpak. Ze is ook benieuwd naar de energiebesparingsdoelen die de provincie zou kunnen stellen. Verder vraagt ze GS of ze zich bewust zijn van de omgevingsvisie uit 2018, waarin staat dat alle nieuwe ontwikkelingen
585 natuurinclusief moeten zijn, en of de provincie sindsdien daadwerkelijk dergelijke ontwikkelingen heeft bevorderd.

Statenlid Kostić stelt voor om een pilot te starten met een burgerberaad voor het klimaat en vraagt of de GS hiervoor openstaat.

590

Tot slot wijst ze op de gelden gereserveerd voor sponsorbeleid en merkt op dat de sponsorcontracten dit jaar aflopen. Ze verwacht dat de GS eerst Provinciale Staten zal raadplegen over toekomstige sponsorovereenkomsten.

595 De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt welke feitelijke informatie de basis vormt voor de conclusie dat er een klimaatcrisis is.

Statenlid **Kostić** (PvdD) antwoordt dat dat op basis van de bevindingen van het IPCC is. Hiermee is ook haar betoog in eerste termijn afgerond.

600

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) start met een reactie op de eerdere opmerkingen van de VVD betreffende de netcongestie. Ze erkent de problemen die de energietransitie met zich meebrengt voor het netwerk. Echter, ze uit haar zorgen over het nemen van een regierol, vooral als het gaat om het bouwen van transformatorstations. Ze benadrukt het belang van samenwerking met gemeenten en waarschuwt tegen het opleggen van beslissingen die een grote impact hebben op de leefomgeving, wat draagvlak kan verminderen.

605

Vervolgens stelt mevrouw Uiterwijk vragen over de begroting.

610

- Ze wil weten welke dilemma's er zijn met betrekking tot de energietransitie en woningbouw in relatie tot een gezonde leefomgeving.
- Mevrouw Uiterwijk merkt op dat er in de begroting veel wordt geschreven over VTH-taken en vraagt of er extra budget nodig is voor de verdiepingsslag in samenwerking tussen omgevingsdiensten.
- Over Tata Steel merkt ze op dat er plannen zijn voor intensiever toezicht en vraagt om een reflectie van de gedeputeerde over de financiële implicaties hiervan voor de komende jaren. Ze informeert ook naar eventuele bijdrages van het Rijk en de mogelijkheid om kosten door te berekenen aan het bedrijf zelf onder de Omgevingswet.

615

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt zijn waardering uit voor de ambitie van het college om de kwaliteit van cultuur en voorzieningen te versterken. Hij verwijst naar programma 6.3 waarin de provincie aangeeft gesprekken te voeren met partners zoals Dorpswerk, Sportservice en gemeenten. Ook is er aandacht voor het verduurzamen van culturele voorzieningen en dorpshuizen. Echter, hij merkt op dat sportlocaties niet specifiek worden genoemd en vraagt of deze ook worden meegenomen in deze ambitie.

620

625 De heer Heijnen benadrukt het positief te vinden dat sommige taken nu structureel worden gefinancierd in plaats van incidenteel. Hij herinnert aan een motie van het CDA vorig jaar over dit onderwerp die toen niet werd aangenomen. Desondanks complimenteert hij het college voor het aanpassen van hun aanpak.

630

Echter, hij uit zijn zorgen over het budget voor programma 6.3, dat slechts met één miljoen euro per jaar is verhoogd. Hij wijst op eerdere grotere budgetten voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en vraagt hoeveel maatschappelijke instellingen nog wachten op steun

van de provincie. Hij sluit af met de vraag hoe het college de genoemde ambities wil waarmaken met het beschikbare budget, dat in zijn ogen beperkt lijkt.

635

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat hij de commissievergaderingen interessant vindt om naar te luisteren, met name vanwege de uitgebreide betogen. Hij merkt op dat verschillende commissies hun eigen specifieke termen of steekwoorden hebben. Voor deze vergadering is "netcongestie" zo'n steekwoord, terwijl in een eerdere vergadering termen als "sedum dakbedekking op bushokjes" centraal stonden. Hij wijst op de hoge kosten die beide met zich meebrengen. Hij erkent dat netcongestie een belangrijk zorgpunt is. Verder uit hij zijn tevredenheid over de sluitende begroting voor 2024, hoewel hij het betreurt dat de opcenten verhoogd moesten worden. Hij beseft echter dat deze verhoging noodzakelijk was. Zijn hoop is dat de kosten voor het aanpakken van netcongestie niet verder zullen stijgen. Hij benadrukt dat de provincie Noord-Holland nog steeds de laagste opcenten heeft. Tot slot spreekt de heer Stulemeijer zijn tevredenheid uit over de uitvoeringskredieten voor de iMPI-projecten.

640

645

650

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) geeft aan dat het als nieuw commissielid een interessante opgave was om de begroting te bestuderen. Ze bedankt iedereen voor de gestelde vragen die verhelderend waren. Ze heeft daarnaast nog drie specifieke vragen over de begroting.

655

Ten eerste verwijst ze naar bladzijde 43 waar gesproken wordt over de provinciale rol in het ondersteunen van gemeenten en andere partijen bij het versnellen van de energietransitie. Ze wil graag weten hoe deze ondersteuning in de praktijk wordt vormgegeven, met name als het gaat om financiële ondersteuning.

660

Vervolgens haalt ze punt 1.5 op bladzijde 29 aan, waarin staat dat de provincie onderzoekt waar aanvullend beleid nodig is voor het beter beschermen van de gezondheid van Noord-Hollanders. Ze vraagt zich af waarom er gesproken wordt van 'aanvullend' beleid als gezondheid een fundamenteel onderdeel zou moeten zijn van het provinciale beleid. Ze vraagt of de provincie het ermee eens is dat gezondheidsbeleid al een basiscomponent zou moeten zijn, zodat aanvullend beleid overbodig wordt.

665

Tot slot wijst ze op bladzijde 29 onder punt 2.1, waar een beschrijving wordt gegeven van de vier OD's in de provincie. Ze merkt op dat het budget voor de OD IJmond in 2023 ruim één miljoen euro bedraagt, maar in 2024 daalt naar ongeveer € 450.000. Bij de andere OD's ziet ze vergelijkbare budgetten, hoewel er bij NZKG een toename is van drie miljoen en bij OD NHN een stijging van € 90.000. Ze vraagt om uitleg over de aanzienlijke vermindering van het budget voor de OD IJmond en of dit te maken heeft met een verwachte afname van vergunningsaanvragen of een andere reden.

670

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn door de commissie is geleverd.

675

Schorsing 21.12 tot 21.19 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** begint in haar reactie met een verwijzing naar de eerdere opmerking van meneer De Wit. Ze waardeert zijn suggestie om meer geld vrij te maken, maar benadrukt dat op dit moment, naar haar inzicht, er voldoende financiële middelen en ambtelijke capaciteit zijn

680 toegewezen voor netcongestie. Ze legt uit dat naast het provinciale budget, er ook een
aanzienlijke financiering vanuit het Rijk naar de provincies komt om dit specifieke probleem aan
te pakken. Ze verzekert meneer De Wit dat, mocht er in de toekomst meer financiële
ondersteuning nodig zijn, zij hem daarover zal informeren, in de verwachting dat hij haar daarin
zal ondersteunen.

685 Ze benadrukt verder dat, hoewel het belangrijk is om de urgentie van dit probleem te erkennen,
de oplossing waarschijnlijk niet alleen in financiële middelen ligt. Ze erkent dat er bedrijven zijn
die hinder ondervinden, bijvoorbeeld in hun pogingen om te vergroenen, en dat dit een bekend
probleem is voor de provincie. Ze suggereert dat er waarschijnlijk geen extra onderzoek nodig is
690 naar dit specifieke aspect. Ze bedankt meneer De Wit voor het aankaarten van dit belangrijke
onderwerp en is het met hem eens dat dit wellicht een van de grootste uitdagingen is waar de
provincie voor staat.

De heer **De Wit** (VVD) maakt duidelijk dat hun zorg niet ligt bij het feit dat de provincie meer
695 financiële middelen zou moeten vrijmaken. Daarom roept hij niet op tot het toewijzen van meer
geld. Zijn suggestie is gericht op het versterken van de samenwerking binnen de Taskforce. Deze
Taskforce is oorspronkelijk opgezet voor samenwerking tussen gemeenten, provincie en
netbeheerders. De heer De Wit benadrukt het belang van een nauwere samenwerking met het
bedrijfsleven binnen deze structuur. Hij vraagt of de gedeputeerde overweegt om verdiepende
700 gesprekken met het bedrijfsleven te voeren om te bepalen waar de prioriteiten moeten liggen.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat er naar haar mening al voldoende zicht is op het betreffende
onderwerp en dat het wellicht niet nodig is om daar extra focus op te leggen. Ze staat echter
open voor een meer gedetailleerde uitwerking van een voorstel van de VVD en daar later verder
705 over te praten.

In reactie op de vraag van meneer Van Tiggelen over waarom er geen verder onderzoek wordt
gedaan, antwoordt Gedeputeerde Kocken dat zij van mening is dat deze coalitie meer vertrouwen
heeft in wetenschappelijke inzichten en minder sceptisch is over klimaatverandering dan de heer
Van Tiggelen. Ze gelooft niet dat duurzaamheidsmaatregelen de sociaaleconomische positie van
710 de bevolking in gevaar brengen, waardoor verder onderzoek in haar ogen niet nodig is. Ze is
daarom niet van plan dit onderzoek uit te voeren.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt of hij het goed heeft begrepen dat deze coalitie geen
problemen heeft met milieuvervuiling.

715 Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat hij dat niet goed heeft begrepen.

Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van meneer Karar over het gelijke speelveld in de
provinciale regelingen. Ze legt uit dat de huidige begroting een algemeen overzicht biedt met een
720 kleine aanvullende uitwerking, gebaseerd op het huidige akkoord. Veel ambities uit het akkoord
moeten nog concreter worden uitgewerkt. Daardoor is in de huidige begroting nog niet precies
aangegeven hoe budgetten worden besteed. Ze bevestigt dat een gedetailleerdere uitwerking van
hoe dit in de regelingen zal worden opgenomen nog volgt, maar dat dit momenteel nog niet
zichtbaar is in de begroting.

725

De heer **Karar** (PvdA) bedankt de gedeputeerde voor haar reactie. Hij stelt voor om het belang van het gelijke speelveld alsnog te benadrukken in hun doelstellingen. Hij ziet het als een essentiële randvoorwaarde en suggereert om dit mee te nemen in toekomstige begrotingsbeleidsstukken.

730 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat de voorgestelde toevoeging naar haar mening vooral een tekstuele wijziging betreft. Ze benadrukt dat de betreffende ambitie al duidelijk verankerd is in het coalitieakkoord. Ze verwacht dat in een volgende begroting deze ambitie concreter zichtbaar zal zijn, aangezien ze hoopt dat er niet veel tijd nodig is om dit verder uit te werken.

735 Gedeputeerde Kocken reageert vervolgens op de vragen van D66. Ze bevestigt dat het op dit moment lastig is om te beoordelen of de gestelde doelen behaald zullen worden. Ze wijst erop dat de provincie bezig is met het updaten van de APK (Actieprogramma Klimaat) , waarin ook wordt gekeken naar de kosten van reductie. Ze benadrukt dat niet alle aspecten van klimaatuitstoot in geld te kwantificeren zijn. Op dit moment is haar inschatting dat de provincie met het begrote geld de geformuleerde ambities kan realiseren. Dit kan echter in de toekomst veranderen.

In reactie op de opmerkingen van Statenlid Kostić over het gebrek aan urgentie en de vraag naar het Actieprogramma Klimaat, geeft Gedeputeerde Kocken aan dat de huidige coalitie slechts drie maanden in functie is. Ze is tevreden met de huidige begroting die reflecteert wat in het akkoord is opgenomen. Ze benadrukt dat niet alles direct kan worden uitgewerkt en vraagt om geduld. Er wordt al gewerkt aan het Actieprogramma Klimaat en ze hoopt dat er in Q1 2024 over gesproken kan worden. Ze verzekert dat de ambitie er is en vraagt om geduld.

745
750 Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van Statenlid Kostić over een mogelijke pilot voor een burgerberaad. Ze geeft aan dat ze het idee van burgerparticipatie gekoppeld aan klimaat interessant vindt en er zeker voor openstaat. De gedeputeerde heeft nog wel een vraag over de specifieke vorm, of dit een burgerberaad moet zijn of iets anders. Ze benadrukt dat het waardevol zou zijn om hier gezamenlijk over te discussiëren.

755
760 De heer **Kanik** (D66) vraagt of de CO₂-impact analyse van de vorige periode de basis vormt voor het door de gedeputeerde voorgestelde Actieprogramma Klimaat. Hij is benieuwd of deze analyse als input wordt gebruikt. Daarnaast wil hij weten hoe dit programma aansluit op de klimaatmaatregelen die eerder dit jaar op nationaal niveau door de rijksoverheid zijn gepresenteerd.

765 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de CO₂-impact analyse zeker wordt meegenomen in hun overwegingen, aangezien deze niet zonder reden is opgesteld. Ze benadrukt ook het belang van afstemming met het Rijk en geeft aan dat ze ernaar streven om in lijn te blijven met wat vanuit andere overheidsinstanties komt. Ze verzekert dat de provincie niet een afwijkende koers zal varen en dat de ambities die door het Rijk zijn gesteld en van de provincies worden verwacht, worden opgenomen in hun eigen strategie en aanpak.

770 Gedeputeerde Kocken merkt op dat mevrouw Uiterwijk van JA21 voornamelijk heeft aangegeven dat er voorzichtigheid geboden is bij het handelen met de transformatorstations. Ze interpreteert dit als een oproep tot voorzichtigheid, eerder dan een directe vraag. De gedeputeerde geeft vervolgens aan dat haar persoonlijke standpunt meer in lijn ligt met dat van de VVD, waarbij ze

775 de groeiende urgentie benadrukt om effectieve oplossingen te vinden voor de aanpak van het probleem. Ze voegt toe dat, hoewel versnelling noodzakelijk lijkt, het belangrijk is om draagvlak te behouden en betrokken partijen, zoals de lokale gemeenschappen en gemeenten, goed te informeren en te betrekken bij toekomstige beslissingen.

780 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft aan dat de gedeputeerde haar opmerkingen wellicht niet helemaal correct heeft geïnterpreteerd. Ze benadrukt dat ze niet heeft gezegd dat er niet versneld moet worden. Haar belangrijkste punt was dat de provincie de lokale overheden niet moet overrulen. Ze vraagt de gedeputeerde om haar opmerkingen in die context te begrijpen, aangezien ze het als twee afzonderlijke kwesties ziet.

785 Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat het een genuanceerd gesprek is over wanneer gemeenten zich overruled voelen en wanneer ze hulp zoeken. De gedeputeerde geeft aan dat gemeenten geconfronteerd worden met grote uitdagingen, waaronder op het gebied van ruimtelijke ordening. Volgens haar zoeken gemeenten vaak de hulp van de provincie, omdat zij ook te maken hebben met deze complexe vraagstukken. Zowel de provincie als gemeenten maken zich zorgen over zaken als de vestiging van ondernemers en de realisatie van woningbouw. De
790 noodzaak om het probleem van netcongestie aan te pakken is niet alleen een provinciale kwestie, maar wordt gevoeld op alle bestuurlijke niveaus. Ze benadrukt dat de provincie streeft naar een goede samenwerking met gemeenten om zo snel mogelijk vooruitgang te boeken.

795 Gedeputeerde Kocken memoreert dat de heer Heijnen tevreden was over de keuze voor structurele financiering en bedankt hem voor zijn suggestie.

Vervolgens reageert ze op de vraag van Volt over de ondersteuning van de provincie aan gemeenten. Ze benadrukt dat de provincie veel doet op dit gebied. Ze noemt de samenwerking in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de warmtevraagstukken. Er zijn diverse
800 uitvoeringsregelingen en mogelijkheden voor gemeenten om ondersteuning te krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening. Gemeenten kunnen voor advies terecht bij de provincie of het Steunpunt Duurzame Energie, dat al lang bestaat en goede samenwerkingsrelaties heeft met alle gemeenten. Ze raadt aan om de websites van het Steunpunt en de twee RES'en te raadplegen voor een volledig overzicht. Bovendien is er op de provinciale
805 website een lijst met alle subsidieregelingen. Ze voegt toe dat ze regelmatig overleg heeft met wethouders Duurzaamheid van gemeenten in Noord-Holland, wat benadrukt dat de provincie zeer actief is op dit gebied.

810 Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft nog vragen die nog niet beantwoord zijn.

Gedeputeerde **Kocken** stelt voor om de vragen schriftelijk te stellen.

815 Statenlid **Kostić** (PvdD) brengt een nog onbeantwoorde vraag naar voren die zij graag tijdens de vergadering wil stellen. Ze vraagt specifiek naar de energiebesparingsplicht en of GS de intentie heeft om hier sterk op in te zetten.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat dit een vraag over toezicht en handhaving is. Dit valt in de portefeuille van gedeputeerde Olthof.

820 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt vervolgens specifiek of GS openstaat om energiebesparingsdoelen waar de provincie zelf invloed op uit kan oefenen. Dit kan voor de provincie zelf zijn, maar ook voor de eigen organisatie.

Omdat er nog verduidelijkende vragen zijn vanuit de gedeputeerde op deze vraag, stelt de
825 **voorzitter** voor ook deze vraag schriftelijk te stellen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** noemt de vraag van de VVD met betrekking tot de omgevingsdiensten. De vraag heeft te maken met het interbestuurlijk programma, voortkomend uit de Commissie Van Aartsen, waarin de robuustheid van de omgevingsdiensten wordt getoetst.
830 Hij stelt voor om een technische briefing te organiseren om hierover meer informatie te verstrekken.

De **voorzitter** geeft aan dat er een geschikte datum gezocht zal worden.

835 Gedeputeerde **Olthof** memoreert dat eerder is aangegeven dat het eigenaarschap en het opdrachtgeverschap zijn gescheiden. In zijn beantwoording gaat de gedeputeerde in op de VTH-taken vanuit het opdrachtgeversperspectief.

Hij adresseert de vraag van de PvdA over de financiële bijdrage van het Rijk met betrekking tot de
840 uitvoering bij Tata Steel. Hij bevestigt dat er eerdere gesprekken over dit onderwerp zijn geweest. De SPUK-regeling maakt deel uit van de totale bekostiging voor Tata Steel. Er zijn nog gesprekken gaande met het Rijk over extra bijdragen. Bijkomende leges en een eigen bijdrage zullen waarschijnlijk deel uitmaken van de totale bekostiging. Het Rijk heeft aangegeven bij te zullen dragen. Ook worden er in IPO-verband gesprekken over gevoerd. Echter, vanwege de
845 huidige politieke situatie op nationaal niveau is er enige terughoudendheid vanuit het Rijk over toekomstige bijdragen.

De gedeputeerde bevestigt in reactie op JA21 de onzekerheden rondom Tata Steel, vooral gezien de transitie naar groener staal. Hij benadrukt dat deze situatie waarschijnlijk niet langdurig zal
850 zijn. Met de aanstaande actualisatie van het programma voor Tata Steel zullen bepaalde taken worden uitgevoerd gericht op de komende jaren. Zijn hoop is dat er op termijn een stabielere financiële situatie zal ontstaan, waarbij de inkomsten en uitgaven duidelijk zijn. Hij erkent echter dat er de komende jaren nog veel onzekerheid zal zijn, wat waarschijnlijk elk jaar tijdens de begrotingsbesprekingen aan bod zal komen.

855 Gedeputeerde Olthof licht toe dat de nieuwe coalitie veel waarde hecht aan de vitaliteit en leefbaarheid van dorpen en steden in Noord-Holland. Bij het plannen van nieuwe woningen in Noord-Holland Noord kijkt de coalitie niet alleen naar de bouw van huizen, maar ook naar wat een gemeenschap levendig en vitaal maakt. Hierbij worden cultuur, sport en andere
860 voorzieningen als essentieel beschouwd. Er is al onderzoek gaande naar dit onderwerp. De gedeputeerde benadrukt het belang van gesprekken met gemeenten op regionaal niveau om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn voor de leefbaarheid. Het gaat niet alleen om fysieke gebouwen zoals sportaccommodaties, maar ook om het behoud van deze voorzieningen. Dit vormt de basis voor het concept van een voorzieningenakkoord.

865

De heer **Kanik** (D66) vraagt hoe er wordt omgegaan met voorzieningen in nieuw te bouwen wijken en dorpen.

870 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er, hoewel er geen nieuwe steden worden gebouwd, er wel bereidheid is om meer te bouwen aan de randen van dorpen. Hij benadrukt dat bij het bepalen van voorzieningen gekeken wordt naar wat de gehele regio nodig heeft om steden en dorpen vitaal en levendig te houden. Dit geldt zowel voor bestaande bouw als voor nieuwbouw.

875 Gedeputeerde **Olthof** reageert op een vraag van de Partij voor de Dieren over het sponsorbeleid. Hij geeft aan dat het huidige sponsorbeleid tot het einde van het jaar loopt. Door vertraging in het coalitieakkoord en omdat sommige evenementen al een jaar van tevoren worden voorbereid, is besloten om deze evenementen voor 2024 een eenjarig contract aan te bieden. Dit zorgt ervoor dat deze evenementen de benodigde middelen hebben om door te gaan. **Gedeputeerde Olthof belooft voor het einde van het jaar met een nieuw sponsorbeleid te komen en dit met de Staten te bespreken. Dit onderwerp zal op de B-agenda worden geplaatst en het is aan de Staten om te bepalen hoe ze hiermee verder willen gaan.**

880

885 Statenlid **Kostić** (PvdD) dankt voor de toezegging en vraagt welke activiteiten met een jaar zijn verlengd.

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat er lopende contracten waren voor meerdaagse evenementen. Deze contracten waren al voor langere tijd vastgelegd. Om betrouwbaarheid als bestuur te tonen, is besloten deze contracten met één jaar te verlengen voor 2024. Het zou niet correct zijn om enkele maanden vooraf te melden dat deze contracten beëindigd worden. Daarnaast informeert hij dat er al gesprekken zijn gevoerd over een nieuw beleid. Vanaf 2025 zal dit nieuwe beleid in werking treden.

890

895 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt verduidelijking over de betrouwbaarheid van de overheid. Ze merkt op dat de contracten oorspronkelijk tot het einde van dit jaar liepen. Ze vraagt of de verlenging naar het volgende jaar een gebaar van coulance van de gedeputeerde is.

900 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hoewel het gezien kan worden als een gebaar van coulance, de beslissing voornamelijk is genomen omdat er nog geen nieuwe afspraken of beleid zijn vastgesteld. Het doel was om zekerheid en duidelijkheid te bieden. Hij benadrukt dat er voor het einde van het jaar een nieuw beleid zal worden gepresenteerd ter bespreking.

905 Gedeputeerde **Olthof** spreekt over het thema energiebesparing en benadrukt dat er twee belangrijke aspecten zijn. Ten eerste is er de verantwoordelijkheid van de kleinere bedrijven, die onder de gemeenten valt. Hiervoor is een besparingsakkoord met de gemeenten gesloten om hen te stimuleren toezicht te houden op de naleving ervan. Voor de grotere bedrijven zijn er andere maatregelen getroffen. Er is een nieuw team opgericht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied dat zich specifiek richt op toezicht en handhaving. Dit team zal zich bezighouden met de uitvoering van een plan van aanpak, waaronder de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving gebaseerd op provinciale ambities en het toezien op de realisatie van energiebesparingsmaatregelen. Hoewel er al een team actief was, is er nu een volledig nieuw team samengesteld om deze taken uit te voeren, specifiek gericht op de bedrijven waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

910

915 Statenlid **Kostić** (PvdD) brengt naar voren dat de energiebesparingsplicht al sinds 2008 van kracht is. Bij een eerdere gelegenheid gaf de gedeputeerde aan dat slechts negen procent van de bedrijven in de provincie aan deze plicht voldoet. Ze herinnert eraan dat het plan was om deze bedrijven voor het einde van dit jaar te informeren over de geldende wet- en regelgeving. Ze vraagt zich af of de provincie nu daadwerkelijk gaat handhaven of dat er opnieuw voor een zachtere aanpak wordt gekozen. Ze wil weten hoeveel tijd de bedrijven nog krijgen om aan hun
920 verplichtingen te voldoen.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat er juist een nieuw team is opgezet om toezicht te houden op de naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Hij geeft duidelijk aan dat de provincie de intentie heeft om te handhaven en toezicht uit te oefenen. Het opzetten van een nieuw team zou
925 immers geen zin hebben als er geen plannen zijn om daadwerkelijk actie te ondernemen. Daarom bevestigt hij dat de provincie toezicht zal houden en ervoor zal zorgen dat de regels daadwerkelijk worden nageleefd.

930 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of de provincie van plan is om daadwerkelijk bij de bedrijven langs te gaan om te controleren of zij voldoen aan de energiebesparingsplicht die sinds 2008 van kracht is. Ze wil ook weten of, in het geval dat bedrijven niet voldoen, er een dwangsom zal worden opgelegd. Ze zoekt bevestiging over de precieze aanpak van de provincie in deze kwestie.

935 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij op dit moment niet precies op de hoogte is van het specifieke uitvoeringsplan van het nieuw opgezette team dat toezicht zal houden op de uitvoering van de nieuwe wet- en regelgeving, zoals of ze alle bedrijven persoonlijk gaan bezoeken. Mocht daar behoefte aan zijn, kan de gedeputeerde op een later moment, wanneer hij over meer gedetailleerde informatie beschikt, terugkomen op deze vraag.
940

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vragen van JA21 over het belang van een gezonde leefomgeving. Hij benadrukt dat er veel uitdagingen zijn, zoals de noodzaak om woningen te bouwen en onder andere de ruimtelijke impact van de energietransitie. Hij onderstreept de verantwoordelijkheid van de provincie om een gezonde leefomgeving te waarborgen. Hierbij is
945 het belangrijk om te leren van eventuele fouten uit het verleden, vooral als het gaat om het combineren van wonen, werken en andere activiteiten. De provincie beschikt over instrumenten voor vergunningen en handhaving. Maar ook het vooraf zorgvuldig plannen van ruimtelijke ordening is essentieel. Als er bijvoorbeeld bedrijven met bepaalde risico's of geurcirkels worden gepland, moet er goed worden nagedacht over waar woningen worden gebouwd. Het
950 uiteindelijke doel is om de gezonde leefomgeving niet alleen te beschermen, maar ook te bevorderen. Dit alles in relatie tot woningbouw, energietransitie en andere relevante zaken.

Gedeputeerde **Olthof** spreekt over de Nota Uitvoering en Handhaving. Hij benadrukt dat, zoals eerder in de presentatie is aangegeven, er een actualisatie komt van de nota VTH-taken. Deze
955 actualisatie is gepland om in het voorjaar van 2024 te worden vastgesteld. Na de vaststelling van deze nota zal er een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, evenals de financiële kaders. Eerst wordt de nota behandeld en daarna volgt de uitvoering. De beleidsnota zal ter bespreking worden voorgelegd en zal ook door Provinciale Staten worden vastgesteld. Vervolgens is de

960 uitvoering een resultaat van deze nota. Provinciale Staten zullen over de uitvoering worden geïnformeerd en de nota zal hen ter kennisname worden toegestuurd.

965 Gedeputeerde Olthof bespreekt het onderwerp van het CDA over de verduurzaming van sportaccommodaties. In de huidige begroting is er een bescheiden budget gereserveerd van ongeveer één tot anderhalve ton voor de verduurzaming van deze sportaccommodaties. Dankzij motie M42 is er een extra financiële impuls aan dit budget gegeven. Dit extra geld is goed besteed en de motie loopt binnenkort ten einde. Er zijn nog enkele projecten die momenteel in uitvoering zijn. De provincie heeft echter niet meer dezelfde financiële middelen beschikbaar om subsidies op dezelfde manier te blijven verlenen. Dit betekent echter niet dat er niets wordt gedaan. Er wordt gekeken naar mogelijkheden vanuit het Rijk om verenigingen en culturele instellingen verder te ondersteunen. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat de provincie niet de middelen heeft om structureel miljoenen aan subsidies te verstrekken voor de verduurzaming van sportaccommodaties. De provincie heeft er bewust voor gekozen om dit niet voort te zetten. Hij geeft aan dat de inzet van het fonds een succes is geweest, maar dat er geen structurele financiële middelen voor zijn. **Tot slot meldt hij dat er een update zal komen over de resultaten van de verduurzaming van de sportaccommodaties en dat deze informatie met alle betrokkenen zal worden gedeeld.**

980 De heer **Heijnen** (CDA) vraagt de gedeputeerde in de update ook aan te geven hoeveel sportaccommodaties wel subsidie hadden willen krijgen, maar die zijn misgelopen.

Gedeputeerde Olthof zegt toe deze informatie toe te voegen aan de update.

985 Gedeputeerde Olthof bespreekt het onderwerp gezondheid dat door Volt naar voren is gebracht. Hij benadrukt het belang van een gezonde leefomgeving en stelt dat gezondheid een structureel beleidsonderdeel moet worden. Bij alle beslissingen en acties die worden ondernomen, moet men overwegen wat de impact hiervan is op de gezonde leefomgeving en op de gezondheid van de inwoners. Echter, de huidige aanpak zorgt nog niet constant voor de gewenste gezondheidsniveaus. Daarom zijn er twee benaderingen nodig: 1) het integreren van gezondheidsbeleid in alle huidige en toekomstige acties en 2) het nemen van aanvullende maatregelen om het gewenste gezondheidsniveau te bereiken, ook bij bestaande situaties en bedrijven.

995 Tot slot gaat Gedeputeerde Olthof in op de Omgevingsdienst IJmond. Hij licht toe dat de bodemtaken zullen vervallen onder de Omgevingswet. Deze taken worden overgedragen aan de gemeenten en zullen daarmee niet langer onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen.

Tweede termijn commissie

1000 De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat hij regelmatig merkt dat, wanneer er vragen worden gesteld, er vaak antwoorden worden gegeven op vragen die niet zijn gesteld, of dat slechts gedeeltelijke antwoorden worden gegeven waarbij de kern van de vraag wordt vermeden. Hij licht dit toe met twee voorbeelden.

1005 Ten eerste heeft hij een vraag gesteld aan de Partij voor de Dieren over de feitelijke grondslag van de klimaatcrisis. Als reactie kreeg hij een antwoord over de afkorting van een organisatie van de Verenigde Naties die zich met klimaat bezighoudt, namelijk het IPCC. De heer Van Tiggelen

benadrukt dat ze op zoek waren naar feiten. Hij verwijst vervolgens naar het zesde assessment report van het IPCC, waarin wordt vermeld dat er geen toename is van orkanen, overstromingen of droogte.

1010 Het tweede voorbeeld betreft een vraag die de PVV heeft gesteld aan de gedeputeerde over onderzoek naar de effecten op het milieu en de leefomgeving voor mens en dier. In plaats van een antwoord op deze vraag, werd er gereageerd met een opmerking over de verschillende inzichten van de PVV en de coalitie met betrekking tot het klimaat- en energiebeleid. De heer Van Tiggelen benadrukt hun zorg over Bisfenol A, een stof afkomstig van de bladen van
1015 windturbines, die schadelijk kan zijn voor de natuur. Hij vraagt zich af waarom hier geen onderzoek naar wordt gedaan. Tot slot geeft de heer Van Tiggelen aan dat hij tijdens de komende vergadering over windturbines met meer feiten zal komen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) reageert op de discussie omtrent het voorstel van de VVD om een sterkere regierol te nemen in de aanpak van netcongestie. Ze uit haar zorgen over de respons van de gedeputeerde, omdat het lijkt alsof de aanpak en de maatregelen zonder kritiek worden omarmd door gemeenten. Ze wijst op de impact van bepaalde maatregelen, zoals de plaatsing van transformatorstations die aanzienlijke geluidsoverlast kunnen veroorzaken. Ze benadrukt het belang van zorgvuldigheid bij het kiezen van locaties voor dergelijke installaties en vraagt om
1020 niet overhaast te werk te gaan.

Vervolgens brengt ze de dilemma's ter sprake die zijn geschetst met betrekking tot een gezonde leefomgeving in de context van energietransitie en woningbouw. Ze vraagt om bevestiging of de gezonde leefomgeving als prioriteit wordt gezien, wat mogelijk gevolgen kan hebben voor
1030 ontwikkelingen in energietransitie en woningbouw op sommige locaties.

Ten slotte stelt mevrouw Uiterwijk een vraag over Tata Steel. Ze merkt op dat de financiële situatie in de komende jaren aanzienlijk kan veranderen. Ze geeft aan dat JA21 graag intensiever toezicht zou willen houden, zelfs als dit financiële implicaties heeft. Ze vraagt de gedeputeerde of hij dezelfde wens heeft of dat er een financiële overweging wordt gemaakt voor de komende jaren.
1035

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat gezondheid voorop staat. Hij geeft aan dat de provincie hier veel aandacht aan zal besteden, zelfs in situaties waar zij niet direct zeggenschap over hebben. In dergelijke gevallen vindt hij het van belang om gemeenten te adviseren over mogelijke effecten op de gezondheid. Uiteindelijk is het aan de gemeente om een afweging te maken tussen gezondheid en andere belangen. De gedeputeerde erkent dat er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Als voorbeeld noemt hij de locatiekeuze voor bedrijventerreinen en woningen;
1040 als er een bedrijventerrein is, kan het onverstandig zijn om daar dichtbij woningen te bouwen. Hij haalt het eerdergenoemde voorbeeld van een transformatorstation aan, waarbij het niet verstandig is om deze naast een woonwijk te plaatsen vanwege mogelijke overlast in de toekomst. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat gezamenlijke besluitvorming essentieel is en ziet het ruimtelijk voorstel als een belangrijk instrument in deze beslissingen.
1045

1050

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt een aanvullende vraag over Tata Steel. Ze wil weten of er een financiële beslissing wordt genomen met betrekking tot het handhaven van intensief toezicht op Tata Steel in de komende jaren.

1055 Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de huidige inspanningen en financiële strategie omtrent Tata Steel gehandhaafd zullen worden in de nabije toekomst. Dit betekent dat er geen afbouw zal plaatsvinden van de huidige aanpak. Echter, hij benadrukt dat de intensieve aanpak die bij Tata Steel wordt gehanteerd, niet voor alle bedrijven uitvoerbaar is. Daarom zal er in de toekomst een keuze gemaakt moeten worden over waar en hoe het VTH-beleid wordt ingezet. Er zullen criteria
1060 moeten worden vastgesteld op basis waarvan deze keuzes worden gemaakt. Ondanks de voortzetting van de huidige aanpak bij Tata Steel, kunnen er fluctuaties optreden vanwege nieuwe ontwikkelingen. Gedeputeerde Olthof wijst erop dat er naast Tata Steel nog vele andere bedrijven zijn en dat er keuzes gemaakt moeten worden met betrekking tot het VTH-beleid voor deze bedrijven. Deze overwegingen zullen terugkomen in een toekomstige actualisatie van het
1065 beleid.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

1070 Er zijn geen rondvragen voor gedeputeerde Kocken.

6 A-agenda Gezondheid en Milieu (Gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)

1075 6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

*De Wet gemeenschappelijke regeling is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde
1080 wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst. De commissieleden worden gevraagd met elkaar en gedeputeerde de stukken te bespreken ter advisering aan PS.*

1085 *Eerste termijn commissie*

De heer **Dijksen** (SP) stelt een procedurele vraag aan de orde. Hij merkt op dat in de correspondentie van de omgevingsdienst het verzoek is opgenomen dat, indien de Provinciale Staten een zienswijze willen indienen, dit uiterlijk op 1 oktober 2023 gedaan moet zijn. Echter, dit onderwerp staat vandaag pas op de agenda. Hij benadrukt dat dezelfde situatie ook geldt
1090 voor agendapunt 6.b. De SP begrijpt het advies van Gedeputeerde Staten om bij beide agendapunten geen zienswijzen in te dienen. De heer Dijksen vraagt zich vervolgens af of het nog relevant is om deze kwestie vandaag te bespreken en of het mogelijk is om alsnog een zienswijze hierop in te dienen.

1095 Mevrouw **Vroom** (D66) spreekt over de GR OFGV, wat staat voor de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Ze legt uit dat deze regeling oorspronkelijk afspraken omvatte over de samenwerking tussen provincies en gemeenten. Nu wordt er echter

1100 een wijziging voorgesteld om de democratische legitimiteit van deze gemeenschappelijke
regelingen te vergroten, en dit dient voor 1 juli 2024 gerealiseerd te worden. Als lid van D66 uit
ze haar enthousiasme voor deze wijziging en ziet het als een kans om, samen met andere
deelnemers, te onderzoeken wat er mogelijk nog ontbreekt op het gebied van democratische
legitimiteit. Ze meldt dat de Provinciale Staten van Flevoland een motie hebben ingediend en
goedgekeurd om meer tijd te nemen voor dit besluit. Vervolgens stelt ze de vraag aan de
1105 gedeputeerde hoe hij kijkt naar de aangenomen motie van Flevoland en wat de gevolgen hiervan
zijn. Ze benadrukt dat het belangrijk is om te begrijpen wat er mogelijk ontbreekt in het voorstel,
en merkt op dat het document technisch van aard is. Hierdoor is het voor haar niet duidelijk
welke andere opties er zijn, hoe andere gemeenschappelijke regelingen hiermee omgaan, en wat
wel of niet haalbaar is. Ze vraagt welke mogelijkheden de gedeputeerde had willen opnemen die
niet zijn opgenomen en welke andere opties er zijn. Ze refereert aan een technische sessie in
1110 Flevoland waar ingegaan is op de mogelijkheden die de wet biedt voor volksvertegenwoordigers.
D66 overweegt een motie van soortgelijke strekking als in Flevoland.

1115 Tot slot bespreekt ze het voorstel in de begroting waarin staat dat de deelnemers minder gaan
bijdragen. Hoewel dit in eerste instantie positief lijkt, uit ze haar zorgen over de toenemende
regels en eisen rondom vergunningen en controles. Ze wil weten of dit op de lange termijn een
verstandige keuze is en vraagt de gedeputeerde of het mogelijk is dat de bijdrages nu worden
verlaagd, maar in een latere fase weer flink verhoogd moeten worden.

1120 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) brengt naar voren dat op 1 juli de Wet gemeenschappelijke
regelingen is aangepast. Deze aanpassing heeft als doel de democratische legitimiteit van deze
regelingen te versterken. Mevrouw Van Aesch merkt op dat er tot nu toe niets is vastgelegd over
de participatie van burgers en belangenorganisaties in deze regeling. Ze vraagt de gedeputeerde
om te bevestigen dat de participatie van deze groepen in de toekomst verbeterd wordt en zeker
niet verslechtert binnen de kaders van de nieuwe WGR.

1125 Partij voor de Dieren geeft verder aan dat uit de documenten en technische antwoorden het lijkt
alsof de Gedeputeerde Staten de Provinciale Staten en burgers meer op afstand willen plaatsen.
Ze noemt als voorbeeld dat er twijfels worden geuit over het instellen van een gezamenlijke
adviescommissie en dat bepaalde bestuursbesluiten, die niet wettelijk verplicht zijn, niet aan PS
1130 worden voorgelegd. Mevrouw Van Aesch vindt dit een zorgelijke ontwikkeling, zeker gezien het
feit dat Omgevingsdiensten (OD's) meer betrokken zouden moeten zijn in de maatschappij. Ze
vraagt of andere fracties en de GS het met haar eens zijn en overweegt eventueel een motie in te
dienen.

1135 Mevrouw Van Aesch benadrukt dat deze wetswijziging belangrijk is en dat PS meer tijd en
ondersteuning nodig heeft om over de inhoud na te denken. Hierbij sluit ze zich aan bij de
opmerkingen van D66. Gezien de vele vragen en onzekerheden stelt ze voor om een
expertbijeenkomst te organiseren waarbij externe adviseurs betrokken zijn. Ze vraagt de
commissie om dit voorstel te steunen.

1140 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat er zes specifieke punten zijn waarbij de deelnemers
van de gemeenschappelijke regeling de keuzevrijheid hebben om te bepalen hoe zij de
wijzigingen binnen hun eigen regeling implementeren. Hij vermeldt dat deze punten ambtelijk
besproken zijn met alle deelnemers van de OFGV en met de provincie Noord-Holland. Daarom is

1145 zijn conclusie dat het indienen van een zienswijze vanuit hun kant niet nodig lijkt. Hij stemt ermee in dat er geen zienswijze wordt ingediend. Mocht er echter door andere fracties een motie worden ingediend, dan zal 50PLUS deze beoordelen op basis van de inhoud en kwaliteit.

1150 Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat zijn fractie de voorgestelde wijzigingen begrijpt. Hij merkt op dat veel van deze wijzigingen verplicht zijn gesteld door het Rijk. De gemaakte keuzes binnen de wijzigingen worden door hen ook begrepen. Ook begrijpt GroenLinks waarom er niet gekozen is voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ze zijn van mening dat er al voldoende mogelijkheden zijn gecreëerd voor diverse partners en belanghebbenden om te participeren en te adviseren. Daarnaast benadrukt hij het belang van flexibiliteit en snelheid
1155 binnen een omgevingsdienst. Hij voegt toe dat, indien nodig, er in de toekomst altijd nog besloten kan worden tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Hierdoor maakt hij zich geen zorgen over de borging hiervan. Statenlid Laport spreekt zijn waardering uit voor het feit dat er elke vier jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Tot slot geeft hij aan dat zijn fractie instemt met het voorstel van de Gedeputeerde Staten om geen zienswijzen in te dienen.

1160 De heer **Roosendaal** (VVD) reageert op de eerdere inbreng van zowel D66 als de Partij voor de Dieren. Hij geeft aan dat hij eerst het antwoord van de gedeputeerde wil horen. Uit de documenten die hij heeft bestudeerd, maakt hij op dat er een intentie is om inwoners meer te betrekken bij het beleid. Gezien eerdere opmerkingen die aan het begin van de avond zijn
1165 gemaakt over de onafhankelijke uitvoering op afstand, kan hij begrijpen dat hier mogelijkheden voor zijn. Zijn centrale vraag is dan ook: hoe gaat dit in de praktijk vorm krijgen? Voordat er verder gediscussieerd wordt over de eventuele implementatie van een adviesraad of over hoe de betrokkenheid van burgers bij het beleid is gewaarborgd, wil de heer Roosendaal eerst duidelijkheid hierover.

1170 Met betrekking tot het voorstel van D66 om, in navolging van Flevoland, zaken een half jaar uit te stellen, wil hij eveneens eerst inzicht in het onderliggende probleem dat men probeert op te lossen. Hij geeft aan dat dit samenhangt met zijn eerdere vraag en wil hierop wachten alvorens verder te gaan.

1175 Ten slotte geeft hij aan dat hij geen behoefte heeft om een zienswijze in te dienen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft namens zijn fractie aan in te stemmen met het voorgenomen besluit.

1180 De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat zijn fractie de brief als zeer overzichtelijk heeft ervaren. De brief bevat een aantal verplichte wijzigingen en daarnaast zes punten waarbij de keuzes door hen worden begrepen. Wat betreft het onderwerp van de adviescommissie sluit hij zich aan bij de opvattingen van GroenLinks. De heer Wagelaar bevestigt dat ze instemmen met het besluit om
1185 geen zienswijze in te dienen.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

1190 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat er waarschijnlijk meer wijzigingen zullen komen als gevolg van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hij ziet het positief dat er in deze regelingen meer democratische mogelijkheden worden ingevoegd, maar vraagt zich af of dit de specifieke regeling is waarmee men zou moeten starten.

1195 Over de brieven van de Omgevingsdiensten en de vraag van de SP over de datum van 1 oktober 2023, benadrukt hij dat dit niet betekent dat er geen zienswijzen meer kunnen worden ingediend. Vanwege de aanlevertermijnen was het onmogelijk om die deadline te halen, zowel voor Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten.

1200 De gedeputeerde gaat verder in op de zienswijze van Flevoland, aangehaald door D66. Hoewel Flevoland meer tijd heeft gevraagd, garandeert dit niet dat zij deze extra tijd ook daadwerkelijk krijgen. Er is vanuit de wet de mogelijkheid om bijvoorbeeld een gemeenschappelijke adviescommissie op te zetten. Zijn persoonlijk advies is echter om dit in dit geval niet te doen, gezien de bijdrage en de taken van de omgevingsdienst aan Noord-Holland. Hij benadrukt dat dit slechts een bescheiden advies is en dat het aan de Staten is om hierover een afweging te maken.

1205 Wat betreft de opmerking van de Partij voor de Dieren over de participatie van burgers, benadrukt de gedeputeerde dat de wet meer mogelijkheden voor participatie biedt. Hoewel er in dit geval geen gebruik van wordt gemaakt, betekent dit niet dat de situatie verslechterd is.

1210 Ten slotte reageert hij op de VVD over de inbreng op het beleid. Hij verduidelijkt dat het beleid dat uitgevoerd wordt door de OD's door hen wordt vastgesteld, in ieder geval voor provinciale taken. Hierop zijn de normale inspraakprocedures van toepassing.

1215 De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt of het noodzakelijk is om zaken intern bij de Omgevingsdienst te regelen of acht de gedeputeerde dit als voldoende geregeld? Hij gaat ervan uit dat de gedeputeerde het met de laatste stelling eens is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dit.

Tweede termijn commissie

1220 De heer **Dijksen** (SP) geeft aan dat hun voorkeur voor een zienswijze gaat over het onderwerp participatie, wat eerder is aangekaart door zowel D66 als de Partij voor de Dieren. Hij bevestigt dat zijn fractie deze twee partijen in dit standpunt ondersteunt.

1225 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) stelt voor aan de commissie om breder te kijken dan enkel deze specifieke gemeenschappelijke regeling. Ze suggereert om een expertmeeting te organiseren waarin verschillende aspecten in brede zin besproken kunnen worden. Het doel hiervan is om een duidelijk beeld te krijgen van de onderwerpen en te begrijpen hoe deze het beste ingevuld kunnen worden.

1230 Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat, zoals ze eerder vermeldde, Flevoland vanavond een technische briefing heeft. Ze beschouwt zo'n technische briefing als voldoende. Ze is op zoek naar wat de exacte rol van de Staten is binnen dit proces, hoewel ze begrijpt dat deze specifieke omgevingsdienst misschien niet de hoogste prioriteit heeft. Ze benadrukt het belang van het kennen van deze mogelijkheden alvorens verdere stappen te ondernemen.

1235 De voorzitter inventariseert in hoeverre er draagvlak is voor het organiseren van een expertmeeting/technische briefing.

1240 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft in reactie op het voorstel aan dat hij, hoewel sympathiek, van mening dat het wellicht te gedetailleerd en technisch is. Hij geeft aan dat zijn fractie waarschijnlijk niet geneigd is om het onderwerp tot in het kleinste detail te onderzoeken.

1245 De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat hij zich graag wil aansluiten bij het voorstel van de gedeputeerde om dit in een breder kader te bekijken wat betreft de gemeenschappelijke regelingen. Hiermee stemt hij ook in met de opmerking van de voorgaande spreker dat het voor dit specifieke onderwerp niet noodzakelijk is.

1250 De **voorzitter** constateert dat er voldoende draagvlak is voor een technische briefing waarin het bredere perspectief aan de orde komt. De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023.

6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

1255 *De resultaatbestemming 2022, 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en gedeputeerde de stukken te bespreken ter advisering aan PS.*

1260

Eerste termijn commissie

1265 Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat de OFGV een succesvol financieel jaar achter de rug heeft met een positief resultaat van bijna één miljoen euro. Hij benadrukt dat er meer milieucontroles zijn uitgevoerd dan voorzien, namelijk meer dan tweeduizend, wat heeft geleid tot hogere inkomsten. Bovendien zijn de kosten, waaronder die voor het wagenpark en de flexibele schil, lager uitgevallen dan verwacht, wat ook als een positief resultaat wordt gezien.

1270 GroenLinks vindt het een verstandige keuze om een deel van het positieve resultaat naar de algemene reserve over te hevelen, aangezien de weerstandscapaciteit is gedaald tot 0,79, wat onder het gewenste niveau ligt. Hij merkt op dat de accountant in het bijgevoegde rapport eveneens tevreden is over deze beslissing.

1275 Statenlid Laport wijst erop dat maar liefst 79% van de bedrijven de wet- en regelgeving correct naleeft, wat heeft geleid tot minder noodzakelijke her- of nacontroles. Echter, bepaalde sectoren, zoals de glastuinbouw, jachthavens, garages en tankstations, presteren duidelijk minder goed. Het Statenlid benadrukt dat het essentieel is dat de OFGV zijn aandacht blijft richten op deze sectoren, aangezien controles bedoeld zijn om de veiligheid van de leefomgeving te garanderen.

1280 Hij uit ook zijn tevredenheid over het feit dat veel medewerkers verdiepingscursussen hebben gevolgd. Bovendien prijst hij de samenwerking tussen de OFGV en de Aeres Hogeschool bij het opzetten van de hbo-opleiding Circulaire Economie. Laport gelooft dat dit initiatief zowel de omgevingsdienst als studenten voorbereidt op een circulaire toekomst, waar GroenLinks sterk in gelooft. Hij benadrukt het belang van vroege aanpassing aan deze circulaire toekomst.

1285 GroenLinks is ook tevreden dat de omgevingsdienst bedrijven gaat aansporen tot energiebesparende maatregelen en meldt dat er een aanzienlijk bedrag voor deze inspanningen is ontvangen. Hij verzekert dat zijn partij deze ontwikkelingen nauwlettend zal blijven volgen.

1290 Ten slotte merkt hij kort op dat GroenLinks kan instemmen met de twee voorgestelde begrotingswijzigingen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft namens de fractie aan in te stemmen met het voorgenomen besluit.

1295 Mevrouw **Vroom** (D66) verwijst naar de inbreng en vragen bij agendapunt 6.a.

1300 De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat er in 2022 een positief financieel resultaat is bereikt van bijna een miljoen euro, waarvan een deel naar de deelnemers en de algemene reserve gaat. Hij erkent dat dit positief klinkt. Desondanks wijst hij erop dat een bedrag van meer dan zeshonderdduizend euro is gereserveerd voor de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling. Dit bedrag is volgens hem bestemd voor de implementatiekosten van de Omgevingswet en de kosten voor innovatieprojecten. De heer Van Tiggelen wil graag weten welk deel van de zeshonderdduizend euro wordt besteed aan innovatieprojecten en wat de reden is voor dit specifieke aandeel. Hij vraagt zich ook af of er niet meer geld terug had kunnen gaan naar de
1305 deelnemers, vooral omdat de uitgaven voor innovatieprojecten in 2022 zo'n zevenenvijftigduizend euro lager waren dan oorspronkelijk begroot. Hij verzoekt om een reactie van de gedeputeerde over deze kwesties.

1310 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) bespreekt de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Hij merkt op dat er in 2022 een resultaatsbestemming is van € 923.000. Van dit bedrag komt € 782.000 uit overige inkomsten, wat hij positief vindt, en € 141.000 uit reguliere bedrijfsvoering, wat hij eveneens positief beoordeelt. De heer Stulemeijer geeft aan dat zijn partij instemt met het aanvullen van de algemene reserve met € 170.000, met een maximum van vijf procent. Hij ziet ook het nut in van
1315 de aanvulling van de bestemmingsreserve voor innovatie en ontwikkeling met € 654.000. Het resterende bedrag dat wordt teruggegeven aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling is volgens hem in lijn met de gemaakte afspraken. Tot slot bevestigt hij dat 50PLUS akkoord gaat met zowel de eerste als de tweede begrotingswijziging.

1320 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Beemsterboer** dankt voor de mooie woorden en merkt op dat hij weinig toe te voegen heeft aan de mooie inleiding van GroenLinks.

1325 Hij gaat vervolgens in op een vraag van de PVV. De partij vraagt om een gedetailleerde uitsplitsing van de zeshonderdduizend euro die bestemd is voor het innovatiebudget, met name in relatie tot de Omgevingswet en andere innovatieprojecten. **Gedeputeerde Beemsterboer belooft schriftelijk een uitsplitsing van dit bedrag te verstrekken**, maar verwacht niet dat dit veel invloed zal hebben op de uiteindelijke besluitvorming.

1330 De gedeputeerde vraagt D66 de vragen te herhalen.

1335 Mevrouw **Vroom** (D66) herhaalt haar vraag van het vorige agendapunt. De deelnemers gaan minder bijdragen. Dit lijkt op het eerste gezicht positief nieuws. Echter, gezien de toenemende uitdagingen rondom een gezonde leefomgeving en de groeiende behoefte aan controle, handhaving en vergunningen, wil D66 graag weten of dit een verstandige beslissing is. Ze uit haar zorg dat, door nu de bijdragen te verlagen, er in de toekomst wellicht noodgedwongen verhogingen zullen plaatsvinden.

1340 Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat het hier gaat om de jaarrekening. Er was een overschot omdat de organisatie een zeer goed jaar heeft gehad. Een van de redenen voor dit positieve resultaat is dat bij de Omgevingsdienst Flevoland en Gooise Meren diverse opleidingstrajecten zijn opgezet. Deze opleidingstrajecten worden inmiddels ook door andere overheden gebruikt, wat inkomsten genereert. Naar aanleiding van dit positieve resultaat is besloten het overschot op verschillende manieren te reserveren, steeds tot het maximum dat door de deelnemers, 1345 waaronder Provinciale Staten, is vastgesteld. Uiteindelijk is er besloten om een bedrag van bijna honderdduizend euro terug te laten vloeien naar de deelnemers. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat dit een eenmalige teruggave is, gebaseerd op het resultaat van de jaarrekening van het voorgaande jaar. Dit betekent niet dat er in de toekomst structureel een lagere bijdrage zal zijn.

1350 Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat, voor zover zij zich herinnert, in de documenten staat vermeld dat vanwege het toegenomen digitale thuiswerken er twee verdiepingen minder in gebruik waren. Hierdoor zijn de kosten verlaagd. Ze geeft aan dat ze met haar opmerkingen vooral op deze kostenverlaging doelde.

1355 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat deze lagere kosten effect hebben op het resultaat en niet op de begroting.

1360 De **voorzitter** concludeert dat dit agendapunt voldoende is besproken en deze voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Eigenaarschap Omgevingsdiensten)

1365 De heer **Dijksen** (SP) merkt op uit het rapport van de OFGV blijkt dat met name de glastuinbouw en jachthavens lagere nalevingspercentages hebben. Hierover heeft de SP de volgende vragen:

1. Hoe scoren deze branches in de rest van Noord-Holland?
2. Hoe zorgt de gedeputeerde ervoor dat deze scores voor deze branches in Noord-Holland gaan verbeteren?
3. Heeft de gedeputeerde deze cijfers? En zo niet, waarom niet?

1370 Tot slot geeft hij aan dat hij begrip heeft als niet alle vragen direct beantwoord kunnen worden en heeft er geen bezwaar tegen als de antwoorden later schriftelijk worden verstrekt.

Gedeputeerde Beemsterboer omarmt het voorstel om de vragen schriftelijk te beantwoorden.

1375

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)

8.a Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel.

1380 *Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en met de gedeputeerde de stukken te bespreken en worden verzocht daarbij aan te geven of de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:*

- 1385
- *M23-2022 Zicht op verbetering leefomgeving (D66, PvdA, GL en VVD);*
  - *M45-2023 Economische toets Project Heracless (PvdD, SP, JA21, GL, Volt en D66).*

Eerste termijn commissie

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat hij, gezien het feit dat D66 geen spreektijd meer heeft, ook de vragen van D66 zal stellen.

1390

Motie M23-2022, mede-ingediend door de VVD, bestaat uit twee belangrijke punten. Ten eerste vraagt hij om regelmatige updates over de voortgang en effectiviteit van de Roadmap Plus-maatregelen. Ten tweede spreekt hij over het kritische tijdpad voor de realisatie van het groenstaalplan. De heer Roosendaal begrijpt dat dit een nieuw plan is, maar benadrukt dat het essentieel is om een duidelijke planning te hebben met specifieke mijlpalen. Dit stelt de Staten in staat om de voortgang te volgen en indien nodig in te grijpen, zowel vanuit de provincie als vanuit Tata Steel. Hij wil graag de mening van de gedeputeerde horen over deze kwestie. Daarnaast merkt hij op dat er een soortgelijke motie openstaat en hij zou graag toezeggingen horen voordat er een besluit over deze motie wordt genomen.

1400

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt een aantal vragen over de moties. Ten eerste vraagt zij of de economische toets nog wordt uitgevoerd. Vervolgens wil zij duidelijkheid over de claim van Tata Steel betreffende een vijftig procent reductie sinds 2022. Statenlid Kostić benadrukt dat dit de update over een motie is en geen afdoening van de motie.

1405

Statenlid Kostić geeft aan dat ze de gegevens van Tata Steel niet kunnen verifiëren. Zij wijst erop dat GS van plan is om de gegevens te controleren via het elektronisch milieuverslag van Tata Steel. Echter, uit eerdere ervaringen blijkt dat dit verslag niet altijd een volledig beeld geeft. Zij vraagt of het klopt dat het verslag slechts een deel van de PAK's toont en wat dit betekent voor het algehele beeld. Ook vraagt zij of incidenten die recentelijk vaker zijn voorgekomen, worden meegenomen in het verslag.

1410

Statenlid Kostić benadrukt dat, hoewel ze de cijfers van Tata in het verleden hebben geaccepteerd, recente metingen afwijkingen en fouten in de meetapparatuur laten zien. Zij noemt als voorbeeld afwijkende metingen bij kooksfabriek 2 in november 2022 en problemen met meetapparatuur bij een van de kooksfabrieken. Zij vraagt zich af wat deze metingen uiteindelijk gaan opleveren en of er ooit is gemeten hoeveel PAK's er daadwerkelijk vrijkomen bij kooksfabriek 1 en 2. Ook wil zij weten of GS meer kan inzetten op metingen om de beweringen van Tata Steel te controleren. Statenlid Kostić wijst erop dat Tata Steel in presentaties vaak positieve percentages laat zien, maar dat deze niet altijd gecontroleerd en geverifieerd zijn.

1420

Tot slot vraagt Statenlid Kostić naar een onderzoeksverplichting die Tata in november 2021 is opgelegd over de mogelijkheid om een Dynox-installatie bij Kooksfabriek 1 in te stellen. Dit onderzoek had in januari 2023 afgerond moeten zijn, maar is niet geleverd. GS heeft vervolgens een waarschuwing gegeven aan Tata om het onderzoek binnen drie maanden alsnog op te leveren. Statenlid Kostić stelt dat dit nog steeds niet is gebeurd en vraagt of GS sneller levering van dergelijke onderzoeken kan afdwingen.

De heer **Klein** (CU) uit zijn waardering voor de zorgvuldige reactie op de moties. Hij bespreekt enkele van deze moties:

- 1430 1. Over motie M23-2022 merkt hij op dat, hoewel de nieuwe planning nog niet beschikbaar is, dit voor hen geen reden is om de motie niet af te handelen. Hij benadrukt echter dat de termijnen voor het realiseren van de DRI en de sluiting van de kookgasfabriek nog geen deel uitmaken van de maatwerkafspraken. Zolang deze afspraken er niet zijn, vindt hij het verstandig om de motie aan te houden. Hij benadrukt het belang van deze motie voor de Staten voor de beïnvloedingsmogelijkheden van het Rijk.
- 1435 2. Met betrekking tot motie M45-2023, die gaat over de financieel-economische toets, vraagt hij duidelijkheid over het uitvoeren van een financieel-economisch onderzoek. Hij wil weten of dit onderzoek zal worden uitgevoerd om aan te tonen dat de resultaten niet per definitie onuitvoerbaar zijn.
- 1440 3. Over motie M252-2022 spreekt hij zijn zorg uit over de onafhankelijke controle van de PAK's-reductie. Hij benadrukt het belang van deze controle om de cijfers van het RIVM te kunnen interpreteren en het vertrouwen van de gemeenschap te herstellen. Hij vraagt zich af of het gebruik van het elektronisch meerjarenverslag wel een onafhankelijke controle betreft, aangezien dit een zelfrapportage is.
- 1445 4. Ten slotte bespreekt hij motie M170-2022, die gaat over de haalbaarheid van de planning van groenstaal. Hij benadrukt het belang van een duidelijke, gezamenlijke, integrale planning met alle betrokken partijen en het Rijk. Hij geeft aan dat zo'n planning essentieel is om duidelijkheid te bieden over de rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen.

1450

De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat zijn fractie tegen beide moties heeft gestemd waarop in de brief van de provincie wordt gereageerd. Hij stelt dat de moties te zeer meegaan in de emoties en dat als bestuur rationele overwegingen gemaakt moeten worden, vooral met betrekking tot Tata Steel. De heer Dessing gaat in op de verschillende moties:

- 1455 1. Over de motie Zicht op verbetering en leefomgeving zegt hij dat de leefomgeving al verbetert door de inspanningen van Tata. Daarom ziet de FvD deze motie als afgedaan.
2. Wat betreft de motie Economische toets Heraclius, gelooft de heer Dessing dat dit project economisch niet haalbaar is, met name vanwege de klimaatdoelen. Hij suggereert dat de milieudoelen economisch verantwoord kunnen worden bereikt via een uitgebreidere versie van de Roadmap Plus. Deze motie wordt door de FvD ook als afgedaan beschouwd.
- 1460 3. Over de motie Borgen vijftig procent PAK's-reductie merkt hij op dat Tata continu werkt aan de reductie van PAK's en dat de uitstoot al binnen de wettelijke normen valt. Forum voor Democratie waardeert de inspanningen binnen het Roadmap Plus-traject en beschouwt deze motie ook als afgedaan.
- 1465 4. Bij de motie Haalbaarheid planning groen staal twijfelt de heer Dessing aan de haalbaarheid van de door Tata Steel voorgestelde planning. Hij noemt de onzekerheid

rondom de toekomst van waterstof en de hoge kosten van het groenstaalproject als redenen. Ook deze motie wordt door de Forum voor Democratie als afgedaan gezien.

- 1470 5. Over de motie Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen stelt hij dat verdere maatwerkafspraken overbodig zijn gezien de huidige uitstoot binnen de wettelijke normen valt. Deze motie wordt ook als afgedaan beschouwd.
6. De motie Ideeën en scenario's opnemen NRD wordt door Forum voor Democratie eveneens als afgedaan gezien.
- 1475 7. Ten aanzien van de motie Vragen en zorgen van burgers beantwoorden erkent de heer Dessing de zorgen van burgers over de uitstoot. Hij benadrukt echter dat de zorgen van burgers soms versterkt worden door selectieve berichtgeving. Hij waardeert de context die door deskundigen is gegeven en stelt dat gezondheidsschade niet direct aan Tata Steel kan worden toegeschreven. Ook deze motie wordt door Forum voor Democratie als afgedaan beschouwd.

1480

De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat zijn partij van mening is dat de moties zijn afgedaan. Hoewel hij begrip heeft voor de vraag van de VVD over een kritisch tijdsplan, wijst hij op een recent ingediende motie door de BBB en de VVD die om een actualisatie van het stappenplan vraagt. Hij merkt op dat deze motie de relevantie van motie M23-2022 enigszins vermindert.

1485

Daarnaast heeft de heer Wagelaar een vraag over een zin in de brief die aangeeft dat er op dit moment geen gezamenlijke concrete integrale planning is tussen de provincie, Tata Steel en het ministerie van Economische Zaken. Hij wil weten hoe deze zin geïnterpreteerd moet worden en of er nog wel een integrale planning komt. Hij merkt op dat de informatievoorziening over het hele traject versnipperd is, waardoor het moeilijk is voor de Staten en betrokken inwoners om overzicht te houden. Hij suggereert dat er mogelijk verbeteringen kunnen worden aangebracht in de manier waarop informatie wordt verstrekt.

1490

Tot slot wijst de heer Wagelaar op de lange termijnagenda van de commissie en merkt op dat het onderzoek naar het mogelijk intrekken van de vergunning van de kookgasfabrieken niet wordt genoemd. Hij wil weten of dit een fout is of dat er wellicht vertraging is opgetreden in dit onderzoek. Hij benadrukt het belang van het ontvangen van dit onderzoek binnen het beloofde tijdsbestek.

1495

De heer **Heijnen** (CDA) merkt op dat veel vragen al door anderen zijn gesteld. Het CDA is het eens met het afdoen van de moties M23-2022 en M45-2023. Zijn belangrijkste vragen hebben betrekking op motie M170-2022, ongeacht of het nu gaat om mijlpalen, een tijdsplan of stappenplan. Deze motie vroeg om een update uiterlijk op 1 januari 2023. Aangezien die datum al is verstreken, vraagt hij naar de huidige status.

1505

Daarnaast heeft de heer Heijnen nog een aanvullende vraag naar aanleiding van eerdere informatie aan de Provinciale Staten. Daarin stond dat Tata volgens de planning in het eerste kwartaal van 2024 een vergunning zou kunnen aanvragen. Hij wil weten of deze planning nog steeds actueel is of dat er al een nieuwe datum bekend is.

1510

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) heeft drie vragen die ze wil bespreken. Ten eerste vraagt ze zich af wat de financiële economische toets bij het projectbesluit precies inhoudt. Ze wil graag weten of hierin zowel de investeringsbereidheid van Tata Steel als de economische haalbaarheid worden

1515 meegenomen, aangezien dit twee verschillende aspecten zijn. Ze benadrukt dat een project economisch haalbaar kan zijn, maar zonder investeringsbereidheid van het moederbedrijf kan het financieel toch niet uitvoerbaar zijn.

1520 Haar tweede vraag betreft de reductieclaim van vijftig procent PAK's-reductie. Ze merkt op dat deze reductie zichtbaar is in het elektronische meerjarenverslag van 2022, maar dat dit voornamelijk berekeningen betreft. Ze wijst op het verschil tussen de zichtbare reductie in dit verslag en de RIVM-onderzoeken in de omgeving. Mevrouw Uiterwijk zou graag zien dat er meer nadruk wordt gelegd op de daadwerkelijke reductie in de leefomgeving, in plaats van louter te vertrouwen op berekeningen in het milieujaarverslag.

1525 Haar derde en laatste vraag gaat over welke alternatieve opties, naast het opnemen in de vergunning, worden overwogen om de bovenwettelijke maatregelen uit de maatwerkafspraken te borgen.

1530 Wat betreft de moties M23-2022 en M45-2023 geeft ze aan dat JA21 van mening is dat de eerste motie als afgedaan kan worden beschouwd. Ze stelt dat motie M45-2023 ook als afgedaan kan worden beschouwd, op voorwaarde dat de gedeputeerde bevestigt dat de investeringsbereidheid deel uitmaakt van de financiële toets bij het projectbesluit.

1535 De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft namens de fractie aan akkoord te zijn met afdoening van de moties M23-2022 en M45-2023. Destijds heeft de PVV tegen deze beide moties gestemd.

1540 Statenlid **Laport** (GL) refereert aan de financiële toets die Antea Group heeft uitgevoerd rondom het project Heraclless. Hij geeft aan dat GroenLinks het ermee eens is dat met deze toets motie M45-2023 als afgehandeld kan worden beschouwd.

1545 Wat betreft motie M23-2022, die gaat over het behoud van zicht op een verbeterde leefomgeving, sluit hij zich aan bij de opmerkingen van de heer Roosendaal van de VVD. Er lijkt wel enige voortgang te zijn, maar een duidelijke actie en planning ontbreken nog. GroenLinks hecht veel waarde aan een heldere planning waarin duidelijk wordt wat de omwonenden kunnen verwachten en wat haalbaar is. Deze planning zou ook de maatwerkafspraken moeten bevatten. Laport vraagt de gedeputeerde om hierop te reageren.

1550 Bij het bespreken van andere moties toont Statenlid Laport vooral interesse in het Vermijdings- en Reductieprogramma (VRP) van Tata Steel, dat is opgesteld voor de jaren tot en met 2025. Uit dit programma blijkt dat zolang Tata kolen blijft gebruiken in het productieproces, de uitstoot van zware metalen en PAK's niet kan worden voorkomen. Dit ziet Laport als een extra argument om aan te dringen op een snelle sluiting van de verouderde kookfabriek.

1555 Daarnaast merkt hij op dat voor sommige zeer zorgwekkende stoffen nog geen maximaal toelaatbaar risiconiveau is vastgesteld. Hij refereert aan een brief hierover uit april 2022 en vraagt of dit de meest recente informatie is. Hij wijst er ook op dat er meer informatie wordt verwacht in 2024 en verwacht dat de gedeputeerde actief blijft om dit zo snel mogelijk te realiseren.

1560 Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat motie M23–2022 al van voor hun tijd dateert. Daarom volgt ze het standpunt van de indieners en beschouwt ze deze motie als afgehandeld. Met
betrekking tot motie M45–2023 sluit ze zich aan bij de opmerkingen van haar collega's van de
Partij voor de Dieren en de ChristenUnie. Ze benadrukt dat ze hopen dat er daadwerkelijk actie
1565 wordt ondernomen op basis van het advies van Antea over het uitvoeren van een economische
toets. Als dat het geval is, dan kan ook deze motie wat Volt betreft als afgedaan worden
beschouwd.

Mevrouw **Bouhlei–Lascaris** (SP) merkt op dat er al veel is besproken en dat ze niet veel meer aan
de discussie hoeft toe te voegen. Ze geeft aan dat ze zich kan vinden in de uitspraken van de
1570 heer Klein van de ChristenUnie. Ook sluit ze zich aan bij de opmerkingen die Statenlid Kostić van
de Partij voor de Dieren heeft gemaakt met betrekking tot motie M252–2022. Over motie M45–
2023 wil ze echter nog iets kwijt. Ze benadrukt dat het oorspronkelijke idee was om vooraf te
testen of ze op de juiste weg zaten en of het plan haalbaar is. Ze haalt een metafoor aan over
breien: als iemand een steek laat vallen tijdens het breien van een sjaal, gaat diegene niet door
1575 tot het eind om vervolgens te ontdekken dat er een gat in zit. Ze benadrukt daarmee het belang
van het nu controleren in plaats van later.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** begint zijn reactie door te benadrukken dat, hoewel de agenda specifiek
1580 over de afhandeling van twee moties rondom Tata Steel ging, hij een breed scala aan vragen en
opmerkingen heeft ontvangen over alle zaken die spelen bij Tata Steel. Hij erkent dat dit de aard
is van zo'n belangrijk onderwerp.

Over de Roadmap Plus benadrukt hij de behoefte aan duidelijkheid en controle, maar geeft aan
1585 dat het niet realistisch is om direct te reageren en te controleren op elke uitspraak die Tata doet.
Hij legt uit dat de veelbesproken vijftig procent reductie betrekking heeft op de uitstoot van
PAK's over het gehele Tata–terrein. Het belangrijkste instrument om deze uitstoot te meten is het
MJV, en zelfs dan kan er geen honderd procent garantie worden gegeven over de exactheid van
de vijftig procent reductie. Daarnaast benadrukt hij dat jaarlijkse metingen kunnen variëren,
1590 bijvoorbeeld als een hoogoven gedeeltelijk buiten werking is of als een fabriek tijdelijk is
gesloten voor onderhoud. Daarom is een meerjarige meting essentieel om een echt effect te zien.

Gedeputeerde Olthof concludeert dat, hoewel het prettig is als Tata Steel aankondigt dat ze hun
uitstoot met aanzienlijke percentages gaan verminderen, het niet realistisch is om te verwachten
1595 dat de provincie al deze claims onmiddellijk controleert. Als dat de verwachting is, waarschuwt
hij dat hij mogelijk extra budget zal moeten aanvragen om voldoende personeel in dienst te
nemen voor dergelijke controles.

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat het kernpunt niet zozeer is of de gedeputeerde of de OD
1600 de uitspraken van Tata gaat controleren. Het gaat er meer om dat er een betrouwbare manier is
om te monitoren, bijvoorbeeld door een onafhankelijk toetsings– of testbureau, mogelijk een
accountant, die de informatie bevestigt. Hij benadrukt dat Tata de Roadmap Plus heeft gedeeld
met zowel de provincie als de gedeputeerde en heeft beloofd zich aan bepaalde afspraken te
houden. De heer Roosendaal wil graag weten of de maatregelen die in de Roadmap Plus worden
1605 voorgesteld daadwerkelijk effectief zijn. Het gaat dus niet zozeer om controle, maar om
onafhankelijke verificatie.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat er geen specifieke afspraak is gemaakt met de provincie over het controleren van de toezeggingen van Tata Steel in hun Roadmap. Tata Steel heeft deze
1610 Roadmap zelf gepresenteerd en daar bepaalde percentages aan verbonden. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat zij wel kunnen controleren of bepaalde maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Sommige van deze maatregelen kunnen worden vastgelegd in vergunningen, maar andere niet. Dit betekent dat ze niet alles kunnen afdwingen. Over de vraag of ze uiteindelijk kunnen controleren of de reductie daadwerkelijk vijftig procent bedraagt, geeft hij aan dat het
1615 enige beschikbare instrument op dit moment het MJV is. Echter, hij benadrukt dat dit instrument niet perfect is.

De heer **Klein** (CU) vraagt of het MJV niet simpelweg een zelfrapportage van Tata Steel is. Hij wijst erop dat, voor zover hij weet, Tata Steel niet in staat is om een continue stofmonitoring van een
1620 kookgasfabriek te valideren. Hij betwijfelt of het verstandig is om alleen te vertrouwen op de cijfers in het MJV en te kijken of deze in de loop van de tijd dalen, vooral als de betrouwbaarheid van deze cijfers twijfelachtig is. De heer Klein benadrukt het belang van een onafhankelijke toets, zoals genoemd in de motie. Hij geeft aan bereid te zijn om te horen wat de kosten zijn, omdat hij het belangrijk vindt dat er een betrouwbare controle is.

1625 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat tijdens een eerdere presentatie over de VTH duidelijk is gemaakt waar de verantwoordelijkheden van een bedrijf liggen. Hij herinnert eraan dat vorig jaar, in samenwerking met het RIVM, de OD en andere partijen, het MJV grondig is getoetst en gecontroleerd op verschillen, waar vervolgens op is ingespeeld. Hij bevestigt dat er momenteel
1630 wordt gekeken of alle aangegeven punten daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er diverse vragen zijn gesteld om de kwaliteit van het proces te waarborgen.

Hij merkt op dat als men vraagt om alle informatie van Tata Steel te controleren, men in feite vraagt om de rol van Tata Steel over te nemen en alle metingen van de uitstoot op het hele
1635 terrein te doen. Hij wijst erop dat wettelijk is bepaald dat het MJV hiervoor het aangewezen instrument is. Hoewel hij het ermee eens is dat er aanvullend toezicht nodig is, en dat dit ook gebeurt, stelt hij dat het iets anders is dan de gehele rol van Tata Steel overnemen. Hij benadrukt dat dit niet alleen betrekking heeft op de kookgasfabriek, maar op vele andere locaties en dat het overnemen van deze verantwoordelijkheid veel vraagt van de provincie en een ander systeem
1640 zou betekenen dan wat nu wordt voorgesteld.

De heer **Klein** (CU) benadrukt dat hun vraag gericht is op een onafhankelijke controle van bepaalde claims. Hij trekt een parallel met de financiële wereld waar accountants systemen hebben om zaken te controleren en vervolgens verslag uit te brengen. Hij wil een vergelijkbare
1645 controle, zodat er onafhankelijk vastgesteld kan worden of een bepaalde claim wel of niet waar is. Op dit moment heeft hij het gevoel dat men vooral afhankelijk is van zelfrapportages.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt deze discussie al eerder in de Staten is gevoerd. Ook de gedeputeerde wil graag volledige zekerheid hebben, maar, zo legt de gedeputeerde uit, in
1650 Nederland is het systeem zo ingericht dat bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor het aanleveren van informatie. Deze informatie wordt nauwlettend gecontroleerd. In het verleden zijn inconsistenties geïdentificeerd en besproken. De provincie gaat door met het controleren van

deze gegevens. De gedeputeerde vertelt dat geaccrediteerde bedrijven en afdelingen aan deze rapportageverplichtingen moeten voldoen volgens de wet- en regelgeving.

1655

Als antwoord op het voorstel om een extern bedrijf in te schakelen voor constante controle op het Tata Steel terrein, geeft hij aan dat dit een enorme taak zou zijn, gezien het grote aantal emissiepunten op het terrein. Dit zou veel kosten en het bestaande systeem ter discussie stellen. Bovendien zou de provincie dan een andere rol op zich nemen, wat mogelijk niet wenselijk is. Hij besluit met de opmerking dat het niet haalbaar is voor de provincie om een geheel nieuw systeem op te zetten enkel omdat Tata Steel bepaalde claims maakt.

1660

De heer **Roosendaal** (VVD) refereert aan een passage van de website Rijksoverheid.nl, waarin wordt gemeld dat waar mogelijk de acties uit de Roadmap Plus worden omgezet in verplichte maatregelen. De tekst geeft ook aan dat het monitoringsprogramma wordt versterkt en verfijnd, inclusief twee nieuwe onafhankelijke depositieonderzoeken door het RIVM in 2022, om een helder beeld te krijgen van de uitstoot en te controleren of de verbeteringen daadwerkelijk worden behaald. Hij vraagt of de gedeputeerde kan verduidelijken wat dit monitoringsprogramma precies inhoudt, specifiek in relatie tot de Roadmap Plus-maatregelen.

1665

1670

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat het RIVM reeds depositieonderzoeken heeft uitgevoerd. Hij benadrukt het onderscheid tussen emissie en immissie. Naast de RIVM-onderzoeken is er ook het luchtmeetnet, dat momenteel geëvalueerd wordt om te bepalen welke aanpassingen nodig zijn. Dit luchtmeetnet meet de luchtkwaliteit, terwijl de depositieonderzoeken de daadwerkelijke depositie vaststellen. Hij geeft aan dat het niet haalbaar is om op elke locatie op het Tata Steel terrein metingen uit te voeren om de gestelde vijftig procent reductie te verifiëren. De gedeputeerde benadrukt dat het vragen van dergelijke uitgebreide metingen een fundamentele systeemwijziging vereist, waarbij de rol van de overheid zou veranderen ten opzichte van wat momenteel wettelijk is vastgelegd. Tot slot refereert hij aan de moties en stelt dat, bij het bekijken van de inhoud van deze moties, ze naar zijn mening correct zijn uitgevoerd.

1675

1680

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er binnenkort een nieuwe planning verwacht wordt met betrekking tot de vergunningverlening. Hij hoopt dat in de loop van de huidige maand het nieuwe verzoek binnenkomt voor het aankomende traject, gebaseerd op het nieuwe voorstel van Tata Steel. Hij benadrukt dat de nieuwe configuratie, waar men op wacht, nog niet beschikbaar is. Er wordt verwacht dat er in november meer duidelijkheid komt over deze kwestie en wat dit betekent voor de planning. **Zodra deze nieuwe planning beschikbaar is, zullen Provinciale Staten hierover geïnformeerd worden.**

1685

1690

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt waarom de gedeputeerde niet wacht met afdoening van de motie totdat de nieuwe planning er is.

1695

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat toen de betreffende motie werd ingediend, men bezig was met een andere planning. Destijds was er een specifieke planning in werking. Hij benadrukt dat de afdoening van de motie uitgesteld kan worden en dat deze later opnieuw besproken kan worden. Hij herinnert de aanwezigen eraan dat de motie enige tijd geleden werd ingediend op basis van een toenmalige planning met betrekking tot een eerder genomen besluit. Naar aanleiding van beslissingen van Tata Steel om wijzigingen door te voeren, zal er binnenkort een geactualiseerde

1700 planning worden gepresenteerd. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat als men besluit om te wachten op de nieuwe planning, dat volledig acceptabel is.

1705 Mevrouw **Schneemann** (Volt) benadrukt het belang van economische haalbaarheid bij grote projecten en wijst op de gangbare praktijk van het verstrekken van een 'letter of intent' door financiers. Ze vraagt in hoeverre deze aanpak in dit geval een van de mogelijkheden is. Haar voornaamste zorg is het risico van het terugtrekken van financiers in de toekomst, met name rond 2028. Ze pleit voor een duidelijke intentie van financiers om zekerheid te bieden en niet enkel te vertrouwen op positieve verwachtingen.

1710 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij niet zeker weet of het mogelijk is om bij het projectbesluit een 'letter of intent' van financiers te vereisen, of zoiets wettelijk kan worden afgedwongen. Hij twijfelt ook of men in deze fase al zo ver gevorderd is met de financiering. Wel benadrukt hij dat het mogelijk is om als onderdeel van de economische toets te controleren of het projectbesluit daadwerkelijk uitvoerbaar is. Hij verduidelijkt dat zelfs na het verlenen van een vergunning, een bedrijf nog steeds kan besluiten om iets wel of niet te bouwen. Bij het verlenen van een
1715 vergunning zit geen verplichting tot uitvoering.

1720 Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft een punt van orde. Statenlid Kostić stelt de commissie voor om de motie aan te houden totdat de gestelde vragen zijn beantwoord, aangezien deze vragen direct verband houden met de inhoud van de motie.

De **voorzitter** constateert dat dit geen ordevoorstel is, en geeft de gedeputeerde het woord om zijn betoog te vervolgen.

1725 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij de vraag over de economische toets reeds heeft beantwoord. Deze uitleg is volgens hem ook opgenomen bij de afhandeling van de motie. Hij benadrukt dat de economische toets wordt uitgevoerd bij het nemen van het projectbesluit en dat dit de concrete invulling van de motie is. Hiermee beschouwt hij de motie als afgehandeld. Mochten er nog aanvullende vragen zijn, dan staat hij open om deze te beantwoorden, maar hij geeft aan dat dergelijke vragen losstaan van de huidige motie en als een nieuwe vraag zouden
1730 worden beschouwd.

1735 Gedeputeerde Olthof geeft aan dat het onderzoek naar de NOx van kookgasfabriek 1 nog gaande is. Dit onderdeel maakt volgens hem geen deel uit van de bespreking van de huidige twee moties. Hij erkent dat sommige processen langer duren dan gehoopt en hij zou graag zien dat dingen sneller gaan, maar dat is niet altijd mogelijk.

1740 Vervolgens gaat hij in op het onderzoek naar het mogelijk intrekken van de vergunning. Hij verwacht de resultaten van dit onderzoek voor het einde van het jaar te ontvangen. Of de resultaten dan al in de commissie worden besproken, hangt daarvan af. Het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase en hij verwacht hierover binnenkort meer duidelijkheid te kunnen geven. Hij benadrukt dat dit onderzoek deel uitmaakt van eerder gemaakte afspraken.

1745 Gedeputeerde Olthof licht toe dat met betrekking tot de afspraken met het Rijk, dat er een kamerbrief ligt van de minister van Economische Zaken over de inhoud van de maatwerkafspraken. Hij vermeldt dat de ChristenUnie de motie ziet als een middel om deze

afspraken te blijven benadrukken. De gedeputeerde benadrukt dat zij voortdurend aandringen op deze afspraken en dat dit consistent is met de gemaakte afspraken met het Rijk, zoals vastgelegd in de Expression of Principles, die de basis vormen voor de toekomstige maatwerkafspraken.

1750 De heer **Klein** (CU) vraagt of in de genoemde Kamerbrief specifiek vermeld staat dat de maatwerkafspraken concrete termijnen bevatten voor de realisatie van de DRI en de sluiting van kookgasfabriek 2. Hij benadrukt dat dit de kernpunten zijn waar het voor hun partij om draait.

1755 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij moet nagaan of de maatwerkafspraken of de Kamerbrief inderdaad zo specifiek zijn opgesteld. **Hij belooft schriftelijk terug te koppelen over dit punt.**

De **voorzitter** inventariseert vervolgens bij de fracties of de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1760 Statenlid **Kostić** (PvdD) geeft aan dat gezien de discussie beide moties nog niet als afgedaan kunnen worden beschouwd. Daarnaast heeft Statenlid Kostić geconstateerd dat nog niet al haar vragen zijn beantwoord. Deze vragen zal zij schriftelijk stellen.

1765 Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat motie M23–2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd en motie M43–2023 wel.

De heer **Klein** (CU) is dezelfde mening toegedaan.

1770 Mevrouw **Bouhrel–Lascaris** (SP) geeft aan dat beide moties nog niet als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1775 De heer **Roosendaal** (VVD) wil motie M23–2022 aanhouden totdat er meer duidelijkheid is over het monitoringsprogramma en het kritisch tijdspad. Motie M43–2023 kan als afgedaan worden beschouwd.

De heer **Vendrig** (BBB) is dezelfde mening toegedaan als de VVD.

1780 Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat motie M23–2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd en motie M43–2023 wel.

1785 Statenlid **Laport** (GL) merkt op dat hij niet expliciet heeft aangegeven of zijn fractie van mening is dat motie M23–2022 al dan niet is afgehandeld. Hij geeft aan dat, naar zijn inzicht, de gedeputeerde heeft aangegeven dat de acties in de motie toch zullen worden uitgevoerd. Hij beschouwt de discussie als een kwestie van woordkeuze en stelt voor om de motie aan te houden. Hij vraagt de gedeputeerde om bevestiging of zijn interpretatie correct is.

1790 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de beslissing of de motie is afgehandeld, bij de commissie ligt. Hij voegt eraan toe dat het GS spoedig een nieuwe planning zal presenteren met betrekking tot de vergunningverlening.

De **voorzitter** constateert dat GroenLinks motie M23–2022 nog niet als afgedaan beschouwt.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat op basis van de beantwoording door de gedeputeerde beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1795

De **voorzitter** constateert op basis van een gewogen meerderheid van stemmen dat motie M45-2023 als afgedaan kan worden beschouwd en motie M23-2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd. De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1800   **9   Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

Er zijn geen rondvragen voor gedeputeerde Olthof.

10   Sluiting

1805

De **voorzitter** dankt de commissie en de sprekers voor hun inbreng en sluit de vergadering om 23.05 uur.

Sluiting om 23.05 uur.

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	19 oktober 2023
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissieleefomgeving@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB mw. I. De Sain, dhr. M. Becker (BBB), dhr. P. Teeuwen VVD dhr. B. de Wit GroenLinks N. van der Waart D66 dhr. E. Kanik, mw. L. Berkvens PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar JA21 dhr. D. Van den Berg CDA dhr. D. Heijnen FvD – PvdD mw. M. van Aesch, dhr. J. Hollebeek PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel SP mw. H. Bouhlel-Lascaris (online) CU dhr. M. Klein 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. S. Faassen Volt mw. B. van den Bogaerde, dhr. B. Bonenkamp
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GroenLinks), mw. E. Rommel (VVD)
Afwezig:	:	–
		<i>(Met bericht van verhindering)</i>
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

1   Opening en mededelingen

2   Vaststelling van de agenda

3   A-agenda Klimaat en Energie (12/10: Memo klimaatadaptatie en Participatiemomenten toegevoegd aan ag.p. 3a)

10   3.a   Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam

3.a.1   Ingekomen bijdragen insprekers bij VVGB windpark Noorder IJ-Plas

4   Sluiting

15   **1   Opening en mededelingen**

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur en heet de commissieleden, de gedeputeerden, de insprekers en alle belangstellenden welkom.

20   De voorzitter kondigt aan dat tijdens deze vergadering de voordracht ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor de Noorder IJ-Plas Amsterdam besproken wordt. Deze zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de Statenvergadering op 13 november. Er heeft reeds een technische briefing plaatsgevonden waarbij technische vragen gesteld konden worden.

25   Deze vergadering is hybride, wordt live uitgezonden en is te volgen via de provinciale website.

Er zijn twintig insprekers aangemeld voor deze vergadering, waarvan enkelen online aanwezig zijn via Teams. Elke inspreker krijgt twee minuten spreektijd. Ze zijn hierover geïnformeerd.

30   De totale spreektijd voor de commissieleden is drie uur.

De heer **Van den Berg** (JA21) doet een ordevoorstel om de insprekers drie minuten spreektijd te geven in plaats van twee minuten. Dit zou zorgen voor twintig minuten extra spreektijd in totaal.

35

De heer **Klein** (CU) vraagt naar de geplande eindtijd van de vergadering en of deze zal worden gehandhaafd.

40   De **voorzitter** memoreert dat de totale spreektijd voor de commissieleden drie uur is en dat zij de spreektijden per partij zal handhaven. Insprekers hebben volgens de verordening gezamenlijk een half uur spreektijd per agendaonderwerp. Gezien het aantal insprekers is deze tijd uitgebreid naar twee minuten per persoon. De voorzitter benadrukt het belang van een efficiënte vergadering en merkt op dat alle insprekers op de hoogte zijn van hun spreektijd. Het ordevoorstel is in stemming gebracht. De voorzitter constateert dat op basis van een
45   meerderheid van stemmen het ordevoorstel is verworpen. De spreektijd per inspreker blijft op twee minuten gehandhaafd.

Gedeputeerde **Kocken** doet een mededeling over een melding van TenneT. Er is een aankondiging van netcongestie die grote gevolgen zal hebben. Dit betekent dat TenneT geen nieuwe
50   aansluitingen meer op de wachtlijst plaatst. In plaats daarvan komen nieuwe aanmeldingen op een wachtlijst B waar ze momenteel geen recht hebben op een aansluiting. TenneT zal een congestiemanagementonderzoek uitvoeren, waarvan de resultaten in de zomer van 2024 worden verwacht. Dit onderzoek heeft in andere provincies niet veel opgeleverd. De gevolgen zijn dat grootverbruikers niet kunnen worden aangesloten. Gedeputeerde Kocken vermeldt dat de
55   energielevering nog wel doorgaat. Ze benadrukt dat de provincie geen rol speelt in de verdeling van aansluitingen; die verantwoordelijkheid ligt bij Liander. Ze vraagt de commissie om mensen die klagen of hulp zoeken door te verwijzen naar TenneT. Ze heeft TenneT ook gevraagd om een toelichting te geven bij de volgende commissievergadering. Ze wil ook de voortgang van de Taskforce en andere gerelateerde documenten bespreken tijdens de volgende vergadering.

60

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of deze informatie gerelateerd is aan het onderwerp van de

avond.

65 Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt dat dit niet het geval is, maar vond het belangrijk om de commissie te informeren over de recente ontwikkelingen met TenneT.

2 Vaststelling van de agenda

70 De **voorzitter** inventariseert en concludeert dat de agenda ongewijzigd kan worden vastgesteld.

3 A-agenda Klimaat en Energie (12/10: Memo klimaatadaptatie en Participatiemomenten toegevoegd aan ag.p. 3a)

3.a Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam

75 3.a.1 Ingekomen bijdragen insprekers bij VVGB windpark Noorder IJ-Plas

80 *PS worden gevraagd de ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) dient te worden afgegeven om de aangevraagde afwijking van het bestemmingsplan ten behoeve van het plaatsen van een windpark aan de Noorder IJ-Plas in Amsterdam mogelijk te maken. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en gedeputeerde de stukken toegevoegd aan dit agendapunt te bespreken ter advisering aan PS.*

Voorafgaand aan de bespreking van dit agendapunt door de commissie krijgen de insprekers de gelegenheid hun bijdrage te leveren.

85 Mevrouw **Dral** spreekt als wethouder namens de inwoners en ondernemers van Oostzaan. Ze uit haar zorgen over het besluit van Amsterdam om hoge windturbines te plaatsen bij de Noorder IJ-Plas, wat een grote impact heeft op het leven en werkgebied van de Oostzaanse inwoners en ondernemers. Ze benadrukt het belang van gezamenlijke inspanningen voor verduurzaming en bekritiseert het gebrek aan overleg met Oostzaan sinds 2012, toen Amsterdam de Noorder IJ-Plas aanwees als voorkeursgebied voor windenergie zonder consultatie met Oostzaan.

95 Dit patroon van gebrek aan overleg zette zich voort in 2020, toen Amsterdam en Amsterdam Wind een intentieovereenkomst tekenden voor de bouw van de windturbines zonder voorafgaand overleg met Oostzaan. Hoewel er later omgevingsberaden werden georganiseerd, waren de plekken beperkt en werden uitnodigingen niet breed verspreid in Oostzaan. Bovendien werd de belofte om de hele gemeente Oostzaan uit te nodigen voor een algemene informatiebijeenkomst niet nagekomen, met slechts dertig verzonden uitnodigingen.

100 Mevrouw Dral benadrukt dat de belangen van Oostzaan en omliggende gemeenten niet voldoende werden vertegenwoordigd in het proces. Ze is met name bezorgd over de impact op de leefomgeving van de inwoners en ondernemers, evenals op potentiële woningbouwlocaties in Oostzaan. Ze roept de leden van PS op om rekening te houden met de gevolgen van dit onzorgvuldige proces en vraagt hen na te denken over de impact op de inwoners en ondernemers van Oostzaan. Ze spoort de leden van PS aan om een positief verschil te maken voor de gemeenschap van Oostzaan.

Schorsing van 18.29 tot 18.39 uur.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

110

De heer **De Wit** (VVD) stelt een vraag aan mevrouw Dral over de contacten tussen de gemeente Oostzaan en de provincie met betrekking tot het onderwerp van de windturbines.

115

Mevrouw **Dral** antwoordt dat er inderdaad contact is geweest met de provincie over dit onderwerp. Ze geeft echter aan dat het voor Oostzaan moeilijk werd toen de provincie besloot om de grens van zeshonderd meter voor de plaatsing van windturbines los te laten enkele jaren geleden. Hoewel er gesprekken hebben plaatsgevonden, blijft Oostzaan bij hun standpunt dat er geen windmolens in het betreffende gebied geplaatst moeten worden. Ze benadrukt dat Amsterdam de windmolens niet nodig heeft om hun duurzaamheidsdoelen te behalen en dat de plaatsing van dergelijke molens een aanzienlijk effect zou hebben op de leefomgeving van de inwoners van Oostzaan, waar voornamelijk laagbouw is.

120

125

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt mevrouw Dral om meer details te geven over de interactie tussen de gemeente Oostzaan en de provincie in deze specifieke casus met betrekking tot de windturbines.

130

Mevrouw **Dral** licht toe dat het proces oorspronkelijk begon met Amsterdam. Vanwege aanhoudende meningsverschillen en niet nagekomen afspraken, werd voormalig gedeputeerde Stigter erbij betrokken voor meer regie. Ze haalt het voorbeeld aan van de beperkte uitnodigingsbrieven die werden verstuurd naar de huishoudens van Oostzaan, ondanks een duidelijke afspraak om alle vierduizend huishoudens uit te nodigen.

135

Ze benadrukt dat het hele proces een valse start had in 2012, aangezien Oostzaan – zowel op gemeentelijk niveau als de inwoners – niet betrokken werd bij de beslissingen. Hoewel er wederzijds respect is tussen de bestuurders, zijn er inhoudelijke meningsverschillen, met name met Amsterdam, over de gevolgen van de plaatsing van de windturbines voor Oostzaan.

140

Mevrouw Dral wijst op de reeds bestaande druk op Oostzaan, met een snelweg, een uitbreidend TenneT-station, een TenneT-lijn die door het dorp en een natuurgebied loopt, en de toenemende druk op de natuurgebieden. Ze benadrukt de impact van deze ontwikkelingen op de leefomgeving van de inwoners van Oostzaan.

145

Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt mevrouw Dral naar haar aanwezigheid als wethouder. Ze heeft vernomen dat er binnen de gemeenteraad gestemd is over de bijdrage van mevrouw Dral tijdens deze commissievergadering, en er geen duidelijke meerderheid was omdat de stemmen gelijk waren. Ze vraagt mevrouw Dral om hierop te reageren. Verder wil ze weten of mevrouw Dral achter de brief staat die vanuit het college naar de OD is verzonden na de adviesaanvraag over het betreffende onderwerp.

150

Mevrouw **Dral** bevestigt dat ze volledig achter de brief staat omdat deze vanuit het college komt, waarvan zij deel uitmaakt. Ze legt uit dat ze als wethouder aanwezig is omdat er inderdaad een motie over haar aanwezigheid is ingediend en de stemmen gelijk waren. De gemeenteraad, bestaande uit dertien zetels, had een gelijke stemverdeling van zes tegen zes, omdat een lid niet aanwezig was. Als dat lid wel aanwezig was geweest, zou de motie zijn aangenomen, aangezien

155 het afwezige lid had aangegeven vóór te willen stemmen. De keuze om in te spreken werd aan mevrouw Dral gelaten, en zij koos ervoor om dat te doen.

De heer **Becker** (BBB) bedankt mevrouw Dral voor haar aanwezigheid en benadrukt het belang van verantwoordelijkheid. Hij heeft een vraag over woningbouw in relatie tot het windturbineproject.
160 Tijdens een technische briefing kreeg hij te horen dat de woningbouw niet in gevaar komt door dit project, maar hij merkte op dat mevrouw Dral iets anders aangaf. Hij wil weten of de woningbouw daadwerkelijk in gevaar is en om hoeveel woningen het zou gaan.

Mevrouw **Dral** bevestigt dat de woningbouw wel degelijk in gevaar komt, zoals blijkt uit het MER-rapport. Ze merkt op dat een verzoek aan Amsterdam om de gevolgen voor de woningbouw in Zaanstad en Oostzaan te berekenen, niet is gehonoreerd. Volgens het MER-rapport zijn niet alleen toekomstige woningbouwprojecten in gevaar, maar ook bestaande woningen. Een groot deel van deze woningen zou meer dan zes uur per dag last hebben van slagschaduw en omgevingsgeluid. Initiatiefnemers van het project hebben niet duidelijk gemaakt hoe ze deze
165 problemen zullen aanpakken.
170

Wat betreft de specifieke aantallen woningen, vermeldt mevrouw Dral dat Oostzaan kleine woningbouwprojecten heeft, zoals projecten met 27 of 17 woningen. Echter, een groter project met 58 woningen en een ander project met 20 woningen zouden in gevaar kunnen komen.
175 Bovendien zijn er andere toekomstige locaties dichterbij waar hoogbouw overwogen wordt, maar deze projecten zouden niet haalbaar zijn vanwege de windturbine.

De heer **Hollebeek** (PvdD) bedankt mevrouw Dral voor haar inspraak en vraagt naar de noodzaak van het ontwikkelen van de door haar genoemde woningbouwlocaties.
180

Mevrouw **Dral** benadrukt het belang van bijbouwen in kleine dorpen, ook in beperkte aantallen, gezien de lange wachtlijst van vijftien jaar in Oostzaan. Ze wijst op het belang van het bieden van woonmogelijkheden aan de nieuwe generatie en het creëren van betaalbare woningen en appartementen voor ouderen, wat zal helpen bij de doorstroming.
185

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt vervolgens naar alternatieve locaties waar Amsterdam zijn ambities zou kunnen realiseren.

Mevrouw **Dral** antwoordt dat de betreffende windturbines niet nodig zijn voor de doelen van Amsterdam. Ze dringt erop aan windturbines buiten dichtbevolkte gebieden te plaatsen. Ze beschrijft Oostzaan als een gebied dat al belast is met woningbouw, een snelweg, en de uitbreiding van het TenneT-station. Ze wijst op de geplande toevoeging van een tweede lijn in een natuurgebied in Oostzaan. Mevrouw Dral benadrukt dat Oostzaan in 2019 de meest duurzame gemeente van Nederland was en dat ze zeker hun steentje bijdragen aan
190 verduurzaming, maar vindt dat de huidige plannen te ver gaan.
195

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt naar het gemeentelijk beleid van Oostzaan met betrekking tot windturbines op land. Hij wil weten waarom dit beleid mogelijk niet is meegenomen in de beoordeling van het huidige project, zoals beschreven in het stuk van het OD.
200

Mevrouw **Dral** reageert door te vermelden dat in Oostzaan al is vastgesteld dat er geen ruimte is voor grote windturbines. In plaats daarvan richt de gemeente Oostzaan zich op het stimuleren van zonnepanelen, zowel op daken van particuliere woningen als bij ondernemingen. Ze kijken ook naar de mogelijkheid van zonnepanelen op parkeerplaatsen, parkeerdaken en langs de snelwegen A10 en A8. Wat betreft windturbines, geeft mevrouw Dral aan dat er momenteel onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid van kleinere windturbines die passen in het landschap van Oostzaan. Ze benadrukt dat de gemeente wel degelijk wil bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen en dat het geen kwestie is van "not in my backyard". Echter, ze vindt dat het huidige project voor grote windturbines buitensporig is en niet past binnen de context van Oostzaan.

De **voorzitter** bedankt mevrouw Dral voor haar inspraak.

De heer **Van Ingen**, inwoner van Oostzaan, gelegen aan de zuidwestelijke rand dichtbij de voorgestelde locatie voor de windturbine, spreekt als belanghebbende. Hij haalt enkele partijprogramma's voor de Provinciale Statenverkiezingen aan. De BoerBurgerBeweging stelt dat er geen ruimte is voor windturbines langs de randen van steden, dorpen en in natuurgebieden. De VVD geeft aan dat ze de landelijke afstandsnormen voor windturbines volgen. Hij noemt dat Joost van Gilse van de VVD in het verleden ontevreden was met het afschaffen van de zeshonderd meter afstand, wat nu tussen de driehonderdvijftig en vierhonderd meter is geworden.

Het coalitieakkoord beschrijft de rol van de provincie in situaties waarin gemeenten onderlinge verschillen hebben over windturbineplanning. Er wordt gesteld dat er gezamenlijke uitgangspunten moeten zijn en dat voldoende draagvlak en participatie randvoorwaarden zijn.

De heer Van Ingen wijst op het feit dat Amsterdam in het verleden al plannen had voor de plaatsing van windturbines. Dit is terug te lezen in artikelen uit het Parool. Andere potentiële locaties binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam zijn onderzocht. Hij haalt een studie aan van de TU Delft, in opdracht van de gemeente Amsterdam, waarin buurgemeenten niet worden genoemd. Deze studie van honderdtweëntwintig pagina's uit december 2021 zal hij toesturen. Hij benadrukt dat er geen voldoende onderzoek naar draagvlak of participatie is uitgevoerd.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de heer Van Ingen of hij verwacht dat er landschade zal optreden als gevolg van de komst van windturbines in zijn omgeving. Hij is met name geïnteresseerd in de mogelijke waardedaling van huizen door de nabijheid van deze turbines en de daaruit voortvloeiende planschade.

De heer **Van Ingen** bevestigt deze zorgen en verwijst naar wetenschappelijke studies die aantonen dat er inderdaad sprake kan zijn van planschade. Deze studies suggereren een waardedaling van vijf tot tien procent voor huizen die zich op een bepaalde afstand van grote windturbines bevinden. De heer Van Ingen merkt op dat deze waardedaling waarschijnlijk verder toeneemt naarmate windturbines hoger worden. Hij meldt ook dat bewoners van de Noorder IJ-Plas, gelegen in de gemeente Amsterdam, al actief zijn op dit gebied. Gezien de windrichting, die in zestig procent van de dagen vanuit het zuidwesten naar Oostzaan waait, beschouwt hij het aanvragen van planschade als een logische stap voor de bewoners van Oostzaan.

De **voorzitter** bedankt de heer Van Ingen voor zijn inspraak.

250

Mevrouw **De Vries**, vertegenwoordiger van het projectteam van de initiatief nemende coöperaties, licht vier kernpunten toe:

255

1. Mevrouw De Vries benadrukt dat meer dan drieduizend burgers en boven de zestig bedrijven lid zijn van de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie. Deze coöperaties hebben de afgelopen jaren aanzienlijk geïnvesteerd in zowel tijd als geld. De investeringen komen van burgers en bedrijven die de opwekking van lokale duurzame energie ondersteunen. Ze benadrukt het belang van het opwekken van windenergie dicht bij de stad om het transport van energie over lange afstanden te minimaliseren. De leden hebben zeggenschap, de opbrengsten worden lokaal gedeeld en de coöperaties streven naar goed buurmanschap.

260

2. Het plan is een uitvoering van het provinciale en gemeentelijke RES-beleid en is het resultaat van drie jaar onderzoek en dialoog met diverse stakeholders. Ze erkent de zorgen die zijn geuit over geluid, slagschaduw en gezondheid. Als reactie hierop stelt de coöperatie voor om een stilstandmaatregel in te voeren voor de bewoners van de Zijkanaal H-weg, wat nu mogelijk uitgebreid wordt naar de gehele omgeving. Het doel is om hinder tot een minimum te beperken, waarbij ze binnen de aanbevolen geluidslimiet van vijftienveertig decibel blijven.

265

3. Mevrouw De Vries benadrukt dat woningbouwplannen van omliggende gemeenten niet belemmerd mogen worden door het windpark. Er worden al afspraken gemaakt met deze gemeenten over toekomstige stilstand van de turbines om eventuele slagschaduwproblemen te voorkomen. De kosten voor deze extra maatregelen worden gedeeld met de gemeente Amsterdam.

270

4. Mevrouw De Vries geeft aan dat hun aanvraag kan voldoen aan de nieuwe nationale normen. Ze zou inhouden dat de turbines iets lager dan tweehonderd meter moeten zijn. De voorgestelde geluids- en slagschaduwnormen zijn in lijn met of zelfs strenger dan de nieuwe nationale normen.

275

Mevrouw De Vries concludeert dat hun plan technisch en ruimtelijk geschikt is en biedt bewoners strenge normen en bescherming tegen overlast.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

280

De heer **Klein** (CU) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en vraagt hoe de eerdergenoemde afspraken over toekomstige woningbouw en het stilzetten van windturbines, indien nodig, worden geborgd.

285

Mevrouw **De Vries** geeft aan dat deze afspraken worden vastgelegd in een privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst die de coöperaties met de gemeente Amsterdam zullen aangaan. Hierin worden ook de financiële aspecten van deze afspraken geregeld.

290

De heer **Klein** (CU) vraagt verduidelijking en informeert of deze privaatrechtelijke overeenkomst ook de buurgemeenten betreft.

Mevrouw **De Vries** bevestigt dit en legt uit dat, hoewel de coöperaties een directe privaatrechtelijke relatie hebben met de gemeente Amsterdam vanwege het grondgebruik, dit niet het geval is met de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer. Daarom wordt de

295 samenwerkingsovereenkomst voornamelijk met Amsterdam gesloten. Amsterdam heeft op
bestuurlijk niveau afgesproken om ook namens de buurgemeenten afspraken te maken. Ze
benadrukt dat het belangrijk is dat stedelijke ontwikkelingen voortgezet kunnen worden en dat
de gekozen context voor deze overeenkomst bedoeld is om zekerheid en rust in deze dossiers te
brengen, zodat deze ontwikkelingen niet belemmerd worden.

300

Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en duidelijke uitleg.
Ze heeft een paar vragen voor mevrouw De Vries. Als eerste wil ze weten of de leden van de
coöperatie enkel bestaan uit Amsterdammers. Daarnaast vraagt ze om meer informatie over het
omgevingspakket, aangezien ze daarover weinig heeft vernomen.

305

Mevrouw **De Vries** licht toe dat de huidige initiatiefnemers bestaan uit drie burgercoöperaties,
waarvan twee gevestigd zijn in Amsterdam en één, De Windvogel, op landelijk niveau opereert.
De leden van deze coöperaties komen niet alleen uit Amsterdam, maar ook uit omliggende
gebieden zoals Oostzaan en Zaanstad. De Windvogel, hoewel landelijk, heeft ook veel leden in de
regio Amsterdam.

310

Wat betreft het omgevingspakket, de focus ligt op het delen van opbrengsten. Leden van de
coöperaties kunnen financieel participeren, waardoor ze mede-eigenaar worden van het
windpark. Daarnaast wordt ook aan niet-leden de mogelijkheid geboden om te investeren via
omgevingsobligaties. Belangrijk is ook het omgevingsfonds, waarin de opbrengsten van de
geproduceerde energie worden gestort. Dit fonds is bedoeld voor de lokale gemeenschap, die
mag beslissen hoe het geld wordt besteed.

315

De heer **Karar** (PvdA) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en informeert naar de
haalbaarheid van het project, vooral in het licht van de strengere slagschaduwnorm die strenger
is dan de landelijke voorschriften.

320

Mevrouw **De Vries** erkent dat dit een belangrijk aandachtspunt is. Er is uitgebreid gerekend en
geanalyseerd met betrekking tot deze strengere normen. Ze bevestigt dat het project, ondanks
de strengere normen, haalbaar is. Echter, een consequentie van deze strengere normen is dat er
minder opbrengsten zijn om te verdelen, wat betekent dat het omgevingsfonds minder gevuld
zal zijn dan oorspronkelijk gepland.

325

De heer **Bonenkamp** (Volt) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en brengt een eerdere
inspreker ter sprake die zorgen uitte over toekomstige woningbouw en mogelijke negatieve
gevolgen vanwege het project. Hij vraagt mevrouw De Vries om opheldering hierover op basis van
haar plannen.

330

Mevrouw **De Vries** bevestigt dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de toekomstige
woningbouw. Ze legt uit dat het combineren van functies in het gebied een uitdaging is, maar dat
er vanaf het begin rekening is gehouden met de woningnood en het belang van woningbouw. Ze
vertelt dat er vooruit wordt gekeken naar toekomstige plannen in samenwerking met Zaanstad,
Oostzaan en Amsterdam. Het doel is om te bepalen hoe de slagschaduw van de turbines valt op
de woningbouwgebieden en wat de gevolgen zijn op lange termijn. Afspraken worden gemaakt
om eventuele problemen in de toekomst te voorkomen, zelfs als deze publiekrechtelijk niet
nodig zijn. Het is een proactieve benadering om mogelijke problemen in de toekomst te
voorkomen.

340

De heer **Kanik** (D66) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en vraagt haar hoe de omliggende gemeenten betrokken zijn geweest bij de plannen voor de windturbines. Hij is met name geïnteresseerd in ambtelijke en politieke afstemming over de plaatsing van deze turbines.

Mevrouw **De Vries** licht toe dat hun rol als initiatiefnemer voornamelijk betrekking heeft op ambtelijke afstemming. Ze is op de hoogte van bestuurlijke afstemming die plaatsvond via het bestuurlijke Zaan IJ-overleg. Op ambtelijk niveau is er regelmatig overleg geweest, vooral met betrekking tot communicatie, gezien de voortdurende ontwikkelingen. Er zijn reguliere overleggen gevoerd met ambtenaren van Oostzaan, Zaanstad, Landsmeer en Amsterdam. Gedurende het participatieproces zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Voor de eerste bijeenkomst zijn zeventienduizend brieven verstuurd naar het projectgebied, dat meerdere gemeentegrenzen overschrijdt. Bij de laatste twee bijeenkomsten werd iedereen, inclusief buurgemeenten, uitgenodigd om deel te nemen, aangezien het projectgebied zich uitstrekt over verschillende gemeentegrenzen.

De heer **Becker** (BBB) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en stelt twee vragen. Ten eerste vraagt hij naar het geluidsniveau voor woonarken, aangezien dit verschilt van gewone woonhuizen. Hij merkt op dat de Omgevingsdienst een geluidsniveau van tweeënveertig decibel heeft geadviseerd, maar dat het uiteindelijk vijfenveertig decibel is geworden. Hij vraagt zich ook af of er compensatie is voor de woonarken vanuit het omgevingsfonds.

Ten tweede wil de heer Becker weten of mevrouw De Vries namens bewoners of namens het bedrijf NDSM Energie spreekt, aangezien NDSM een coöperatie is die door ondernemers is opgericht en voor hen werkt.

Mevrouw **De Vries** reageert door eerst de tweede vraag te beantwoorden. Ze geeft aan dat ze werkt voor de initiatief nemende coöperaties van Windontwikkeling Amsterdam Noord. Dit omvat zowel NDSM Energie, de bedrijvenscoöperatie, als Amsterdam Windenergie, dat bestaat uit drie burgercoöperaties. Ze vertegenwoordigt en spreekt namens alle vier de coöperaties, zowel bedrijven als burgers.

Wat betreft de eerste vraag, bevestigt ze dat vijfenveertig decibel de norm is die is vastgesteld door de omgevingsdienst. Het omgevingsfonds is bedoeld voor de buurt en haar bewoners. Indien zij besluiten om fondsen te gebruiken voor maatregelen aan woningen, dan is dat mogelijk.

De heer **Hollebeek** (PvdD) bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak en stelt een vraag over de participatie van mensen binnen de betrokken gemeenten in het windproject. Hij wil weten hoeveel van de leden van de coöperatie daadwerkelijk in of nabij het plangebied wonen en mogelijk hinder ondervinden van het project. Hij merkt op dat leden in Amsterdam ook uit delen zoals Gaasperdam kunnen komen, of in Zaanstad, uit plaatsen zoals Krommenie.

Mevrouw **De Vries** verduidelijkt dat van de drieduizend leden van de burgercoöperaties er ongeveer vijfhonderd in Amsterdam Noord wonen. Ze voegt eraan toe dat De Windvogel de enige landelijke coöperatie is en leden heeft verspreid over het hele land, inclusief een groot aantal leden in Amsterdam.

390 Mevrouw **Bouhleh-Lascaris** (SP) bedankt mevrouw De Vries voor haar toelichting. Ze heeft een vraag over de geluidsnorm van vijfenveertig decibel die eerder werd genoemd. Ze wil weten of deze waarde alleen in schaal A is gemeten. Ze informeert ook naar de metingen bij 31,5 hertz, en geeft aan dat het geluidsniveau veel hoger is wanneer het in de C-schaal wordt gemeten. Ze verwijst naar een rapport waarin staat dat geluidsniveaus zijn opgedeeld in verschillende schalen.

395 Uit dit rapport zou blijken dat onder bepaalde windomstandigheden en wanneer het geluid in schaal C belandt, de geluidsniveaus veel hoger zijn dan de genoemde vijfenveertig decibel.

Mevrouw **De Vries** geeft aan dat ze de specifieke details van deze vraag niet meteen kan beantwoorden. Ze stelt voor dat Mevrouw Bouhleh-Lascaris haar een e-mail stuurt, zodat ze de vraag kan voorleggen aan een geluidsexpert en vervolgens een duidelijk antwoord kan geven.

400

De heer **Van den Berg** (JA21) wil als eerste graag weten hoeveel leden van de coöperaties echt in de zogenaamde 'overlastzone' wonen. Ook vraagt hij naar het rendement van de eerdergenoemde obligaties. Als laatste wil hij informatie over een lening van 4,5 ton die door de gemeente Amsterdam aan de coöperaties zou zijn verstrekt. Hij is benieuwd wat er met dat geld gebeurt als het project niet doorgaat.

405

Mevrouw **De Vries** geeft aan dat ze ongeveer vijfhonderd leden hebben in Amsterdam Noord. Ze kan niet exact aangeven hoeveel van deze leden precies in de overlastzone wonen zonder de specifieke adressen te raadplegen, maar ze is bereid dit na te gaan als de heer Van den Berg dit wenst.

410

Met betrekking tot het rendement op de obligaties, meldt mevrouw De Vries dat de coöperaties momenteel nog aan het uitwerken zijn hoe dit er precies uit komt te zien. Ze benadrukt dat er eerst een project gerealiseerd moet worden, waarna daarover nagedacht kan worden.

415

Over de lening van de gemeente Amsterdam bevestigt mevrouw De Vries dat er inderdaad een lening is afgesloten bij het Duurzaamheidsfonds voor de voorfinanciering van het project. Als het project doorgaat, wordt deze lening gewoon terugbetaald.

420

De heer **Van den Berg** (JA21) verduidelijkt zijn eerdere vraag aan mevrouw De Vries. Hij wil weten wat er gebeurt met de lening van de gemeente Amsterdam als het project niet doorgaat.

Verder wijst hij mevrouw De Vries op informatie op de website van NDSM waar gesproken wordt over obligaties die worden aangeboden met een rendement van zes procent voor investeerders. Hij vraagt haar of deze informatie klopt.

425

Mevrouw **De Vries** bevestigt dat NDSM, samen met de drie burgercoöperaties, inderdaad geld ophaalt bij haar leden. Ze geeft aan niet zeker te weten of het genoemde rendement van zes procent correct is en dat ze dit zou moeten nagaan. Ze legt verder uit dat de reden waarom NDSM Energie nu al geld inzamelt bij haar leden, komt doordat de andere burgercoöperaties tot nu toe hun projecten hebben kunnen financieren met eigen middelen. In tegenstelling tot deze coöperaties heeft NDSM Energie een deel van de voorfinanciering bij haar leden opgehaald.

430

435 De **voorzitter** bedankt mevrouw De Vries voor haar inspraak.

Mevrouw **Visser**, de fractievoorzitter van het CDA in Oostzaan, haalt een citaat aan uit het provinciale coalitieakkoord 2023–2027: “De Plaatsing van windmolens op land zal onder
440 voorwaarden nodig zijn. Zeker de grotere windmolens kunnen zorgen voor overlast. En er is een
landelijke discussie over de gezondheidseffecten. Het beschermen van omwonenden is daarom
van groot belang en zullen wij ons maximaal inspannen voor de bescherming van de
gezondheidsaspecten op basis van de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Vanuit onze
445 ruimtelijke regiorol laten we, voor het geval dat gemeenten verschillen van mening niet samen
kunnen oplossen, door Noord–Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten opstellen als
onderling afsprakenkader over hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij
gemeentegrenzen. Daarnaast is voldoende draagvlak en participatie voor ons een
randvoorwaarde.”

Mevrouw Visser benadrukt dat het CDA Oostzaan sinds 2020 betrokken is bij het proces rondom
450 windmolens, maar voelt dat ze achterlopen op de feiten. Ze is van mening dat hun zorgen
onvoldoende zijn erkend. Ze uit haar bezorgdheid dat Amsterdam haar politieke belangen lijkt te
prioriteren boven die van burgers en de natuur. Ze vraagt zich af wat de volgende stappen zullen
zijn en of Oostzaan mogelijk overruled zal worden door besluiten van Amsterdam.

455 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

Statenlid **Van der Waart** (GL) stelt mevrouw Visser een vraag die vergelijkbaar is met een eerdere
vraag aan de wethouder. Statenlid Van der Waart wil weten of mevrouw Visser de brief
ondersteunt die door het college naar de OD is gestuurd.

460 Mevrouw **Visser** bevestigt dit en licht toe dat het CDA Oostzaan sinds 2020 in gesprek is met
mensen van de Noorder IJ–Plas. Ze refereert aan een opmerking van een wetenschapper die het
ongebruikelijk vindt om zulke hoge windmolens in het gebied te plaatsen, aangezien dit nergens
anders in de wereld gebeurt.

465 Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt mevrouw Visser en geeft aan dat de inhoud van de brief
verschilt van haar uitleg. Zij vraagt vervolgens of mevrouw Visser mede–indiener is van de motie
ter ondersteuning van de wethouder in haar inspraak.

Mevrouw **Visser** bevestigt dat zij samen met de VVD deze motie heeft ingediend. Ze voegt toe dat
470 door de afwezigheid van een lid, de stemmen gestaakt werden.

De heer **Becker** (BBB) bedankt mevrouw Visser en merkt op dat zij ontevreden lijkt over de
participatie en betrokkenheid van de omliggende gemeenten.

475 Mevrouw **Visser** bevestigt dit en geeft aan dat ze meer informatie had voorbereid, maar werd
beperkt door de spreektijd van twee minuten waarvan ze niet op de hoogte was. Ze licht toe dat
het participatieproces bijna misging. Ze noemt als voorbeeld dat er geen gehoor is gegeven aan
hun verzoek aan de gemeente Amsterdam om een informatieavond te organiseren in Oostzaan.

480 De heer **Klein** (CU) bedankt mevrouw Visser voor haar inspraak en vraagt naar haar voornaamste
zorgen omtrent de windmolens.

485 Mevrouw **Visser** benoemt met name haar zorgen over de nabijheid van de windmolens tot de woonarken en de slagschaduw die ze veroorzaken voor woningen in Oostzaan, vooral vanwege hun hoogte.

490 Wanneer de heer **Klein** (CU) vervolgens informeert naar haar mening over het voorstel om een vergunning te verlenen met een maximum van één uur slagschaduw per jaar, geeft mevrouw **Visser** aan dat dit niet voldoende is. Ze legt uit dat dit soms kan oplopen tot zes uur per dag.

De heer **Klein** corrigeert haar door te zeggen dat als het maximum één uur per jaar is, het niet zes uur per dag kan zijn.

495 Mevrouw **Visser** sluit af met de suggestie om de windmolens ergens anders te plaatsen. Dit in tegenstelling tot PvdA Oostzaan die heeft voorgesteld eerst de windmolens te plaatsen en daarna onderzoek te doen.

500 De heer **Heijnen** (CDA) bedankt mevrouw Visser voor haar inspraak. Hij vraagt haar of ze, gezien haar citaat uit het coalitieakkoord van de provincie, de provincie heeft ontmoet in haar rol als raadslid gedurende het proces van het plaatsen van de windmolens.

Mevrouw **Visser** antwoordt kortweg met 'nee'.

505 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt mevrouw Visser of er in de gemeenteraad van Oostzaan een meerderheid of een minderheid is voor het plaatsen van de windturbines.

Mevrouw **Visser** geeft aan dat er een meerderheid tegen is.

510 De **voorzitter** bedankt mevrouw Visser voor haar inspraak.

515 De heer **Flens**, een oudere inwoner van Oostzaan, spreekt zijn zorgen uit over de geplande plaatsing van windturbines bij de Noorder IJ-Plas, op slechts driehonderdvijftig meter afstand van de bewoning. Hij benadrukt dat hij spreekt namens de toekomstige generaties en vraagt zich af waarom er voor deze locatie is gekozen, gezien de negatieve impact op leefbaarheid, zoals
520 slagschaduw, horizonvervuiling en geluidsoverlast. Hij haalt aan dat deskundigen de nadelige gezondheidseffecten hebben bevestigd. De heer Flens wijst erop dat de komst van de turbines woningbouw kan belemmeren in een gebied met een hoge behoefte aan huisvesting. Hij suggereert alternatieve locaties, zoals industriële gebieden. Hij verwijst naar uitspraken van gedeputeerde Beemsterboer in het Noord-Hollands Dagblad over het toestaan van woningbouw
aan de randen van dorpen en vraagt waarom dit in Oostzaan wordt tegengehouden door de turbines toe te staan. Het lijkt het erop dat de provincie zowel tweedelijns woningen aan het lint toestaat voor preventieve ouderenzorg als ook meer algemene woningbouw. Hoewel het binnen het 'Bijzonder Provinciaal Landschap' grotendeels verboden blijft, zijn er enkele uitzonderingen. De karakteristieke doorkijkjes blijven behouden en er is geen inbreuk op Natura 2000. De heer
525 Flens besluit met een dringend verzoek om geen windturbines te plaatsen aan de Noorder IJ-Plas, maar wel aan de randen van gemeenten, inclusief Oostzaan, en om woningbouw voor zowel jong als oud te combineren met mogelijke zorgvoorzieningen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

530

Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt of de grootste zorg van de heer Flens de woningbouw is of de komst van windmolens.

535

De heer **Flens** geeft aan dat het een combinatie van beide is. Er is een groot tekort aan volkshuisvesting.

De **voorzitter** bedankt de heer Flens voor zijn inspraak.

540

De heer **Savenije** vertelt dat hij in Amsterdam Noord woont met zijn gezin. Hij is actief lid van de burgercoöperatie Amsterdam Energie en zet zich vrijwillig in voor de realisatie van windmolens in de regio Amsterdam. Hij benadrukt dat veel leden en ook drie bestuursleden van de coöperatie in Noord wonen. De heer Savenije waardeert het dat lokale coöperaties de windmolenplannen van de gemeente Amsterdam uitvoeren, omdat zij nauwer betrokken zijn bij de gemeenschap. Hij heeft verschillende informatieavonden bijgewoond in 't Zonnehuis in Noord en vond deze goed georganiseerd en transparant.

545

De heer Savenije benadrukt dat de regio Amsterdam een grote rol speelt in de energietransitie. Hij merkt op dat er in regio's als Twente en Limburg vaak wordt opgemerkt dat hoewel er in het westen groen en links wordt gestemd, er weinig windmolens in hun directe omgeving staan. Hij vindt het belangrijk dat er windmolens komen in de Randstad en met name in de regio Amsterdam, waar het meeste energieverbruik plaatsvindt. Hij benadrukt dat de energietransitie een gezamenlijke verantwoordelijkheid is en dat het niet eerlijk is om de lasten van deze transitie vooral in andere regio's te leggen. Hij ziet Amsterdam als een belangrijk voorbeeld in deze transitie.

555

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Heijnen** (CDA) bedankt de heer Savenije voor zijn inspraak. Hij vraagt naar de plaatsing van windmolens precies op de gemeentegrens van Amsterdam, wat lijkt alsof deze tegen de regio aan liggen.

560

De heer **Savenije** reageert dat hoewel de coöperatie invulling geeft aan de plannen van de gemeente Amsterdam, het essentieel is dat er overleg plaatsvindt met de omliggende gemeenten in de regio Amsterdam.

565

De heer **Van den Berg** (JA21) uit zijn tevredenheid over de erkenning van de heer Savenije betreffende de pijn van de energietransitie. Hij vraagt verder naar de woonlocaties van de leden van de coöperatie waar de heer Savenije lid van is.

570

De heer **Savenije** geeft aan dat hij de exacte cijfers niet weet en benadrukt dat hij zelf een bewoner is van Noord.

Voor de heer **Van den Berg** (JA21) is het antwoord op zijn vraag relevant voor inzicht in het lokale draagvlak.

575

De heer **Savenije** herhaalt dat hij de specifieke aantallen niet kent, maar hij verwijst naar een eerder antwoord van mevrouw De Vries waarin werd vermeld dat de coöperatie drieduizend leden heeft, waarvan er vijfhonderd in Noord wonen.

580 De heer **Becker** (BBB) is benieuwd naar de mogelijke persoonlijke hinder die de heer Savenije zou kunnen ondervinden van de windmolens.

De heer **Savenije** antwoordt dat hij in het centrale deel van Noord woont, dat een groot gebied beslaat, en verduidelijkt dat zijn woning zich op een afstand van tweeduizend meter van de
585 Noorder IJ-Plas bevindt.

Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt hoe de heer Savenije vindt dat het participatieproces is verlopen.

De heer **Savenije** antwoordt dat hij het een zorgvuldig doorlopen participatieproces vindt.
590

De **voorzitter** bedankt de heer Savenije voor zijn inspraak.

De heer **De Groot** spreekt in namens Windalarm. De heer De Groot uit zijn bezorgdheid over het plaatsen van windturbines aan de Noorder IJ-Plas. Hij bekritiseert de manier waarop de
595 beslissingen zijn genomen en voert de volgende punten aan:

1. Hoewel documenten suggereren dat er sprake was van zorgvuldige ruimtelijke ordening en democratische besluitvorming, was er in werkelijkheid veel protest en onenigheid in Amsterdam. De Regionale Energiestrategie (RES) werd doorgevoerd zonder voldoende draagvlak, en een poging tot reflectie mislukte doordat er geen duidelijk kader werd
600 opgesteld.
2. De enige medicus uit de expertgroep Gezondheid trok zich terug uit het project vanwege zorgen over hoe gezondheidsrisico's werden aangepakt.
3. Het is volgens de heer De Groot niet nodig om meer windturbines op land te plaatsen om aan de klimaatdoelen te voldoen. Hij verwijst naar uitspraken van PBL, RVO en de minister, evenals
605 opmerkingen van Marjan Minnesma van Urgenda. Ze stelt dat, als tachtig procent van de reeds vergunde en gesubsidieerde windprojecten doorgaat, het onnodig en schadelijk is om projecten in dichtbevolkte gebieden, zoals Amsterdam, door te drukken.
4. De heer De Groot merkt op dat er problemen zijn met de lokale normen voor windturbines, vooral omdat ze niet rekening houden met de specifieke omstandigheden van woonboten, die
610 minder geluidsisolatie hebben dan traditionele huizen.
5. Er zijn zorgen over de handhaving van de normen. Het is onduidelijk hoe overtredingen zullen worden gemeld en aangepakt. Hij verwijst naar Zembla, die heeft erkend dat deze normen niet handhaafbaar zijn.
6. De heer De Groot bekritiseert de manier waarop de normen zijn opgesteld, en stelt dat er te
615 veel nadruk is gelegd op de voordelen van duurzame energieproductie ten koste van de belangen en het welzijn van de lokale gemeenschap.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

620 Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt aan de heer De Groot waar hij woont om inzicht te krijgen in zijn betrokkenheid bij de kwestie.

De heer **De Groot** geeft aan dat hij in Amsterdam IJburg woont.

625 De heer **De Wit** (VVD) vraagt specifiek naar de gezondheidseffecten. Hij wil weten welke specifieke zorgen er zijn en hoe er beter onderzoek naar gedaan kan worden.

De heer **De Groot** benadrukt in reactie op de vorige vraag van Statenlid Van der Waart dat hij uit IJburg komt en dat Windalarm een grote achterban heeft in Amsterdam.

630

Met betrekking tot de gezondheidszorgen geeft hij aan dat de huidige normen de bewoners van het betreffende gebied onvoldoende beschermen. Tijdens een eerdere technische sessie werd besproken dat er modellen worden gebruikt die geluidsoverlast op woonhuisgevels modelleren. Echter, deze modellen houden geen rekening met woonarken, wat betekent dat de bewoners van deze arken in de praktijk last kunnen ervaren, zelfs als de normen wettelijk worden nageleefd. De heer De Groot is van mening dat dit niet getuigt van zorgvuldige ruimtelijke ordening.

635

De heer **Hollebeek** (PvdD) bedankt de heer De Groot voor zijn inbreng en complimenteert met zijn bevlogen betoog. De heer Hollebeek vraagt vervolgens om verduidelijking over een opmerking van De Groot betreffende het niet kunnen handhaven van een bepaalde norm.

640

De heer **De Groot** legt uit dat voor de invoering van de huidige normen, er oudere normen waren die buiten werking zijn gesteld. Deze oude normen betroffen een jaargemiddelde decibelnorm. Het ministerie van VROM heeft, volgens een onthulling van Zembla, bij het vaststellen van deze oude normen onderzoek laten doen en geconcludeerd dat deze normen in de praktijk moeilijk handhaafbaar zijn. Desondanks wordt nu door de omgevingsdienst een vergelijkbaar type norm voorgesteld. De heer De Groot is van mening dat zo'n norm, die in de praktijk niet handhaafbaar is, niet als zorgvuldig kan worden beschouwd.

645

650 Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt de heer De Groot of de besproken norm dezelfde is als de landelijke norm.

De heer **De Groot** bevestigt dit, maar benadrukt dat dit niet betekent dat het automatisch een goede norm is. Zijn bezwaar tegen de norm is de handhaafbaarheid, aangezien het een jaargemiddelde norm betreft. Hij refereert aan een onderzoek van het ministerie van VROM, dat concludeert dat zo'n jaargemiddelde norm moeilijk handhaafbaar is. Dit leidt in de praktijk tot problemen voor mensen die hinder ondervinden van windturbines. De heer De Groot suggereert dat de ontoereikendheid van deze normen een van de redenen is voor de aanzienlijke weerstand tegen windturbines: mensen voelen zich niet voldoende beschermd.

660

De heer **Bonenkamp** (Volt) vraagt aan de heer De Groot voor verduidelijking over de handhaafbaarheid van de norm van een uur slagschaduw per jaar.

665 De heer **De Groot** geeft aan dat zijn eerdere opmerkingen vooral betrekking hadden op de geluidsnorm die gebaseerd is op een jaargemiddelde.

Als de heer **Bonenkamp** (Volt) vervolgens vraagt of de slagschaduwnorm wel handhaafbaar is volgens de heer **De Groot**, geeft deze aan dat hij hierover geen specifieke informatie heeft.

670 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de heer De Groot hoe hij aankijkt tegen het besluit om de geluidsnorm op vijfenveertig decibel vast te stellen, terwijl er ook een advies was om het tussen veertig en vijfenveertig decibel in te stellen met een ondergrens van tweeënveertig decibel. Hij vraagt verder wiens belangen de Omgevingsdienst dient met dit besluit.

675 De heer **De Groot** stelt dat de OD aangeeft dat er een belangenafweging is gemaakt. Hij twijfelt aan de noodzaak van de windturbines op de betreffende locatie, omdat de klimaatdoelstelling van vijfendertig terawattuur volgens andere prognoses al gehaald wordt zonder deze windturbines. Hij heeft het idee dat de belangen van de bewoners ondergeschikt zijn gemaakt aan die van de coöperaties. Hij haalt een eerdere technische sessie aan waarin een ambtenaar
680 zou hebben gezegd dat de haalbaarheid voor de coöperatie belangrijk is, omdat het om een investering van publiek geld gaat. De heer De Groot suggereert dat de keuze voor de geluidsnorm mogelijk is beïnvloed door het feit dat het project door een coöperatie wordt ontwikkeld, en dat er extra moeite is gedaan om de businesscase rond te krijgen, ten nadele van de bewoners.

685 De **voorzitter** uit haar ongenoegen over de manier waarop de ambtenaar wordt geciteerd door de heer De Groot en neemt afstand van deze uitspraak.

De heer **Becker** (BBB) stelt een vraag aan de heer De Groot over de piekbelasting van
690 windturbines. Hij wil weten of het voor de heer De Groot acceptabel zou zijn als de piekbelasting verlaagd wordt en daarmee de norm wordt aangepast.

De heer **De Groot** antwoordt dat een aanvullende norm voor piekbelasting een goede toevoeging zou zijn. Hij refereert aan een advies van de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam (SARA, dat ook
695 heeft geadviseerd over normen. Hij ziet dit als een mogelijke verbetering. Echter, zijn voorkeur gaat uit naar het niet plaatsen van de windturbines op de betreffende locatie, omdat hij vindt dat de belangenafweging anders zou moeten worden gemaakt.

De **voorzitter** bedankt de heer De Groot voor zijn inspraak.

700 De heer **Van Arensbergen** spreekt in namens bezorgde bewoners in en om Oostzaan. De inspreker uit zijn zorgen over de geplande plaatsing van windturbines nabij Oostzaan. Hij maakt een vergelijking met de bekende vijf ERAflats aan de A8, elk veertien verdiepingen hoog. Als vier van deze flats op elkaar worden gestapeld, krijgt men een beeld van de hoogte van twee van de
705 drie geplande windturbines. Hij benadrukt dat de inwoners van Oostzaan geschrokken zijn en het gevoel hebben dat het proces op een ongewone manier is verlopen.

De heer Van Arensbergen twijfelt aan de rekenmodellen die aangeven dat de turbines binnen de normen passen en voldoen aan de eisen van ruimtelijke ordening. Hij benadrukt dat de situatie
710 niet normaal is en niet past op de betreffende locatie. Hij pleit voor een menselijke benadering van de situatie, gezien de regio al zwaar belast is met infrastructuur zoals de A10, A8, vliegverkeer, een hoogspanningslijn van 380 kilovolt, industrie en meer. Deze factoren hebben al een negatieve invloed op het leefklimaat van de regio. De toevoeging van drie windturbines zou de situatie verergeren. De heer Van Arensbergen verzoekt daarom om de voorstellen kritisch te
715 beoordelen en te besluiten de windturbines niet op deze locatie te plaatsen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

720 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) refereert aan informatie uit een brief aan PS, waarin staat dat er op dit moment al 2795 mensen ernstig gehinderd worden door de huidige situatie. Met de plaatsing van windturbines zou dit aantal met dertien tot vijftien personen toenemen. Ze vraagt de heer Van Arensbergen om hierop te reageren.

725 De heer **Van Arensbergen** antwoordt dat hij de exacte aantallen niet direct beschikbaar heeft. Hij benadrukt echter dat de windturbines in Oostzaan vanuit vele plekken zichtbaar zijn en dat er sprake is van slagschaduw en geluidsoverlast. Hij geeft aan dat er een opeenstapeling is van verschillende belastende factoren, wat de situatie voor de inwoners van Oostzaan buitenproportioneel zwaar maakt.

730 De heer **Klein** (CU) bedankt de heer Van Arensbergen voor zijn inspraak en geeft aan dat hij begrijpt dat er in de betreffende regio sprake is van een buitenproportionele stapeling van belastende factoren. Hij vraagt vervolgens of het acceptabeler zou zijn als bepaalde projecten, zoals de verbreding van de A8 of het TenneT-station, niet zouden doorgaan. Zou dat de plaatsing van de windmolens aanvaardbaarder maken?

735 De heer **Van Arensbergen** antwoordt dat men realistisch moet zijn: de A8 wordt verbreed en het TenneT-station zal niet verdwijnen. Het verkeer en vliegverkeer zullen blijven toenemen. Hij vindt het daarom speculatief om een antwoord te geven op deze vraag. De combinatie van alle belastende factoren maakt de situatie simpelweg te overweldigend. Hij voegt eraan toe dat hij niet gelooft dat het uitschakelen van een windmolen voor een uurtje of het laten meedelen van omwonenden in de opbrengst de ervaren overlast zal verminderen. Niemand zit te wachten op dergelijke oplossingen, aangezien ze de overlast niet daadwerkelijk wegnemen.

745 De **voorzitter** bedankt de heer Van Arensbergen voor zijn inspraak.

750 De heer **Van Beenen** is voorzitter van de Bewonersvereniging Noorder IJ-Plas. De inspreker spreekt over wat hij ziet als misleiding in het proces rond de bouw van windturbines. Hij toont een afbeelding die volgens hem misleidend is. Aan de ene kant noemt hij wat er op de website van de provincie te zien is en aan de andere kant toont hij de visualisatie van de daadwerkelijke hoogte van tweehonderd meter van de geplande windturbines. Hij woont zelf dichtbij de geplande locatie van de windturbine en heeft met zijn drone de werkelijke hoogte gemeten. Hieruit concludeert hij dat de informatie op de website niet klopt.

755 Hij haalt herinneringen op aan 2019, toen de bewoners gevraagd werden om mee te denken over het natuurgebied Noorder IJ-Plas. De bewoners dachten dat het ging over recreatieplannen, zoals speeltoestellen en een koffietentje, en niet over windturbines. Dit werd ook bevestigd tijdens inspraakavonden. Echter, toen de plannen formeel werden gepresenteerd, bleek dat er wel degelijk plannen waren voor windturbines.

760 De heer Van Beenen benadrukt dat er een bestemmingsplan was om niet te bouwen in de hoofdgroenstructuur, een afspraak die in 2016 gemaakt was. Dit bestemmingsplan werd echter op een heimelijke manier aangepast. Hij voelt zich bedrogen en stelt dat het vertrouwen in de gemeente sterk is verminderd.

765 De heer Van Beenen uit zijn frustratie over de communicatie met de gemeente en de
initiatiefnemers van het project. Hij voelt dat hij van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Een
ambtenaar heeft hem verteld dat het project politiek is geworden, wat volgens de heer Van
Beenen de deur opent voor netwerkcorruptie. Hij vindt de hele situatie zeer zorgwekkend.

770 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

775 Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt de heer Van Beenen voor zijn inspraak en erkent de mooie
woonlocatie van de heer Van Beenen, die dichtbij de geplande windturbines woont. Ze vraagt hem
naar zijn ervaring met het participatieproces en of er verbeteringen zijn opgetreden nadat hij zijn
zorgen heeft geuit.

780 De heer **Van Beenen** reageert door te verwijzen naar een groot onderzoek van het Financieel
Bureau van Amsterdam, waaruit blijkt dat het participatieproces niet goed is verlopen. Hij geeft
aan dat de gemeente geen excuses heeft aangeboden voor de tekortkomingen. In plaats daarvan
werd de verantwoordelijke wethouder vervangen. Wanneer vragen werden gesteld aan de nieuwe
wethouder over eerdere beslissingen, wees deze naar haar voorganger, wat de heer Van Beenen
als ontwijkend gedrag ziet. Hij uit zijn frustratie over het constante wisselen van
785 verantwoordelijken en consultants. Hoewel hij de energietransitie ondersteunt, benadrukt hij het
belang van redelijkheid en transparantie in het proces. Hij is tegen het gebruik van "trucjes". Hij
wijst ook op de ecologische impact van de geplande windturbines, vooral voor trekvogels in het
gebied.

790 De heer **De Wit** (VVD) vraagt de heer Van Beenen wanneer hij en zijn medebewoners zich bewust
werden van de plannen voor het plaatsen van windturbines in hun omgeving. Ook is hij
geïnteresseerd in hoe de gemeente Amsterdam of de initiatiefnemers sindsdien hebben
gereegeerd op hun zorgen.

795 De heer **Van Beenen** antwoordt dat zij al jaren druk voelen, voornamelijk vanuit NDSM Energie,
die idealistische en in zijn ogen verouderde ideeën over windenergie hebben. Hij merkt op dat de
windenergie-installaties eerst als windmolens werden aangeduid, maar nu als windturbines. Bij
de bespreking van het toetsingskader Noorder IJ-Plas voelde hij dat de inspraak van de bewoners
niet serieus werd genomen en dat hun woorden werden misbruikt. Hij beschrijft de afhandeling
van hun zorgen als schandalig en schokkend. De heer Van Beenen betwijfelt de integriteit van het
bestuur en bekritiseert de manier waarop zij met de burgers omgaan. Hij dringt aan op een
800 feitelijke benadering en uit zijn ongenoegen over het feit dat hun zorgen worden doorgeschoven
naar consultants.

805 De heer **Van den Berg** (JA21) informeert naar de plannen voor natuurcompensatie in verband met
de mogelijke komst van windturbines. Hij heeft vernomen dat, wanneer de turbines worden
geplaatst, er aanpassingen aan de oevers moeten worden gedaan.

810 De heer **Van Beenen** reageert door te benadrukken dat er verschillende partijen betrokken zijn bij
dit gebied, waaronder Oostzaan, Zaanstad, Amsterdam en Rijkswaterstaat. Hij wijst erop dat het
gebied al jaren in ontwikkeling is. Rijkswaterstaat heeft plannen om de oevers van een
nabijgelegen klein meer te verduurzamen en vernatuurlijken, met een budget van zes ton. De

heer Van Beenen merkt op dat bewoners hebben meegewerkt aan dit project en hebben gesproken over zaken als vissteigers. Hij benadrukt dat het een zeer kwetsbaar natuurgebied is. Als een van de geplande windturbines in het meer wordt geplaatst, zal er een aanzienlijke bouwput ontstaan en zal er een groot betonnen oppervlak worden gestort. Dit zal een enorme impact hebben op het kwetsbare natuurgebied. De heer Van Beenen heeft Rijkswaterstaat geadviseerd om te wachten met het natuurherstel, gezien de mogelijke komst van de windturbine en de impact daarvan. Hij uit zijn frustratie over het feit dat de initiatiefnemers een ecologisch herstelplan hebben voorgesteld dat gefinancierd moet worden uit een bewonersfonds. Hij vindt het onrechtvaardig dat de gemeenschap zou moeten betalen voor het herstel van schade veroorzaakt door NDSM Energie. Hij besluit met de opmerking dat hij het participeren beu is.

De heer **Klein** (CU) vraagt aan de heer Van Beenen over de nauwkeurigheid van de visualisatie van de windturbines op de website. Hij wil weten hoe betrouwbaar de bewering van de heer Van Beenen is dat de visualisatie onjuist is.

De heer **Van Beenen** legt uit dat hij een professionele cameraman is en over een gekalibreerde drone beschikt die exacte afstanden en hoogtes kan weergeven. De heer Van Beenen benadrukt dat terwijl modellen slechts theoretische representaties zijn, hij in de praktijk problemen ervaart. Hij geeft aan dat zijn huis uit hout bestaat en gebouwd is in het jaar 2000. Ondanks wat de modellen aangeven, ondervindt hij geluidsoverlast bij zijn slaapkamerraam. Hij uit zijn bezorgdheid over bij wie hij in de toekomst terecht kan met klachten.

De heer **Karar** (PvdA) bedankt de heer Van Beenen voor zijn bijdrage en de visuele ondersteuning die hij heeft geleverd. Hij vraagt hoe de heer Van Beenen en zijn medebewoners reageren op de normen die door het OD zijn vastgesteld met betrekking tot slagschaduw en geluid.

De heer **Van Beenen** legt uit dat hij en zijn medebewoners het OD hebben uitgenodigd voor een bezoek. Hij merkt op dat de meeste mensen die worden uitgenodigd, doorgaans te laat komen omdat ze moeite hebben de locatie te vinden. Echter, het OD kwam twee dagen na hun bezoek aan de raad bij hen op de koffie. Wat opviel was dat de vertegenwoordigers van het OD niet bekend waren met de locatie, ondanks dat ze al een jaar lang documentatie hadden over het gebied. De heer Van Beenen uit zijn frustratie over het feit dat er bepaalde documenten waren, zoals de MER, die ze niet mochten inzien, ondanks het feit dat zelfs de wethouder vond dat ze toegang zouden moeten hebben. Hij gelooft dat het proces te snel is gegaan en dat er wellicht dingen zijn aangepast of opgepoetst door de consultant, daarbij verwijzend naar het feit dat het OD veel telefoontjes ontving over deze kwestie.

De heer **Becker** (BBB) vindt het jammer dat de heer Van Beenen het vertrouwen in de politiek is verloren. Hij erkent dat er momenteel meerdere mensen zijn die hun vertrouwen in de politiek hebben verloren. De heer Becker benadrukt dat ze eraan werken om dit vertrouwen te herstellen en dat ze daarom in gesprek zijn met betrokkenen zoals de heer Van Beenen. Hij vraagt of de heer Van Beenen vertrouwen heeft in de coöperatie als het gaat om het toekomstige fonds en schadeherstel aan zijn woonboot en die van zijn burens.

De heer **Van Beenen** uit zijn zorgen en benadrukt dat hij al lang aandringt op een gezondheidsonderzoek om de situatie in hun buurt te onderzoeken. Als voorzitter is hij zich bewust van de grote zorgen die leven onder de bewoners. Hij wijst op psychische problemen die

860 nu al spelen onder de bewoners vanwege de stress en zorgen over de situatie. Hij geeft aan dat de coöperaties, die naar verwachting veel overlast zullen veroorzaken, nooit persoonlijk contact met hen hebben gezocht. Hij kritiseert dat deze taak werd overgelaten aan de consultant. Hierdoor vraagt hij zich af met wie ze nu eigenlijk te maken hebben: de consultant of de coöperaties? Hij geeft aan dat ze niemand van de coöperaties kennen en dat ze in het begin allerlei beloftes kregen, zoals coniferen voor hun deur en rolluiken tegen de slagschaduw. Hij is sceptisch over de toekomstige samenwerking met de coöperaties.

865 De **voorzitter** bedankt de heer Van Beenen voor zijn inspraak.

870 De heer **Wit**, raadslid van het CDA in Zaanstad, neemt het woord en geeft aan ook namens de VVD in Zaanstad te spreken. Hij richt zich tot zijn collega-volksvertegenwoordigers en brengt naar voren dat hen wordt gevraagd geen bedenkingen te hebben tegen de ruimtelijke inpassing van drie grote windturbines aan de Noorder IJ-Plas. Hij wijst op het feit dat in 2016 een soortgelijke aanvraag, zelfs voor kleinere turbines, door het college werd afgewezen vanwege onmogelijke inpassing. De heer Wit vraagt zich af of het niet opmerkelijk is dat na de weigering in 2016 de regels zijn aangepast, waardoor nu wel goedkeuring mogelijk zou zijn.

875 Hij uit zijn zorgen over de onafhankelijkheid van de omgevingsdienst, die in 2016 de weigering van de vergunning onderschreef, maar nu stelt dat het project uitvoerbaar is. Als concreet voorbeeld noemt hij de afstandsnormen. In 2016 vond het college dat windturbines minimaal 600 meter afstand moesten houden van gevoelige objecten. Nu is deze norm verlaagd naar 350 meter. De heer Wit stelt kritische vragen over deze aanpassing en vraagt zich af of dit de nieuwe bestuurscultuur is en of men de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland voldoende serieus neemt.

885 Hij benadrukt dat windturbines industriële objecten zijn en beter passen in gebieden zoals het westelijk havengebied of op zee, waar nog ruimte is. Hij doet een dringend beroep op de volksvertegenwoordigers om in het belang van de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland en de geloofwaardigheid van de politiek de ruimtelijke inpassing van de windturbines aan de Noorder IJ-Plas af te wijzen.

890 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De heer **De Wit** (VVD) heeft een vraag over de positie van de gemeenteraad in Zaanstad met betrekking tot de kwestie van windturbines. Hij wil weten hoe de raad hierin staat en welke factoren daarin een belangrijke rol spelen.

895 De heer **Wit** licht toe dat er recentelijk een nieuw zoekgebied is aangewezen rondom Westzaan. De meerderheid van de raad heeft een amendement aangenomen waarin wordt gesteld dat er eerst onderzoek gedaan moet worden naar de gezondheidseffecten van windturbines en dat er regels moeten worden opgesteld voor de plaatsing ervan. Hij geeft aan dat hij in het verleden heeft geprobeerd een motie in te dienen, maar dat dit niet mogelijk was omdat het gaat om grondgebied van Amsterdam. Hierdoor voelt de raad van Zaanstad zich beperkt in hun beslissingsbevoegdheid over dit grondgebied. Desondanks benadrukt de heer Wit dat de meerderheid van de raad het genoemde amendement heeft gesteund, wat wellicht een indicatie is van de kritische houding van de raad ten aanzien van windturbines in stedelijke gebieden.

900

905

De heer **Heijnen** (CDA) bedankt de heer Wit voor zijn bijdrage en vraagt hem om meer informatie over de ontwikkelingen in de Achtersluispolder en hoe de geplande windturbines deze ontwikkelingen beïnvloeden.

910

De heer **Wit** licht toe dat de recente plannen voor de Achtersluispolder de bouw van ongeveer vierduizend nieuwe woningen betreffen, voornamelijk in het noordelijke deel en aan de noordoostkant van de polder. Deze geplande woningen liggen zeer dicht bij de locaties waar de windturbines zouden komen. Hij deelt dat hij recentelijk een brief heeft gezien van een projectontwikkelaar die overweegt zich terug te trekken uit het project vanwege de mogelijke

915

plaatsing van de windturbines. De zorgen van de ontwikkelaar gaan niet alleen over geluid en slagschaduw, maar ook over het visuele aspect. De heer Wit benadrukt hoe overheersend zo'n windturbine zou zijn voor nieuwe huiseigenaren, gezien het feit dat deze grote windturbines dichtbij hun woningen en daarmee in hun directe zicht zouden staan. Dit kan ontwikkelaars ontmoedigen en hen naar andere locaties doen kijken.

920

De heer **Becker** (BBB) bedankt de heer Wit voor zijn inspraak en vraagt of de gemeente zich betrokken voelt bij de participatie. Hij informeert ook naar eventuele verdere problemen die de heer Wit ziet met betrekking tot toekomstige woningbouw.

925

De heer **Wit** antwoordt dat hij zich, en vermoedelijk vele andere raadsleden in Zaanstad, niet betrokken voelt. Hij vertelt dat het college van Zaanstad herhaaldelijk is aangespoord om in gesprek te gaan met hun collega-wethouder in Amsterdam. Echter, telkens werden ze geconfronteerd met nieuwe ontwikkelingen zonder dat er rekening werd gehouden met hun belangen. Dit heeft geleid tot een gevoel van moedeloosheid onder de raadsleden. Omdat het om toekomstige woningbouw gaat, maakt dit het gesprek moeilijker. Het gebied Achtersluispolder is van groot belang voor Zaanstad, vooral omdat ze het zuidelijke deel van de stad willen opwaarderen. Door de huidige ontwikkelingen rond de windturbines wordt dit echter bemoeilijkt.

930

935

Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt de heer Wit voor zijn inspraak. Ze merkt op dat hij zich vooral zorgen maakt over de woningbouw in de Achtersluispolder. Ze verwijst naar een brief vanuit de gemeente Zaanstad aan de OD waarin wordt aangegeven dat er geen belemmeringen lijken te zijn voor de woningbouw, mits aan bepaalde afspraken wordt voldaan. Ze vraagt de heer Wit waarom zijn mening hierover lijkt te zijn veranderd.

940

De heer **Wit** reageert dat zijn standpunt hierover nooit is gewijzigd. Als een van de specifieke afspraken noemt hij dat er drie jaar onderzoek is gedaan naar de aanpassing van de afstandsregels van zeshonderd naar driehonderdvijftig meter, wat volgens hem niets met daadwerkelijk onderzoek te maken heeft. Er wordt weleens gezegd dat het geluid van de windturbines wordt gecompenseerd door het geluid dat er al is, maar juist het geluid van

945

windturbines wordt sterker als 's avonds en in het weekend het verkeersgeluid afneemt. Dit argument is wat hem betreft misleidend. De gemiddelde geluidsmetingen geven volgens hem een vertekend beeld. Hij spreekt zijn frustratie uit over de manier waarop de raad wordt

950

tegengewaterkt en noemt dat de raad een schadeclaim overweegt. De heer Wit heeft technische vragen gesteld over of Zaanstad zich zal aansluiten bij de schadeclaim die door bewoners en ondernemers is of wordt ingediend. Hij, samen met anderen, vindt dat Zaanstad zich moet

aansluiten bij het indienen van een planschadeclaim vanwege de mogelijke negatieve impact op hun woningbouwplannen.

955 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt zich af of er, zoals vermeld in het coalitieakkoord, voldoende draagvlak en participatie is geweest, wat een randvoorwaarde zou zijn voor dit soort processen. Hij wil weten of hieraan is voldaan.

960 De heer **Wit** antwoordt ontkennend. Hij verwijst naar een recent aangenomen amendement over een zoekgebied onder Westzaan, dat ook betrekking heeft op het Noordzeekanaalgebied. Hij benadrukt dat een meerderheid van de raad heeft besloten dat ze niet zonder meer akkoord gaan. Ze willen eerst een gezondheidsonderzoek en meer informatie over de landelijke normen. Hieruit concludeert de heer Wit dat er duidelijk geen draagvlak is voor het huidige proces.

965 De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt de heer Wit over de rol van de provincie in dit proces en hoe de gemeente Zaanstad de provincie heeft ervaren.

970 De heer **Wit** geeft aan dat hun ervaring met de provincie frustrerend was. Hij spreekt namens de VVD Zaanstad en licht toe dat veel VVD-afdelingen in de provincie zich hebben verzet tegen de actie van Gedeputeerde Staten om het afstandscriterium te verlagen van zeshonderd naar driehonderdvijftig meter. Hij voelt dat het verzet van vele afdelingen niet werd gehoord en dat er een politiek spel werd gespeeld, waarbij politieke belangen boven het algemeen belang werden gesteld.

975 Als reactie op een verduidelijkende vraag van de heer **Hollebeek** (PvdD) over de participatie en gesprekken met de provincie, geeft de heer **Wit** aan dat hij een grote afstand heeft ervaren tussen de provincie en de Zaanse raad. Hij voelde dat er niet echt met de raad of het college werd gecommuniceerd. In plaats daarvan werden beslissingen genomen en moest de gemeente Zaanstad toekijken zonder inspraak.

980 De **voorzitter** bedankt de heer Wit voor zijn inspraak.

985 De heer **Verbeek** spreekt in namens Stichting Belangen Omwonenden Noorder IJ-Plas. De inspreker wijst de commissie erop dat hen gevraagd is in te stemmen met een omgevingsvergunning die een wijziging van bestemming inhoudt. Deze bestemming heeft betrekking op een beschermd natuurpark dat deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur van Amsterdam. De beschermde status van dit gebied was in 2016 de reden voor de provincie om een vergunning voor windturbines te weigeren. Deze beschermde status is nog steeds van toepassing. In de project-MER over de Noorder IJ-Plas wordt niet uiteengezet welke afwegingen zijn gemaakt om een stadspark te veranderen in een windpark. Hij benadrukt dat afwegingen voor ruimtelijke ordening in samenwerking met burgers gemaakt moeten worden voordat een MER wordt uitgevoerd. Dit proces is bij de Noorder IJ-Plas overgeslagen.

995 De heer Verbeek voegt twee opmerkingen toe over een technische sessie die eerder die week plaatsvond. Ten eerste wijst hij op de 62 houten woonarken bij de Noorder IJ-Plas, die elk een unieke geluidskarakteristiek hebben. Er werd gesteld dat er bij het opstellen van de geluidscontour geen rekening kon worden gehouden met deze karakteristiek, wat volgens de

heer Verbeek onjuist is. De omgevingsdienst heeft lokale normen vastgesteld en had rekening kunnen houden met deze karakteristieken.

1000 Ten tweede spreekt de heer Verbeek over het concept van lokaal eigendom zoals gedefinieerd in het klimaatakkoord. Hierbij gaat het om burgers en bedrijven uit de directe omgeving van het project, niet om leden van energiecoöperaties. Als honderd procent van het eigendom lokaal zou zijn, zouden de initiatiefnemers meer dan drie miljoen euro moeten ophalen voor een project
1005 energie kan opwekken met zonnepanelen als met honderd windturbines. In het westelijk havengebied, waar plaats is voor 52 windturbines, staan er slechts 38. De heer Verbeek besluit met de zorg dat hij niet kan slapen bij het idee van een windturbine vlakbij zijn woning.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1010 De heer **De Wit** (VVD) vraagt naar het specifieke geluidskarakter van de houten woonarken en hoe geluidsnormen hierop van invloed zijn. Hij informeert of er in Nederland andere voorbeelden zijn waar dergelijk onderzoek naar is gedaan, of dat zulke onderzoeken wellicht niet bestaan.

1015 De heer **Verbeek** is niet bekend met dergelijke onderzoeken en gelooft ook niet dat deze bestaan. Hij benadrukt dat dit een uitstekende gelegenheid was om de lokale normen hierop aan te passen, gezien het unieke karakter van de woonarken. Echter, de Omgevingsdienst heeft ervoor gekozen om zich strikt aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te houden, wat volgens hem niet correct is.

1020 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt aan de heer Verbeek over zijn opmerkingen aangaande lokaal eigendom, zoals vermeld in het Klimaatakkoord. Hij wil weten hoe de heer Verbeek het vindt dat, hoewel er vaak wordt gesproken over lokaal eigendom, in werkelijkheid bijna niemand in de buurt van de windturbines lijkt te gaan wonen.

1025 De heer **Verbeek** reageert dat het concept van lokaal eigendom eigenlijk voortkomt uit het idee van de boer die een windturbine op zijn terrein heeft en er financieel van profiteert, zonder er hinder van te ondervinden. Hij legt uit dat het idee erachter was dat als de lokale gemeenschap ook eigendom zou hebben van de windturbines, dit zou leiden tot meer draagvlak. Echter,
1030 Verbeek benadrukt dat lokaal eigendom niet moet worden geïnterpreteerd als eigendom door de gehele gemeente Amsterdam of heel Amsterdam-Noord, omdat dit het oorspronkelijke doel voorbij zou gaan.

De **voorzitter** bedankt de heer Verbeek voor zijn inspraak.

1035 *Schorsing 20.08 tot 20.17 uur.*

1040 De heer **Bleeker** spreekt in namens Windalarm Oostzaan en is ook inwoner van de gemeente Oostzaan. De inspreker uit zijn zorgen namens de bewoners van Oostzaan en zet vraagtekens over het doel van het plaatsen van drie windturbines vlakbij de grens van zijn gemeente. Hij benadrukt dat tijdens een voorlichtingsavond op 30 januari 2023 is meegedeeld dat de windturbines bedoeld zijn om 25.000 huishoudens in Amsterdam van stroom te voorzien. Echter, de bewoners van Oostzaan zijn niet overtuigd en hij somt een aantal punten op:

- 1045 1. De windturbines zijn gepland in een natuurgebied waar beschermde diersoorten zoals de meervleermuis voorkomen. Deze vleermuizen ondervinden hinder van de draaiende wieken, met name door het laagfrequente geluid dat hun sonar verstoort.
- 1050 2. Oostzaan ligt ten noordoosten van de geplande windturbines. Aangezien de wind op tachtig procent van de dagen uit het zuidwesten komt, zal het dorp veel overlast ervaren van het laagfrequente geluid en het opzuigen van fijnstof en uitlaatgassen. Dit speelt met name bij de windturbine naast de oprit van de A8.
- 1055 3. De plaatsing van de windturbines dichtbij een landelijke woonkern is ongekend, zeker omdat de buurgemeenten niet zijn betrokken bij het proces tot de vergunningaanvraag. De initiatiefnemers negeren de economische en gezondheidsgevolgen voor de omwonenden.
- 1060 4. Terugkijkend naar een eerder plan van de gemeente, waarbij werd voorgesteld de windturbines in het IJmeer ten noorden van IJburg te plaatsen, lijkt dit een betere optie te zijn geweest. Het laagfrequente geluid zou dan geen probleem zijn geweest voor IJburg en er zou geen sprake zijn geweest van slagschaduw.
5. Het elektriciteitsnet kan de stroomtoevoer van de drie windturbines niet aan, waardoor ze vaak stil zullen staan. De heer Bleeker suggereert dat het de initiatiefnemers vooral te doen is om de subsidie die ze krijgen voor het plaatsen van de windturbines.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1065 De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt verduidelijking over de term "laagfrequent geluid" die de heer Verbeek gebruikte. Hij informeert of de heer Bleeker doelt op dBC of infrason geluid, waarbij hij aangeeft dat infrason geluid lager is dan bastonen en meer gerelateerd is aan drukgolven dan aan daadwerkelijk hoorbaar geluid.

1070 De heer **Bleeker** bevestigt dat hij specifiek doelt op laagfrequent geluid, wat niet meer hoorbaar is. Hij benadrukt dat dit type geluid schadelijk is voor zowel mensen als dieren en merkt op dat eerdere sprekers dit niet hebben genoemd en er geen vragen over zijn gesteld.

1075 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de heer Bleeker specifiek naar de transportcapaciteit en of de Achtersluispolder, die al beperkingen kent in capaciteit, nadelige gevolgen zal ondervinden van het windturbineproject.

1080 De heer **Bleeker** antwoordt dat hij zich baseert op verschillende rapporten die hij heeft bestudeerd. Hij geeft aan dat een overmatige stroomlevering door zonnepanelen en windturbines aan een ontoereikend netwerk kan leiden tot een volledige uitval van het elektriciteitssysteem. Dit houdt in dat de windturbines grotendeels zouden moeten worden uitgeschakeld, waardoor er geen goede businesscase is voor de installatie van deze turbines. Daarnaast benoemt de heer Bleeker een ander gezondheidsaspect: de windturbines zouden een werveling veroorzaken die fijnstof en uitlaatgassen van de oprit van de A8 opneemt, welke vervolgens over Oostzaan worden verspreid. Hij benadrukt dat dit gezondheidsprobleem eerder niet is aangekaart.

De **voorzitter** bedankt de heer Bleeker voor zijn inspraak.

1090 De heer **Verheijden** spreekt in op persoonlijke titel. Hij en zijn vrouw zijn lid van twee coöperaties die betrokken zijn bij het windturbine-initiatief. Ze wonen in Amsterdam, in Oud-West, dichtbij

1095 het Vondelpark. Hij merkt op dat ze graag windturbines in het Vondelpark zouden zien, maar dat de beslissing daarover bij de gemeenteraad ligt. De gemeenteraad heeft na zorgvuldige overweging zoekgebieden aangewezen voor mogelijke bouw van windturbines. De Noorder IJ-Plas is zo'n gebied, dichtbij andere gemeenten. De provincie is gevraagd de leiding te nemen in dit project.

1100 Na het aanwijzen van dit zoekgebied zijn enthousiaste bewoners en bedrijven samen gaan werken om duurzame energieopwekking in hun gemeente te realiseren, zonder winstoogmerk en in eigendom van de burgers. De centrale vraag is of er ingestemd kan worden met de voordracht voor de afgifte van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen. De heer Verheijden benadrukt dat het proces zorgvuldig is verlopen, met intensieve participatie. Op basis daarvan heeft de omgevingsdienst geoordeeld dat het project voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening en uitvoerbaar is.

1105 Hoewel de heer Verheijden in eerste instantie dacht dat alles in orde was na het lezen van de voordracht, heeft hij besloten toch te komen spreken. Dit doet hij uit respect voor het Nederlandse inspraakproces en om eer te betonen aan de vele vrijwilligers die zich jarenlang hebben ingezet voor dit project. Hij hoopt dat er met de voordracht wordt ingestemd.

1110 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

1115 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt aan de heer Verheijden of hij lid is van een van de coöperaties. Vervolgens uit de heer Van den Berg zijn irritatie over het feit dat er steeds gesproken wordt over 'enthousiaste bewoners'. Hij is van mening dat het vooral investeerders zijn en niet zozeer lokale bewoners.

1120 In reactie daarop benadrukt de heer **Verheijden** dat hij geen investeerder is, maar juist een groot voorstander van schone energie. Hij vindt dat men de kansen die er zijn om schone energie te realiseren moet benutten, gezien de vele negatieve gevolgen van klimaatverandering waarmee men wekelijks wordt geconfronteerd. Hij pleit ervoor om door te gaan met het bouwen van dergelijke energiecentrales in plaats van steeds af te zien van mogelijke projecten.

1125 De heer **Becker** (BBB) vraagt naar de motivatie van de heer Verheijden om lid te worden van een energiecoöperatie zonder winstoogmerk, aangezien hij niet in de betreffende buurt woont. De heer Becker is benieuwd of de heer Verheijden een moreel kompas heeft en of het hem niet uitmaakt waar de windmolens staan, zolang het maar voor een goed doel is.

1130 De heer **Verheijden** legt uit dat zijn drijfveer is om bij te dragen aan de productie van schone energie, hetzij met zonnepanelen, hetzij met windmolens. Hij benadrukt dat hij niet degene is die bepaalt waar deze energiebronnen geplaatst kunnen worden. Hij vertrouwt op de democratische besluitvorming die bepaalt waar dit mogelijk is. De heer Verheijden staat open voor elk initiatief en voelt niet de behoefte om te debatteren over de specifieke locatie. Hij vertrouwt op de instanties en deskundige ambtenaren om de juiste keuzes te maken en gaat ervan uit dat zij eerlijk zijn in hun beslissingen. Dit is de reden waarom hij aanwezig is bij de vergadering.

1135 De heer **Kanik** (D66) roept zijn collega's op om zowel voor- als tegenstanders van het onderwerp respectvol te behandelen. Hij benadrukt dat het debat binnen de fracties moet plaatsvinden en

1140 nodigt anderen uit om hem rechtstreeks te benaderen met kritiek. Hij geeft aan dat hij veel waardevolle informatie verzamelt van zowel voor- als tegenstanders, die hij later in de discussie zal gebruiken.

Vervolgens stelt de heer Kanik een vraag aan de heer Verheijden over zijn betrokkenheid bij het participatieproces van het project.

1145 De heer **Verheijden** antwoordt dat hij zich heeft aangemeld om te participeren in het proces van het vaststellen en selecteren van onderzoeksgebieden. In eerste instantie werd hij niet toegelaten tot het proces omdat hij te ver van het zoekgebied woonde. Echter, nadat het zoekgebied was vastgesteld, werd hij wel geïnformeerd over alle relevante informatie die gedurende die periode werd uitgewisseld.

1150

De **voorzitter** bedankt de heer Verheijden voor zijn inspraak.

1155 De heer **Van der Veer** spreekt in namens Geen windmolens in Landsmeer. De inspreker uit zijn zorgen over de windturbineplannen voor de Noorder IJ-Plas. Hij stelt dat de plannen aantoonbaar niet deugen op het gebied van ruimtelijke ordening, omdat de verstrekte informatie verkeerd en onvolledig is. Hij wijst erop dat er eerder werd gesteld dat er slechts vijftien mensen ernstig gehinderd zouden worden door geluidsoverlast van de windturbines. Echter, deze aanpak is bekritiseerd door de landelijke commissie MER, waarna Amsterdam de methode heeft aangepast, maar niet voor de Noorder IJ-Plas. In werkelijkheid, zo stelt de heer Van der Veer, zouden er 1160 achthonderd mensen ernstig gehinderd worden, wat het werkelijke cijfer is dat de landelijke commissie wil zien.

1165 Hij legt uit dat dit cijfer van achthonderd een maatstaf is voor hoeveel mensen overdag extra geluidsoverlast zullen ervaren. Dit is niet opgenomen in het eerdere cijfer van vijftien ernstig gehinderden. Bovendien wijst hij erop dat terwijl het verkeerslawaaï 's nachts afneemt, de windturbines blijven draaien, wat leidt tot nachtelijke geluidsoverlast. Amsterdam gebruikte een cumulatieve berekening, wat betekent dat als iemand al ernstig gehinderd wordt door verkeerslawaaï, de toevoeging van geluid van een windturbine geen extra hinder zou opleveren. Daarnaast wijst de heer Van der Veer op de toekomstige bouw van bijna vierduizend woningen 1170 binnen de tweeënveertig decibelgrens en vierhonderd woningen binnen de vijfenveertig decibelgrens. Ondanks deze gegevens beweert Amsterdam dat er geen grote milieugevolgen zijn voor de woningbouw. Hij roept op tot heroverweging van de plannen.

1175 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De heer **Klein** (CU) vraagt om verduidelijking over de normen die gehanteerd worden met betrekking tot de geluidshinder van windturbines. Hij wil weten of het verschil zit in het gebruik van cumulatieve gegevens in de verklaring van geen bedenkingen, terwijl de heer Van der Veer stelt dat men naar het absolute aantal mensen moet kijken dat gehinderd wordt door de 1180 windturbines, zonder de invloed van andere geluidsbronnen zoals snelwegen en vliegverkeer.

De heer **Van der Veer** legt uit dat de landelijke commissie MER adviseert om primair naar het absolute aantal ernstig gehinderden door windturbines te kijken. Amsterdam heeft echter alleen cumulatieve berekeningen gebruikt, wat resulteert in slechts vijftien extra ernstig gehinderden.

1185 Dit komt doordat er al drieduizend mensen ernstig gehinderd zijn door andere geluidsbronnen. Het cumulatieve getal van vijftien houdt geen rekening met de extra geluidsoverlast die mensen ervaren bovenop het geluid waaraan ze al worden blootgesteld. Bovendien wordt de nachtelijke geluidsoverlast, wanneer het verkeer stil is maar de windturbines blijven draaien, niet meegenomen in dit getal.

1190

De **voorzitter** bedankt de heer Van der Veer voor zijn inspraak.

De heer **Breedijk** spreekt in op persoonlijke titel. De heer Breedijk spreekt over de waardedaling van woningen als gevolg van de plannen voor het plaatsen van windturbines bij de Noorder IJ-
1195 Plas. Hij verwijst naar een recent artikel in het Parool waarin hij wordt genoemd als de initiator van een civiele claim tegen de initiatiefnemers van de windturbines. Hij benadrukt dat het artikel ten onrechte suggereert dat hij de initiatiefnemers onder druk wil zetten om hun plannen te staken. Zijn daadwerkelijke doel is om aan te tonen dat de financiële gevolgen van de plannen niet haalbaar zijn en dat de werkelijke schade niet is meegenomen in het ruimtelijke
1200 ordeningsplan.

Hij benadrukt dat alleen al het maken van dergelijke plannen een negatief effect heeft op de woningwaarde. Rechtbanken hebben dit erkend in verschillende WOZ-procedures. Verder haalt hij een studie aan van Dröes en Koster uit 2019, waarin wordt vastgesteld dat woningen binnen
1205 een straal van twee kilometer van windparken gemiddeld vijf procent in waarde dalen. Dit percentage kan in de directe omgeving van de turbines oplopen tot vijftien tot twintig procent.

De heer Breedijk woont in een woonark, en hij geeft aan dat de ligplaats van zijn woonark, samen met zestig andere woonarken, gemiddeld vierhonderdvijftigduizend euro waard is. Gezien de
1210 nabijheid van de geplande turbines (driehonderdzeventig tot zeshonderd meter afstand), schat hij de totale schade op vier miljoen euro, enkel voor de woonarken. Hij bekritiseert de initiatiefnemers omdat zij geen rekening hebben gehouden met deze schade en alleen uitgaan van planschade. Hij benadrukt dat hij zijn schade wil verhalen op de initiatiefnemers en niet op de gemeente Amsterdam. Hij vergelijkt de situatie met die in Groningen, waar de schade
1215 zichtbaar is door scheuren in woningen, terwijl in zijn situatie de schade weliswaar niet zichtbaar is, maar wel sterk wordt gevoeld.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1220 Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt de spreker, de heer Breedijk, en geeft aan dat ze in de krant heeft gelezen over zijn activiteiten. Ze vraagt naar zijn doel, omdat ze uit zijn eerdere uitleg niet helemaal kon opmaken wat hij beoogt. Ze wijst erop dat er al rekening wordt gehouden met planschade en vraagt zich af of zijn actie bedoeld is om te intimideren en het project tegen te houden.

1225

De heer **Breedijk** reageert door te stellen dat het misverstand niet per se in zijn actie zit. Hij verwijst naar een artikel waarin de voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Windenergie zijn acties als intimiderend bestempelt. De heer Breedijk benadrukt dat het doel van zijn actie is om een waarschuwing af te geven en om ervoor te zorgen dat er goed wordt doorgerekend wat
1230 de daadwerkelijke schade is voordat er wordt gestart met de plannen. Hij legt uit dat planschade bepaalde beperkingen kent, waardoor niet alle schade zal worden meegenomen in de

besluitvorming. Hij vindt het belangrijk dat er een goed beeld komt van de werkelijke schade die ze zullen vorderen in een civiele claim. Hij voegt toe dat ze tijdens de participatietrajecten meerdere keren om deze informatie hebben gevraagd, maar dat deze niet is verstrekt.

1235

Statenlid **Van der Waart** (GL) vat samen dat het de heer Breedijk dus vooral gaat om een waarschuwing en om alles duidelijk op een rijtje te zetten.

1240

De heer **Breedijk** bevestigt dit en voegt toe dat ze momenteel nog in de waarschuwingsfase zitten, maar dat er uiteindelijk actie zal worden ondernomen.

1245

De heer **Becker** (BBB) vraagt de heer Breedijk tegen wie hij juridische procedures voert. Daarnaast is hij benieuwd of de heer Breedijk vooraf met de coöperatie heeft gesproken over de financiële gevolgen van de windturbineplannen en of hij daarbij is gehoord.

1250

De heer **Breedijk** bevestigt dat hij een civiele claim overweegt en verduidelijkt dat deze gericht zal zijn tegen de initiatiefnemers van het windturbineproject. Hij geeft aan dat hij in de afgelopen drie jaar brieven heeft gestuurd naar de initiatiefnemers met het verzoek om samen te werken bij het benoemen van een deskundige die de schade kan beoordelen. Volgens de heer Breedijk is een dergelijke samenwerking een basisvoorwaarde, ook gezien de manier waarop de initiatiefnemers hun samenwerkingsintenties op papier hebben gezet. Echter, de heer Breedijk geeft aan dat zijn verzoeken niet zijn beantwoord en dat hij telkens is doorverwezen naar de gemeente Amsterdam zonder verdere uitleg.

1255

De **voorzitter** bedankt de heer Breedijk voor zijn inspraak.

1260

De heer **Van Egmond**, een Amsterdammer en vrijwilliger bij diverse energiecoöperaties, spreekt zich uit in steun van het windturbineplan. Hij hoopt dat Provinciale Staten de verklaring van geen bezwaar zal ondertekenen. Hoewel hij niet specifiek iets heeft voorbereid om te delen, merkt hij op dat hij overweldigd is door de hoeveelheid onjuiste informatie die is gepresenteerd door sommige tegenstanders. Hij staat open om hierover vragen te beantwoorden.

1265

De heer Van Egmond wil ook een misverstand rechtzetten. Er werd gesteld dat Marjan Minnesma van Urgenda tegen windenergie zou zijn. Volgens de heer Van Egmond is dit onjuist. Hij heeft persoonlijk met haar gesproken en verwijst naar een artikel op de Urgenda-website waarin mevrouw Minnesma haar standpunt over windenergie verduidelijkt.

1270

Tot slot wijst de heer Van Egmond op een brief van de gemeente Oostzaan aan de omgevingsdiensten. In deze brief worden zorgen, eisen en voorwaarden geuit over het windturbineproject. Volgens zijn informatie heeft de omgevingsdienst deze punten grotendeels overgenomen in hun documentatie. Hieruit concludeert hij dat, hoewel er zorgen zijn vanuit Oostzaan, er wel degelijk aandacht aan is besteed.

1275

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Becker** (BBB) uit zijn teleurstelling over de aanvallende houding van de heer Van Egmond richting andere partijen. Hij benadrukt het belang van luisteren naar alle partijen en het maken

van een eigen afweging. Hij vraagt de heer Van Egmond naar zijn motivatie om vrijwilliger te zijn bij de coöperatie.

1280

De heer **Van Egmond** legt uit dat hij zich inzet, omdat hij graag wil dat de energietransitie slaagt. Hij maakt zich zorgen over de huidige situatie, zoals de recente sabotage van een gaspijpleidingen in Finland en invloeden op de gasprijzen door internationale conflicten. Hij voorziet dat de komende winter de energieprijzen weer zullen stijgen. Zijn uiteindelijke doel is een honderd procent schone energievoorziening. Hij benadrukt dat voortdurende discussies over een beperkt aantal windturbines niet bijdragen aan het bereiken van dit doel.

1285

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt waar de heer Van Egmond op dit moment werkt. De heer Van den Berg merkt op dat ze elkaar kennen van een eerdere discussie over locaties voor kerncentrales. Hij refereert aan een eerdere opmerking van de heer Van Egmond over het bouwen van energiecentrales bij bevolkingscentra en de vraag naar draagvlak daarvoor, in relatie tot de situatie in Oostzaan.

1290

De heer **Van Egmond** legt uit dat een windpark en een kerncentrale niet direct te vergelijken zijn qua overlast. Hij benadrukt dat, hoewel de kans klein is, de gevolgen van een kerncentrale rampzalig kunnen zijn. Daarnaast informeert hij dat hij vanaf 1 november werkzaam zal zijn bij de Nederlandse Windenergie Associatie (NWA).

1295

Op de vervolgvraag van de heer **Van den Berg** (JA21) over mogelijke overlast en risico's van windturbines, reageert de heer **Van Egmond** door te stellen dat de omgevingsrisico's voor de fysieke veiligheid minimaal zijn en dat de bewoning buiten deze risicogebieden ligt. Hij geeft verder aan dat de overlast door windturbines beperkt is, met name in gebieden waar al veel geluidsoverlast is, zoals bij een snelweg. In zulke gevallen zal het geluid van een windmolen nauwelijks hoorbaar zijn.

1300

1305

De **voorzitter** bedankt de heer Van Egmond voor zijn inspraak.

De heer **Van de Ketterij** spreekt in op persoonlijke titel. De heer Van de Ketterij spreekt zijn zorgen uit over het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. Zijn grootste punt van kritiek gaat over de manier waarop het aantal gehinderden door windturbinegeluid wordt berekend. Hij wijst erop dat het huidige model voor deze berekening is gebaseerd op een TNO-model uit 2008, dat zelf weer voortkomt uit drie andere onderzoeken (twee uit Zweden en één uit Nederland). Volgens de heer Van de Ketterij is dit model echter incorrect, zoals blijkt uit de 'voorwaardelijke' aard van de WHO-richtlijn voor windturbinegeluid. Dit voorwaardelijke aspect wordt volgens hem onvoldoende belicht in de documentatie die ter beschikking staat.

1310

1315

De heer Van de Ketterij licht toe dat de WHO, naast de drie eerdergenoemde onderzoeken, ook een Japans onderzoek heeft bekeken. De vier studies hadden verschillende methodologieën en uitkomsten, vooral in het geluidsbereik van 42,5 dB Ldn tot 47 dB Ldn, wat relevant is voor de Noorder IJ-Plas. Door de uiteenlopende resultaten besloten de onderzoekers van de WHO deze niet te combineren. Daarom is het model 'voorwaardelijk' en dus twijfelachtig.

1320

Hij benadrukt dat deze kritische visie op het model nergens wordt genoemd in de beschikbare documentatie. Na een klacht hierover is de zaak nu in handen van de Ombudsman en is er een

1325 verzoek ingediend bij de Commissie van Toezicht RIVM voor rectificatie van hun documenten. Recentelijk heeft het RIVM in ieder geval het woord 'voorwaardelijk' toegevoegd aan hun factsheet. Er wordt nog gewacht op een beoordeling van het RIVM over het gebruikte model.

1330 De heer Van de Ketterij sluit af met de mededeling dat het RIVM onlangs heeft aangekondigd zelf een nieuw onderzoek te starten om een beter model te ontwikkelen voor het berekenen van het aantal gehinderden. Hij benadrukt dat de huidige cijfers over het aantal gehinderden daarom als onzeker moeten worden beschouwd en dat dit op zich al voldoende reden zou moeten zijn om bedenkingen te hebben bij het afgeven van de verklaring.

1335 De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn en bedankt de heer Van de Ketterij voor zijn inspraak.

Eerste termijn commissie

1340 Statenlid **Van der Waart** (GL) bedankt alle insprekers. Zij haalt een citaat aan uit het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!' waarin de provincie zich committeert aan het landelijk klimaatakkoord en het tegengaan van klimaatverandering als speerpunt beschouwt. Ze benadrukt het belang van de energietransitie en wijst op de huidige gevolgen van klimaatverandering, zoals clusterbuien en hogere temperaturen. GroenLinks steunt de energietransitie en vindt dat er snel actie moet worden ondernomen. Ze benoemt de samenwerking tussen verschillende partijen, 1345 waaronder de Gedeputeerde Staten, bedrijfsleven en bewoners.

Ze bespreekt het initiatief van de windmolens aan de Noorder IJ-Plas, waarbij coöperaties samenwerken om duurzame energie op te wekken voor ruim twintigduizend huishoudens. Ze benadrukt dat er nog veel werk te doen is en waardeert de inbreng en suggesties van insprekers. 1350 Ze stelt dat de huidige discussie niet zozeer gaat over de windmolens zelf, maar over de VVGB (Verklaring Van Geen Bezwaar).

1355 Ze geeft aan dat de initiatiefnemers hebben uitgelegd hoe belangrijk deze mijlpaal is en hoe zorgvuldig het proces is ingericht. Ook spreekt ze over het belang van de leefomgeving en de gestelde eisen. GroenLinks erkent ook de zorgen van omwonenden over hun woongenot en mogelijke gevolgen voor toekomstige woningbouw. Ze benadrukt dat alle meningen belangrijk zijn en dat het hun taak is om deze belangen af te wegen.

1360 Ze wijst erop dat de VVGB alleen kan worden geweigerd als er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Volgens de OD (Omgevingsdienst) is er wel sprake van een goede ruimtelijke ordening, waardoor het afgeven van de VVGB bijna als een formaliteit voelt. Echter, er zijn wel zorgen en ze wil enkele zaken bespreken die betrekking hebben op meerdere portefeuilles van GS, met name met betrekking tot de leefomgeving en vergunningseisen. Ze wijst op lokale maatwerkafspraken die zijn gemaakt en die zijn opgenomen in de brief van de 1365 OD, waaronder eisen voor geluid, slagschaduw, externe veiligheid en natuur.

1370 De heer **Van den Berg** (JA21) reageert op de opmerking van Statenlid Van der Waart dat het afgeven van de VVGB bijna een formaliteit zou zijn. Hij verwijst naar de vorige gemeenteraadsperiode in Amsterdam waar GroenLinks deel uitmaakte van het bestuur. Hij herinnert aan het standpunt van GroenLinks om ten minste dertig windturbines op Amsterdams grondgebied te plaatsen. Dit, zelfs als de provincie dit zou tegenhouden en desnoods zonder

vergunning. De heer Van den Berg vraagt zich af of deze stellingname van GroenLinks verband houdt met de eerder door insprekers geïllustreerde roekeloosheid.

1375 Statenlid **Van der Waart** (GL) antwoordt dat zij geen verband ziet.

1380 Statenlid Van der Waart vervolgt haar betoog over de maatwerkafspraken die gemaakt zijn in afwachting van een landelijke normering. Aangezien er geen landelijke AMvB van toepassing was en is, vindt de vergunningverlening plaats op basis van lokaal maatwerk. Ze wijst op het landelijk ontwerpbesluit windturbines dat sinds een week bestaat en stelt dat het huidige initiatief ook past binnen deze toekomstige landelijke wetgeving. De OD heeft strengere eisen gesteld, met name op het gebied van slagschaduw, dan wat de landelijke regelgeving voorstelt.

1385 Statenlid Van der Waart benadrukt de zorgvuldigheid van het proces en het belang van participatie van omwonenden. Ze erkent de betrokkenheid van de omwonenden vanaf het begin van het proces en concludeert dat er een zorgvuldig proces is gevolgd. Ook de omliggende gemeenten zijn betrokken en hebben hun inbreng gegeven. Oostzaan heeft in een brief bevestigd dat veel van hun opmerkingen zijn opgenomen in de definitieve aanvraag, maar er blijven nog steeds zorgen. Ze benadrukt dat het gesprek hierover zal doorgaan. Oostzaan is van mening dat geluidsoverlast minimaal zal zijn, maar vraagt wel aandacht voor specifieke geluiden, zoals tonaalgeluid. Ze willen ook dat het Omgevingsfonds niet alleen ten goede komt aan Amsterdam. GroenLinks heeft vernomen dat dit ook het geval zal zijn.

1395 Mevrouw **Bouhleh-Lascaris** (SP) vraagt of Statenlid Van der Waart oprecht gelooft dat de burgerparticipatie goed is verlopen, verwijzend naar de eerdergenoemde zeventienduizend brieven.

1400 In reactie hierop geeft Statenlid **Van der Waart** (GL) aan dat ze het moeilijk vindt om een oordeel te vellen vanwege de diverse meningen die ze tijdens deze vergadering heeft gehoord. Desondanks, kijkend naar de inspanningen die zijn geleverd om mensen uit de bredere omgeving en vooral de directbetrokkenen te betrekken, is haar indruk dat het proces zorgvuldig is verlopen. Ze geeft aan niet direct te weten hoe dit proces nog beter uitgevoerd had kunnen worden.

1405 Mevrouw **Bouhleh-Lascaris** (SP) geeft aan dat, hoewel Statenlid Van der Waart suggereert dat het proces breed gedragen is, dit in de praktijk niet het geval lijkt te zijn. Mevrouw Bouhleh-Lascaris woont zelf aan de rand van Landsmeer en zou dus onder de zeventienduizend brieven moeten vallen die verstuurd zijn. Echter, zij heeft geen brief ontvangen, wat volgens haar aantoont dat niet iedereen daadwerkelijk is betrokken bij het proces.

1410 Statenlid **Van der Waart** (GL) verduidelijkt dat zij niet heeft gesteld dat het proces breed gedragen wordt. In plaats daarvan benadrukt zij dat er veel mensen voor het initiatief zijn en dat het proces zorgvuldig is uitgevoerd. Zij erkent dat er niet alleen draagvlak is, maar ook zorgen, zoals eerder in de inspraak naar voren kwam.

1415 Mevrouw **Bouhleh-Lascaris** (SP) geeft aan dat haar punt niet zozeer over het draagvlak gaat, maar over het feit dat zij en wellicht anderen niet zijn betrokken bij het participatieproces. Ze benadrukt dat zij geen brief hebben ontvangen en dat er nooit met hen is gecommuniceerd. Ook

1420 maakt ze duidelijk dat ze zelfs geen uitnodigingen hebben ontvangen voor bijeenkomsten of andere relevante evenementen.

1425 Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat ze niet precies weet welk gebied is aangeschreven in het kader van het participatieproces. Ze neemt aan dat het verspreidingsgebied zich heeft geconcentreerd rond de Noorder IJ-Plas.

1430 Statenlid **Van der Waart** benoemt de kwestie van woningbouw, in het bijzonder met betrekking tot de Achtersluispolder. Ze refereert aan de opmerkingen die zijn gemaakt over de locatie, die weliswaar verder weg ligt dan de woonboten, maar toch relevant blijft in de discussie. Ze haalt informatie aan van de gemeente Zaanstad, die stelt dat uit milieuonderzoek blijkt dat er geen fysieke belemmeringen lijken te zijn voor woningbouw in de Thorbeckezone en het Sluiskwartier.

1435 Het gesprek gaat vervolgens over de ontwerp VVGB. Ze merkt op dat er twee aanvullende onderzoeken zijn uitgevoerd, maar de OD concludeert dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Op basis van de beschikbare documenten is de fractie van GroenLinks ook tot de conclusie gekomen dat dit inderdaad het geval is. Ze geeft aan dat haar partij voor de VVGB zal stemmen.

1440 Tot slot uit Statenlid Van der Waart haar bezorgdheid over het gebrek aan vertrouwen in de politiek en in experts. Ze vindt het betreuenswaardig dat er zo weinig vertrouwen is in de professionals die de rapporten hebben opgesteld, in de gebruikte modellen en visualisatietechnieken. Ze benadrukt dat dit gebrek aan vertrouwen het land dreigt op slot te zetten.

1445 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of het Statenlid Van der Waart echt verbaast dat er weinig vertrouwen is in de politiek na hoe dit proces is verlopen.

1450 Statenlid **Van der Waart** (GL) corrigeert dat, hoewel het gebrek aan vertrouwen in de politiek haar niet verbaast, ze wel verbaasd en bezorgd is over het gebrek aan vertrouwen in de experts en hun rapporten.

1455 De heer **Van den Berg** (JA21) kan dit beamen. Hij wijst echter op het feit dat, gezien de visualisaties en antwoorden op technische vragen die die avond werden gepresenteerd, hij niet langer zeker weet of dergelijke visualisaties wel of niet accuraat zijn. Zijn vertrouwen is aangetast en hij is onzeker over hoe te beoordelen wat wel of niet klopt.

1460 Statenlid **Van der Waart** (GL) herkent twijfel en zegt dat ze die gevoelens soms ook deelt. Echter, wanneer ze hoort dat de initiatiefnemers een gerenommeerd bureau hebben ingeschakeld waar mensen met VR-brillen de toekomstige situatie kunnen bekijken, is ze van mening dat dit de informatie is die ze moeten volgen, in plaats van de beelden die tijdens de vergadering zijn getoond.

1465 De heer **Faassen** (50PLUS) wijst Statenlid Van der Waart op een detail uit het rapport over de VR-brillen. Hij benadrukt dat het onderzoek dat met behulp van de VR-brillen werd uitgevoerd, slechts gebaseerd was op een gemiddelde van een jaarlijkse decibelmeting. Er werd ook gevraagd of er een visualisatie kon worden gemaakt van hoe het zou klinken tijdens een storm, maar dat

was niet mogelijk. Daarom was de visualisatie enkel gebaseerd op dat ene decibelonderzoek, zonder verdere variaties of details.

1470 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat hij in zijn bijdrage niet uitgebreid zal stilstaan bij de noodzaak van de energietransitie. Hij merkt op dat de consensus over dit onderwerp breed gedragen wordt, zoals ook tijdens deze bijeenkomst duidelijk werd. Zijn focus ligt op de vraag of windmolens op de voorgestelde locatie geschikt zijn voor de energietransitie. Hij spreekt zijn waardering uit voor inwoners die zich verenigen in een energiecoöperatie en gezamenlijk werken aan duurzame energieopwekking, gezien de uitdagingen die dit met zich meebrengt. Echter, dit betekent niet
1475 automatisch dat projecten van lokale coöperaties altijd moeten worden goedgekeurd. Een weloverwogen besluit is essentieel. Namens de ChristenUnie zal hij tijdens deze eerste termijn vragen stellen over het voorgestelde besluit en het proces, en op basis daarvan bepalen of er in de tweede termijn een voorlopig politiek oordeel kan worden gegeven.

1480 Zijn eerste vraag betreft de rol van de fractie in het besluitvormingsproces. Er wordt gevraagd om een verklaring van geen bedenkingen af te geven, maar het lijkt erop dat het enige punt van overweging de goede ruimtelijke ordening is. Met uitgebreide documentatie die aantoont dat het project voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening, voelt hij zich geneigd om de experts te volgen. Echter, hij vraagt zich af waarom de politiek dan nog gevraagd wordt om dit te
1485 bevestigen. Het lijkt bijna een technische procedure, en als dat zo is, stelt hij voor om het ambtelijk vast te stellen in plaats van te doen alsof er een politiek oordeel nodig is. Hij vraagt de gedeputeerde om hierop te reflecteren en te overwegen of dit besluit niet gewoon aan GS kan worden overgelaten.

1490 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of de heer Klein bekend is met de Wet ruimtelijke ordening.

De heer **Klein** (CU) kent die niet uit zijn hoofd, maar is er wel mee bekend.

1495 De heer **Van den Berg** (JA21) wijst erop dat volgens de Wet ruimtelijke ordening de Provinciale Staten, of de gemeenteraden, verantwoordelijk zijn voor een goede ruimtelijke inpassing. Deze verantwoordelijkheid is gebaseerd op overwegingen zoals landschap, gezondheid en milieu. Hij benadrukt dat de Omgevingsdienst slechts een advies geeft en dat het aan de Provinciale Staten of gemeenteraden is om te beslissen wat ze met dit advies doen.

1500 De heer **Klein** (CU) benadrukt zijn eerdere punt door te stellen dat de beoordeling zeer technisch van aard is en betrekking heeft op diverse aspecten. Gezien de complexiteit van deze beoordeling vindt hij het uitdagend om daarover een eigen oordeel te vormen. Daarom richt hij zich tot de gedeputeerde met een verzoek om verduidelijking over deze kwestie.

1505 De heer **Van Tiggelen** (PVV) voegt toe aan hetgeen de heer Van den Berg eerder heeft vermeld dat de huidige regeling wettelijk is vastgelegd in artikel 6.5.

1510 De heer **Kanik** (D66) geeft aan dat hoewel in het huidige geval het wellicht duidelijk is of het voorstel voldoet aan de gestelde eisen, er ook situaties zullen zijn waarbij het minder evident is. Hij stelt de vraag of het niet beter is dat Provinciale Staten deze zaken blijven behandelen om zo hun democratische controle te behouden.

De heer Klein (CU) uit zijn zorgen over het vellen van een politiek oordeel dat beperkt lijkt tot een technische beoordeling.

1515

De heer Klein vervolgt zijn betoog en stelt vragen over de beoordeling van wat als een 'goede ruimtelijke ordening' wordt beschouwd met betrekking tot de plaatsing van windmolens. Terwijl in de conceptverklaring van geen bedenkingen wordt beweerd dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, merkt de heer Klein op dat het ook wordt gepresenteerd alsof dit de enige manier is waarop de windmolens kunnen worden geplaatst gezien alle milieu- en veiligheidsvoorwaarden. Hij vraagt zich af of deze beoordeling vooral is gebaseerd op het feit dat er geen andere opties zijn. Als voorbeeld haalt hij aan dat als er geen hoogterestricties zouden zijn geweest, zou een opstelling met windmolens van verschillende hoogtes dan ook als een goede ruimtelijke ordening worden beschouwd? De heer Klein uit zijn voorkeur voor windmolens van dezelfde hoogte, zoals eerder beleid suggereerde, en vraagt zich af waarom dit nu niet wordt toegepast. Hij wil weten of de huidige beoordeling puur gebaseerd is op het gebrek aan andere keuzes, of dat er daadwerkelijk wordt geloofd dat windmolens van verschillende hoogtes esthetisch aanvaardbaar zijn. Hij vraagt ook om voorbeelden van mogelijke opstellingen die niet als een goede ruimtelijke ordening zouden worden beschouwd.

1520

1525

1530

Vervolgens vraagt de heer Klein naar de communicatie met de buurgemeenten en of hun verzoeken en zorgen naar tevredenheid zijn aangepakt in de voorgestelde verklaring van geen bedenkingen.

1535

Over het onderwerp slagschaduw is de heer Klein benieuwd naar de implicaties van de vastgestelde norm van maximaal één uur slagschaduw per jaar voor nieuwe gebouwen, gezien deze norm is vastgesteld voor bestaande bebouwing. Hij vraagt naar de potentiële effecten van deze norm op toekomstige bouwprojecten.

1540

De heer Klein wijst op het feit dat, terwijl de vroegere landelijke norm voor geluid van windmolens op zevenenveertig decibel lag, de ChristenUnie altijd heeft gepleit voor de strengere WHO-norm van vijfenveertig decibel. Dit project hanteert nu die vijfenveertig decibel norm. Echter, op basis van voortschrijdend inzicht suggereert een expertgroep een standaardwaarde van tweeënveertig decibel met een maximum van vijfenveertig. Hij vraagt zich af of het niet verstandiger zou zijn om een lagere decibelnorm aan te houden voor het geluidsbelaste gebied. Hij vraagt ook wat de implicaties zouden zijn voor het project als de norm verlaagd zou worden naar tweeënveertig decibel.

1545

1550

De heer Klein wijst op een verklaring van de OD in het akoestisch onderzoek dat er handhavingsvoorschriften nodig zijn om te voorkomen dat tonaalgeluid blijft bestaan als het eenmaal optreedt. Hij vraagt of deze handhavingsvoorschriften er komen en of deze in de vergunning worden opgenomen.

De heer Klein vraagt of de visualisatie, die bij de stukken bovenaan de agenda staat, geijkt is en welke rol deze speelt in de beoordeling door de OD.

1555

Naar aanleiding van het aanbod van de energiecoöperatie om privaatrechtelijke afspraken te maken over toekomstige woningbouw, vraagt de heer Klein tot slot hoe deze afspraken kunnen worden gewaarborgd.

1560 De heer **Van den Berg** (JA21) refereert aan eerdere uitspraken van de heer Klein over de lijnopstelling en het uiterlijk van windturbines. Hij vraagt de heer Klein of zijn visie op een goede ruimtelijke ordening van windturbines is veranderd, gezien het feit dat de heer Klein eerder voor het afschaffen van bepaalde regels heeft gestemd.

1565 In reactie daarop bevestigt de heer **Klein** (CU) dat zijn standpunt niet is veranderd. Hij geeft aan dat concepten zoals de lijnopstelling zijn opgenomen in de leidraad 'Wind op land', waar hij achter staat. Wat betreft de eerdergenoemde regels stelt de heer Klein dat deze extra eisen stelden die volgens hem weinig toegevoegde waarde hadden.

1570 De heer **Faassen** (50PLUS) uit zijn zorgen over het plaatsen van drie windturbines van tweehonderd meter hoog in een gebied dat door de gemeente Amsterdam wordt omschreven als een uniek natuurgebied en toekomstig stadspark. Volgens hem zijn de turbines en het natuurgebied moeilijk te verenigen binnen hetzelfde kleine oppervlak. Ondanks dat dit project mogelijk de wens van de inwoners en de betrokken gemeenten is na een goed participatietraject,
1575 stelt de heer Faassen dat dit niet het geval is. Hij benadrukt dat buiten de gemeente Amsterdam, er weinig steun is voor dit initiatief vanuit de directe bewoners en aangrenzende gemeenten.

De heer Faassen spreekt over de impact van de turbines op het landschap en het uitzicht van de bewoners. De turbines zouden het huidige natuurgezicht verstoren en worden gezien als
1580 horizonvervuiling, vooral gezien het feit dat het hoogste gebouw in Zaanstad slechts zeventig meter hoog is.

Verder wijst de heer Faassen op de geluidsproblematiek. Hoewel de geluidsniveaus volgens de rapporten onder de wettelijke limiet liggen, stelt hij dat er andere geluidsaspecten zijn, zoals
1585 sonoriteit en laagfrequent geluid, die onvoldoende zijn onderzocht. Hij benadrukt ook de mogelijke gezondheidsrisico's die hiermee gepaard gaan en pleit voor nieuw wetenschappelijk onderzoek naar deze effecten.

Hij noemt ook het probleem van slagschaduw voor bewoners. Een slagschaduwrapport adviseert om de blootstelling te beperken tot maximaal één uur, maar de heer Faassen betwijfelt de wetenschappelijke basis van deze aanbeveling en vraagt zich af hoe dit wordt gecontroleerd en
1590 gehandhaafd. Hij is ook sceptisch over de bewering dat er inkomstenderving zou zijn als de blootstelling minder dan een uur per jaar bedraagt en vraagt om verdere onderbouwing van deze claim.

1595 De heer Faassen uit zijn zorgen over het project en de impact op de omliggende gemeenten. Hij merkt op dat zowel Zaanstad als Oostzaan zich tegen het project hebben uitgesproken. Hij bekritiseert de houding van Amsterdam door te suggereren dat de stad zijn macht en grootte gebruikt om kleinere gemeenten te domineren, wat hij omschrijft als het omgekeerde Calimero-effect.
1600

Statenlid **Van der Waart** (GL) stelt vragen bij de stellingen geponeerd door de heer Faassen. Ze noemt de bewering dat de gemeente Zaanstad tegen het project is. Ze benadrukt dat er weliswaar zorgen zijn geuit door Zaanstad, maar volgens haar zijn ze niet volledig tegen het project. Ze
1605 vraagt de heer Faassen waar hij deze informatie vandaan heeft.

De heer **Faassen** (50PLUS) reageert door te stellen dat deze informatie afkomstig is uit de documenten die hij heeft ontvangen. Hij benadrukt dat, hoewel er enkele voorstanders zijn, de meerderheid van de gemeente Zaanstad tegen het project is.

1610

De heer Faassen haalt een eerdere discussie aan die vier jaar geleden in de provincie plaatsvond over de minimale afstanden tussen windmolens en bebouwing. Destijds werd gesproken over een afstand van een kilometer tot zeshonderd meter voor windmolens van tachtig tot honderdtwintig meter hoog. In het huidige project gaat het echter om grotere windmolens van tweehonderd meter hoog die slechts vierhonderd meter van de bebouwing staan in een stedelijk gebied. Hij vraagt zich af of deze veranderingen onder druk zijn doorgevoerd.

1615

Vervolgens stelt de heer Faassen een reeks vragen:

1620

1. Zal Amsterdam zijn RES-doelstellingen kunnen halen zonder deze drie windturbines?
2. Wat is het nut en de noodzaak van deze windturbines op deze specifieke locatie?
3. Hoe weegt men de belangen van woningbouw tegenover de plaatsing van de windmolens?
4. Is men het ermee eens dat recreatiemogelijkheden zullen worden beperkt door dit project?
5. Is woningbouw niet belangrijker, vooral als er alternatieve energiebronnen beschikbaar zijn?
6. Erkent men dat, afgezien van Amsterdam, er geen draagvlak is voor dit project bij de lokale gemeenschappen?
7. Is het niet noodzakelijk om eerst de gezondheidseffecten van deze windmolens grondig te onderzoeken, bij voorkeur door het RIVM, gezien het recente inzicht in mogelijke risico's?
8. Tot slot, vindt men ook dat er geen eerlijke belangenafweging heeft plaatsgevonden tussen verschillende gemeenten en hun inwoners met betrekking tot dit project?

1625

1630

Schorsing 21.18 tot 21.29 uur.

1635

Vervolg eerste termijn commissie

De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat de discussie van vandaag zich niet richt op de vraag of windturbines op land in Noord-Holland gewenst zijn, maar of de gekozen locatie voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Hij benadrukt dat het CDA niet tegen windturbines op land is en erkent het belang van vooruitgang in de energietransitie. Tegelijkertijd stelt hij dat niet elke locatie geschikt is voor windturbines. Hij herinnert aan een initiatiefvoorstel dat het CDA in april 2021 heeft ingediend, waarin zeven criteria worden voorgesteld voor het plaatsen van windturbines op land.

1640

1645

Een van deze criteria betreft de politieke steun in zowel de betreffende gemeente als buurgemeenten. Op basis hiervan merkt hij op dat zowel Oostzaan als Zaanstad tegen de plaatsing van de windturbines zijn, voornamelijk vanwege de verwachte beperkingen voor verdere ontwikkelingen in hun gebieden. De heer Heijnen uit zijn verbazing over het feit dat in het rapport van de omgevingsdienst alleen rekening is gehouden met het beleid van Amsterdam, terwijl het beleid van Zaanstad en Oostzaan buiten beschouwing is gelaten. Hij vraagt aan de gedeputeerde waarom dit het geval is, vooral omdat de windmolens nabij de gemeentegrens worden geplaatst.

1650

1655 De heer **Klein** (CU) vraagt aan het CDA hoe zij hun rol zien, gezien het feit dat de heer Heijnen eerder benadrukte dat de discussie zich moet richten op goede ruimtelijke ordening. Hierbij merkt de heer Klein op dat het CDA nu een afweging lijkt te maken op basis van hun eigen ingediende criteria.

1660 De heer **Heijnen** (CDA) bevestigt dit en stelt dat binnen hun criteria veel aspecten van ruimtelijke ordening zijn opgenomen, die in de loop van de discussie aan de orde zullen komen.

De heer **Klein** (CU) wijst vervolgens op het punt van afstemming met buurgemeenten, waarbij hij opmerkt dat dit geen factor is die direct betrekking heeft op ruimtelijke ordening.

1665 De heer **Heijnen** (CDA) erkent dit, maar voegt eraan toe dat de argumenten van buurgemeenten wel degelijk verband houden met ruimtelijke ordening. Hij licht toe dat deze gemeenten beperkingen zien in de ontwikkeling van projecten, zoals woningbouw, vanwege de voorgestelde plaatsing van windturbines.

1670 De heer Heijnen vervolgt zijn betoog met vragen over windturbines die geplaatst worden op de grenzen van gemeenten. Hij wil weten welke ontwikkelingen, waaronder woningbouw, zijn meegenomen in de besluitvorming omtrent deze turbines.

1675 Vervolgens brengt hij het ecologische aspect naar voren. Hij refereert aan het rapport van de Omgevingsdienst waarin staat dat bepaalde ecologische richtlijnen van Amsterdam niet gelden voor dit specifieke project. Hij vraagt hoe de gedeputeerde hier tegenaan kijkt.

1680 De heer Heijnen kaart daarnaast de bezorgdheid van omwonenden aan, vooral woonbootbewoners, over de effecten van windturbines op hun leefbaarheid en gezondheid. Hij stipt aan dat de geluidseffecten op deze bewoners niet specifiek zijn onderzocht en dat het rapport op dit punt tekortschiet. Ook uit hij kritiek op het rapport van de omgevingsdienst betreffende geluidsnormen, suggererend dat de financiële haalbaarheid van het project voorrang lijkt te krijgen boven de gezondheid en leefbaarheid van omwonenden.

1685 Bij het bespreken van de landschappelijke effecten benadrukt hij dat de Noorder IJ-Plas een rustpunt biedt in een druk gebied en dat de komst van windturbines dit zal beïnvloeden.

1690 De heer Heijnen verwijst naar het CDA-afwegingskader en stelt dat veel van de genoemde punten negatief scoren. Hij benadrukt dat windturbines op de voorgestelde locatie toekomstige ontwikkelingen in het gebied zullen beperken. Ter afsluiting stelt hij dat het CDA van mening is dat er, gezien de genoemde bezwaren en de beschikbare alternatieven, op deze locatie geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

1695 De heer **Klein** (CU) vraagt aan de heer Heijnen waar hij de conclusie vandaan haalt dat toekomstige ontwikkelingen worden belemmerd door de goedkeuring van dit project.

De heer **Heijnen** (CDA) antwoordt dat, gebaseerd op de kaarten die hij heeft bekeken, er op veel locaties waar woningbouw is gepland, overlast zal zijn, zelfs met de 45 dB-norm. Hij merkt op dat hij zorgen ziet bij gemeenten over deze kwestie. Hij gelooft dat de plaatsing van deze

1700 windturbines te veel ruimte in beslag neemt in dit al drukke gebied, wat nodig is voor andere ontwikkelingen zoals woningbouw.

1705 De heer **Klein** (CU) vraagt verder of het hanteren van een 45 dB-norm betekent dat bepaalde projecten niet meer gebouwd kunnen worden, aangezien deze norm al wordt geaccepteerd bij bestaande woningen.

1710 De heer **Heijnen** (CDA) benadrukt zijn zorgen over de gezondheidseffecten, vooral met betrekking tot bestaande woonboten. Hij is van mening dat deze norm niet moet worden toegepast op toekomstige woningen. Hij trekt een vergelijking met gebieden rondom Schiphol, waar niet wordt gebouwd vanwege de overlast. Hij is van mening dat deze windturbines een aanzienlijke beperking zullen vormen voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied.

1715 Statenlid **Van der Waart** (GL) merkt op dat de politiek vaak draait om meningen. Ze vraagt zich af of iedereen wel beschikt over de juiste informatie. Ze benadrukt dat haar informatie aangeeft dat de gemeente Zaanstad gelooft dat de woningbouw kan doorgaan ondanks de windturbines. Ze vraagt de heer Heijnen om te verduidelijken waarom wordt beweerd dat ontwikkelingen worden belemmerd.

1720 De heer **Heijnen** (CDA) reageert door te stellen dat Zaanstad niet heeft gezegd dat er absoluut geen beperkingen zijn voor woningbouw, maar dat er wel degelijk grote zorgen bestaan. Hij benadrukt dat het neerkomt op een politieke afweging: of de zorgen over het plaatsen van windmolens in een druk ruimtelijk gebied zwaarder wegen dan de voordelen ervan. Hij stelt dat dit niet alleen een technisch-juridische kwestie is, maar ook een politieke afweging.

1725 Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt vervolgens of de heer Heijnen, net als sommige sprekers, van mening is dat de gebruikte modellen en onderzoeken door experts niet geschikt zijn en of zij als politici beter in staat zijn om de situatie te beoordelen.

1730 De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan het daar niet mee eens te zijn. Hij waardeert de rapporten en onderzoeken die zijn uitgevoerd door experts. Echter, hij heeft moeite met bepaalde aspecten, zoals het feit dat een geluidsnorm van 42 dB als ideaal wordt beschouwd, maar dat het project niet haalbaar zou zijn met die norm. Hij benadrukt dat het uiteindelijk altijd een afweging is over wat acceptabel wordt geacht in een bepaald gebied, zelfs als het gaat om het toepassen van normen.

1735 De heer **Hollebeek** (PvdD) gaat in op het begrip 'goede ruimtelijke ordening' en geeft aan dat er binnen zijn fractie, die enkele planologen bevat, uitgebreid over dit begrip is gesproken. Hij benadrukt dat er geen eenduidige juridische definitie van dit begrip is, maar vanuit hun achtergrond formuleren ze het als het doordacht bestemmen van de openbare ruimte met oog voor huidige en toekomstige menselijke activiteiten en maatschappelijke uitdagingen. De Partij
1740 voor de Dieren maakt hierbij altijd een afweging ten gunste van mens, dier, natuur, milieu en voortbestaanszekerheid.

1745 De Partij voor de Dieren ondersteunt de energietransitie en het opwekken van duurzame energie, zoals wind- en zonne-energie. In het verleden hebben ze samengewerkt met de coalitie, de ChristenUnie en DENK om deze ambities vorm te geven. Na een gesprek met het team van De

1750 Windvogel over dit project, is de heer Hollebeek ervan overtuigd geraakt dat er veel maatregelen nodig zijn om overlast voor omwonenden te beperken, zoals het tegengaan van slagschaduw. Hij is van mening dat er niet vanuit een goede ruimtelijke ordening is gekeken naar de locatie, maar dat er is geprobeerd een project te realiseren dat mogelijk beter op een andere plek had kunnen staan. Hij wijst op de mogelijkheid om windturbines bijvoorbeeld te plaatsen in de Wijde Wormer, een gebied met voornamelijk asfalt en gras, waar de turbines minder overlast zouden veroorzaken.

1755 De Partij voor de Dieren staat positief tegenover windturbines, maar niet in natuurgebieden of dicht bij woonwijken. Ze zijn ook tegen het plaatsen van turbines op locaties waar behoefte is aan meer natuur of toekomstige woonlocaties, zoals Havenstad en Zaandam Zuid.

1760 De heer Hollebeek benadrukt de waarde van de Noorder IJ-Plas als een groeiend natuurgebied. Het gebied heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld van een zandvlakte naar een gebied met een hoge natuur- en belevingswaarde. Hij ziet mogelijkheden voor verdere natuurontwikkeling en de verbinding van dit gebied met andere natuurgebieden in de regio.

1765 Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat ze het met de heer Hollebeek eens is over het belang van struinnatuur en vraagt zich af waarom deze natuur niet kan samengaan met windmolens.

1770 De heer **Hollebeek** (PvdD) legt uit dat het afhangt van het soort natuur dat men voor ogen heeft. Hij benadrukt het belang van de verbindingzone die ze zien voor de natuur in dat gebied. Hij wijst op een specifieke locatie waar de Noorder IJ-Plas en de Koksloot elkaar raken, belemmerd door de A8, waar volgens hun visie een natuurlijke verbinding zou moeten komen. Juist op die plek is een van de windmolens gepland. Volgens hem is dit een zeer ongelukkige keuze en geen voorbeeld van goede ruimtelijke ordening.

1775 De heer Hollebeek geeft aan dat het besproken gebied ook kan dienen als recreatieplek voor de vele nieuwe inwoners die door de woningbouwplannen naar het gebied zullen komen. Hij benadrukt dat recreëren onder een windturbine van 170 tot 200 meter hoogte niet past binnen wat hij ziet als goede ruimtelijke ordening. Daarnaast uit hij zijn zorgen over de verouderde gegevens die zijn gebruikt in de natuurtoets. Hij noemt voorbeelden van gedateerde gegevens over vogels die het gebied bezoeken en vogels in nabijgelegen Natura 2000-gebieden, waarbij slechts één recent onderzoek uit 2021 wordt genoemd. 5% van de literatuuronderzoeken komt uit 2020 en de rest is ouder, uit de periode 1975 tot en met 2017.

1785 De heer **Karar** (PvdA) vraagt aan de heer Hollebeek of hij erkent dat elke gemeente in Noord-Holland een bijdrage moet leveren aan de Regionale Energiestrategie en dat dit soms leidt tot moeilijke keuzes.

De heer **Hollebeek** (PvdD) reageert door te stellen dat het een politieke keuze is om elke gemeente een bepaald deel toe te wijzen. Hij geeft aan dat in dichtbevolkte gebieden, zoals Amsterdam, zonne-energie de voorkeur zou moeten hebben boven andere energiebronnen.

1790 Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt aan de heer Hollebeek of hij erkent dat windenergie in dit specifieke geval een betere bijdrage zou leveren aan de stabiliteit van het energienetwerk, vooral vanwege netcongestieproblemen.

1795 De heer **Hollebeek** (PvdD) antwoordt dat dit een valide overweging zou kunnen zijn. Hij benadrukt echter dat er niet alleen maar nadelen zijn aan dit windenergieproject, maar hij gelooft dat er betere locaties binnen Noord-Holland zijn voor windenergie.

1800 De heer Hollebeek benadrukt de uitdagingen die gemeenten als Oostzaan, Zaanstad en Landsmeer ervaren bij het vinden van geschikte woningbouwlocaties. Hij noemt de lange wachttijden voor sociale huurwoningen in deze gemeenten, zoals ook aangehaald door een inspreker. Het gebied rond de Noorder IJ-Plas, inclusief de Kom A8-A10, wordt gezien als een belangrijke optie om de druk op de woningmarkt te verlichten zonder het opofferen van waardevol cultuurlandschap. De heer Hollebeek benadrukt dat hoewel de windturbines de woningbouw niet onmogelijk zullen maken, ze het proces wel kunnen bemoeilijken. Als
1805 alternatief zouden gemeenten noordwaarts kunnen uitbreiden, wat nadelig zou zijn voor zowel natuur en landschap als voor het aantal verkeerskilometers. Dit wordt door de Partij voor de Dieren niet gezien als een goede ruimtelijke ordening.

1810 De heer Hollebeek refereert aan een recente discussie in de commissie Ruimte over de schaarse ruimte in het Noordzeekanaalgebied en de gevolgen van het niet geïntegreerd bekijken van alle uitdagingen. Veranderingen in één aspect kunnen de hele ruimtelijke planning verstoren, wat hier het geval lijkt te zijn.

1815 In zijn afsluiting benadrukt de heer Hollebeek dat de Partij voor de Dieren weliswaar voorstander is van maatregelen tegen de klimaatcrisis, maar dat deze maatregelen in samenhang moeten worden gezien met andere crises, zoals de natuur-, biodiversiteits- en wooncrisis. Hij waarschuwt tegen een fragmentarische benadering van ruimtelijke ordening, omdat dit niet leidt tot een optimale ruimtelijke ordening.

1820 De heer **Kanik** (D66) vraagt de heer Hollebeek naar zijn plannen, gezien de naderende klimaatdoelen. Hij benadrukt dat het al discutabel is of de doelen worden gehaald, zoals het Planbureau voor de Leefomgeving aangeeft. De heer Kanik vraagt of de Partij voor de Dieren voorstelt om de hele RES-procedure opnieuw te starten en naar nieuwe zoekgebieden te kijken.

1825 De heer **Hollebeek** (PvdD) reageert dat de RES niet opnieuw hoeft, omdat het een doorlopend proces is waarbij gebieden toegevoegd of verwijderd worden. Hij benadrukt dat het een constant proces is en dat de Partij voor de Dieren bereid is om GS te helpen bij het zoeken naar geschikte gebieden.

1830 De heer **Kanik** (D66) brengt vervolgens naar voren dat het Planbureau voor de Leefomgeving heeft gesteld dat alle huidige plannen moeten worden uitgevoerd om de klimaatdoelen te halen. Hij vraagt de heer Hollebeek hoe hij denkt de doelen te bereiken als sommige projecten opnieuw worden gestart.

1835 De heer **Hollebeek** (PvdD) antwoordt dat hoewel het Planbureau dit standpunt inneemt, er ook vooraanstaande wetenschappers zijn die benadrukken dat men ook naar andere gerelateerde crises moet kijken bij het aanpakken van de klimaatcrisis. Hij stelt de vraag wat er daadwerkelijk wordt opgelost als men niet naar deze bredere context kijkt.

1840 Statenlid **Van der Waart** (GL) uit haar verbazing over de combinatie van verschillende opgaven op de betreffende locatie. De vraag is waarom bepaalde opgaven volgens de heer Hollebeek in dit hoogdynamische gebied, zoals het ook wordt genoemd, niet verenigbaar zouden zijn. Ze haakt ook in op de opmerkingen van de heer Kanik en stelt dat het klinkt alsof de heer Hollebeek het gehele zoekgebied als ongeschikt beschouwt en daarmee de gehele RES-procedure opnieuw zou willen beginnen.

1845 De heer **Hollebeek** (PvdD) corrigeert en stelt dat hij niet heeft gezegd dat bepaalde dingen onverenigbaar zijn, maar dat ze moeilijker gemaakt worden. Hij benadrukt dat hij niet heeft gesteld dat iets onmogelijk is, maar dat de woon- en recreatieomgeving minder aangenaam zou worden door de geplande ontwikkelingen. Over het RES-zoekgebied merkt hij op dat zijn partij vanaf het begin al geen voorstander was van dit gebied.

1850 Statenlid **Van der Waart** (GL) wijst erop dat er in meerderheid is besloten dat dit een RES-zoekgebied is. Ze stelt dat als de heer Hollebeek het daar niet mee eens is, dit een stap terug zou betekenen in de opgaven die ook hij belangrijk vindt.

1855 De heer **Hollebeek** (PvdD) bevestigt dat dit het geval kan zijn, maar benadrukt dat zijn partij ervoor kiest om niet stap voor stap te werken, maar naar het grotere geheel te kijken. Hij herhaalt zijn standpunt dat deze locatie niet geschikt is en dat het kiezen voor deze locatie geen goede ruimtelijke ordening is.

1860 De heer **Becker** (BBB) deelt zijn zorgen en bedenkingen over het windpark Noorder IJ-Plas in Amsterdam. Zijn twijfels zijn toegenomen na de technische briefing, behandelingen in de commissie Leefomgeving en na het horen van de insprekers. Hij haalt een eerder gestelde vraag aan over hoe er gehandhaafd zal worden bij overlast veroorzaakt door de windmolens. Het antwoord van de ambtenaar, dat de handhaving vergelijkbaar zou zijn met die bij andere bedrijven, vindt hij nonchalant, gezien de lange levensduur van de windmolens.

1870 Daarnaast heeft de heer Becker vragen gesteld over de impact van de windmolens op toekomstige woningbouwplannen en de mening van omliggende gemeenten hierover. Ook heeft hij vragen over de slagschaduw van de windmolens in de winter, waarop hij geen duidelijk antwoord kreeg. Verder heeft de BBB nog vragen over gezondheidseffecten, overbelasting van het elektriciteitsnet, ecologische gevolgen, en hoe vaak de windmolens daadwerkelijk draaien als er maar één uur per jaar slagschaduw mag zijn.

1875 De opmerkingen over de betrouwbaarheid van de overheid – in 2016 werd er nog negatief geadviseerd op de plannen – en de mogelijke wijziging van de afstandsnorm van zeshonderd naar driehonderdvijftig meter zijn ook aangehaald. De heer Becker is na gesprekken met buurtbewoners, buurgemeenten en insprekers van mening dat niet duidelijk is of alle belanghebbenden voldoende betrokken zijn geweest bij het participatietraject. Hij maakt zich ook zorgen over de inbreng van inwoners in en rondom Oostzaan.

1880 De heer Becker sluit af door te benadrukken dat de BBB zich grondig heeft geïnformeerd, zowel door te luisteren naar voor- als tegenstanders van het project, en na een antwoord op de gestelde vragen zal de fractie een weloverwogen beslissing zal nemen.

- 1890 De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat hij het betoog van de BBB met interesse heeft gevolgd en dat hij zich op veel punten kan vinden in wat de BBB heeft gezegd. Hij vraagt de heer Becker wat de doorslaggevende factor zou kunnen zijn voor de BBB om voor of tegen het windpark Noorder IJ-Plas te stemmen.
- De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat zij nog niet overtuigd zijn en dat zij hun beslissing zullen nemen zodra hun vragen beantwoord zijn.
- 1895 De heer **Heijnen** (CDA) merkt op dat hij veel van de overwegingen die de BBB heeft geuit, herkent. Hij wijst erop dat de heer Becker veel vragen stelt, terwijl hij tegelijkertijd aangeeft alle relevante stukken te hebben gelezen. Volgens de heer Heijnen bevatten deze stukken veel antwoorden op de gestelde vragen. Hij vraagt de heer Becker hoe hij tegen deze informatie aankijkt.
- 1900 De heer **Becker** (BBB) bevestigt dat zij de stukken hebben gelezen en daarom zo min mogelijk vragen stellen. Hij benadrukt echter dat ze, na het horen van de insprekers en het bestuderen van alle informatie, nog steeds niet tot een besluit zijn gekomen en dat ze hun onderzoek zullen voortzetten.
- 1905 De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn zorgen over de voortgang van de energietransitie en vergelijkt het met een trein die afstevent op een rotswand. Hij benadrukt dat hernieuwbare energie niet volledig hernieuwbaar is en dat het slechts een klein deel van de totale energievoorziening beslaat. Bovendien stelt hij dat de stroomvoorziening onbetrouwbaar is en dat de burger uiteindelijk de kosten draagt.
- 1910 Hij uit zijn verbazing over verschillende aspecten van windturbines, zoals de milieuschade door de productie van neodymium magneten en het feit dat de wieken niet recyclebaar zijn. Hij wijst op de schadelijke effecten van turbines op vogels, vleermuizen en insecten. Hij merkt op dat in Duitsland, waar veel turbines staan, insecten in grote hoeveelheden uit de lucht worden geslagen.
- 1915 Hij is ook bezorgd over de effecten van chemicaliën die uit de wieken komen en in het zeewater terecht komen, en de gevolgen voor de menselijke gezondheid. De heer Van Tiggelen is ook kritisch over het geluid dat windturbines produceren en de gezondheidsproblemen die ze kunnen veroorzaken. Hij verwijst naar onderzoeken in Duitsland die de schadelijke effecten van het geluid van turbines aantonen.
- 1920 Tot slot stelt hij dat het plaatsen van deze turbines niet gerechtvaardigd is en dat de PVV de Verklaring van geen Bedenkingen niet zal ondersteunen.
- 1925 De heer **Karar** (PvdA) bedankt alle insprekers voor hun bijdragen en geeft aan onder de indruk te zijn van zowel de voor- als tegenstanders van het windpark. Hij deelt mee dat de PvdA gesprekken heeft gevoerd met verschillende betrokkenen en dat hij tijdens zijn bezoek aan de Noorder IJ-Plas twee belangrijke zaken heeft opgemerkt: de twijfel over de locatie voor de windmolens en het bewustzijn over de klimaatcrisis onder de bewoners.
- 1930 De heer Karar benadrukt de noodzaak van de energietransitie en het belang van een gezamenlijke en ambitieuze aanpak. Hij stelt dat de provincie moet afwegen of er sprake is geweest van een goede ruimtelijke orde bij de plannen voor de windmolens in Noorder IJ-Plas. De

beslissing wordt gebaseerd op verschillende onderzoeken, zoals een MER, slagschaduwonderzoek en akoestisch onderzoek.

1935

Wat betreft de slagschaduw geeft de heer Karar aan dat de norm van het OD strenger is dan de landelijke norm, wat een positieve zaak is. Ook het geluidsonderzoek toont aan dat er rekening is gehouden met geluidsoverlast van de windmolens, zowel overdag als 's nachts.

1940

Tot slot geeft de heer Karar aan dat de PvdA de energietransitie steunt en ziet dat elke gemeente een bijdrage moet leveren. Gezien de uitgevoerde onderzoeken en de verantwoordelijkheid van de provincie, vindt de PvdA het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen de juiste stap.

1945

De heer **Van den Berg** (JA21) stelt een verhelderende vraag aan de heer Karar over de gezondheid en geluidsoverlast in houten woonboten. Hij betwijfelt de validiteit van modelberekeningen in vergelijking met de werkelijke geluidservaring in deze woonboten.

1950

De heer **Karar** (PvdA) benadrukt het belang van de uitgevoerde onderzoeken en het vertrouwen in de ambtenaren en experts die deze uitvoeren. Hij stelt dat het cruciaal is om deze onderzoeken serieus te nemen in de besluitvorming over het windpark.

1955

De heer **Van den Berg** (JA21) erkent de inzet van de ambtenaren, maar uit zijn bezorgdheid over de theoretische modellen die niet overeenkomen met de praktijk. Hij benadrukt dat ondanks het naleven van de regels, bewoners nog steeds geluidshinder zullen ondervinden.

1960

De heer **Karar** (PvdA) benadrukt dat er streng gehandhaafd moet worden op de gestelde normen en dat het belangrijk is om te zorgen dat deze normen niet worden overschreden.

De heer **Van den Berg** (JA21) dringt verder aan op het belang van voorzorgsmaatregelen, met name omdat de windturbines al geplaatst zouden zijn voordat eventuele overschrijdingen worden ontdekt.

1965

De heer **Karar** (PvdA) erkent de zorgen van de heer Van den Berg, maar benadrukt het onderscheid tussen normstelling en handhaving. Hij geeft aan dat er geen plotselinge wijzigingen in de normen zullen zijn en dat het belangrijk is om de geloofwaardigheid van de politiek en ambtenarij te behouden.

1970

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) kan zich vinden in de opmerkingen van de heer Van den Berg en stelt vervolgens een vraag aan de heer Karar over de waardering van de expertise van de insprekers. Ze vraagt of de heer Karar de expertise van de insprekers in twijfel trekt, gezien zijn eerdere opmerkingen over het vertrouwen in de ambtenaren.

1975

De heer **Karar** (PvdA) ontkent dat hij de expertise van de insprekers in twijfel trekt. Hij benadrukt echter het belang van het maken van een onderscheid tussen terechte zorgen en wetenschappelijke expertise. Hij geeft aan dat hij de zorgen van de bewoners volledig begrijpt en zich in hun positie kan verplaatsen. Hij benadrukt ook dat hij de insprekers en hun expertise serieus neemt en waardeert.

1980 De heer **Faassen** (50PLUS) uit zijn zorgen over de vastgestelde normen. Hij is het weliswaar eens met de heer Karar over het vertrouwen in ambtenaren, maar hij twijfelt aan de juistheid van de vastgestelde normen. Hij benadrukt dat veel insprekers hebben aangetoond dat de normen mogelijk niet adequaat zijn, vooral in relatie tot gezondheidsproblemen.

1985 De heer **Karar** (PvdA) reageert door te stellen dat hij gelooft dat de normen voortkomen uit grondig en gewogen onderzoek. Hij erkent dat insprekers zorgen hebben geuit over de handhaving van deze normen. Echter, hij vertrouwt op de uitgevoerde onderzoeken en gelooft dat er een weloverwogen besluit is genomen met betrekking tot de vastgestelde normen.

1990 De heer **Van den Berg** (JA21) reageert op een eerdere opmerking van de heer Karar over de grondigheid van het onderzoek naar de vastgestelde normen. Hij vraagt of de heer Karar bekend is met een rapportage van Zembla over het onderwerp. Na bevestiging van de heer **Karar** (PvdA) dat hij de reportage heeft gezien, wijst de heer **Van den Berg** (JA21) op de inhoud van de reportage. Volgens deze reportage zou de vastgestelde norm onder de leiding van oud-minister Jacqueline Kramer zijn doorgedrukt, ondanks waarschuwingen van het ministerie van VROM en hun deskundige ambtenaren over mogelijke gezondheidsschade. Hij vraagt de heer Karar of hij dit standpunt deelt.

2000 De heer **Karar** (PvdA) erkent dat er opnieuw naar de norm is gekeken en dat er een nieuw voorstel voorligt waarbij alle aspecten zijn gewogen. Hij is echter niet eens met de stelling van de heer Van den Berg dat de vastgestelde norm leidt tot gezondheidsschade bij bewoners.

2005 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) benadrukt de steun van Volt voor groene energie, burgerparticipatie en burgerinitiatieven. Ze onderstreept het belang van het behalen van energiedoelstellingen en benoemt dat een gebalanceerde mix van energiebronnen, inclusief wind op land, essentieel is. Ze geeft aan dat er geen mogelijkheid is om volledig zonder windmolens op land te functioneren of ze enkel op zee te plaatsen. Ze benadrukt dat het belangrijk is om te voldoen aan alle randvoorwaarden bij energieprojecten en dat het de taak van de Staten is om te controleren of procedures correct zijn gevolgd en of de inspraak van bewoners adequaat is geweest.

2010 Mevrouw Van den Bogaerde is kritisch over het participatieproces en verwijst naar een evaluatierapport van RES Amsterdam. Ze stelt dat het proces meer een consultatie leek dan een daadwerkelijke participatie. Ze merkt op dat er in de toekomst meer duidelijkheid moet zijn over wat al besloten is en wat nog ter discussie staat. Ze is ook kritisch over de betrokkenheid van buurgemeenten bij de plannen van Amsterdam en stelt dat hun zorgen mogelijk niet voldoende zijn meegenomen. Ze bekritiseert ook het late tijdstip waarop de ARO (Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling) is geraadpleegd en stelt dat hun adviezen gevolgd zouden moeten worden. Tot slot stelt ze de vraag hoe in de contacten met de Raad van Amsterdam de samenwerking met de buurgemeenten is bevraagd en of GS hierin een rol heeft gespeeld.

2020 De heer **De Wit** (VVD) noemt het belang van dit moment voor veel omwonenden en noemt hun zorgen over hun directe leefomgeving. De heer De Wit benadrukt dat dit vraagt om een zorgvuldige afweging van alle belangen. De VVD-fractie zal deze belangen zorgvuldig wegen voordat zij een oordeel vellen, maar ze hebben eerst nog een aantal vragen die ze willen stellen voor de PS-vergadering op 13 november 2023.

2025

- 2030 De eerste vragen van de VVD gaan over gezondheid, een punt dat veel insprekers naar voren hebben gebracht. Er is discussie over de normen en de ervaren overlast door windmolens. De heer De Wit uit zijn verbazing over het feit dat de GES-methode, die door de GGD wordt afgeraden, toch is gebruikt om gezondheidseffecten in kaart te brengen. Deze methode zou zijn toegepast op aspecten die niet in het MER waren opgenomen. De heer De Wit wil weten hoe er in dit proces is omgegaan met de bezwaren van de GGD tegen het gebruik van de GES-methode en wat dit betekent voor de conclusies die nu voorliggen.
- 2035 De heer **Karar** (PvdA) herinnert zich dat tijdens een eerdere technische briefing dezelfde vraag over de gebruikte methode voor gezondheidseffecten is gesteld. Volgens zijn herinnering gaf de aanwezige ambtenaar toen aan dat de conclusie hetzelfde zou zijn geweest, zelfs als een andere methode was gebruikt.
- 2040 De heer **De Wit** (VVD) reageert door aan te geven dat hij inzicht mist in de overwegingen die de OD heeft gemaakt met betrekking tot het gebruik van deze methode. Hij benadrukt dat het college deze overwegingen ook heeft getoetst. De heer De Wit heeft niet kunnen vaststellen welke bezwaren er precies waren en waarom er uiteindelijk toch voor deze methode is gekozen. Hij beschouwt dit als een belangrijk aspect en vandaar zijn vraag hierover.
- 2045 De heer De Wit is geschrokken van een opmerking van een inspreker die gaat over het cumulatieve effect van extra gehinderden en het absolute aantal mensen dat ernstig gehinderd wordt door de plaatsing van deze windmolens. Hij vraagt zich af in hoeverre dit is meegenomen in de afwegingen van de OD en het college bij het opstellen van de voordracht.
- 2050 Daarnaast brengt de heer De Wit naar voren dat er in dit traject afwijkingen zijn op de handreiking Wind op land van de provincie. De punten van afwijking zijn de afstand tot bestaande windturbines en de hoogte van de windmolens. Hij wil een expliciete afweging waarom het verantwoord is om van deze punten af te wijken. Tevens sluit hij zich aan bij de opmerking van Volt over het advies van de ARO en vraagt waarom er geen tweede ARO-advies of
- 2055 bijeenkomst is gehouden.
- Vervolgens richt hij zich op het punt van draagvlak in relatie tot buurgemeenten en omwonenden. Hij benadrukt het belang van de rol van de provincie bij projecten binnen de energietransitie die gemeentegrenzen betreffen. Hij wil inzicht in de contacten en conclusies van overleggen tussen de provincie en buurgemeenten Landsmeer, Oostzaan en Zaanstad. Daarnaast benadrukt hij het belang van het niet verschuiven van problemen naar buurgemeenten bij het uitwerken van de RES'en.
- 2060
- 2065 Als laatste punt refereert de heer De Wit aan de effecten van dit project op toekomstige ontwikkelingen, met name in het Noordzeekanaalgebied. Hierbij gaat het om woningbouw, natuur- en recreatiebehoeften. Hij sluit zich aan bij de vragen van collega's over dit onderwerp.
- 2070 De heer **Kanik** (D66) geeft aan dat hij begrip heeft voor de zorgen van de insprekers. Hij merkt op dat de aanpak van het college van Amsterdam destijds niet de voorkeur had van zijn fractie. D66 had graag gezien dat er eerst was overlegd met Amsterdammers en de buurgemeenten over de realisatie van de energietransitiedoelen. Hij begrijpt dat bewoners het gevoel hebben dat er

alleen met hen is gesproken over waar de energietransitie moet plaatsvinden, en niet over hoe. De heer Kanik benadrukt echter dat de Provinciale Staten hier niets mee kunnen, omdat dit een
2075 zaak is van de Amsterdamse gemeenteraad.

Wel wijst hij op het feit dat verschillende insprekers van de buurgemeenten hebben aangegeven ontevreden te zijn over het RES-proces. Daartegenover staan brieven aan het OD die aangeven dat er geen bezwaren zijn tegen de locatie van de windturbines. De heer Kanik vraagt de
2080 gedeputeerde om verduidelijking over deze tegenstrijdige berichten. Hij herinnert ook aan een eerder ingediende motie met betrekking tot de samenwerking met buurgemeenten, die destijds werd aangehouden omdat het proces goed zou verlopen.

De heer Kanik benadrukt dat de Provinciale Staten vandaag moeten besluiten of ze een verklaring van geen bedenkingen kunnen afgeven voor de plaatsing van de drie windturbines in het gebied van de Noorder IJ-Plas. Hij wil antwoorden van de gedeputeerde op de vragen van andere fracties, met name de ChristenUnie, Partij voor de Dieren en het CDA, over de ruimte die de Staten hebben in deze beslissing. De heer Kanik vraagt om verduidelijking over wat precies onder 'goede ruimtelijke ordening' valt. Tot slot geeft hij aan dat hij de argumenten van GroenLinks en
2085 2090 de PvdA waardeert, maar wacht met zijn definitieve oordeel tot de discussie is afgerond.

De heer **Van den Berg** (JA21) benoemt dat de turbines verschillende hoogtes hebben, variërend van honderdzestig tot tweehonderd meter, met een levensduur van dertig jaar. Provinciale Staten moeten beslissen of ze een verklaring van geen bezwaar afgeven voor deze turbines. JA21 heeft
2095 bedenkingen tegen de bouw van de windturbines. De heer Van den Berg licht een aantal thema's toe zoals ruimtelijke ordening, buurgemeenten, visualisatie en de regionale energiestrategie.

Bij het onderwerp visualisatie refereert hij aan een presentatie van een inspreker, meneer van Beenen, en vraagt hij de gedeputeerde welke visualisatie klopt.
2100

Met betrekking tot goede ruimtelijke ordening somt hij verschillende overwegingen op, waaronder landschappelijke inpassing, effecten op de natuur, geluidsoverlast, slagschaduw, recreatieve waarde, ruimtelijke samenhang met betrekking tot woningbouw, cultuurhistorische waarden, alternatieve locaties, maatschappelijk draagvlak en cumulatieve effecten.
2105

Hij gaat vervolgens in op het onderwerp netcongestie en vraagt zich af hoe het zit met de congestie in de Achtersluispolder, gezien de beperkte netwerkcapaciteit daar. Hij is benieuwd of de windturbines de situatie zouden verergeren of dat het piekvermogen kan worden opgevangen door de industrie of omgeving.
2110

Over alternatieve locaties merkt hij op dat de minister van Klimaat en Energie duidelijk heeft aangegeven dat de doelstellingen gehaald zullen worden. De bijdrage van de drie windturbines aan de RES is volgens hem verwaarloosbaar. Het beeld is dat de doelen gehaald worden. Daarom acht JA21 deze locatie niet proportioneel.
2115

De heer **Kanik** (D66) wijst de heer Van den Berg erop dat als elk windturbineproject als verwaarloosbaar wordt beschouwd, de gestelde doelen niet zullen worden gehaald. Hij vraagt de heer Van den Berg of hij het daarmee eens is.

2120 De heer **Van den Berg** (JA21) verdedigt zijn standpunt door te stellen dat hij inhoudelijk reageert op de haalbaarheid van de doelstellingen. Hij gelooft dat met de huidige bouw van zonnepanelen en windturbines de doelstellingen zullen worden behaald. Hij stelt dat de heer Kanik een valse tegenstelling creëert en stelt dat zelfs hun eigen minister het met JA21 eens is.

2125 De heer **Kanik** (D66) vraagt of de heer Van den Berg rekening houdt met toekomstige projecten, waaronder het huidige project, in plaats van alleen met de huidige bouw.

De heer **Van den Berg** (JA21) bevestigt dat hij op de hoogte is en benadrukt dat zonnepanelenprojecten in een bovengemiddeld tempo worden gerealiseerd. Hij voegt eraan toe
2130 dat kleinschalige zonnepaneleninstallaties binnenkort ook zullen meetellen voor de RES-doelstellingen, wat extra capaciteit oplevert. Hij gelooft dat de doelstellingen zullen worden gehaald zonder de noodzaak van de drie windturbines bij de Noorder IJ-Plas, gezien hun nadelige effecten op geluid, ruimtelijke inpassing, natuur en woningbouw. Hij stelt voor om alternatieve locaties voor zonnepanelen te overwegen.

2135 De heer Van den Berg vervolgt zijn betoog en richt zich op het thema van lokaal eigendom van energieprojecten. Hij noemt specifiek verschillende energiecoöperaties zoals NDSM Energie, De Windvogel, Zuiderlicht en de Amsterdamse Energiecoöperatie. Hij vindt het opmerkelijk dat, na
2140 onderzoek in de Kamer van Koophandel en gesprekken met insprekers, blijkt dat er onder de leden van deze coöperaties mensen zijn die niet lokaal wonen. Hij merkt op dat sommige van deze leden zelfs promovendi uit Maastricht zijn, waarvan sommigen ironisch genoeg kernenergie ondersteunen. Hij benadrukt dat er geen lokale bewoners, laat staan direct gehinderden, bij betrokken zijn. Ondanks de claims van lokaal eigendom en draagvlak, beschouwt hij deze energiecoöperaties meer als een façade. Hij is van mening dat, ondanks hun goede bedoelingen,
2145 het hoofddoel van deze coöperaties is om geld te verdienen.

De heer **Kanik** (D66) reageert op de opmerkingen van de heer Van den Berg over lokaal eigendom en benadrukt dat de identiteit van de eigenaar, of het nu een groot olieconcern of een lokale coöperatie is, niet relevant zou moeten zijn in de besluitvorming over openbare ruimte. Hij
2150 begrijpt daarom niet waarom dit argument in de discussie wordt gebracht.

De heer **Van den Berg** (JA21) erkent dat de heer Kanik een valide punt maakt. Hij benadrukt dat zijn eerdere betoog zich voornamelijk richtte op ruimtelijke overwegingen en dat zijn opmerkingen over lokaal eigendom slechts een aanvullend punt waren dat hem was opgevallen.
2155 Hij is het eens met de heer Kanik dat er geen onderscheid gemaakt moet worden tussen bedrijven en coöperaties in de besluitvorming. Hij wijst erop dat het Amsterdamse college juist een voorkeur heeft uitgesproken voor coöperaties, wat volgens hem tot een oneerlijk voordeel voor deze groepen heeft geleid en mogelijk heeft bijgedragen aan het afsnijden van bochten in het proces. Hij benadrukt het belang van consistentie en betrouwbaarheid van de overheid in de
2160 besluitvorming en hoopt dat de heer Kanik het met hem eens is op dit punt.

Mevrouw **Bouhrel-Lascaris** (SP) geeft aan dat er al veel is besproken en gevraagd. Ze benadrukt het belang van geluid en de impact ervan op mensen, waarbij lage tonen vaak als meer storend worden ervaren dan hoge tonen. Ze haalt het voorbeeld aan van een 19-jarige jongen uit
2165 Ospeldijk, een dorpje in Limburg, die op 1100 meter afstand van een windturbine woont en slaapproblemen ervaart door geluidsoverlast. Ze wijst ook op onderzoek van het LUMC uit 2020

2170 waaruit blijkt dat mensen met hartproblemen meer risico lopen op hart- en vaatziekten door blootstelling aan laagfrequent geluid. Ze noemt ook zorgen van woonbootbewoners in Amsterdam over geluidsoverlast door windturbines. Ze benadrukt dat niet alleen bewoners, maar ook de natuur, waaronder Natura 2000-gebieden, negatief worden beïnvloed door windturbines. Ze vraagt zich af waarom er geen nieuwe turbines worden geplaatst in de Hemhavens, waar nog ruimte is en al oudere turbines staan die vervangen kunnen worden.

2175 Hoewel de SP voorstander is van de energietransitie – mevrouw Bouhrel-Lascaris promoot hun initiatiefvoorstel "Zon voor allen" – benadrukt zij dat de transitie niet ten koste mag gaan van de gezondheid van mensen, dieren en de natuur. Ze vraagt zich af wie het recht heeft om te beslissen over de gezondheid van anderen. Daarom zal de SP tegen de Verklaring van Geen Bezwaar (VVGB) stemmen.

2180 *Schorsing 22.34 tot 22.46 uur*

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

2185 Gedeputeerde **Rommel** begint haar betoog door uit te leggen waarom het vraagstuk naar Provinciale Staten is gebracht. Dit komt omdat er een afwijking van een bestemmingsplan aan de orde is. Het is aan de PS om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Wat nu voorligt, is een ontwerpverklaring. Op basis van diverse rapporten en onderzoeken, die nog niet volledig zijn, adviseert de Omgevingsdienst om een ontwerpbesluit in te dienen. Er zijn twee mogelijke uitkomsten: afwijzing of goedkeuring door Provinciale Staten.

2190 Hoewel sommigen het proces als technisch beschrijven, benadrukt de gedeputeerde dat het niet alleen daarom gaat. Het draait om de vraag wat een goede ruimtelijke ordening is. Dit is niet slechts een technische kwestie. Naast technische aspecten worden ook andere relevante belangen zoals landschap, gezondheid en leefklimaat overwogen.

2195 Ze benadrukt dat het doel is om te bepalen of het huidige ontwerpbesluit een goede ruimtelijke ordening weergeeft. Er zijn nog enkele onderzoeken nodig, waaronder naar de natuur en Rijkswaterstaatwerken. Ook is er een extra toets gevraagd met betrekking tot een landschaps- en beeldkwaliteitsplan in natuur- en recreatiegebieden.

2200 Indien PS het ontwerp goedkeurt, wordt er een ontwerpomgevingsvergunning opgesteld die ter inzage komt te liggen, waarbij er mogelijkheid is voor het indienen van zienswijzen. In de tussentijd zullen de aanvullende onderzoeken plaatsvinden en wordt er verder gekeken naar aanvullende behoeften van de omgeving.

2205 De heer **De Wit** (VVD) vraagt of er na het afgeven van het ontwerpbesluit nog een tweede advies van de ARO komt.

2210 Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat er inderdaad nog een onderzoek komt. Ze is niet zeker over een tweede advies van de ARO, maar benadrukt dat er nog een landschapsplan en beeldkwaliteitsplan komt voor het natuur- en recreatiegebied, zoals gevraagd door de ARO. Daarnaast zijn er nog andere zaken in behandeling, zoals de natuurvergunning en zaken gerelateerd aan de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken. Rijkswaterstaat heeft aangegeven constructief mee te denken, maar het proces is nog niet afgerond. Als Provinciale Staten akkoord

2215 gaan met het voorstel, wordt er in de toekomst een verzoek ingediend voor een definitieve verklaring van geen bedenkingen en omgevingsvergunningen. Dit zal eerst in een commissievergadering besproken worden, waarna het definitieve besluit in de Provinciale Staten genomen wordt.

2220 Gedeputeerde Rommel benadrukt dat de focus ligt op de huidige locatie voor de windturbines en niet op mogelijke alternatieve locaties. De vraag of er andere opties zijn, maakt geen deel uit van de afweging voor een goede ruimtelijke ordening. De beslissing moet specifiek voor de voorgestelde locatie worden genomen.

2225 Mochten Provinciale Staten besluiten dat het ontwerpbesluit ongeschikt is op basis van de beschikbare documenten en gehoorde meningen, dan zal het college van Gedeputeerde Staten een besluit van weigering nemen. Tegen dit weigeringsbesluit kan bezwaar worden gemaakt, wat vervolgens zal leiden tot een juridische procedure.

2230 Gedeputeerde **Rommel** reageert op de vraag van de heer **Klein** (CU) over de inconsistentie tussen de leidraad Wind op land, die gelijke hoogte van windturbines voorschrijft, en het huidige voorstel dat windturbines van ongelijke hoogte bevat. De gedeputeerde legt uit dat de keuze voor de hoogte van windturbines deel uitmaakt van de goede ruimtelijke ordening. Als de Provinciale Staten besluiten dat de uniformiteit in turbinehoogte van minder belang is, dan kunnen ze ervoor kiezen om van de leidraad Wind op land af te wijken. Echter, als ze de gelijke tiphoogte als zeer belangrijk beschouwen, dan kunnen Provinciale Staten dat meenemen in hun overwegingen bij het beoordelen van het voorstel.

2240 Gedeputeerde **Kocken** reageert op de vele vragen en opmerkingen die zijn gemaakt. Ze benadrukt dat het belangrijk is om te vertrouwen op het werk van ambtenaren en de betrouwbaarheid van de aangeleverde documenten. Ze begrijpt de zorgen van mensen over bepaalde ontwikkelingen, maar wijst op het belang van het volgen van wetten, normen en regels. Ze geeft aan dat het voorstel, ondanks bezwaren, naar haar mening goedgekeurd zou moeten worden.

2245 Gedeputeerde Kocken gaat vervolgens in op de achtergrond van het windmolenproject in Amsterdam. Ze benadrukt dat gemeenten de vrijheid hebben gekregen om zelf te bepalen waar ze hun energie willen opwekken. Dit heeft geleid tot het opstellen van Regionale Energie Strategieën (RES'en) in verschillende provincies. In Noord-Holland zijn er twee RES'en: Noord en Zuid. Het huidige windmolenproject valt onder RES Zuid. Alle betrokken gemeenten hebben de
2250 zoekgebieden in deze RES goedgekeurd.

2255 Gedeputeerde Kocken legt uit dat in deze zoekgebieden gemeenten onderzoeken welke energieprojecten mogelijk zijn. Ze erkent dat er altijd mensen zullen zijn die tegen windprojecten zijn. Ze stelt dat het project vergelijkbaar is met andere windprojecten en dat er altijd mensen zullen zijn die tegenstanders zijn. Ze haalt vervolgens de stelling van de BBB aan over het gebruik van landbouwgrond voor zonnepanelen als alternatief voor windmolens. Ze wijst erop dat niet iedereen het eens is met dit idee, wat het belang benadrukt van het nemen van een beslissing over het huidige voorstel. Ze haalt ook de zorgen van de PvdA voor de Dieren aan over de locatie van het project in een natuurgebied.

2260

De heer **De Wit** (VVD) heeft vragen over de uitleg van Gedeputeerde Kocken met betrekking tot de besluitvorming in de RES'en. Hij vraagt zich af of hun rol in de besluitvorming overbodig is geworden na het vaststellen van de RES'en. Hij suggereert dat als hun rol niet meer van belang is, hij net zo goed naar huis kan gaan en niet meer betrokken hoeft te zijn bij voorstellen.

2265

Gedeputeerde **Kocken** reageert door te benadrukken dat hun rol nog steeds van belang is en dat het goed is dat er discussie is over deze zaken. Ze legt uit dat hoewel ze hebben gevraagd aan gemeenten om zelf plannen te maken, het nog steeds belangrijk is dat deze plannen worden beoordeeld en goedgekeurd. Ze wijst erop dat er misvattingen zijn over welke gemeenten voor of tegen het voorstel zijn. Ze benadrukt dat als het huidige plan niet wordt uitgevoerd, er een alternatief moet worden gevonden, wat waarschijnlijk ook tegenstand zal ondervinden. De gedeputeerde erkent dat de veranderingen moeilijk zijn en soms pijnlijk, maar benadrukt dat ze noodzakelijk zijn voor de voortgang van de energietransitie. Ze eindigt met te zeggen dat ze gelooft dat de doelen haalbaar zijn als de afgesproken plannen worden uitgevoerd.

2270

2275

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt zich af of de vastgestelde zoekgebieden voor energieprojecten niet flexibel zijn, zodat sommige kunnen afvallen of toegevoegd kunnen worden. Hij benadrukt dat sommige locaties geschikter zijn dan andere en dat er ook reservegebieden zijn aangewezen. Hieruit concludeert hij dat een zoekgebied kan worden afgewezen als het niet geschikt blijkt te zijn.

2280

Gedeputeerde **Kocken** weerlegt deze opvatting. Ze legt uit dat de zoekgebieden door de gemeenten zelf zijn aangeleverd. Vervolgens wordt onderzocht of wat ze daar willen realiseren haalbaar is. Een zoekgebied kan om verschillende redenen afvallen, bijvoorbeeld vanwege andere ontwikkelingen of provinciale regels. Ze benadrukt dat de huidige herijking van de RES'en waarschijnlijk niet zal leiden tot veel nieuwe zoekgebieden. Als in de bestaande zoekgebieden genoeg kan worden gerealiseerd, is er geen probleem. Ze waarschuwt echter voor de situatie waarin gemeenten zoekgebieden gaan schrappen zonder alternatieven te bieden. Ze benadrukt dat iedere gemeente zijn deel moet doen aan de energietransitie. Ze refereert ook aan een inspreker die terecht zei dat Amsterdam zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Ze waarschuwt voor het steeds afwijzen van projecten omdat ze moeilijk zijn, wat in haar ogen niet haalbaar is vanwege tijdsdruk en de noodzaak van de energietransitie. Ze eindigt met te zeggen dat gemeenten zelf hebben gevraagd om zelf beslissingen te mogen nemen over zoekgebieden en dat dit is wat ze nu doen.

2285

2290

2295

De heer **Van den Berg** (JA21) wijst op een mogelijke tegenstrijdigheid in de woorden van Gedeputeerde Kocken. Hij stelt dat de provincie wel degelijk invloed heeft op beslissingen over de Regionale Energiestrategie en dat hun afwegingen relevant zijn, vooral wanneer provinciale regelgeving in het spel is.

2300

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de provincie zeker invloed heeft, maar dat hun rol is om te toetsen of de plannen van gemeenten voldoen aan de vastgestelde provinciale regels. Ze benadrukt dat de beslissing niet gebaseerd moet zijn op persoonlijke meningen of voorkeuren, maar op concrete en toetsbare regels. Ze legt uit dat het huidige plan een concept is en dat er nog verschillende stappen te nemen zijn voordat het definitief wordt. Ze noemt bijvoorbeeld de noodzaak van een natuurwetvergunning en de beoordeling door Rijkswaterstaat van het verkeersbeeld. Mitigerende maatregelen kunnen worden overwogen, maar er is een limiet aan

2305

wat mogelijk is. De haalbaarheid van het project, in termen van zowel milieu-impact als financiële en praktische overwegingen, speelt een cruciale rol in de ruimtelijke ordeningsvragen.
2310 De gedeputeerde sluit af door te zeggen dat het vinden van de juiste balans tussen deze factoren maatwerk vereist en dat de OD dit werk namens hen heeft gedaan.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt verduidelijking over de keuze voor de geluidsnorm. Hij wil weten hoe de belangenafweging is gemaakt rondom de geluidsnorm en waarom bepaalde decibelwaarden
2315 zijn gekozen. Hij geeft aan dat hij vanuit de documentatie van de OD geen duidelijk inzicht heeft in deze keuze.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de expertgroep heeft geadviseerd dat de geluidsnorm tussen de 42 en 45 dB zou moeten liggen. De OD heeft dit advies overgenomen en heeft ook rekening
2320 gehouden met het bestaande omgevingsgeluid. Ze verduidelijkt dat geluid niet accumuleert, dus extra geluidsbronnen verhogen het totale geluidsniveau niet. In gebieden met veel omgevingsgeluid, zoals in de buurt van havens, industrieterreinen of snelwegen, kan een hogere geluidsnorm (zoals 45 dB) gerechtvaardigd zijn, omdat het geluid van de windturbines nauwelijks opvalt in het al bestaande geluidsniveau. De gedeputeerde voegt toe dat door de plaatsing van de
2325 drie windturbines vijftien extra mensen hinder zullen ondervinden. Hoewel dit idealiter nul zou zijn, is deze toename volgens haar, gezien het minimale percentage van 0,05% stijging in het aantal gehinderden, redelijk en te rechtvaardigen.

De heer **Heijnen** (CDA) wil verduidelijking over de keuze voor de geluidsnorm, vooral in relatie tot
2330 het rapport van de OD. Hij merkt op dat hoewel de expertgroep een geluidsnorm tussen 42 en 45 dB aanbeveelt, het rapport van het OD aangeeft dat het project bij 42 dB niet haalbaar zou zijn. Hij vraagt hoe deze informatie invloed heeft gehad op de keuze voor de uiteindelijke geluidsnorm.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat bij het vaststellen van de geluidsnorm ook rekening wordt
2335 gehouden met de haalbaarheid van het project. Ze benadrukt dat het van belang is om te overwegen of de businesscase van een project de gekozen geluidsnorm kan dragen. Daarbij kijkt de OD naar wat redelijkerwijs van een initiatiefnemer kan worden gevraagd, ongeacht het type project. Ze geeft aan dat als het stellen van een te strenge geluidsnorm een project onhaalbaar
2340 maakt, dit als een factor wordt meegewogen in de besluitvorming.

De heer **Becker** (BBB) brengt het onderwerp van de geluidsnormen, met name die welke 's nachts worden gemeten, naar voren, aangezien deze normen verschillend zijn.

Gedeputeerde **Kocken** reageert door te verduidelijken dat er 's nachts inderdaad een lagere
2345 geluidsnorm wordt gehanteerd. Desondanks erkent zij dat sommigen de nachtnorm mogelijk nog steeds als relatief hoog kunnen beschouwen. Ze benadrukt dat de omgevingsgeluiden, zoals die van een gezonde industrieterrein, een 24/7 werkende haven en de snelweg, zelfs 's nachts aanwezig blijven. Hoewel de snelweg 's nachts rustiger kan zijn, blijven andere
2350 omgevingsgeluiden constant. Er is al geluidshinder in het gebied, maar de gedeputeerde stelt dat de toevoeging van de windmolens slechts een geringe toename van deze hinder betekent. Deze toename is volgens haar niet onevenredig belastend en vormt daarom geen reden om het project niet uit te voeren.

2355 De heer **De Wit** (VVD) vraagt verduidelijking over de toetsingscriteria en wil weten of de focus ligt op de extra gehinderden, in plaats van het totale aantal gehinderden. Hij refereert aan een opmerking van een inspreker over het totale aantal gehinderden.

2360 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de nadruk ligt op de extra gehinderden bij het beoordelen of een project aanvaardbaar is. Ze legt uit dat 'extra gehinderd' betekent dat deze mensen al last ondervonden en dat de nieuwe ontwikkeling daar bovenop komt. Ze refereert aan een eerder genoemd getal van achthonderd toekomstige gehinderden. Ze kon dit getal aanvankelijk niet plaatsen, maar begrijpt nu dat dit verwijst naar zevenhonderd mensen die hinder zullen ondervinden van andere ontwikkelingen in dat gebied, en potentieel honderd mensen die hinder zullen ondervinden van het huidige project. Ze benadrukt dat deze toekomstige gehinderden op dit moment dus nog geen last ervaren.

2370 Gedeputeerde Kocken reageert op vragen over de gezondheidsaspecten van het project. Ze legt uit dat de Milieueffectrapportage (MER) gezondheid heeft meegenomen, zoals slagschaduw en geluid. Specifiek voor de gemeente Amsterdam is een Gezondheidseffectscreening (GES) uitgevoerd, wat niet verplicht was, maar extra is gedaan. De uitkomsten daarvan zijn geïntegreerd in het uiteindelijke plan. Over slagschaduw vertelt ze dat de norm strakker is dan landelijk, met maximaal één uur per jaar voor de gehinderden.

2375 De gedeputeerde merkt op dat sommige leden sceptisch zijn over het overleg met omliggende gemeenten. Ze benadrukt dat er wel degelijk overleg is geweest en dat dit blijkt uit toezeggingen zoals die van Amsterdam aan Zaanstad. Het doel van het overleg is niet om een project stop te zetten omdat iemand ertegen is, maar om te luisteren naar zorgen en te proberen deze te mitigeren. Participatie betekent niet automatisch dat men zijn zin krijgt, maar dat men gehoord wordt en dat er, waar mogelijk, aanpassingen worden gemaakt.

2385 Ze besluit met te zeggen dat er veel overleg is geweest, ook buiten de reguliere RES-overleggen, en dat de sfeer van het overleg gericht is op het vinden van manieren om door te gaan met het project en het acceptabel te maken voor alle partijen. Vanuit Amsterdam en de RES is dit een gewenst project, en dat geldt ook voor de provincie.

2390 De heer **Becker** (BBB) merkt op dat de insprekers, de wethouder van Oostzaan en een raadslid van Zaanstad, als ook de inwoners duidelijk een andere mening hebben over de participatie. En dat de woonbootbewoners in eerste instantie is gemeld dat er geen windmolens zouden komen en dat zij daarna niet zijn meegenomen in de participatie. Hoe plaatst gedeputeerde dat?

2395 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de wethouder uit Oostzaan tegen het plan is en dat ze recentelijk met deze wethouder heeft gesproken. De gedeputeerde erkent dat er in het verleden, specifiek in 2012, mogelijk fouten zijn gemaakt omtrent dit project. Ze wijst op het voortschrijdend inzicht en de inspanningen die sindsdien zijn gedaan om de situatie te verbeteren. Ze benadrukt dat, ondanks alle inspanningen en goede bedoelingen van nieuwe betrokkenen, het moeilijk is om fouten uit het verleden te vergeten. Ze geeft aan dat ze de situatie niet ongedaan kan maken, ongeacht hoeveel ze erover praat.

2400 De heer **Heijnen** (CDA) haalt een specifiek punt aan over de RES en de voorwaarde die bij het aannemen ervan is gesteld. Hij benadrukt dat er, voordat men doorgaat met de gebieden in de

RES, contact moet zijn gezocht met de buurgemeenten, met name wanneer deze zoekgebieden op een gemeentegrens liggen. Hij vraagt zich af of dit contact daadwerkelijk is gezocht voordat men doorging met dit specifieke project.

2405

Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt dat het RES-proces intensief is en zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau veel aandacht krijgt. Er is regelmatig overleg tussen verschillende partijen. Ze benadrukt dat de provincie direct aan de slag is gegaan met het intensiveren van de participatie en het betrekken van buurgemeenten nadat hierom vanuit de Staten was gevraagd. Ze geeft aan dat hoewel de provincie dit misschien te laat heeft gedaan, er wel degelijk werk van is gemaakt. Gedeputeerde Kocken vermeldt dat diverse gemeenten, waaronder Landsmeer en Zaanstad, positief staan tegenover het RES-proces en dit specifieke project. Alleen Oostzaan blijft kritisch. Ze benadrukt het belang van de gezamenlijke opgave en dat veel partijen het project steunen.

2410

2415

De heer **De Wit** (VVD) vraagt voor verduidelijking over het participatieproces met buurgemeenten in het kader van de RES. Hij wil weten of de manier waarop de provincie dit proces met buurgemeenten heeft aangepakt, als voorbeeld kan dienen voor toekomstige conflicten binnen de RES.

2420

Gedeputeerde **Kocken** erkent dat er in het verleden wellicht niet proactief genoeg is gehandeld en dat dit heeft geleid tot discussies en conflicten. Ze uit haar wens om in de toekomst proactiever te werk te gaan om dergelijke hobbels te voorkomen. Ze benadrukt dat het van belang is dat projecten, ondanks eventuele tekortkomingen, goed genoeg worden bevonden om door te gaan. Haar ambitie is om proactiever te zijn en om te leren van eerdere ervaringen. Ze stelt dat het ideaal zou zijn als gemeenten zelf hun buurgemeenten benaderen, zonder dat provinciale bemoeienis nodig is. Echter, als dit niet gebeurt of als er problemen ontstaan, is het de rol van de provincie om dit te begeleiden of aan te jagen.

2425

2430

Mevrouw **Bouhrel-Lascaris** (SP) wijst Gedeputeerde Kocken op het feit dat, hoewel de gemeente Landsmeer de RES heeft omarmd, er een motie is aangenomen waarin staat dat het niet wenselijk is om energieambities te realiseren nabij de gemeentegrens van omliggende gemeenten zoals Amsterdam in relatie tot gemeenten als Landsmeer, Oostzaan en Zaanstad. Ze uit haar zorgen over dit specifieke punt.

2435

Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat ze blij is dat alle gemeenten in de RES-regio Zuid de RES ondersteunen. Ze erkent dat er bedenkingen zijn vanuit Landsmeer, maar ze is tevreden dat de RES als geheel wordt omarmd door alle gemeenten in de regio. Ze merkt op dat er wellicht nog aanpassingen zullen komen bij de herijking van de RES, maar benadrukt het belang van samenwerking binnen de regio. Ze benadrukt ook dat ze niet heeft gezien dat de wethouder van

2440

Landsmeer tegen het plan heeft ingesproken.

2445

Vervolgens gaat Gedeputeerde Kocken in op het concept van lokaal eigenaarschap. Ze legt uit dat het streven naar lokaal eigenaarschap uit Den Haag komt en dat dit ook door de provincie is bekrachtigd in hun akkoord. Het idee achter lokaal eigenaarschap is om ervoor te zorgen dat lokale gemeenschappen en inwoners kunnen profiteren van de energietransitie, in plaats van grote buitenlandse bedrijven. Ze wijst erop dat lokaal eigenaarschap niet alleen is bedoeld voor mensen die direct hinder ondervinden van bijvoorbeeld een windmolen, maar dat het gaat om ontwikkelingen in een bepaald gebied en de bredere gemeenschap daaromheen. Ze benadrukt

2450 dat iedereen, ongeacht hun directe verbinding met een energieproject, kan participeren en profiteren van deze projecten. Ze besluit met te zeggen dat het belangrijk is dat burgers de kans krijgen om deel te nemen aan de energietransitie en de voordelen daarvan te plukken.

2455 Gedeputeerde Kocken reageert op een vraag van de ChristenUnie betreffende het tonaalgeluid. Ze bevestigt dat er gehandhaafd zal worden op het tonaalgeluid en dat dit zal gebeuren met behulp van de Vercammencurve. Ze voegt eraan toe dat deze curve goed te handhaven is.

2460 Gedeputeerde Kocken gaat vervolgens in op de verschillen in de visualisaties die zijn verstrekt. De visualisaties zijn niet geijkt of gecontroleerd door de provincie. De visualisaties zijn aangeleverd door de initiatiefnemer. Hoewel ze ervan uitgaat dat deze correct zijn, kan ze niet garanderen dat ze volledig kloppen. Ze meent dat het voor een initiatiefnemer nadelig zou zijn om misleidende beelden te verstrekken. Desondanks erkent ze dat de beelden van een van de insprekers ook geloofwaardig kunnen zijn. Ze belooft verder onderzoek te doen naar de discrepantie tussen de beelden, aangezien ze begrijpt dat dit vragen oproept bij de commissie.

2465 De heer **Klein** (CU) vraagt of de visualisatie een rol heeft gespeeld in de beoordeling en het advies van de OD.

2470 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze hierop later zal terugkomen, omdat ze dit op het moment niet direct kan beantwoorden.

In reactie op de nog openstaande vraag van de heer **Heijnen** (CDA) over de hoofdgroenstructuur antwoordt gedeputeerde **Kocken** dat de Amsterdamse gedragscode niet bindend is voor Gedeputeerde Staten. Echter, er wordt zoveel mogelijk rekening mee gehouden. Ze wijst op paragraaf 5.5 van de NRD waarin wordt aangegeven dat de Noorder IJ-Plas deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur. Hierin wordt benadrukt dat de effecten op de natuurwaarde worden vastgesteld zodat deze bij de besluitvorming kunnen worden bekeken. Dit omvat ook de effecten gerelateerd aan de aanleg van het project. Verder stelt ze dat volgens de hoofdgroenstructuur windturbines niet worden geacht inpasbaar te zijn, tenzij ze door een gemeentelijk raadsbesluit zijn aangemerkt als zoekgebied voor windenergie en er is aangetoond dat er geen onaanvaardbare effecten zijn. Dit laatste is onderzocht in de MER, en in dit specifieke geval zijn er geen onaanvaardbare effecten vastgesteld.

Tweede termijn commissie

2485 De heer **Kanik** (D66) geeft aan het betoog van de gedeputeerde sterk te vinden. Uit documenten is gebleken dat er zorgvuldig is gehandeld. Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks en PvdA over dit project en geeft aan dat D66 voor de 'verklaring van geen bedenkingen' zal stemmen.

2490 De heer **De Wit** (VVD) bedankt de gedeputeerden voor de beantwoording van de vragen. Hij geeft aan dat de VVD de antwoorden zal meenemen in de fractiebespreking. Er zijn nog enkele openstaande punten die de VVD ook zal meenemen bij het bepalen van hun standpunt. Hij heeft echter nog één vraag over de netcongestie, die door verschillende partijen is aangehaald. Hij wil weten of dit project invloed heeft op de situatie van netcongestie in het betreffende gebied.

2495 De heer **Karar** (PvdA) complimenteert met de bijdrage van de gedeputeerden. Hij benadrukt het belang van het onderscheid tussen wetenschap en persoonlijke mening. Hoewel beide belangrijk zijn, is het van belang om te beslissen wanneer welke informatie van belang is in het besluitvormingsproces. Hij erkent de zorgen van omwonenden, maar waardeert ook de grondige onderzoeken die zijn uitgevoerd door de ambtenarij. PvdA is van mening dat de gestelde normen
2500 gehandhaafd moeten worden.

De heer **Hollebeek** (PvdD) geeft aan dat hij nog een vraag had, maar dat deze reeds is gesteld door de VVD.

2505 *Tweede termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Kocken** geeft allereerst aan dat de visualisaties geen rol hebben gespeeld in de beoordeling. Zelfs als later blijkt dat de visualisaties aangepast zouden moeten worden, verandert dit het oordeel niet, aangezien deze niet zijn meegewogen.

2510 Vervolgens gaat de gedeputeerde in op de vraag over netcongestie. Ze verwijst naar de recente mededeling van TenneT, waarmee ze de vergadering opende. Deze mededeling betreft congestie op het gehele net, gerelateerd aan het leveren van stroom door energieleveranciers aan
2515 afnemers. Wat betreft het leveren van stroom aan de energieleveranciers, zoals windmolens en zonneparken, is er op dit moment in Zuid geen congestie. In Noord zijn er op enkele specifieke locaties congestieproblemen. Dit specifieke project zal echter geen invloed hebben op de huidige situatie van netcongestie.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken en concludeert dat de voordracht Vaststellen van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark
2520 Noorder IJ-Plas te Amsterdam als bespreekstuk wordt doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 13 november 2023.

4 Sluiting

2525 De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.38 uur.

Sluiting om 23.38 uur.

Onderwerp	Inhoud	Nummer	Fractie	Portefeuillehouder	Datum PS	Behandelen in	Stand van zaken GS
Motie: Nacht voor de nacht	PS verzoeken Gedeputeerde Staten : – Te inventariseren welke mogelijkheden de provincie heeft om nachtelijke verlichting te verminderen en dat zo mogelijk ook te doen – Gemeentes te attenderen op mogelijkheden om nachtelijke verlichting te dimmen of uit te zetten – Terug te koppelen aan de commissie	M183-2023	GroenLinks, D66, BBB, PvdD	Kocken, R.	06-11-2023	Commissie Leefomgeving	

	Leefomgeving over de afdoening van de motie.						
Motie: Provinciale Regierol Energiecongestie	PS verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om: Vanuit de Taskforce in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van bedrijven en bedrijvenorganisaties om te verkennen hoe de provinciale regierol inzake de energiecongestie verder ingevuld en verzaamd kan	M182-2023	VVD, JA21, CDA, BBB	Kocken, R.	06-11-2023	Commissie Leefomgeving	

	<p>worden Hierbij nadrukkelijk het gesprek te zoeken met zowel de aanbodkant als de vraagkant van het bedrijfsleven, en te zoeken naar kansen voor samenwerking bijvoorbeeld door te experimenteren met energiecoöperaties Bij de verdere invulling van de provinciale regierol expliciet te onderzoeken</p>						
--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>wat nodig is om de procedures te versnellen, de benodigde infrastructuur (versneld) aan te leggen en innovatie oplossingen (financieel) te kunnen stimuleren Hierbij samen op te trekken met de lokale overheden bij de verdere uitvoering van de uitkomsten van dit onderzoek Daarnaast kansen en knelpunten</p>						
--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>vanuit de landelijke wet- en regelgeving te identificeren deze aan te kaarten bij het Rijk en te zoeken naar financieringsm ogelijkheden Uiterlijk op 1- 5-2024 aan Provinciale Staten te rapporteren over de uitkomsten van bovengenoemd e verkenning, zodat bij de behandeling van een begrotingswijzi ging gedurende</p>						
--	--	--	--	--	--	--	--

	2024 eventueel aanvullend budget door Provinciale Staten beschikbaar kan worden gesteld voor de "Adaptieve Uitvoeringsagenda Energie-infrastructuur" binnen de programmabegroting "Bijdragen aan de energietransitie".						
Motie: Vooruitkijken.	PS roepen GS op: -uit te werken hoe de provincie precies de IPO Bouwstenenvisi	M132-2023	PvdD, ChristenUnie	Olthof, J.	02-10-2023	Commissie Leefomgeving	23-10-2023 De inzet van het VTH-instrumentarium voor CE is verwerkt in de

	<p>e CE en VTH gaat verwerken in eigen beleid en het VTH-instrumentarium gaat inzetten om de transitie naar een circulaire economie te versnellen hierover dit jaar terugkoppeling te geven aan PS.</p>						<p>uitvoeringsprogramma's van de OD's. PS wordt hier voor het eind van dit jaar over geïnformeerd</p>
<p>Motie: Planning sluiting Kookgasfabriek 2 per 2029</p>	<p>PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten: Genoemde stappenplan te actualiseren en te concretiseren</p>	M126-2023	BBB, VVD	Olthof, J.	02-10-2023	Commissie Leefomgeving	<p>20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel vanuit GS volgt eind 2023.</p>

	Tata nadrukkelijker op haar verantwoordelijkheid te wijzen om zich strikter te houden aan de gemaakte afspraken om te komen tot sluiting van de kookgasfabriek 2 voor eind 2029 en PS hierover voor het eind van 2023 te informeren.						
Motie: Landelijke politiek, maak ter bescherming van onze	PS roepen alle Tweede Kamerleden en het kabinet op om: gezondheid op	M119-2023	PvdA, GroenLinks, PvdD, ChristenUnie, Volt	Olthof, J.	02-10-2023	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Motie is zoals gevraagd verspreid onder verschillende

<p>inwoners betere wet- en regelgeving.</p>	<p>de eerste plaats te zetten, door zo snel en ambitieu mogelijk aan de slag te gaan met strengere milieunormen en meer instrumentariu m, zodat de provincie haar inwoners beter kan beschermen tegen de negatieve gezondheidseff ecten van Tata Steel en andere industrie. en verzoeken Gedeputeerde Staten om deze</p>						<p>kamerleden/ka binetsleden. Afdoeningsvoo rstel volgt.</p>
---	--	--	--	--	--	--	--

	motie te verspreiden onder de relevante Kamerleden en kabinetsleden.						
Motie vreemd: Provinciale Staten trekt een grens: Stop met houtige biomassa!	PS verzoekt Gedeputeerde Staten: – onderzoek te doen naar (juridische) mogelijkheden om toekomstige vergunningen voor biomassacentrales, gebruikmakend van houtige biomassa en samengesteld uit hiervoor gekapte	M113-2023	JA21, BBB, VVD, CDA, PVV, PvdD, FvD	Kocken, R.	02-10-2023	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Er wordt op dit moment een reactie op de motie uitgewerkt.

	<p>bomen, te verbieden, zoals door het opstellen van een 'Biomassastrategie' en/of het aanpassen van de omgevingsverordening, en hierover te rapporteren aan Provinciale Staten van Noord-Holland</p>						
<p>Motie: Gebruik kennis van dierenwelzijnsexperts</p>	<p>PS verzoeken de OD NHN: – om met dierenwelzijnsorganisaties zoals Faunabescherming en Dierenbescherming</p>	<p>M100-2023</p>	<p>PvdD</p>	<p>Beemsterboer, J.</p>	<p>10-07-2023</p>	<p>Commissie Leefomgeving</p>	<p>20-11-2023: Geen wijzigingen. 02-08-2023: Uitvoering nog niet opgestart.</p>

	<p>ming in gesprek te gaan over de mogelijkheden om in de toekomst de kennis van de organisaties te betrekken, met als doel het onnodig doden van dieren te voorkomen.</p>						
<p>Motie: Ook bij OD NHN scherp aan de wind varen voor welzijn inwoners</p>	<p>PS verzoeken de OD NHN – voor de nieuwe VTH-strategie de mogelijkheden te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven, in het belang van het welzijn</p>	<p>M99-2023</p>	<p>PvdD</p>	<p>Beemsterboer, J.</p>	<p>10-07-2023</p>	<p>Commissie Leefomgeving</p>	<p>20-11-2023: Geen wijzigingen. 10-08-2023: De motie wordt meegenomen in twee documenten: 1. Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland</p>

	<p>van inwoners en hun leefomgeving.</p>						<p>2024 - 2028. In de huidige nota is voorgeschreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Beleidsnota (besluitvorming voorzien eind 2023). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op de onderwerpen natuurbescherming worden</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>hierin meegenomen. 2.Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2028. Deze is in voorbereiding en wordt in het najaar aan PS toegezonden. De beleidsopgaven , werkwijzen en methoden voor uitvoering en handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>Motie: Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen</p>	<p>Provinciale Staten roept Gedeputeerde Staten op: – Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen – Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk (de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te</p>	<p>M42-2023</p>	<p>JA21, PvdD, CDA, D66, GroenLinks, ChristenUnie</p>	<p>Olthof, J.</p>	<p>30-05-2023</p>	<p>Commissie Leefomgeving</p>	<p>20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en</p>
---	--	-----------------	---	-------------------	-------------------	-------------------------------	--

	<p>formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN – TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te nemen in een vergunningsaanvraag.</p>						<p>stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23–2022 en 45–2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252–2022, M170–2022 en M42–2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Staten te zenden. 02-08-2023: Wordt waar relevant meegenomen in gesprekken met EZK en Tata Steel.
Motie Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten.	PS dragen het college van GS op: – te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld	M252-2022	PvdD, DENK, SP, PvdO	Olthof, J.	19-12-2022	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties

	<p>door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2 – en daarover P5 zo snel mogelijk te informeren</p>						<p>aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022,</p>
--	---	--	--	--	--	--	--

							<p>M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: In de vorige update aangeven dat de provincie, OD NZKG en het ministerie van IenW in gesprek zijn over de vraag hoe de feitelijke reductie van PAK inzichtelijk kan worden</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>gemaakt. De huidige inschatting is dat de reductieclaim in het elektronisch milieujarverslag (e-MJV) uit 2022 deels zichtbaar wordt en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geverifieerd kan worden. Zie ook de Kamerbrief van lenW van 16 januari 2023, blz. 4). Het e-MJV over 2022 moet nog beoordeeld</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>worden. De OD NZKG heeft emissiemetingen uitgevoerd bij de KGF2 aan zogenoemde puntbronnen. De metingen aan diffuse bronnen lopen nog. 05-06-2023 De provincie, OD NZKG en het ministerie van IenW zijn in gesprek over de vraag hoe de feitelijke reductie van PAK inzichtelijk kan worden gemaakt. De huidige inschatting is</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>dat de reductieclaim in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) uit 2022 deels zichtbaar wordt en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geverifieerd kan worden. Het e-MJV over 2022 is ingediend en wordt beoordeeld door de OD NZKG. Zie ook de Kamerbrief van IenW van 16 januari 2023, blz. 4).</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							De OD NZKG heeft emissiemetingen uitgevoerd bij de KGF2 aan zogenoemde puntbronnen, de metingen aan diffuse bronnen moeten nog later dit jaar plaatsvinden. De uitvoering van metingen aan de diffuse bronnen is afhankelijk van de meteorologie. 02-01-2023 Geen wijzigingen.
Motie RES versnelling	PS dragen Gedeputeerde	M230-2022	D66, GroenLinks,	Kocken, R.	14-11-2022	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Wij hebben u

	<p>Staten op om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden (plus bijbehorende infrastructuur) en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'sen, • te verkennen op welke punten de provincie meer regie kan gaan nemen mocht 		<p>CDA, PvdA, ChristenUnie</p>				<p>apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. Ondertussen in de windkwartierm aker aan de slag en heeft ook het provinciaal loket vorm gekregen. Zo worden gemeenten nu vanuit de provincie ondersteund bij het uitwerken van zoekgebieden. 09-08-2023:</p>
--	---	--	--------------------------------	--	--	--	---

	<p>de opgave echt niet gehaald worden, • te onderzoeken of met 1 loket, waar integraal alle provinciale regels/beleid die voor een RES zoekgebied of wind/zonproject gelden snel in beeld gebracht kunnen worden, een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden, • De</p>						<p>Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht</p>
--	---	--	--	--	--	--	--

	bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan Provinciale Staten.						gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een
--	---	--	--	--	--	--	---

							<p>kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 21-02-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 24-01-2023: Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief over de voortgang in de uitvoering van de motie "RES versnelling" (M230-2022).</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>Besluit GS: PS met bijgaande brief te informeren over de voortgang in de uitvoering van de motie "RES versnelling" (M230-2022). 11-01-2023</p> <p>Wij verwachten u in februari 2023 per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.</p>
<p>Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal</p>	<p>PS Verzoeken GS: · Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te</p>	<p>M170-2022</p>	<p>VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie,</p>	<p>Olthof, J.</p>	<p>19-09-2022</p>	<p>Commissie Leefomgeving</p>	<p>20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september</p>

	<p>informer over de route richting Groen Staal · Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoorde lijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot</p>		<p>PvdD, CDA, DENK, JA21</p>				<p>2023 (kenmerk 2102310/2102 316) 09-10- 2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09- 2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen</p>
--	---	--	----------------------------------	--	--	--	--

	<p>een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdpijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de</p>						<p>(afdoeningsvoor- stel voor moties 23- 2022 en 45- 2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9- 2023: de interimcommis- sie van 15-05-</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

	<p>uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek • In aanvulling op het door G5 aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten. • Er bij de staatssecretaris</p>						<p>2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/1987583). 02-01-2023 De voortgang van deze motie is opgenomen in brief 14 december 2022 (kenmerk 1938667/1943884). Reactie</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.</p>						<p>wordt opgenomen in aanbiedingsbri ef aan PS over PCR en projectbesluit Heracless (onderdeel groen staal) 18-10-2022 Op dit moment is nog steeds de planning om PS hier voor 1 januari 2023 nader over te informereren.</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

<p>Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen</p>	<p>PS roepen GS op om: – bij de uitvoering van de Agenda Slimme en Schone Logistiek (binnen de provinciale mogelijkheden) niet actief in te zetten op het stimuleren en subsidiëren van biobrandstoffen die volgens wetenschappelijke inzichten die schadelijker zijn dan, of even schadelijk zijn als, fossiele brandstoffen – in verschillende</p>	<p>M43-2022</p>	<p>PvdD, SP, GroenLinks</p>	<p>Olthof, J.</p>	<p>04-04-2022</p>	<p>Commissie Leefomgeving</p>	<p>23-10-2023: De verwachting is dat het afdoeningsvoorstel eind 2023 vanuit GS aan PS gestuurd zal worden. 02-08-2023: Geen wijzigingen. 05-06-2023 Het conceptrapport om de ontwikkeling en impact van verschillende duurzame energiedragers in kaart te brengen waarop 17 oktober opdracht tot gegeven is, is</p>
---	--	-----------------	-----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------------------	--

	<p>relevante overlegstructur en het standpunt in te brengen dat de provincie het verder investeren in zulke biobrandstoffen onwenselijk vindt.</p>						<p>ambtelijk opgeleverd. Ambtelijk wordt dit de komende tijd geanalyseerd en voorzien van een appreciatie alvorens het aan een nieuw college van Gedeputeerde Staten voorgelegd wordt. 24-01-2023 Geen wijzigingen 18-10-2022 Op 17 oktober is opdracht gegeven om de ontwikkeling en impact van verschillende</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							duurzame energiedragers in kaart te brengen. Op 27 oktober is het Noord-Hollands convenant waterstof in zware mobiliteit gelanceerd met rond de 60 ondertekenaars , waaronder veel ondernemers, om te komen tot een basisnetwerk van waterstoftankstations in Noord-Holland. 08-08-2022
--	--	--	--	--	--	--	--

								Bij gesprekken over alternatieve energiedragers voor logistiek focussen we op dit moment op waterstof en elektriciteit. Dit doen we onder andere door de Noord-Hollandse waterstofstrategie, de betrokkenheid bij het Nationaal Waterstofprogramma, toetreding tot het RH2INE programma en de aanpak via de Nationale
--	--	--	--	--	--	--	--	---

							Agenda Laadinfrastructuur. Ook is een traject gestart om meer objectieve duidelijkheid te krijgen over de gevolgen van de verschillende energiedragers in Noord-Holland en andere gebieden.
Motie Zicht op verbetering leefomgeving	PS verzoeken GS: • voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van	M23-2022	D66, PvdA, GroenLinks, VVD	Olthof, J.	07-03-2022	Commissie Leefomgeving	17-10-23 - Cie Leefomgeving heeft niet ingestemd met afdoen van motie 23-2022. 09-10-2023: uit

	<p>vergunningen om tot groen staal te komen</p> <ul style="list-style-type: none"> • er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden <p>m.b.t.: – gezondheid een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • voor 1 april 2022 						<p>besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023:</p> <p>Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel.</p> <p>Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn · met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen</p>						<p>2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

	<p>zijn als doelen niet –binnen de gestelde termijn– worden behaald • de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.</p>						<p>motie blijft nog openstaan. De planning is dat de afhandeling van deze motie in GS van 12 sept aan de orde komt. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/1987583). 02-01-2023 Zie stavaza motie M170/2022. In de daar bedoelde brief wordt ook nader ingegaan</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>op het punt uit deze motie inzake de DRI en een Kooksfabriek en een Hoogoven. 18-10-2022 De voortgang op deze motie zal voortaan gezamenlijk/in samenhang met die op motie 170 worden gecommuniceerd. 15-08-2022 GS hebben op 30 maart 2022 per brief op de motie gereageerd (kenmerk</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							1796357/1796358). Als er nieuwe ontwikkelingen zijn worden PS daar opnieuw over geïnformeerd. 16-03-2022 GS werken aan een brief in reactie op de motie.
Motie Windturbines en gemeentegrenzen	PS dragen het College van Gedeputeerde Staten op om, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen,	M127-2021	VVD, D66, PvdA, DENK, SP, JA21	Kocken, R.	05-07-2021	Commissie Leefomgeving	20-11-2023 geen wijzigingen 09-08-2023 geen wijzigingen. 05-06-2023 De dicta van moties 127-2021, 108-2021, 24-2021 zijn dermate

	<p>vanuit de provinciale regiefunctie de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten op te laten stellen als onderling afsprakenkader hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij gemeentegrenzen • om zich in te spannen om, indien deze situatie zich aan de provinciegrenzen</p>						<p>vergelijkbaar dat wij ten behoeve van het overzicht een gebundelde update geven voor de uitvoering van deze moties. Net als in de update van november op meerdere plekken weer voortgang in intergemeentelijke afstemming (zowel bestuurlijk als ambtelijk). Geingebied Binnen het Geingebied zijn in het verleden</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

	<p>en mocht voordoën, met de aangrenzende gemeenten in onze buurprovincies over en weer tot vergelijkbare afspraken te komen · om tijdig vóór de behandeling van de Omgevingsver- ordening 2022 in de commissie RWK, de resultaten aan Provinciale Staten te rapporteren.</p>						<p>plannen en weerstand op plannen geweest voor de opwek van windenergie. Hierop heeft er een behoorlijke tijd de status- quo op gelegen. Plannen voor wind raken vaak aan meerdere gemeenten en mogelijk ook meerdere provincies, hier ook Noord- Holland. Inmiddels zijn er in de provincie Utrecht nieuwe</p>
--	---	--	--	--	--	--	--

							<p>stappen gezet. Er wordt een planMER doorlopen om de opwekpotentie, randvoorwaard en van 77 gebieden onderzocht. Het Geingebied maakt hier onderdeel van uit. Als provincie zijn we gesprekspartner binnen dit traject van de planMER en van de betrokken gemeenten. Holendrecht In de oksel van de Rijkswegen A9</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							en A2 is er vanuit een windcoöperatie en in afstemming met de gemeente Ouderkerk a/d Amstel een verkenning gaande naar de mogelijk potentie en binnen welke randvoorwaard en van opwek van windenergie. In opdracht van initiatiefnemer worden onderzoeken uitgevoerd. Als provincie hebben we
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>reeds inhoudelijke opmerkingen en bedenkingen meegegeven. Als provincie onderhouden we het contact met betrokken en omliggende gemeenten en volgen we inhoudelijk de producten die worden opgeleverd en het proces wat partijen gezamenlijk doorlopen. Verwacht wordt dat komende maanden de eerste</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>onderzoeken naar de randvoorwaard en gereed zijn om ambtelijk te bespreken.</p> <p>Groene Hart In het kader ven de Groene Hart NOVEX aanpak werken de drie Groene Hartprovincies en het rijk samen aan een onderzoek naar energieopwekk ing in het Groen Hart.</p> <p>Met dit wordt aan de hand van ruimtelijke scenario's verkent hoe energieopwekk</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>ing op de langetermijn (2050) op een goede manier een plek kan krijgen in het Groene Hart. Dit onderzoek is bedoeld als inspiratie voor de RES en bouwsteen voor het toekomstperspectief Groene Hart wat vanuit de NOVEX wordt opgesteld. Diemerscheg Diemen is een planMer procedure gestart voor al haar</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>windzoekgebieden. Mbt Diemerscheg – dat op de grens ligt met Amsterdam – wordt afstemming gezocht met Amsterdam die ook een planMER procedure voor haar windzoekgebieden doorloopt. Zowel Diemen als Amsterdam betrekken ons zorgvuldig bij de diverse stappen in dit proces. Windturbines Noorder IJ-plas</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p> Cornelis Douwesterrein Door de buurgemeente n Oostzaan, Landsmeer, Zaanstad en Amsterdam is aan de provincie Noord-Holland gevraagd om de procescoördina tie op ambtelijk én bestuurlijk niveau tussen betrokken gemeenten op te pakken. Deze rol wordt ambtelijk door de provincie ingevuld en als bestuurder is</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>Edward Stigter aanspreekpunt. Naast de rol van procescoördinatie is de provincie Noord-Holland tevens bevoegd gezag. Deze rol is wat de vergunningen betreft gedelegeerd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Gemeenten en provincie zijn in nauwe afstemming betrokken bij de windopgave</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Noorder IJ-plas Cornelis Douwesterrein. Het project bevindt zich in het eindstadium van de MER- fase. Provinciale Staten dienen nog een vvgb - verklaring van geen bedenkingen af te geven. Op de vergunningsaa nvraag van de initiatiefnemer (5 samenwerkend e Amsterdamse windcoöperatie s) kan door
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>bezwaarhebber den beroep worden aangetekend. De samenwerking tussen de buurgemeente n is op het niveau van een goede buur en daar werken we continue aan verder. Haarlemmerme er We zijn in overleg met Haarlemmerme er over de verdere uitwerking van windzoekgebie d Spoordriehoek. De gemeente</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							heeft te kennen gegeven een gezamenlijk proces met de provincie te willen vormgeven de manier waarop onderzoeken wij momenteel. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES- voortgangsrap portage, per brief te kunnen informereren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmoitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.</p> <p>04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).</p>
Motie gesprekken	PS verzoekt het college: –	M108-2021	DENK, PvdD	Kocken, R.	05-07-2021	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Wij hebben u

<p>tussen buurgemeente n</p>	<p>gesprekken te organiseren met en tussen buurgemeente n die zorgen uiten over gebrekkige afstemming ten aanzien van de plaatsing van windturbines – te onderzoeken waar de knelpunten zitten en mogelijke oplossingen aandragen – en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.</p>						<p>apart per brief met kenmerk 1968654/1968 756 over de uitvoering van deze motie geinformeerd. Ook zijn in het uitvoeringspro gramma voor de RES, waar de colleges van B&W en GS mee hebben ingestemd, staan verschillende afspraken voor gesprekken tussen buurgemeente n. Zo hebben gemeenten ingestemd met de afspraak om</p>
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	---

							<p>gemeenten die grenzen aan hun zoekgebieden actief te betrekken te raadplegen. Daarbij gaat het ook over belanghebbend en inwoners die aan deze gemeentegrenz en wonen. Er is afgesproken dat de provincie daarbij kan faciliteren, door bijvoorbeeld het organiseren van een omgevingstafel , of financiële</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>ondersteuning bieden bij procesparticipatie. Er zijn door ons al verschillende vormen van omgevingsstafels georganiseerd. Zo wordt gebruik gemaakt van onze regeling Ruimtelijke Samenhang, waar in opdracht van de provincie met verschillende gemeenten naar een gebied wordt gekeken. Ook</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>kunnen gemeenten gebruik maken van onze regeling participatie. Hierbij ondersteunen we gemeenten met het opstellen van beleid, maar worden ook sessies georganiseerd. Tot slot werken we aan een afsprakenkader . Hoe een dergelijk kader er uit kan zien wordt gezien op basis van alle ervaringen die zijn</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>opgedaan in het RES-proces. Van belang is te noemen dat een dergelijk kader niet vanuit de provincie op te leggen valt omdat we gelijkwaardig partner in de RES zijn. Wel kunnen we ambtelijk en bestuurlijk dit kader inbrengen.</p> <p>09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmo- nitoring van het RES Uitvoeringspro- gramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeente n. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming
--	--	--	--	--	--	--	---

							tussen buurgemeentes en andere belanghebbend en te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: – in het vervolgtraject van de RES terughoudend te zijn in de uitwerking van zoekgebieden voor de opwekking van windenergie in het IJmeer	M106–2021	PvdD, PVDA, GL, D66, DENK	Kocken, R.	05–07–2021	Commissie Leefomgeving	20–11–2023: Amsterdam heeft besloten om een plan– milieueffectrap port (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie

								Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>begin 2024- vindt de integrale belangenafwegi ng plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteem efficiëntie, worden meegewogen. 09-08-2023: Amsterdam heeft besloten om een plan-</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam - naar verwachting begin 2024- vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteem efficiëntie, worden meegewogen. 05-06-2023 Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam - naar verwachting begin 2024-
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteem efficiëntie, worden meegewogen.</p> <p>11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.</p> <p>26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht.</p> <p>04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES uitvoeringspro gramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES Uitvoeringspro gramma, per brief te kunnen informereren over de voortgang van</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringspro gramma RES en voorstel afdoen moties. 04- 11-2021 Gemeente Amsterdam is gestart met een reflectiefase. Hierin zullen zij een expertgroep natuur opzetten en daarin zal ook de provincie deelnemen. In deze reflectiefase worden alle</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							(mogelijke) aandachtspunt en voor de uitwerking van de RES- zoekgebieden besproken. Hier is bijvoorbeeld het nog uit te voeren onderzoek naar vogeltrekroutes een onderdeel van.
Motie RES: Meer initiërende rol provincie	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: – in het vervolgtraject van de RES een meer initiërende rol te nemen daar	M104-2021	PvdD, PvdA, DENK	Kocken, R.	05-07-2021	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Voortgang/afd oeningsvoorste l voor deze motie volgt begin 2024. 09-08-2023: Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks

	<p>waar een zorgvuldige afweging in het geding komt.</p>						<p>OER-programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we een initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden langs wegen. Hier lopen nu diverse projecten of staan gepland: – Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912497 – A1, A6 – A7, A8 (start najaar 2023) –</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initiërende rol in het kader van recente motie 230- 2022 RES versnelling. 05-06-2023 Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks OER- programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we mee initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>langs wegen. Hier lopen du diverse projecten op of staan gepland: - Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912 497 - A1, A6 - A7, A8 (start najaar 2023) - A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initierende rol in het kader van recente motie 230- 2022 RES versnelling. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>2023, gelijktijdig met de RES- voortgangsrap portage, per brief te kunnen informereren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES</p> <p>Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie.</p> <p>13-04-2022</p> <p>Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES</p> <p>Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeente n. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en
--	--	--	--	--	--	--	---

							afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbend en te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
Motie Betrek buurgemeente n óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines	PS verzoeken het college GS: – Om bij gemeenten sterk aan te dringen op goede en adequate afstemming tussen de aangrenzende buurgemeente n van de zoekgebieden en daarover	M24-2021	DENK, JA21	Kocken, R.	08-03-2021	Commissie Leefomgeving	Wij hebben u apart per brief met kenmerk 1968654/1968756 over de uitvoering van deze motie geïnformeerd. Daarnaast zijn er gesprekken met gemeenten geweest over de behoefte van gemeenten hierin. Uit de

	terug te rapporteren aan de Provinciale Staten						gesprekken met gemeenten is de behoefte aan ondersteuning met name op windzoekgebieden gebleken. Het gaat hier om het bij elkaar brengen van gemeente met buurgemeenten, maar ook koppeling van initiatiefnemers met gemeenten. Vanaf juli 2023 is door ons een opdracht verleend aan een windkwartierm
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>aker. Deze wordt nu op zeven trajecten ingezet. 09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

								voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES</p> <p>Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeente n. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>Holendrecht en het Geingebied). 29-06-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met haar buurgemeente n, maar de provincie neemt, waar nodig een faciliterende rol op zich. Voorbeelden hiervan zijn wanneer het gebieden betreft die meerdere gemeenten of provincies beslaan (zoals</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							het Geingebied), ofwel omdat gemeenten ons direct vragen om overleg te organiseren. Gedeputeerde Stigter heeft, na toezegging in de commissie RWK van 10 juni, bestuurlijk contact opgenomen met Amsterdam en provincie Utrecht. Ook heeft gedeputeerde Stigter een mail gestuurd aan de Stuurgroep
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>NHZ om het belang van afstemming nogmaals te benadrukken. Naar aanleiding daarvan is in de stuurgroep NHZ op 25 juni de afspraak gemaakt om te komen tot een set samenwerkings afspraken. Deze afspraken zullen zich niet inhoudelijk richten op de zoekgebieden, maar zijn vooral procesmatig van aard. Bijvoorbeeld</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>over het uitnodigen van inwoners uit de buurgemeente n, de wijze van communiceren met inwoners, etc. Doel is om na het zomerreces een set afspraken klaar te hebben. 17-03-2021 Om bij de gemeenten erop aan te dringen om, in het kader van de mogelijke plaatsing van windturbines, óók de meningen van de bewoners te</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>peilen die wonen aan de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden. Daarbij ook te wijzen op het belang van een goede afstemming tussen buurgemeenten. Team energietransitie neemt dit bij alle overleggen die we in het kader van de uitvoering RES hebben met gemeenten mee als standaard</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							gespreksonderwerp.
Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie	PS hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN: • PS vragen GS om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces.	M135-2020	D66,PvdA,VVD	Kocken, R.	05-10-2020	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel voor deze motie volgt begin 2024. 08-08-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op

							deze afspraken bieden wij een provinciale regeling aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten
--	--	--	--	--	--	--	--

							benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie . Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd. 05-06-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op deze afspraken bieden wij een provinciale regeling aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie . Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.</p> <p>26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES Uitvoeringspro gramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES Uitvoeringspro</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>gramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringsprogramma RES en voorstel afdoen moties. 04-11-2021 De leidraad financiële participatie is opgesteld in samenwerking met gemeenten en de participatiecoalitie. De conceptversie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>is besproken in de energieregio's en wordt in samenwerking met de energieregio's verspreid. Op basis van de leidraad wordt gewerkt aan een provinciaal kader omtrent financiële participatie en lokaal eigendom. Ook is in samenwerking met de energieregio's een kennissessie georganiseerd op dit thema.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>Begin 2022 wordt de leidraad met PS gedeeld. Naast deze aandacht voor financiële participatie, onderzoeken we momenteel hoe we gemeenten verder kunnen ondersteunen als het gaat om procesparticipatie bij de uitwerking van zoekgebieden. 29-06-2021 Er zijn in opdracht van de provincie door Berenschot tientallen</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							gesprekken gevoerd met verschillende gemeenten, waterschappen en stakeholders uit het RES-proces. Er is geïnventariseerd waar de behoefte ligt op het onderwerp (financiële) participatie. Op basis van deze behoeften stelt Berenschot een Leidraad op om handvatten te geven aan de partijen hoe om te gaan met financiële
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>participatie. Hierbij wordt ook ingegaan op de mogelijkheden voor inwoners met een kleinere beurs. Deze leidraad komt na de zomer richting PS. 31-03-2021 We blijven inzetten op kennisdeling o.a. door het organiseren van een kennissessie over proces- en partiele participatie waar alle ambtelijk en</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>bestuurlijk RES partners en stakeholders zijn uitgenodigd (25 maart). Ook is er een Katern Proces gemaakt plus twee infographics die laten zien wat er allemaal aan communicatie/ participatie is gedaan in de aanloop naar de RES 1.0. Dit katern zit bij de RES 1.0 die vanaf eind april in besluitvorming gaat. Verder</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							hebben een extern bureau opdracht gegeven om te inventariseren hoe we de gemeenten kunnen ondersteunen bij (financiële) participatie. 11-01-2021 Voor gemeenten die de procesparticipatie willen versterken, stellen wij reeds financiële middelen beschikbaar. Daarnaast wordt ingezet op
--	--	--	--	--	--	--	--

							kennisdeling over participatie (thematafel jongerenparticipatie). Momenteel wordt verkend hoe na de RES 1.0 de procesparticipatie door de provincie gefaciliteerd kan worden.
Koppel biodiversiteit aan de energietransitie	PS roepen GS op: de energietransitie waar mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en	M125-2020	PvdD	Kocken, R.	05-10-2020	Commissie Leefomgeving	20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel voor deze motie volgt begin 2024. 09-08-2023: De provinciale ondersteuningsregeling

	<p>dat ook te doen in het vervolgtraject van de RES.</p>						<p>meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherm</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>ing samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spanning zich in om negatieve effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							georganiseerd waar natuurinclusiev e energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusiev e energietransitie uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 05-06-2023 De provinciale ondersteunings regeling meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherming samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spannen zich in om negatieve</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-
--	--	--	--	--	--	--	--

							financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies georganiseerd waar natuurinclusieve energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusieve energietransitie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.</p> <p>26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht.</p> <p>04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES Uitvoeringspro gramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmon itoring van het RES Uitvoeringspro gramma, per brief te kunnen informereren over de voortgang van</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022 04-11- 2021 Aanvullende inzet natuurinclusiev e energietransitie . Het Rijk, Provincies, NWEA, TenneT en groene partijen (Vogelbescher ming Nederland, Zoogdiervereni</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							ging en de Natuur en Milieu Federaties) werken samen aan het traject Natuurinclusiev e Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Het doel van dit traject is om te komen tot afspraken waarmee zowel wordt gezorgd voor de doorgang van de ontwikkeling van windparken en
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>hoogspannings verbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de staat van instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Deze afspraken op hoofdlijnen zullen in de komende periode nader worden uitgewerkt tot een akkoord. Het totaalpakket aan gemaakte afspraken</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							wordt vervat in een akkoord en een juridisch kader. M.b.t. natuurinclusieve zonneparken is inmiddels gestart met een nationaal onderzoek Ecocertified Solar Parks om te komen tot wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor beheer, inrichting en ontwikkeling van biodiversiteit in zonneparken. Het doel van Ecocertified
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>Solar Parks is om te komen tot een label waarmee uitgangspunten uit de gedragscode Zon op Land nog beter zijn geborgd. De provincie co-financiert dit onderzoek.</p> <p>25-05-2021: uit besluitenlijst GS d.d.11-05-2021: Besluit GS: 1. In te stemmen met de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ 2. De Statenvoordracht ter</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>besluitvorming aan te bieden aan Provinciale Staten waarbij wordt voorgesteld om: – de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ vast te stellen – de volgende moties als afgedaan te beschouwen: 121–2020 (vogeltrekroute s) 125–2020 (biodiversiteit) 128–2020 (aanpassen SDE++) 131– 2020 (effecten in beeld) 134– 2020 (advies cie MER) 136–</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>2020 (gedragscode BPL) en 138- 2020 (arbeidsmarktbeleid) 3. De portefeuillehouder der Klimaat en Energie en wethouder Thijs Kroese (als technisch voorzitter van de Stuurgroep RES NHZ namens de energieregio Noord-Holland Zuid) te machtigen om de RES 1.0 van de respectievelijke energieregio's Noord-Holland</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Noord en Noord-Holland Zuid, na besluitvorming door Provinciale Staten, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES 4. Vanuit het bovenlokale belang van de energietransitie de stuurgroepen RES NHN en RES NHZ de opdracht te geven om een uitvoeringsprogramma op te stellen, met daarin: - regionale
--	--	--	--	--	--	--	---

							samenwerkings afspraken met betrekking tot: * de uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind * de uitwerking van de Regionale Structuur Warmte – afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0 – afspraken m.b.t. data en monitoring – afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbud
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>get 5. Samen met de gemeenten van de deelregio's West-Friesland en Kop van Noord-Holland bij het Rijk aan te dringen op het mogelijk maken van het plan Duurzaam Leefbaar voor de Wieringerhoek. 31-03-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan oppakken. Inmiddels is er een</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>stroomschema “energie i.r.t. natuur, landschap en leefbaarheid” ontwikkeld in samenwerking tussen overheden en belangenorgani saties. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprinci pes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbend en helpen in de</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES. En uitdagen om te komen tot biodiversiteitsvriendelijke keuzes. De komende tijd zal het stroomschema worden betrokken bij de uitwerking van de RES- zoekgebieden.</p> <p>11-01-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>oppakken. Op 12 december jl. vond de eerste ronde van de thematafel “Ontwikkelprincipes” plaats. Daar is kennis gedeeld tussen partners waaronder milieu- en natuurorganisaties over de koppeling van energietransitie met milieu en natuur. Ook de kennis die door het Nationaal Programma RES is opgedaan wordt hierbij ingebracht. Op 10 februari</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>vindt een tweede ronde van deze thematafel plaats. De resultaten komen in een Stroomschema natuur, landschap en leefbaarheid. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprincipes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbend</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							en helpen in de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES.
Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur	Verzoek PS om 1. Gemeenten en waterschappen te laten inventariseren welke culturele en maatschappelijke organisaties die mede bijdragen aan Provinciale doelen als cultuur, cultuur historie en leefbaarheid aan de huidige situatie ten	M41-2020	PvdA, ChristenUnie, GroenLinks, VVD, D66, SP	Kocken, R. Rommel, E.	18-05-2020	Commissie Leefomgeving	10-10-2023: Motie staat geagendeerd voor commissievergaderingen voor afdoen in PS van 6-11. 14-08-2023: Het programma voor startende makers is in uitvoering. Hierover is PS geïnformeerd bij brief van 15 november 2022 (1400571/192)

	<p>onder dreigen te gaan 2. Te inventariseren welke maatregelen op korte termijn genomen moeten worden om deze organisaties te helpen de periode tot herstel van een meet normale situatie te overbruggen</p> <p>3. Een voorstel aan Provinciale Staten voor te leggen voor het instellen van een 'Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur'</p>						<p>0984).05-06-2023 De motie is in 3 tranches uitgevoerd in 2020, 2021 en 2022. De verstrekte subsidies aan gemeenten in tranche 2 (2021) zijn bijna allemaal vastgesteld en afgerekend. In najaar 2023 volgen de afrekeningen van tranche 3 (2022). 19-01-2023 De aanvragen voor de 3e tranche van het noodfonds zijn gehonoreerd in</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>(PNSI) om de kosten van deze noodmaatregel en voor de korte termijn te dekken 4. Voorwaarden op te stellen waar een gemeente of waterschap aan moet voldoen om in aanmerking te komen voor een beroep op het PNSI ter ondersteuning van de lokale maatschappelijke en culturele organisaties 5. Voor de uitvoering</p>						<p>de laatste maanden van 2022. De Staten zijn hierover met een brief (1929984) geïnformeerd. Naast de proposities van de gemeenten is de aanvraag voor een Impuls voor startende makers (Karavaan/Toneelschuur) gehonoreerd. Op dit moment wordt gewerkt aan de vaststellingen van tranche 2. De subsidies</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

	<p>samenwerking te zoeken met gemeenten, waterschappen en het Rijk, met in achtneming van ieders eigen competentie 6. Als startpunt te nemen een richtinggevend maar niet dwingend bedrag van Euro 10 mln 7. Financiering uit de eigen middelen doch, indien noodzakelijk, vreemd vermogen te overwegen en</p>						<p>die in de 3e tranche (2022) zijn verstrekt worden dit najaar met de gemeenten afgerekend. 29-11-2022: uit besluitenlijst GS d.d. 15-11-2022: Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen gericht op de culturele en maatschappelijke organisaties</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>daarbij een breed financieel instrumentarium te betrekken</p> <p>8. Gelet op de urgentie van de problematiek, de uitvoering van de verschillende onderdelen van deze motie zo spoedig mogelijk ter hand te nemen en PS regelmatig te informeren over de voortgang.</p>						<p>die schade hebben als gevolg van de landelijke maatregelen ter bestrijding van Covid-19. In 2020 en 2021 hebben provincie en gemeenten aan 110 culturele instellingen noodsteun verleend. Het restant wordt nu ingezet om 27 Noord-Hollandse culturele instellingen te ondersteunen.</p> <p>Besluit: 1. Kennis te nemen van de</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

							proposities van de gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam (excl. Amsterdam en Flevoland) en de gemeenten in Noord-Holland Noord die dienen als basis voor de subsidieaanvraag in het kader van de 3e tranche van het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur 2. Aan 14 gemeenten een incidentele subsidie te
--	--	--	--	--	--	--	---

							verstrekken (zie bijlage 4) om 27 culturele instellingen te ondersteunen die als gevolg van de COVID-19 maatregelen in financiële nood zijn gekomen 3. In afwijking van de Aanwijzingen voor de subsidieverstrekking Provincie Noord-Holland een voorschot van 100 procent van de verleende subsidies te verstrekken 4.
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>Provinciale Staten met brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van de 3e tranche van motie 41-2020. 24-10-2022 De 3e tranche van het noodfonds is in juni 2022 uitgezet bij de gemeenten. Dit was noodzakelijk omdat veel vitale regionale culturele instellingen in het eerste half jaar van 2022 nog schade</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>ondervonden van de coronamaatregelen. Voor deze 3e tranche worden middelen ingezet die teruggevloed zijn van de 1e tranche (2020). De gemeenten hebben in NHN- en MRA verband rond 1 oktober 2022 ieder een propositie aangeleverd voor deze 3e tranche van het noodfonds. De aanvragen worden verwerkt en</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>naar verwachting volgt halverwege november hier een GS besluit over. PS zal eind november 2022 middels een brief worden geïnformeerd over welke gemeenten en welke organisaties vanuit het noodfonds in 2022 een bijdrage ontvangen. 27-07-2022 In juni 2022 is de 3e tranche van het noodfonds</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							uitgezet bij de gemeenten. Dit is noodzakelijk omdat veel culturele instellingen in het eerste half jaar van 2022 nog veel schade ondervonden van de coronamaatregelen. Voor deze 3e tranche worden middelen ingezet die teruggevloeid zijn van de 1e tranche (2020). Gemeenten maken wederom een propositie in
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>MRA en NHN verband. In een bestuurlijk overleg wordt dit medio september besproken. Rond 1 oktober 2022 worden beide proposities ingediend. Tevens werken De Karavaan en De Toneelschuur aan een tweejarige impuls voor startende makers. Eind 2022 worden PS geïnformeerd over de</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							toegekende noodsteun en de voortgang van de subsidie voor het programma startende makers. 21-07-2022: uit besluitenlijst GS d.d. 28-06-2022: Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen voor culturele en maatschappelijke organisaties die schade
--	--	--	--	--	--	--	--

							hebben als gevolg van de coronacrisis. Met dit noodfonds heeft de provincie in 2020 en 2021 in twee tranches samen met de gemeenten 110 instellingen financieel kunnen ondersteunen. Het resterende budget wordt in derde tranche ingezet voor noodsteun in de periode 1 januari - 1 juli van 2022 én voor een
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>impuls aan startende makers in de podiumkunsten . Besluit GS: 1. Met brieven de samenwerkende gemeenten in de Metropool Regio Amsterdam (minus Amsterdam en Flevoland) en Noord-Holland Noord, uit te nodigen tot het indienen van twee proposities (één per regio) die dienen als basis voor de subsidieaanvraag in het kader</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							van de derde tranche van het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur voor de periode 1 januari - 1 juli 2022, conform bijgaande voorwaarden en procesvoorstel 2. Voor deze twee proposities maximaal € 1.500.000 vanuit het restant aan middelen van het noodfonds te reserveren 3. Kennis te
--	--	--	--	--	--	--	--

							nemen van het onderzoek van Berenschot naar de positie van startende makers in (post) coronatijd 4. Een budget van maximaal € 600.000 vanuit het restant noodfonds te reserveren voor een Impuls Startende makers en met bijgaande brief De Karavaan en De Schuur uit te nodigen tot het nader uitwerken van hun conceptplan
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>5. Opdracht te geven aan een extern bureau tot evaluatie over de effectiviteit en procedure van het noodfonds en hiervoor maximaal € 35.000 beschikbaar te stellen</p> <p>6. Bij afrekening van de subsidies die verstrekt zijn in de tweede tranche (over eerste helft 2021) de mogelijkheid aan de gemeenten te geven om deze subsidie in te</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							zetten over het hele jaar 2021 7. Provinciale Staten met bijgaande brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van de derde tranche van motie 41. 13-04-2022: In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen. Doordat de culturele instellingen in het najaar van 2021 wederom werden geconfronteerd</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							met gedwongen sluitingen dreigt dit een na-ijlend effect te hebben op hun financiële positie in 2022/2023. Daarom hebben GS de middelen die terugvloeien van de 1e tranche (2020) beschikbaar gehouden voor herstel van de culturele infrastructuur in 2022 en verder. Samen met de gemeenten in Noord-Holland
--	--	--	--	--	--	--	--

							wordt onderzocht waar verdere noodsteun in 2022 nodig is. Daarnaast onderzoeken GS of er aan de makerskant een tijdelijke impuls gegeven kan worden om vooral nieuwe/jonge makers te steunen. 10- 01-2022 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen. Doordat instellingen ook een beroep hebben kunnen doen op o.a. de algemene rijksmaatregelen zoals NOW vloeit een bedrag van ongeveer € 2.000.000 aan subsidies van de 1e tranche terug naar de provincie.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							Gezien de recente Covid-19 ontwikkelingen en dreigende effecten van de sluitingen en tekorten in 2022/2023 voor de culturele sector, stelt GS voor om, bij de eerste begrotingswijziging 2022, de middelen die terugvloeien van de 1e tranche beschikbaar te houden voor herstel van de culturele infrastructuur.
--	--	--	--	--	--	--	---

							04-11-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) is ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>in 2021. Hiermee zijn nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen 05-07-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. GS hebben de gemeenten op 22 april 2021 uitgenodigd om met twee nieuwe proposities de schade in kaart te brengen. Een
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>propositie voor de samenwerkende gemeenten in de MRA en één propositie voor de samenwerkende gemeenten in Noord-Holland Noord. De proposities van zowel NHN en MRA zijn voor 1 juli aangeleverd en worden in de zomer 2021 verwerkt 22-04-2021: uit besluitenlijst GS d.d. 20-04-2021, besluit: 1. Met bijgaande</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							brieven de samenwerkende gemeenten in de Metropool Regio Amsterdam (minus Amsterdam en Flevoland) en Noord-Holland Noord, uit te nodigen tot het indienen van twee voorstellen (één per regio) voor het toewijzen van de restantmiddelen uit het noodfonds sociale infrastructuur voor noodsteun
--	--	--	--	--	--	--	--

							aan de instellingen in de periode 1 januari - 1 juli 2021, conform bijgaande voorwaarden en procesvoorstel 2. Niet bestede middelen van het noodfonds sociale infrastructuur in 2020 na vaststelling van de subsidies 2020 wederom in te zetten voor noodsteun in 2021, door middel van het verstrekken van incidentele subsidies aan
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>de desbetreffende gemeenten, conform het doel van motie 41 3. Provinciale Staten te informeren middels brief. 02-04-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600)</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Conform de aard van deze motie is gekozen om het noodfonds als sluitsteen te laten dienen bovenop de maatregelen van Rijk en gemeenten. Gemeenten hebben</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>aangegeven de proposities 2021 voor de zomer 2021 te kunnen aanleveren. 11-01-2021 In 2020 is met de gemeenten in Noord-Holland toegewerkt naar twee proposities: één vanuit Noord-Holland Noord en één vanuit de gemeenten in de MRA (exclusief Amsterdam en Flevoland). Beide proposities zijn door GS</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							overgenomen. In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan culturele instellingen met vervolgschade
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>in 2021. In het bestuurlijk overleg met de wethouders in december 2020 is besproken dat de bijdrage wordt ingezet als aanvulling op noodsteun vanuit de rijksoverheid (rijkscultuurfondsen) en de gemeenten. Daarom moet eerst duidelijk zijn welke steun hieruit wordt verleend. Indien van de proposities voor het restbedrag is in maart/april</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>2021. In oktober is er een nieuwe actualisatie vanuit de GS-besluitenlijst bij de motie gepubliceerd 29-10-2020: uit besluitenlijst GS d.d. 27-10-2020: Besluit: 1. Kennis te nemen van de twee proposities die dienen als basis voor de subsidieaanvraag van a) de gemeenten in Noord-Holland Noord en b) de gemeenten in</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							de MRA (excl. Amsterdam en Flevoland) en die gedaan zijn in het kader van de uitvoering van motie 41 inzake het Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur 2. Aan 37 gemeenten een incidentele subsidie te verstrekken zoals opgenomen in bijlage 4 om culturele instellingen in hun gemeente te
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>ondersteunen die als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen</p> <p>3. In afwijking van de Aanwijzingen voor de subsidieverstrekking Provincie Noord-Holland een voorschot van 100 procent van de verleende subsidies te verstrekken</p> <p>4. PS voor te stellen de resterende middelen in het noodfonds</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							beschikbaar te houden, om samen met de gemeenten in Noord-Holland noodsteun te verlenen aan culturele instellingen met vervolgschade Covid-19 in 2021, door het restantbedrag van € 2.807.600 als uitgestelde intentie op te nemen in de laatste begrotingswijziging 5. Provinciale Staten met bijgaande brief
--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>te informeren over de voorgenomen uitwerking van motie 41 en de portefeuillehouder Cultuur te machtigen redactionele aanpassingen te doen. 20-08-2020: uit besluitenlijst GS d.d. 07-07-2020: Besluit GS 1. Provinciale Staten met een brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van moties 41 en 42. 2. De</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>portefeuillehouders RO en Cultuur te machtigen redactionele aanpassingen te doen. 15-07-2020 15-07-2020 Op 7 juli jl. hebben wij besloten PS te informeren over de voortgang van de uitvoering van deze motie. Gemeenten in respectievelijk Noord-Holland Noord en Metropoolregio Amsterdam maken een voorstel voor</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							steun uit het noodfonds voor organisaties van bovenregionaal belang buiten Amsterdam. Voor verdere uitwerking en voorwaarden verwijzen wij naar de opgestelde brief. Deze staat onder meer geagendeerd voor de commissie EFB (31-8 leidende commissie)
--	--	--	--	--	--	--	--

Onderwerp	Fractie	Behandeld in	Behandeld in datum	Behandelen in	Portefeuille houder	Inhoud
Zonneladder	VVD	PS	06-11-2023	Leefomgeving	Kocken, R.	<p>Gedeputeerde KOCKEN: Op dit moment vind ik die conclusie nog te vroeg. Uw volgende punt ging- Daar zat wel een motie bij, dus daar kom ik zo direct op terug. Dan waren er volgens mij verder een aantal vragen van meneer Terwal. Namelijk de vraag: wanneer komt de zonneladder er? Wij hebben een provinciale ambitie, maar wij hebben ook te maken met het Rijk. En het Rijk heeft ons onlangs vanuit Den Haag ook een zonneladder aangereikt. Het lijkt me nuttig dat we én onze eigen ambitie én die ladder, waar we ook gewoon aan gebonden zijn, met elkaar verenigen. Dus we zijn daar op dit moment mee bezig. We verwachten een voorstel daarvoor eind dit jaar te kunnen doen. Dus dat is eigenlijk al vrij snel. Dan komt dat naar u toe. Dat geldt eigenlijk ook voor de windladder, maar daarbij hebben wij een verkenning gestart en daarbij betrekken we zowel de landelijke conceptnormen en we kijken naar wat er in andere provincies nu als windladder wordt gehanteerd. Voor de consequenties van de landelijke normen brengen we in beeld wat dat betekent voor de omvang en de mogelijkheden in de bestaande zoekgebieden. Zodra wij dat in kaart hebben, komt dat ook naar u toe.</p>

Begroting	CDA	Leefomgeving	16-10-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	<p>Gedeputeerde Olthof belooft voor het einde van het jaar met een nieuw sponsorbeleid te komen en dit met de Staten te bespreken. Dit onderwerp zal op de B-agenda worden geplaatst en het is aan de Staten om te bepalen hoe ze hiermee verder willen gaan.</p> <p>Gedeputeerde Olthof meldt dat er een update zal komen over de resultaten van de verduurzaming van de sportaccommodaties en dat deze informatie met alle betrokkenen zal worden gedeeld. De heer Heijnen (CDA) vraagt de gedeputeerde in de update ook aan te geven hoeveel sportaccommodaties wel subsidie hadden willen krijgen, maar die zijn misgelopen. Gedeputeerde Olthof zegt toe deze informatie toe te voegen aan de update.</p>
Gezondheid/ Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvo orstellen voor M23-2022 en M45- 2023	CU	Leefomgeving	16-10-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	<p>Gedeputeerde Olthof geeft aan dat er binnenkort een nieuwe planning verwacht wordt met betrekking tot de vergunningverlening. Zodra deze nieuwe planning beschikbaar is, zullen Provinciale Staten hierover geïnformeerd worden. De heer Klein (CU) vraagt of in de genoemde Kamerbrief specifiek vermeld staat dat de maatwerkafspraken concrete termijnen bevatten voor de realisatie van de DRI en de sluiting van kookgasfabriek 2. Hij benadrukt dat dit de kernpunten zijn waar het voor hun partij om draait. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij moet nagaan of</p>

						de maatwerkafspraken of de Kamerbrief inderdaad zo specifiek zijn opgesteld. Hij belooft schriftelijk terug te koppelen over dit punt.
Actualiteit n.a.v. RIVM rapport 22 september 2023		PS	02-10- 2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Mevrouw Uiterwijk (JA21): Ja, voorzitter, jarenlang hebben we gehoord dat we niks kunnen, omdat het verband niet vaststaat tussen gezondheid en Tata Steel. Nu hebben we na jaren dat verband... ..en nu zegt u van, ja, we weten al dat dit niet leidt tot toepassing van het voorzorgsbeginsel. Dat rapport is net uit. Wij vragen om een onderzoek wat wel kan. Waarop baseert u dat het niet kan? Gedeputeerde Olthof: Ik geef u aan, dat is de informatie die ik krijg. .... Op basis van het onderzoek wat er ligt, doe ik u de toezegging dat ik er de volgende keer op terugkom om te kijken of de situatie veranderd is waardoor uiteindelijk het voorzorgsbeginsel wel mogelijk een kans van slagen heeft.
Actualiteit n.a.v. RIVM rapport 22 september 2023		PS	02-10- 2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof: Dan de juridische ruimte pakken om gezondheid te beschermen, motie M118-2023. Die is overbodig, want dat betreffende rapport waar u naar verwijst, dat wordt meegenomen in het onderzoek naar mogelijkheden tot het intrekken van die kookgasfabriek. Daar is ook KokxDeVoogd bij betrokken. En we voeren al een verkenning uit naar de mogelijkheden, instrumenten, onder de Omgevingswet

						om die ook in te zetten. En we verwachten die resultaten ook in de loop van dit jaar. Dus voor het einde van het jaar informeer ik u daarover. Dus dat onderzoek loopt. En dat heb ik net al gezegd: dat nemen we breed, alle elementen nemen we daarin mee.
Discussienota SP, PvdD en JA21 over biomassa-centrale Diemen	SP, PvdD en JA21	Leefomgeving	21-09-2023	Leefomgeving	Kocken, R.	De voorzitter stelt vast dat er behoefte is aan een technische briefing over het MER-proces en vergunningverlening. Er zal worden gekeken of daarin kan worden voorzien.
Voortgangsrappportages RES		Leefomgeving	21-09-2023	Leefomgeving	Kocken, R.	Vervolgens reageert gedeputeerde Kocken op de vraag van de heer Klein betreffende een reële inschatting van zon op dak. Ze bevestigt dat bij de herijking voor de RES in het voorjaar van 2024 opnieuw berekend wordt wat gerealiseerd is en wat reëel is om te verwachten. Ze geeft aan dat er meer zicht op deze kwestie zal zijn tegen die tijd en dat deze informatie dan gedeeld zal worden.
Voortgangsrappportages RES		Leefomgeving	21-09-2023	Leefomgeving	Kocken, R.	In reactie op de vraag over de rapporten over wind op land zegt gedeputeerde Kocken toe dat deze zullen worden gedeeld met Provinciale Staten.
Tata Steel		Leefomgeving	18-09-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	De gedeputeerde uit zijn verbazing over de brief van Tata Steel en de ruimte die daarin gezocht wordt. Hij houdt vast aan de huidige planning en belooft terug te

						komen bij de Staten met meer duidelijkheid over de gevolgen voor het projectbesluit, de participatie en de planning.
Tata Steel		Leefomgeving	18-09-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Het gaat mevrouw Bouhlei-Lascaris (SP) niet zozeer over dat alle brieven aan GS ook naar PS worden gestuurd. Mevrouw Bouhlei vroeg of de gedeputeerde een terugkoppeling wil geven over zijn gesprek met de bewoners. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat het alleen zinvol is om de beantwoording door GS te delen als Provinciale Staten de oorspronkelijke brieven ook ontvangt. De gedeputeerde wil dit verzoek eerst goed overwegen, omdat als hij instemt, dit mogelijk betekent dat alle brieven die GS beantwoordt, gedeeld moeten worden met PS. Mocht het verzoek specifiek gaan over deze ene reactie, dan zegt hij toe dat PS de betreffende terugkoppeling zal ontvangen.
Tata Steel		Leefomgeving	18-09-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Gedeputeerde geeft aan dat het intrekken van een vergunning enkel en alleen op basis van rauwe kooks bijna onmogelijk is. Er vindt een verkenning plaats naar de mogelijkheden om dit te verbreden. Gedeputeerde meldt dat er in de Omgevingswet mogelijk meer ruimte is voor het aanpakken van dit soort kwesties. De gedeputeerde zal daar in het vierde kwartaal 2023 bij de Staten op terugkomen.

weerstandsratio ODNZKG	JA21	PS	17-07-2023	Leefomgeving	Beemsterboer, J.	Mevrouw UITERWIJK (JA21): Ja, voorzitter, kunt u misschien toezeggen dat u PS op de hoogte houdt over de ontwikkelingen in het DB, en ook als er zorgelijke ontwikkelingen zijn rond het niet op orde krijgen van de weerstandsratio? Want als u dat kunt toezeggen, dan kunnen we het amendement weer intrekken. Gedeputeerde STIGTER: Ik zal toezeggen dat mijn opvolger in veel details en regelmatig de nieuwe Staten zal informeren op het onderwerp.
Extra aandacht voor oppakken zorgen omwonenden Tata Steel	PvdD	PS	17-07-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Olthof Ik doe de toezegging dat ik nogmaals bij de omgevingsdiensten en ook zelf nog een keer aandacht zal vragen voor de communicatie en 'hoe zorgen we dat wij elkaar beter verstaan'. Maar deze motie bij de overwegingen ging wat verder, want dan gaat het veel meer over het inzetten van de maatregelen. Ja, en dat kan ik gewoon niet toezeggen. Dat is uiteindelijk de wet- en regelgeving die daar de kaders voor meegeeft. Ik doe u de toezegging: we kunnen daar de eerstvolgende commissie vragen: hoe is dat gesprek gegaan wat heeft dat opgeleverd? Geen enkel probleem
jaarlijkse rapportage programma Tata Steel	PvdD	Interim-commissie	26-06-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Statenlid Kostić (PvdD)vraagt naar de jaarlijkse rapportage waarin ingegaan wordt op de ambities rondom Tata en de vraag of die voldoende zijn om de gezondheid te beschermen. Statenlid Kostić (PvdD)

						meent dat de gedeputeerde ook heeft toegezegd om terug te komen op de jaarlijkse rapportage over de vorderingen en de mogelijkheden van een camera te bekijken. De voorzitter corrigeert het statenlid Kostić en zegt dat de opmerking over de jaarlijkse rapportage klopt maar er is geen toezegging gedaan over een mogelijke camera.
PCR incl. mandaat vergunningen	D66	PS	30-05-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	We geven een PCR over een aantal vergunningen en we vragen mandaat als er een vergunning aan moet worden toegevoegd. Ik begrijp heel goed dat de Staten wil weten van, hé, waar gaat het dan over? Dus ik wil ook graag met u afspreken dat we u erover informeren als zich dat gaat voordoen.
Evaluatiecriteria Participatie HeraCless-Groen Staal	D66	Interim-commissie	15-05-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	De gedeputeerde benadrukt dat het proces nog steeds wordt getoetst aan het provinciaal beleid en dat er enkele criteria zijn opgenomen. De gedeputeerde geeft aan dat het hem niet handig lijkt om nu een nieuwe participatieovereenkomst op te stellen, maar dat hij wel zal terugkomen op hoe de evaluatie van het participatietraject op een goede manier kan worden uitgevoerd. Hij verzekert dat dit ook een afspraak is met Tata Steel en dat hij ervoor zal zorgen dat dit wordt vastgelegd en dat Provinciale Staten hierover wordt geïnformeerd.

Advies over reikwijdte en detailniveau (NRD) van de M.E.R. – HeraCless– Groen Staal	JA21	PS	12-04-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Uiteindelijk ligt er een advies ook aangevuld met de commissie MER. Dat advies gaat naar Tata Steel toe om uiteindelijk dat mee te nemen in de MER. Ik zeg u toe dat we uiteraard die adviezen mee zullen wegen die we hebben gegeven aan de voorkant bij het beoordelen van die MER. En die toezegging doe ik u. ....Daarom ben ik nu consequent er even in, dat ik zeg van, ik ontraad alle moties. Maar die NRD, daarvan zeg ik van, in de geest van wat u hier bedoelt, dat zal ook gebeuren en dat zullen we ook beoordelen bij uiteindelijk het vaststellen van de MER.
Rol OD communiceren mbt bescherming natuur en dieren	PvdD	NLG	16-01-2023	Leefomgeving	Stigter, E.	Statenlid Kostic ziet graag dat de Omgevingsdienst duidelijk communiceert wat haar taken zijn, wat zij kan betekenen voor burgers en waar zij te vinden is voor diezelfde burgers. Zij roept de provincie op om de bekendheid van de Omgevingsdienst te vergroten. Specifiek met betrekking van 'OD Noord Holland Noord' vraagt zij zich af wat die gaat doen aan de bredere bescherming van natuur en dieren. Als reactie op de opmerking van Statenlid Kostic zegt gedeputeerde Stigter toe om nogmaals aandacht te vragen voor de vindbaarheid van de Wet Natuurbescherming.
Borgen van de planning	CU	NLG	16-01-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	de heer Klein vraagt: hoe kunnen we borgen dat de planning wordt gehaald en er geen vertraging ontstaat

Heracless-groen staal						bij Tata? gedeputeerde Olthof deelt deze zorg en gaat harde deadlines en consequenties goed vastleggen met de ministeries EZK en I&W. hij benadrukt dat gezondheid voorwaardelijke is om deze verandering in te zetten.
alternatieve scenario's voor Tata Steel	PvdD	NLG	16-01-2023	Leefomgeving	Olthof, J.	Statenlid Kostić vraagt of afschaling van productie wordt meegenomen. Daarnaast vindt statenlid Kostić dat de provincie kan vragen om een onderzoek naar het CE-Delft-scenario. Gedeputeerde Olthof legt uit dat de provincie formeel als bevoegd gezag de vergunningsaanvraag van Tata moet beoordelen. Het ministerie van EZK is in de positie om met Tata te spreken over andere scenario's. De gedeputeerde is wel bereid om te vragen of een andere omvang van Tata meegenomen kan worden in de MER.
onderzoek juridische mogelijkheden KGF2	PvdD	PS	19-12-2022	Leefomgeving	Olthof, J.	Tijdens de vergadering van PS besproken motie 253 gericht op het versnellen onderzoek naar mogelijkheden intrekken vergunning KGF2 is verworpen. N.a.v. Olthof: ik kan u wel zeggen dat we in ieder geval ons uiterste best doen het voor de zomer, dus eind tweede kwartaal, klaar te hebben. Maar nogmaals, we zijn ook afhankelijk van andere partijen die dit mogelijk moeten maken.

top tien echt ongewone voorvallen	CU	NLG	28-11-2022	Leefomgeving	Olthof, J.	4.a Informatie voorziening VTH bij provinciale bedrijven NLG 28-11-2022 Olthof Voor CU zou een betere onderzoeksvraag zijn geweest welke ongewone voorvallen Tata Steel heeft gemeld en hoe vaak deze zich in werkelijkheid voordoen. Sommige ongewone voorvallen lijken vergund terwijl andere dit niet zijn. Hoe kan hierop meer grip worden verkregen vanuit het traject toezicht en handhaving? Gedeputeerde Olthof zegt toe om na afstemming met de organisatie in de loop van volgend jaar, gekoppeld aan de VTH-brief, op de stand van de top tien van de echt ongewone voorvallen terug te komen.
Afdoen motie 174 inzake extra inzet op besparing van energiegebruik door de provincie		RWK	28-11-2022	Leefomgeving	Stigter, E.	Gedeputeerde Stigter antwoordt dat hij niet bekend is met het onderzoek, maar dat de richtlijn van het kabinet is doorvertaald naar de manier van werken van de provincie. Van het totale energieverbruik van de provincie zit 85% in de infrastructuur en 15% in de gebouwen. In de zomer maakt de provincie geen gebruik van airco maar van koudeopslag uit de bodem. Overheden krijgen een keer in de vier jaar een energie-audit. De besparing per graad koeler is ongeveer 8%. De inventarisatie van de besparingsmogelijkheden is begin volgend jaar inzichtelijk en hier komt gedeputeerde op terug in de vorm van de brief.

Nationaal programma RES		RWK	05-09-2022	Leefomgeving	Stigter, E.	Gedeputeerde Stigter geeft aan De halfjaarlijkse foto van het nationaal programma te delen met de staten.
MRA meerjarenbegotting		EFB	20-06-2022	Bestuur	Olthof, J.	Hr. Olthof: – zal de vraag of de verlaging van het budget verduurzaming leefomgeving leidt tot een verhoging van andere budgetten zodat de inzet op klimaat en biodiversiteit gelijk blijft, aan de MRA voorleggen – Het grootste deel van het aanjaagbudget is bestemd voor de MRA als netwerkorganisatie, maar een nadere specificatie van de relevante werkzaamheden is reeds opgevraagd en zal worden voorgelegd aan PS PS 4 juli 2022: – Begin volgend jaar komt er ook een evaluatie van de termijnagenda en de voortgangsnota. Dan willen we ook de transparantie hieraan koppelen, zodat u ook een beter beeld heeft van wat er gebeurt – Als Amsterdam dan toch besluit om het niet te doen, dan zullen wij een nieuwe afweging moeten maken over wat dat betekent voor de bijdrage van de provincie Noord-Holland.
toetsingskader gezonde leefomgeving	CDA	NLG	13-06-2022	Leefomgeving	Olthof, J.	De vraag van het CDA over het toetsingskader Gezonde leefomgeving. Vanuit het IPO wordt eraan gewerkt. Er is inderdaad wel gekeken of er met harde toetsingscriteria aan de slag kan worden gegaan. Dat blijkt voor een gezonde leefomgeving echter heel ingewikkeld. Gedeputeerde Olthof wil wel een

						onderscheid maken tussen uiteindelijk de harde toetsing wat betreft lucht, geluid en geur. Daarvoor gelden regels waarop getoetst wordt. In dezen gelden toetsingscriteria wat betreft natuur in de stad, gezond leven, bewegen en dat soort zaken. Er wordt thans gewerkt aan een inspiratiemodel, zodat die gezonde leefomgeving uiteindelijk wordt meegenomen bij alle gebiedsontwikkelingen. Daarmee ga je van afwegend toetsen veel meer naar het betrekken en afwegen, zodat je de onderwerpen een onderdeel laat zijn van de verdere ontwikkeling van de verstedelijking. Er is thans nog geen inspiratiemodel. Op het moment dat dit er wél is en GS er wat verder mee zijn, zullen zij de Staten er uiteraard bij betrekken.
Eerste partiële herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020		PS	23-05-2022	Leefomgeving	Kocken, R.	Dhr. Klein (CU) is verrast over het feit dat de draairichting van Windturbines niet is meegenomen in de landschappelijke adviezen en de richtlijn. Gedeputeerde Stigter geeft aan dat het geen bewuste keuze is de draairichting niet in de handreiking op te nemen en wil hier opnieuw naar kijken.
Discussienotitie laaggeletterdheid PvdA		EFB	09-05-2022	Leefomgeving	Pels, Z.	mw. Pels zegt toe: – een verkenning uit te laten voeren naar de mogelijkheden (inzet van ProBiblio, de motie van PS over het hanteren van taalniveau B1 in de eigen communicatie en arbeidsmarkt), maar wel binnen deze

						kaders – in de verkenning zal worden meegenomen welke regie- en coördinatierol de provincie kan spelen bij het faciliteren van gemeentelijke regelingen. De resultaten zullen na de zomer voorgelegd worden
ZZS inventarisatie afvalbedrijven	CDA	NLG	21-06-2021	Leefomgeving	Olthof, J.	De provincie en de OD's hebben moeite om de inventarisatie bij afvalverwerkende bedrijven goed in beeld te krijgen. Er is sprake van een landelijke harmonisatie van de uitvraag bij afvalbedrijven. Kan deze binnen afzienbare tijd worden gerealiseerd? Wat is het tijdspad? En hoe wordt ervoor gezorgd dat de geharmoniseerde uitvraag ook echt effectiever zal zijn en zal gaan leiden tot een hoge respons op de uitvraag naar ZZS? Gedeputeerde Olthof geeft aan dat hij het exacte tijdspad nog niet helemaal helder voor ogen heeft, maar dat er volop aan wordt gewerkt. Hij zal alsnog later kunnen aanleveren wanneer wat verwacht wordt.
Financiële betrokkenheid energie transitie		PS	05-10-2020	Leefomgeving	Stigter, E.	Mevrouw De Vries vroeg de financiële betrokkenheid te stimuleren en dat gaan wij doen. Wij zien ook elders in het land dat draagvlak enorm geholpen kan worden als inwoners niet alleen kunnen inspreken over waar kan het maar dat ze daadwerkelijk financieel kunnen participeren. Her en der komt dat van de grond, maar dat mag best een tandje steviger. Richting RES 1.0

						komen wij met een plan van aanpak, hoe wij financiële participatie kunnen gaan stimuleren.
Biomassa		PS	29-06-2020	Leefomgeving	Stigter, E.	Ik heb al eerder in de commissie en PS aangegeven dat er op dit moment een traject loopt met de SER die met een advies komt en een kabinet dat met een duurzaamheidskader komt en dat wij dat afwachten alvorens als provincie in overleg met onze partners in MRA-verband met een visie op biomassa te komen, die wat breder is dan alleen de houtige biomassa. Dat lijkt mij een goed moment om daar als provincie aan te geven hoe wij tegen biomassa aankijken.
De regionale actieprogramma's wonen die gemeenten opstellen op basis van de demografische ontwikkeling en in hun regio om voldoende woningen op	SP	RWW	22-02-2016	RWW van: 19-09-2016	Geldhof, J.	Gedeputeerde Geldhof zal een opgave toesturen van de criteria en indicatoren die in de RAP's zijn opgenomen, zoals betaalbaarheid, nultredenwoningen, duurzaamheid, leefomgeving

termijn beschikbaar te hebben.						
Transitie naar collectieven		PS	29-06-2015		Talsma, T.	(Talsma) De opmerking van de heer Klein over de transitie naar de collectieven, dat was ook een opmerking van D66, die uitnodigt om daar nog eens een leuke beschouwing over te houden, wat het nut geweest is van de collectieven en dat soort dingen, maar dat doe ik nu maar niet. De transitie naar de collectieven is volgens mij een efficiëncyslag, geen opgelegde staatseconomie zoals dat in andere landen met collectieven soms gaat, maar dit is denk ik op dit moment de beste manier en een verbeterslag. Als u vraagt, kunnen wij over een jaar in de commissie horen of het ook gewerkt heeft en of er niet bepaalde agrariërs uit de boot vallen, ja. Ik wil het zelf ook weten, dus als dit ook landelijk gebeurt en niet alleen in Noord-Holland, dan wil ik zeker kijken of dit geen negatieve gevolgen heeft in Noord-Holland. Dat is gemakkelijk te meten, dus ik zeg u toe om een keer in de commissie daarnaar te kijken.
Toelichting westzijde Haarlemmer meer	D66	R&M	09-02-2015		Geldhof, J.	De heer Struben (D66) merkt op dat tijdens de vergadering de toezegging is gedaan dat door Bert Uitterhoeve een toelichting over de westzijde van de Haarlemmermeer aan de commissie gezonden zou

						worden. De toelichting ziet op de uitwerking van de plannen met de woningbouwopgave (die dateert uit 2006 van de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer – Bollenstreek) in de gemeente Haarlemmermeer over de Parel aan de Ringvaart. Hij heeft deze toelichting nog niet ontvangen en vraagt of die alsnog gestuurd kan worden. De voorzitter merkt op dat dit verzoek zal worden meegenomen.
Adhesiebetuiging Nutriënten Veenweiden Rijn-West	PvdD	WEB	07-10- 2013		Geldhof, J.	De heer Van Liere (PvdD) vraagt naar aanleiding van de Adhesiebetuiging Nutriënten Veenweiden Rijn-West waarop GS hun vertrouwen baseren in de maatregelen van LTO, die volgens hem alleen implementatie op bedrijfsniveau stimuleren. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft berekend dat met de huidige maatregelen, inclusief het Natuurpact, 35% van de doelen kan worden gehaald in 2027. Dat is veel te weinig. Hij vraagt of dit alles is wat GS aan de nutriëntenproblematiek willen doen. Mevrouw Geldhof (ged.) heeft de gegevens uit de brief van GS niet paraat, en zal de vraag dus schriftelijk beantwoorden. Zij neemt in deze reactie ook de verdere plannen van GS rond de nutriëntenproblematiek mee.

Doorkijk agendering onderwerpen Commissie Leefomgeving – cie.vergadering 27-11-2023

In de voorgaande periode werd in de commissies gewerkt met een lange termijn agenda / Strategische agenda. Met de bedoeling om inzicht te geven in en overzicht te houden op besluitvorming op en voortgang van belangrijke thema's.

De griffie zal, in overleg met de organisatie, werken met een doorkijk naar de komende commissievergaderingen.

Concept planning commissie Leefomgeving	Jan 24	Feb 24	Mrt 24	Q2/Q3/Q4 2024
Portefeuille Klimaat en Energie:				
Technische briefing Netcongestie (TenneT) en beleid energie-infrastructuur (PNH) 23-11-2023 18.00-19.00 uur				
Actieprogramma Klimaat (APK)	BOT-overleg		B-agenda 80% versie	A-agenda 100% versie Q2
C- naar B-verzoek PvdD Forteiland Pampus (van C-agenda cie. Ruimte 20-11-2023)	B-agenda			
Cluster Energiestrategie (CES) 6				n.n.b.
Brief van EZK over Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ)				n.n.b.
Vaststellen herijking Regionale Energiestrategie (RES) 2.0 NHN en NHZ				A-agenda Q2
Portefeuille Gezondheid en Milieu:				
Proces MER en vergunningverlening	technische briefing			
Actualisatie programma Tata Steel		Q1 2024		
Onderzoek naar intrekking vergunning Kookfabriek		Q1 2024		
<i>Omgevingsdiensten (OD's)</i> Zienswijze PS op de wijziging gemeenschappelijke regeling		A-agenda OD NHN		A-agenda OD NZKG (Q2 of eerder)
<i>Omgevingsdiensten (OD's):</i> Jaarstukken, kadernota, begroting		A-agenda OD NHN Kadernota		A/C-agenda juni ODIJ OD NZKG
				OD NHN OFVG

Beleidsbrief Gezonde Leefomgeving			B-agenda	Vaststelling door PS april/mei A-agenda
Tweemaandelijkse VTH brief		B-agenda		B-agenda
Actieplan Geluid				A-agenda Q4 2024
Portefeuille Voorzieningen, Cultuur en Sport: volgt later				

Recht van initiatief

Per email aan de voorzitter van de Statengriffie: Statengriffie@noord-holland.nl

Datum: 3 maart 2023

Onderwerp: Initiatiefvoorstel 'Zon Voor Allen'

Indiener: Statenlid Remine Alberts

Fractie: SP Noord-Holland

Geachte voorzitter,

Hierbij dien ik op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergadering en werkzaamheden van Provinciale Staten van Noord-Holland, een initiatiefvoorstel in betreffende 'Zon Voor Allen'.

Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

Inleiding

De overgang naar schone energie faalt tot nu toe, omdat ze afhankelijk is van energiemultinationals die alleen maar oog hebben voor hoge winsten. En omdat ze afhankelijk is gemaakt van individuele keuzes van burgers en de dikte van hun portemonnee. Er is een groot maatschappelijk belang om tempo te maken, voor het leefklimaat, en voor de betaalbaarheid.

Mogelijke oplossing

De overheid moet het initiatief naar zich toe trekken. Door als provincie collectief op iedere woning zonnepanelen te leggen, bestrijden we de torenhoge energierekening, de opwarming van de aarde en de grote energiebedrijven die enorm profiteren over de ruggen van onze inwoners.

Ontwerp Statenbesluit

De SP stelt voor om:

1. Een eigen democratisch provinciaal energiebedrijf op te richten;
2. Zonnepanelen op daken van alle Noord-Hollandse woningen te leggen;
3. Buurtaccu's aan te leggen voor de opslag van de duurzaam opgewekte energie;
4. Uiteindelijk vanuit het provinciaal energiebedrijf energieleverancier te worden.

Ondertekenaar van het initiatiefvoorstel.

SP,
Remine Alberts

SP. ENERGIEPLAN NOORD-HOLLAND

ZON VOOR ALLEN

voor het verlagen van de energierekening
en versnellen van de overgang naar schone energie

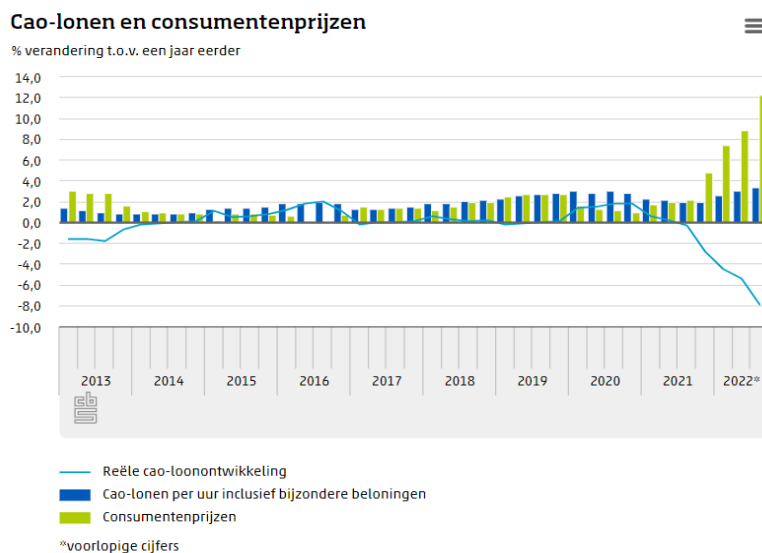
INHOUDSOPGAVE

Onbetaalbare energie	3
Wat is er aan de hand?	5
Het alternatief: Zon voor allen	8
Zon voor allen in 5 stappen	10
Financiële toelichting	13
Uw steun is nodig	14

ONBETAALBARE ENERGIE

De energierekening neemt een steeds grotere hap uit ons maandinkomen. Wie had een paar jaar geleden verwacht dat een warm huis een luxe zou worden?

Een groeiende groep mensen heeft het financieel moeilijk. Veel mensen stond het water al aan de lippen voordat de energiecrisis uitbrak. Zij zijn nu de wanhoop nabij. De energietoeslag is voor hen slechts een druppel op een gloeiende plaat. Er is een nieuwe groep wie het water aan de lippen staat. Zij verdienen 'te veel' om recht te hebben op allerlei toeslagen, maar te weinig om fatsoenlijk rond te komen.

Bron: CBS.nl

Ook voor wat betreft het klimaat wordt record na record gebroken. Warnsveld verloor haar hittestaat aan Gilze-Rijen (40,7 C). Sinds 1990 zijn ruim 2,5 keer zoveel warmtere records gebroken als zonder klimaatverandering zou zijn gebeurd.

‘Het gevolg is dat wie geld heeft groen kan doen’

De aanpak voor de overgang naar schone energie heeft totaal gefaald. De politiek was verblind door een heilig geloof in ‘marktwerking’ en hoopte dat individuen zelf voldoende zouden kunnen doen om over te gaan naar schone energie. Die strategie blijkt nu totaal mislukt.

Het gevolg is dat wie het geld heeft, groen kan doen. Zij hebben het minst last van de stijgende energierekening. De rest heeft pech. Zij kunnen niet isoleren en zij kunnen geen zonnepanelen leggen, omdat ze het geld niet hebben óf omdat ze in een huurwoning wonen en niets te zeggen hebben over hun eigen woning. Zij voelen de klappen van de stijgende energieprijzen het hardst.

Het is tijd om afscheid te nemen van de illusie dat marktwerking beter is dan samenwerking. Het is tijd voor een collectieve aanpak.

Landelijk moet onze energievoorziening genationaliseerd worden, zodat er weer democratische zeggenschap over bestaat en de prijzen van gas en elektriciteit verlaagd kunnen worden.

Lokaal kunnen we (nog) niet bepalen wat de prijs van gas en elektriciteit is, maar we kunnen er wel voor zorgen dat mensen minder nodig hebben. Daarom moet er werk gemaakt worden van ‘Zon voor allen’.

Afgelopen zomer was er een record aan zonnestraling. Sinds het begin van de metingen ontving Nederland niet eerder zoveel energie van de zon. Er is genoeg zon om iedere woning van elektriciteit te voorzien, maar lang niet iedereen heeft (genoeg) zonnepanelen.

De provincie kan zonnepanelen leggen bij alle Noord-Hollanders thuis. Zo kan de energierekening bij iedereen omlaag en zetten we een enorme stap in de overgang naar schone energie.

Hoe we dat kunnen doen? Daarover gaat dit plan.

WAT IS ER AAN DE HAND?

Stijgende energieprijzen

De oorlog in Oekraïne is niet de oorzaak van de stijgende energieprijzen. Die prijzen stegen al. Uit cijfers van het CBS blijkt dat tussen 1999 en 2009 de energieprijzen maar liefst 108% hoger zijn geworden. Dit is de periode van 10 jaar waarin de privatisering van energiebedrijven in Nederland werd gestart en voltooid. Alle andere prijzen werden in die periode 24% hoger. De oorlog in Oekraïne is dus niet de oorzaak van de prijsstijging, maar heeft de zaken wel versneld.

De oorzaak van deze prijsstijging is de privatisering van onze energie. Energiebedrijven werden voor een habbekrats verkocht. Waar eerst de Nederlandse bevolking via de democratie zeggenschap had, over zaken als energieprijzen en de wijze van energieopwekking, kregen nu de particuliere eigenaren het voor het zeggen. Zij hebben een ander belang, namelijk het maken van zoveel als mogelijk winst. Hun handel bestaat uit het zelf inkopen van gas en elektriciteit (of op te wekken) en te leveren aan huishoudens.

EEN KORTE GESCHIEDENIS VAN ONZE ENERGIE

Tussen 1800 en 1850 ontstaan particuliere gasfabrieken die tegen een hoge prijs gas voor licht en verwarming verkochten aan de welgestelden. De hoge prijzen, de wirwar aan bedrijfjes en het ontbreken van algemene toegang, maakte het nodig om de energievoorziening publiek te maken.

Vanaf 1850 begonnen gemeenten energiebedrijven op te zetten, eerst met gas en later ook voor elektriciteit. De productie en distributie groeide naar elkaar toe en zo ontstonden de eerste gemeentelijke energiebedrijven. Door een grote gemeenschappelijke inspanning werd een groot deel van Nederland op het elektriciteitsnet aangesloten. In de jaren '80 leidde onderlinge samenwerking tussen energiebedrijven tot verschillende fusies van de gemeentelijke energiebedrijven.

Vanaf de jaren '90 wordt marktwerking in de energiesector ingevoerd. In 2004 moeten mensen zelf een energieleverancier gaan kiezen. Een paar jaar later verkopen veel Nederlandse gemeenten en provincies hun aandelen in de Nederlandse energiemaatschappijen.

Sindsdien zijn er drie grote energieleveranciers in Nederland die samen aan 75% van de afnemers leveren. Het zijn Essent, Eneco en Vattenfall. Alle drie komen ze voort uit gemeentelijke energiebedrijven.

Er zijn in heel Nederland veel goede lokale initiatieven van clubs die op een schone en goedkope manier energie willen leveren. Zij lopen vast in het systeem. Zij moeten concurreren met deze multinationals, die goed worden beschermd door allerlei neoliberale wetten en regels.

De 'grote drie' – Vattenfall, Essent en Eneco – hebben de laatste jaren samen bijna netto een miljard euro winst gemaakt. De winst die ze daarmee maken, keren ze uit aan hun aandeelhouders. In de afgelopen zes jaar keerden de grote drie energiebedrijven maar liefst €7,85 miljard aan winst uit aan hun buitenlandse aandeelhouders. Dat blijkt uit hun eigen jaarverslagen. Die winstuitkering wordt betaald uit het geld dat gewone mensen betalen voor hun gas en elektriciteit.

De huidige situatie is voor deze bedrijven riskant: de prijs die zij moeten betalen voor gas en elektriciteit schiet alle kanten op, waardoor hun winst in gevaar komt. Als die winst daalt, daalt ook de waarde van hun aandelen en daarmee kan het hele bedrijf in gevaar komen. Voor de geprivatiseerde energiebedrijven is het daarom verstandig om geen enkel risico te nemen: zij vragen de maximale prijs als ze gas en elektriciteit doorverkopen.

Alle politici schreeuwen nu moord en brand, maar dankzij de privatisering kan de minister niets anders doen dan met hangende pootjes naar de bedrijven gaan en vragen of de energieprijis 'alsjeblieft' naar beneden kan. Dat willen die bedrijven best doen, maar alleen in ruil voor enorme bakken geld, zodat hun winsten op peil kunnen blijven. Zo kan het gebeuren dat het Rijk nu in één jaar méér betaalt aan de energiebedrijven, dan de prijs die het de overheden opleverde toen ze 'aan de markt' verkocht werden.

De oorlog in Oekraïne maakt duidelijk hoe kwetsbaar we zijn als we voor onze energie afhankelijk zijn van anderen. Het zou daarom beter zijn zoveel mogelijk energieopwekking in eigen beheer te hebben. We zijn dan niet meer afhankelijk van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', we zitten zelf aan het roer en kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen.

Nu veel vaste contracten aflopen, brengen de commerciële energiebedrijven het maximale in rekening. Het aantal mensen dat in problemen komt, loopt alleen nog maar verder op. Het is duidelijk dat de stijgende energieprijzen niet tijdelijk zijn en dat dit een structureel probleem is. Dit vraagt dan ook om structurele oplossingen.

Stijgende temperaturen

De prijs van energie is niet het enige dat stijgt. Ook de gemiddelde temperatuur stijgt, als gevolg van het verbranden van fossiele brandstoffen voor onze energie. Hoe langer het duurt voordat we schone energie gebruiken, hoe droger onze zomers worden, hoe stormachtiger onze herfsten, hoe hoger de zeespiegel, hoe verder weggezakt de bodem en hoe

meer onbalans in ons ecosysteem. De maatschappelijke gevolgen zijn daarvan niet te overzien en worden al een hele tijd steeds meer voelbaar.

De techniek om over te gaan op 100% schone energie is voorhanden en toch gebeurt er niets. De overgang naar schone energie laat te lang op zich wachten. In dit tempo zijn we decennia verwijderd van volledig schoon energiegebruik. Dat komt doordat energiebedrijven geen enkel belang hebben bij die overgang. De politiek vertrouwdde te lang op die energiebedrijven voor de overgang naar schone energie en greep daarom niet in. Zij hoopten dat de markt, commerciële bedrijven en individuele consumenten als vanzelf over zouden gaan op schone energie. Niets bleek minder waar. Het aandeel schone energie in Nederland was eind 2021 namelijk nog geen 7% van het totaal.

Er is in principe breed (politiek) draagvlak voor de wens om elk huis in Noord-Holland te voorzien van voldoende zonnepanelen, om zodoende in de eigen energiebehoefte te voorzien. Dat is helaas nog niet aan de orde. De provincie is hiervoor namelijk afhankelijk van de *goodwill* en het financiële vermogen van allerlei partners, zoals woningcorporaties, huiseigenaren, particuliere verhuurders en goed bedoelende groene energiebedrijven, die niet kunnen concurreren tegen de macht van grote energiemultinationals. Ook doordat we niet zelf aan het roer zitten.

De oplossing voor dit probleem zou daarom zijn dat Noord-Holland zijn eigen energievoorziening in democratische handen neemt. We zijn daardoor niet afhankelijk meer van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', maar nemen het initiatief en zitten zelf aan het roer. En we kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen. De mate van capaciteit én uitvoer is daarmee gebonden aan besluiten van de volksvertegenwoordiging.

Het is tijd om afscheid te nemen van de illusie dat marktwerking beter is dan samenwerking. Het is tijd voor een collectieve aanpak.

HET ALTERNATIEF: ZON VOOR ALLEN

De privatisering van energiebedrijven moet worden teruggedraaid. Dat betekent dat onze energie genationaliseerd moet worden. Maar daar hoeven we provinciaal niet op te wachten. Ook provinciaal kunnen we nu al wat doen.

De SP stelt het 'Zon voor allen'-plan voor. Het plan is even simpel als effectief:

- **De Provincie Noord-Holland gaat elke woning in de provincie kosteloos voorzien van voldoende zonnepanelen om in de eigen elektrische energiebehoefte te voorzien, te beginnen in de buurten met inwoners met de laagste inkomens.**
- **Om dat goed uit te voeren, richt de provincie een Provinciaal Energiebedrijf op, dat onder de directe verantwoordelijkheid van de Gedeputeerde Staten valt en dat onafhankelijk opereert van commerciële bedrijven.**

Provinciaal Energiebedrijf

Het oprichten van een eigen Noord-Hollands Provinciaal Energiebedrijf maakt het mogelijk op korte termijn duizenden woningen per jaar te voorzien van voldoende zonnepanelen om de energierekening structureel naar beneden te brengen én serieuze stappen in de richting van schone energie te zetten. Met het plaatsen van zoveel mogelijk zonnepanelen beperken we de uitstoot van broeikasgassen en stimuleren we duurzame energieopwekking en -gebruik.

Door de oprichting van een provinciaal energiebedrijf neemt Noord-Holland zijn eigen energievoorziening in democratische handen en zijn we niet afhankelijk meer van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', we zitten zelf aan het roer en kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen.

Op de middellange termijn kan alleen een provinciaal energiebedrijf, zodra de techniek voorhanden is, serieus werk maken van accu's in de buurt. Opgewekte zonne-energie kan daar worden opgeslagen voor later gebruik. Op die manier voorkomen we overbelasting van het elektriciteitsnet als gevolg van de toename van het aantal zonnepanelen en zorgen we ervoor dat ook bij het afschaffen van de salderingsregeling, inwoners nog steeds veel baat hebben bij de zonnepanelen. Individuele inwoners die individueel zonnepanelen laten leggen door verschillende bedrijven, zijn veel minder goed in staat dit te organiseren.

Een Noord-Hollands Energiepact

Dat Provinciaal Energiebedrijf neemt het initiatief om een **Noord-Hollands Energiepact** te realiseren. In dit pact staan afspraken die de lokale energiecoöperaties, woningcorporaties (omdat de zonnepanelen op de daken van hun huurwoningen moeten worden gelegd), Noord-Hollandse installatiebedrijven (die een contract kunnen krijgen om jarenlang panelen te leggen) en de Provincie Noord-Holland laten samenwerken om 'Zon voor allen' uit te voeren.

Van aanbager tot energieleverancier

Het Provinciaal Energiebedrijf begint als organisatie die Noord-Hollanders kosteloos gaat voorzien van zonnepanelen. Pas later ontwikkelt het Provinciaal Energiebedrijf zich door tot energieleverancier. Ook andere warmte- en energiebronnen kunnen dan onder het beheer van het Provinciaal Energiebedrijf vallen.

Mogelijkheden om onder marktprijs schone energie te leveren, zonder wetten te overtreden die de huidige commerciële aanbieders beschermen, moeten worden onderzocht.

Dit plan zal in deze geliberaliseerde energiemarkt veel weerstand oproepen bij de commerciële energiebedrijven en haar verdedigers. Het Provinciaal Energiebedrijf mag het daarom niet aan lef, moed en enthousiasme ontbreken.

ZON VOOR ALLEN IN 5 STAPPEN

STAP 1

EEN EIGEN DEMOCRATISCH PROVINCIAAL ENERGIEBEDRIJF OPRICHTEN

De provincie richt binnen haar eigen organisatie een Provinciaal Energiebedrijf op. Het valt onder de provincie en is daardoor democratisch aan te sturen en ter verantwoording te roepen door de Provinciale Staten, indien dat nodig is.

De doelen van het Provinciaal Energiebedrijf zijn: ten eerste de energierekening van Noord-Hollanders omlaag brengen en ten tweede de overgang naar schone energie versnellen.

Verlaging van de energiekosten, schone energie en democratische zeggenschap zijn de drie pijlers onder het Provinciaal Energiebedrijf.

Het eerste dat het Provinciaal Energiebedrijf doet is het sluiten van een energiepact met alle betrokken organisaties, waaronder in ieder geval de lokale energiecoöperaties, woningcorporaties, installatiebedrijven en natuurlijk de Provincie Noord-Holland zelf. In dit pact staan alle afspraken die nodig zijn om stap 2 met succes uit te voeren.

STAP 2

GRATIS ZONNEPANELEN LEGGEN

Dan begint het Energiebedrijf met het leggen van zonnepanelen op daken van alle Noord-Hollanders. Mensen nemen hun elektriciteit in het begin nog af bij commerciële energieleveranciers (bijvoorbeeld Vattenfall of Eneco). Ze gaan door de zonnepanelen minder betalen. Pas in een later stadium wordt het mogelijk goedkope en schone energie af te nemen bij het Provinciaal Energiebedrijf.

Voor het leggen van al die zonnepanelen neemt de provincie mensen aan met expertise in het aanleggen van zonnepanelen, een contactpersoon voor misstanden en vragen en verder personeel indien dit nodig is.

Het Provinciaal Energiebedrijf start in de buurten met de laagste inkomens voor inwoners gratis zonnepanelen leggen, natuurlijk in overleg en samenwerking met eigenaren, meestal woningcorporaties. Hierbij worden ook met woningbouwverenigingen afspraken gemaakt om woningen te isoleren. De zonnepanelen blijven eigendom van de provincie.

Woningen worden energieneutraal of energiepositief. **Het directe gevolg hiervan is dat de energierekening van mensen direct daalt.** Inwoners blijven aanvankelijk bij hun 'gewone' energiemaatschappij. De elektriciteitsrekening van inwoners gaat naar €0,-. Door het salderingsbeginsel krijgen ze mogelijk zelfs geld toe.

De zonnepanelen blijven wel eigendom van het Provinciaal Energiebedrijf. Vanaf stap 5 wordt daarmee ook de opgewekte elektriciteit eigendom van het Provinciaal Energiebedrijf.

STAP 3

BUURTACCU'S AANLEGGEN

Het Provinciaal Energiebedrijf legt accu's aan in buurten, zodra de techniek daarvoor voldoende ontwikkeld is. Hierdoor kan overtollig energie bij veel zonneschijn worden opgeslagen en later worden gebruikt. Het is bovendien noodzakelijk, omdat we op die manier iedereen gebruik kunnen laten maken van schone energie, ook Noord-Hollanders die bijvoorbeeld in een historisch huis wonen en daardoor geen zonnepanelen kunnen laten leggen.

Ondertussen start het Provinciaal Energiebedrijf een onderzoek naar de mogelijkheid om, wanneer zij eenmaal energieleverancier is, onder de marktprijs energie te leveren aan alle inwoners van Noord-Holland.

STAP 4

ENERGIELEVERANCIER WORDEN

Nadat alle daken in Noord-Holland vol liggen met zonnepanelen en er genoeg accu's zijn om de elektriciteit op te vangen, is het tijd voor de laatste stap: het Provinciaal Energiebedrijf wordt energieleverancier. De elektriciteit die eigendom is van en gedistribueerd wordt door het Provinciaal Energiebedrijf wordt opgewekt middels de duizenden daken die vol gelegd zijn met zonnepanelen en opgeslagen in accu's.

Wie kiest voor het Provinciaal Energiebedrijf als energieleverancier, krijgt genoeg zonnepanelen op het dak om meer dan zelfvoorzienend te zijn. Mensen die zelf al zonnepanelen hebben gelegd, kunnen hun zonnepanelen voor een eerlijk tarief doorverkopen aan het Provinciaal Energiebedrijf.

Het wordt vanaf dat moment ook mogelijk *gas af te nemen* via het Provinciaal Energiebedrijf. Mogelijke overblijvende winsten worden gebruikt voor het verdere verduurzamen van woningen en energieopwekking, zodat gebruik van gas steeds minder nodig is. Zo gaat het Provinciaal Energiebedrijf het initiatief nemen en beheer krijgen over andere warmte- en energiebronnen zoals de warmtetransitie in buurten en plaatsen van zonnepanelenvelden en windmolens. Altijd en alleen wanneer de directe omgeving daarmee instemt.

STAP 5

ELEKTRICITEITSREKENING NAAR 0 EURO PER KWH

Het uiteindelijke doel van het Provinciaal Energiebedrijf is om met groene energiebronnen meeropbrengsten én steun van de provincie de energierekening van alle Noord-Hollanders terug te brengen naar alleen netbeheerkosten en belasting. Het ideaal is dat inwoners vanaf dat moment € 0,- betalen voor de elektriciteit die ze gebruiken. Gas hebben zij niet meer nodig. Alle energie komt van door hun eigen, via belasting betaalde, energiebedrijf.

Het eindresultaat is dus: 100% energieneutraal, zelfvoorzienend en onder democratische zeggenschap.

Financiële toelichting

1. Om een huis energiepositief of minstens energieneutraal te maken, zijn gemiddeld 10 zonnepanelen per woning nodig.

Sommige woningen zullen meer zonnepanelen nodig hebben, anderen juist minder, ofwel omdat het zuinige of kleine woningen zijn, ofwel omdat er al eerder zonnepanelen zijn neergelegd door de eigenaar van de woning. Soms zal het helemaal niet nodig zijn nog zonnepanelen te leggen.

Een voorbeeld: Een gezin met twee ouders en twee kinderen woont in de Wijdevennen in Purmerend. Zij verbruiken 4100 kWh per jaar aan elektriciteit. Ze betalen nu €185,- per maand voor elektriciteit. Om energiepositief te gaan, moeten de panelen op hun woning meer dan 4100 kWh op jaarbasis produceren.

Zij melden zich bij het Provinciaal Energiebedrijf. Het gezin krijgt genoeg zonnepanelen voor het opwekken van 4500 kWh per jaar. Ze zijn dus energiepositief. In plaats van 185,- per maand te betalen, zouden ze in dit geval nu 57,- per maand op de rekening gestort krijgen.

2. Het kost gemiddeld ongeveer € 4.200,- per woning om het energiepositief of energieneutraal te maken.

Geschatte kosten voor een particulier liggen nu ietsjes hoger, maar als de provincie zelf specialisten met de benodigde expertise in dienst neemt moet dit goedkoper kunnen.

Niet op alle daken is het technisch mogelijk om zonnepanelen te leggen en op een deel liggen al zonnepanelen. Geschat wordt dat op – gemiddeld gezien over heel Nederland – 1 op de 5 woningen zonnepanelen liggen. Het is onbekend of al deze woningen energiepositief zijn. Stel dat het – tevens bij 1 op de 5 woningen - technisch niet mogelijk is om er zonnepanelen op te leggen, dan blijven er (3 op de 5) ongeveer 4.800.000 woningen over van het totaal van ruim 8 miljoen (per januari 2022).

3. Honderden panelen per dag, te beginnen bij buurten met de laagste inkomens.

In Noord-Holland wonen in totaal bijna 3 miljoen Noord-Hollanders. Zij wonen in 1,4 miljoen woningen. Het aantal huishoudens op of onder het sociaal minimum is ongeveer 112.000.

Met dit plan kunnen we dus de buurten met de laagste inkomens voor 470 miljoen euro (€4.200,- per woning) geheel energieneutraal maken.

WAT LEVERT HET DE NOORD-HOLLANDER NOG MEER OP?

Werkgelegenheid

Per jaar worden duizenden daken voorzien van zonnepanelen. Deze panelen moeten door vakkrachten worden aangebracht en onderhouden; dat geldt ook voor o.a. de buurtaccu's en de organisatie van het geheel; ook bij het Provinciaal Energiebedrijf zelf moeten kennis en kunde aanwezig zijn. Het Provinciaal Energiebedrijf levert minimaal duizend directe arbeidsplaatsen op.

Al deze Mbo'ers en Hbo'ers hebben voor een zeer lange tijd baangarantie. De Hogescholen en Mbo's leveren er hun bijdrage aan, zo ook voor de nodige innovaties in het vakgebied – al dan niet in samenwerking met technische universiteiten. Medewerkers van commerciële energiebedrijven en van installatiebedrijven kunnen meegaan in deze beweging.

UW STEUN IS NODIG

'Zon voor allen' zou vooruitgang voor heel veel mensen betekenen, maar een achteruitgang voor de huidige commerciële energiebedrijven. Dat betekent dat verandering niet vanzelf zal gaan. **Uw steun is nodig!** Helpt u mee met onze strijd voor het verlagen van de kosten? Voor het nationaliseren van onze energie en het leggen van zonnepanelen op alle daken in Noord-Holland?

Ga dan naar noord-holland.sp.nl/zon-voor-allen

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	12822
Extern Zaak ID	2051838
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	4.a.1
Titel	Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon Voor Allen
Organisatieonderdeel	BEL/sb

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	18 september 2023
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

GS adviseren over het initiatiefvoorstel 'Zon voor Allen' dat door de SP-fractie is ingediend. Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

Recht van initiatief

Per email aan de voorzitter van de Statengriffie: Statengriffie@noord-holland.nl

Datum: 3 maart 2023

Onderwerp: Initiatiefvoorstel 'Zon Voor Allen'

Indiener: Statenlid Remine Alberts

Fractie: SP Noord-Holland

Geachte voorzitter,

Hierbij dien ik op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergadering en werkzaamheden van Provinciale Staten van Noord-Holland, een initiatiefvoorstel in betreffende 'Zon Voor Allen'.

Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

Inleiding

De overgang naar schone energie faalt tot nu toe, omdat ze afhankelijk is van energiemultinationals die alleen maar oog hebben voor hoge winsten. En omdat ze afhankelijk is gemaakt van individuele keuzes van burgers en de dikte van hun portemonnee. Er is een groot maatschappelijk belang om tempo te maken, voor het leefklimaat, en voor de betaalbaarheid.

Mogelijke oplossing

De overheid moet het initiatief naar zich toe trekken. Door als provincie collectief op iedere woning zonnepanelen te leggen, bestrijden we de torenhoge energierekening, de opwarming van de aarde en de grote energiebedrijven die enorm profiteren over de ruggen van onze inwoners.

Ontwerp Statenbesluit

De SP stelt voor om:

1. Een eigen democratisch provinciaal energiebedrijf op te richten;
2. Zonnepanelen op daken van alle Noord-Hollandse woningen te leggen;
3. Buurtaccu's aan te leggen voor de opslag van de duurzaam opgewekte energie;
4. Uiteindelijk vanuit het provinciaal energiebedrijf energieleverancier te worden.

Ondertekenaar van het initiatiefvoorstel.

SP,
Remine Alberts

SP. ENERGIEPLAN NOORD-HOLLAND

ZON VOOR ALLEN

voor het verlagen van de energierekening
en versnellen van de overgang naar schone energie

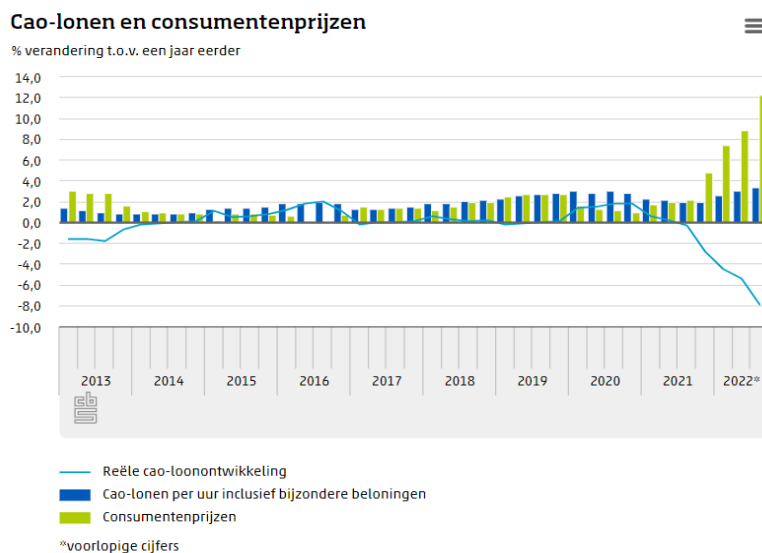
INHOUDSOPGAVE

Onbetaalbare energie	3
Wat is er aan de hand?	5
Het alternatief: Zon voor allen	8
Zon voor allen in 5 stappen	10
Financiële toelichting	13
Uw steun is nodig	14

ONBETAALBARE ENERGIE

De energierekening neemt een steeds grotere hap uit ons maandinkomen. Wie had een paar jaar geleden verwacht dat een warm huis een luxe zou worden?

Een groeiende groep mensen heeft het financieel moeilijk. Veel mensen stond het water al aan de lippen voordat de energiecrisis uitbrak. Zij zijn nu de wanhoop nabij. De energietoeslag is voor hen slechts een druppel op een gloeiende plaat. Er is een nieuwe groep wie het water aan de lippen staat. Zij verdienen 'te veel' om recht te hebben op allerlei toeslagen, maar te weinig om fatsoenlijk rond te komen.

Bron: CBS.nl

Ook voor wat betreft het klimaat wordt record na record gebroken. Warnsveld verloor haar hittestaat aan Gilze-Rijen (40,7 C). Sinds 1990 zijn ruim 2,5 keer zoveel warmtere records gebroken als zonder klimaatverandering zou zijn gebeurd.

‘Het gevolg is dat wie geld heeft groen kan doen’

De aanpak voor de overgang naar schone energie heeft totaal gefaald. De politiek was verblind door een heilig geloof in ‘marktwerking’ en hoopte dat individuen zelf voldoende zouden kunnen doen om over te gaan naar schone energie. Die strategie blijkt nu totaal mislukt.

Het gevolg is dat wie het geld heeft, groen kan doen. Zij hebben het minst last van de stijgende energierekening. De rest heeft pech. Zij kunnen niet isoleren en zij kunnen geen zonnepanelen leggen, omdat ze het geld niet hebben óf omdat ze in een huurwoning wonen en niets te zeggen hebben over hun eigen woning. Zij voelen de klappen van de stijgende energieprijzen het hardst.

Het is tijd om afscheid te nemen van de illusie dat marktwerking beter is dan samenwerking. Het is tijd voor een collectieve aanpak.

Landelijk moet onze energievoorziening genationaliseerd worden, zodat er weer democratische zeggenschap over bestaat en de prijzen van gas en elektriciteit verlaagd kunnen worden.

Lokaal kunnen we (nog) niet bepalen wat de prijs van gas en elektriciteit is, maar we kunnen er wel voor zorgen dat mensen minder nodig hebben. Daarom moet er werk gemaakt worden van ‘Zon voor allen’.

Afgelopen zomer was er een record aan zonnestraling. Sinds het begin van de metingen ontving Nederland niet eerder zoveel energie van de zon. Er is genoeg zon om iedere woning van elektriciteit te voorzien, maar lang niet iedereen heeft (genoeg) zonnepanelen.

De provincie kan zonnepanelen leggen bij alle Noord-Hollanders thuis. Zo kan de energierekening bij iedereen omlaag en zetten we een enorme stap in de overgang naar schone energie.

Hoe we dat kunnen doen? Daarover gaat dit plan.

WAT IS ER AAN DE HAND?

Stijgende energieprijzen

De oorlog in Oekraïne is niet de oorzaak van de stijgende energieprijzen. Die prijzen stegen al. Uit cijfers van het CBS blijkt dat tussen 1999 en 2009 de energieprijzen maar liefst 108% hoger zijn geworden. Dit is de periode van 10 jaar waarin de privatisering van energiebedrijven in Nederland werd gestart en voltooid. Alle andere prijzen werden in die periode 24% hoger. De oorlog in Oekraïne is dus niet de oorzaak van de prijsstijging, maar heeft de zaken wel versneld.

De oorzaak van deze prijsstijging is de privatisering van onze energie. Energiebedrijven werden voor een habbekrats verkocht. Waar eerst de Nederlandse bevolking via de democratie zeggenschap had, over zaken als energieprijzen en de wijze van energieopwekking, kregen nu de particuliere eigenaren het voor het zeggen. Zij hebben een ander belang, namelijk het maken van zoveel als mogelijk winst. Hun handel bestaat uit het zelf inkopen van gas en elektriciteit (of op te wekken) en te leveren aan huishoudens.

EEN KORTE GESCHIEDENIS VAN ONZE ENERGIE

Tussen 1800 en 1850 ontstaan particuliere gasfabrieken die tegen een hoge prijs gas voor licht en verwarming verkochten aan de welgestelden. De hoge prijzen, de wirwar aan bedrijfjes en het ontbreken van algemene toegang, maakte het nodig om de energievoorziening publiek te maken.

Vanaf 1850 begonnen gemeenten energiebedrijven op te zetten, eerst met gas en later ook voor elektriciteit. De productie en distributie groeide naar elkaar toe en zo ontstonden de eerste gemeentelijke energiebedrijven. Door een grote gemeenschappelijke inspanning werd een groot deel van Nederland op het elektriciteitsnet aangesloten. In de jaren '80 leidde onderlinge samenwerking tussen energiebedrijven tot verschillende fusies van de gemeentelijke energiebedrijven.

Vanaf de jaren '90 wordt marktwerking in de energiesector ingevoerd. In 2004 moeten mensen zelf een energieleverancier gaan kiezen. Een paar jaar later verkopen veel Nederlandse gemeenten en provincies hun aandelen in de Nederlandse energiemaatschappijen.

Sindsdien zijn er drie grote energieleveranciers in Nederland die samen aan 75% van de afnemers leveren. Het zijn Essent, Eneco en Vattenfall. Alle drie komen ze voort uit gemeentelijke energiebedrijven.

Er zijn in heel Nederland veel goede lokale initiatieven van clubs die op een schone en goedkope manier energie willen leveren. Zij lopen vast in het systeem. Zij moeten concurreren met deze multinationals, die goed worden beschermd door allerlei neoliberale wetten en regels.

De 'grote drie' – Vattenfall, Essent en Eneco – hebben de laatste jaren samen bijna netto een miljard euro winst gemaakt. De winst die ze daarmee maken, keren ze uit aan hun aandeelhouders. In de afgelopen zes jaar keerden de grote drie energiebedrijven maar liefst €7,85 miljard aan winst uit aan hun buitenlandse aandeelhouders. Dat blijkt uit hun eigen jaarverslagen. Die winstuitkering wordt betaald uit het geld dat gewone mensen betalen voor hun gas en elektriciteit.

De huidige situatie is voor deze bedrijven riskant: de prijs die zij moeten betalen voor gas en elektriciteit schiet alle kanten op, waardoor hun winst in gevaar komt. Als die winst daalt, daalt ook de waarde van hun aandelen en daarmee kan het hele bedrijf in gevaar komen. Voor de geprivatiseerde energiebedrijven is het daarom verstandig om geen enkel risico te nemen: zij vragen de maximale prijs als ze gas en elektriciteit doorverkopen.

Alle politici schreeuwen nu moord en brand, maar dankzij de privatisering kan de minister niets anders doen dan met hangende pootjes naar de bedrijven gaan en vragen of de energieprijs 'alsjeblieft' naar beneden kan. Dat willen die bedrijven best doen, maar alleen in ruil voor enorme bakken geld, zodat hun winsten op peil kunnen blijven. Zo kan het gebeuren dat het Rijk nu in één jaar méér betaalt aan de energiebedrijven, dan de prijs die het de overheden opleverde toen ze 'aan de markt' verkocht werden.

De oorlog in Oekraïne maakt duidelijk hoe kwetsbaar we zijn als we voor onze energie afhankelijk zijn van anderen. Het zou daarom beter zijn zoveel mogelijk energieopwekking in eigen beheer te hebben. We zijn dan niet meer afhankelijk van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', we zitten zelf aan het roer en kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen.

Nu veel vaste contracten aflopen, brengen de commerciële energiebedrijven het maximale in rekening. Het aantal mensen dat in problemen komt, loopt alleen nog maar verder op. Het is duidelijk dat de stijgende energieprijzen niet tijdelijk zijn en dat dit een structureel probleem is. Dit vraagt dan ook om structurele oplossingen.

Stijgende temperaturen

De prijs van energie is niet het enige dat stijgt. Ook de gemiddelde temperatuur stijgt, als gevolg van het verbranden van fossiele brandstoffen voor onze energie. Hoe langer het duurt voordat we schone energie gebruiken, hoe droger onze zomers worden, hoe stormachtiger onze herfsten, hoe hoger de zeespiegel, hoe verder weggezakt de bodem en hoe

meer onbalans in ons ecosysteem. De maatschappelijke gevolgen zijn daarvan niet te overzien en worden al een hele tijd steeds meer voelbaar.

De techniek om over te gaan op 100% schone energie is voorhanden en toch gebeurt er niets. De overgang naar schone energie laat te lang op zich wachten. In dit tempo zijn we decennia verwijderd van volledig schoon energiegebruik. Dat komt doordat energiebedrijven geen enkel belang hebben bij die overgang. De politiek vertrouwdde te lang op die energiebedrijven voor de overgang naar schone energie en greep daarom niet in. Zij hoopten dat de markt, commerciële bedrijven en individuele consumenten als vanzelf over zouden gaan op schone energie. Niets bleek minder waar. Het aandeel schone energie in Nederland was eind 2021 namelijk nog geen 7% van het totaal.

Er is in principe breed (politiek) draagvlak voor de wens om elk huis in Noord-Holland te voorzien van voldoende zonnepanelen, om zodoende in de eigen energiebehoefte te voorzien. Dat is helaas nog niet aan de orde. De provincie is hiervoor namelijk afhankelijk van de *goodwill* en het financiële vermogen van allerlei partners, zoals woningcorporaties, huiseigenaren, particuliere verhuurders en goed bedoelende groene energiebedrijven, die niet kunnen concurreren tegen de macht van grote energiemultinationals. Ook doordat we niet zelf aan het roer zitten.

De oplossing voor dit probleem zou daarom zijn dat Noord-Holland zijn eigen energievoorziening in democratische handen neemt. We zijn daardoor niet afhankelijk meer van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', maar nemen het initiatief en zitten zelf aan het roer. En we kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen. De mate van capaciteit én uitvoer is daarmee gebonden aan besluiten van de volksvertegenwoordiging.

Het is tijd om afscheid te nemen van de illusie dat marktwerking beter is dan samenwerking. Het is tijd voor een collectieve aanpak.

HET ALTERNATIEF: ZON VOOR ALLEN

De privatisering van energiebedrijven moet worden teruggedraaid. Dat betekent dat onze energie genationaliseerd moet worden. Maar daar hoeven we provinciaal niet op te wachten. Ook provinciaal kunnen we nu al wat doen.

De SP stelt het 'Zon voor allen'-plan voor. Het plan is even simpel als effectief:

- **De Provincie Noord-Holland gaat elke woning in de provincie kosteloos voorzien van voldoende zonnepanelen om in de eigen elektrische energiebehoefte te voorzien, te beginnen in de buurten met inwoners met de laagste inkomens.**
- **Om dat goed uit te voeren, richt de provincie een Provinciaal Energiebedrijf op, dat onder de directe verantwoordelijkheid van de Gedeputeerde Staten valt en dat onafhankelijk opereert van commerciële bedrijven.**

Provinciaal Energiebedrijf

Het oprichten van een eigen Noord-Hollands Provinciaal Energiebedrijf maakt het mogelijk op korte termijn duizenden woningen per jaar te voorzien van voldoende zonnepanelen om de energierekening structureel naar beneden te brengen én serieuze stappen in de richting van schone energie te zetten. Met het plaatsen van zoveel mogelijk zonnepanelen beperken we de uitstoot van broeikasgassen en stimuleren we duurzame energieopwekking en -gebruik.

Door de oprichting van een provinciaal energiebedrijf neemt Noord-Holland zijn eigen energievoorziening in democratische handen en zijn we niet afhankelijk meer van commerciële energiebedrijven en andere 'partners', we zitten zelf aan het roer en kunnen bepalen dat we goedkope en schone energie willen.

Op de middellange termijn kan alleen een provinciaal energiebedrijf, zodra de techniek voorhanden is, serieus werk maken van accu's in de buurt. Opgewekte zonne-energie kan daar worden opgeslagen voor later gebruik. Op die manier voorkomen we overbelasting van het elektriciteitsnet als gevolg van de toename van het aantal zonnepanelen en zorgen we ervoor dat ook bij het afschaffen van de salderingsregeling, inwoners nog steeds veel baat hebben bij de zonnepanelen. Individuele inwoners die individueel zonnepanelen laten leggen door verschillende bedrijven, zijn veel minder goed in staat dit te organiseren.

Een Noord-Hollands Energiepact

Dat Provinciaal Energiebedrijf neemt het initiatief om een **Noord-Hollands Energiepact** te realiseren. In dit pact staan afspraken die de lokale energiecoöperaties, woningcorporaties (omdat de zonnepanelen op de daken van hun huurwoningen moeten worden gelegd), Noord-Hollandse installatiebedrijven (die een contract kunnen krijgen om jarenlang panelen te leggen) en de Provincie Noord-Holland laten samenwerken om 'Zon voor allen' uit te voeren.

Van aanbager tot energieleverancier

Het Provinciaal Energiebedrijf begint als organisatie die Noord-Hollanders kosteloos gaat voorzien van zonnepanelen. Pas later ontwikkelt het Provinciaal Energiebedrijf zich door tot energieleverancier. Ook andere warmte- en energiebronnen kunnen dan onder het beheer van het Provinciaal Energiebedrijf vallen.

Mogelijkheden om onder marktprijs schone energie te leveren, zonder wetten te overtreden die de huidige commerciële aanbieders beschermen, moeten worden onderzocht.

Dit plan zal in deze geliberaliseerde energiemarkt veel weerstand oproepen bij de commerciële energiebedrijven en haar verdedigers. Het Provinciaal Energiebedrijf mag het daarom niet aan lef, moed en enthousiasme ontbreken.

ZON VOOR ALLEN IN 5 STAPPEN

STAP 1

EEN EIGEN DEMOCRATISCH PROVINCIAAL ENERGIEBEDRIJF OPRICHTEN

De provincie richt binnen haar eigen organisatie een Provinciaal Energiebedrijf op. Het valt onder de provincie en is daardoor democratisch aan te sturen en ter verantwoording te roepen door de Provinciale Staten, indien dat nodig is.

De doelen van het Provinciaal Energiebedrijf zijn: ten eerste de energierekening van Noord-Hollanders omlaag brengen en ten tweede de overgang naar schone energie versnellen.

Verlaging van de energiekosten, schone energie en democratische zeggenschap zijn de drie pijlers onder het Provinciaal Energiebedrijf.

Het eerste dat het Provinciaal Energiebedrijf doet is het sluiten van een energiepact met alle betrokken organisaties, waaronder in ieder geval de lokale energiecoöperaties, woningcorporaties, installatiebedrijven en natuurlijk de Provincie Noord-Holland zelf. In dit pact staan alle afspraken die nodig zijn om stap 2 met succes uit te voeren.

STAP 2

GRATIS ZONNEPANELEN LEGGEN

Dan begint het Energiebedrijf met het leggen van zonnepanelen op daken van alle Noord-Hollanders. Mensen nemen hun elektriciteit in het begin nog af bij commerciële energieleveranciers (bijvoorbeeld Vattenfall of Eneco). Ze gaan door de zonnepanelen minder betalen. Pas in een later stadium wordt het mogelijk goedkope en schone energie af te nemen bij het Provinciaal Energiebedrijf.

Voor het leggen van al die zonnepanelen neemt de provincie mensen aan met expertise in het aanleggen van zonnepanelen, een contactpersoon voor misstanden en vragen en verder personeel indien dit nodig is.

Het Provinciaal Energiebedrijf start in de buurten met de laagste inkomens voor inwoners gratis zonnepanelen leggen, natuurlijk in overleg en samenwerking met eigenaren, meestal woningcorporaties. Hierbij worden ook met woningbouwverenigingen afspraken gemaakt om woningen te isoleren. De zonnepanelen blijven eigendom van de provincie.

Woningen worden energieneutraal of energiepositief. **Het directe gevolg hiervan is dat de energierekening van mensen direct daalt.** Inwoners blijven aanvankelijk bij hun 'gewone' energiemaatschappij. De elektriciteitsrekening van inwoners gaat naar €0,-. Door het salderingsbeginsel krijgen ze mogelijk zelfs geld toe.

De zonnepanelen blijven wel eigendom van het Provinciaal Energiebedrijf. Vanaf stap 5 wordt daarmee ook de opgewekte elektriciteit eigendom van het Provinciaal Energiebedrijf.

STAP 3

BUURTACCU'S AANLEGGEN

Het Provinciaal Energiebedrijf legt accu's aan in buurten, zodra de techniek daarvoor voldoende ontwikkeld is. Hierdoor kan overtollig energie bij veel zonneschijn worden opgeslagen en later worden gebruikt. Het is bovendien noodzakelijk, omdat we op die manier iedereen gebruik kunnen laten maken van schone energie, ook Noord-Hollanders die bijvoorbeeld in een historisch huis wonen en daardoor geen zonnepanelen kunnen laten leggen.

Ondertussen start het Provinciaal Energiebedrijf een onderzoek naar de mogelijkheid om, wanneer zij eenmaal energieleverancier is, onder de marktprijs energie te leveren aan alle inwoners van Noord-Holland.

STAP 4

ENERGIELEVERANCIER WORDEN

Nadat alle daken in Noord-Holland vol liggen met zonnepanelen en er genoeg accu's zijn om de elektriciteit op te vangen, is het tijd voor de laatste stap: het Provinciaal Energiebedrijf wordt energieleverancier. De elektriciteit die eigendom is van en gedistribueerd wordt door het Provinciaal Energiebedrijf wordt opgewekt middels de duizenden daken die vol gelegd zijn met zonnepanelen en opgeslagen in accu's.

Wie kiest voor het Provinciaal Energiebedrijf als energieleverancier, krijgt genoeg zonnepanelen op het dak om meer dan zelfvoorzienend te zijn. Mensen die zelf al zonnepanelen hebben gelegd, kunnen hun zonnepanelen voor een eerlijk tarief doorverkopen aan het Provinciaal Energiebedrijf.

Het wordt vanaf dat moment ook mogelijk *gas af te nemen* via het Provinciaal Energiebedrijf. Mogelijke overblijvende winsten worden gebruikt voor het verdere verduurzamen van woningen en energieopwekking, zodat gebruik van gas steeds minder nodig is. Zo gaat het Provinciaal Energiebedrijf het initiatief nemen en beheer krijgen over andere warmte- en energiebronnen zoals de warmtetransitie in buurten en plaatsen van zonnepanelenvelden en windmolens. Altijd en alleen wanneer de directe omgeving daarmee instemt.

STAP 5

ELEKTRICITEITSREKENING NAAR 0 EURO PER KWH

Het uiteindelijke doel van het Provinciaal Energiebedrijf is om met groene energiebronnen meeropbrengsten én steun van de provincie de energierekening van alle Noord-Hollanders terug te brengen naar alleen netbeheerkosten en belasting. Het ideaal is dat inwoners vanaf dat moment € 0,- betalen voor de elektriciteit die ze gebruiken. Gas hebben zij niet meer nodig. Alle energie komt van door hun eigen, via belasting betaalde, energiebedrijf.

Het eindresultaat is dus: 100% energieneutraal, zelfvoorzienend en onder democratische zeggenschap.

Financiële toelichting

1. Om een huis energiepositief of minstens energieneutraal te maken, zijn gemiddeld 10 zonnepanelen per woning nodig.

Sommige woningen zullen meer zonnepanelen nodig hebben, anderen juist minder, ofwel omdat het zuinige of kleine woningen zijn, ofwel omdat er al eerder zonnepanelen zijn neergelegd door de eigenaar van de woning. Soms zal het helemaal niet nodig zijn nog zonnepanelen te leggen.

Een voorbeeld: Een gezin met twee ouders en twee kinderen woont in de Wijdevennen in Purmerend. Zij verbruiken 4100 kWh per jaar aan elektriciteit. Ze betalen nu €185,- per maand voor elektriciteit. Om energiepositief te gaan, moeten de panelen op hun woning meer dan 4100 kWh op jaarbasis produceren.

Zij melden zich bij het Provinciaal Energiebedrijf. Het gezin krijgt genoeg zonnepanelen voor het opwekken van 4500 kWh per jaar. Ze zijn dus energiepositief. In plaats van 185,- per maand te betalen, zouden ze in dit geval nu 57,- per maand op de rekening gestort krijgen.

2. Het kost gemiddeld ongeveer € 4.200,- per woning om het energiepositief of energieneutraal te maken.

Geschatte kosten voor een particulier liggen nu ietsjes hoger, maar als de provincie zelf specialisten met de benodigde expertise in dienst neemt moet dit goedkoper kunnen.

Niet op alle daken is het technisch mogelijk om zonnepanelen te leggen en op een deel liggen al zonnepanelen. Geschat wordt dat op – gemiddeld gezien over heel Nederland – 1 op de 5 woningen zonnepanelen liggen. Het is onbekend of al deze woningen energiepositief zijn. Stel dat het – tevens bij 1 op de 5 woningen - technisch niet mogelijk is om er zonnepanelen op te leggen, dan blijven er (3 op de 5) ongeveer 4.800.000 woningen over van het totaal van ruim 8 miljoen (per januari 2022).

3. Honderden panelen per dag, te beginnen bij buurten met de laagste inkomens.

In Noord-Holland wonen in totaal bijna 3 miljoen Noord-Hollanders. Zij wonen in 1,4 miljoen woningen. Het aantal huishoudens op of onder het sociaal minimum is ongeveer 112.000.

Met dit plan kunnen we dus de buurten met de laagste inkomens voor 470 miljoen euro (€4.200,- per woning) geheel energieneutraal maken.

WAT LEVERT HET DE NOORD-HOLLANDER NOG MEER OP?

Werkgelegenheid

Per jaar worden duizenden daken voorzien van zonnepanelen. Deze panelen moeten door vakkrachten worden aangebracht en onderhouden; dat geldt ook voor o.a. de buurtaccu's en de organisatie van het geheel; ook bij het Provinciaal Energiebedrijf zelf moeten kennis en kunde aanwezig zijn. Het Provinciaal Energiebedrijf levert minimaal duizend directe arbeidsplaatsen op.

Al deze Mbo'ers en Hbo'ers hebben voor een zeer lange tijd baangarantie. De Hogescholen en Mbo's leveren er hun bijdrage aan, zo ook voor de nodige innovaties in het vakgebied – al dan niet in samenwerking met technische universiteiten. Medewerkers van commerciële energiebedrijven en van installatiebedrijven kunnen meegaan in deze beweging.

UW STEUN IS NODIG

'Zon voor allen' zou vooruitgang voor heel veel mensen betekenen, maar een achteruitgang voor de huidige commerciële energiebedrijven. Dat betekent dat verandering niet vanzelf zal gaan. **Uw steun is nodig!** Helpt u mee met onze strijd voor het verlagen van de kosten? Voor het nationaliseren van onze energie en het leggen van zonnepanelen op alle daken in Noord-Holland?

Ga dan naar noord-holland.sp.nl/zon-voor-allen

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.E. van Schie

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144387

marlies.van.schie@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Reactie initiatiefvoorstel SP 'Zon voor allen'.

Verzenddatum

14 JUNI 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2051838/2051848

Op 3 maart jl. ontvingen wij het initiatiefvoorstel van de SP-Statenfractie (hierna: SP) genaamd 'Zon voor allen'. Het voorstel betreft een plan voor het verlagen van de energierekening en versnellen van de overgang naar schone energie.

De SP stelt als mogelijke oplossing voor om een eigen democratisch provinciaal energiebedrijf op te richten onder directe verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten dat onafhankelijk opereert van commerciële bedrijven. Het provinciaal energiebedrijf heeft als doel om uiteindelijk energieleverancier te worden.

De eerste stap is dat het provinciaal energiebedrijf elke woning in de provincie Noord-Holland kosteloos voorziet van voldoende zonnepanelen voor de eigen elektrische energiebehoefte.

Daarnaast zal het provinciaal energiebedrijf buurtaccu's aanleggen voor de opslag van de duurzaam opgewekte energie.

Uw kenmerk

Met deze brief geven wij ons advies op het initiatiefvoorstel.

Om te beginnen spreken we onze waardering uit voor dit initiatiefvoorstel. Zoals is opgenomen in het Coalitieakkoord 2019-2023 'Duurzaam doorpakken' staan wij ook voor het versnellen van de energietransitie op basis van haalbaarheid en betaalbaarheid. De energietransitie biedt kansen voor de Noord-Hollandse economie en de verduurzaming van de samenleving. Wij steunen de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs en werken daarom samen met een groot aantal partners om deze doelen te bereiken. Uitgangspunt voor ons in de afgelopen jaren was om de lusten en lasten van de energietransitie eerlijk te verdelen, hierbij rekening houdend met het maatschappelijk draagvlak en de financiële gevolgen.

We herkennen in het voorstel een aantal belangrijke waarden waaronder de hoge urgentie en waarderen het dat de SP dit vertaalt in dit initiatiefvoorstel.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij gaan achtereenvolgens inhoudelijk in op de hoofdelementen van het voorstel:

- a. De oprichting van een provinciaal energiebedrijf onder directe verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten dat onafhankelijk opereert van commerciële bedrijven.
- b. Elke woning in de provincie wordt door dit provinciaal energiebedrijf voorzien van voldoende zonnepanelen voor de eigen elektrische energiebehoefte te beginnen in de buurten met inwoners met de laagste inkomens.
- c. En te voorzien in buurtaccu's voor de opslag van de duurzaam opgewekte energie.

We besluiten dit advies met een conclusie over dit initiatiefvoorstel.

Ad. a Oprichting van een provinciaal energiebedrijf

Uitgangspunt van het voorstel is dat een provinciaal energiebedrijf na oprichting begint als organisatie die Noord-Hollanders kosteloos gaat voorzien van zonnepanelen. Hierna ontwikkelt het provinciaal energiebedrijf zich ook als energieleverancier. Eerste stap die wordt voorzien na oprichting, is het sluiten van een energiepact met alle betrokken organisaties waaronder lokale energiecoöperaties, woningbouwcorporaties en installatiebedrijven. De oprichting van een provinciaal energiebedrijf waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft, valt onder de definitie van een verbonden partij. Provinciale Staten (PS) hebben een Kadernota verbonden partijen vastgesteld waarin criteria en voorwaarden zijn vastgesteld voor het oprichten van een verbonden partij ofwel het aangaan van een nieuwe deelneming. De eerste drie criteria zijn met name van belang als afwegingskader voor de besluitvorming over een nieuwe verbonden partij:

1. Er dient sprake te zijn van een publiek belang;
2. Het publieke belang dient vertaald te zijn in duidelijke beleidsdoelstellingen;
3. Er moet een afweging plaatsvinden van mogelijke instrumenten, waaruit blijkt dat het instrument van een deelneming het beste bijdraagt aan realisatie van de beleidsdoelstellingen.

Aan een beoordeling of het plan aan deze en de overige criteria uit de Kadernota voldoet, gaat nog een primaire vraag vooraf. Die vraag is of er sprake is van marktfalen en of het falen van de markt dermate groot is dat een overheid zou moeten ingrijpen.

Sinds 1 juli 2004 is de energiemarkt in Nederland geliberaliseerd: private energiebedrijven concurreren met elkaar en consumenten kunnen kiezen bij welk bedrijf ze gas en elektriciteit afnemen. De energiemarkt is complex en afhankelijk van verschillende factoren. De oorlog in Oekraïne heeft geleid tot schaarste en sterke stijgingen van energieprijzen, wat nadelen van de vrije markt blootlegt. Hoewel deze nadelen zich hebben voorgedaan, zijn wij er niet van overtuigd dat de oprichting van een provinciaal energiebedrijf hier een oplossing biedt.

Ter illustratie, de Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft onlangs de nieuwe versie van de Monitor Consumentenmarkt Energie¹

---

¹ [Profile - autoriteit.consument.en.markt](https://autoriteit.consument.en.markt) | Tableau Public

gepubliceerd. Hieruit blijkt dat de tarieven van nieuwe variabele contracten voor levering van gas en elektriciteit met 12% zijn gedaald. Daarnaast heeft de ACM bij een aantal energieleveranciers onderzoek gedaan waaruit is gebleken dat er geen onredelijke tarieven worden gehanteerd in het eerste kwartaal van 2023 en dat de winst op de huidige tarieven niet hoger is dan in eerdere jaren. In de praktijk blijkt, na een vergelijking van de tarieven van het afval- en energiebedrijf HVC², volledig in publieke handen van een aantal Noord-Hollandse gemeenten en waterschappen, dat gehanteerde energietarieven voor consumenten over het algemeen niet substantieel lager zijn dan van private energieleveranciers.

Het plan gaat verder niet nader in op de vraag of de provincie de juiste bestuurslaag is om het geschetste probleem op te lossen. Ook zou nader moeten worden beoordeeld of het onder beheer van de provincie aanleggen van zonnepanelen tot de provinciale taak behoort of zou moeten behoren. Uit het plan blijkt ook niet dat andere instrumenten zijn onderzocht om het door de SP geschetste probleem aan te pakken. Ongeacht het feit dat er nader fundamenteel onderzoek nodig is om dat te kunnen beoordelen, zien wij op basis van de informatie in dit initiatiefvoorstel onvoldoende grondslag voor de oprichting van een provinciaal energiebedrijf.

We erkennen echter het belang van collectiviteit als een cruciaal element van de oplossing. Ongeveer 25% van de particuliere energierekening bestaat uit kosten voor elektriciteit, terwijl de overige 75% wordt besteed aan verwarmingskosten. Daarom willen we graag verkennen welke mogelijkheden en uitdagingen er zijn voor een provinciaal warmtebedrijf, waar de provincies Gelderland en Zuid-Holland al stappen in zetten. We constateren dat de markt niet voldoende initiatieven neemt voor de aanleg van nieuwe warmtenetten bij bestaande woningen, en de provincie Gelderland ziet een rol voor de overheid om dit proces te versnellen. Ze werken samen met partners aan de oprichting van een Gelders Warmte-infrabedrijf, waarvan de precieze invulling momenteel verder wordt uitgewerkt. We kunnen onderzoeken wat we hiervan kunnen leren voor de situatie in Noord-Holland.

Ad. b. Elke woning kosteloos voorzien van voldoende zonnepanelen. Onderdeel van het voorstel is het gratis installeren van zonnepanelen voor alle Noord-Hollandse woningen, te beginnen met de buurten met de laagste inkomens. Uitgangspunt is dat elke woning in de provincie zo zelfvoorzienend wordt op het gebied van elektrische energie.

Nederland is op dit moment koploper in zonnestroominstallaties op woningen. Belangrijkste reden hiervan is dat het aantrekkelijk is om te investeren in zonnepanelen omdat de installaties zich binnen circa 8 jaar terugverdienen. Hierna profiteert de consument gedurende tientallen jaren van zijn eigen gratis stroom. Van de woningen in Noord-Holland is inmiddels 15% voorzien van zonnestroominstallaties. Deze ontwikkeling wordt mede gestimuleerd door diverse private en publieke initiatieven om de aanleg van zonnepanelen te stimuleren. Dit gebeurt vooral in de vorm van korting op de aanschaf door collectieve

---

² [tarievenblad_elektriciteit_model_variabel_1-januari-2023_2.pdf \(hvcgroep.nl\)](#)

inkoopacties en ondersteuning bij de aanschaf van zonnestroomsystemen. Voorbeelden hiervan zijn de collectieve inkoopacties georganiseerd door Vereniging Eigen Huis of gemeenten, de Consumentenbond en energiecoöperaties. Particuliere woningeigenaren gebruiken doorgaans eigen geld voor de aanschaf, maar het is ook mogelijk om hiervoor tegen gunstige tarieven geld te lenen bij het Warmtefonds. Particuliere woningeigenaren onder een bepaald inkomensniveau kunnen bij het Warmtefonds geld lenen tegen 0% rente.

De provincie Noord-Holland draagt ook op verschillende manieren bij aan het betaalbaarder maken van zonnestroominstallaties door subsidie te verstrekken. Dit zijn subsidies voor het organiseren van collectieve inkoopacties van gemeenten en energiecoöperaties. Helaas zien wij op dit moment ook belemmerende externe factoren die ervoor zorgen dat de groei van het aantal zonnestroominstallaties in de komende tijd afneemt. Dit betreft de huidige congestie op het elektriciteitsnetwerk en een groeiend tekort aan installatiepersoneel.

Op basis van bovenstaande concluderen wij dat wij geen voorstander zijn van het voorstel om elke woning kosteloos te voorzien van zonnepanelen.

Ad. c. Te voorzien in buurtaccu's voor de opslag van de duurzaam opgewekte energie.

Het plan is bedoeld om te zorgen voor voldoende zelf opgewekte energie. Onderdeel van het voorstel is daarom ook dat het op te richten provinciaal energiebedrijf op termijn accu's (buurtbatterijen) in de buurt plaatst om de overschotten aan zonne-energie op te slaan.

In maart van dit jaar is er een onderzoek gedaan naar de werking van de buurtbatterij uitgevoerd door bureau Wittenveen + Bos. Dit onderzoek is aan uw Staten verzonden op 30 mei 2023. De drie hoofdconclusies uit dit onderzoek waren:

1. Een buurtbatterij leidt niet tot een lagere energierekening voor huishoudens.
2. Een buurtbatterij is geen efficiënte oplossing om de uitrol van zon op dak te vergroten.
3. Een buurtbatterij is geen voorkeursoplossing voor netcongestie.

Het voorstel bevat een financiële toelichting waarin wordt gesteld dat voor €470 miljoen woningen met de laagste inkomens geheel energieneutraal kunnen worden gemaakt.

Conclusie

Zoals gezegd waarderen wij het initiatiefvoorstel en herkennen wij een aantal belangrijke waarden (de gevoelde urgentie en belang van tempo) die ten grondslag liggen aan het voorleggen van dit initiatief.

Op basis van het voorgaande komen wij echter tot de conclusie dat wij geen voorstander zijn van het voorstel elke woning kosteloos te voorzien van zonnepanelen en overschotten op te slaan met buurtbatterijen. Wij zien de noodzaak van urgentie en tempo, maar ook dat het voorstel niet verenigbaar is met de haalbaarheid en betaalbaarheid. Daarnaast zien we technische en juridische belemmeringen die de uitvoerbaarheid in de weg staan. Een technische belemmering is de conclusie dat het gebruik van een buurtbatterij op dit moment geen effectieve maatregel is om de energierekening van huishoudens te verlagen of lokale netcongestie te voorkomen.

Juridische belemmeringen zien wij onder meer op het gebied van staatsteun en aanbestedingsrecht. Het huidige stelsel van private en publieke arrangementen vinden wij effectief en passend waarbij wij de effectiviteit terugzien in de gunstige ontwikkeling van het aantal zonnestroominstallaties.

Samenvattend adviseren wij om dit initiatiefvoorstel niet te ondersteunen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

1: Initiatief voorstel Zon voor allen van de SP-fractie

18 APR. 2023

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.E. van Schie

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144387
marlies.van.schie@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Initiatief voorstel SP Zon voor allen

Verzenddatum

17 APR. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

1994338/2012752

Op 3 maart jongstleden ontvingen wij het initiatiefvoorstel van de fractie SP betreffende "Zon voor allen", met het verzoek hierover advies uit te brengen als bedoeld in artikel 42, vierde lid, van het Reglement van Orde. Het initiatiefvoorstel is naar ons toegestuurd bij brief met kenmerk 1993902/1993909.

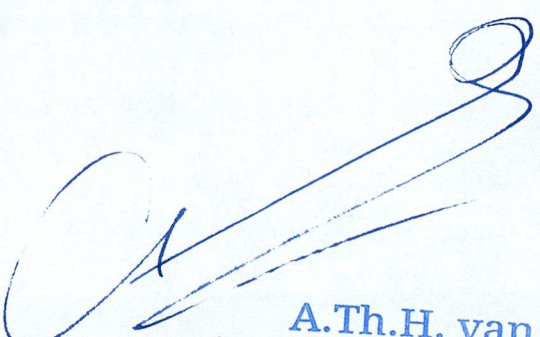
Uw kenmerk

Gelet op de aard van het initiatiefvoorstel zijn wij niet in staat om binnen zes weken, op uiterlijk 17 april 2023, onze wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Wij zullen naar verwachting in mei 2023 op het initiatiefvoorstel reageren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

plv.
drs. H. R. van der Stelt
provinciesecretaris

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Agenderingsverzoek Statencommissie Ruimte Noord–Holland

Naam fractie/ indiener:

Fractie JA21 / René Broertjes / Daniël van den Berg

Naam commissie en datum:

Commissievergadering Ruimte, 11 september 2023

- *Legt de volgende discussienota ter bespreking voor aan de Statencommissie en/of de portefeuillehouder:*

(titel)

Ruimte: 11.k Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer

Ruimte: 11I Aanwijzing Stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp

Aanleiding discussienota

Hieronder wordt de achtergrond van het onderwerp geschetst en aangegeven wat de aanleiding is voor het verzoek:

Gezien het gebiedsbevoegdheidsplan ten opzichte van de zonne-energie stimuleringsgebieden wil de fractie van JA21 naar aanleiding van de nieuwe samenstelling van Provinciale Staten opnieuw met elkaar in gesprek over deze eerder gemaakte keuze.

Hieronder wordt aangegeven met welk doel de fractie dit onderwerp/ de ingekomen brief op de agenda heeft gezet

– welke politieke vraag wil de indiener aan de orde stellen:

Past deze zelfstandige bevoegdheid nog wel bij de Gedeputeerde Staten, of zou dit voortaan via de Provinciale Staten moeten gaan?

– wat vraagt de indiener aan de andere fracties (de commissie, de portefeuillehouder)

Wat is de politieke visie van de andere politieke fracties in de commissie?

Hoe staat de portefeuillehouder tegenover de verschillende opties?

Hoe kijkt de portefeuillehouder tegenover de balans tussen de beslisbevoegdheid van Provinciale Staten ten opzichte van Gedeputeerde Staten?

FORMAT Agenderingsverzoek Statencommissies Noord-Holland Nadere toelichting onderwerp

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	12908
Extern Zaak ID	2041777
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	5.a.1
Titel	Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Hoofdweg te Haarlemmermeer (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/RO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023
Commissie Leefomgeving	22 januari 2024

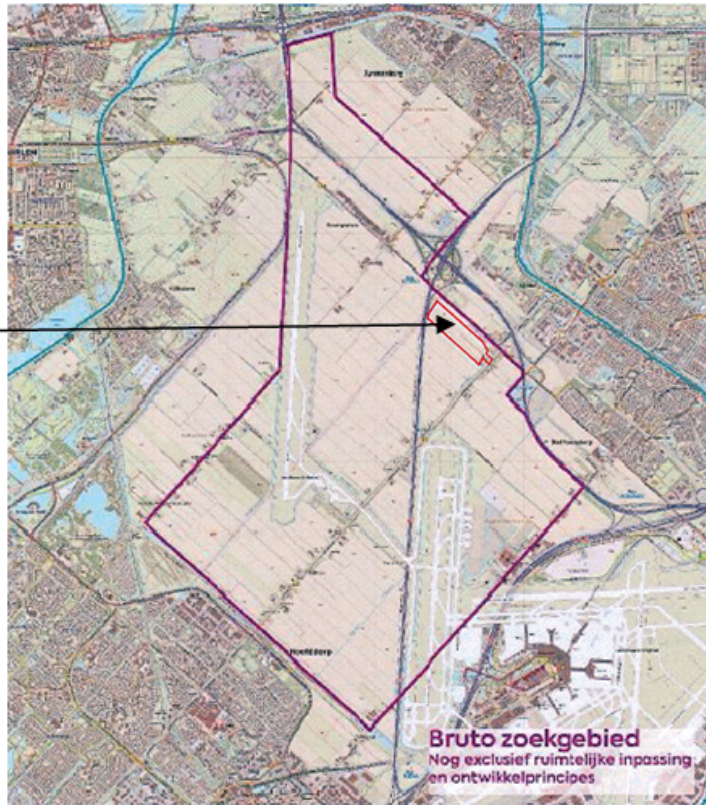
Toelichting

Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van deze procedure hebben Gedeputeerde Staten besloten om dit stimuleringsgebied aan te wijzen, het als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVNH2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijzigingwerkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

Bijlage 2 Locatie stimuleringsgebied

Stimuleringsgebied zonne-energie TPSolar Hoofdweg

stimuleringsgebied

afbeelding 6. Zoekgebied grootschalige opwekking met zonnepanelen
bron: gemeente Haarlemmermeer

Ontwerp wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2022 ronde 2023-II

Onderdeel A: Werkingsgebieden

Om de voorgestelde wijzigingen inzichtelijk te maken zijn twee viewers beschikbaar.

- 1) Een viewer die inzicht geeft in de gewijzigde begrenzing van het werkingsgebied per wijzigingsnummer: <https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=d695b568a939481fbcc87f7dd9b7af4e>
- 2) Een viewer die een totaaloverzicht biedt van de gewijzigde begrenzingen per werkingsgebied naar aanleiding van dit besluit: <https://noord-holland.tercera-go.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9927WBOVNH2E2023-ON01>

Deze viewers moeten bekeken worden in samenhang met onderstaande tabel.

Leeswijzer tabel en viewer wijziging werkingsgebieden

- Het nummer van de voorgestelde wijziging waarmee de locatie in de viewer ook terug te vinden is;
- De locatie en het werkingsgebied waar het om gaat;
- Het voorstel (ontgrenzen, begrenzen of beiden) en de toelichting bij het voorstel;
- Of er sprake is van een wijziging in de beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of de beschrijving van de landschappen en bijbehorende kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL);
- Het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) om het werkingsgebied wel of niet te wijzigen, samen met de onderbouwing voor dit besluit;
- Of de wijziging ter consultatie wordt aangeboden aan Provinciale Staten (PS).

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
001.2.2023	Oosterblokker 59a en 67, Oosterblokker. Gem. Drechterland	Landelijk gebied, BPL, grondbewerk en permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Drechterland. De locatie heeft conform het geldende bestemmingsplan een bedrijfsbestemming. Tot voor kort was op deze locatie aannemersbedrijf Konst gevestigd. De bedrijfsactiviteiten zijn beëindigd en de locatie is vrijgekomen voor een herontwikkeling. Gedacht wordt aan een kleinschalig woningbouwplan met diverse categorieën woningen. Nu blijkt dat de contouren van het Landelijk Gebied/BPL dwars over het perceel en de bestaande bedrijfsbebouwing lopen. De gebouwen staan er al tientallen jaren en het zou dan ook meer dan logisch zijn geweest dat de grens van LG/BPL langs de kadastrale grens van het perceel zou lopen net zoals is gedaan bij de naastliggende bebouwing aan de westzijde (sportaccommodatie de Koedshal). We gaan ervan uit dat de grens zoals die er nu ligt, een vergissing is en dat de grens in meer zuidelijke richting kan worden verplaatst, zodat de locatie binnen BSG komt te liggen. De inrichting van en bebouwing op het perceel zou deze correctie rechtvaardigen.	Wijzigen	Hier is sprake van een onjuiste begrenzing van het Bijzonder Provinciaal Landschap en het Landelijk Gebied. Wij passen de begrenzing aan.	Nee	Nee
002.2.2023	De Brink 29, 1399 GX te Muiderberg (gemeente Gooise Meren)	Landelijk gebied + BPL	Ontgrenzen	Dit betreft een voorstel van een particulier. Al kijkend op de website ruimtelijkeplannen.nl kwam ik Het ontwerpbesluit – wijziging werkingsgebieden OV NH (ronde 2022-II) tegen. Daaruit blijkt dat ons perceel reeds in 2020 is	Niet wijzigen	Het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) betreft grotere landschappelijke eenheden met bijzondere kwaliteiten. Het gebied waar uw perceel	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
				<p>aangewezen als BPL. De reden hiervoor is mij een raadsel. Het betreft een perceel met daarop een woonhuis in privébezit. Opvallend is ook dat deze aanwijzingen alleen voor ons perceel gelden en niet voor de andere percelen gelegen aan dezelfde straat (De Brink) te Muiderberg. Kunt u mij daarvoor een verklaring geven? Overigens is het perceel naast BPL ook aangewezen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agrarische bedrijven - grondbewerken bollenteelt uitgesloten - landelijk gebied <p>Het wekt sterk de indruk dat e.e.a. een vergissing betreft. Voorheen had het perceel een maatschappelijke bestemming en is het hierdoor te verklaren. Neemt niet weg dat wij u vriendelijk willen verzoeken e.e.a. per direct te corrigeren. Dit verzoek geldt voor alle bovengenoemde aanwijzingen.</p>		<p>onderdeel van uit maakt, is een groter aaneengesloten gebied van BPL en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het perceel vormt de overgang tussen het bebouwingslint aan de Brink (niet in Landelijk Gebied (LG) gelegen en aansluitend op de stedelijke bebouwing van Muiderberg) en het aangrenzende bosgebied (wel LG en begrensd als NNN/BPL). Vanwege de betekenis van het bebosde perceel voor het BPL en NNN als overgang tussen Muiderberg en het NNN/ BPL, is dit perceel door ons als BPL begrensd. Daarin is uw perceel niet uniek. Binnen LG/BPL zijn meerdere percelen met een woonbestemming gelegen die onderdeel uitmaken van het betreffende landschap of gelegen zijn in een overgangszones tussen stad en landschap/natuur.</p> <p>Bij de begrenzing van het BPL langs het stedelijk gebied worden de criteria voor het begrenzen van het werkingsgebied Landelijk Gebied (LG) aangehouden. De kaart van de werkingsgebieden BPL en LG, inclusief de criteria, hebben Provinciale Staten</p>		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
						<p>op 22 oktober 2020 vastgesteld. De belanghebbenden hebben destijds, bij de terinzagelegging van het ontwerpbesluit, de mogelijkheid gehad om vóór de vaststelling te reageren. Voor deze locatie is er geen zienswijze bij ons ingediend. Het is aan de gemeente om de provinciale regels door te laten werken in hun bestemmingplannen. U heeft aangegeven dat er een omgevingsvergunning voor een woonfunctie is verleend en verzoekt om die reden tot wijziging van het LG ter plekke. De door de gemeente verleende omgevingsvergunning is voor ons geen aanleiding om het werkingsgebied LG voor deze locatie te wijzigen. Het feit dat op een locatie sprake is van een woonbestemming betekent niet dat deze locatie niet in het werkingsgebied LG kan liggen. Een woonfunctie is dan ook toegestaan in het werkingsgebied LG. Er gelden echter wel een aantal aanvullende regels voor een woonfunctie in het LG.</p>		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
003.2.2023	Woningbouw locatie De Scheg-Oost' en J.C, van Hattumweg 3	Landelijk gebied, grondbewerken en permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'De Scheg Oost' (NL.IMRO.0362.21C-VG01) is op 1 juni 2022 onherroepelijk geworden. Het voorstel is daarom om de locatie te ontgrenzen van 'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'. Tevens het verzoek om de aangrenzende woonkavel J.C. van Hattumweg 3 te ontgrenzen.	Wijzigen	Het bestemmingsplan is onherroepelijk vastgesteld. Het gebied betreft een grootschalige woningbouwontwikkeling aansluitend aan de bestaande standsrand van Amstelveen. Wij ontgrenzen deze locatie van de kaartlagen zoals voorgesteld, waarbij wij de grenzen van het bestemmingsplan De Scheg Oost aanhouden.	Nee	Nee
004.2.2023	Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	Landelijk gebied, glastuinbouwconcentratiegebied, grondbewerking voor permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'BTAZ' (NL.IMRO.0362.21B-VG02) is op 8 februari 2023 (uitspraak RvS) onherroepelijk geworden. De locatie kan worden ontgrensd van 'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'.	Wijzigen	Het betreft hier een onherroepelijk vastgesteld bestemmingsplan (met een stedelijke functie). Ter plaatse waar de N201 aansluit/grenst aan BTAZ wordt de weg hier ook uit het landelijk gebied gehaald, samen met het restperceel dat is ingeklemd tussen stedelijk weefsel.	Nee	Nee
005.2.2023	Uithoornlijn	Landelijk gebied, agrarische bedrijven, grondbewerking	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'Uithoornlijn' (NL.IMRO.0362.PP03-VG01) is op 12 juni 2019 onherroepelijk geworden. De locatie grenst aan BTAZ. De locatie kan worden ontgrensd van	Deels wijzigen	Wij ontgrenzen de delen waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld. Wat betreft het tussenstuk: de huidige werkingsgebieden belemmeren de	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
		ing voor permanente bollenteelt uitgesloten		'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'. Het werkingsgebied 'Glastuinbouw' sluit niet naadloos aan op de Uithoornlijn, er is een kleine overlap. Verzocht wordt dit te ontgrenzen.		uitvoering van bestemmingsplannen met een verkeersbestemming niet. Het gebied is MRA-LG met links glastuinbouwconcentratiegebied en rechts agrarische bedrijven. Dit blijft een aaneengesloten gebied. Het sluit niet al aan op het stedelijk gebied.		
006.2.2023	Opstelterrein Amstelveen	Landelijk gebied, agrarische bedrijven, grondbewerking voor permanente bollenteelt uitgesloten	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Aangrenzend aan Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ) (noordzijde) ligt het opstelterrein, deze grenst aan de westzijde van woningbouw-ontwikkeling De Scheg Oost. Het bestemmingsplan (NL.IMRO.0362.11K-VG01) is op 15 juni 2016 onherroepelijk geworden. Verzocht wordt deze locatie te ontgrenzen van de genoemde werkingsgebieden. Indien het tramtrace gezien wordt als infrastructuur in landelijk gebied, wordt voorgesteld om de delen die direct grenzen aan BTAZ en De Scheg Oost te ontgrenzen.	Deels wijzigen	Wij ontgrenzen de delen waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld. Wat betreft het tussenstuk: de huidige werkingsgebieden belemmeren de uitvoering van bestemmingsplannen met een verkeersbestemming niet. Het gebied is MRA-LG met links glastuinbouwconcentratiegebied en rechts agrarische bedrijven. Dit blijft een aaneengesloten gebied. Het sluit niet al aan op het stedelijk gebied.	Nee	Nee
007.2.2023	Sint Maartensweg en Sint Maartensbrug	Landelijk gebied	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Schagen. Het voorstel is om de ontwikkellocatie in Sint Maartensbrug te ontgrenzen van het landelijk gebied.	Niet wijzigen	Wij passen het werkingsgebied LG aan nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld.	Nee	Nee
008.2.2023	Nieuwe Dijk 33, Medemblik	Glastuinbouwconcentratiegebied,	Ontgrenzen : glastuinbouw	Het betreft een voorstel van de gemeente Medemblik. Nieuwe Dijk 33 is een kavel van 1 hectare van een voormalig agrarisch bedrijf. Deze	Wijzigen	Wij gaan mee in het voorstel om dit gebied te ontgrenzen van 'glastuinconcentratiegebied' en te	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
		agrarische bedrijven	wconcentratiegebied. Begrenzen: agrarische bedrijven	locatie is nu in beeld als locatie voor een innovatief bedrijf in de glastuinbouw (Green Simplicity)¶. Wij zien een glastuinbouwinnovatiebedrijf als een agrarisch aanverwant bedrijf wat passend is in dit gebied¶. Het bedrijf moet over een kas beschikken, waardoor het niet past op een bedrijventerrein¶. Naast en tegenover dit perceel zijn glastuinbouwbedrijven gevestigd¶. De strijdigheid zit hem in het feit dat deze locatie is gelegen in ons glastuinbouwconcentratiegebied Het Grootslag¶. In de Omgevingsverordening heeft dat gebied ook het werkingsgebied 'glastuinbouwconcentratiegebied'¶. Binnen dit gebied zijn alleen glastuinbouwbedrijven toegestaan¶. Er zijn wel aanverwante functies toegestaan, maar dan ondergeschikt¶. Green Simplicity is echter een bedrijf dat zich bezig houdt met het ontwikkelen van nieuwe teeltsystemen, in dit geval met o.a gekleurde LED-verlichting¶. In de zin van de Omgevingsverordening is het ons inziens daarom een agrarisch aanverwant bedrijf, het verleent namelijk diensten aan andere agrarische bedrijven¶. Het perceel is niet (meer) te gebruiken voor grootschalige glastuinbouw, daarvoor is het perceel te klein¶. Het perceel is daarom doelmatig niet meer te gebruiken voor glastuinbouw en daarmee is het werkingsgebied "glastuinbouwconcentratiegebied" voor dit		begrenzen als 'agrarische bedrijven'. Wij kunnen ons vinden in de overwegingen. Er moet bij nieuwe ontwikkelingen rekening gehouden worden met de overige artikelen van toepassing op werkingsgebied landelijk gebied¶.		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				perceel niet functioneel en te beperkend. Een wijziging naar werkingsgebied "Agrarische bedrijven" is daardoor logisch.				
009.2.2023	Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument Kruitmagazijn, gelegen nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Het kruitmagazijn op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
010.2.2023	Wachterswoning, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument wachterswoning (complex Kruitmagazijn) gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De wachterswoning op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.				
011.2.2023	Genieloods, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument fundering van de genieloods (complex Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De genieloods op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
012.2.2023	Grenssloot Kruitmagazijn,	CE - Provinciale	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenssloot (complex	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
	Zeedijk 11, Assendelft	monumenten		Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.		monument. De grenssloot op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.		
013.2.2023	Grenspaal 04 Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenspaal 04 (complex Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Grenspaal 04 op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.				
014.2.2023	Grenspaal 05 Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenspaal 05 (complex Kruitmagazijn, gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Grenspaal 05 op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
015.2.2023	Oosterhaven 22/hoek Kromhoutsteeg te Medemblik	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Bij de intekening van alle provinciale monumenten op de diverse kaarten en in het Kadaster is het provinciaal monument opslagplaats, gelegen op het adres Oosterhaven 22/hoek Kromhoutsteeg te Medemblik per abuis overgeslagen. De voorgestelde intekening is op basis van de	Wijzigen	Het betreft hier het rechtzetten van een omissie uit het verleden. Het monument is namelijk al in 1982 aangewezen als provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.				
016.2.2023	Volgerweg/Jispersloot te Middenbeemster	CE - Provinciale monumenten	Beiden	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument duiker in de Volgerweg/Jispersloot te Middenbeemster zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld en beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen zelf. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De duiker is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
017.2.2023	Depot Inundatie, Haarlemmerliede	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Het provinciaal monument inundatiewerken, gelegen nabij het adres Penningsveer 5 te Haarlemmerliede, is per abuis niet opgenomen in de Omgevingsverordening. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Voorheen was dit monument opgenomen in de kaart. Om een onverklaarbare reden is deze daaruit verwijderd.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
018.2.2023	Depot Inundatie 2, Haarlemmerliede	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Het provinciaal monument inundatiewerken, gelegen nabij het adres Penningsveer 5 te Haarlemmerliede is per abuis niet opgenomen in de Omgevingsverordening. De aangeleverde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Voorheen was dit monument opgenomen in de kaart. Om een onverklaarbare reden is deze daaruit verwijderd.	Nee	Nee
019.2.2023	Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp	Stimuleringsgebied zonne-energie	Begrenzen	De gemeente Haarlemmermeer heeft verzocht tot het aanwijzen van dit gebied als stimuleringsgebied voor zonne-energie.	Wijzigen	Deze locatie voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zonne-energie liggen binnen het door PS vastgestelde RES zoekgebied voor zon. Dit verzoek van de gemeente voldoet aan de gestelde vereisten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied. De systematiek van de OV NH2022 maakt dat stimuleringsgebieden als werkingsgebieden bij bijlage 11 artikel 6.4 van de OVN2022 dienen te worden toegevoegd.	Nee	Nee
020.2.2023	Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp	Stimuleringsgebied	Begrenzen	De gemeente Haarlemmermeer heeft verzocht tot het aanwijzen van dit gebied als stimuleringsgebied voor zonne-energie.	Wijzigen	Deze locatie voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zonne-energie liggen binnen het door PS vastgestelde RES zoekgebied voor zon.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
		zonne-energie				Dit verzoek van de gemeente voldoet aan de gestelde vereisten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied. De systematiek van de OV NH2022 maakt dat stimuleringsgebieden als werkingsgebieden bij bijlage 11 artikel 6.4 van de OVN2022 dienen te worden toegevoegd.		

Onderdeel B: Bijlagen

Leeswijzer tabel wijziging bijlagen

- De naam van de bijlage en de huidige tekst van de bijlage;
- Het wijzigingsvoorstel;
- Het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) om de bijlage wel of niet te wijzigen, samen met de onderbouwing voor dit besluit;
- Of de wijziging ter consultatie wordt aangeboden aan Provinciale Staten.

Voorstel 1:

Bijlage	Bijlage 10, Gegevens en bescheiden Onderdeel D8
Huidige tekst	D8: Sanering historische voorvallen van verontreiniging Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: (gereserveerd)
Voorgestelde wijziging	<i>Vervalt</i>
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Onderdeel D7 dekt reeds wat onder D8 op 'gereserveerd' staat.
Consultatie PS	Nee

Voorstel 2:

Bijlage	Bijlage 11, Regels Gedeputeerde Staten Artikel 6.4 Stimuleringsgebieden zonne-energie
Huidige tekst	a. Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie , stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2. b. Het verzoek kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). c. Bij de beoordeling van het verzoek kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); 2. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); 3. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); 4. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; 5. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; 6. eventueel ARO advies. <p>d. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld voor de realisatie van een opstelling voor zonne-energie.</p>
Voorgestelde tekst	<ol style="list-style-type: none"> a. Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2. b. Het verzoek kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). c. Bij de beoordeling van het verzoek kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: <ol style="list-style-type: none"> 1. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); 2. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); 3. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); 4. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; 5. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; 6. eventueel ARO advies. d. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld voor de realisatie van een opstelling voor zonne-energie.
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Deze wijziging is per 1 januari 2023 reeds doorgevoerd in de OV NH2020 en wordt met dit besluit ook doorgevoerd in de OV NH2022. De wijziging betreft een procedurele wijziging die de uitvoering van de RES'en ten goede komt, omdat het circa 2 maanden scheelt in de procedure voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied.
Consultatie PS	Nee

Voorstel 3:

Bijlage	Bijlage 6 Wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland en Natuurverbindingen Bijlage 7 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap provincie Noord-Holland Bijlage 8 Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO)
Huidige tekst	Zie de bijlagen
Voorgestelde wijziging	De beschrijvingen van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de beschrijvingen van de landschappen en bijbehorende kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en de beschrijvingen van de UNESCO kernkwaliteiten worden opgenomen als platte tekst in de betreffende bijlagen in de OV NH2022. Deze blijven tevens beschikbaar als PDF in de volgende viewer: https://geoapps.noord-holland.nl/app/nnn_bpl
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Het betreft een technische wijziging die noodzakelijk is i.v.m. het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Consultatie PS	Nee

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J. Verwindt

BEL/RO

Telefoonnummer +31 2351 44039

verwindtj@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: besluit tot aanwijzen stimuleringsgebied zon Hoofdweg

Verzenddatum

21 JUNI 2023

Kenmerk

2041777/2043276

Geachte leden,

Graag informeren wij u over ons ontwerpbesluit tot het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zon aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp in de gemeente Haarlemmermeer.

Uw kenmerk

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer heeft ons, conform artikel 2.24 uit de Omgevingsregeling NH2020, verzocht tot het aanwijzen van een stimuleringsgebied zon aan de Hoofdweg. Wij hebben besloten om een hiervoor ontwerpbesluit ter inzage te leggen.

Voornoemde locatie ligt binnen een zoekgebied zonne-energie uit de Regionale Energiestrategieën (RES'en). Deze zoekgebieden zijn reeds door uw Staten vastgesteld. Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022 is besloten tot een procedurele en beleid neutrale wijziging ten opzichte van de Omgevingsverordening NH2020 in die zin dat wij voor locaties die liggen binnen reeds vastgestelde RES zoekgebieden een stimuleringsgebied zonne-energie kunnen aanwijzen zonder u daar per stimuleringsgebied over te horen. Dit versnelt de doorlooptijd van de besluitvorming hetgeen de uitvoering van de RES'en ten goede komt.

De aanwijzingen van stimuleringsgebieden zijn door ons tot nu toe vormgegeven als wijzigingen van bijlage 2 van de Omgevingsregeling NH2020. Echter, aangezien op 1 januari 2024 de Omgevingswet en daarmee de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022 (OV NH2022) in werking treedt, wordt de Omgevingsregeling NH2020 niet meer gewijzigd. Daarom voegen wij dit ontwerpbesluit nu toe aan de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II.

Wij hebben u over deze wijzigingsronde per brief met kenmerk 2032095/2032486 geïnformeerd. De ontwerp wijziging in het werkingsgebied stimuleringsgebied voor zonne-energie wordt als onderdeel van deze wijzigingsronde vanaf 22 juni ter inzage gelegd en zal vanaf dat moment in die ronde meelopen (zie ook het overzicht van wijzigingen, inclusief deze nieuwe wijziging, in bijlage 2). Uw staten worden derhalve over het vervolg van dit ontwerpbesluit geïnformeerd

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

als onderdeel van het besluitvormingstraject Wijziging
werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II (zie bijlage 2).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

bijlage(n):

1. kaartje met de ligging van de stimuleringsgebieden zon aan de Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp;
2. Ontwerp wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2022 ronde 2023-II (zie nummer 020.2.2023).

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	12906
Extern Zaak ID	2040555
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	5.a.2
Titel	Aanwijzing stimuleringsgebied Zon Vijfhuizerweg te Hoofddorp (van C-agenda commissie Ruimte 11-09-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/RO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023
Commissie Leefomgeving	22 januari 2024

Toelichting

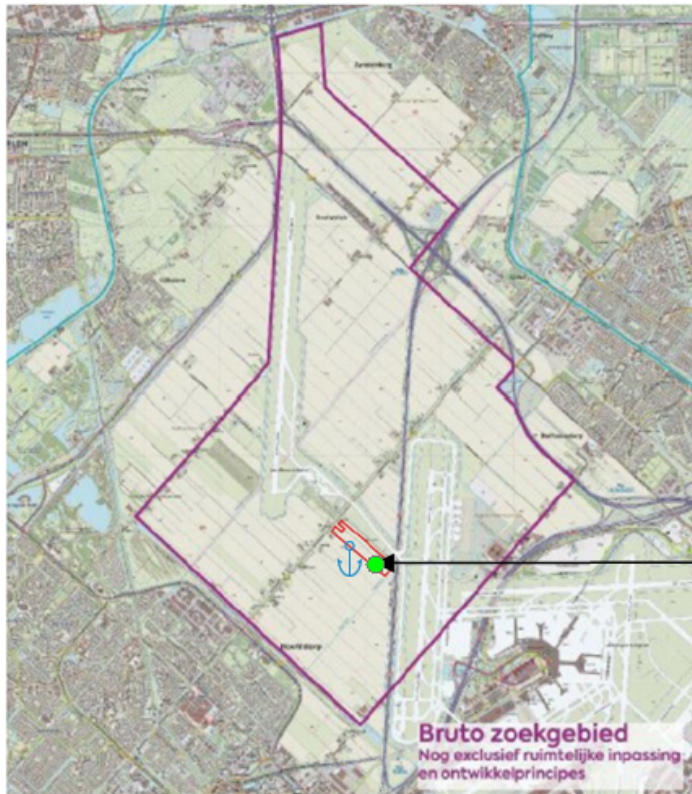
Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten verzocht om de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp. Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van dit verzoek en besloten om dit stimuleringsgebied als werkingsgebied van artikel 6.4 van bijlage 11 bij de OVN2022 toe te voegen en het samen met de stukken van de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II in ontwerp ter inzage te leggen.

Bijlage 2 bij GS nota 2040555/2043406

Locatie Stimuleringsgebied zon:

Stimuleringsgebied zonne-energie TPSolar Vijfhuizerweg

Stimuleringsgebied

UITSNEDE KAART ZONNENARRÉ GEMEENTE HAARLEMMERMEER MET DE PLANLOCATIE IN HET ROOD. BRON: GEMEENTE

HAARLEMMERMEER.

Ontwerp wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2022 ronde 2023-II

Onderdeel A: Werkingsgebieden

Om de voorgestelde wijzigingen inzichtelijk te maken zijn twee viewers beschikbaar.

- 1) Een viewer die inzicht geeft in de gewijzigde begrenzing van het werkingsgebied per wijzigingsnummer: <https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=d695b568a939481fbcc87f7dd9b7af4e>
- 2) Een viewer die een totaaloverzicht biedt van de gewijzigde begrenzingen per werkingsgebied naar aanleiding van dit besluit: <https://noord-holland.tercera-go.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9927WBOVNH2E2023-ON01>

Deze viewers moeten bekeken worden in samenhang met onderstaande tabel.

Leeswijzer tabel en viewer wijziging werkingsgebieden

- Het nummer van de voorgestelde wijziging waarmee de locatie in de viewer ook terug te vinden is;
- De locatie en het werkingsgebied waar het om gaat;
- Het voorstel (ontgrenzen, begrenzen of beiden) en de toelichting bij het voorstel;
- Of er sprake is van een wijziging in de beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of de beschrijving van de landschappen en bijbehorende kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL);
- Het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) om het werkingsgebied wel of niet te wijzigen, samen met de onderbouwing voor dit besluit;
- Of de wijziging ter consultatie wordt aangeboden aan Provinciale Staten (PS).

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
001.2.2023	Oosterblokker 59a en 67, Oosterblokker. Gem. Drechterland	Landelijk gebied, BPL, grondbewerk en permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Drechterland. De locatie heeft conform het geldende bestemmingsplan een bedrijfsbestemming. Tot voor kort was op deze locatie aannemersbedrijf Konst gevestigd. De bedrijfsactiviteiten zijn beëindigd en de locatie is vrijgekomen voor een herontwikkeling. Gedacht wordt aan een kleinschalig woningbouwplan met diverse categorieën woningen. Nu blijkt dat de contouren van het Landelijk Gebied/BPL dwars over het perceel en de bestaande bedrijfsbebouwing lopen. De gebouwen staan er al tientallen jaren en het zou dan ook meer dan logisch zijn geweest dat de grens van LG/BPL langs de kadastrale grens van het perceel zou lopen net zoals is gedaan bij de naastliggende bebouwing aan de westzijde (sportaccommodatie de Koedshal). We gaan ervan uit dat de grens zoals die er nu ligt, een vergissing is en dat de grens in meer zuidelijke richting kan worden verplaatst, zodat de locatie binnen BSG komt te liggen. De inrichting van en bebouwing op het perceel zou deze correctie rechtvaardigen.	Wijzigen	Hier is sprake van een onjuiste begrenzing van het Bijzonder Provinciaal Landschap en het Landelijk Gebied. Wij passen de begrenzing aan.	Nee	Nee
002.2.2023	De Brink 29, 1399 GX te Muiderberg (gemeente Gooise Meren)	Landelijk gebied + BPL	Ontgrenzen	Dit betreft een voorstel van een particulier. Al kijkend op de website ruimtelijkeplannen.nl kwam ik Het ontwerpbesluit – wijziging werkingsgebieden OV NH (ronde 2022-II) tegen. Daaruit blijkt dat ons perceel reeds in 2020 is	Niet wijzigen	Het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) betreft grotere landschappelijke eenheden met bijzondere kwaliteiten. Het gebied waar uw perceel	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
				<p>aangewezen als BPL. De reden hiervoor is mij een raadsel. Het betreft een perceel met daarop een woonhuis in privébezit. Opvallend is ook dat deze aanwijzingen alleen voor ons perceel gelden en niet voor de andere percelen gelegen aan dezelfde straat (De Brink) te Muiderberg. Kunt u mij daarvoor een verklaring geven? Overigens is het perceel naast BPL ook aangewezen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agrarische bedrijven - grondbewerken bollenteelt uitgesloten - landelijk gebied <p>Het wekt sterk de indruk dat e.e.a. een vergissing betreft. Voorheen had het perceel een maatschappelijke bestemming en is het hierdoor te verklaren. Neemt niet weg dat wij u vriendelijk willen verzoeken e.e.a. per direct te corrigeren. Dit verzoek geldt voor alle bovengenoemde aanwijzingen.</p>		<p>onderdeel van uit maakt, is een groter aaneengesloten gebied van BPL en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het perceel vormt de overgang tussen het bebouwingslint aan de Brink (niet in Landelijk Gebied (LG) gelegen en aansluitend op de stedelijke bebouwing van Muiderberg) en het aangrenzende bosgebied (wel LG en begrensd als NNN/BPL). Vanwege de betekenis van het bebosde perceel voor het BPL en NNN als overgang tussen Muiderberg en het NNN/ BPL, is dit perceel door ons als BPL begrensd. Daarin is uw perceel niet uniek. Binnen LG/BPL zijn meerdere percelen met een woonbestemming gelegen die onderdeel uitmaken van het betreffende landschap of gelegen zijn in een overgangszones tussen stad en landschap/natuur.</p> <p>Bij de begrenzing van het BPL langs het stedelijk gebied worden de criteria voor het begrenzen van het werkingsgebied Landelijk Gebied (LG) aangehouden. De kaart van de werkingsgebieden BPL en LG, inclusief de criteria, hebben Provinciale Staten</p>		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
						<p>op 22 oktober 2020 vastgesteld. De belanghebbenden hebben destijds, bij de terinzagelegging van het ontwerpbesluit, de mogelijkheid gehad om vóór de vaststelling te reageren. Voor deze locatie is er geen zienswijze bij ons ingediend. Het is aan de gemeente om de provinciale regels door te laten werken in hun bestemmingplannen. U heeft aangegeven dat er een omgevingsvergunning voor een woonfunctie is verleend en verzoekt om die reden tot wijziging van het LG ter plekke. De door de gemeente verleende omgevingsvergunning is voor ons geen aanleiding om het werkingsgebied LG voor deze locatie te wijzigen. Het feit dat op een locatie sprake is van een woonbestemming betekent niet dat deze locatie niet in het werkingsgebied LG kan liggen. Een woonfunctie is dan ook toegestaan in het werkingsgebied LG. Er gelden echter wel een aantal aanvullende regels voor een woonfunctie in het LG.</p>		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
003.2.2023	Woningbouw locatie De Scheg-Oost' en J.C, van Hattumweg 3	Landelijk gebied, grondbewerken en permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'De Scheg Oost' (NL.IMRO.0362.21C-VG01) is op 1 juni 2022 onherroepelijk geworden. Het voorstel is daarom om de locatie te ontgrenzen van 'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'. Tevens het verzoek om de aangrenzende woonkavel J.C. van Hattumweg 3 te ontgrenzen.	Wijzigen	Het bestemmingsplan is onherroepelijk vastgesteld. Het gebied betreft een grootschalige woningbouwontwikkeling aansluitend aan de bestaande standsrand van Amstelveen. Wij ontgrenzen deze locatie van de kaartlagen zoals voorgesteld, waarbij wij de grenzen van het bestemmingsplan De Scheg Oost aanhouden.	Nee	Nee
004.2.2023	Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	Landelijk gebied, glastuinbouwconcentratiegebied, grondbewerking voor permanente bollenteelt uitgesloten, agrarische bedrijven	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'BTAZ' (NL.IMRO.0362.21B-VG02) is op 8 februari 2023 (uitspraak RvS) onherroepelijk geworden. De locatie kan worden ontgrensd van 'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'.	Wijzigen	Het betreft hier een onherroepelijk vastgesteld bestemmingsplan (met een stedelijke functie). Ter plaatse waar de N201 aansluit/grenst aan BTAZ wordt de weg hier ook uit het landelijk gebied gehaald, samen met het restperceel dat is ingeklemd tussen stedelijk weefsel.	Nee	Nee
005.2.2023	Uithoornlijn	Landelijk gebied, agrarische bedrijven, grondbewerking	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Het bestemmingsplan 'Uithoornlijn' (NL.IMRO.0362.PP03-VG01) is op 12 juni 2019 onherroepelijk geworden. De locatie grenst aan BTAZ. De locatie kan worden ontgrensd van	Deels wijzigen	Wij ontgrenzen de delen waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld. Wat betreft het tussenstuk: de huidige werkingsgebieden belemmeren de	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
		ing voor permanente bollenteelt uitgesloten		'MRA-Landelijk Gebied', 'Landelijk Gebied', maar ook de daarmee samenhangende werkingsgebieden 'Agrarische bedrijven' en 'Permanente bollenteelt'. Het werkingsgebied 'Glastuinbouw' sluit niet naadloos aan op de Uithoornlijn, er is een kleine overlap. Verzocht wordt dit te ontgrenzen.		uitvoering van bestemmingsplannen met een verkeersbestemming niet. Het gebied is MRA-LG met links glastuinbouwconcentratiegebied en rechts agrarische bedrijven. Dit blijft een aaneengesloten gebied. Het sluit niet al aan op het stedelijk gebied.		
006.2.2023	Opstelterrein Amstelveen	Landelijk gebied, agrarische bedrijven, grondbewerking voor permanente bollenteelt uitgesloten	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Amstelveen. Aangrenzend aan Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ) (noordzijde) ligt het opstelterrein, deze grenst aan de westzijde van woningbouw-ontwikkeling De Scheg Oost. Het bestemmingsplan (NL.IMRO.0362.11K-VG01) is op 15 juni 2016 onherroepelijk geworden. Verzocht wordt deze locatie te ontgrenzen van de genoemde werkingsgebieden. Indien het tramtrace gezien wordt als infrastructuur in landelijk gebied, wordt voorgesteld om de delen die direct grenzen aan BTAZ en De Scheg Oost te ontgrenzen.	Deels wijzigen	Wij ontgrenzen de delen waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld. Wat betreft het tussenstuk: de huidige werkingsgebieden belemmeren de uitvoering van bestemmingsplannen met een verkeersbestemming niet. Het gebied is MRA-LG met links glastuinbouwconcentratiegebied en rechts agrarische bedrijven. Dit blijft een aaneengesloten gebied. Het sluit niet al aan op het stedelijk gebied.	Nee	Nee
007.2.2023	Sint Maartensweg en Sint Maartensbrug	Landelijk gebied	Ontgrenzen	Het betreft een voorstel van de gemeente Schagen. Het voorstel is om de ontwikkellocatie in Sint Maartensbrug te ontgrenzen van het landelijk gebied.	Niet wijzigen	Wij passen het werkingsgebied LG aan nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is vastgesteld.	Nee	Nee
008.2.2023	Nieuwe Dijk 33, Medemblik	Glastuinbouwconcentratiegebied,	Ontgrenzen : glastuinbouw	Het betreft een voorstel van de gemeente Medemblik. Nieuwe Dijk 33 is een kavel van 1 hectare van een voormalig agrarisch bedrijf. Deze	Wijzigen	Wij gaan mee in het voorstel om dit gebied te ontgrenzen van 'glastuinconcentratiegebied' en te	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
		agrarische bedrijven	wconcentratiegebied. Begrenzen: agrarische bedrijven	locatie is nu in beeld als locatie voor een innovatief bedrijf in de glastuinbouw (Green Simplicity)¶. Wij zien een glastuinbouwinnovatiebedrijf als een agrarisch aanverwant bedrijf wat passend is in dit gebied¶. Het bedrijf moet over een kas beschikken, waardoor het niet past op een bedrijventerrein¶. Naast en tegenover dit perceel zijn glastuinbouwbedrijven gevestigd¶. De strijdigheid zit hem in het feit dat deze locatie is gelegen in ons glastuinbouwconcentratiegebied Het Grootslag¶. In de Omgevingsverordening heeft dat gebied ook het werkingsgebied 'glastuinbouwconcentratiegebied'¶. Binnen dit gebied zijn alleen glastuinbouwbedrijven toegestaan¶. Er zijn wel aanverwante functies toegestaan, maar dan ondergeschikt¶. Green Simplicity is echter een bedrijf dat zich bezig houdt met het ontwikkelen van nieuwe teeltsystemen, in dit geval met o.a gekleurde LED-verlichting¶. In de zin van de Omgevingsverordening is het ons inziens daarom een agrarisch aanverwant bedrijf, het verleent namelijk diensten aan andere agrarische bedrijven¶. Het perceel is niet (meer) te gebruiken voor grootschalige glastuinbouw, daarvoor is het perceel te klein¶. Het perceel is daarom doelmatig niet meer te gebruiken voor glastuinbouw en daarmee is het werkingsgebied "glastuinbouwconcentratiegebied" voor dit		begrenzen als 'agrarische bedrijven'. Wij kunnen ons vinden in de overwegingen. Er moet bij nieuwe ontwikkelingen rekening gehouden worden met de overige artikelen van toepassing op werkingsgebied landelijk gebied¶.		

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				perceel niet functioneel en te beperkend. Een wijziging naar werkingsgebied "Agrarische bedrijven" is daardoor logisch.				
009.2.2023	Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument Kruitmagazijn, gelegen nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Het kruitmagazijn op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
010.2.2023	Wachterswoning, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument wachterswoning (complex Kruitmagazijn) gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De wachterswoning op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.				
011.2.2023	Genieloods, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument fundering van de genieloods (complex Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De genieloods op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
012.2.2023	Grenssloot Kruitmagazijn,	CE - Provinciale	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenssloot (complex	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
	Zeedijk 11, Assendelft	monumenten		Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.		monument. De grenssloot op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.		
013.2.2023	Grenspaal 04 Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenspaal 04 (complex Kruitmagazijn), gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Grenspaal 04 op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.				
014.2.2023	Grenspaal 05 Kruitmagazijn, Zeedijk 11, Assendelft	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument grenspaal 05 (complex Kruitmagazijn, gelegen op en nabij het adres Zeedijk 11 te Assendelft zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld, waar ook de onderdelen waaruit dit monument bestaat apart op de kaart opgenomen worden. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen. De intekening van het onderliggende provinciaal monument Noorder IJ- en Zeedijken blijft wel geheel intact. Het zijn twee aparte onderdelen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. Grenspaal 05 op de Zeedijk 11 in Assendelft is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
015.2.2023	Oosterhaven 22/hoek Kromhoutsteeg te Medemblik	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Bij de intekening van alle provinciale monumenten op de diverse kaarten en in het Kadaster is het provinciaal monument opslagplaats, gelegen op het adres Oosterhaven 22/hoek Kromhoutsteeg te Medemblik per abuis overgeslagen. De voorgestelde intekening is op basis van de	Wijzigen	Het betreft hier het rechtzetten van een omissie uit het verleden. Het monument is namelijk al in 1982 aangewezen als provinciaal monument.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijvingen	Consultatie PS
				redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.				
016.2.2023	Volgerweg/Jipersloot te Middenbeemster	CE - Provinciale monumenten	Beiden	Het betreft een intern voorstel. De contouren van het provinciaal monument duiker in de Volgerweg/Jipersloot te Middenbeemster zijn te groot ingetekend, waardoor er beperkingen liggen op terreinonderdelen waarop die niet moeten liggen. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld en beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen zelf. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Het gaat hier om een administratieve aanpassing van de intekening van het monument. De duiker is en blijft een provinciaal monument.	Nee	Nee
017.2.2023	Depot Inundatie, Haarlemmerliede	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Het provinciaal monument inundatiewerken, gelegen nabij het adres Penningsveer 5 te Haarlemmerliede, is per abuis niet opgenomen in de Omgevingsverordening. De voorgestelde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Voorheen was dit monument opgenomen in de kaart. Om een onverklaarbare reden is deze daaruit verwijderd.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
018.2.2023	Depot Inundatie 2, Haarlemmerliede	CE - Provinciale monumenten	Begrenzen	Het betreft een intern voorstel. Het provinciaal monument inundatiewerken, gelegen nabij het adres Penningsveer 5 te Haarlemmerliede is per abuis niet opgenomen in de Omgevingsverordening. De aangeleverde intekening is op basis van de redengevende omschrijving van het monument opgesteld. De intekening beperkt zich dus zuiver tot het monument/de monumentonderdelen. Deze zelfde intekening is ook in het Kadaster opgenomen.	Wijzigen	Voorheen was dit monument opgenomen in de kaart. Om een onverklaarbare reden is deze daaruit verwijderd.	Nee	Nee
019.2.2023	Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp	Stimuleringsgebied zonne-energie	Begrenzen	De gemeente Haarlemmermeer heeft verzocht tot het aanwijzen van dit gebied als stimuleringsgebied voor zonne-energie.	Wijzigen	Deze locatie voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zonne-energie liggen binnen het door PS vastgestelde RES zoekgebied voor zon. Dit verzoek van de gemeente voldoet aan de gestelde vereisten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied. De systematiek van de OV NH2022 maakt dat stimuleringsgebieden als werkingsgebieden bij bijlage 11 artikel 6.4 van de OVN2022 dienen te worden toegevoegd.	Nee	Nee
020.2.2023	Hoofdweg ten noorden van Hoofddorp	Stimuleringsgebied	Begrenzen	De gemeente Haarlemmermeer heeft verzocht tot het aanwijzen van dit gebied als stimuleringsgebied voor zonne-energie.	Wijzigen	Deze locatie voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zonne-energie liggen binnen het door PS vastgestelde RES zoekgebied voor zon.	Nee	Nee

Voorstel tot wijziging werkingsgebied					Besluit GS om werkingsgebied wel of niet te wijzigen			
Wijzigingsnummer	Locatie	Werkingsgebied	Begrenzen of ontgrenzen	Toelichting bij het voorstel	Besluit GS	Motivatie	Wijziging WKW/BPL beschrijven	Consultatie PS
		zonne-energie				Dit verzoek van de gemeente voldoet aan de gestelde vereisten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied. De systematiek van de OV NH2022 maakt dat stimuleringsgebieden als werkingsgebieden bij bijlage 11 artikel 6.4 van de OVN2022 dienen te worden toegevoegd.		

Onderdeel B: Bijlagen

Leeswijzer tabel wijziging bijlagen

- De naam van de bijlage en de huidige tekst van de bijlage;
- Het wijzigingsvoorstel;
- Het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) om de bijlage wel of niet te wijzigen, samen met de onderbouwing voor dit besluit;
- Of de wijziging ter consultatie wordt aangeboden aan Provinciale Staten.

Voorstel 1:

Bijlage	Bijlage 10, Gegevens en bescheiden Onderdeel D8
Huidige tekst	D8: Sanering historische voorvallen van verontreiniging Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: (gereserveerd)
Voorgestelde wijziging	<i>Vervalt</i>
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Onderdeel D7 dekt reeds wat onder D8 op 'gereserveerd' staat.
Consultatie PS	Nee

Voorstel 2:

Bijlage	Bijlage 11, Regels Gedeputeerde Staten Artikel 6.4 Stimuleringsgebieden zonne-energie
Huidige tekst	a. Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie , stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2. b. Het verzoek kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). c. Bij de beoordeling van het verzoek kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); 2. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); 3. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); 4. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; 5. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; 6. eventueel ARO advies. <p>d. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld voor de realisatie van een opstelling voor zonne-energie.</p>
Voorgestelde tekst	<ol style="list-style-type: none"> a. Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2. b. Het verzoek kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). c. Bij de beoordeling van het verzoek kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: <ol style="list-style-type: none"> 1. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); 2. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); 3. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); 4. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; 5. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; 6. eventueel ARO advies. d. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld voor de realisatie van een opstelling voor zonne-energie.
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Deze wijziging is per 1 januari 2023 reeds doorgevoerd in de OV NH2020 en wordt met dit besluit ook doorgevoerd in de OV NH2022. De wijziging betreft een procedurele wijziging die de uitvoering van de RES'en ten goede komt, omdat het circa 2 maanden scheelt in de procedure voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied.
Consultatie PS	Nee

Voorstel 3:

Bijlage	Bijlage 6 Wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland en Natuurverbindingen Bijlage 7 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap provincie Noord-Holland Bijlage 8 Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO)
Huidige tekst	Zie de bijlagen
Voorgestelde wijziging	De beschrijvingen van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de beschrijvingen van de landschappen en bijbehorende kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en de beschrijvingen van de UNESCO kernkwaliteiten worden opgenomen als platte tekst in de betreffende bijlagen in de OV NH2022. Deze blijven tevens beschikbaar als PDF in de volgende viewer: https://geoapps.noord-holland.nl/app/nnn_bpl
Besluit GS	Wijzigen
Motivatie	Het betreft een technische wijziging die noodzakelijk is i.v.m. het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Consultatie PS	Nee

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J. Verwindt

BEL/RO

Telefoonnummer +31235144039

verwindtj@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

21 JUNI 2023

Kenmerk

2040555/2043410

Uw kenmerk

Betreft: besluit tot aanwijzen stimuleringsgebied zon Vijfhuizerweg

Geachte leden,

Graag informeren wij u over ons ontwerpbesluit tot het aanwijzen van een stimuleringsgebied voor zon aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp in de gemeente Haarlemmermeer.

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer heeft ons, conform artikel 2.24 uit de Omgevingsregeling NH2020, verzocht tot het aanwijzen van een stimuleringsgebied zon aan de Vijfhuizerweg. Wij hebben besloten om hiervoor een ontwerpbesluit ter inzage te leggen.

Voorname locatie ligt binnen een zoekgebied zonne-energie uit de Regionale Energiestrategieën (RES'en). Deze zoekgebieden zijn reeds door uw Staten vastgesteld. Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022 is besloten tot een procedurele en beleid neutrale wijziging ten opzichte van de Omgevingsverordening NH2020 in die zin dat wij voor locaties die liggen binnen reeds vastgestelde RES zoekgebieden een stimuleringsgebied zonne-energie kunnen aanwijzen zonder u daar per stimuleringsgebied over te horen. Dit versnelt de doorlooptijd van de besluitvorming hetgeen de uitvoering van de RES'en ten goede komt.

De aanwijzingen van stimuleringsgebieden zijn door ons tot nu toe vormgegeven als wijzigingen van bijlage 2 van de Omgevingsregeling NH2020. Echter, aangezien op 1 januari 2024 de Omgevingswet en daarmee de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022 (OV NH2022) in werking treedt, wordt de Omgevingsregeling NH2020 niet meer gewijzigd. Daarom voegen wij dit ontwerpbesluit nu toe aan de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij hebben u over deze wijzigingsronde per brief met kenmerk 2032095/2032486 geïnformeerd. De ontwerp wijziging in het werkingsgebied stimuleringsgebied voor zonne-energie wordt als onderdeel van deze wijzigingsronde vanaf 22 juni ter inzage gelegd en zal vanaf dat moment in die ronde meelopen (zie ook het overzicht van wijzigingen, inclusief deze nieuwe wijziging, in bijlage 2). Uw staten worden derhalve over het vervolg van dit ontwerpbesluit geïnformeerd als onderdeel van het besluitvormingstraject Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 ronde 2023-II (zie bijlage 2).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

bijlage(n):

1. kaartje met de ligging van de stimuleringsgebieden zon aan de Vijfhuizerweg ten noorden van Hoofddorp;
2. Ontwerp wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2022 ronde 2023-II (nummer 020.2.2023).

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13726
Extern Zaak ID	2123420
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	7.a
Titel	Financiën: Laatste begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissie nov 2023)
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2023 op basis van de huidige verwachtingen.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 31 oktober 2023

Onderwerp: Laatste begrotingswijziging 2023

Kenmerk: 2123420/2127032

Bijlagen:

- Laatste begrotingswijziging 2023

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de laatste begrotingswijziging 2023 aan. De laatste begrotingswijziging is onderdeel van de Noord-Hollandse planning-en-controlcyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze laatste begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven in 2023 bijgesteld op basis van de actuele verwachtingen.

In deze voordracht leggen wij u naast de begrotingswijziging ook een kredietbesluit vanuit het integraal meerjarenprogramma infrastructuur voor en een aanpassing looptijd van een reserve.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De laatste begrotingswijziging is een standaard onderdeel van de P&C-cyclus en stelt Provinciale Staten in staat om het budgetrecht uit te oefenen.

3. Toelichting

Financiële ontwikkelingen

Het begrotingsresultaat in de laatste begrotingswijziging wordt met € 20,6 miljoen voordelig bijgesteld. Het begrotingsresultaat wijzigt van € 10,1 miljoen voordelig naar € 30,7 miljoen voordelig.

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotings- wijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
1 Openbaar bestuur	28.518	-3.613	24.905
2 Klimaat en Milieu	78.071	-6.793	71.278
3 Ruimte en Water	40.545	-7.078	33.467
4 Bereikbaarheid	276.392	-52.575	223.817
5 Groen	136.289	-27.186	109.103
6 Economie, cultuur en welzijn	49.971	-2.509	47.462
7 Economisch herstel en duurzaamheid	16.977	-3.568	13.409
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-435.018	-8.534	-443.552
Totaal saldo van lasten en baten	191.745	-111.856	79.889
Stortingen	212.139	-463	211.676
Onttrekkingen	-413.959	91.662	-322.297
Totaal mutaties reserves	-201.820	91.199	-110.621
Begrotingsresultaat	-10.076	-20.657	-30.733

Toelichting financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Hieronder is het overzicht opgenomen van de mutaties in deze begrotingswijziging die een effect hebben op het begrotingsresultaat. In hoofdstuk 3 wordt op programma niveau een uitgebreidere specificatie gegeven van de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2023.

Verkort overzicht financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden (bedragen x € 1.000)**Financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden**

Ontwikkeling	Financieel effect op het Begrotingsresultaat (x €1 mln.)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	-10,1	V
<i>Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 200.000</i>		
P1. Openbaar bestuur: minder opdrachtverlening i.v.m. coalitievorming	-0,3	V
P2. Klimaat en milieu: hogere leges WABO	-1,5	V

P2. Klimaat en milieu: minder indexatie nodig dan voorzien in kaderbrief	-1,7	V
P2. Klimaat en milieu: naverrekening eindafrekening 2022 OD NZKG	-0,3	V
P3. Ruimte en water: hogere huur en pacht baten	-0,3	V
P3. Ruimte en water: hogere baten verkopen gronden	-2,3	V
P4: Bereikbaarheid: aanpassing	-3,6	V
P5. Groen: hogere uitkering faunaschade	1,3	N
P5: Groen: minder indexatie nodig dan voorzien	-0,4	V
P5. Groen: bijstelling budget recreatievoorziening	-0,4	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: hogere rentelasten	0,7	N
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: hogere opbrengsten Schatkistpapier	-0,7	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: ophoging Provinciefonds	-3,5	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: storting voorziening	2,0	N
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: aframing macro-economische tegenvallers	-4,4	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: afrekenverschillen	-3,1	V
Overige saldo mutaties < € 200.000	-0,5	V
Totaal effect laatste begrotingswijziging Niet budget neutrale wijzigingen	-19,0	V
Uitgestelde Intenties (zie tabel UI)	-1,6	V
Begrotingsresultaat na laatste begrotingswijziging	-30,7	V

4. Kredietaanvraag integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI)

In de Financiële Verordening is opgenomen dat kredieten bij de vaststelling van de begroting (-swijziging) ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Per kredietaanvraag melden wij welk bedrag uiteindelijk ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen komt.

Vanwege het feit dat de uitvoering op korte termijn gestart gaat worden kan met onderstaande kredietaanvraag niet gewacht tot het reguliere moment, de EBW2024.

Ter uitvoering van het iMPI vragen wij u het volgende krediet beschikbaar te stellen:

a. **09D01-01 - Vervanging - Burgemeester Visserbrug - remmingwerken en wachtplaats oostzijde** **€ 730.000**

Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen.
(jaar ingebruikname: 2024 / afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Omschrijving project: De huidige remmingwerken en wachtplaats aan de oostzijde van de Burg. Visserbrug te Den Helder zijn einde levensduur en worden vervangen. Het project wordt hiermee gepromoveerd naar de realisatiefase.

Reden kredietaanvraag:

Het streven is nog dit jaar te starten met de uitvoering.

5. Instellingsbesluit reserve Groene Uitweg en reserve subsidie economisch herstel en duurzaamheid

Verzocht wordt om instemming met het herzien van het Instellingsbesluit van de Reserve Groene Uitweg i.v.m. het aanpassen van de einddatum van de reserve. Het verzoek is om de looptijd op onbepaald te zetten overeenkomstig met het reserve Subsidie Groene Uitweg.

De reserve subsidie Economisch Herstel en Duurzaamheid is gekoppeld aan één operationeel doel, wat leidt tot het instellen van één nieuwe reserve voor deze subsidie. Hieronder is het voorgestelde instellingsbesluit voor deze reserve opgenomen.

Reserve subsidies Economisch Herstel en Duurzaamheid	
Functie	<i>Doelgericht bestemmingsreserve</i>
Doel	<i>De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.</i>
Programma	7. Economisch Herstel en Duurzaamheid
Voeding	<i>Voeding vindt plaats vanuit reeds bestaande reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid binnen het operationeel doel op basis van het daadwerkelijk verleende bedrag aan subsidies. GS worden geautoriseerd om bij het verlenen van een subsidie waarvoor de last niet geheel in dat boekjaar kan worden genomen het verleende bedrag over te hevelen naar deze reserve.</i>
Looptijd	2024
Maximale hoogte	<i>De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het operationeel doel minus de reeds genomen lasten voor deze subsidies.</i>

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 1723334/1723335

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023;

besluiten:

1. Ter uitvoering van het iMPI het volgende krediet beschikbaar te stellen:
  - a.09D01-01 - Vervanging - Burgemeester Visserbrug - remmingwerken en wachtplaats oostzijde *ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen*
2. De reserve voor de looptijd van de Reserve Groene Uitweg te verlengen tot 31-12-2030 en Eén reserve voor verleende subsidies in te stellen conform de in deze voordracht opgenomen instellingsbesluit;
3. De in deze laatste begrotingswijziging 2023 opgenomen stortingen in- en onttrekkingen aan de reserves vast te stellen;
4. De Laatste begrotingswijziging 2023 vast te stellen;
5. De gewijzigde lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Laatste begrotingswijziging 2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding en leeswijzer	3
2 Financieel overzicht	4
3 Overzicht per programma	8
Programma 1 Openbaar bestuur.....	8
Programma 2 Klimaat en Milieu	10
Programma 3 Ruimte en Water	14
Programma 4 Bereikbaarheid	19
Programma 5 Groen.....	25
Programma 6 Economie, cultuur en welzijn.....	31
Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid.....	33
Programma 8 Overzicht Financien en bedrijfsvoering.....	35
4 Bedrijfsvoering	38
5 Overzicht begrote mutaties reserves.....	39
6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling.....	44

1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de laatste begrotingswijziging 2023. De laatste begrotingswijziging is onderdeel van de Noord-Hollandse planning-en-controlcyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze laatste begrotingswijzigingen zijn de geraamde inkomsten en uitgaven in 2023 bijgesteld op basis van de actuele verwachtingen. Daarnaast worden uw Staten in de laatste begrotingswijziging verzocht om in te stemmen met uitgestelde intenties. Door in te stemmen met uitgestelde intenties wordt budget voor incidentele beleidsintenties uit 2023 doorgeschoven naar 2024.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de samenvatting met daarin het overzicht van de financiële ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze begrotingswijziging. In hoofdstuk 3 zijn de voorgestelde begrotingswijzigingen per begrotingsprogramma nader toegelicht. Per begrotingsprogramma staat een financiële tabel waarop het budgetrecht van uw Staten van toepassing is. Onder de tabel staat een toelichting waarin de voorgestelde financiële bijstellingen op operationele doelen groter dan € 100.000 zijn toegelicht. In hoofdstuk 4 vindt u een overzicht van de begrote capaciteitskosten in 2023 en de verdeling hiervan over de begrotingsprogramma's. Hoofdstuk 5 bevat een overzicht van de in 2023 begrote stortingen en onttrekkingen in/aan de reserves na deze laatste begrotingswijziging. Tot slot staan in hoofdstuk 6 de voorgestelde wijzigingen voor de subsidies buiten uitvoeringsregeling.

2 Financieel overzicht

2.1 Verloop begroting 2023

Verloop begroting 2023 (x € 1.000)	Saldo
Begroting 2023	1.650
Eerste begrotingswijziging 2023	4.459
Kaderbrief 2024	-5.461
Tweede begrotingswijziging 2023	-10.723
Laatste begrotingswijziging 2023	-20.657
Begroting totaal na Laatste begrotingswijziging	-30.733

2.2 Laatste begrotingswijziging in één oogopslag

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotings- wijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
1 Openbaar bestuur	28.518	-3.613	24.905
2 Klimaat en Milieu	78.071	-6.793	71.278
3 Ruimte en Water	40.545	-7.078	33.467
4 Bereikbaarheid	276.392	-52.575	223.817
5 Groen	136.289	-27.186	109.103
6 Economie, cultuur en welzijn	49.971	-2.509	47.462
7 Economisch herstel en duurzaamheid	16.977	-3.568	13.409
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-435.018	-8.534	-443.552
Totaal saldo van lasten en baten	191.745	-111.856	79.889
Storting	212.139	-463	211.676
Onttrekkingen	-413.959	91.662	-322.297
Totaal mutaties reserves	-201.820	91.199	-110.621
Begrotingsresultaat	-10.076	-20.657	-30.733

2.3 Samenvatting Laatste begrotingswijziging

2.3.1 Niet Budgettair Neutrale wijzigingen (NBN)

Niet budget neutrale wijzigingen zijn de mutaties in de laatste begrotingswijziging die het begrotingsresultaat beïnvloeden. Het begrotingsresultaat wordt in de laatste begrotingswijziging met € 16,3 miljoen voordelig bijgesteld. Het verwachte begrotingsresultaat komt daarmee op € 26,3 miljoen (voordelig). In de onderstaande tabel worden de mutaties die het begrotingsresultaat beïnvloeden weergegeven. Uitgebreidere informatie over de niet budget neutrale wijzigingen is te vinden in hoofdstuk 3. Hierin staan per programma de mutaties toegelicht. Deze wijzigingen zijn aangeduid met het kenmerk 'NBN'.

Financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Ontwikkeling	Financieel effect op het Begrotingsresultaat (x €1 mln.)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	-10,1	V
<i>Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 200.000</i>		
P1. Openbaar bestuur: minder opdrachtverlening i.v.m. coalitievorming	-0,3	V
P2. Klimaat en milieu: hogere leges WABO	-1,5	V
P2. Klimaat en milieu: minder indexatie nodig dan voorzien in kaderbrief	-1,7	V
P2. Klimaat en milieu: naverrekening eindafrekening 2022 OD NZKG	-0,3	V
P3. Ruimte en water: hogere huur en pacht baten	-0,3	V
P3. Ruimte en water: hogere baten verkopen gronden	-2,3	V
P4. Bereikbaarheid: aanpassing	-3,6	V
P5. Groen: hogere uitkering faunaschade	1,3	N
P5. Groen: minder indexatie nodig dan voorzien	-0,4	V
P5. Groen: bijstelling budget recreatievoorziening	-0,4	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: hogere rentelasten	0,7	N
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: hogere opbrengsten Schatkistpapier	-0,7	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: ophoging Provinciefonds	-3,5	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: storting voorziening	2,0	N
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: aframing stelpost macro-economische tegenvallers	-4,4	V
P8. Financiën en Bedrijfsvoering: afrekenverschillen	-3,1	V
Overige saldo mutaties < € 200.000	-0,5	V
Totaal effect laatste begrotingswijziging 'Niet budget neutrale wijzigingen'	-19,0	V
Uitgestelde Intenties (zie tabel UI)	-1,6	V
Begrotingsresultaat na laatste begrotingswijziging	-30,7	V

2.3.2 Uitgestelde Intenties (UI)

In de laatste begrotingswijziging kunnen uitgestelde intenties (UI) worden opgenomen. Incidenteel voor een beleidsintentie geraamde middelen waarvan in het jaar waarin zij geraamd zijn, als gevolg van factoren van buitenaf, geen verplichtingen zijn aangegaan, kunnen worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar door middel van een uitgestelde intentie. In deze laatste begrotingswijziging wordt voorgesteld om in totaal € 1,6 miljoen aan middelen door te schuiven naar 2024 door middel van uitgestelde intenties. Het betreft de volgende budgetten:

Uitgestelde intentie	Omvang (Bedrag x €1.000)
P2. Klimaat en milieu: bevorderen gezonde leefomgeving - Tata Steel	570
P2. Klimaat en milieu: implementatie Swung incidenteel budget	228
P5. Groen: natuurinclusief na-isoleren	249
P5. Groen: Convonantslening -afrekening pas in 2024	61
P5. Groen: bezoekersmanagment recreatie en toerisme	150
P6. Economie, cultuur en welzijn: langere doorlooptijd onderzoeksproject	350
Totaal effect uitgestelde intenties	1.608

Een toelichting op de uitgestelde intenties is te vinden bij de programma's in hoofdstuk 3. Uitgestelde intenties zijn aangeduid met het kenmerk 'UI'.

2.3.3 Begrotingsneutrale wijzigingen (BN)

Begrotingsneutrale wijzigingen hebben geen effect hebben op het begrotingssaldo van de provincie. Het totaal aan baten en lasten per programma kan echter wel wijzigen. Het budgetrecht van de Staten gaat per begrotingsprogramma, daarom worden deze mutaties in de laatste begrotingswijziging aan u voorgelegd. Het betreft vaak een verschuiving van lasten tussen twee begrotingsprogramma's en bijstellingen van specifieke baten (bijdragen van derden), waar even hoge lasten tegenover staan. Begrotingsneutrale wijzigingen groter dan € 100.000 zijn toegelicht in de programma's en worden aangeduid met het kenmerk 'BN'.

2.3.4 Reserves (RESV)

Veel uitgaven van de provincie fluctueren over de jaren en worden gedekt vanuit de bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves hebben wijzigingen hierin geen effect hebben op het begrotingssaldo. De mutaties die zijn doorgevoerd in de uitgaven en die gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves zijn te vinden in de toelichtingen bij de programma's. Deze mutaties zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk 'RESV'.

2.3.5 Capaciteitskosten (CAP)

De doorbelasting van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot de onderstaande begrote capaciteitskosten per programma's.

Capaciteitskosten	Capaciteitskosten per programma's (bedrag x € 1.000)
Programma 1 - Openbaar Bestuur	11.149
Programma 2 - Klimaat en Milieu	9.267
Programma 3 - Ruimte en Water	11.124
Programma 4 - Bereikbaarheid	28.748
Programma 5 - Groen	16.024
Programma 6 - Economie, Cultuur en Welzijn	5.456
Programma 7 - Economisch herstel en duurzaamheid	885
Programma 8 - Financiën en Bedrijfsvoering	56.426
Totaal capaciteitskosten programma's	139.079

3 Overzicht per programma

Programma 1 Openbaar bestuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotingswijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	28.586	-3.613	24.973
Baten	-68	0	-68
Saldo van baten en lasten	28.518	-3.613	24.905
Stortingen			
1.4.2 Resv. Cofinanciering Europese projecten	3.043	0	3.043
Onttrekkingen			
1.4.2 Resv. Cofinanciering Europese projecten	-4.012	3.043	-969
Totaal mutaties reserves	-969	3.043	2.074
Programma Resultaat	27.549	-570	26.979

1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Het nieuwe college van Gedeputeerde Staten is van zes gedeputeerden teruggebracht naar vier gedeputeerden. Hierdoor kan het budget verlaagd worden met € 100.000.	Lasten	-100 V

1.1.3 Kwaliteit van beleid borgen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	In dit verkiezingsjaar zijn er minder onderzoeken uitgevoerd dan in andere jaren. Daarnaast wordt de subsidie voor Amsterdam Smart City achteraf aangevraagd.	Lasten	-170 V

1.2.1 Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Vanwege vorming nieuwe coalitie zijn opdrachten vertraagd. Er diende eerst nieuw beleid vastgesteld te worden.	Lasten	-300 V

1.4.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	De bestedingsplannen van de reserve cofinanciering EU projecten zijn geactualiseerd. Voor de bestedingen voor de UVR cofinanciering EU projecten is een bedrag van € 3.043.000 doorgeschoven naar 2024. Er wordt minder onttrokken aan de reserve Cofinanciering EU.	Lasten	-3.043 N
		Onttrekking	3.043 V

Programma 2 Klimaat en Milieu

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotingswijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	85.562	-7.293	78.269
Baten	-7.491	500	-6.991
Saldo van baten en lasten	78.071	-6.793	71.278
Stortingen			
2.1.1 Resv. Duurzame elektriciteit	2.867	0	2.867
2.1.2 Resv. Warmtetransitie	14.867	-2.000	12.867
2.1.3 Resv. Energietransitie	3.967	0	3.967
2.1.4 Resv. Circulaire Economie	350	0	350
2.2.2 Resv. Gezonde leefomgeving	3.300	0	3.300
2.2.3 Resv. Bodemsanering	319	0	319
Onttrekkingen			
2.1.1 Resv. Duurzame elektriciteit	-3.706	372	-3.334
2.1.2 Resv. Warmtetransitie	-12.551	-195	-12.746
2.1.2 Resv. Subsidies Warmtetransitie	-775	0	-775
2.1.3 Resv. Energietransitie	-7.339	981	-6.358
2.1.4 Resv. Circulaire Economie	-890	150	-740
2.2.2 Resv. Gezonde leefomgeving	-3.847	539	-3.308
2.2.3 Resv. Bodemsanering	-3.060	572	-2.488
Totaal mutaties reserves	-6.499	419	-6.080
Programma Resultaat	71.572	-6.374	65.198

2.1.1 Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve duurzame elektriciteit</p> <p>De verwachte uitgaven zijn met € 372.000 verlaagd. Een deel van de kosten van het programma RES kunnen worden gedekt uit de bijdrage van het Rijk. Er hoeft daarvoor geen onttrekking uit de reserve plaats te vinden.</p> <p>Er wordt voor het programma RES meer ingehuurd dan verwacht. Daar is extra budget voor opgenomen. In totaal zijn de verwachte uitgaven voor de RES met € 201.000 verlaagd.</p> <p>Bij de Uvr zonne-energieleverende parkeerterreinen zijn subsidies die in 2022 zijn verleend lager vastgesteld. Dit wordt verwerkt in de realisatie van 2023, waardoor de verwachte uitgaven met € 171.000 worden verlaagd.</p>	Lasten	- 372 V
		Onttrekking	372 N

2.1.2 Bijdragen aan de warmtetransitie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Warmtetransitie</p> <p>De begrote uitgaven vanuit de reserve Warmtetransitie worden met € 195.000 verhoogd. De belangrijkste oorzaken hiervan:</p> <p>Voor de Uvr Aardwarmte onderzoek NH is € 4 miljoen opgenomen. De Uvr moet worden aangepast, daarom zijn er dit jaar geen uitgaven en is dit bedrag uit de begroting gehaald.</p> <p>Voor de Uvr energiebesparingsprogramma was € 3 miljoen opgenomen. Het blijkt dat het hele subsidieplafond van € 9 miljoen al in 2023 is aangevraagd en wordt verleend in 2023. Daarom moet het budget met € 6 miljoen worden opgehoogd.</p> <p>Voor de Uvr warmtetransitie gebouwde omgeving was € 1,6 miljoen geraamd. Op dit moment is € 275.000 verleend en worden geen nieuwe aanvragen verwacht. Budget is naar beneden bijgesteld met € 1,4 miljoen.</p> <p>Voor de Uvr SEB NH wordt € 190.000 minder aan subsidies verleend dan verwacht. Daarom wordt het budget met € 190.000 verlaagd.</p> <p>Voor de subsidies op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling Warmteregisseurs was € 210.000 opgenomen. Er is een aanvraag binnen gekomen van € 35.000. Budget wordt afgeraamd met € 175.000.</p> <p>Voor de Uvr Contingentenaanpak was € 2 miljoen overgeheveld van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds naar Reserve Warmtetransitie met het idee dat de kosten ook volgend jaar zouden terugkeren. Maar de volledige kosten worden dit jaar genomen in een vorm van een subsidie. Deze is nog verleend bij operationeel doel 7.1.1, daarom wordt de storting van € 2 miljoen teruggedraaid.</p> <p>Overige mutaties < € 100.000</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Storting</p>	<p>195 N</p> <p>- 195 V</p> <p>- 2.000 N</p>

2.1.3 Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Energietransitie</p> <p>De begrote uitgaven vanuit de reserve Energietransitie worden met € 981.000 verlaagd.</p> <p>Het budget dat opgenomen was voor de Uvr Netcongestie SON is met € 480.000 verlaagd, omdat minder aanvragen zijn binnengekomen dan verwacht. Dit bedrag wordt weer opgenomen in de begroting 2024.</p> <p>Voor het onderwerp energie neutrale organisatie was € 200.000 opgenomen. Aangezien deze uitgaven vooral met energieopwekking zou te maken hebben, zijn deze kosten gemaakt in operationeel doel 2.1.1 en kan dit budget worden afgeraamd.</p> <p>Voor de inzet van personeel op gebied van ruimtelijke ordening was € 250.000 opgenomen. Door de lastige arbeidsmarkt is het deels gelukt om hier extra inzet op te krijgen. Daarom zijn de kosten lager dan verwacht en kan het budget worden afgeraamd met € 220.000.</p> <p>Overige mutaties < 100.000</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>- 981 V</p> <p>981 N</p>

2.1.4 Bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Circulaire economie: De begrote uitgaven vanuit de reserve Circulaire economie worden met € 150.000 verlaagd. Voor de Uvr Stimuleren grondstof/ productieketens was budget gereserveerd. Er zijn geen aanvragen ingediend.</p>	Lasten Onttrekking	-150 V 150 N

2.2.1 VTH taken uitvoeren en coördineren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	<p>Begin dit jaar zijn de budgetten voor de omgevingsdiensten verhoogd met een indexatie. Deze indexatie was niet nodig in 2023 en had pas vanaf 2024 opgenomen hoeven worden. Daarom wordt het geïndexeerde bedrag weer teruggestort in de algemene middelen € 1,7 miljoen. De eindafrekening van de omgevingsdienst NZKG is in 2022 € 347.000 lager uitgevallen. Dit hebben we teruggekregen in 2023. Omdat dit leidt tot een lagere last in de realisatie, kan het budget met dit bedrag worden verlaagd. De verwachte inkomsten gerelateerd aan leges en dwangsommen zijn hoger dan verwacht aan het begin van het jaar. Daarom is het bedrag aan verwachte baten verhoogd met € 1,5 miljoen.</p>	Lasten Baten	- 2.044 V - 1.530 V
BN	<p>In 2023 hebben we € 3 miljoen ontvangen van het Rijk voor een subsidie naar de OD NZKG voor capaciteit rond Tata Steel. Deze subsidie van € 3 miljoen wordt in 2023 verleend. De verwachte kosten die de omgevingsdienst heeft in 2023 zijn lager doordat de inzet op het Tata Groen Staal dossier grotendeels vraag gestuurd werk is. In het voorjaar van 2023 heeft Tata een pas op de plaats gemaakt om haar plannen te herzien. Dit heeft ertoe geleid dat de inzet van de ODNZKG op het project achter loopt. De provincie kan alleen de last nemen waar ook echt een prestatie voor is geleverd in 2023. Daarom wordt het budget hiervoor met € 2 miljoen verlaagd.</p>	Lasten Baten	-2.000 V 2.000 N

2.2.2 Gezonde leefomgeving bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Gezonde leefomgeving De verwachte uitgaven bij de gezonde leefomgeving zijn met € 539.000 verlaagd. Voor de Uvr complexe industrie NH was € 1.000.000 gereserveerd in budget van 2023. Op dit moment is € 461.000 verleend en de verwachting is dat we geen nieuwe aanvragen binnenkrijgen die nog dit jaar verleend kunnen worden. Daarom is het budget verlaagd.</p>	Lasten Onttrekking	-539 V 539 N
UI	<p>Voor de implementatie Swung 2 hebben we in 2023 € 228.000 incidenteel budget ontvangen en wordt overgezet naar 2024. Voor Tata Steel is in 2023 € 740.000 incidenteel budget ontvangen. Hiervan wordt € 570.000 meegenomen naar 2024. Budget is niet volledig uitgegeven doordat: Een opdracht ter waarde van € 120.000 kon worden gedekt uit de anterieure overeenkomst die met Tata Steel gesloten is. Heroverweging depositie onderzoek naar een grof stof monitoring pilot, deze valt dit jaar daardoor goedkoper uit en meerdere partijen betalen hier</p>	Lasten	- 798 V

aan mee, niet alleen PNH. Verschillende kosten gaan na overleg via spoor UVO/VTH lopen en worden daardoor betaald uit een ander budget.		
--	--	--

2.2.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Bodemsanering Een aantal bodemsaneringsprojecten, waaronder Sanering IJtochtgade Haarlemmermeer, Uvr. Subsidie diffuus lood bodem NH 2023 en BIO Masterplan 't Gooi komen niet of niet volledig tot uitvoering in 2023. Daardoor lagere lasten en ook een lagere onttrekking aan de reserve Bodemsanering.</p> <p>Daarnaast is er een aantal projecten, zoals bodemtaken omgevingsdienst, Koningsplein Amsterdam en overdracht bodemtaken naar gemeenten die juist wel tot meer lasten leiden in 2023. Daardoor hogere lasten en ook een hogere onttrekking aan de reserve Bodemsanering.</p> <p>Vanwege bovenstaande aanpassingen in de lasten onttrekken we per saldo € 572.000 minder aan de reserve Bodemsanering.</p>	<p>Lasten</p> <p>Lasten</p> <p>Onttrekkingen</p>	<p>-1.702 V</p> <p>1.130 N</p> <p>572 V</p>

Programma 3 Ruimte en Water

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotings- wijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	51.490	-3.453	48.037
Baten	-10.945	-3.625	-14.570
Saldo van baten en lasten	40.545	-7.078	33.467
Stortingen			
3.2.1 Resv. subsidies OD 3.4.1	8.000	-8.000	0
3.2.1 Resv. OV-Knooppunten	6.200	0	6.200
3.2.3 Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	11.062	0	11.062
3.2.5 Resv. Waardevermindering grond Groen	1.366	0	1.366
3.3.2 Resv. Woningbouw	1.200	0	1.200
3.4.2 Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	150	0	150
3.4.2 Resv. Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	2.400	0	2.400
3.4.3 Resv. Klimaatadaptie	1.500	0	1.500
3.5.3 Resv. Waterrecreatie	1.562	0	1.562
Ottrekkingen			
3.2.1 Resv. OV-Knooppunten	-9.880	7.633	-2.247
3.2.1 Resv. subsidies OD 3.4.1	-2.775	0	-2.775
3.2.3 Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	-125	-716	-841
3.2.4 Resv. Ruimtelijke Ontwikkeling	-341	0	-341
3.2.4 Reserve subsidies OD 3.4.4	-340	0	-340
3.3.1 Resv. Woonbeleid	-882	107	-775
3.3.2 Resv. Woningbouw	-2.993	1.572	-1.421
3.3.2 Resv. Woningbouw subsidies	-631	0	-631
3.4.2 Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-22.958	882	-22.076
3.4.3 Resv. Klimaatadaptie	-2.734	1.000	-1.734
3.5.3 Resv. Waterrecreatie	-3.775	2.208	-1.567
Totaal mutaties reserves	-13.994	4.686	-9.308
Programma Resultaat	26.551	-2.392	24.159

3.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve OV-knooppunten De lasten vanuit de reserve OV-knooppunten zijn met € 367.000 verhoogd. De proceskosten voor het OV-fonds en OV-knooppunten zijn € 365.000 lager uitgevallen.</p> <p>Een aantal projecten die in 2023 zou starten en/of worden afgerond, is doorgeschoven naar 2024 of loopt door in 2024. Verder betreft het vaak projecten met meerdere partners, waarbij in sommige gevallen meer tijd nodig was voor een gezamenlijke opdracht of voor de uitvoering.</p> <p>We verwachten kostenbesparingen door het delen van kosten met mede-opdrachtgevers (partners). Hier was eerder geen zicht op. Daarnaast heeft het bundelen van ambities in één studie besparingen opgeleverd.</p> <p>De beschikbaarheid speelt bij zowel de provincie als regionale partners een rol. Het is daarom niet altijd mogelijk om alle ambities en projecten tegelijkertijd en volgens planning in 2023 te realiseren.</p> <p>Voor de ketenreis wordt in 2023 al aan de volgende gemeenten een subsidie verleend: Heemskerk, Heerhugowaard, Heiloo, Hoorn, Schagen voor in totaal € 732.000. Hier wordt budget voor opgenomen.</p> <p>De storting in de reserve wordt met € 8 miljoen verhoogd. Dit is budget dat begin van het jaar gestort is in de subsidie reserve van dit operationeel doel. Er was een subsidie aanvraag verwacht van de gemeente Haarlem. Deze is niet op tijd binnengekomen.</p> <p>Hierdoor is de onttrekking vanuit de reserve ook met € 8 miljoen verlaagd. En samen met de hogere lasten van € 367.000, is de totale onttrekking nu verlaagd met € 7,6 miljoen.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Storting</p>	<p>367 N</p> <p>7.633 N</p> <p>-8.000 V</p>

3.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve ontwikkeling Havencomplexen De onttrekking uit de reserve Ontwikkeling havencomplexen is verhoogd met € 716.000.</p> <p>Voor de subsidie buiten uitvoeringsregeling Den Helder KVSS Boerenverdrietbrug wordt € 300.000 opgenomen.</p> <p>Voor de subsidie uitvoeringsregeling Den Helder KVSS jacht/ museumhaven wordt € 500.000 opgenomen.</p> <p>Voor de proceskosten Programma en organisatie OMC Den Helder was € 125.000 opgenomen vanuit de begroting. De opdracht wordt deels betaald door externe partijen. De provincie betaalt dit jaar € 41.000. Daarom kan er € 84.000 afgeraad worden.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>716 N</p> <p>-716 V</p>

3.2.4 Ruimtelijke structuur versterken

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	<p>Dit provincie heeft voor 2 projecten bijdragen ontvangen van het Rijk. Hierdoor zijn de lasten met € 404.000 verhoogd en de baten met € 387.000.</p> <p>Het gaat om de volgende projecten: Voor de uitvoering van de Novex NZKG is geld ontvangen van het Rijk in vorm van een SPUK. In 2023 wordt hiervan € 91.000 gebruikt voor een subsidieverlening aan het projectbureau NZKG.</p> <p>Van het Rijk is € 366.000 ontvangen voor het Asielbeleid. Verwachting is dat er dit jaar € 275.000 wordt uitgegeven. Er was € 66.000 opgenomen in de begroting. Vanaf de balans wordt € 209.000 opgenomen.</p> <p>Voor de Guisweg is € 87.000 van de balans gehaald voor lastneming voor het laatste deel van de opdracht (vanaf vooruitbetaalde bedragen). Totale opdracht was € 300.000.</p>	<p>Lasten</p> <p>Baten</p>	<p>404 N</p> <p>-387 V</p>

3.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	<p>Verkoop van gronden binnen voormalige beheergrondbank en (kavel)ruiling PrimA4a leiden tot hogere verkoopbaten.</p> <p>Verkoop van gronden kavelruilingen Horstermeer en Starnmeer leiden tot hogere verkoopbaten dan geraamd.</p> <p>De hogere verkoopbaten leidt tot ook hogere afwaardering dan geraamd.</p> <p>De inkomsten uit verpachten en huren nemen nog verder toe dan eerder geraamd vanwege de hogere pachtprizen en toename areaal provinciaal bezit.</p>	<p>Baten</p> <p>Baten</p> <p>Lasten</p> <p>Baten</p>	<p>-2.000 V</p> <p>-500 V</p> <p>175 N</p> <p>-300 V</p>

3.3.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Woonbeleid De lasten bij de reserve Woonbeleid zijn met € 107.000 verlaagd. Dat komt doordat er een subsidie van € 32.000 niet verleend gaat worden aan het Dorpswerk. Deze subsidie is al verleend in 2022.</p> <p>De proceskosten zijn met € 75.000 verlaagd. De verwachting was dat het Masterplan voor Tweede Kamer verkiezingen zou worden vastgesteld. Dit wordt na de verkiezingen gedaan.</p>	<p>Lasten</p> <p>Baten</p>	<p>-€ 107 V</p> <p>€ 107 N</p>

3.3.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor de subsidie die verleend is aan gemeente Amsterdam moet dit jaar nog een last genomen worden. Eerst zou dat € 220.000 zijn. Het blijkt nu € 620.000 te zijn. Daarom moet het budget worden verhoogd. Hiertegenover staat een bijdrage van het Rijk.	Lasten Baten	400 N - 400 V
RESV	<p>Reserve Woningbouw De lasten bij de reserve woningbouw zijn met € 1,57 miljoen verlaagd: Voor de Uvr versnelling woningbouw was 1,145 miljoen opgenomen. Maar er zijn minder subsidies verleend, daarom kan het budget met € 1 miljoen worden verlaagd.</p> <p>Voor het Masterplan wonen was € 1 miljoen onttrokken uit de reserve. Verwachte uitgaven zijn nu € 578.000 waardoor het beschikbare budget met € 422.000 kan worden verlaagd.</p> <p>Voor de flexibele schil was € 750.000 opgenomen in de begroting. Vanuit dit budget wordt nu € 600.000 verleend aan subsidies aan de MRA. De rest van het beschikbare budget wordt naar beneden bijgesteld met € 150.000.</p>	Lasten Onttrekking	- 1.572 V 1.572 N

3.4.2 Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en investeren in ruimtelijke kwaliteit

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterking De onttrekking vanuit de reserve Meekoppelkansen bij dijkversterking is met € 885.000 verlaagd.</p> <p>Voor Kust op kracht was voor de Eindafrekening SOK KoK SCHAGEN € 885.000 opgenomen in de begroting.</p> <p>Voor de UVR APRK was het restant van € 1,4 miljoen opgenomen in de begroting. Dit was volledig bedoeld voor Polder IJdoorn. De verlening van de subsidie is via de reserve Groen gegaan en de subsidie mocht maximaal € 1,2 miljoen zijn. Dit is overgezet naar de reserve Groen. Daarom kan dit budget naar beneden worden bijgesteld.</p> <p>Voor de proceskosten was € 343.000 opgenomen in de begroting. Dit budget wordt dit jaar niet meer gebruikt. Het programma van het APRK is voor nu on hold gezet, totdat er duidelijkheid is over de benodigde risico afdekking (BTW compensatie en mogelijke meerkosten) binnen de meekoppelkansen dijkversterking Markermeerdijken. De natuurprojecten binnen het APRK zijn overgeheveld naar de uitvoerende partijen, waardoor de proceskosten binnen APRK lager uitvallen.</p>	Lasten Onttrekking Lasten Storting Lasten Storting	- 885 V 885 N -1.424 V 1.424 N - 343 V 343 N

3.4.3 Bijdragen aan ontwikkelen en uitvoeren regionale opgaven klimaatadaptatie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve klimaatadaptatie Voor de UVR fysieke uitvoeringsprojecten was € 2 miljoen opgenomen. Verwachting is nu dat er € 1 miljoen verleend gaat worden. Daarom wordt het budget verlaagd met € 1 miljoen.	Lasten Onttrekking	- 1.000 V 1.000 N

3.5.3 Waterrecreatie stimuleren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Waterrecreatie De verwachte uitgaven met dekking vanuit de reserve Waterrecreatie worden met € 2,2 miljoen verlaagd. De voornaamste oorzaken hiervan zijn: De subsidie Buiten UVR voor Rijkswaterstaat is niet aangevraagd, € 265.000 Voor de Uvr Kleine pleziervaart 2023 is slechts 1 aanvraag ontvangen, € 700.000 Voor proceskosten is een lager bedrag opgenomen gebaseerd op de huidige uitgaven, € 1 miljoen	Lasten Onttrekking	-2.208 V 2.208 N

Programma 4 Bereikbaarheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotings- wijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	297.751	-52.268	245.483
Baten	-21.359	-307	-21.666
Saldo van baten en lasten	276.392	-52.575	223.817
Stortingen			
4.1.1 Resv. Mobiliteitsbeleid	505	500	1.005
4.1.2 Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	32.935	8.996	41.931
4.2.1 Resv. Openbaar Vervoer Projecten	67	0	67
4.4.2 Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	20.074	0	20.074
4.4.5 Resv. Groot Onderhoud Wegen	24.937	-1.150	23.787
4.4.6 Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	8.357	0	8.357
Onttrekkingen			
4.1.1 Resv. Mobiliteitsbeleid	-2.030	1.839	-191
4.1.2 Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-46.922	27.268	-19.654
4.1.2 Resv. verleende subsidies OD 412	0	1.411	1.411
4.2.1 Resv. Openbaar Vervoer Projecten	-16.356	6.358	-9.998
4.4.2 Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-3.291	408	-2.883
4.4.4 Resv. Kapitaallasten Wegen	-151	0	-151
4.4.4 Resv. Kapitaallasten OV	-59	0	-59
4.4.5 Resv. Groot Onderhoud Wegen	-30.878	2.720	-28.158
4.4.6 Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	-8.979	800	-8.179
4.4.7 Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	-4.146	1.569	-2.577
4.4.7 Resv. Kapitaallasten innovatieprojecten	-432	0	-432
Totaal mutaties reserves	-26.370	50.719	24.349
Programma Resultaat	250.022	-1.856	248.166

4.1.1 Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Externe inhuur ten lasten diverse projecten wordt BN via de reserve MOB	Lasten	177 N
RESV	<p>Reserve Mobiliteitsbeleid Lagere proceskosten, o.a. vanwege diverse lopende onderzoeken Fiets 2023 die pas in 2024 tot uitvoering komen. De verwachte uitgaven in 2023 zijn met € 927.000 naar beneden bijgesteld.</p> <p>Voor het project 'De Kop Werkt' is de verwachte inzet van externe partijen minder geweest. Daarom kan er € 350.000 worden afgeraamd.</p> <p>Extra kosten €131.000 campagne de landelijk verkeersveiligheid.</p> <p>Lagere onttrekking aan de reserve Mobiliteitsbeleid van €400.000 vanwege minder werkzaamheden aan het project "De Kop".</p> <p>Overige verschillen <€ 100.000</p> <p>In de EBW 2023 is de KB23 voorstel opgenomen in addendum voor diverse projecten administratief onjuist voor een bedrag van €500.000 verwerkt. Met de LBW is dit bedrag gecorrigeerd. De lasten zijn hiermee gedaald.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Storting</p>	<p>- 2.066 V</p> <p>2.016 N</p> <p>500 N</p>

4.1.2 Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Externe inhuur ten laste van diverse projecten wordt BN via de reserve Mobiliteit gedekt	Lasten	178 N
RESV	<p>Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door derden Bij de TBW 2023 is ten onrechte € 9.028.000 onttrokken aan de reserve Mobiliteitsbeleid derden voor het project Zaanbrug. Dit wordt met deze mutatie teruggedraaid.</p> <p>De voorbereiding voor drie projecten in samenwerking met de regio in 2023 is in ontwikkeling. Aanvraag wordt in 2024 verwacht. Aframing Fiets € 7.300.000.</p> <p>Diverse posten: De gemeente is nog in afrondende fase voor concretiseren van de plannen (fietsenstalling, Regionale fietsroute en aanpassing Stationsweg). Hierdoor wordt de aanvraag in 2024 verwacht. Daarom kan voor het project OV SAAL € 3.700.000 in 2023 worden afgeraamd.</p> <p>Aframing € 925.000 overige i.v.m. verschuiving naar 2024.</p> <p>Aframing € 700.000 Boekelermeer verlaging door deelverschuiving naar eigen areaal.</p> <p>Aframing Kleine Infra € 2.200.000 door terug ontvangsten voorgaande jaren.</p>	<p>Onttrekking</p> <p>Lasten</p> <p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>9.028 N</p> <p>-9.028 V</p> <p>-7.300 V</p> <p>7.300 N</p> <p>-9.500 V</p> <p>9.500 N</p>

Aframing Zuidschalkwijkerweg € 1.078.000 vanwege al beschikte subsidies.		
Aframing € 582.000 Veilige uitwegen. Subsidie aanvraag wordt te lastig gevonden. Hierdoor worden de subsidie aanvragen afgewezen.		
Overige verschillen (posten <€ 100.000).		
Bijraming OV-subsidie wordt € 755.000 hoger vastgesteld door aanvraag Crailoo en HOV Huizen.	Lasten	755 N
	Onttrekking	-755 V
Correctie van een foutieve wijziging in TBW (projecten derden wegen) € 575.000 terug naar resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid.	Onttrekking	575 V
Overheveling van reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid naar resv. Mobiliteitsbeleid € 450.000.	Onttrekking	450 N
Overheveling van reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid naar resv. Subsidies 4.1.2 € 1.904.000.	Onttrekking	1.904 N
Overheveling van resv. OV projecten naar resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid € 800.000.	Onttrekking	800 V
Bij de Jaarrekening 2022 is in hetzelfde kader ten onrechte € 1.600.000 onttrokken aan de reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid en aan de Algemene Reserve toegevoegd. Dat wordt met deze overheveling rechtgezet.	Onttrekking	1.600 N
In de EBW 2023 is een Kaderbrief 2023 voorstel opgenomen in addendum voor diverse projecten administratief onjuist verwerkt. Met de LBW wordt dit gecorrigeerd en het bedrag vloeit terug naar de reserve Uitvoeren Mobiliteit door derden.	Storting	-9.700 V

4.2.1 OV-concessies beheren en verlenen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Uitvoeren Mobiliteit Financiering uit de OV-reserve vervalt door krediet aanvraag 2024. Aframing € 4.608.000 voor vervanging DRIS panelen, uitvoering en aanvullende bijdrage Mobiliteit in 2024.	Lasten	7.158 V
	Aframing € 2.150.000 vanwege capaciteitsproblemen vertraagde aanleg laadinfra netbeheerder.	Onttrekking	6.358 N
	Aframing overige € 400.000 marketingsonderzoek (ontwikkeling binnen OV).		
	Overheveling vanuit de reserve Openbaar vervoer projecten een storting van € 800.000. Hierdoor komt de volledig dekking in de reserve Uitvoeren Mobiliteit.	Storting	-800 V

4.3.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Overheveling van € 1 miljoen van OD 4.4.5. voor het onderhoud aan de bediencentrale HHW. Daarnaast een overheveling van OD 4.4.5. van € 240.000 voor de vaste lasten van de spoorwegovergangen van de Museumstoomtram in de N23.	Lasten	1.240 N
	<u>septembercirculaire provinciefonds</u> : De Wet tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 is in 2023 in werking getreden. De wet bepaalt dat lidstaten procedures moeten uitvoeren op autosnelwegen en autowegen ter verbetering van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur. Alle provincies hebben wegen in beheer die onder deze scope vallen. Met deze decentralisatie-uitkering worden provincies in staat gesteld tot het uitvoeren van deze verkeersveiligheidsprocedures ter bevordering van de verkeersveiligheid op auto(snel)wegen. Zij ontvangen hiervoor vanaf 2023 een structurele uitkering. Voor Noord-Holland gaat het om een bedrag van €135.000.	Lasten	135 N
RESV	Voor beheer en onderhoud van de tunnels is in 2023 het volledig beschikbare bedrag nodig, ook het deel dat in de begroting als toevoeging aan de reserve Groot Onderhoud begroot is. Dat bedrag wordt met deze mutatie omgezet naar budget.	Lasten	1.150 N
	Verlaging storting in de reserve Groot Onderhoud voor beheer en onderhoud van de tunnels.	Onttrekkingen	-1.150 V

4.4.2 Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor de realisatie van een tijdelijke bushalte langs de N515 ontvangen we een subsidie van de VRA van € 129.200. We nemen de ontvangst op in de baten en de realisatiekosten in de lasten.	Baten	-129 V
		Lasten	129 N
RESV	Vermindering €500.000 capaciteitsproblemen: Doordat de opdracht nog in de voorbereiding fase zit wegens het wegvallen van de projectleider, gaan de verwachte werkzaamheden in 2023 niet door en verschuiven naar 2024. Hierdoor verschuift het budget naar 2024 en vloeit terug naar de reserve. Overige mutaties < € 100.000	Lasten	- 407 V
		Onttrekking	407 N

4.4.5 Infrastructuur beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Incidentele verlaging van de lasten voor vast onderhoud wegen van de Gebiedscontracten. Verwachting is dat deze lasten volgend jaar wel gerealiseerd worden.	Lasten	-3.091 V
BN	Overheveling van € 1 miljoen naar OD 4.3.1. voor het onderhoud aan de bedienentrale HHW en overheveling van € 240.000 naar OD 4.3.1. voor vaste lasten van de spoorwegovergangen van de Museumstoomtram in de N23.	Lasten	-1.240 V
RESV	<p>Reserve Mobiliteit Bij de TBW 2023 hebben we ten onrechte € 9.028.000 onttrokken aan de reserve Mobiliteitsbeleid derden voor het project Zaanbrug. Dat draaien we met deze mutatie terug.</p> <p>Reserve Groot onderhoud wegen De verwachte uitgave uit de Reserve Groot onderhoud wegen wordt met € 2,7 miljoen verlaagd o.a. doordat project 'HOV-2' terug gaat naar de tekentafel en een gewijzigde planning voor project 'aanpak Chroom 6'. Daarnaast zijn er minder duurzaamheidsmaatregelen. Dit komt door onder andere als gevolg van vertraging in de uitvoering van investeringsprojecten.</p> <p>Voor beheer en onderhoud van de tunnels is in 2023 het volledig beschikbare bedrag nodig, ook het deel dat in de begroting als toevoeging aan de reserve Groot Onderhoud begroot is. Daarom wordt de begrote storting verlaagd onder gelijktijdige verhoging van de lasten op OD 4.3.1.</p>	<p>Lasten</p> <p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Storting</p>	<p>-9.028 V</p> <p>- 2.720 V</p> <p>2.720 N</p> <p>-1.150 V</p>

4.4.6 Vaarwegen beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Incidentele verlaging van de lasten voor vast onderhoud vaarwegen binnen de Gebiedscontracten. Verwachting is dat deze lasten volgend jaar wel gerealiseerd worden.	Lasten	-500 V
RESV	<p>Reserve Groot onderhoud wegen De verwachte uitgave uit de reserve Groot Onderhoud Vaarwegen wordt met € 800.000 verlaagd als gevolg van vertraging in de uitvoering van het project 'baggeren Amstel'.</p> <p>Groot onderhoud vaarwegen De onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Vaarwegen wordt met hetzelfde bedrag verlaagd.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>-800 V</p> <p>800 N</p>

4.4.7 Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p>Reserve Innovatie projecten mobiliteit Voor dit jaar wordt verwacht dat niet alle geraamde uitgaven aan innovatie worden besteedt. Dit betreft projecten met betrekking tot Smart Mobility en circulariteit. Daarom worden de geraamde lasten verlaagd met € 1,6 miljoen. Als gevolg van de lagere uitgaven aan innovatie is een lagere onttrekking aan de reserve Innovatieprojecten nodig.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>-1.569 V</p> <p>1.569 N</p>

Programma 5 Groen

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotings- wijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	160.588	-32.420	128.168
Baten	-24.299	5.234	-19.065
Saldo van baten en lasten	136.289	-27.186	109.103
Stortingen			
5.1.1 Resv. Groen	24.930	1.021	25.951
5.1.1 Resv. Kapitaallasten Groen	1.718	0	1.718
5.1.2 Resv. Groene Uitweg	107	0	107
5.1.2	3.122	-1.315	1.807
5.1.3 Resv. Oostelijke Vechtplassen	4.058	0	4.058
5.3.2 Resv. Landschap	4.000	0	4.000
5.3.3 Resv. Cofinanciering Waddenzee	2.000	0	2.000
Onttrekkingen			
5.1.1 Resv. verleende subsidies OD 511	-3.854	0	-3.854
5.1.1 Resv. Groen	-49.347	19.174	-30.173
5.1.1 Resv. Kapitaallasten Groen	-70	0	-70
5.1.2 Resv. subs. Groene Uitweg	-1.167	419	-748
5.1.2 Resv. Groene Uitweg	-10.142	3.180	-6.962
5.1.3 Resv. Oostelijke Vechtplassen	-3.282	813	-2.469
5.1.4 Resv. Laag Holland	-3.053	-535	-3.588
5.3.2 Resv. Landschap	-5.455	2.168	-3.287
5.3.3 Resv. Cofinanciering Waddenzee	-3.029	1.345	-1.684
5.3.3 Resv. Subsidies Cofinanciering Waddenzee	0	-505	-505
Totaal mutaties reserves	-39.464	25.765	-13.699
Programma Resultaat	96.825	-1.421	95.404

5.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	<p><u>Specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders (L24)</u> Het Rijk stelt via de eenmalige specifieke uitkering van € 2,3 miljoen voor de uitvoeringskosten van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) middelen beschikbaar voor de uitvoeringskosten die Noord-Holland maakt voor het PPLG.</p>	Lasten Baten	2.331 N -2.331 V
BN	<p>SPUK L25: Transitie landelijk gebied De voorwaarde voor besteding van de specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied (L25), die via de provincie naar de agrarische natuurvereniging Noord Holland Zuid gaat, is dat het besteed moet worden aan verbetering van de natuurkwaliteit in de Ronde Hoep. De bedoeling is om korte termijn resultaten te halen in stikstofreductie, ten gunste van het stikstof gevoelige N2000 gebied Botshol. Door in te zetten op 'samen meten en samen weten' kan worden bepaald wat de uitstoot is en kunnen op korte termijn op stalniveau maatregelen worden genomen. Echter door de val van het kabinet en het concept PPLG staat het gebied wat meer in de wachtstand. Er wordt vooral ingezet op de aanschaf van de apparatuur en nemen daarna de stappen voor het verder uitvoeren van het project, welke dus naar begin volgend jaar schuift, hierdoor worden de geraamde kosten in 2023 met een bedrag van € 526.000 verlaagd.</p>	Lasten Baten	-526 V 526 N
	<p>SPUK L16: Programma Natuur De raming van de SPUK middelen Programma Natuur (L16) wordt met € 3,3 miljoen verlaagd, dit komt voornamelijk door: De uitgaven uit de Uitvoeringsregeling (UVR) Programma Natuur lager uitvallen, dit wordt veroorzaakt door enkele subsidies van meer dan € 1,5 miljoen die we over meerdere jaren beschikt hebben conform de BBV (Besluit begroting en verantwoording) regels, € 3,1 miljoen lager; De uitgaven uit de UVR Boscompensatie vallen lager uit omdat niet alle aanvragen geheel voldoen aan de voorwaarden van de regeling, € 376.000 lager; Voor proceskosten hebben we een hoger bedrag opgenomen gebaseerd op de huidige uitgaven, € 156.000 hoger.</p>	Lasten Baten	-3.296 V 3.296 N
	<p>Storting in de reserve Groen De € 334.000 die we in de septembercirculaire 2023 ontvangen als algemene uitkering voor het Programma Natuur wordt gestort in de reserve Groen. Overige mutaties < € 100.000</p>	Storting	334 N
RESV	<p>Reserve Groen De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Groen wordt met € 18,5 miljoen verlaagd. De voornaamste oorzaken hiervan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn subsidies uit voorgaande jaren lager vastgesteld, € 570.000 lager. • Voor de UVR bedrijfsverplaatsing en kavelruil Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de UVR pachtafkoop en aankoop NNN terreinen Noord-Holland worden geen aanvragen verwacht, € 1,6 miljoen lager. • Een lager bedrag van € 1,6 miljoen door ombuigingen in het nieuwe Coalitieakkoord waardoor een aantal activiteiten en onderzoeken tijdelijk 'on hold' gezet zijn. Het gaat hierbij o.a. om het Actieplan Exoten en Actieve soortenbescherming. 	Lasten Onttrekkingen	-18.509 V 18.509 N

	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal beschikte SKNL (subsidie kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap) subsidies in 2023 is lager dan verwacht, € 9,3 miljoen. Dit komt vooral omdat we aan het begin van het jaar de volledige openstelling 2023 en het restantbudget uit 2022 ramen, maar dat de praktijk is dat de beschikkingen pas later verstrekt kunnen worden omdat er eerst diverse taxaties moeten plaatsvinden. De verwachting is dat deze grotendeels door zullen schuiven naar 2024. De proceskosten zullen € 1,9 miljoen lager uitvallen dan geraamd, dit is gebaseerd op de huidige uitgaven, maar komt ook doordat enkele projecten uit andere budgetten (zoals SPUK Programma Natuur L16) betaald gaan worden. 		
	Overheveling vanuit de reserve Groene Uitweg voor faunapassages A1 en Maxisweg van € 687.000. Daarmee komt de volledige dekking voor deze projecten in de reserve Groen terecht.	Storting	-687 V
	Als gevolg van het aframen lasten voor werken derden die initieel onderdeel uitmaakten van de Diemerscheg verminderen zowel de geraamde lasten als de er tegenoverstaande baten met € 850.000.	Lasten	-850 V
		Baten	850 N
	<u>Onttrekking aan de reserve Groen:</u> Daarnaast is er in de groenprojecten per saldo een stijging van € 72.000 aan baten die extra gestort worden in de reserve Groen. Dit wordt verklaard door lagere baten voor project de Groene Schakel van € 165.000 en hogere baten voor de projecten Faunapassage A1, Diemerscheg en monitoring natuurbruggen van € 237.000. Als gevolg van lagere uitgaven ten behoeve van groenprojecten onttrekken we € 818.000 minder uit de Reserve Groen. Dit betreft met name achterblijvende lasten met betrekking tot faunapassages A1 en Oostelijke Vechtplassen en natuurbrug Westerheide. In totaal een lagere onttrekking van € 890.000.	Baten	-72 V
		Lasten	-818 V
		Onttrekking	890 N
UI	Recente navraag bij het Nationaal Groenfonds leert dat wij in 2024 nog een laatste factuur zullen ontvangen, hiervoor stellen we voor om het restant budget uit 2023 door te schuiven naar 2024.	Lasten	-61 V

5.1.2 Programma Groene uitweg uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Onttrekkingen reserve Groene Uitweg:</u> Als gevolg van lagere verwachte uitgaven van in totaal € 2,6 miljoen doen we een lagere onttrekking aan de reserve Groene Uitweg. Dit betreft vooral het naar 2024 doorschuiven van de start van project Muiden NoordWest en van de realisatie van aanlegplaatsen trekvaart Muiden.	Lasten	-2.552 V
	Daarnaast verlagen we de lasten voor subsidieverstrekking voor project Entrée Muiden ZuidWest met € 419.000 omdat de realisatie pas in 2024 start.	Lasten	-419 V
	De subsidieverstrekking Entree Muiden ZuidWest is in 2022 al onttrokken uit de reserve Groene Uitweg (€ 1,5 miljoen). In 2023 is een extra bedrag toegekend van € 157.000. Dit laatste bedrag wordt overgeheveld van de reserve Groene Uitweg naar de reserve subsidies Groene Uitweg.	Lasten	-1.472 V
		Lasten	157 N
	Voor de realisatie van faunapassages A1 en Maxisweg hevelen we in totaal € 687.000 over naar de reserve Groen (OD 5.1.1.). Daarmee komt de volledige dekking voor deze projecten in de reserve Groen terecht.	Lasten	687 N

	<u>Storting reserve subsidies Groene Uitweg:</u> Als gevolg van bovenstaande verlagen we de begrote storting in de reserve subsidies Groene Uitweg met € 1,3 miljoen.	Lasten	-1.315 V
--	--	--------	----------

5.1.3 Programma Oostelijke vechtplassen uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP) De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve OVP wordt met € 1 miljoen verlaagd. Dit wordt veroorzaakt doordat enkele projecten uit andere budgetten betaald gaan worden en sommige projecten worden vertraagd uitgevoerd door o.a. capaciteitsproblemen of er is door nieuwe inzichten eerst meer onderzoek nodig. De lasten van derden die bijdragen aan de realisatie van PNH projecten vallen € 134.000 lager uit dan begroot, hiermee verlagen ook de Baten.	Lasten Baten Onttrekking	-947 V 134 N 813 N

5.1.4 Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De Baten en Lasten voor de SPUK voor Vitaal Platteland (L7) worden € 1,7 miljoen lager geraamd omdat we een subsidie van meer dan € 1,5 miljoen hebben die we conform de BBV regels op basis van het bestedingsplan over meerdere jaren moeten verdelen.	Lasten Baten	-1.667 V 1.667 N
RESV	Reserve Laag Holland De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Laag Holland wordt met € 535.000 verhoogd. De voornaamste oorzaken hiervan zijn: De subsidie Buiten UVR aan Recreatie Noord-Holland voor Vitaal Platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer die voor het jaar 2024 gepland was kan dit jaar al verstrekt worden, € 1 miljoen hoger. De proceskosten zullen € 485.000 lager uitvallen dan geraamd doordat enkele projecten uit andere budgetten betaald gaan worden.	Lasten Onttrekking	535 N -535 V

5.2.1 NNN en agrarische natuur beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor het toekomstig beheer van de in het programma Groene Uitweg te realiseren projecten stort Rijkswaterstaat een afkoopsom van € 1,5 miljoen welke gestort wordt in de Algemene Reserve.	Baten	-1.485 V

5.2.2 Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bij de 2e Begrotingswijziging 2023 is een indexering toegepast op het budget voor onze participantenbijdrage voor de recreatieschappen (overgeboekt vanuit de stelpost prijsstijging), inmiddels blijkt dit budget toch niet geheel nodig te zijn voor dit jaar en kan het te verwachten restant terug naar de algemene middelen.	Lasten	-370 V

	<p>We stellen voor om € 441.000 van het budget voor recreatievoorziening terug te laten vloeien naar de algemene middelen. Dit heeft de volgende oorzaak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor het onderdeel Boerenlandpaden € 91.000: voor de jaren 2022 en 2023 is er een transitie gesubsidieerd voor een bedrag van ca. € 60.000. Recreatie Noord-Holland (RNH) heeft aangegeven hiermee uit de voeten te kunnen. Een nieuwe regeling voor Boerenlandpaden is in de maak. Momenteel zijn er nu ruim 120 km aan deze paden onder contract en deze zullen naar verwachting allemaal onder de nieuwe regeling vallen. • Voor de UVR Wandelnetwerk Noord-Holland € 350.000: Het Wandelnetwerk Noord-Holland is zo goed al provinciedekkend. De gemeente Texel zal dit jaar nog een aanvraag indienen. De investering hiervoor is ca. € 250.000. Er was rekening gehouden met een investering van € 500.000. In de praktijk blijkt dat er realistisch ruim 250 km aan routes bewegwijzerd kan worden i.p.v. de 500 in 2016 ingeschat zijn. Met Texel is het netwerk provinciedekkend. Er zijn nog een aantal witte vlekken, maar niet van dien omvang en investering. Uitbreiding en inbreiding blijft altijd mogelijk. Belanghebbenden hebben hiervoor geen aanvragen ingediend. 	Lasten	-441 V
UI	<p>Voor verschillende PPLG gebieden is de opdracht gegeven om een recreatieve kansenscan te maken. Hierbij zijn de TBO's en natuurorganisaties, de uitvoeringsorganisatie, gemeenten en overige stakeholders betrokken. Helaas is het niet geluk om de onderzoeken voor alle gebieden op te zetten/af te ronden. Dit mede doordat we het graag door hetzelfde bureau willen laten uitvoeren zodat we een eenduidig beeld hebben. Deze dienen volgend jaar verder integraal uitgewerkt te worden binnen de gebiedsprocessen. Wij stellen hiervoor voor om € 150.000 uit de bij de Kaderbrief 2022 beschikbaar gestelde middelen voor Bezoekersmanagement recreatie en toerisme via de UI over te hevelen naar 2024.</p>	Lasten	-150 V

5.2.3 Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bijstelling bedrag van de te verwachten ontvangen leges voor Wet Natuurbescherming.	Baten	-70 V
UI	In de decembercirculaire provinciefonds 2022 heeft de provincie € 755.000 van het Rijk ontvangen t.b.v. Natuurinclusief na-isoleren. Hiervan hebben we in 2023 € 249.000 op de begroting gezet ten behoeve van een opdracht aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, maar stellen we nu voor dit via de UI over te hevelen naar 2024. De beschikbare uren bij de omgevingsdienst Noord-Holland Noord waren nog niet op de sterkte die was voorzien bij de planning begin dit jaar. De krapte op de arbeidsmarkt in Nederland is hier mede debet aan. Inmiddels is uitvoeringsoverleg met de gemeenten opgestart en voorzien we in 2024 meer activiteiten.	Lasten	-249 V

5.2.4 Tegemoetkoming faunaschade uitkeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Het voor Faunaschade in 2023 beschikbare budget à € 13 miljoen blijkt, op basis van een op verzoek van de provincie door het Faunafonds verstrekte actualisatie van de schade in het schadejaar 2023, onvoldoende. Middels deze bijstelling naar een budget van € 14,3 miljoen wordt extra budget gereserveerd om alle tot nu toe in kaart gebrachte schade aan agrarische ondernemers (na aftrek van het eigen risico) te kunnen vergoeden. Opgemerkt dient te worden dat in de actualisatie van de schade nog een zekere mate van onzekerheid zit. Nog niet alle schade is getaxeerd, het schadeseizoen is nog niet ten einde en agrariërs kunnen na taxatie nog bezwaar en beroep aantekenen.	Lasten	1.296 N

5.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De verwachte uitgaven uit SPUK Impuls Veenweiden (L10) wordt met € 2,8 miljoen verlaagd. Door de val van het kabinet en het concept van het PPLG blijven ontwikkelingen in 2023 achter. Zo wordt er in Laag Holland vooral gefocust op realisatie NNN en heeft het treffen van maatregelen in het veenweidegebied minder prioriteit gekregen. In de Deelregio Groene Hart schuiven geraamde subsidieaanvragen door naar 2024.	Lasten	-2.789 V
		Baten	2.789 N
RESV	Reserve Landschap De verwachte uitgaven met dekking vanuit de reserve Landschap wordt met € 2,2 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt doordat uit recent overleg met meerdere beoogd subsidieaanvrager is gebleken dat het hen om uiteenlopende redenen niet lukt om de door hen in te dienen subsidieaanvragen tijdig af te ronden, € 1,2 miljoen. Hiernaast gaat het openstellen van de Uitvoeringsregeling voor Amstelscheg niet door in 2023, € 700.000. De te maken proceskosten zullen lager uitvallen dan geraamd, ca. € 200.000.	Lasten	-2.168 V
		Onttrekking	2.168 N

5.3.3 Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve subsidies Cofinanciering Waddenzee. Hogere uitgaven uit de reserve subsidies Cofinanciering Waddenzee van € 505.000. Dit heeft betrekking op de subsidie voor Waddenbaai fase 1 die in het jaar 2022 verstrekt is voor een totaal bedrag van € 6,8 miljoen waarvan de uitgaven in 2023 geraamd zijn op € 505.000.	Lasten	505 N
		Onttrekking	-505 V
		Lasten	-1.345 V
	Reserve cofinanciering Waddenzee. De verwachte uitgaven met dekking vanuit de reserve cofinanciering Waddenzee wordt met € 1,3 miljoen verlaagd. De voornaamste oorzaken hiervan: In het kader van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland worden minder aanvragen ingediend dan verwacht, € 260.000. Enkele geraamde subsidies buiten uitvoeringsregeling zullen niet tijdig aangevraagd worden dit jaar, € 1,3 miljoen. Voor het project rondje waddenbaai wordt € 181.000 aan proceskosten opgenomen op de begroting		

Programma 6 Economie, cultuur en welzijn

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotingswijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	50.076	-2.829	47.247
Baten	-105	320	215
Saldo van baten en lasten	49.971	-2.509	47.462
Stortingen			
6.1.1 Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	0	2.500
6.1.2 Resv. MKB innovatie-instrumenten	5.672	0	5.672
6.1.5 Resv. Europese landbouwprojecten	500	0	500
6.4.1 Resv. Monumenten	5.532	0	5.532
6.4.2 Resv. Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	3.265	0	3.265
6.4.2 Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	1.355	0	1.355
Onttrekkingen			
6.1.1 Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	-3.599	40	-3.559
6.1.2 Resv. MKB innovatie-instrumenten	-8.921	400	-8.521
6.1.5 Resv. Europese landbouwprojecten	-2.482	0	-2.482
6.4.1 Resv. Monumenten	-6.378	0	-6.378
6.4.2 Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	-5.755	1.490	-4.265
Totaal mutaties reserves	-8.311	1.930	-6.381
Programma Resultaat	41.660	-579	41.081

6.1.2 Een innovatief klimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Een aantal projecten uit voorgaande jaren is afgerekend. Gebleken is dat de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte voorschot. Het voordeel dient afgerekend te worden met het Rijk. Hierdoor worden zowel de lasten als de baten met € 400.000 verlaagd.	Baten	400 N
		Lasten	-400 V
RESV	Reserve MKB Een aantal projecten uit voorgaande jaren met betrekking tot het MIT is afgerekend. Gebleken is dat de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte voorschot. Dit zorgt ervoor dat er minder wordt onttrokken aan de reserve.	Lasten	-400 V
		Onttrekking	400 N

6.1.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
UI	De looptijd van het onderzoeksprojecten is 12 maanden. Oorspronkelijk zouden de projecten in 2022 van start gaan en in 2023 worden afgerond. Echter, door het dynamisch landelijk stikstof- en NPLG beleid, en het capaciteitstekort bij de sector concernzaken is het pas in mei 2023 begonnen. De lasten schuiven door naar 2024.	Lasten	-200 V
		Lasten	-150 V

6.4.1 Investeren in behoud en herbestemming monumenten

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	De lasten met betrekking tot de herbestemming monumenten kunnen met € 185.000 worden afgeraamd.	Lasten	-185 V

6.4.2 UNESCO stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Stelling van Amsterdam/ NHW De onttrekking vanuit de reserve is met € 1,5 miljoen verlaagd. Dit komt doordat er twee subsidies die op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling staan dit jaar niet verleend gaan worden, het gaat om de volgende onderwerpen: Regio Gooi- en Vechtstreek € 490.000 Fort Benoorden Spaarndam € 1 miljoen	Lasten	-1.490 V
		Onttrekking	1.490 N

Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotingswijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	18.657	-4.450	14.207
Baten	-1.680	882	-798
Saldo van baten en lasten	16.977	-3.568	13.409
Stortingen			
7.1.1 Resv. Subsidies Economisch herstel en duurzaamheid	733	0	733
Onttrekkingen			
7.1.1 Resv. Economisch herstel en duurzaamheid	-28.058	5.568	-22.490
7.1.1 Resv. Subsidies Economisch herstel en duurzaamheid	-370	0	-370
Totaal mutaties reserves	-27.695	5.568	-22.127
Programma Resultaat	-10.718	2.000	-8.718

7.1.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De regeling Ontzorgingsprogramma zal met name tot uitvoering komen in 2024. Hiervoor worden de lasten in 2023 verlaagd met € 882.000. Deze regeling wordt betaald van budget dat de provincie van het Rijk ontvangt, daarom worden de baten ook bijgesteld.	Lasten Baten	-882 V 882 N
RESV	<p>Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds De verwachte uitgaven zijn met € 3,5 miljoen verlaagd.</p> <p>Op de uitvoeringsregel HIRB is minder aangevraagd dan verwacht, verder is het aantal onderzoeken achter gebleven, zodoende wordt het budget verlaagd met € 1,9 miljoen.</p> <p>De planning was om een duurzaamheidslening te verstrekken, maar omdat er nu op landelijk niveau eenzelfde soort leningen worden verstrekt is de lening vanuit de provincie niet meer nodig. Daarom is het budget verlaagd met € 1,5 miljoen.</p> <p>Op de uitvoeringsregeling Dorpshuizen is minder aangevraagd omdat voorbereiding van de aanvragen langer duurde dan verwacht. Budget kan met € 740.000 worden verlaagd. Deze uitvoeringsregeling loopt door in 2024.</p> <p>Uitkeringen met betrekking tot subsidies voor Uvr. HIRB+ Duurzaamheid die in 2022 zijn verleend, zijn lager vastgesteld. Dit is in de realisatie van 2023 terecht gekomen, daarom kan dit budget met € 210.000 worden verlaagd.</p> <p>Subsidies van de lijst buiten uitvoeringsregelingen op het gebied van</p>	Lasten Onttrekkingen	-3.568 V 5.568 V

arbeidsmarkt komen toch tot uitvoering in 2023 budget wordt verhoogd met € 800.000.

Voor de Contingentenaanpak was € 2 miljoen overgeheveld van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds naar Reserve Warmtetransitie met het idee dat de kosten ook volgend jaar zouden terugkeren. Maar de volledige kosten worden dit jaar genomen in een vorm van een subsidie. Deze is nog verleend bij operationeel doel 7.1.1, daarom wordt de storting van € 2 miljoen teruggedraaid.

Programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2023 voor laatste wijziging	Laatste begrotingswijziging	Begroot 2023 na laatste wijziging
Lasten	95.386	-3.859	91.527
Baten	-530.404	-4.675	-535.079
Saldo van baten en lasten	-435.018	-8.534	-443.552
Stortingen			
8.1.8 Resv. Bedrijfsvoering	1.420	0	1.420
8.2.5 Algemene Reserve	2.200	1.485	3.685
Onttrekkingen			
8.1.8 Resv. Bedrijfsvoering	-6.270	-816	-7.086
8.1.8 Resv. Huisvesting	-782	0	-782
8.2.3 Resv. Go-gelden	-99	0	-99
8.2.5 Algemene Reserve	-74.988	-1.600	-76.588
Totaal mutaties reserves	-78.519	-931	-79.450
Programma Resultaat	-513.536	-9.465	-523.001

8.1.2 Uitkering provinciefonds

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Op basis van de septembercirculaire wordt de algemene uitkering met €3,47 miljoen opgehoogd. Dit is per saldo het resultaat van het toevoegen van de geschatte ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds. Overige mutaties <€100.000	Baten	- 3.467 V
		Baten	- 7 V
BN	In de septembercirculaire van het provinciefonds is extra geld toegekend voor het Uitvoeringsprogramma Natuur. Onderdeel van dit uitvoeringsprogramma is het verhogen van de beheervergoeding vanuit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). In verband hiermee wordt €334.000 extra aan de provincie Noord-Holland overgemaakt. Dit bedrag is neutraal met de storting in de reserve Groen onder operationeel doel 5.1.1. In de septembercirculaire is een decentralisatie-uitkering ontvangen in verband met Verkeersveiligheid. Het gaat hierbij om een bedrag van €135.000. Dit bedrag is neutraal met de hogere lasten bij operationeel doel 4.3.1.	Baten	- 334 V
		Baten	- 135 V

8.1.3 Dividend

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Een geraamde liquidatie uitkering ad €70.000,- van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON) wordt niet meer in 2023 verwacht. Daarom wordt dit bedrag bij LBW2023 afgeraamd.	Baten	70 N

8.1.4 Financieringsfunctie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	De rentelasten worden met €673.000 verhoogd. Dit heeft 2 oorzaken: de totale omvang van het aan te trekken vreemd vermogen wordt naar verwachting hoger dan eerder rekening mee is gehouden en daarnaast is het percentage waartegen geld geleend kan worden hoger geworden in de afgelopen periode. De rentebaten worden verhoogd met €670.000. Dit is het gevolg van de stijging van de rente. Hierdoor ontvangen we meer geld over het tegoed dat we bij de Schatkist aanhouden.	Lasten	673 N
		Baten	- 670 V

8.1.8 Overhead

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Voorziening verlofsparen In 2022 is op aangeven van de commissie BBV een voorziening getroffen voor het verlof dat door personeel nog niet is opgenomen. Voor 2023 verwachten we dat die 'verlofschuld' met circa € 2,0 miljoen groeit. Afrekeningsverschillen voorgaande jaren In de jaarrekening 2022 zijn kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen waren binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de jaarrekening. Deze afrekeningsverschillen ten opzichte van de jaarrekening leiden tot een aanvullend voordeel van € 311.000.	Lasten	2.000 N
		Lasten	- 311 V
RESV	Uitgaven I-projecten Er zijn nieuwe I-projecten opgestart. De kosten van deze I-projecten worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering.	Lasten	381 N
		Onttrekking	-381 V
	Aanschaf laptops, beeldschermen Er worden in 2023 nog extra laptops aangeschaft voor medewerkers. De kosten worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering.	Lasten	435 N
		Onttrekking	- 435 V

8.2.1 Stelposten

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	In het Coalitieakkoord 2023-2027 is vastgesteld dat de stelpost macro-economische tegenvallers ingezet gaat worden ter dekking van het in te zetten (nieuwe) beleid. Met het afboeken van het resterende saldo van €4.375.000 wordt dit voor 2023 gedaan.	Lasten	-4.375 V

8.2.4 Afrekeningsverschillen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Afrekeningsverschillen voorgaande jaren In de jaarrekening 2022 zijn kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen waren binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de jaarrekening. Deze afrekeningsverschillen ten opzichte van de jaarrekening leiden tot een aanvullend voordeel van bijna € 2,8 miljoen.	Lasten	-2.796 V

8.2.5 Algemene reserve beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor het toekomstig beheer van de in het programma Groene Uitweg te realiseren projecten stort Rijkswaterstaat een afkoopsom van € 1,5 miljoen welke gestort wordt in de Algemene Reserve.	Stortingen	1.485 N
RESV	Bij de Jaarrekening 2022 is in voor project Zaanbrug ten onrechte € 1,6 miljoen onttrokken aan de reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid en aan de Algemene Reserve toegevoegd. Dat wordt met de voorgestelde onttrekking van € 1,6 miljoen rechtgezet.	Onttrekking	1.600 V

4 Bedrijfsvoering

De actualisatie van de verdeling van capaciteitskosten over de programma's heeft effect op het totaal ter beschikking gestelde budget per programma. Deze mutaties zijn daarom bij de programmabudgetten opgenomen.

In het beleid voor capaciteitssturing is afgesproken, dat alle capaciteit inclusief ingehuurde capaciteit in het programma bedrijfsvoering wordt vermeld, inclusief het verdeelpercentage over de programma's.

Wanneer wordt ingehuurd van een programmabudget, wijzigt niet het budget van het operationele doel. Zo'n mutatie is dus niet zichtbaar bij de programma's. Om PS goed te informeren over de totale capaciteitskosten (inclusief inhuur) dat ten laste komt van de programma's en investeringen is dit hoofdstuk 'bedrijfsvoering' opgenomen.

In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de uiteindelijke realisatie.

Totale Capaciteitskosten	Capaciteitskosten in de programma's (Bedrag x € 1.000)	Verdeel percentage
Programma 1 - Openbaar Bestuur	11.149	8 %
Programma 2 - Klimaat en Milieu	9.267	7 %
Programma 3 - Ruimte en Water	11.124	8 %
Programma 4 - Bereikbaarheid	28.748	21 %
Programma 5 - Groen	16.024	12 %
Programma 6 - Economie, Cultuur en Welzijn	5.456	4 %
Programma 7 - Economisch herstel en duurzaamheid	885	1 %
Programma 8 - Financiën en Bedrijfsvoering	56.426	41 %
Totaal programma's	139.079	100 %
Naar Investeringen	11.226	
Totale capaciteitskosten	150.305	

5 Overzicht begrote mutaties reserves

OD	Reserve	Mutatie	BGR 2023	Addendum	EBW 2023	TBW 2023	LBW 2023	Totaal
1.4.2	Resv. Cofinanciering Europese projecten	Onttrekking	-196	-199	-3.617	0	3.043	-969
		Storting	1.000	2.043	0	0	0	3.043
2.1.1	Resv. duurzame elektriciteit	Onttrekking	0	-1.380	-2.126	-200	372	-3.334
		Storting	2.867	0	0	0	0	2.867
2.1.2	Reserve Subsidies Warmtetransitie	Onttrekking	0	0	-775	0	0	-775
		Storting	0	0	0	0	0	0
2.1.2	Resv. warmtetransitie	Onttrekking	-500	-250	-11.449	-352	-195	-12.746
		Storting	3.267	0	0	11.600	-2.000	12.867
2.1.3	Resv. Energietransitie	Onttrekking	-275	-1.341	-1.760	-3.963	981	-6.358
		Storting	3.967	0	0	0	0	3.967
2.1.4	Resv. Circulaire economie	Onttrekking	-890	0	0	0	150	-740
		Storting	350	0	0	0	0	350
2.2.2	Resv. Gezonde Leefom	Onttrekking	-3.400	-67	0	-380	539	-3.308
		Storting	3.300	0	0	0	0	3.300
2.2.2	Resv. Verduurzaming bestaande woningvo	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0	0
2.2.3	Resv. Bodemsanering	Onttrekking	-3.918	858	0	0	572	-2.488
		Storting	319	0	0	0	0	319
3.2.1	Resv. OV-fonds, incl. OV-knooppunten	Onttrekking	-3.680	-5.000	-1.150	-50	7.633	-2.247
		Storting	5.000	1.200	0	0	0	6.200
3.2.1	Resv. verl. subs. OD 3.4.1	Onttrekking	0	-175	-2.600	0	0	-2.775
		Storting	0	8.000	0	0	-8.000	0

3.2.3	Resv. Ontwikkeling havencomplexen	Onttrekking	0	-1.000	875	0	-716	-841
		Storting	0	0	0	11.062	0	11.062
3.2.4	Resv. Ruimtelijke Ontwikkeling	Onttrekking	0	0	-341	0	0	-341
		Storting	0	0	0	0	0	0
3.2.4	Resv. verl. subs. OD 3.4.4	Onttrekking	0	-840	0	500	0	-340
		Storting	0	0	0	0	0	0
3.2.5	Resv. waardevermindering grond Groen	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
		Storting	7.000	-1.000	0	-4.634	0	1.366
3.3.1	Resv. Woonbeleid	Onttrekking	-980	230	-32	-100	107	-775
		Storting	0	0	0	0	0	0
3.3.2	Resv. Woningbouw	Onttrekking	-1.145	0	-5.198	3.350	1.572	-1.421
		Storting	1.200	0	0	0	0	1.200
3.3.2	Resv. Woningbouw subsidies	Onttrekking	0	-285	-346	0	0	-631
		Storting	0	0	2.055	-2.055	0	0
3.4.2	Resv. Meekoppelkansen bij dijkversterk	Onttrekking	-580	0	-18.246	-4.132	882	-22.076
		Storting	0	0	0	150	0	150
3.4.2	Resv. subs. Meek.k. Dijkverst.&Kustontw.	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	2.200	200	0	2.400
3.4.3	Resv. Klimaatadaptie	Onttrekking	-1.591	-43	-1.100	0	1.000	-1.734
		Storting	1.500	0	0	0	0	1.500
3.5.3	Resv. Waterrecreatie	Onttrekking	-1.393	0	0	-2.382	2.208	-1.567
		Storting	1.562	0	0	0	0	1.562
4.1.1	Resv. Mobiliteitsbeleid	Onttrekking	-1.175	-235	-620	0	1.839	-191
		Storting	205	0	0	300	500	1.005
4.1.2	Resv. Uitvoeren Mobiliteit	Onttrekking	-13.163	-4.707	-8.626	-20.426	27.268	-19.654
		Storting	8.935	0	24.000	0	8.996	41.931

4.1.2	Resv. verleende subsidies OD 4.1.2	Onttrekking	0	0	0	0	1.411	1.411
		Storting	0	0	0	0	0	0
4.2.1	Resv. Openbaar Vervoer projecten	Onttrekking	-3.112	-5.713	-7.531	0	6.358	-9.998
		Storting	67	0	0	0	0	67
4.4.2	Resv. Ontwikkeling prov infrastructuur	Onttrekking	-3.997	2.131	-1.425	0	408	-2.883
		Storting	20.074	0	0	0	0	20.074
4.4.4	Resv. Investerings wegen	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0	0
4.4.4.	Resv. Kapitaallasten OV	Onttrekking	-1.289	1.231	0	-1	0	-59
		Storting	0	0	0	0	0	0
4.4.4.	Resv. Kapitaallasten Wegen	Onttrekking	-124	-17	0	-10	0	-151
		Storting	0	0	0	0	0	0
4.4.5	Resv. Groot onderhoud wegen	Onttrekking	-24.740	-6.676	0	538	2.720	-28.158
		Storting	19.320	3.466	0	2.151	-1.150	23.787
4.4.6	Resv. Groot onderhoud vaarwegen	Onttrekking	-8.033	-1.865	0	919	800	-8.179
		Storting	6.000	2.178	0	179	0	8.357
4.4.7	Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	Onttrekking	-1.380	-2.766	0	0	1.569	-2.577
		Storting	71	-71	0	0	0	0
4.4.7.	Resv. Kapitaallasten innovatieve project	Onttrekking	0	-403	0	-29	0	-432
		Storting	0	0	0	0	0	0
5.1.1	Resv. Groen	Onttrekking	-42.453	-10.059	0	3.165	19.174	-30.173
		Storting	23.730	0	0	1.200	1.021	25.951
5.1.1	Resv. KapitaalStorting Groen	Onttrekking	-70	0	0	0	0	-70
		Storting	1.250	468	0	0	0	1.718
5.1.1	Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	Onttrekking	0	0	0	-3.854	0	-3.854
		Storting	0	0	0	0	0	0

5.1.2	Resv. Groene Uitweg	Onttrekking	-3.526	-990	0	-5.626	3.180	-6.962
		Storting	107	0	0	0	0	107
5.1.2	Resv. subs. Groene Uitweg	Onttrekking	0	0	0	-1.167	419	-748
		Storting	0	0	0	3.122	-1.315	1.807
5.1.3	Resv. Oostelijke Vechtplassen (OVP)	Onttrekking	-4.069	-6.186	0	6.973	813	-2.469
		Storting	4.058	0	0	0	0	4.058
5.1.4	Resv. Laag Holland	Onttrekking	0	-2.454	0	-599	-535	-3.588
		Storting	0	0	0	0	0	0
5.2.1	Resv. Uittreding Goois Natuurreservaat (	Onttrekking	-932	932	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0	0
5.3.2	Resv. Landschap	Onttrekking	-3.780	-220	0	-1.455	2.168	-3.287
		Storting	4.000	0	0	0	0	4.000
5.3.3	Resv. Cofinanciering Waddenzee	Onttrekking	-2.816	-2.278	0	2.065	1.345	-1.684
		Storting	2.000	0	0	0	0	2.000
5.3.3	Resv. Subsidies Cofinanciering Waddenzee	Onttrekking	0	0	0	0	-505	-505
		Storting	0	0	0	0	0	0
6.1.1	Resv. Herstructurering bedrijventerrein	Onttrekking	-2.575	26	-1.050	0	40	-3.559
		Storting	2.500	0	0	0	0	2.500
6.1.2	Resv. MKB	Onttrekking	-315	-5.278	-3.328	0	400	-8.521
		Storting	5.672	0	0	0	0	5.672
6.1.5	Resv. Europese proj. Landbouwsubsidies	Onttrekking	-678	-41	-710	-1.053	0	-2.482
		Storting	500	0	0	0	0	500
6.4.1	Resv. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds	Onttrekking	-5.897	0	-481	0	0	-6.378
		Storting	5.051	481	0	0	0	5.532
6.4.2	Resv. Subs. SvA/NHW Werelderfgoed	Onttrekking	0	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	3.265	0	0	3.265

6.4.2	Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	Onttrekking	0	-1.600	-4.155	0	1.490	-4.265
		Storting	0	1.355	0	0	0	1.355
7.1.1	Resv. economisch herstel en duurzaamheid	Onttrekking	-16.325	0	-733	-11.000	5.568	-22.490
		Storting	0	0	0	0	0	0
7.1.1	Resv. Subs. eco. Herstel & Duurzaamheid	Onttrekking	0	0	-370	0	0	-370
		Storting	0	0	733	0	0	733
8.1.8	Resv. Bedrijfsvoering	Onttrekking	-1.508	-400	-3.117	-1.245	-816	-7.086
		Storting	1.420	0	0	0	0	1.420
8.1.8	Resv. huisvesting	Onttrekking	-782	0	0	0	0	-782
		Storting	0	0	0	0	0	0
8.2.3	Resv. GO-gelden	Onttrekking	-556	556	0	-99	0	-99
		Storting	0	0	0	0	0	0
8.2.5	Algemene Reserve	Onttrekking	-27.155	1.000	-25.738	-23.095	-1.600	-76.588
		Storting	2.200	0	0	0	0	2.200

6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Programma 1 Openbaar bestuur

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
1.1.3	Amsterdam Smart City Toelichting: Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam Smart City	€ 200.000	
1.3.3	Gemeente Hilversum: Bibob Expertiseteam voor Gooi & Vechtstreek. Toelichting: In het Bibob Expertiseteam bundelen de gemeenten werken gemeenten samen aan de uitvoering van de Wet Bibob. Dit sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; namelijk versterking van het bestuurlijk tegengaan van ondermijning en het vergroten van de gemeentelijke weerbaarheid.	€ 50.000	
1.3.3	Gemeente Huizen: bestuurlijk Interventieteam fase 2 Toelichting: Gooi en Vechtstreek zet gezamenlijk in op versterking van de bestuurlijke weerbaarheid. Hiertoe zetten de gemeenten zich onder andere in op voortzetting en doorontwikkeling van het BIT naar een duurzaam samenwerkingsverband in de strijd tegen oneerlijk ondernemerschap en vóór een weerbaar openbaar bestuur. Het bestuurlijk interventieteam sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; namelijk een bijdrage leveren aan de versterking van lokale weerbaarheid. In het bestuurlijk interventieteam werken meerdere gemeenten samen. Hierdoor wordt de lokale uitvoeringskracht vergroot, de informatiepositie versterkt en wordt lokaal steviger opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Deze werkwijze past daarmee geheel binnen de opgave om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan vanuit een maatschappelijke opgave waarbij samen en vooral integraal werken effectief	€ 40.000	
1.4.1	Gemeente Alkmaar: Symposium Project Later Bijdrage voor symposium voor bewustwording en kennis overdracht omgang LHBTI ouderen in zorginstellingen.	€ 5.000	Nieuw

Programma 2 Klimaat en Milieu

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
2.1.1	Energie Samen Noord-Holland, energie-initiatieven, gemeenten en maatschappelijke organisaties met kennis, begeleiding, uitvoeringskracht en participatie in de energietransitie	€ 60.000	
2.1.2	Greenport Aalsmeer	€ 150.000	

Energieconsultant Greenport		
2.1.2	Gemeente Hilversum, warmteregisseur	€ 70.000
2.1.2	Gemeente Aalsmeer, warmteregisseur	€70.000
2.1.2	OD IJmond, warmteregisseur	€ 70.000
2.1.2	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Ecologische effecten van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) installaties	€ 150.000
2.1.2	Gemeente Zaanstad, Stimulerend Energietoezicht bedrijven Gemeente Zaanstad heeft een subsidieaanvraag opgesteld in het kader van de UVR Stimulerend Energietoezicht. Deze aanvraag voldoet inhoudelijk, echter is deze door omstandigheden (problemen met eHerkenning bij Gemeente ZNSTD) niet tijdig ontvangen. Gemeente ZNSTD en Omgevingsdienst NZG zijn onverminderd gecommitteerd aan de uitvoering van de voorgestelde activiteiten conform het Energiebesparingskoord Noord-Hollandse Bedrijven.	€ 334.861
2.1.3	<i>Ontwikkelingsbedrijf NHN, Data Science Alkmaar</i>	€ 150.000
2.1.3	New Energie Coalition	€ 64.000
2.1.3	Regio Deal Waddeneilanden	€2.700.000
2.1.3	TNO, Contingentenaanpak	€2.000.000
2.1.4	C-creators, uitvoeren activiteiten om circulair bouwen te stimuleren	€ 80.000
2.2.1	Omgevingsdienst NZKG, Capaciteit Groen staal Van het Rijk ontvangen we een specifieke uitkering voor de uitbreiding van de capaciteit van de omgevingsdienst Noord-Holland ten behoeve van de vergunningverlening in het kader van de maatwerkaanpak Tata.	€3.000.000
2.2.2	Hoogheemraadschap Rijnland, Bodemsanering terrein voormalig AWZI Rijsenhout	€ 308.550
2.2.3	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, sanering waterbodem in de Amstel De provincie heeft het maximum bedrag als Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen voor de sanering van de waterbodem in de Amstel nabij de locatie Cindu te Uithoorn door het waterschap.	€1.400.000
2.2.3	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, uitvoering waterbodemsaneringen door het waterschap De provincie heeft het maximum bedrag als Decentralisatie Uitkering Bodem van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van waterbodemsaneringen door het waterschap.	€2.860.000
2.2.3	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, waterbodemsaneringen Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam) door het waterschap De provincie heeft het maximum bedrag als Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van een deel van de waterbodemsaneringen Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam) door het waterschap.	€2.124.196
2.2.3	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, waterbodemsaneringen Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam) en Cluster 2 (Kattenburg c.a. te Amsterdam) door het waterschap	€8.523.000

De provincie heeft het maximum bedrag als Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van een deel van de waterbodemsaneringen Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam) en Cluster 2 (Kattenburg c.a. te Amsterdam) door het waterschap.

Programma 3 Ruimte en Water

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
3.2.1	Alkmaar Noord, knooppuntontwikkeling fase 1	€1.200.000	
3.2.1	Gemeente Haarlem, Knooppuntontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid	€ 8.000.000	
3.2.1	Heerhugowaard, ketenreismiddelen	€ 150.000	
3.2.1	Alkmaar, ketenreismiddelen	€ 50.000	
3.2.1	Heiloo, ketenreismiddelen	€ 231.500	
3.2.1	Zaanstad, ketenreismiddelen	€ 70.000	
3.2.1	Heemskerk, ketenreismiddelen	€ 75.000	
3.2.1	Hoorn, ketenreismiddelen	€ 200.000	
3.2.1	Schagen, ketenreismiddelen	€ 75.000	
3.2.1	Uitgeest, ketenreismiddelen	€ 275.000	
3.2.3	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied, Novi gebied	€ 100.000	
3.3.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, Toekomstplan voor dorp en dorps huis	€ 32.000	
3.3.2	MRA, flexibele schil	€ 400.000	
3.3.2	MRA, huisvesting aandachtsgroepen	€ 200.000	
3.4.2	Gemeente Hoorn, 3 bruggen en fietspad	€ 4.900.000	
3.4.3	HHNK, programmaplan ruimtelijke adaptatie NK	€ 44.000	
3.4.3	Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Water.veiligheidslandschappen)	€ 120.000	
3.5.1	Acacia, Zoete Toekomst	€ 310.000	
3.5.2	Acacia, Zoete Toekomst	€ 206.250	
3.5.2	PWN, ondergrondse drinkwaterberging	€ 1.500.000	
3.5.3	Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen	€ 47.500	
3.5.3	Amsterdamse Hengelsportvereniging , pilotproject loodvrij vissen	€ 12.500	
3.5.3	Rijkswaterstaat Verkeer- en Watermanagement, Afdeling Vaarwegmarkeren, Aanschaf van boeien voor vaarwegmarkering lijn Hoorn-Volendam Toelichting: Subsidie aan de Vaarwegmarkeringsdienst van Rijkswaterstaat voor 220.000 euro ex BTW = maximaal 265.000 inclusief BTW voor de aanschaf van 50-55 boeien om gedurende 15 jaar vaarwegmarkering in relatie tot waterplanten te kunnen aanbrengen op de lijn Hoorn-Volendam. De provincie wil geen opdrachtgever en geen eigenaar zijn en voorwaarde is dat Rijkswaterstaat het beheer en onderhoud van de boeien regelt.	€ 265.000	

3.5.3	Stichting Veerdiensten op de Vecht, Fietsboot Vecht Toelichting: Stimuleren toegankelijkheid Oostelijke Vechtplassen over water, aansluiting op recreatieve routes provincie Utrecht.	€ 25.000	
3.5.3	stichting Verborgten Stad, Beleving Historische route trekvaart Leiden- Haarlem. Toelichting: Het beleefbaar maken van de historische trekvaart Leiden – Haarlem, door het toevoegen van een virtuele ervaring en informatieborden van het historisch landschap op een aantal aanlegplaatsen langs de trekvaart. In opvolging van een aantal soortgelijke aanlegplaatsen langs de trekvaart in Zuid-Holland.	€ 20.000	
3.5.3	Gemeente Haarlemmermeer, pont Aalsmeer-Rijsenhout Toelichting: Doel van de subsidie is recreatief vervoer te verduurzamen door het elektrificeren van deze pont.	€ 50.000	Nieuw

Programma 4 Bereikbaarheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
4.2.1	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer <u>Toelichting:</u> Inhuur van een onafhankelijk voorzitter en secretaris.	€ 50.000	
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Haven Boekelermeer <u>Toelichting:</u> Deze haven draagt bij aan de mobiliteitstransitie door het verminderen van vachtverkeer over de weg en verminderd brugopeningen van de Leeghwaterbrug, waarmee de doorstroming op de N242 verbeterd.	€ 6.800.000	gewijzigd
4.1.2	Gemeente Gooise meren: OV SAAI: Regionale fietsroutes <u>Toelichting:</u> Subsidie voor de realisatie van regionale doorfietsroutes in de Gooi en Vechtstreek	~~€ 375.000~~	vervallen
4.1.2	Gemeente Gooise Meren: Stationsweg aanpassen <u>Toelichting:</u> Subsidie voor de herinrichting van de Stationsweg nabij station Naarden-Bussum	~~€ 500.000~~	vervallen
4.1.2	Gemeente Gooise meren: aanpassen wegvakken overweg Comeniuslaan/Zwarteweg <u>Toelichting:</u> Subsidie voor aanpassing overweg ten noorden van station Naarden-Bussum	~~€ 80.000~~	vervallen
4.1.2	Gemeente Hilversum: Fietsenstalling station Hilversum <u>Toelichting:</u> Subsidie voor de realisatie van een ondergrondse fietsenstalling bij station Hilversum	~~€ 2.750.000~~	vervallen
4.1.2	Gemeente Hilversum: Planstudie stationshal Hilversum <u>Toelichting:</u> Subsidie voor uitvoeren planstudie naar uitbreiding stationshal Hilversum centraal	€ 1.000.000	

4.1.2	Gemeente Haarlemmermeer: Fietsfile vrij realisatie F200 Amsterdam-Haarlem <u>Toelichting:</u> Subsidie voor de verbetering van de F200, de doorfietsroute tussen Haarlem en Amsterdam. Het gaat in 2023 om het resterende deel van de subsidie; het grootste deel is aangevraagd in 2022.	€261.060	
4.1.2	Gemeente Haarlem: Fietsfile vrij realisatie F200 Amsterdam-Haarlem <u>Toelichting:</u> Subsidie voor evaluatie, monitoring en/of fietsstimulering van de F200, de doorfietsroute tussen Haarlem en Amsterdam. Subsidie wordt in 2023 aangevraagd, nadat het routedeel in Haarlemmermeer is verbeterd.	~~€ 159.441~~	vervallen
4.1.2	Gemeente Landsmeer: Pontje IJpendam <u>Toelichting:</u> Subsidie voor bijdrage aan de exploitatie van het pontveer voor de jaren 2023-2026. In 2023 willen wij voor de resterende jaren (2023, 2024, 2025 en 2026) in één keer beschikken en in jaarlijkse voorschotten uitbetalen. In 2022 is minder beschikt dan oorspronkelijk was voorzien. Het verschil (€66.437) wordt opgeteld bij het gereserveerde bedrag in 2023. Het totaalbedrag wordt dan € 386.437. Dit bedrag wordt in één keer beschikt en vervolgens in gelijke jaarschijven aan de gemeente uitbetaald.	€ 386.437	
4.1.2	Gemeente Haarlem: Doorfietsroute Kennemerland <u>Toelichting:</u> Subsidie verbetering fietsverbinding langs de N208 (Lodewijk van Deysellaan)	€ 452.250	
4.1.2	Gemeente Velsen: Doorfietsroute Kennemerland <u>Toelichting:</u> Subsidie verbetering fietsverbinding Hagelingerweg (deel 2) in Santpoort-Noord	€ 209.634	
4.1.2	Gemeente Zaanstad: Verbindingsweg Dorpsstraat-Communicatieweg <u>Toelichting:</u> Aanleg van een verbindingsweg tussen de Communicatieweg en de Dorpsstraat in Assendelft aan te leggen. Deze verbindingsweg moet het verkeer op de Communicatieweg en de overlast die er mee gemoeid is verminderen, en de doorstroming te verbeteren.	€ 1.300.000	
4.1.2	Recreatieschap Spaarnwoude: Pont Spaarnwoude <u>Toelichting:</u> Bijdrage in de exploitatie van de pont Spaarnwoude	€ 55.000	
4.1.2	Gemeente Blaricum: OV knooppunt Crailo <u>Toelichting:</u> Subsidie voor verbeteren ketenreisvoorzieningen bij busknooppunt Crailo	€ 400.000	gewijzigd
4.1.2	Gemeente Gooisemerem: P+R Muiden <u>Toelichting:</u> Subsidie voor verbetering ketenreisvoorzieningen nabij P+R muiden	~~€ 400.000~~	vervallen
4.1.2	Stichting CROW: Bijdrage 2024-2027 <u>Toelichting:</u> ondersteuning programma maatschappelijke opgaven van medeoverheden ten aanzien van bereikbaarheid en mobiliteit met kennis en kunde.	€ 645.000	Nieuw
4.1.2	Goois Natuurreservaat: Strecken westelijke fietstoerit tunneltje La Place N525	€ 230.000	

	<u>Toelichting</u> Subsidie voor 'strekken' fietstoerit tunneltje onder N525 nabij de La Place in Laren.		
4.1.2	Regio Gooi en Vecht: Ketenvoorzieningen rond Regiohubs Gooi en vechtstreek	€ ~~600.000~~	vervallen
	<u>Toelichting</u> Subsidie voor het realiseren van ketenreisvoorzieningen rond regiohubs in Gooi en Vecht.		
4.1.2	Gemeente Amsterdam: Aanschaf Pont veerdienst Velsen	€ 1.800.000	Nieuw
	<u>Toelichting</u> Bijdrage aan de aanschaf van een pont, met als doel de pontverbinding bij Velsen structureel te voorzien van 2 ponten.		
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Renovatie Boerenverdrietbrug	€ 300.000	
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Verplaatsen jachthaven/museumhaven Willemsoord	€ 500.000	

Programma 5 Groen

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
5.1.1	Gemeente Schagen, Boskerpark realisatie NNN inrichting (NHN16)	€ 247.000	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 3 en 4, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 1.491.700	Opnieuw opgevoerd
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 5, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2022 naar 2023	€ 520.000	
5.1.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Uitgeester- en Heemskerkerbroek	€ 700.000	
5.1.1	WUR/Deltares, Living lab Koopmanspolder	€ 120.000	
5.1.1	HHNK, oplossen van het vismigratieknelpunt bij het Zaancomplex	€ 165.000	
5.1.1	Water, Land en Dijken, Bodem- en vegetatieverbetering natuurgronden bij natuurboeren. Toelichting: met dit project zullen vier natuurboeren de komende jaren met elkaar onderzoeken hoe ze het bodemleven van hun natuurgronden kunnen verbeteren ten gunste van de weidevogels en de biodiversiteit. Een bijvangst is dat daarmee ook de kwaliteit van het grasgewas en het ruwvoer verbeterd kan worden en de diergezondheid. Waardoor hun bedrijf als natuurboerderij wordt geoptimaliseerd en het verdienmodel wordt verbeterd. Geleerde lessen, en opgedane kennis worden uitgewisseld.	€ 200.000	
5.1.1	Gebiedcoöperaties Noord Holland Zuid U.A., Integrale aanpak stikstofreductie Ronde Hoep. Toelichting: Het samen met overheden en andere partijen opstellen van een Gebiedsplan met maatregelen waarbij de agrariërs bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen en daarmee tegelijkertijd nieuwe toekomstperspectieven creëren voor de agrarische bedrijven zelf via een (zowel economisch als ecologisch) volhoudbare bedrijfsvoering.	€ 938.562	
5.1.1	Recreatieschap Geesterambacht, inrichten van 13ha moerasnatuur.	€ 35.000	
5.1.1	Hall Larenstein, Optimalisatie kruidenrijk grasland. Toelichting: Het project optimalisatie kruidenrijk grasland levert belangrijke inzichten die nodig zijn voor een verdere versterking van de biodiversiteit in het agrarische gebied, passend bij de bedrijfsvoering van melkveebedrijven.	€ 100.000	
5.1.1	SUPmission, onderzoek naar effecten van Great Bubble Barrier in het Spaarne op de omgeving. Toelichting. Naar aanleiding van de motie vreemd de "plastic soup" afremmen van D66 wordt deze subsidie verleend voor een onderzoek naar effecten van Great Bubble Barrier in het Spaarne op de omgeving.	€ 9.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Aanlegplaatsen trekvaart Muiden	€ 280.000	
5.1.2	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving	€ 63.910	
5.1.2	Staatsbosbeheer, klimaatbos Diemerscheg fase 2	€ 500.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West fase 2	€ 1.730.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Natuurboulevard 2.0	€ 1.050.000	
5.1.2	Stichting Monumentenbezit, Recreatieve kwaliteit 's-Graveland	€ 1.800.000	
5.1.2	Gemeente Amsterdam, Rondje Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Gemeente Diemen, Ecologische verbindingen Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Vaarnetwerk	€ 142.500	

5.1.2	Rijksmuseum Muiderslot, Buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 707.000	
5.1.2	Gemeente Diemen: Strandje tweede Diem	€ 65.000	
5.1.2	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid Noordelijke Vechtpolders – Toekomstbestendig weidelandschap	€ 90.000	
5.1.2	Subsidie Project Restauratie en ontsluiting buitenplaats Trompenburgh.	€ 748.000	
5.1.2	Subsidie Project Entrée Muiden Zuidwest.	€ 419.000	
5.1.4	Recreatie Noord-Holland; Vitaal Platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer	€ 1.020.000	
5.1.4	SBB Vitaal Platteland Waterland-Oost	€ 3.700.000	
5.1.4	ANV Water Land en Dijken, Boerderijeducatie Laag Holland	€ 61.137	
5.1.4	Jaap Prins (Maatschap Schermerdycke), Financiering van stalaanpassing van de ligboxstal	€ 20.000	
5.1.4	Landschap Noord-Holland, VP Laag Holland klimaatbuffer groeiend veen	€ 827.500	
5.1.4	Natuurmonumenten, VP Wormer- en Jisperveld	€ 1.865.000	
5.2.1	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, Begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 5.000	Gewijzigd
~~5.2.1~~	~~UvB, begeleiding kleine natuur-beheerders~~	~~€ 10.000~~	Vervallen
5.2.1	Rijksuniversiteit Groningen, co-financiering van het Grutto Landschap project. Toelichting: Het Grutto Landschap Project wil de veranderingen in biodiversiteit en landschap meten. Het doel is om de uitkomsten van dit onderzoek te kunnen toepassen bij de integrale benadering die middels het PPLG wordt nagestreefd in de gebiedsprocessen. Daarnaast heeft het onderzoek het doel om de communicatie en informatievoorziening rondom weidevogels te verbeteren.	€ 41.670	
5.2.2	Recreatie Noord-Holland, transitie regeling Boerenlandpaden	€ 65.000	
5.2.3	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland	€ 1.270.000	
5.2.3	Stichting RAVON afdeling FLORON, Borging botanisch erfgoed Noord-Holland (fase 1)	€ 66.054	
5.3.1	Landschap Noord-Holland, Uitvoering Programma 'Betrekken bij Groen'	€ 708.000	
5.3.2	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan	€ 160.789	
5.3.2	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 166.530	
5.3.2	Gemeente Castricum, Buitenpoort Castricum	€ 200.000	
5.3.2	Stichting Oer-IJ , brugleuningen	€ 70.000	
5.3.2	PWN, klimaatbestendige integrale ontwikkeling tuinbouwgebied Heemskerk. Toelichting: klimaatbestendige integrale ontwikkeling tuinbouwgebied Heemskerk	€ 250.000	
5.3.3	FME, Green Shipping Beunschip	€ 441.073	
5.3.3	FME, Green Shipping Baggerschip	€ 405.529	
5.3.3	Vogelbescherming Nederland, Wij en Wadvogels fase 2; 2023-2026	€ 800.000	

5.3.3	Vogelbescherming Nederland, Waakvogels Toelichting: doorgeschoven van lijst 2022.	€ 200.000
-------	--	-----------

Programma 6 Economie, Cultuur en Welzijn

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
6.1.1	Glasvezelnetwerk Hollands Kroon B.V. Toelichting: Garantstelling voor de lening die nodig is voor de aanleg van het glasvezelnetwerk in Hollands Kroon.	€ 12.200.000	
6.1.1.	Gemeente Zaanstad, regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland.	€ 10.000	
6.1.1	Gemeente Hoorn, regionale detailhandelsvisie West-Friesland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie West-Friesland.	€ 10.000	
6.1.1	Gemeente Uithoorn, regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden	€ 10.000	
6.1.2.	Innovatiefonds Noord-Holland VFFNH BV Toelichting: deze subsidie is voor opzetten van het VFF fonds.	€ 1.700.000	
6.1.2.	Regiodeal Maritiem cluster kop NH Gemeente Den Helder	€ 750.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Stichting GreenPort Noord-Holland Noord Alkmaar. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 250.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Dudoc XP Heerhugowaard. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 200.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Stichting Vakschool Technische Installaties/House of Digital Amsterdam. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 450.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Stichting Purmervalley Purmerend Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 200.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Coöperatie NexTechnician Mobiliteitstechniek Amsterdam. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 200.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. The Media Talent & Innovation Campus Hilversum. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 200.000	
6.1.3.	Campus ontwikkeling. Stichting Greenport Aalsmeer. Toelichting: aanjagen campusontwikkeling Techniek & Technologie ten behoeve van de klimaatopgave	€ 200.000	

6.1.4	Greenport Aalsmeer/programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer.	~~€150.000~~ € 165.000	Gewijzigd
6.1.4	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van ruimtelijke clustering, versterking en verduurzaming glastuinbouw.	€ 100.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord.	€ 165.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000	
6.1.4	Greenports Nederland/programma Toelichting: Landelijk samenwerkingsverband agrosector.	€ 150.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau Toelichting: Het faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken.	€ 125.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda 2020-2023 Toelichting: Het stimuleren van regionale korte keten projecten.	€ 150.000	
6.1.4	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC Toelichting: Het stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig.	€ 20.000	
6.1.4	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem Toelichting: Het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk.	€ 50.000	
6.2.1	St Plein C Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 15.000	
6.2.1	St NMF/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 8.376	
6.2.1	Plein C Toelichting: Uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024	€ 750.000	
6.2.1	Probiblio Toelichting: Uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel.	~~€3.607.478~~ € 3.746.000	Gewijzigd
6.3.1	Stichting NMF/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	~~€ 187.941~~ € 193.053	Gewijzigd
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	~~€ 290.059~~ € 297.947	Gewijzigd
6.3.2	Molenfederatie Toelichting: Projectsubsidie voor het organiseren van o.a. de Molencontactdag.	€ 15.000	
6.3.2	Rijksmonument Artis-Aquarium Toelichting: Ter uitvoering van Motie M187 Instandhouding en verduurzaming Artis, bijdragen in de opgave op voorwaarde van sluitende begroting.	€ 2.700.000	
6.3.2	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Toelichting: Voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	€ 124.000	
6.4.1	ROP Midden West Toelichting: Begeleiding leer-werktrajecten	~~€17.000~~	Vervallen

restauratiemarkt			
6.4.2	Gemeente Gooise Meren/ Verder met de Vesting Muiden Doel van dit programma is versterking van de cultuurhistorische en recreatieve waarde van Muiden. Een samenwerking tussen gemeente, Gewest, Rijkswaterstaat en provincie. Deelprojecten zijn: verbetering Vestingplein, herstel schootsvelden, herinrichten P1 en P2 en verleggen Mariahoeveweg met landschapsherstel,	€ 3.265.000	
6.4.2	Regio Gooi- en Vechtstreek, Nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie Doelstelling is het bevorderen van de bekendheid en leesbaarheid van de late periode van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie en dit te verbinden aan recreatieve, cultuurhistorisch en ecologische doelstellingen.	€ 490.000	
6.4.2	Gemeente Amsterdam, Schansen Doelstelling is het beter leesbaar maken en de recreatieve kwaliteit vergroten van belangrijke historische onderdelen van de Vestingstad Weesp. Het gaat hierbij om het bastion Nieuw Agtkant en het realiseren van een coupure bij de Utrechtseweg als markering van de historische entree van Weesp.	€ 400.000	
6.4.2	Gemeente Gooise Meren – Verder met de vesting Muiden Vestingwallen	€ 600.000	
6.4.2	Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius, interactieve presentatie Interactieve presentatie over de rol van water in de Haarlemmermeer met daarin het watermanagementverhaal (inundatie) van de Stelling van Amsterdam verbeeld via een maquette en een animatie op deze maquette.	€ 60.000	
6.5.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland Toelichting: De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale samenhang.	€ 60.000	
6.5.1	NOC*NSF / challenges sport Toelichting: De provincie wil sportverenigingen stimuleren om de acceptatie van LHBTIQ bespreekbaar te maken binnen hun vereniging. Namens de provincie voert NOC*NSF een servicebudget uit om verenigingen tools te bieden om dit bespreekbaar te maken.	€ 150.000	

Programma 7 Economisch Herstel en Duurzaamheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2023	Gewijzigd
7.1.1	Servicepunt techniek Utrecht/Amersfoort, Servicepunt techniek Gooi en Vecht	€ 100.000	
7.1.1	Bouwmensen, gemeenschappelijke restauratie opleiding van en met ROC's.	€ 267.000	
7.1.1	Hogeschool/ Universiteit van Amsterdam, Pilot MKB-Digitale Circulaire werkplaats	€ 450.000	
7.1.1	RPA-NHN ism Greenport-NHN, Inclusieve leer- werklocaties en	€ 450.000	

trajecten		
7.1.1	Duurzaam Gefinancierd, Project Duurzaamheidsfonds Noord-Holland	€ 2.600.000
7.1.1	TNO, Contingenten aanpak	€ 2.000.000
7.1.1	ROC Horizon College e.a , Hoorn, Ontzorg de zorg	€ 150.000
7.1.1	Gemeente Velzen/ TIPC-fonds, Duurzaamheid door innovatie <u>en</u> ontwikkelen human capital (JTF).	€ 500.000
7.1.1	Techport, Opschalen en verduurzamen loopvermogen (ver)duurzamen haven- en maakindustrieketens (NGF).	€ 550.000
7.1.1	Techport, doorontwikkeling SPT-IJmond-Zuid-Kennemerland. Bouwen aan de infrastructuur voor duurzame toeleiding naar de techniek (JTF), Techport.	€250.000
7.1.1	Techport, Bijdragen in regio-campagne “Work in Transition” Opzetten en uitvoeren doelgroepencampagne voor werken in de energietransitie, Techport (JTF).	€ 150.000
7.1.1	Techport, Oriëntatiecentrum Werken in en aan een duurzaam en groene regio (JTF)	€ 350.000
7.1.1	Techlands, ontwikkelen leer-werklocatie Poelenburg-Peldersveld, (onderdeel regiodeal Zaan-IJ II).	€ 250.000
7.1.1	Stichting InfraBindt, Netwerk Weg en waterbouw en het nieuwe bouwen (Dudok XP).	€ 5.000
7.1.1	Vakschool technische installaties, vergroten economische impact van de klimaatopgaven (NGF).	€ 500.000
7.1.1	SADC, samenwerking en verduurzaming op bedrijventerreinen Binnen SADC is het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (PHB) actief op het gebied van de kwaliteitsverbetering en verduurzaming van bestaande werklocaties in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Zij voeren diverse activiteiten uit op het gebied van het stimuleren van samenwerking en het aanjagen van duurzaamheid op bedrijventerreinen.	€ 200.000
7.1.1	Greenport NHN/Aalsmeer, opschalen en verduurzamen loopvermogen duurzame agriketens (NGF)	€ 500.000

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

K.C.J. Pruymboom

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143931

koen.pruymboom@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Laatste begrotingswijziging 2023

Verzenddatum

- 1 NOV. 2023

Kenmerk

2123420/2127039

Geachte leden,

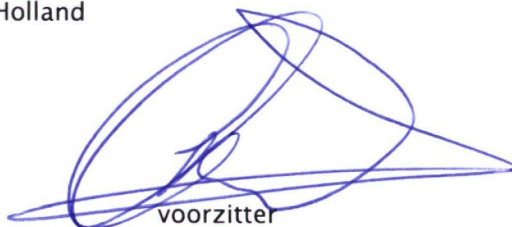
Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het
bijbehorende ontwerpbesluit inclusief bijlagen, over de laatste
begrotingswijziging 2023.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

2 bijlage(n)

Voordracht laatste begrotingswijziging 202

Laatste begrotingswijziging 2023

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13635
Extern Zaak ID	805610
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	8.a
Titel	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (gedeputeerde Beemsterboer)
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 31 oktober 2023

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond

Kenmerk: 805610/2123620

Bijlagen: 2

1. Plan van aanpak wijziging GR ODIJ;
2. GR ODIJ wijzigingen Wgr.

1. Inleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De wijziging heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen (GR) te vergroten. Voor 1 juli 2024 moeten alle GR'en in Nederland aangepast worden aan deze nieuwe wetgeving. Het bestuur van de Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) heeft een voorstel voor aanpassing opgesteld.

Daarbij wil het bestuur van de ODIJ de GR tevens actualiseren naar aanleiding van de fusie van de gemeenten Purmerend en Beemster. Tenslotte kan het Interbestuurlijke Programma VTH-stelsel gevolgen hebben voor de taakstelling van Omgevingsdienst IJmond.

Gezien deze ontwikkelingen heeft de ODIJ een Plan van aanpak (zie bijlage 1) opgesteld met de volgende drie sporen.

Spoor 1

Het aanpassen van de het mandaatbesluit over het basistakenpakket aan de Omgevingswet. Ervan uitgaande dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt moet het

mandaatbesluit voor 1 januari zijn vastgesteld. Dit is een bevoegdheid van het college en provinciale staten worden hierover geïnformeerd.

Spoor 2

Deze voordracht gaat over spoor 2; het wijzigen van de GR ODIJ in verband met de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Zie hierna onder 2.

Spoor 3

Spoor drie heeft als hoofddoel het toekomstbestendig maken van de GR ODIJ. De toekomstbestendige GR ODIJ sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjarenvise en borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hier wordt tevens gekeken hoe om te gaan met de nieuwe eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijk programma, versterking VTH-stelsel.

De Omgevingsdienst IJmond zal samen met de colleges en de raden/PS een toekomstbestendige GR gaan opstellen. De vaststellingsbevoegdheid is uiteindelijk aan het college. Het streven is dat op 1 januari 2026 een toekomstbestendige GR ODIJ is vastgesteld.

2. Wijziging gemeenschappelijke regeling ODIJ

Bij de wijzigingen op grond van de Wgr wordt onderscheid gemaakt in:

1. wijzigingen waarbij het niet nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of volstaan kan worden met een tekstuele aanpassing;
2. wijzigingen waarvoor de gemeenschappelijke regeling wel moet worden aangepast maar die meer technisch van aard zijn;
3. wijzigingen die politiek van aard zijn en een afweging vergen .

De wijzigingen onder punt 2 en 3 moeten voor 1 juli 2024 in de tekst van de GR zijn verwerkt.

De GR van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) wordt getroffen door het college van Gedeputeerde Staten (GS). Op grond van de Wgr hebben Provinciale Staten (PS) de mogelijkheid

om bij GS binnen acht weken een zienswijze naar voren te brengen over de nu voorliggende concept gewijzigde GR.

Het college stelt in overleg met ODJ een reactie op de zienswijzen op en neemt een voorlopig wijzigingsbesluit. Vervolgens wordt dit wijzigingsbesluit aan de raden en PS voorgelegd en wordt toestemming gevraagd om de GRODIJ te wijzigen.

Onderstaand worden de wijzigingen kort toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting en de uitwerking per artikel in de GR wordt verwezen naar bijlage 2.

Ad 1 Wijzigingen in de wet waarvoor de GRODIJ niet gewijzigd hoeft te worden (vloeiend rechtstreeks voort uit de Wgr/Provinciewet)

- a. Zienswijzenprocedure bij het treffen en wijzigen van een regeling (art. 51 lid 2 en 3 Wgr).
Het college moet een ontwerp van de –gewijzigde– regeling aan de raden en PS voorleggen zodat zij hun zienswijze kunnen indienen.
- b. Veranderen begrotingscyclus (artt. 58 en 58b Wgr).
De planning- en controlcyclus is in de Wgr gewijzigd. Dit heeft tot gevolg dat de termijnen in de GRODIJ gewijzigd moeten worden (zie hieronder Ad 2).
- c. Recht van onderzoek (art. 151g Provinciewet).
Dit recht versterkt de controlemogelijkheden van de raad en PS op gemeenschappelijke regelingen doordat het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel kan worden onderzocht door een gemeenschappelijke onderzoekscommissie.
- d. Lokale rekenkamers (art. 184 Provinciewet).
Met dit artikel wordt de mogelijkheid van lokale rekenkamers om onderzoek te doen bij instellingen uit de Wgr verduidelijkt.
- e. De regionale gemeenschappelijke adviescommissie (art. 52 onder i jo 24a Wgr).
Op grond van de Wgr kunnen de raad en PS aan het AB voorstellen om een adviescommissie in te stellen met raads- en statenleden. Deze commissie kan het bestuur adviseren over voorgenomen besluiten, zelf aandacht vragen voor een onderwerp en een gezamenlijk standpunt van de raden voorbereiden.

Ad 2 Wijzigingen in de Wgr die leiden tot een (technische) aanpassing van de GRODIJ

- a. Uittreding van deelnemers (art. 52 jo 9 lid 1 Wgr)
In de huidige GRODIJ is de uittreding summier geregeld. In het nieuwe artikel is de uittredingsprocedure uitgebreider omschreven en is een indicatie gegeven van de kosten die

de uittredende deelnemer moet betalen. Het artikel is een basis en wordt als een technische aanpassing gezien om aan de Wgr te voldoen. Het artikel zal in spoor 3 (over de toekomstbestendige GRODIJ) in overleg met de deelnemers verder besproken en uitgewerkt worden.

- b. Wijziging planning- en controlcyclus (art. 58, 58b en 59 Wgr)
In de GRODIJ moeten de nieuwe termijnen worden opgenomen.

Ad 3 Wijzigingen die politiek van aard zijn en een afweging vergen.

- a. Zienswijzenprocedure over besluiten (art. 52, lid 1 jo 10 lid 5 Wgr)
De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen over de ontwerp begroting is al wettelijk vastgelegd. Nieuw in de Wgr is dat in de GRODIJ ook vastgelegd moet worden of de raad of PS zienswijzen over andere besluiten kunnen indienen. De Kadernota zou bijvoorbeeld voor zienswijzen aan de raad en PS voorgelegd kunnen worden. Dat ligt alleen op dit moment niet voor de hand omdat de huidige begrotingscyclus en de interne procedure in dat geval aangepast moeten worden. Gezien deze gevolgen is het voorstel om deze mogelijkheid met de colleges en de raden en PS te bespreken in het derde spoor van de wijziging van de GRODIJ.
- b. Evaluatie (art. 52, lid 1 jo 11a Wgr)
In de GRODIJ moeten afspraken worden gemaakt over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De evaluatie kan gaan over de regeling zelf of over het functioneren van het samenwerkingsverband. Er kan ook worden opgenomen dat de GRODIJ niet geëvalueerd wordt.
Voorgesteld wordt elke vijf jaar een evaluatie uit te laten voeren door het AB.
- c. Participatie (art. 52, lid 1 jo 10 lid 7 Wgr)
In de GRODIJ moet worden opgenomen hoe ingezetenen en belanghebbenden van deelnemende gemeenten en provincie betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. ODIJ is een collegeregeling en heeft dus geen verordenende bevoegdheid. Verder is ODIJ een uitvoeringsorganisatie. Het bestuur stelt geen beleid vast. In deze situatie zal de inspraakprocedure plaats vinden bij de deelnemers zelf op de bij hen gebruikelijke wijze. Artikel 9b is opgenomen om de mogelijkheid open te houden dat het bestuur van ODIJ zelf een inspraakprocedure wil openstellen over een voorgenomen besluit.
- d. Actieve informatieplicht (art.52, lid 1 jo 17 lid 2 en 3 Wgr)
Het bestuur (AB, DB en voorzitter) moet de gemeenteraden en PS actief informeren wanneer zij de inschatting maakt dat de raden en PS die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Het voorstel is om de tekst van het huidige artikel aan te passen om de actieve informatieplicht duidelijker naar voren te laten komen.

Daarnaast is een aantal wijzigingen opgenomen in verband met de fusie tussen de gemeenten Purmerend en Beemster.

Dit betreft met name de samenstelling van AB en DB en de verdeling van baten en lasten.

Tenslotte is een aantal technische wijzigingen doorgevoerd vanwege de invoering van de Omgevingswet.

Bovenstaande punten zijn besproken met alle deelnemers van ODIJ, waarbij ook de provincie Noord-Holland vertegenwoordigd was. De punten die daarbij zijn aangedragen, zijn verwerkt in de voorgestelde wijziging van de GR.

Het advies is om geen zienswijze in te dienen.

3. Proces en procedure

Nadat PS de zienswijze kenbaar hebben gemaakt aan GS, wordt deze door de portefeuillehouder gedeeld met de ODIJ. Aan de hand van de ontvangen zienswijzen van alle deelnemers, wordt een definitieve conceptversie van de GR (met eventuele aanpassingen) opgesteld.

Deze versie wordt aan alle deelnemers gestuurd en dan kan goedkeuring aan PS en de deelnemende raden worden gevraagd voor het wijzigen van de GR.

Na het instemmingsbesluit van PS kunnen GS de gewijzigde GR vaststellen. De ODIJ vertrouwt er op dat op deze wijze de wijziging voor 1 juli 2024 is geregeld.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023;

gelet op artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Plan van aanpak 8e wijzing GR ODIJ

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Opzet op hoofdlijnen	1
2	Aanpak	2
2.1	Rolverdeling	2
2.1.1	Intern	2
2.1.2	Extern	3
2.2	Spoor 1; voldoen aan de Omgevingswet	3
2.2.1	Planning aanpassen mandaten	4
2.3	Spoor 2; voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen	4
2.3.1	Procedure	5
2.3.2	Planning technische wijziging Gemeenschappelijke regeling	6
2.3.3	Aandachtspunten technische wijziging	6
2.4	Spoor 3; toekomstbestendige GR	7
2.4.1	Planning toekomstbestendige GR	8

1 Inleiding

Omgevingsdienst IJmond is een zogeheten Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit betekent dat wij een deelneming zijn van gemeenten en provincie en in opdracht van de deelnemers werken. Dat zijn de Provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest en Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort. Binnen het kader van de GR voeren wij, naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van apart met onze deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

Onze opdrachtgevers (gemeenten en provincie) hebben ons gemandateerd om aan bedrijven, instellingen en particulieren vergunningen te verlenen, meldingen af te handelen en het toezicht en de handhaving op deze vergunningen en meldingen uit te voeren. Deelnemende gemeenten en de provincie blijven bestuurlijk eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de taken. In de voorliggende jaren is de GR vaker gewijzigd of geactualiseerd, de meest recente wijziging van onze GR vond plaats in 2017.

1.1 Aanleiding

Een aantal belangrijke ontwikkelingen vragen een wijziging van onze GR en mandaatbesluiten. Dat zijn de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 en de aangepaste wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr), die op 1 juli 2022 van kracht is gegaan. Onze GR moet voor 1 juli 2024 aan de nieuwe wet zijn aangepast. Tevens willen wij dit moment gebruiken om de GR te actualiseren naar aanleiding van de fusie van Gemeente Purmerend en Beemster. Ook het Interbestuurlijke Programma VTH-stelsel kan gevolgen hebben voor de taakstelling van Omgevingsdienst IJmond.

1.2 Doelstelling

- Op 1 januari 2024 zijn de mandaatbesluiten aangepast aan de Omgevingswet.
- Op 1 juli 2024 voldoet de GR van Omgevingsdienst IJmond aan de eisen die de nieuwe Wgr stelt en is de fusie van Beemster en Purmerend in de GR verwerkt. Daarbij sluit de tekst van de GR aan bij de tekst van de Omgevingswet.
- Op 1 januari 2026 is een toekomstbestendige GR vastgesteld. De toekomstbestendige GR sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjaren visie en borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hier wordt tevens gekeken hoe we om gaan met de nieuwe eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijk programma, versterking VTH-stelsel.

1.3 Opzet op hoofdlijnen

Om het gewenste resultaat te behalen, stellen wij een traject voor bestaande uit drie sporen.

- Spoor 1: Mandaten voldoen aan de Omgevingswet per 1 januari 2024
  - Om onze dienstverlening onder de Omgevingswet te kunnen continueren dient het mandaat voor taakuitvoering onder de Omgevingswet te worden geactualiseerd en vastgesteld door de colleges en GS.
  - De DVO's worden betrokken bij spoor 3. Mocht eerdere aanpassing nodig zijn, dan wordt dit door ODIJ aan het college voorgelegd.
- Spoor 2: Per 1 juli 2024 technische wijziging van de GR om deze te laten voldoen aan de Wgr en de Omgevingswet
  - Op 1 juli 2024 moet er een aangepaste en geactualiseerde GR zijn vastgesteld door de deelnemers. Voorafgaand aan deze besluitvorming is de procedure van zienswijze van toepassing. De gemeenteraden en PS mogen een zienswijze indienen. Na het verwerken

van de zienswijze is het nodig dat de raden en PS toestemming verlenen aan de wijziging van de GR.

- Spoor 3: Toekomstbestendige GR per 1 januari 2026
  - De toekomstbestendige GR sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjaren visie en borgt de wijze waarop de deelnemers samenwerken. Hier wordt tevens een reactie geformuleerd op de eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijke programma, versterking VTH-stelsel.
  - Er kunnen zienswijzen door de gemeenteraden en PS worden ingediend over de wijzigingen. Daar komt een reactie op van het college (met input van ODIJ). Vervolgens geeft de raad toestemming om de GR te wijzigen. Deze toestemming kan alleen worden geweigerd wegens strijd met de wet of het algemeen belang. Tenslotte stelt het college de wijziging vast.

2 Aanpak

2.1 Rolverdeling

2.1.1 **Intern**

Om de drie sporen uit te werken, werken we met een interne stuurgroep. De volgende rollen zijn hierin vertegenwoordigd.

Functie	Rol
Directeur	Koersbepaling, strategische afwegingen, beslisbevoegdheid
Strategisch beleidsadviseur	Strategische afwegingen
Schakelfunctionaris	Bestuurlijk proces in kaart brengen
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding

2.1.2 Extern

Binnen de uitwerking van de sporen, hebben we te maken met een groot aantal collega's bij gemeenten, te weten;

- Portefeuillehouders
- (Afdelings)managers
- Accounthouders
- (Financieel) controllers
- Juristen

Een aantal juristen vormt een klankbordgroep. Deze structuur zetten we voor spoor 3 ook met andere vakgebieden op.

Klankbordgroep juristen

Functie	Rol
Intern jurist ODIJmond	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Extern jurist ODIJmond	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding, voorzitten van overleggen
Een jurist per AB vertegenwoordiger (15x)	Input op voorgestelde GR wijzigingen

Klankbordgroep politiek-bestuurlijke afwegingen

Functie	Rol
Directeur	Koersbepaling, strategische afwegingen, beslisbevoegdheid
Strategisch beleidsadviseur	Strategische afwegingen
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding, voorzitten van overleggen
Een (Afdelings)manager per AB vertegenwoordiger (15x)	Input op voorgestelde GR wijzigingen

2.2 Spoor 1; voldoen aan de Omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Nodig is dat de colleges van B&W de directeur mandaat geven besluiten te kunnen nemen die verband houden met uitvoering van het basistakenpakket. In dit mandaat wordt ook aan de directeur de bevoegdheid gegeven onder mandaat te verstrekken.

Om onze dienstverlening aan onze opdrachtgevers onder de Omgevingswet te kunnen continueren, dient het mandaat voor taakuitvoering te worden geactualiseerd en vastgesteld door de colleges en GS. De DVO's worden betrokken bij spoor 3. Mocht eerdere aanpassing nodig zijn, dan wordt dit door ODIJ aan de colleges voorgelegd.

Momenteel wordt op diverse plekken gewerkt aan een mandaatbesluit dat past bij de Omgevingswet. Het gaat hier om de mandaatbesluiten voor de gemeentelijke opdrachtgevers. Voor ons zijn de mandaatbesluiten die door ODNZKG en OmgevingsdienstNL worden uitgewerkt kansrijk om over te nemen. We nemen hierin dus een reactieve houding. De stuurgroep legt een definitief

concept mandaatbesluit voor aan de colleges. De stuurgroep laat zich hierin adviseren door de juridische regio klankbordgroepen, die per regio bijeenkomen (3x).

Provincie Noord-Holland stelt zelf een mandaatbesluit op. Als de stuurgroep zich hierin kan vinden, kan dit mandaatbesluit over worden genomen.

2.2.1 Planning aanpassen mandaten

Belangrijkste momenten in dit proces zijn wanneer er een bestuurlijk besluit nodig is. Deze momenten zijn dikgedrukt weergegeven.

Actie	Deadline
Eerste concept mandaten af	September 2023
Eerste concept mandaten bespreken in juridische regio klankbordgroepen	September 2023
Finaal concept mandaten af	September 2023
Finaal concept mandaten bespreken in juridische regio klankbordgroepen	September 2023
Definitief concept mandaten af	Oktober 2023
Plan van aanpak ter vaststelling door DB	11-10-2023
Plan van aanpak ter vaststelling in AB	1-11-2023
Mandaat wijziging bespreken in staf overleggen (15x)	November 2023
Basis publicatietekst voor een Gemeenteblad af	November 2023
Mandaat wijziging vaststellen door colleges en GS	December 2023
Na besluitvorming: een brief van de directeur dat het mandaat wordt geaccepteerd	December 2023

2.3 Spoor 2; voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De voornaamste doelstelling van de wijziging is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Hieronder worden de wijzigingen opgesomd waarbij onderscheid wordt gemaakt in:

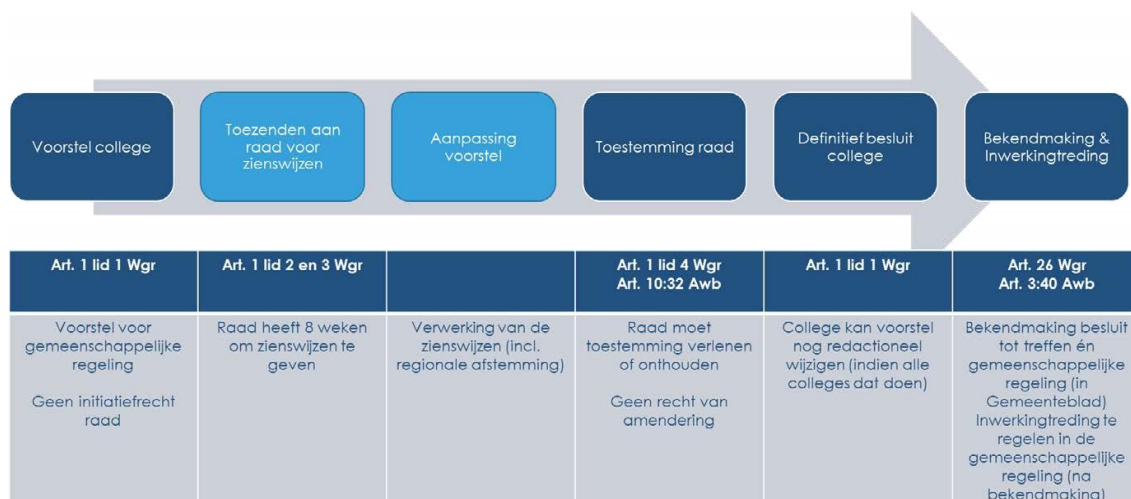
- Wijzigingen waarbij het niet nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of volstaan kan worden met een tekstuele aanpassing;
- wijzigingen waarvoor de gemeenschappelijke regeling wel moet worden aangepast maar die meer technisch van aard zijn;
- wijzigingen die politiek van aard zijn in die zin dat zij direct raken aan de positie van de gemeenteraad en provinciale staten.

De wijzigingen onder punt 2 en 3 moeten voor 1 juli 2024 in de tekst van de GR zijn verwerkt. Punt 1 mag voor 1 juli 2024 worden verwerkt. Spoor 2 richt zicht op het doorvoeren van al deze wijzigingen.

GRODIJ is een gemeenschappelijke regeling met gemeenten en de provincie als deelnemers. Hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is van toepassing. Er wordt een besluit opgesteld waarin staat welke artikelen in de gemeenschappelijke regeling van ODIJ gewijzigd moeten worden. Voor de leesbaarheid maken we ook een versie van de gehele tekst van de nieuwe regeling met geel gearceerd de wijzigingen. Nieuw bij het vaststellen van wijzigingen in een GR is dat de raad en PS om zienswijzen worden gevraagd. Op deze zienswijzen geven de colleges en GS een reactie. Vervolgens geeft de raad/PS toestemming en neemt het college/GS een besluit. De raad/PS kan toestemming alleen weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

2.3.1 Procedure

In een plaatje ziet de procedure er als volgt uit (Handreiking VNG Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen?):

De procedure op een rijtje:

- Voorstel van DB aan AB om de GRODIJ te wijzigen (art. 37 GRODIJ);
- Voorstel van Algemeen bestuur aan deelnemers over wijzigen GRODIJ;
- Ontwerp wijzigingsbesluit;
- Collegevoorstel waarin zienswijzen aan de raad en PS gevraagd worden over het wijzigingsbesluit;
- Zienswijzen raad en PS;
- Zo nodig aangepast wijzigingsbesluit;
- Raadsbesluit en besluit van PS waarin toestemming wordt gegeven om de GR te wijzigen;
- Definitief collegebesluit en besluit GS;
- Publicatie wijzigingsbesluit in Gemeenteblad en Provincieblad;
- Publicatie van de gemeenschappelijke regeling zelf in het Gemeenteblad van de plaats van vestiging;
- Opnemen van de nieuwe regeling in het GR-register.

Er zijn twee wettelijke termijnen waarmee in het proces rekening moet worden gehouden. De raden en PS hebben 8 weken de tijd om zienswijzen in te dienen (art. 1 lid 3 Wgr). De raden en PS moeten uiterlijk 13 weken nadat het college of PS het besluit hebben verzonden toestemming

verlenen (art. 10:32 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Dit is een maximum termijn, eerder mag natuurlijk ook.

2.3.2 Planning technische wijziging Gemeenschappelijke regeling

Belangrijkste momenten in dit proces zijn wanneer er een bestuurlijk besluit nodig is. Deze momenten zijn dikgedrukt weergegeven.

Actie	Datum
Eerste concept GRODIJ + was/wordt lijst af	September 2023
Raadsinformatiebrief/collegebericht naar raden	Oktober 2023
Eerste concept GR teksten + was/wordt lijst bespreken in juridische klankbordgroep	Oktober 2023
Concept wijziging bespreken in PFO/staf	Oktober 2023
Vraag om goedkeuring plan van aanpak door DB	11-10-2023
Tweede concept GR tekst af	Oktober 2023
Tweede concept was/wordt lijst af	Oktober 2023
Brief van AB aan de deelnemers met voorstel om de GRODIJ te wijzigen met de volgende bijlagen af: <ul style="list-style-type: none"> o concept/voorlopig wijzigingsbesluit; o concept college/GS voorstel; o concept raad/PS voorstel met verzoek zienswijzen in te dienen 	Oktober 2023
Besluit door AB: voorstel voor wijziging GR gaat naar colleges en GS	1-11-2023
Concept wijziging behandelen in colleges	November 2023
Concept wijziging GR aan raad aanbieden/vraag om zienswijze	December 2023
Zienswijzen moeten binnen zijn	Februari 2024
Zienswijzen bespreken met juridische klankbordgroep	Februari 2024
Zienswijzen zijn verwerkt	Maart 2024
Concept wijziging/vraag om toestemming PFO bespreken (15x)	Maart 2024
Toestemming wijziging GR aan raad vragen	Mei 2024
Toestemming voor aanpassing moet binnen zijn (doel is hamerstuk, dus directe goedkeuring)	Mei 2024
Definitief concept GRODIJ in PFO bespreken (15x)	Mei 2024
Definitief besluit: college en GS vaststelling GRODIJ VIII	Juni 2024
Bekendmaking besluit in gemeenteblad en Provincieblad	Juni 2024
Opnemen van de nieuwe regeling in het GR-register	Juni 2024

2.3.3 Aandachtspunten technische wijziging

Aandachtspunt	Actiehouder
Zienswijzenprocedure over besluiten (art. 1 lid 3 Wgr) <i>De verplichting om zienswijzen aan de raad te vragen geldt al voor de begroting. Daarnaast moeten in de GR afspraken</i>	De interne stuurgroep komt met een voorstel

<p><i>gemaakt worden over het indienen van een zienswijze bij besluiten van het bestuur van de GR. In de memorie van toelichting worden de volgende voorbeelden gegeven: besluiten met een aanzienlijk financieel belang of een politiek gevoelig karakter en besluiten over beleidsmatige keuzes. Ook wanneer geen zienswijzen worden gebruikt, moet dit in de GR geregeld worden</i></p>	
<p>Evaluatie (art. 11a Wgr) <i>In de GR moeten afspraken worden gemaakt over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De evaluatie kan gaan over de regeling zelf of over het functioneren van het samenwerkingsverband.</i></p>	<p>De interne stuurgroep komt met een voorstel</p>
<p>Participatie (art. 10 lid 7 Wgr) <i>In de GR moet worden opgenomen hoe ingezetenen en belanghebbenden van deelnemende gemeenten betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. De inspraak kan via de deelnemende besturen geregeld worden.</i></p>	<p>De interne stuurgroep komt met een voorstel</p>
<p>Actieve informatieplicht (art. 17 lid 2 en 3 Wgr) <i>Het bestuur (AB, DB en voorzitter) moet de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.</i></p>	<p>De interne stuurgroep komt met een voorstel</p>

2.4 Spoor 3; toekomstbestendige GR

Spoor 3 heeft als hoofddoel het toekomstbestendig maken van onze gemeenschappelijke regeling (GR). Het streven is om tegen uiterlijk 1 januari 2026 een gemoderniseerde GR te hebben vastgesteld.

We zien de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen in de buitenwereld ontstaan die een aanzienlijke impact hebben op de taak die Omgevingsdienst IJmond inhoudelijk dient te vervullen. De uitbreiding van onze taken met bouwtaken en de versnelling van de taken met betrekking tot de energietransitie zijn hier goede voorbeelden van. Deze ontwikkelingen zijn geen tijdelijke trends; integendeel, we verwachten dat ze zich de komende periode verder zullen intensiveren.

Tegelijkertijd zien we op landelijk en regionaalniveau het belang en omvang van de maatschappelijke opgaven sterk toenemen. De toenemende urgentie en complexiteit vraagt nadrukkelijk om samenwerking en over grenzen heen kijken. Het verbinden en betrekken van het bedrijfsleven bij deze opgaven is essentieel en vanuit het publiek domein moeten we de krachten bundelen. Opgaven als de energietransitie, mobiliteitstransitie en de transitie naar een circulaire economie zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren voor toekomstige generaties. Deze doelen bereik je door stimuleringsprogramma's aan de voorkant op de juiste wijze te verbinden aan het wettelijk instrumentarium aan de achterkant. Dit vraagt een andere wijze van gezamenlijk achter de opgaven gaan staan.

Bij het vooruitkijken realiseren we ons ook dat de invoering van de Omgevingswet een ingrijpende invloed zal hebben op onze manier van werken bij ODIJmond. Waarvan we na de technische invoering per 1 januari 2024 in de eerste twee jaar, in samenwerking met gemeenten, provincie en de Omgevingsdienst bepalen wat er nodig is om tot een effectieve samenwerking te komen.

Bovendien constateren we dat er op rijksniveau steeds specifiekere eisen worden geformuleerd voor de werkwijze van Omgevingsdiensten in het algemeen, onder andere via het Interbestuurlijk Programma (IBP). Het is van belang dat we een gezamenlijk antwoord formuleren op hoe wij ODIJmond zien richting de toekomst.

De veranderende taakstelling van de afgelopen jaren, in combinatie met de opkomende trends, kunnen door groei in de dienstverlening per gemeente ook invloed hebben op de bestuurlijke verhoudingen in ons Algemeen bestuur.

Deze dynamiek en uitdagingen benadrukken het belang van solidariteit en eenheid binnen onze samenwerking. Door gezamenlijk te anticiperen op deze ontwikkelingen en gezamenlijke oplossingen te vinden, versterken we niet alleen onze positie maar zorgen we er ook voor dat we efficiënt en effectief kunnen blijven opereren. Dit vergt een moderne aanpak waarbij we flexibel inspelen op veranderingen en waarin we als gemeenschappelijke regeling optimaal gebruikmaken van elkaars expertise en middelen.

Daarom streven we ernaar het gesprek aan te gaan met onze deelnemers over de toekomst van Omgevingsdienst IJmond. Hierbij zullen we ook terugrijpen naar de uitgangspunten die relevant waren bij de oprichting van onze gemeenschappelijke regeling.

Zodra we helderheid hebben over de inhoudelijke vereisten voor Omgevingsdienst IJmond in de komende jaren, volgt logischerwijs het gesprek over welke organisatorische inrichting hier het beste aan bijdraagt.

2.4.1 Planning toekomstbestendige GR

Voor spoor drie hebben we op dit moment alleen de doelstelling geformuleerd. Wij verwachten namelijk dat de ambtelijke besprekingen met de gemeenten t.a.v. spoor twee nog input gaan geven voor de aanpak en scope van spoor drie. Wanneer spoor 2 voldoende input en helderheid heeft opgeleverd, wordt er een definitieve planning opgesteld.

Contactpersoon: J. (Just) Zandhuis

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl | jzandhuis@odijmond.nl
www.odijmond.nl

22 september 2023 | versie 1.0

GRODIJ: Wijziging in drie sporen

Spoor 1 en 2

De GRODIJ wordt in drie sporen gewijzigd. Het eerste spoor is de aanpassing van de GRODIJ (en de mandaten) aan de Omgevingswet. Het tweede spoor is de aanpassing aan de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze sporen lopen gelijk op en eindigen met vaststelling van een herziene GRODIJ vóór 1 juli 2024. Het derde spoor is de aanpassing in verband met afspraken uit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Deze aanpassing is ingrijpend omdat er strategische en fundamentele keuzes gemaakt moeten worden. De komende periode gaat ODIJ met colleges en raden over deze aanpassingen in gesprek. Streven is de volledig herziene GRODIJ vóór 1 januari 2026 vast te stellen.

Deze notitie gaat over het eerste en tweede spoor. Onder A worden de wijzigingen besproken die nodig zijn om de GRODIJ aan te passen aan de Wgr. Onder B zijn ook de artikelen opgenomen die wijzigen in verband met de fusie van de gemeenten Beemster en Purmerend. De wijzigingen in de artikelen zijn vetgedrukt. De tekst die vervalft is doorgestreept. Onder C staan de wijzigingen die nodig zijn in verband met de Omgevingswet die, naar verwachting, op 1 januari 2024 in werking treedt

A. Wijzigingen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De voornaamste doelstelling van de wijziging is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Hieronder worden de wijzigingen opgesomd waarbij onderscheid wordt gemaakt in:

1. wijzigingen waarbij het niet nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of volstaan kan worden met een tekstuele aanpassing;
2. wijzigingen waarvoor de gemeenschappelijke regeling wel moet worden aangepast maar die technisch van aard zijn;
3. wijzigingen die politiek van aard zijn in die zin dat zij raken aan de positie van de gemeenteraad en provinciale staten.

De wijzigingen onder 2 en 3 moeten voor 1 juli 2024 in de tekst van de GRODIJ zijn verwerkt.

Ad 1 Wijzigingen in de wet waarvoor de GRODIJ niet gewijzigd hoeft te worden

- a. Zienswijzenprocedure bij het treffen en wijzigen van een regeling (art. 1 lid 2 Wgr).
Het college moet een ontwerp van de -gewijzigde- regeling aan de raden voorleggen zodat zij hun zienswijze kunnen indienen.
- b. Veranderen begrotingscyclus (artt. 34 en 34b Wgr).
De planning- en controlcyclus is in de Wgr gewijzigd. Dit heeft tot gevolg dat de termijnen in de GRODIJ gewijzigd moeten worden (zie hieronder Ad 2).
- c. Recht van onderzoek (art. 155g Gemeentewet).
Dit recht versterkt de controlemogelijkheden van de raad op gemeenschappelijke regelingen doordat het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel kan worden onderzocht door een gemeenschappelijke onderzoekscommissie.
- d. Lokale rekenkamers (art. 184 lid 3 Gemeentewet).

Met dit artikel wordt de mogelijkheid van lokale rekenkamers om onderzoek te doen bij instellingen uit de Wgr verduidelijkt.

- e. De regionale gemeenschappelijke adviescommissie (art. 24a Wgr).
Op grond van de Wgr kan de raad aan het ab voorstellen om een adviescommissie in te stellen met raadsleden. Deze commissie kan het bestuur adviseren over voorgenomen besluiten, zelf aandacht vragen voor een onderwerp en een gezamenlijk standpunt van de raden voorbereiden.

Ad 2 Wijzigingen in de Wgr die leiden tot een (technische) aanpassing van de GRODIJ

- a. Uittreding van deelnemers (art. 9 lid 1 Wgr)
In de huidige GRODIJ is de uittreding summier geregeld. In het nieuwe artikel is de uittredingsprocedure uitgebreider omschreven en is een indicatie gegeven van de kosten die de uittredende deelnemer moet betalen. Het artikel is een basis en wordt als een technische aanpassing gezien om aan de Wgr te voldoen. Het artikel zal in spoor 3 (over de toekomstbestendige GRODIJ) in overleg met de deelnemers verder besproken en uitgewerkt worden.

Voorstel is om artikel 36 als volgt te wijzigen:

Huidige tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 36 Uittreding</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden. 2. Voor uittreding uit de regeling wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen. 3. Uittreding kan slechts plaatsvinden nadat het algemeen bestuur, in overleg met de deelnemer die wenst uit te treden, de financiële en overige gevolgen van de uittreding heeft bepaald. 4. Een besluit tot uittreding kan niet worden genomen gedurende de eerste vijf jaar na toetreding. 5. De uittreding gaat in met ingang van een nader te bepalen datum, vastgesteld door het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer, een en ander met inachtneming van bekendmaking van de benodigde besluiten conform artikel 44 van deze regeling. 6. In afwijking van het vierde lid kan het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland binnen de eerste vijf jaar na toetreding, een besluit tot uittreding nemen. 	<p>Artikel 36 Uittreding</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden. 2. De procedure van uittreding begint zodra het algemeen bestuur het uittredingsbesluit van de deelnemer heeft ontvangen. 3. De uittredingstermijn is drie jaar. De termijn begint te lopen na het uittredingsbesluit. De feitelijke uittreding gaat in op 1 januari. Het algemeen bestuur kan van deze termijn afwijken. 4. Uitgangspunt bij uittreding is dat de gevolgen voor rekening komen van de uittredende deelnemer. De gevolgen voor het vermogen bestaan in ieder geval uit personeelslasten en overige financiële lasten. 5. Uitgangspunt is dat het personeel, dat toe te rekenen is aan de werkzaamheden voor de uittredende deelnemer, in dienst treedt van de uittredende deelnemer. Als dit niet mogelijk is dan komen de afvloeiingskosten voor rekening van de uittredende deelnemer. 6. Onder overige financiële lasten als bedoeld in het vierde lid, wordt onder meer verstaan financiële, juridische, en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.

	<p>7. Het dagelijks bestuur geeft aan een onafhankelijke derde de opdracht om een impactanalyse op te stellen. Over deze opdracht heeft het dagelijks bestuur overleg met de uittredende deelnemer.</p> <p>8. De kosten voor de impactanalyse zijn voor de uittredende deelnemer.</p> <p>9. Na de impactanalyse wordt een projectgroep samengesteld die het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer op basis van de impactanalyse adviseert.</p> <p>10. De projectgroep bestaat in ieder geval uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de financiële controllers van de uittredende deelnemer; - de financiële controller van de dienst; - een afgevaardigde van het dagelijks bestuur; - een afgevaardigde van de uittredende deelnemer. <p>11. De uittreedsom is gelijk aan de afvloeiingskosten als bedoeld in lid 4, de overige financiële lasten als bedoeld in lid 6.</p> <p>12. Het algemeen bestuur stelt de uittreedsom vast met in achtneming van het advies van de projectgroep.</p> <p>13. De uittreedsom kan door de uittredende deelnemer gespreid betaald worden gedurende een periode van drie jaar na vaststelling van de uittreedsom.</p>
--	--

- b. Wijziging planning- en controlcyclus (art. 34, 34b en 35 Wgr)
In de GRODIJ moeten de nieuwe termijnen worden opgenomen.

Voorstel:

Huidige tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 29 Begroting</p> <p>1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.</p> <p>2. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande dat waarvoor de begroting dient, toe aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.</p> <p>3. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting en de voorlopige jaarrekening vóór 15 april toe aan de</p>	<p>Artikel 29 Begroting</p> <p>1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.</p> <p>2. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande dat waarvoor de begroting dient, toe aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.</p> <p>3. Het dagelijks bestuur zendt de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening vóór 30 april toe aan de raden van de deelnemende</p>

<p>raden van de deelnemende gemeenten resp. provinciale staten van de provincie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en wijzigingen en wordt tevens rekening gehouden met de laatst bekende cao-afspraken zoals deze gelden voor de gemeentelijke overheid, het prijsindexcijfer voor de overheidsconsumptie en inclusief autonome ontwikkelingen. 5. De begroting wordt voorzien van een memorie van toelichting waarin voldoende inzicht wordt gegeven in de kosten in relatie tot de te leveren diensten en/of producten. 6. De begroting gaat vergezeld van een beredeneerde toelichting, waarin de hoofdlijnen van de gewenste (beleids)ontwikkelingen in het samenwerkingsgebied worden aangegeven. 7. Aan de begroting wordt een meerjarenprognose toegevoegd. 8. De meerjarenprognose omvat een globale raming van uitgaven en inkomsten en wordt van een toelichting voorzien. 9. De in de meerjarenprognose op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting. 10. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie kunnen binnen tien weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting bij het dagelijks bestuur hun zienswijze naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin die zienswijze is vervat, bij de begroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. 11. Op het wijzigen van de begroting zijn de leden 2 tot en met 7 zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreft die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor een zienswijze van de deelnemers te verzoeken. 	<p>gemeenten resp. provinciale staten van de provincie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting opgenomen ramingen en wijzigingen en wordt tevens rekening gehouden met de laatst bekende cao-afspraken zoals deze gelden voor de gemeentelijke overheid, het prijsindexcijfer voor de overheidsconsumptie en inclusief autonome ontwikkelingen. 5. De begroting wordt voorzien van een memorie van toelichting waarin voldoende inzicht wordt gegeven in de kosten in relatie tot de te leveren diensten en/of producten. 6. De begroting gaat vergezeld van een beredeneerde toelichting, waarin de hoofdlijnen van de gewenste (beleids)ontwikkelingen in het samenwerkingsgebied worden aangegeven. 7. Aan de begroting wordt een meerjarenprognose toegevoegd. 8. De meerjarenprognose omvat een globale raming van uitgaven en inkomsten en wordt van een toelichting voorzien. 9. De in de meerjarenprognose op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting. 10. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie kunnen binnen tien weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting bij het dagelijks bestuur hun zienswijze naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin die zienswijze is vervat, bij de begroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. 11. Op het wijzigen van de begroting zijn de leden 2 tot en met 7 zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreft die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor een zienswijze van de deelnemers te verzoeken.
---	--

Ad 3 Wijzigingen die politiek van aard zijn en een afweging vergen.

a. Zienswijzenprocedure over besluiten (art. 10 lid 5 Wgr)

De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen over de ontwerp begroting is al wettelijk vastgelegd. Nieuw in de Wgr is dat in de GRODIJ ook vastgelegd moet worden of de raad zienswijzen over andere besluiten kan indienen. De Kadernota zou bijvoorbeeld voor zienswijzen aan de raad voorgelegd kunnen worden. Dat ligt alleen op dit moment niet voor de hand omdat de huidige begrotingscyclus en de interne procedure in dat geval aangepast moeten worden. Gezien deze gevolgen is het voorstel om deze mogelijkheid met de colleges en de raden te bespreken in het derde spoor van de wijziging van de GRODIJ.

Voorstel:

Nieuw artikel 29a invoegen
Artikel 29a Zienswijzen bij voorgenomen besluiten Buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter, waarvoor aan de raden van de deelnemende gemeenten of provinciale staten van de deelnemende provincies een zienswijze, als bedoeld in artikel 10, vijfde lid, van de wet wordt gevraagd.

b. Evaluatie (art. 11a Wgr)

In de GRODIJ moeten afspraken worden gemaakt over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De evaluatie kan gaan over de regeling zelf of over het functioneren van het samenwerkingsverband. Er kan ook worden opgenomen dat de GRODIJ niet geëvalueerd wordt.

Voorstel:

Nieuw artikel 44a toevoegen
Artikel 44a Evaluatie 1. Het algemeen bestuur evalueert iedere vijf jaar het functioneren van de omgevingsdienst en de dienstverlening aan de deelnemers en bepaalt hierbij de specifieke onderwerpen waar de evaluatie over gaat. 1. Het algemeen bestuur rapporteert aan gedeputeerde staten en de colleges wat het resultaat is van de evaluatie en vermeld daarbij de conclusies. 2. De wijze waarop de evaluatie en de rapportage plaatsvindt, wordt nader bepaald door het algemeen bestuur.

c. Participatie (art. 10 lid 7 Wgr)

In de GRODIJ moet worden opgenomen hoe ingezetenen en belanghebbenden van deelnemende gemeenten betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. ODIJ is een collegeregeling en heeft dus geen verordenende bevoegdheid. Verder is ODIJ een uitvoeringsorganisatie. Het bestuur stelt geen beleid vast. In deze situatie zal de inspraakprocedure plaats vinden bij de deelnemers zelf op de bij hen gebruikelijke wijze. Artikel 9b is opgenomen om de mogelijkheid open te houden dat het bestuur van ODIJ zelf een inspraakprocedure wil open stellen over een voorgenomen besluit.

Voorstel:

Nieuw artikel 9b toevoegen
Artikel 9b Participatie

1. Inwoners van de deelnemers en belanghebbenden kunnen door de deelnemers bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van het openbaar lichaam betrokken worden.
2. Het algemeen bestuur kan in overleg met de deelnemer tot een participatieprocedure besluiten die afwijkt van het eerste lid.

d. Actieve informatieplicht (art. 17 lid 2 en 3 Wgr)

Het bestuur (ab, db en voorzitter) moet de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Voorstel:

De tekst van het huidige artikel als volgt aanpassen om de actieve informatieplicht duidelijker naar voren te laten komen.

Huidige tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 9 Inlichtingen en verantwoording</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een lid van het algemeen bestuur geeft het college dat hem heeft aangewezen alle inlichtingen die door één of meer leden van dat college worden gevraagd. 2. Een lid van het algemeen bestuur kan door het college dat hem heeft aangewezen ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid. 3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de raden onderscheidenlijk provinciale staten van de deelnemende gemeenten en provincie. 4. Het algemeen bestuur geeft de raden en provinciale staten alle inlichtingen die door één of meer leden van de gemeenteraad of van provinciale staten worden gevraagd. 5. De gevraagde inlichtingen worden mondeling of schriftelijk verstrekt. 6. Een verzoek om inlichtingen te verschaffen of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd op grond van het bepaalde in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. 	<p>Artikel 9 inlichtingen en verantwoording</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het bestuur van de omgevingsdienst verstrekt aan gedeputeerde staten, de colleges, provinciale staten en de raden van de deelnemers alle inlichtingen die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. De inlichtingen worden verstrekt bij de periodieke rapportages. 2. Een lid van het algemeen bestuur is aan het college dat dit lid heeft aangewezen en de eigen raad verantwoording schuldig voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid. 3. Een verzoek om inlichtingen te verschaffen of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd op grond van de Wet open overheid.

B. Wijzigingen als gevolg van de fusie van de gemeenten Beemster en Purmerend

Artikel 5

Huidige artikel	Nieuwe tekst
Artikel 4 Samenstelling <ol style="list-style-type: none"> 1. Het algemeen bestuur bestaat uit zestien leden. 2. De colleges wijzen ieder uit hun midden één lid van het algemeen bestuur aan. 3. De colleges wijzen ieder uit hun midden één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Het plaatsvervangend lid vervangt het lid, bedoeld in lid 1, bij afwezigheid. 4. Het in deze regeling ten aanzien van leden van het algemeen bestuur bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.	Artikel 4 Samenstelling <ol style="list-style-type: none"> 1. Het algemeen bestuur bestaat uit vijftien leden. 2. De colleges wijzen ieder uit hun midden één lid van het algemeen bestuur aan. 3. De colleges wijzen ieder uit hun midden één plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Het plaatsvervangend lid vervangt het lid, bedoeld in lid 1, bij afwezigheid. 4. Het in deze regeling ten aanzien van leden van het algemeen bestuur bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 10

Huidige tekst	Nieuwe tekst
Artikel 10 Samenstelling <ol style="list-style-type: none"> 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit vier leden, inclusief de voorzitter, met inachtneming van de mogelijkheid tot benoeming van een vijfde lid op grond van het derde lid. 2. De in het eerste lid bedoelde leden worden, naast de voorzitter, door het algemeen bestuur aangewezen uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten Beverwijk, Haarlem, Heemskerk en Velsen. 3. Het algemeen bestuur kan uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten Beemster, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Waterland, Wormerland en Zandvoort en van provincie Noord-Holland een vijfde lid van het dagelijks bestuur aanwijzen.	Artikel 10 Samenstelling <ol style="list-style-type: none"> 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit vier leden, inclusief de voorzitter, met inachtneming van de mogelijkheid tot benoeming van een vijfde lid op grond van het derde lid. 2. De in het eerste lid bedoelde leden worden, naast de voorzitter, door het algemeen bestuur aangewezen uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten Beverwijk, Haarlem, Heemskerk en Velsen. 3. Het algemeen bestuur kan uit de leden van het algemeen bestuur die zijn aangewezen door de colleges van de gemeenten ~~Beemster~~, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Waterland, Wormerland en Zandvoort en van provincie Noord-Holland een vijfde lid van het dagelijks bestuur aanwijzen.

Artikel 33 lid 2

Huidige tekst	Nieuwe tekst
Artikel 33 Verdeling van baten en lasten	Artikel 33 Verdeling van baten en lasten

<p>1. De lasten van de dienst worden gedekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van taken zoals bedoeld in artikel 16; b. bijdragen van de deelnemers aan schadevergoedingen. Deze schadevergoedingen komen volledig ten laste van de deelnemer binnen wiens aan de dienst opgedragen of overgedragen takenpakket, besluiten als bedoeld in artikel 22 zijn genomen; d. inkomsten uit de uitvoering van dienstverleningsovereenkomsten, onder meer op grond van artikel 18; e. subsidies, andere bijdragen dan de onder a van dit artikel bedoelde bijdragen en schenkingen; f. overige inkomsten; g. reserves. <p>2. De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Beemster, Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Purmerend, Uitgeest, Velsen en de provincie Noord-Holland voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 per deelnemer telkens voor een periode van 3 jaar op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens door het algemeen bestuur vastgesteld.</p> <p>3. De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Zandvoort voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 gesteld op jaarlijks een bedrag in een keer. De som in een keer wordt jaarlijks door het algemeen bestuur vastgesteld. De basis voor de berekening van de som in een keer is de minimale afname van 1.115 uur voor gemeente Bloemendaal, 1.917 uur voor gemeente Edam-Volendam, 1.115 uur voor gemeente Heemstede, 680 uur voor gemeente Landsmeer, 621 uur voor gemeente Oostzaan, 1.070 uur voor gemeente Waterland, 1.384 uur voor gemeente Wormerland en 1.346 uur voor gemeente Zandvoort.</p>	<p>1. De lasten van de dienst worden gedekt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bijdragen van de deelnemers voor de uitoefening van taken zoals bedoeld in artikel 16; b. bijdragen van de deelnemers aan schadevergoedingen. Deze schadevergoedingen komen volledig ten laste van de deelnemer binnen wiens aan de dienst opgedragen of overgedragen takenpakket, besluiten als bedoeld in artikel 22 zijn genomen; d. inkomsten uit de uitvoering van dienstverleningsovereenkomsten, onder meer op grond van artikel 18; e. subsidies, andere bijdragen dan de onder a van dit artikel bedoelde bijdragen en schenkingen; f. overige inkomsten; g. reserves. <p>2. De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Beemster, Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, ~~Purmerend~~, Uitgeest, Velsen en de provincie Noord-Holland voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 per deelnemer telkens voor een periode van 3 jaar op basis van de door de dienst jaarlijks vastgelegde tijdschrijfgegevens door het algemeen bestuur vastgesteld.</p> <p>3. De hoogte van de bijdragen bedoeld in het eerste lid onder a wordt voor de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Purmerend, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Zandvoort voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 16 gesteld op jaarlijks een bedrag in een keer. De som in een keer wordt jaarlijks door het algemeen bestuur vastgesteld. De basis voor de berekening van de som in een keer is de minimale afname van 1.115 uur voor gemeente Bloemendaal, 1.917 uur voor gemeente Edam-Volendam, 1.115 uur voor gemeente Heemstede, 680 uur voor gemeente Landsmeer, 621 uur voor gemeente Oostzaan, 1.070 uur voor gemeente Waterland, 1.384 uur voor gemeente Wormerland en 1.346 uur voor gemeente Zandvoort.</p>
---	--

C. Wijzigingen in verband met de Omgevingswet

C.1

Gemeenschappelijke regeling

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

Huidige tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 1 Begrippen</p> <p>In deze gemeenschappelijke regeling en de daarop berustende besluiten wordt verstaan onder:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. <u>basistakenpakket</u>: het basistakenpakket voor omgevingsdiensten, versie 2.3 van 25 mei 2011, behorende bij de 'package deal', gesloten door het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in 2009; b. <u>belang van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit</u>: zorg voor milieu, bodem, lucht, water(systemen), bouwwerken, infrastructuur, landschappen en natuur in ruime zin waarbij in samenspel met andere beleidsterreinen van de deelnemers aan duurzame ontwikkeling vorm wordt gegeven; c. <u>colleges</u>: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten onderscheidenlijk het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland; d. <u>deelnemer (s)</u>: de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende bestuursorganen van de gemeenten, te weten Beemster, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en van provincie Noord-Holland; e. <u>dienst</u>: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2; f. <u>dienstverleningsovereenkomst</u>: de opdrachtovereenkomst die een deelnemer of derde partij met de dienst kan sluiten over door de dienst voor een deelnemer of derde partij uit te voeren taken en de voorwaarden waaronder die uitvoering plaatsvindt, daaronder mede begrepen de financiële voorwaarden;	<p>Artikel 1 Begrippen</p> <p>In deze gemeenschappelijke regeling en de daarop berustende besluiten wordt verstaan onder:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. basistakenpakket: de activiteiten zoals genoemd in bijlage VI van het Omgevingsbesluit en de daarbij horende werkzaamheden zoals genoemd in artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit. b. belang van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit: zorg voor milieu, bodem, lucht, water(systemen), bouwwerken, infrastructuur, landschappen en natuur in ruime zin waarbij in samenspel met andere beleidsterreinen van de deelnemers aan duurzame ontwikkeling vorm wordt gegeven; c. colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten onderscheidenlijk het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland; d. deelnemer (s): de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende bestuursorganen van de gemeenten, te weten ~~Beemster~~, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en van provincie Noord-Holland; e. dienst: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2; f. dienstverleningsovereenkomst: de opdrachtovereenkomst die een deelnemer of derde partij met de dienst kan sluiten over door de dienst voor een deelnemer of derde partij uit te voeren taken en de voorwaarden waaronder die uitvoering plaatsvindt, daaronder mede begrepen de financiële voorwaarden; g. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van provincie Noord-Holland;

<p>g. <u>gedeputeerde staten</u>: gedeputeerde staten van provincie Noord-Holland;</p> <p>h. <u>provincie</u>: provincie Noord-Holland;</p> <p>i. <u>milieutakenpakket</u>: adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van het milieu, waaronder alle vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer en daaruit voortvloeiende regelgeving en taken en advisering op het gebied van klimaat, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, bodem, water en RO.</p> <p>j. <u>plustaken</u>: taken op het gebied van de Wabo en/of de Drank- en Horecawet en/of de algemene plaatselijke verordening en/of andere taken die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving.</p> <p>k. <u>regeling</u>: deze gemeenschappelijke regeling;</p> <p>l. <u>samenwerkingsgebied</u>: het gezamenlijk grondgebied van de deelnemers aan deze regeling;</p> <p>m. <u>uitvoering</u>: het anders dan via algemeen verbindende voorschriften effectueren van genomen besluiten;</p> <p>n. <u>Wgr</u>: Wet gemeenschappelijke regelingen.</p>	<p>h. provincie: provincie Noord-Holland;</p> <p>i. milieutakenpakket: de adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Waaronder alle vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken in het kader van de Omgevingswet en de Wet milieubeheer en daaruit voortvloeiende regelgeving en taken op het gebied van milieu. Dit omvat ook de advisering op het gebied van klimaat, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, bodem, water, natuur en biodiversiteit bij beleidsplannen, omgevingsvisies, omgevingsplannen, regelgeving, programma's en projectbesluiten;</p> <p>j. plustaken: taken op het gebied van de Omgevingswet, zoals bouwtaken, de Alcoholwet , de algemene plaatselijke verordening, het omgevingsplan en/of andere taken die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving;</p> <p>k. regeling: deze gemeenschappelijke regeling;</p> <p>l. samenwerkingsgebied: het gezamenlijk grondgebied van de deelnemers aan deze regeling;</p> <p>m. uitvoering: het anders dan via algemeen verbindende voorschriften effectueren van genomen besluiten;</p> <p>n. Wgr: Wet gemeenschappelijke regelingen.</p>
--	---

Toelichting

Lid a

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet voor het basistakenpakket verwezen worden naar het Omgevingsbesluit.

Lid i en j

De begrippen milieutakenpakket en plustaken zijn aangepast i.v.m. wijzigingen in de regelgeving. Het gaat dan o.a. om de in werkingtreding van de Omgevingswet en de Alcoholwet.

Toegevoegd is ook het instrument omgevingsplan (naast de bestaande APV) i.v.m. de mogelijkheid van gemeenten hierin regels te stellen voor o.a. milieubelastende activiteiten en het omzetten van de bruidsschat hierin. De APV blijft staan zolang de bepalingen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving nog niet zijn opgenomen in het omgevingsplan.

C.2

Bijlage 1 1^e kolom wordt vastgesteld als volgt.

Gedelegeerde bevoegdheden

Huidge tekst	Nieuw
<p>A</p> <p>Het nemen van besluiten aangaande omgevingsvergunningen, die uitsluitend zien op activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid 1 sub e en sub i van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daarop gebaseerde regelgeving, alsmede het nemen van de besluiten ingevolge de regels bij of krachtens de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wet bodembescherming, de Wet voorkoming verontreiniging door schepen en de Algemene wet bestuursrecht. Hieronder wordt mede verstaan besluiten inzake het stellen van nadere eisen, maatwerkbesluiten en gelijkwaardigheidsbesluiten, het afgeven van een schriftelijke verklaring of het verlenen van goedkeuring, het geven van bevelen voor zover de bevoegdheid hiertoe ingevolge de regels bij of krachtens de Wet bodembescherming aan de deelnemers toe zou komen en besluiten die verband houden met de openbaarheid van gegevens, mede ingevolge verzoeken van derden met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur.</p>	<p>A</p> <p>Het nemen van besluiten aangaande omgevingsvergunningen, die uitsluitend zien op activiteiten als bedoeld in artikel 5.1 eerste lid onder a en artikel 5.1 tweede lid onder b in samenhang met artikel 4.4. tweede lid Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving, alsmede het nemen van de besluiten ingevolge de regels bij of krachtens de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht. Hieronder wordt mede verstaan maatwerkbesluiten en gelijkwaardigheidsbesluiten, het afgeven van een schriftelijke verklaring of het verlenen van goedkeuring, het geven van bevelen voor zover de bevoegdheid hiertoe ingevolge de regels bij of krachtens de Omgevingswet en hieraan verbonden overgangsrecht zoals voor de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit en Paragraaf 22.1.1 Omgevingswet, aan de deelnemers toe zou komen en besluiten die verband houden met de openbaarheid van gegevens, mede ingevolge verzoeken van derden met een beroep op de Wet open overheid. Artikel 4.4 eerste lid voor het afhandelen van meldingen voor milieubelastende activiteiten is van overeenkomstige toepassing.</p>
<p>B</p> <p>Het nemen van besluiten verband houdende met milieu-effectrapportage, als bedoeld in hoofdstuk 7 Wet Milieubeheer, voor zover deze rapportage wordt opgesteld ten behoeve van het nemen van een milieubesluit</p>	<p>B</p> <p>Besluiten inzake milieueffectrapportages voor mer-beoordelingsplichtige projecten en besluiten inzake milieueffectrapportages voor mer-plichtige projecten als bedoeld in paragraaf 16.4.2 van de Omgevingswet, voor zover betrekking hebbend op omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten.</p>
<p>C</p> <p>Het nemen van zelfstandige besluiten op verzoeken om schadevergoedingen die veroorzaakt zouden zijn binnen het kader van de uitoefening van de onder A en B van deze bijlage genoemde bevoegdheden.</p>	<p>Wijzigt niet</p>
<p>D</p> <p>Het nemen van besluiten inzake het aanwijzen van ambtenaren belast met</p>	<p>Wijzigt niet</p>

<p>vertegenwoordiging in bezwaar- of beroepsprocedures en het leiden of deelnemen aan zittingen waarin gelegenheid wordt geboden mondelinge zienswijzen of bedenkingen in te dienen voor zover deze vertegenwoordiging betrekking heeft op de uitoefening van de onder A en B van deze bijlage genoemde bevoegdheden.</p>	
---	--

Taken van de dienst

1.1.Vergunningverlening

Huidige tekst	Nieuw
<p>B Opstellen van en adviseren over actualisatie, verandering, revisie, ambtshalve wijziging of intrekking van (het milieudeel van) enkelvoudige en integrale (concept)omgevingsvergunningen, omgevingsvergunningen beperkte milieutoets en omgevingsvergunningen milieuneutrale wijziging als ook besluiten op verzoeken tot gelijkwaardigheid en het opstellen van maatwerkvoorschriften.</p>	<p>B Opstellen van en adviseren over actualisatie, revisie, (ambtshalve) wijziging of intrekking van (het milieudeel van) enkelvoudige en integrale (concept)omgevingsvergunningen, als ook besluiten op verzoeken tot gelijkwaardigheid en het opstellen van maatwerkvoorschriften.</p>
<p>B Het behandelen van diverse meldingen op grond AMvB's op grond van de Wet milieubeheer en Wet bodembescherming waaronder in ieder geval het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit lozen buiten inrichtingen en Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval.</p>	<p>B Het behandelen van diverse meldingen op grond van AMvB's op grond van de Omgevingswet en de Wet milieubeheer en hieraan verbonden overgangsrecht waaronder in ieder geval het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving inzake het mobiel breken van bouw- en sloopafval. Het overgangsrecht omvat o.a. de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en Besluit lozen buiten inrichtingen en Paragraaf 22.1.1 Omgevingswet.</p>
<p>B Het behandelen van (asbest bij) sloopmeldingen</p>	<p>Wijzigt niet</p>
<p>M Opstellen van ontheffing voor de verbranding van afvalstoffen</p>	<p>M Opstellen van besluiten over de verbranding van afvalstoffen</p>
<p>M Opstellen van en adviseren over laad- en losvergunningen vuurwerk</p>	<p>M Opstellen van- en adviseren over toestemmingen voor het laden en lossen van vuurwerk</p>

B Het voeren van procedures verband houdende met vergunningverlening op basis van de Wabo, met uitzondering van besluiten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en op grond van de Provinciale Ruimtelijke verordening Structuurvisie	B Het voeren van procedures verband houdende met vergunningverlening en andere besluiten behorend tot het basistakenpakket op basis van de Omgevingswet, Wet milieubeheer en hieraan verbonden overgangsrecht, zoals voor de Wet bodembescherming , met uitzondering van besluiten op grond van de Wet Natuurbescherming en op grond van de Omgevingsverordening Noord Holland .
P Het voeren van procedures verband houdende met vergunningverlening op basis van de Wet bodembescherming	Vervalt.

1.2 Toezicht en handhaving

Huidige tekst	Nieuw
B Uitvoeren van controle- en handhavingsprogramma's en meer in het algemeen het houden van toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij inrichtingen behorende tot het basistakenpakket.	B Uitvoeren van controle- en handhavingsprogramma's en meer in het algemeen het houden van toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij milieubelastende activiteiten behorende tot het basistakenpakket.
M Uitvoeren van controle- en handhavingsprogramma's en meer in het algemeen het houden van toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij inrichtingen niet behorende tot het basistakenpakket	Uitvoeren van controle- en handhavingsprogramma's en meer in het algemeen het houden van toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij milieubelastende activiteiten niet behorende tot het basistakenpakket
B Ketengericht toezicht op bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen en ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijke stoffen.	Wijzigt niet. Toelichting: Ketentoezicht behoort tot het basistakenpakket van artikel 13.12 Omgevingsbesluit in samenhang met bijlage VI van het Omgevingsbesluit. De in bijlage I van deze gemeenschappelijke regeling genoemde stoffen en materialen, kunnen hierbij worden betrokken.
B Toezicht bij activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit	Wijzigt niet Toelichting:

	Voor een aantal situaties blijft het Besluit bodemkwaliteit ook na in werkingtreding van de Omgevingswet gelden. Dit vloeit voort uit overgangsrecht.
B Toezicht bij bodemsaneringen.	Wijzigt niet
B Toezicht bij sloopwerkzaamheden en op naleving van het Asbestverwijderingsbesluit.	B Toezicht bij sloopwerkzaamheden en op naleving van het Asbestverwijderingsbesluit en het Besluit bouwwerken leefomgeving

1.3 Samenwerking en informatieuitwisseling

Wijzigt niet

1.4

Milieuklachten

Wijzigt niet

1.5. Evenementen

Wijzigt niet

1.6 APV

Huidige tekst	Nieuw
M Opstellen van en toezicht op geluidontheffingen horeca o.g.v. APV.	M Opstellen van en toezicht op geluidontheffingen horeca o.g.v. APV en het Omgevingsplan

2. Specialistische milieuregelgeving

2.1. Bodem

Huidige tekst	Nieuw
M Verrichten en beoordelen van bodem- en grondwateronderzoeken en het begeleiden van bodem- en grondwatersaneringsprojecten	Wijzigt niet
M Monitoring (registratie) en het opstellen van rapportages en (bijdragen aan) saneringsprogramma's.	Wijzigt niet
B Advisering inzake benodigd onderzoek in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.	B Advisering inzake benodigd bodemonderzoek in het kader van de Omgevingswet en het Besluit bodemkwaliteit

2.2. Geluid en lucht
Wijzigt niet

2.3. Externe veiligheid

<p>M Het adviseren, het voorbereiden en uitvoeren van plannen en projecten en het voeren van procedures met betrekking tot externe veiligheid.</p>	<p>M en B Het adviseren over-, het voorbereiden- en uitvoeren van omgevingsvisies, (omgevings)plannen, projectbesluiten en projecten en het voeren van procedures met betrekking tot omgevingsveiligheid.</p> <p>Toelichting: Er is een landelijke Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Omgevingsdienst IJmond verzamelt en verstrekt gegevens over externe veiligheidsrisico's aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en betreft het REV bij haar adviezen. Deze milieutaak raakt het basistakenpakket. (Zie artikel 11.1 Besluit kwaliteit leefomgeving).</p>
---	--

2.4. Natuur en biodiversiteit

<p>M Advisering inzake de Natuurbeschermingswet 1998 en/of de Flora- en faunawet (Wet natuurbescherming) specifiek met betrekking tot omgevingsvergunningverlening, ruimtelijke planvorming, bouwprojecten en onderhoudswerkzaamheden</p>	<p>M Advisering inzake de Wet natuurbescherming specifiek met betrekking tot (het wijzigen van) omgevingsplannen, omgevingsvergunningverlening, projectbesluiten, bouwprojecten en onderhoudswerkzaamheden.</p>
--	---

3. Ruimtelijke plannen en bouwplannen

<p>M Adviseren omtrent ruimtelijke planvorming en bouwplannen op de aspecten externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit, milieuzonering, bodem, ecologie, duurzaam bouwen.</p>	<p>M Adviseren omtrent (wijzigingen van) omgevingsplannen, en (aanvragen voor) omgevingsplanactiviteiten en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten en projectbesluiten op de aspecten behorend tot het milieutakenpakket en duurzaam bouwen</p>
---	---

4. Milieubeleid

<p>M</p>	<p>M</p>
-----------------	-----------------

<p>Het voorbereiden en (doen) uitvoeren van taken, projecten en programma's, onder meer op het gebied van geluid, lucht, water, bodem, afval, veiligheid, energie, verkeer en zonodig op raakvlakken met andere beleidsterreinen.</p>	<p>Het voorbereiden en (doen) uitvoeren van taken, projecten, en programma's, onder meer op het gebied van geluid, lucht, water, bodem, afval, natuur, veiligheid, energie, verkeer en zonodig op raakvlakken met andere beleidsterreinen.</p>
---	---

5. Natuur- en milieueducatie
Wijzigt niet

6. Organisatie, beleid en ondersteuning

<p>Het invulling geven aan het "coördinatie- en informatiepunt vergunningverlening, toezicht en handhaving", waarbij tenminste zorg wordt gedragen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technische- en juridische-beleidsmatige en organisatorische ondersteuning van de uitvoering van handhavings-, of beleidsprojecten van derden; • Het verzamelen, beheren en verstrekken van voor de (milieu) handhaving relevante en actuele informatie; • Verzorgen en in stand houden van een actueel inrichtingenbestand; • Het opstellen van (meerjaren) uitvoeringsprogramma's en coördinatie van de in deze programma's overeengekomen acties; • Coördinatie en organisatie van de inzet van handhavingsteams; • Voortgangs- en kwaliteitsbewaking, o.a. door periodieke verslaglegging van de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's 	<p>Het invulling geven aan het "coördinatie- en informatiepunt vergunningverlening, toezicht en handhaving", waarbij tenminste zorg wordt gedragen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technische- en juridische-beleidsmatige en organisatorische ondersteuning van de uitvoering van handhavings-, of beleidsprojecten van derden; • Het verzamelen, beheren en verstrekken van voor de (milieu) handhaving relevante en actuele informatie; • Verzorgen en in stand houden van een actueel bestand van milieubelastende activiteiten; • Het opstellen van (meerjaren) uitvoeringsprogramma's en coördinatie van de in deze programma's overeengekomen acties; • Coördinatie en organisatie van de inzet van handhavingsteams; • Voortgangs- en kwaliteitsbewaking, o.a. door periodieke verslaglegging van de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's
--	---

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. A.W. Voordenhout

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143137

voordenhouta@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht, met het
bijbehorende ontwerpbesluit, over de voorgestelde wijziging van de
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

3 bijlagen:

- Voordracht
- Plan van aanpak GR ODIJ
- GR ODIJ aanpassingen Wgr

voorzitter
E.A.S. Rommel

Verzenddatum

- 1 NOV. 2023

Kenmerk

805610/2123620

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13968
Extern Zaak ID	1951630
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	10.a
Titel	VTH Taken: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 20 november 2023
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

Het college van Gedeputeerde Staten informeert voorafgaand aan ieder vergadering van de Commissie Leefomgeving over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening , toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals.

Vervolganalyse:
Met regelmaat voorkomende
voorvallen Tata Steel tot Q2 2023

September 2023

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

www.odnzkg.nl

Afkortingen	4
Samenvatting	5
Analysevraag.....	8
Analyse.....	8
• Aanleiding/achterliggend belang.....	8
• Gebruikte informatie	8
• Aannames/uitgangspunten voor analyse.....	9
Overzicht/ Samenvatting	9
Inleiding Voorvallen	12
Algemeen	14
1 ROOKEMISSIE OVENHUIS	14
2 GASONTSNAPPING	15
3 ONGEWOON VOORVAL MET MOGELIJKE MILIEUGEVOLGEN	17
4 AFBLAZEN VAN GAS.....	18
5 MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF	18
6 STOFEMISSIE	20
7 BODEMVERONTREINIGING.....	21
8 BRAND.....	23
9 ZICHTBARE DAKEMISSIE.....	24
10 RUWGAS FAKKELEN (M.U.V. TESTEN OF GASZUIGER WISSELEN)	24
11 ROOKEMISSIE	25
12 STILSTANDSKLEP OPEN	26
13 CALAMITEITEN BEDRIJF	26
14 BUNKERONTSTOFFING UIT BEDRIJF/ BEPERKTE AFZUIGING	27
15 KOOKSJIJDIGE ONTSTOFFING	27
16 CALAMITEIT MET GEVOLGEN VOOR DE PROCESVOORTGANG EN MOGELIJKE EMISSIE	28

Afkortingen

Werkeenheden en Installaties

KGF	Kooks- en Gasfabrieken
HOO	Hoogovens
OSF	Oxystaalafabriek
OSL	On Site Logistics (Rails, etc.)
ENB	Energiebedrijf
EVB	Ertsvoorbereiding
WBW	Warmbandwalserij
Firma	Andere firma's op het terrein, zoals Harsco
KBW	Koudbandwalserij
TSP	Packaging
CPR	Coated Products
DSP	Direct Sheet Plant
SIF/Sifa	Sinterfabriek
PEF/Pefa	Pelletfabriek
EVS	Elektrolytische Vertinlijnen
CE1/2	Centrale 1/ Centrale 2
PG&A	Plak Gieten en Afleveren; Deze sectie is verantwoordelijk voor het gebied waarbij plakken staal geproduceerd, getransporteerd en afgewerkt worden om deze vervolgens af te leveren aan de warmband
<i>SF-WMA</i>	<i>Site Facilities – Waste management</i>
<i>SF-overig</i>	<i>Site Facilities - overig</i>
<i>GSL</i>	<i>Grondstoffenlogistiek</i>
<i>REP</i>	<i>Refractory Plant</i>
<i>Ana</i>	<i>Analytical Department</i>

Andere afkortingen

ARI	Autobanden Reinigingsinstallatie
MARI	Mobiele Autobanden Reinigingsinstallatie
DE NOX	Denox-installatie; Zet NOx-uitstoot om in waterdamp en stikstof
STOBES	Stofbestrijding systeem

Samenvatting

Dit rapport geeft inzicht in welke voorvallen regelmatig of bij herhaling voorkomen op het terrein van Tata Steel. Deze analyse bevat de meldingen van 2019, 2020, 2021, 2022 en de eerste helft van 2023.

Achtergrond

Een belangrijke kanttekening bij dit rapport is dat de beschreven voorvallen in dit document niet allemaal ongewone voorvallen (17.2 meldingen) zijn. Het gaat ook om bedrijfsmeldingen en andere voorvallen op het Tata Steel terrein.

In de revisievergunning van Tata Steel is sinds 2007 een voorschrift opgenomen dat het bedrijf 'Afwijkende bedrijfssituaties' moet melden in overeenstemming met de zogenaamde 'standaardmilieumeldingenlijst'. Op deze lijst staan situaties waarvan de OD NZKG vindt dat deze gemeld moeten worden om een volledig beeld te krijgen, maar deze meldingen betreffen **geen** ongewoon voorval. Deze meldingen zijn nodig, omdat er mogelijk vragen uit de omgeving kunnen komen of omdat het situaties zijn die de OD NZKG wil monitoren en analyseren. Grofweg zijn de afwijkende bedrijfssituaties te verdelen in:

- a. Ongewoon voorval
- b. (Ongeplande) afwijkende bedrijfsomstandigheden
- c. Onderhoud

Definitie: Melding ongewoon voorval

Hieronder de definitie van een melding ongewoon voorval, zoals in de Voorbeeldenatlas Melden ongewone voorvallen;

In de Wet milieubeheer is in artikel 17.1 vastgelegd: "Indien zich in een inrichting een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft degene die de inrichting drijft, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om herhaling of de gevolgen van dat voorval te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken."

Een ongewoon voorval moet volgens artikel 17.2 aan het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk worden gemeld als hierdoor 'nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan'.

De kern van de definitie en de wettekst zijn de elementen:

- ongeacht de oorzaak
- afwijking van de normale activiteiten
- nadelige milieugevolgen of dreiging daarvan

1. Brand of explosie

Elke brand of explosie is een ongewoon voorval. Omdat deze zonder veel moeite grote gevolgen kunnen hebben, moeten deze voorvallen altijd gemeld worden. Vuur als procesonderdeel hoeft niet altijd als brand beschouwd te worden.

2. Afwijking normale bedrijfsvoering

In vergunningen staan vaak voorschriften waarbij eisen gesteld worden aan

afwijkingen van de reguliere bedrijfsactiviteiten zoals testen, onderhoud, storingen. Deze eisen gaan vaak over het vooraf melden, extra registratie of een maximum aan aantal, duur, tijdstip of toegestane milieubelasting. Wanneer een afwijking van de normale bedrijfsactiviteiten vergund is, is er dan nog wel sprake van een afwijking? In de definitie is het wel of niet vergund zijn van de afwijking geen criterium. Dus als een gebeurtenis afwijkt van de normale activiteiten, is er sprake van een ongewoon voorval. Als er ook nog (dreigende) nadelige gevolgen zijn voor het milieu buiten de inrichting, moet dit dus gemeld worden. Het reguliere (normale) onderhoud en inspectie valt onder normale activiteiten en is dus geen ongewoon voorval.

3. *(Dreigende) nadelige milieugevolgen*

Wanneer is er sprake van dat nadelige gevolgen voor het milieu dreigen te ontstaan? Betreft dit dan 'in theorie zouden er nadelige gevolgen mogelijk zijn' of 'als er nu niet ingegrepen wordt ontstaan er nadelige milieugevolgen'? Spreken we over een kans op ontstaan of over een dreiging? De definitie volgende dan gaat het alleen over een dreiging. Dit betekent dat: Als er zonder ingrijpen alsnog sprake zal zijn van nadelige milieugevolgen ten gevolge van een ongewoon voorval, is er sprake van dreigende milieugevolgen. Als er eerst nog andere gebeurtenissen plaats moeten vinden of meer zaken 'fout' moeten gaan voordat sprake is van een nadelig milieugevolg, is er geen sprake van een dreiging.

4. *Gevolgen buiten inrichting*

Wanneer is er sprake van een milieugevolg? Over het algemeen is het uitgangspunt dat alles wat binnen de inrichting blijft, niet in het milieu komt. Daarbij zijn de grenzen van een inrichting de inrichtingsgrens, bovenkant grond of buitenkant installatie. Als er een emissie plaatsvindt buiten de installatie, is er sprake van een milieugevolg. Blijft een vloeistof op een vloeistofdichte vloer liggen dan is er geen sprake van een milieugevolg voor de bodem (maar kan wel een emissie naar de lucht hebben waardoor het alsnog buiten de inrichting komt). Uitzonderingen daar gelaten (bijv. langdurig windstil weer, een hele grote inrichting).

De meest voorkomende voorvallen

De vijf meest voorkomende voorvallen zijn in aflopende volgorde: Rookemissie ovenhuis (972 in 2022), Gasontsnapping (696 in 2022), Ongewoon voorval met mogelijke milieugevolgen (261 in 2022), Afblazen van gas (222 in 2022), Milieu-installatie uit bedrijf (192 in 2022).

1. Van het voorval 'rookemissie ovenhuis' kwamen in 2022 meer dan honderd meldingen minder binnen bij de OD NZKG dan een jaar eerder. Ondanks deze afname is dit nog steeds het meest voorkomende voorval in 2022. Van dit type voorval zijn twee versies:
  - Waar de wolk boven de uithouderkraan uitkomt bij de hoogovens moet Tata Steel dit direct melden bij de OD NZKG.
  - Als de wolk onder de uithouderkraan van de hoogovens blijft is de wolk minder zichtbaar voor de omgeving en over het algemeen kleiner en meldt Tata Steel dit voorval in de kwartaalmeldingen.
2. In 2022 was er een grote toename in het aantal gasontsnappingen ten opzichte van 2021, in de eerste helft van 2023 is het aantal meldingen hoger gebleven. Dit voorval komt met name voor bij de Kookgasfabrieken. Dit is onderdeel van het verscherpt toezicht op de Kookgasfabrieken.
3. Een ongewoon voorval met mogelijke milieugevolgen is een verzameling van voorvallen die niet onder de andere categorieën vallen, maar wel aan de definitie van een 17.2 melding voldoet. Deze voorvallen doen zich met name voor bij de Ertsvoorbereiding en de Oxystaalafabriek 2. In het tweede kwartaal van 2023 is er een stijging te zien van dit soort voorvallen bij de Kookgasfabrieken. Het onderzoek naar deze meldingen wordt meegenomen in het verscherpt toezicht op de Kookgasfabrieken.
4. Het afblazen van gas gebeurt met name in het Energiebedrijf (ENB). Dit gebeurt bij onderhoud, uitbedrijfname of na reparatie is het soms noodzakelijk leidingen te ontgassen etc.

5. Installaties uit bedrijf: Verschillende oorzaken kunnen ervoor zorgen dat machines uit bedrijf worden gehaald worden, zoals bijvoorbeeld; vollopen van leidingen, lage temperaturen/vorst, lekkages, vervuiling, aanrijding, en onderhoud. Dit meldt Tata Steel altijd direct bij de OD NZKG. In de vergunning zijn normen opgenomen voor sommige installaties over hoelang deze uitbedrijf mogen zijn. Als Tata Steel onderhoud pleegt, moet worden voldaan aan de vergunning. Als een installatie daadwerkelijk uitvalt is dit een ongewoon voorval.

In 2021 behoorde Geuremissie ook tot deze top 5, deze melding kwam in december 2020 en juni 2021 veel voor bij de Oxystaalafabriek 2. Hierbij kwam toen de stof fenol vrij. Na de ingebruikname van een naverbrander, heeft uitstoot op die manier niet meer plaats gevonden. In 2022 en 2023 kwam dit nauwelijks meer voor.

Andere noemenswaardige soorten voorvallen zijn stofemissie (134 in 2022), zichtbare dakemissies (72 in 2022, afname t.o.v. 2021) en rookemissie (50 in 2022).

Stofemissie kan zorgen voor overlast en onrust in de omgeving, alle stofemissie die niet via de schoorsteen worden uitgestoten worden meegenomen in de zgn. stofcontroles die de toezichthouders van de OD NZKG geregeld uitvoeren op het Tata Steel Terrein. Zichtbare dakemissies bevatten ook slobbers¹ bij de oxystaalafabriek. Onder de noemer Rookemissie werden ook de ongere kooks gemeld.

Toekomst

Sinds 2021 heeft de OD NZKG wijzigingen doorgevoerd om beter onderscheid te kunnen maken tussen ongewone voorvallen en afwijkende bedrijfsomstandigheden.

De OD NZKG is bezig met een aanpassing van de vergunning voor onder andere het registeren van ongewone voorvallen, (vergunde) afwijkende bedrijfssituaties en inspectie en onderhoud via verduidelijking van de definities. De verwachting is dat deze vergunning in 2024 voor dit onderdeel is aangepast.

Conclusie

Deze rapportage geeft een beeld van de meest voorkomende voorvallen. Het is niet altijd mogelijk om van de groep meldingen van een bepaald voorval aan te geven of dit vergund is of niet, of een 17.2 melding betreft en wat de daadwerkelijke effecten zijn voor de leefomgeving. Maar deze voorvallen geven wel inzicht in wat zich afspeelt op het Tata Steel terrein en welke voorvallen regelmatig of bij herhaling voorkomen.

---

¹ De uitstoot van bruine zichtbare stofuitstoot (bruine wolk) door zogeheten 'slobbers' ontstaat soms tijdens het omzetten van ruwijzer naar staal. Het betreft een schuimende laag die op het staal drijft, als deze overkookt dan heet dat een 'slobber'.

Analysevraag

Het rapport betreft een update van de analyse uit de zomer van 2022 om daarmee een gedetailleerder inzicht van de voorvallen op het Tata Steel terrein. De analysevraag is: welke voorvallen komen regelmatig/bij herhaling voor, en zijn die dan nog wel 'ongewoon'? Hoe zit dit nu en wat is er veranderd ten opzichte van de voorgaande analyse?

In deze analyse wordt eerst de definitie van een ongewoon voorval gegeven, gevolgd door een analyse van de verschillende type voorvallen uit de kwartaalmeldingen van Tata Steel. Deze kwartaalmeldingen bevatten; Ongewoon voorval, (ongeplande) afwijkende bedrijfsomstandigheden en Onderhoud (later allemaal voorvallen genoemd). De afbakening betreft alleen het type voorvallen die **meer dan 20 keer** zijn voorgekomen in heel 2022, maar ook de aantallen van de eerste helft van 2023.

Analyse

- **Aanleiding/achterliggend belang**

In het rapport van 29 september 2022 is door de OD NZKG een analyse gemaakt waarin ingegaan is op veelvoorkomende voorvallen. Dit rapport bevat een update over welke "ongewone voorvallen" Tata Steel heeft gemeld en hoe vaak deze zich voordoen. Wat de stand van zaken is tot Q2 2023. Ook wordt in dit rapport een vergelijking gemaakt met het afgelopen jaar.

- **Gebruikte informatie**

Kwartaalmeldingen:

In het onderzoek is gebruik gemaakt van de kwartaalmeldingen. Dit is een lijst met alle meldingsplichtige gebeurtenissen die plaatsvinden op het Tata Steel terrein. Deze meldingen worden eens per kwartaal naar de OD NZKG gestuurd. In deze analyse worden de meldingen gebruikt van 2019, 2020, 2021, 2022 en de eerste helft van 2023.

In de kwartaalmeldingen staan 3 soorten meldingen;

Actie 1: Voorvallen die direct gemeld moeten worden aan de OD NZKG. Deze meldingen komen terecht in het zaaktype '17.2 melding' in het zaakstelsel van de OD NZKG en zijn op dat moment beoordeeld door een toezichthouder.

Actie 2: De voorvallen waar over de afspraak is gemaakt dat ze later gemeld mogen worden. Deze komen via de kwartaalmeldingen eens per kwartaal binnen.

Actie 3: De meldingen die aan andere instanties gestuurd worden, zoals Rijkswaterstaat, maar ook eens per kwartaal bij de OD NZKG gemeld worden.

Zaakstelsel OD NZKG:

In het onderzoek is ook gebruik gemaakt van het zaakstelsel van de OD NZKG:

- Ongewone voorvallen (Wm 17.2 meldingen); deze zijn gekoppeld aan de kwartaalmeldingen met actie 1 zoals hierboven weergegeven.
- Zaken toezichthouden, (her)controles, LOD, handhavingsverzoeken etc.
- En de expertise van de toezichthouders, vergunningverleners etc.

- **Aannames/uitgangspunten voor analyse**

In deze analyse worden de meest voorkomende 'voorvallen' op het Tata Steel terrein weergegeven. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de maatwerkafspraken met betrekking tot melden van 17.2. Alle meldingen uit de kwartaallijsten die Tata Steel doorstuurt naar de OD NZKG zijn in deze analyse meegenomen.

Onderwerpen die onderzocht kunnen worden: aantallen, trends bijvoorbeeld per; Werkeenheden -> installaties, hoeveelheid en soort vrijgekomen stof, trends door de tijd, trendbreuken (zijn deze te verklaren?), effect van de maatregelen, opvallendheden in de beschrijving, dag/nachtverschillen, seizoensverschillen, etc.

Overzicht/ samenvatting

Het type voorvallen die Tata Steel in de kwartaalmeldingen gebruikt, zijn soms erg specifiek. Daarom heeft de OD NZKG in deze analyse de voorvallen die vergelijkbaar zijn samengevoegd in één hoofdtype. Vervolgens zijn in deze analyse alle types weergegeven die meer dan 20 keer zijn voorgekomen in 2022 en in de eerste helft van 2023. Deze analyse bevat dus **niet** alle meldingen.

Hieronder tabel 1 met het samengevoegd type voorvallen en daaronder de meldingtypes zoals Tata Steel die gebruikt. Met daarnaast het actienummer, dat aangeeft hoe dit type voorval gemeld moet worden. In de laatste 2 kolommen wordt in de tabel weergegeven het aantal keer dat deze voorvallen zijn voorgekomen in zowel 2022 als de eerste helft van 2023.

VOORVAL Samengevoegd	Jaar	2022	2023 Q1 en Q2
Voorval type Tata Steel B.V.	Actie nr.	Aantal keer voorgekomen per jaar	
1. ROOKEMISSIE OVENHUIS		972	478
ROOKEMISSIE OVENHUIS (DOORZICHTIGE WOLK; NIET BOVEN UITHOUDERKRAAN)	2	837	422
ROOKEMISSIE OVENHUIS (ONDOORZICHTIGE WOLK; BOVEN UITHOUDERKRAAN)	1	135	56
2. GASONTSNAPPING		696	422
GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)	1	575	273
GASONTSNAPPING (LEKKAGES, STORING)	1	76	119
GASONTSNAPPING (STORING)	1	45	30
3. ONGEWOON VOORVAL MET MOGELIJKE MILIEUGEVOLGEN		261	138
ONGEWOON VOORVAL MET MOGELIJKE MILIEUGEVOLGEN	1	261	138
4. AFBLAZEN VAN GAS		222	122
AFBLAZEN VAN GAS	2	204	116
AFBLAZEN VAN GAS (ONTGASSEN, BIJ UIT BEDRIJF NEMEN LEIDINGDELEN, WASSERS)	2	18	6
5. MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF		192	136
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF	1	83	76
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (ARI/ MARI)	1	24	30
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (STOBES/ MILIEUSPROEIERS)	1	35	16
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (OVERIGE)	1	32	8
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. ONTSTOFFINGSINSTALLATIES, BAFFLESYSTEEM BLUSTOREN)	1	5	3
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. PA, SA, LAADHALDEUREN, CENTRALE STOF AFZUIGING)	1	5	1
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. DE NOX)	1	5	2
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (OVERIGE)	1	2	-

MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. UITVALLEN ROOKGASRECIRCULATIE KETEL 24 EN KETEL 15, STOFFILTER KETEL 41, STOOMINSPUITING STEG11)	1	1	-
6. STOFEMISSIE		134	110
STOFEMISSIE (O.A. EMISSIE SCHOORSTEEN)	1	24	19
STOFEMISSIE (O.A. OVERSTORT TRANSPORTBANDEN)	1	36	2
STOFEMISSIE	1	31	5
STOFEMISSIE (F1,F2 FILTERS, ELEVATOREN, TRANSPORTBANDEN)	1	16	4
STOFEMISSIE (O.A. STORTEN, LOSSEN, MENGVELDEN EN OPSLAGEN)	1	15	-
STOFEMISSIE (OVERIGE INSTALLATIES)	1	6	-
STOFEMISSIE (O.A. UIT DEUR BUNKERGEBOUW, BIJ STORTEN GRONDSTOFFEN)	1	3	-
STOFEMISSIE (ZICHTBARE EMISSIE BIJ UIT BEDRIJF ZIJN VAN DROGE/NATTE ONTSTOFFERS)	1	1	1
STOFEMISSIE (BIJ KALKDAGBUNKERS)	1	1	-
STOFEMISSIE (BIJ AUTOVERLADING)	1	1	-
7. BODEMVERONTREINIGING		112	55
BODEMVERONTREINIGING < 50 L C.Q. KG	2	56	30
BODEMVERONTREINIGING > 50 L C.Q. KG	1	31	20
BODEMVERONTREINIGING < 50 L C.Q. KG (O.A. NUON-TERREIN)	2	25	5
8. BRAND		83	31
BRAND	1	83	31
9. ZICHTBARE DAKEMISSIE		73	29
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. OPSTOKEN CONVERTER + INZET VAN RUWIJZER)	1	56	20
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. SLOBBER)	1	15	9
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. ZOEVER IN CONVERTER)	1	2	-
10. RUWGAS FAKKELEN (M.U.V. TESTEN OF GASZUIGER WISSELEN)		54	31
RUWGAS FAKKELEN (M.U.V. TESTEN OF GASZUIGER WISSELEN)	1	53	31
SCHUIMER MET ALS GEVOLG ROOK- EN STOFEMISSIE	1	1	-
11. ROOKEMISSIE		50	28
ROOKEMISSIE (O.A. ONGARE KOOKS)	1	28	1
ROOKEMISSIE	1	15	11
ROOKEMISSIE OVERIGE (O.A. MINGER KIEPEN IN CALAMITEITENPUT, SCHOORSTEEN WINDVERHITTERS)	1	6	15
ROOKONTWIKKELING GEEN ZICHTBARE EMISSIE	2	1	-
12. STILSTANDSKLEP OPEN		39	23
STILSTANDSKLEP OPEN	1	39	23
13. BUNKERONTSTOFFING UIT BEDRIJF/ BEPERKTE AFZUIGING		34	4
BUNKERONTSTOFFING UIT BEDRIJF/ BEPERKTE AFZUIGING	2	34	4
14. CALAMITEITEN BEDRIJF		37	6
CALAMITEITEN BEDRIJF (OVERSCHAKELEN OP SCHOORSTEENBEDRIJF)	1	37	6
15. KOOKSZIJDIGE ONTSTOFFING		27	13
KOOKSZIJDIGE ONTSTOFFING KGF1 UIT BEDRIJF	1	22	11
KOOKSZIJDIGE ONTSTOFFING KGF2 UIT BEDRIJF	1	5	2
16. CALAMITEIT MET GEVOLGEN VOOR DE PROCESVOORTGANG EN MOGELIJKE EMISSIE		20	2

CALAMITEIT MET GEVOLGEN VOOR DE PROCESVOORTGANG EN MOGELIJKE EMISSIE	1	20	2
---	---	----	---

Inleiding Voorvallen

De voorvallen in dit document zijn niet allemaal een 17.2 Wm melding. Het gaat ook om bedrijfsmeldingen en andere voorvallen die zich voordoen op het Tata Steel terrein.

Niet alle meldingen/voorvallen zijn een incident/ongewoon voorval

In de vergunning is sinds 2007 een voorschrift opgenomen dat 'Afwijkende bedrijfssituaties moeten worden gemeld in overeenstemming met de 'standaardmilieumeldingenlijst'. Op de lijst staan situaties waarvan de OD NZKG vindt dat deze gemeld moeten worden, omdat het een bijzondere situatie betreft (zoals een ongewoon voorval) maar ook situaties die afwijkend zijn, maar geen ongewoon voorval zijn. Deze meldingen wil de OD NZKG graag ontvangen, omdat er mogelijk vragen uit de omgeving kunnen komen of situaties die de OD NZKG wil monitoren en analyseren. Grofweg zijn de hierboven aangehaalde afwijkende bedrijfssituaties te verdelen in:

- a. Ongewoon voorval
- b. (Ongeplande) afwijkende bedrijfsomstandigheden
- c. Onderhoud

Op de standaardmilieumeldingenlijst is ook vastgesteld op welke wijze de afwijkende bedrijfssituatie moet worden gemeld. Dit kan direct zijn, maar ook per kwartaal. Ongewone voorvallen moeten altijd worden gemeld, wel kunnen er specifieke benoemde situaties zijn die per kwartaal worden gemeld.

Voor diverse werkeenheden en fabrieken van Tata Steel is een specifieke standaardmilieumeldingenlijst opgesteld. Als zich een afwijkende bedrijfssituatie voordoet, bepaalt de werkeenheden met behulp van deze lijst wat er gemeld moet worden en op welke wijze. Dit kan ook inhouden dat we van een grootschalig incident meerdere meldingen ontvangen. Als bijvoorbeeld door een incident bij het Energiebedrijf gevolgen zijn bij de Kookgasfabriek, Sinterfabriek, Oxystaalfabriek en Warmbandwalserij, zullen zij allen met behulp van hun specifieke criteria uit de standaardmilieumeldingenlijst bepalen of er een melding gedaan moet worden en dat kan betekenen dat alle werkeenheden één of meerdere meldingen verrichten.

Definitie: Melding ongewoon voorval

Hieronder de definitie van een melding ongewoon voorval, zoals in de Voorbeeldenatlas² Melden ongewone voorvallen;

In de Wet milieubeheer is in artikel 17.1 vastgelegd: "Indien zich in een inrichting een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft degene die de inrichting drijft, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om herhaling of de gevolgen van dat voorval te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken."

Een ongewoon voorval moet volgens artikel 17.2 aan het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk worden gemeld als hierdoor "nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan". (...)

De kern van de definitie en de wettekst zijn de elementen:

---

² Projectgroep TZ4, Juli 2021 versie 3.0

- ongeacht de oorzaak
- afwijking van de normale activiteiten
- nadelige milieugevolgen of dreiging daarvan

1. Brand of explosie

Elke brand of explosie is een ongewoon voorval. Omdat deze zonder veel moeite grote gevolgen kunnen hebben, moeten deze voorvallen altijd gemeld worden. Vuur als procesonderdeel zou niet altijd als brand beschouwd hoeven te worden.

2. Afwijking normale bedrijfsvoering

In vergunningen worden vaak voorschriften opgenomen waarbij eisen gesteld worden aan afwijkingen van de reguliere bedrijfsactiviteiten zoals testen, onderhoud, storingen. De eisen gaan vaak over het vooraf melden, extra registratie of een maximum aan aantal, duur, tijdstip of toegestane milieubelasting. Wanneer een afwijking van de normale bedrijfsactiviteiten vergund is, is er dan nog wel sprake van een afwijking? In de definitie is het wel of niet vergund zijn van de afwijking geen criterium. Dus als een gebeurtenis afwijkt van de normale activiteiten, is er al sprake van een ongewoon voorval. Als er ook nog (dreigende) nadelige gevolgen zijn voor het milieu buiten de inrichting, moet dit dus gemeld worden. Het reguliere (normale) onderhoud en inspectie valt onder normale activiteiten en is dus geen ongewoon voorval.

3. (Dreigende) nadelige milieugevolgen

Wanneer is er sprake van dat nadelige gevolgen voor het milieu dreigen te ontstaan? Betreft dit dan 'in theorie zouden er nadelige gevolgen mogelijk zijn' of 'als er nu niet ingegrepen wordt ontstaan er nadelige milieugevolgen'? Praten we over een kans op ontstaan of over een dreiging? Wordt de definitie gevolgd, dan gaat het alleen over een dreiging. Dit betekent dat: Als er zonder ingrijpen alsnog sprake zal zijn van nadelige milieugevolgen ten gevolge van een ongewoon voorval, is er sprake van dreigende milieugevolgen. Als er eerst nog andere gebeurtenissen plaats moeten vinden of meer zaken 'fout' moeten gaan voordat sprake is van een nadelig milieugevolg, is er geen sprake van een dreiging.

4. Gevolgen buiten inrichting

Wanneer is er sprake van een milieugevolg? Over het algemeen is het uitgangspunt dat alles wat binnen de inrichting blijft, niet in het milieu komt. Daarbij zijn de grenzen van een inrichting de inrichtingsgrens, bovenkant grond of buitenkant installatie. Als er een emissie plaatsvindt buiten de installatie, is er sprake van een milieugevolg. Blijft een vloeistof op een vloeistofdichte vloer liggen dan is er geen sprake van een milieugevolg voor de bodem (maar kan wel een emissie naar de lucht hebben waardoor het alsnog buiten de inrichting komt). Uitzonderingen daar gelaten (bijv. langdurig windstil weer, een hele grote inrichting).

Algemeen

In 2021 stond Geuremissie in de top 5. Dit kwam in december 2020 en juni 2021 veel voor bij de Oxystaalafabriek 2. Hierbij kwam toen de stof fenol vrij. Na ingebruikname van een naverbrander heeft deze uitstoot op die manier niet meer plaats gevonden. In 2022 en 2023 kwam dit nauwelijks meer voor, met 11 voorvallen van dit type in 2022.

1 ROOKEMISSIE OVENHUIS

Bij een verstoring in het proces van de Hoogovens kan het voorkomen dat er zodanige rookontwikkeling (roest-rook) ontstaat, dat deze niet meer bestreden kan worden met de aanwezig voorzieningen. Deze wolken zijn zichtbaar buiten het terrein van Tata Steel.

Van dit voorval zijn er twee types die leiden tot melden. Wanneer de wolk boven de uithouderkraan uitkomt bij de Hoogovens moet Tata Steel dit direct melden bij de OD NZKG (actie 1). Als de wolk onder de uithouderkraan van de hoogovens blijft is de wolk minder zichtbaar voor de omgeving en over het algemeen kleiner, dan meldt Tata Steel dit voorval in de kwartaalmeldingen (actie 2). Deze wolk is voor de omwonenden goed zichtbaar.

Cijfers en Trends

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	478	27,44%
2022	972	30,81%
2021	1093	40,11%
2020	932	38,32%
2019	1499	43,92%
2018	863	26,43%

Tabel 1 Aantal meldingen Rookemissie ovenhuis

Installatie	Totaal in 2022	Percentage van totaal # van dit incident
HO7	603	62,04%
HO6	368	37,86%
OVE	1	0,10%

Tabel 2 Voorval installatie Rookemissie ovenhuis

Sinds 2021 komt dit voorval in ongeveer een derde van de gevallen voor bij de Hoogoven 6 en ongeveer twee derde van de gevallen bij Hoogoven 7, in 2019 en 2020 was dit precies andersom. In 2022 en begin 2023 is geen verandering zichtbaar in de trend van dit type voorval. Vanaf april 2023 is Hoogoven 6 in revisie. Het aantal meldingen is echter niet afgenomen. De verhouding tussen beide type boven en onder de uithouderkraan is door de tijd heen nagenoeg gelijk.

Vrijgekomen stoffen

Bij dit incident komt voornamelijk ijzeroxide vrij.

Bij het type "ROOKEMISSIE OVENHUIS (ONDOORZICHTIGE WOLK; BOVEN UITHOUDERKRAAN)" wordt standaard 2 kg ijzeroxide gemeld, bij het type "ROOKEMISSIE OVENHUIS (DOORZICHTIGE WOLK; NIET BOVEN UITHOUDERKRAAN)" 1 kg ijzeroxide.

De zogenaamde 'smidse kappen' moeten er voor zorgen dat er minder uitstoot is en daarmee de zichtbaarheid van de rookemissie. Deze zijn in aanbouw. Bij Hoogoven 7 wordt gewerkt als de installatie stilligt. De bouwoplevering naar verwachting begin 2024 zijn, afhankelijk van de uitgelopen renovatie van Hoogoven 6. Bij Hoogoven 6 wordt dit meegenomen in de renovatie, de beoogde opleveringsdatum heeft vertraging opgelopen.

Het grote aantal meldingen rookemissie ovenhuis bij de Hoogovens zal door het plaatsen van de smidse kappen feitelijk niet afnemen. Maar de uitstoot zal veel minder worden (ook minder zichtbaar) wanneer de smidse kappen zijn geplaatst, dus het effect op de leefomgeving is positief. De vergunning is recent verleend. **Het voorval rookemissie ovenhuis is vergund.** Tata Steel meldt nu nog een vergelijkbaar aantal voorvallen met dezelfde hoeveelheid vrijgekomen stoffen.

2 GASONTSNAPPING

In 2022 en 2023 was er een grote toename van dit voorval ten opzichte van 2021. In 2022 en de eerste helft van 2023 omvatten de gasontsnappingen meer dan een vijfde van alle meldingen t.o.v. ongeveer 5% in 2020 en 2021.

Cijfers en Trends

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	422	24,23%
2022	696	22,06%
2021	129	4,73%
2020	143	5,88%
2019	316	9,26%
2018	228	6,98%

Tabel 3 Aantal meldingen Gasontsnapping

Dit soorten voorvallen worden allemaal direct gemeld bij de OD NZKG (actienummer 1).

Van dit samengevoegde type voorvallen is de stijging alleen in het type 'GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)' bij de Kookgasfabrieken.

Incident	Totaal in 2022	Percentage van totaal # van dit incident	Werkeenheid
GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)	575	82,61%	KGF
GASONTSNAPPING (LEKKAGES, STORING)	76	10,92%	KGF
GASONTSNAPPING (STORING)	45	6,47%	ENB, KBW, EVB, HOO, OSF2, SSB

Tabel 4 Subcategorieën Gasontsnapping met aantallen in 2022

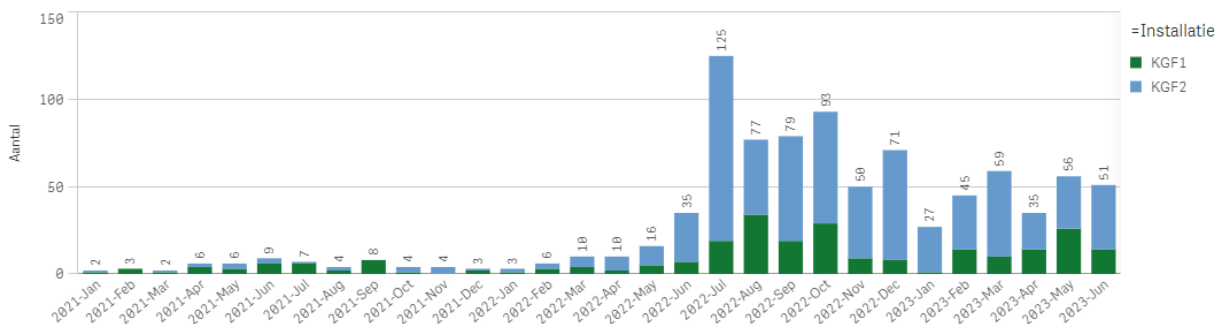
'GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)'

Dit type voorval bevat ook emissie meldingen waarin het vul proces beschreven wordt. Deze emissies zijn niet vergund, met uitzondering van bepaalde omstandigheden.

Vanuit verscherpt toezicht vindt er een onderzoek plaats. Vanuit dat onderzoek zal worden ingezet op aanvullende maatregelen. Deze uitstoot is gedeeltelijk zichtbaar op de camerabeelden van de OD NZKG en volledig op de camera's van Frisse Wind.

Dit voorval komt alleen voor bij de Kookgasfabrieken. Eind 2018 was er een piek in dit soort voorvallen bij KGF 1 en vanaf de zomer van 2022 komt dit veel voor bij de KGF 2 (ook een lichte stijging bij de KGF1 is zichtbaar).

Aantal meldingen per werkeenheid

Figuur 1 GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP) KGF1 en KGF2

Hieronder een tabel met de aangegeven vrijgekomen stoffen bij deze voorvallen. In 2022 is een stijging zichtbaar. Dit is te verklaren door het extra aantal incidenten/voorvallen.

Vrijgekomen met "GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)"		2022		2021		2020		2019		
Stofnaam	Eenheid	KGF1	KGF2	KGF1	KGF2	KGF1	KGF2	-	KGF1	KGF2
Ammoniakwater; kolenwater	m3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Geur-Kooks	m3	-	12	-	-	-	-	20	-	-

Kolen/ ertsstof	m3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Kooksovgas	m3	237	1466	41	55	94	83	1	190	311
Kooksstof	Kg	-	-	-	-	10	-	-	-	-
Kooksstof	m3	6	12	-	-	-	-	-	-	-
Koolstof	kg	-	10	0	-	10	-	-	182	-
Koolstof	m3	12	-	26	-	30	-	-	35	-
NH3/H2S-damp/ Schwaden	m3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Rook	m3	22	7	-	-	-	-	-	-	-
Rookgas	m3	1	66	24	10	-	-	-	-	-
Ruwgas	m3	9	650	6	47	9	63	-	6	104

Tabel 5 'GASONTSNAPPING (STORING TIJDENS VULPROCES OVENS, KLIMPIJP)' vrijgekomen stoffen

Deze gasontsnappingen bij de Kookgasfabrieken worden door de OD NZKG nu maandelijks besproken door de toezichthouders en zijn onderdeel van het verscherpt toezicht bij de kookgasfabrieken wat door de OD NZKG is ingezet.

3 ONGEWOON VOORVAL MET MOGELIJKE MILIEUGEVOLGEN

Dit is een verzameling van voorvallen die niet onder de andere categorieën vallen, maar wel aan de definitie van een 17.2 melding voldoen. Tata Steel schaarde deze voorvallen zelf onder de definitie van het voorschrift 17.2 melding.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	138	7,92%
2022	261	8,27%
2021	209	7,67%
2020	156	6,41%
2019	104	3,05%
2018	18	0,55%

Tabel 6 Aantallen ONGEWOON VOORVAL MET MOGELIJKE MILIEUGEVOLGEN

Dit wordt voornamelijk gemeld door EVB (150 voorvallen 57,47% in 2022). Als maatregel wordt 'werken volgens veiligheidsplan' genoemd. Bij de het opstarten of stilzetten van een lijn bij de Pelletfabriek (PEFA) is er emissie naar de buitenlucht. Daar loopt onderzoek naar en Tata Steel neemt hier maatregelen voor. Tata Steel is bezig met sensoren om dit sneller te detecteren. En het vervangen van installatie-onderdelen. Dit neemt alleen niet de basisoorzaak weg. Toezichthouders van de OD NZKG gaan hier geregeld langs om de voortgang te monitoren.

Jaar	Totaal aantal meldingen
2023 (Q1 en Q2)	16
2022	57
2021	37
2020	22
2019	11

2018	0
-------------	---

Tabel 7 Aantal meldingen type 'Melding ongewoon voorval' bij de OSF2.

Ook bij de Oxystaalafabriek 2 (OSF2) komt dit voorval regelmatig voor (57 voorvallen 21,84% in 2022). In tabel 7 is het aantal meldingen van de OSF2 door de jaren heen weergegeven. Er is een stijging te zien van dit soort meldingen. Bij deze voorvallen meldt Tata Steel regelmatig problemen met de converters. Tata Steel doet onderzoek naar de oorzaak.

4 AFBLAZEN VAN GAS

Het afblazen van gas gebeurt met name in het Energiebedrijf (ENB, bij de installaties Elektrolytische Vertinlijnen (EVS) en bij de Centrale 1/ Centrale 2 (CE1/2). Voor onderhoud, uitbedrijf name of na reparatie is het soms noodzakelijk om leidingen te ontgassen.

Het is een vaak gecontroleerde ontgassing van met name Aardgas (29%), Hoogovengas (22%), Stikstof (19%) en Kooksofengas (15%) (percentages van aantal meldingen). De totale hoeveelheden gas gaat het aflopend met name om Stikstof, Zuurstof en Hoogovengas.

"Afbblazen van gas" kent 3 subcategorieën:

- AFBLAZEN VAN GAS. Dit is veruit de meest voorkomende (actienummer 2).
- AFBLAZEN VAN GAS KGF (O.A. SPOELACTIES WASSERS WASSTRAAT). Deze is na 2019 niet meer gemeld en is in tegenstelling tot de rest van de meldingen wel een type voorval dat direct gemeld moet worden (actienummer 1).
- AFBLAZEN VAN GAS (ONTGASSEN, BIJ UIT BEDRIJF NEMEN LEIDINGDELEN, WASSERS). Deze kwam in 2022 18 keer voor, zonder opmerkelijke trends (actienummer 2).

Cijfers en Trends

In dit type voorval is een geleidelijke afname te zien sinds 2020.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	122	7,00%
2022	222	7,04%
2021	245	8,99%
2020	262	10,77%
2019	263	7,71%
2018	304	9,31%

Tabel 8 Aantal meldingen Afbblazen van gas

5 MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF

Verschillende oorzaken kunnen ervoor zorgen dat machines uit bedrijf gehaald moeten worden, zoals bijvoorbeeld; vollopen van leidingen, lage temperaturen/vorst, lekkages, vervuiling, aanrijding, en onderhoud.

Er wordt melding gemaakt van veel verschillende stoffen die vrij kunnen komen bij deze voorvallen.

Subcategorieën (totaal 13): (OVERIGE), (GEEN AFZUIGING VAN PROCES EN OVENHUIS), (O.A. DE NOX), I.V.M. ONDERHOUD, (ARI/ MARI), (O.A. PA, SA, LAADHALDEUREN, CENTRALE STOF AFZUIGING), (O.A. ONTSTOFFINGSINSTALLATIES), (OVERIGE), (O.A. GEEN/ BEPERKTE AFZUIGING OVENHUISONTSTOFFIN, (INSTALLATIE(DEEL) WAAR VERGUNNINGSEISEN AAN HANGEN: TREKRICHTMACHINE BB21, BEITSBAANAFZUIGING BB21 EN BB22, NATTE DAMPAFZUIGING KW21, WALSDAMPAFZUIGING KW21), (STOBES/ MILIEUSPROEIERS), (O.A. ONTSTOFFINGSINSTALLATIES, BAFFLESYSTEEM BLUSTOREN), (O.A. UITVALLEN ROOKGASRECIRCULATIE KETEL 24 EN KETEL 15, STOFFILTER KETEL 41, STOOMINSPUITING STEG11).

Incident	Totaal in 2022
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF	83
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (STOBES/ MILIEUSPROEIERS)	35
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (OVERIGE)	32
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (ARI/ MARI)	24
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. DE NOX)	5
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. ONTSTOFFINGSINSTALLATIES, BAFFLESYSTEEM BLUSTOREN)	5
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. PA, SA, LAADHALDEUREN, CENTRALE STOF AFZUIGING)	5
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (OVERIGE)	2
MILIEU-INSTALLATIE UIT BEDRIJF (O.A. UITVALLEN ROOKGASRECIRCULATIE KETEL 24 EN KETEL 15, STOFFILTER KETEL 41, STOOMINSPUITING STEG11)	1

Tabel 9 Subcategorieën Milieu-installatie uit bedrijf met aantallen 2022

Als dit type voorval voorkomt zijn de maatregelen voor de stofreductie uitgevallen, Bijvoorbeeld; sproeiers, autobanden reinigingsinstallatie, vorst beveiliging etc.

Dit is altijd een actie 1, dus deze voorvallen worden direct gemeld bij de OD NZKG. De OD NZKG voert stofcontroles uit ter controle van de installaties.

In de vergunning zijn voor sommige installaties normen opgenomen voor de duur dat de installatie uit bedrijf mag zijn. Als Tata Steel onderhoud pleegt, moet worden voldaan aan de vergunning. Voor het onderdeel inspectie en onderhoud zijn eisen opgenomen in de vergunning. Als een installatie uitvalt, wordt dit beschouwd als een ongewoon voorval.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	136	7,81%
2022	192	6,09%
2021	200	7,34%
2020	163	6,70%
2019	114	3,34%

2018	95	2,91%
-------------	----	-------

Tabel 10 Aantal meldingen Milieu-installatie uit bedrijf

Komt het meeste voor bij werkeenhed (%)	EVB	83,02%	stijgend
In mindere mate bij (%) (maar niet uitsluitend)	KGF	3,92%	stabiël
	HOO	2,97%	stabiël
	OSF2	1,54%	stijging april en mei 2022
	FIRMA	1,54%	stabiël
	ENB	2,14%	stabiël
	WBW	1,31%	stabiël

Tabel 11 Werkeenheden milieu-installatie uit bedrijf

6 STOFEMISSIE

Tata Steel kent veel verschillende type voorvallen die gaan over stofemissie. In de tabel een overzicht van alle type voorvallen die voor deze analyse zijn samengevoegd onder de noemer 'stofemissie'.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	85	4,88%
2022	138	4,37%
2021	103	3,78%
2020	58	2,38%
2019	143	4,19%
2018	143	4,38%

Tabel 112 Aantal meldingen Stofemissie

Werkeenhed	Totaal in 2022	percentage van totaal # van dit incident	Trend
EVB	73	52,90%	Lichte stijging
KGF	25	18,12%	Lichte stijging eind 2022 en begin 2023
Firma	16	11,59%	Piek in 2019
ENB	8	5,80%	Stabiël
HOO	6	4,35%	Stabiël
HIS	4	2,90%	Stabiël
OSF2	3	2,17%	Stabiël
DSP	1	0,72%	
KBW	1	0,72%	
OSL	1	0,72%	

Tabel 12 Werkeenheden met aantallen Stofemissie

Alle stofemissies die niet via een schoorsteen worden uitgestoten (diffuse emissies). Deze worden meegenomen in de stofcontroles die de toezichthouders van de OD NZKG geregeld uitvoeren. Bij aanhoudend droog weer

worden deze stofrondes meerdere keren per week gereden. Ook wordt de stofemissie meegenomen als toezichthouders met een andere reden op het Tata Steel terrein zijn. De OD NZKG bekijkt of het toezicht op basis van het meest recente RIVM-onderzoek *De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving*, waaruit blijkt dat stofhinder bijdraagt aan de gezondheidsrisico's van omwonenden, moet worden geïntensiveerd.

7 BODEMVERONTREINIGING

Bodemverontreiniging lijkt vaak het gevolg te zijn van lekkage aan leiding of tank. Ook komt het voor dat een slang van een kraan loskomt, er een klein ongeluk op het terrein gebeurt of dat een olievat van een heftruck valt.

Hoe dit voorval gemeld moet worden, is afhankelijk van de grootte van verontreiniging. Bij verlies van minder dan 50 liter (of Kg) krijgt de melding actienummer 2 (60,99% van de meldingen in 2022) en komt deze terug in de kwartaalmeldingen. Bij verlies van 50 liter (of Kg) of meer, of als het verlies niet gespecificeerd is, is het voorval direct meldingsplichtig (actie 1).

"BODEMVERONTREINIGING" kent 5 subcategorieën waarvan ruim 89% van de meldingen binnen de 2 hiervoor genoemde categorieën valt.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	55	3,16%
2022	112	3,55%
2021	102	3,74%
2020	109	4,48%
2019	104	3,05%
2018	183	5,60%

Tabel 13 Aantallen Bodemverontreiniging

Komt het meeste voor bij werkeenheden (%)			
	ENB	22,42%	stabiel
	Firma	11,61%	stabiel
	HOO	10,16%	stabiel
	EVB	8,39%	stabiel
	KGF	8,39%	stabiel

Tabel 145 Werkeenheden met aantallen Bodemverontreiniging

De stoffen die vrijkomen zijn in 2022:

Stofnaam	Eenheid	Totaal in 2022
Afvalwater	l	57
	m3	1
Ammoniakwater; kolenwater	l	403
CAB olie	l	15
Chloorbleekloog	l	35
Circulatiewater	l	1

Condensaat	l	12
Dieselolie	l	110
Erts/ kolenstof	kg	48
Granulatiewater	m3	10
Hoogovengascondensaat	l	375
	m3	7
IJzer (Fe)	m3	10
IJzeroxide	kg	75
Kalk	kg	50
	m3	8
Kalk ongeblust	l	1000
Koelwater	l	200
	m3	200
Kolenwater	l	500
	m3	2
Kooksovengascondensaat	l	108
Koolteer	kg	30
Lekwater	l	148
	m3	8
Natronloog	l	49
NH3-water	l	570
	m3	2
Olie	l	694
Oliehoudend water	l	50
Oxide slib	l	200
	m3	2
Oxygascondensaat	l	145
	m3	1
Smeerolie	l	44
Stof	kg	251
Stoomcondensaat	l	30
	m3	1
Teer	kg	9
	l	45
Water (verontreinigd)	m3	2
Waterreinigingswater	l	100
	m3	4
Zoutzuur	l	16

Tabel 16 Vrijgekomen stoffen Bodemverontreiniging 2022

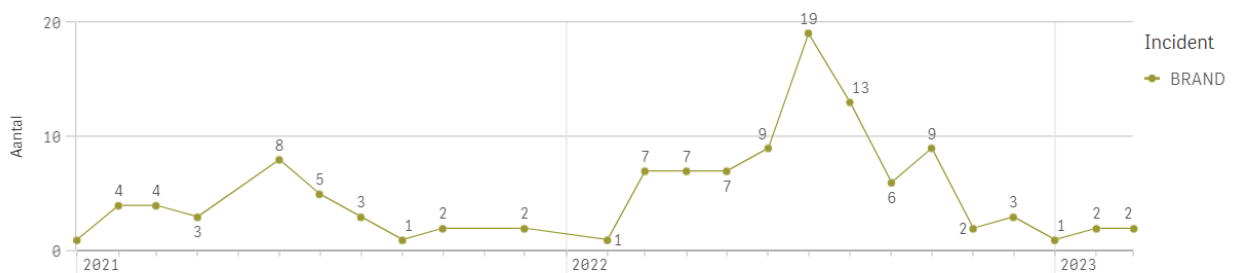
Kijken naar de totale hoeveelheden verontreinigende stoffen is complex, omdat in de meldingen wisselende eenheden staan, zoals liters, kuub (m3) en mg/ml. De OD NZKG eist van Tata Steel bij nieuwe bodemverontreiniging de bodemregelgeving te volgen.

8 BRAND

Brand is in 2022 significant meer gemeld dan in de jaren daarvoor. In 2022 kwam dit 83 keer voor. In het begin van 2023 was het aantal branden per maand weer lager, maar in juni waren dit er weer meer (19 branden). Het jaar 2022 was een erg droog. Droogte kan een verklaring zijn van deze toename.

Het voorval brand lijkt in de meeste gevallen om een bermbrand te gaan op het terrein. Tata Steel heeft maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen. Er is gras weggehaald en verharding aangebracht rond het spoor. Ook brand in tanks of oliekelders komt voor, of brand als gevolg van spetters van gesmolten ijzer.

Aantal meldingen

Figuur 2 Branden door de tijd

Veruit de meest voorkomende verontreiniging is rook. Als stofnaam wordt sporadisch ammoniak, koolstof, vet of olie genoemd. Branden zijn soms terug te vinden in de ongewone voorvallen die bij de OD NZKG gemeld zijn. Hieruit blijkt dat het voorval 'brand' vaak als OVV 'Lekkage/emissie (gevaarlijke)stof naar lucht' wordt gerapporteerd bij de OD NZKG.

"BRAND" kent 1 subcategorie, "BRAND MET BRANDWEERINZET". Deze melding wordt 2 keer gemaakt maar lijkt niet wezenlijk anders te zijn. Bij andere brandmeldingen wordt in veel gevallen (~80%) ook de brandweer ingeschakeld. Dit is altijd een actie 1 dus wordt direct gemeld bij de OD NZKG.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	31	1,78%
2022	83	2,63%
2021	33	1,21%
2020	24	0,99%
2019	38	1,11%
2018	52	1,59%

Tabel 157 Aantal meldingen Brand

Werkeenheid	Totaal in 2022	Percentage van totaal # van dit incident	Trend ten opzichte van andere jaren
OSL	18	21,69%	Stijging in 2022 en 2023
SSB	14	16,87%	
OSF2	12	14,46%	
KGF	8	9,64%	

EVB	7	8,43%	
Firma	6	7,23%	
HOO	6	7,23%	
CPR	4	4,82%	
ENB	3	3,61%	
TSP	3	3,61%	
KBW	2	2,41%	

Tabel 168 Meldingen Brand per werkeenheid in 2022

9 ZICHTBARE DAKEMISSIE

Deze dakemissies vinden allemaal plaats bij de Oxystaalfabriek 2 (OSF2). Door het plaatsen van een zgn. tertiaire afzuiging zal dit in de toekomst verminderen. Hier is op d.d. 31 juli 2023 een definitieve vergunning voor afgeven door de OD NZKG.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	29	1,66%
2022	73	2,31%
2021	99	3,63%
2020	124	5,10%
2019	67	1,96%
2018	113	3,46%

Tabel 1917 Aantal meldingen Zichtbare dakemissie

Sinds 2020 neemt dit soort voorval elk opvolgend jaar af.

Incident	Actie nummer	Totaal in 2022	Percentage van totaal # van dit incident in 2022
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. OPSTOKEN CONVERTER + INZET VAN RUWIJZER)	1	56	76,71%
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. SLOBBER)	1	15	20,55%
ZICHTBARE DAKEMISSIE (A.G.V. ZOEVER IN CONVERTER)	1	2	2,74%

Tabel 20 Subcategorieën Zichtbare dakemissie met aantallen 2022

Slobbers zijn genormaliseerd. De andere dakemissie niet. Slobbers en zoevers zijn opgenomen in de vergunning.

10 RUWGAS FAKKELEN (M.U.V. TESTEN OF GASZUIGER WISSELEN)

Fakkelen gebeurt wanneer door calamiteiten de gasdruk in de leidingen oploopt. Dit kan verschillende oorzaken hebben, zoals:

- Verstopte meetleidingen,
- Te hoge druk in de gasverzamelleiding,
- Vervuild contact gevonden,
- Kortstondig te veel kooksovegasaanbod op de batterij,
- Stoomdruk weggevallen.

De stoffen die vrijkomen betreffen: Rookgas, Kooksofengas en ruwgas.

Dit is altijd een actie 1-melding en die moet direct gemeld worden bij de OD NZKG. Als het affakkelen niet plaatsvindt voor onderhoud is het een ongewoon voorval. Dit komt 100% van de tijd voor bij de Kookgasfabriek.

Binnenkort (2022) wordt er een controle uitgevoerd om te kijken of Tata Steel alles doet om fakkelen te voorkomen.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	50	2,87%
2022	59	1,87%
2021	45	1,65%
2020	19	0,78%
2019	27	0,79%
2018	27	0,83%

Tabel 21 Aantallen meldingen Ruwgas fakkelen

11 ROOKEMISSIE

Tata Steel kent veel verschillende type voorvallen die gaan over Rookemissie. In de onderstaande tabel wordt een overzicht weergegeven van het type voorvallen die voor deze analyse zijn samengevoegd onder de noemer 'Rookemissie' en in 2022 zijn voorgevallen.

Incident	Actie Nummer	Totaal aantal in 2022	Percentage van totaal # van dit incident in 2022
ROOKEMISSIE (O.A. ONGARE KOOKS)	1	28	56,00%
ROOKEMISSIE	1	15	30,00%
ROOKEMISSIE OVERIGE (O.A. MENDER KIEPEN IN CALAMITEITENPUT, SCHOORSTEEN WINDVERHITTERS)	1	6	12,00%
ROOKONTWIKKELING GEEN ZICHTBARE EMISSIE	2	1	2,00%

Tabel 18 Subcategorieën Rookemissie met aantallen 2022

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	28	1,61%
2022	50	1,58%
2021	42	1,54%
2020	90	3,70%
2019	395	11,57%
2018	579	17,73%

Tabel 23 Aantal meldingen Rookemissie

12 STILSTANDSKLEP OPEN

Als de Hoogovens stil staan of stil gaan dan gaat deze stilstand klep open en kan emissie vrijkomen. Dit voorval heeft actienummer 1, wat betekent dat het altijd direct wordt gemeld bij de OD NZKG. De stilstandsklep kan opengaan na een gepland of ongeplande activiteit en vinden alleen plaats bij de Hoogovens en ongeveer een gelijk aantal bij HO6 en HO7. Het aantal keer dat dit soort voorvallen voorkomt is stabiel door de tijd, dit komt maandelijks tussen de 1 en 7 keer voor. En ongeveer net zoveel bij Hoogoven 6 als Hoogoven 7.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	23	1,32%
2022	39	1,24%
2021	39	1,43%
2020	48	1,97%
2019	9	0,26%
2018	0	0,00%

Tabel 194 Aantal meldingen Stilstandsklep open

13 CALAMITEITENBEDRIJF

Ze hebben een gassysteem al de druk te hoog wordt gaat de klep open. Dit heeft direct of indirect te maken met onderhoud. Dit voorval betreft in de meeste gevallen het bewust (periodiek) testen:

Trimkleppen (TK-8111, TK-8121, TK-8122, etc.) worden in verband met de veiligheid (periodiek) getest op werking. Tijdens de test worden de kleppen open (en weer dicht) gestuurd, om zeker te zijn dat de klep bij een mogelijke calamiteit functioneel is. De trimkleppen staan direct in verbinding met de schoorstenen.

Normaal gesproken is er in het leidingwerk richting de rookgasreiniging een grotere onderdruk dan in de schoorsteen. Deze onderdruk voorkomt dat er rookgassen de schoorstenen in stromen, maar richting de rookgasreiniging stromen. Maar in sommige gevallen is de onderdruk richting de rookgasreiniging te laag en stromen de rookgassen direct richting de schoorsteen met calamiteitenbedrijf als gevolg.

Dit is altijd een actie 1-melding, dus dat wordt direct gemeld bij de OD NZKG. Dit type voorval komt alleen voor bij het Ertsvoorbereiding (EVB) en bij de Sinterfabriek (SIFA).

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	6	0,34%
2022	37	1,17%
2021	34	1,25%
2020	29	1,19%
2019	49	1,44%
2018	39	1,19%

Tabel 205 Aantallen meldingen Calamiteiten bedrijf

14 BUNKERONTSTOFFING UIT BEDRIJF/ BEPERKTE AFZUIGING

Dit voorval vindt plaats bij de Hoogovens (HOO). In 2019 is dit type voorval veranderd van een actie 1 naar een actie 2, waardoor dit niet meer direct bij de OD NZKG gemeld hoeft te worden.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	4	0,23%
2022	34	1,08%
2021	43	1,58%
2020	41	1,69%
2019	20	0,59%
2018	0	0,00%

Tabel 216 Aantallen meldingen bunkerontstopping uit bedrijf/ Beperkte afzuiging

15 KOOKSZIJDIGE ONTSTOFFING

Tijdens normale bedrijfsvoering bij Kooks- en Gasfabriek 1 komt bij het uitstoten van kooks uit de kookovens ca.5 kg kookstof per oven vrij. Dit wordt afgevangen door een kookzijdig afzuigstelsel. Dit afzuigstelsel hangt aan een afzuigwaggen welke is bevestigd aan de deurmachine. Via ventilatoren wordt het afgevangen stof in een filterinstallatie KooksZijdige Ontstopping (KZO) opgevangen. Dit betreft de beschrijving van Tata Steel in de melding.

In ruim 3/4 van de gevallen worden problemen met de afzuigwaggen vermeld als veroorzaker van de emissie. Deze is dan van de deurmachine afgekoppeld, dit kan zijn door een verstoring maar bijvoorbeeld ook door gepland onderhoud.

Frequent wordt het volgende vermeld: 'De KZO is een enkelvoudige milieu-installatie waarbij het voor gepland onderhoud en/of verstoring noodzakelijk is deze uit bedrijf te nemen. Kooks- en Gasfabriek streeft er naar de onderhoudsperiode en/of het verhelpen van storingen zo kort mogelijk te houden.'

De hierbij vrijgekomen stoffen betreffen;

Kookstof in 2022 gaat het om emissie van 4346 kg en 80 kg koolstof.

Met een gemiddelde emissie hoeveelheid van 12 kg voor kookstof en 1 kg voor koolstof.

Dit voorval is een actie 1 melding en wordt direct gemeld bij de OD NZKG.

Jaar	Aantal meldingen KGF 1	Aantal meldingen KGF 2
2023 (Q1 en Q2)	11	2
2022	22	5
2021	22	6
2020	29	4
2019	26	5

Tabel 227 Aantallen meldingen Kookzijdige ontstopping

16 CALAMITEIT MET GEVOLGEN VOOR DE PROCESVOORTGANG EN MOGELIJKE EMISSIE

Dit voorval doet zich alleen voor bij de ertsvoorbereiding (EVB). Bij de installatie PEFA 76,32% en bij de SIFA 23,68% sinds 2018. 'CALAMITEIT MET GEVOLGEN VOOR DE PROCESVOORTGANG EN MOGELIJKE EMISSIE' is nieuw in deze lijst omdat type voorval in 2022 twintig keer voor kwam. Dat is een stijging ten opzichte van eerdere jaren.

Bij deze 20 meldingen ging het om situaties als:

Bij de Pelletfabriek; Het uit bedrijf nemen van de molenlijn omdat het luik van de elevator lekte meel nadat er een spie was uitgeslagen, het uitvallen/onverwacht vollopen van een elektrofilter, uitvallen van de kogelmolens na falen aardlek automaat of door doorslag, onderhoudswerkzaamheden, defecte waswaterpomp en niet goed werkende ontstoffingsinstallatie.

Bij de SIFA; Stilleggen door stofverspreiding, Storing ontstoffingsinstallatie.

Jaar	Totaal aantal meldingen	Percentage van totaal aantal meldingen dat jaar
2023 (Q1 en Q2)	2	0,11%
2022	20	0,63%
2021	7	0,26%
2020	5	0,21%
2019	2	0,06%
2018	2	0,06%

Tabel 28 Aantallen meldingen Calamiteit met gevolgen voor de procesvoortgang en mogelijke emissie

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.E. Reijners

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144957

rob.reijners@noord-holland.nl

1 | 9

Betreft: Informatievoorziening VTH provinciale bedrijven

Verzenddatum

22 NOV. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

1951630/2132033

In deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen tot 20 november 2023 op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven waar de provincie bevoegd gezag is.

Uw kenmerk

U ontvangt deze informatie in 2023 volgens afspraak tweemaandelijks ter bespreking. Deze informatie is op hoofdlijnen en in deze brief verwijzen we voor specifieke informatie naar de websites van de provincie en de omgevingsdiensten.

Givaudan

Op 27 juli jl. is de beroepstermijn voor de omgevingsvergunning voor de geur- en smaakfabriek Givaudan in Naarden verstreken. Tegen deze vergunning zijn vier beroepen ingediend. De beroepen zijn ingesteld door de gemeente Gooise Meren, een projectontwikkelaar voor woningbouw nabij het bedrijf, Givaudan (pro forma en betreffende technische details over enkele voorschriften) en van omwonenden, in het algemeen over geuroverlast en risico's van emissies naar de lucht voor de omgeving. De revisievergunning is per 28 juli j.l. van kracht geworden.

Nu de revisievergunning in werking is getreden, dient Givaudan aan de voorschriften en normen in deze vergunning te voldoen. De revisievergunning is voor de OD NZKG het uitgangspunt voor toezicht en handhaving. Givaudan kan praktisch gezien pas aan alle normen voldoen, nadat verschillende maatregelen zijn geïmplementeerd, zoals in het bijzonder de verhoging van vier schoorstenen. Om deze reden is tijdens het bestuurlijk overleg (van juli 2021) een Afsprakenkader opgesteld waarin is afgesproken dat Givaudan de verhoging van de schoorstenen en andere maatregelen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee jaren ná inwerkingtreding van de revisievergunning realiseert. De OD NZKG neemt dit Afsprakenkader in acht tijdens het toezicht.

De gemeente Gooise Meren heeft op 12 juli 2023 het Bestemmingsplan Huizerstraatweg 113b ('V/d. Roest-terrein') vastgesteld voor woningbouw tegenover Givaudan. Daarbij gaat de gemeente uit van een geurbelasting van 0,6-0,8 geureenheden, terwijl in de revisievergunning

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

een realistische geurbelasting van iets meer dan 1 geureenheid is opgenomen op basis van actueel onderzoek. Er zijn inmiddels 4 beroepen ingediend tegen het vastgestelde bestemmingsplan. Ook de provincie Noord-Holland heeft, afgestemd met de OD NZKG, beroep aangetekend tegen het bestemmingsplan met betrekking tot het Bijzonder Provinciaal landschap, het NNN gebied en het feit dat in het bestemmingsplan onvoldoende rekening is gehouden met de actuele en geldende omgevingsvergunning van Givaudan, waar de provincie het bevoegd gezag is.

ICL Fertilizers

ICL Fertilizers is een fabriek voor kunstmest aan de Fosfaatweg (Coenhaven). Deze fabriek wordt gezien als één van de veroorzakers van geuroverlast in Tuindorp Oostzaan (Amsterdam Noord). Er wordt onderzoek gedaan naar de oorzaak van de toename van meldingen.

De OD NZKG wil de resultaten van de diverse geuronderzoeken van de afgelopen jaren bij de bedrijven op industrieterrein Houthavens vastleggen in een geactualiseerde vergunning. ICL heeft eind september een concept revisievergunningsaanvraag ingediend. Deze aanvraag voldoet niet aan de verwachtingen van de OD NZKG. De OD NZKG heeft hierover eind november een overleg met de directie van ICL en wil doorgaan met het proces van ambtshalve actualiseren van de vergunning. Het streven is om aan het einde van dit jaar een ontwerp beschikking gereed te hebben, waarbij alle relevante milieuaspecten worden gezien.

Biomassacentrale Vattenfall

Op 30 augustus jl. heeft de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State uitspraak gedaan in de door *Mobilisation for the Environment* (MOB) aangespannen zaak inzake de biomassacentrale van Vattenfall in Diemen. De OD NZKG heeft via een door Vattenfall opgestelde m.e.r.-beoordeling (milieueffectrapportage) en een omgevingsvergunning de milieueffecten van het initiatief in kaart laten brengen. De Afdeling oordeelt dat er in plaats van een m.e.r.-beoordeling een m.e.r. uitgevoerd had moeten worden door Vattenfall. Het gevolg hiervan is dat de vergunning is vernietigd. Het is aan Vattenfall om te bepalen of zij alsnog een m.e.r. willen opstellen en hiermee de oorspronkelijke aanvraag aanvullen. Vattenfall heeft de OD NZKG verzocht om opschorting van de procedure voor de biomassacentrale te Diemen. Vattenfall heeft tijd nodig om de oorspronkelijke aanvraag aan te vullen en in overleg met de betrokken overheden te verkennen welke alternatieven voor de nabije toekomst perspectief bieden, naast of in plaats van een biomassacentrale.

Albemarle

De provincie Noord-Holland is bevoegd gezag van het bedrijf Albemarle. Albemarle is een chemisch bedrijf, dat gevestigd is in het Hamerkwartier in de gemeente Amsterdam. Het bedrijf heeft een risicocontour met betrekking tot externe veiligheid en veroorzaakt geluidhinder. De gemeente Amsterdam is voornemens om een woningbouwlocatie te ontwikkelen met 6.500 appartementen in de directe nabijheid van het bedrijf. Albemarle en de gemeente Amsterdam zijn verwickeld geraakt in een belangenstrijd over deze voorgenomen woningbouwlocatie. Zo heeft het bedrijf beroep aangetekend op het bestemmingsplan 'Exclusiva Hamerkwartier'. Het bedrijf maakt zich

zorgen over het aantal potentieel gehinderden in haar nabijheid en daarmee ook de toekomstplannen van het bedrijf. Het bedrijf is bereidwillig om samen met de gemeente te verkennen welke ruimtelijke oplossingen mogelijk zijn. De OD NZKG heeft twee rollen ten aanzien van deze ontwikkeling: zij voert namens de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag uit van dit bedrijf *en* de OD NZKG is betrokken als adviseur van de gemeente Amsterdam. De kwestie heeft inmiddels aandacht gekregen in de pers.

Ontwikkelingen Tata steel en Harsco Metals

Toezicht en handhaving

Kookgasfabrieken

Verscherpt toezicht

De recente toename in het aantal ongewone voorvallen en de forse toename van handhavingsmaatregelen die nodig zijn om naleving te bevorderen zijn reden geweest om met ingang van 20 juni 2023 de werkeenheden onder verscherpt toezicht te stellen. Het hoofddoel blijft dat de werkeenheden gaan voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Met verscherpt toezicht worden er extra middelen ingezet richting het bedrijf om de naleving te bevorderen. Het houdt onder andere in dat frequenter dan normaal inspecties plaatsvinden en op management- en directieniveau gesprekken worden gevoerd over verbetermaatregelen en de uitvoering daarvan.

In algemene zin kijken we niet alleen naar de naleving van individuele vergunningvoorschriften, maar gaat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (verder: OD) ook toezicht houden op de wijze waarop de werkeenheden zorgdraagt voor haar eigen regelnaleving (*compliance*) en hoe Tata Steel dit in de eigen bedrijfsvoering heeft geborgd en waar dit beter moet. Tata Steel heeft conform afspraak op 4 oktober 2023 haar verbeterplan bij de OD ingediend. Met dit verbeterplan geeft Tata Steel in hoofdlijnen aan op welke wijze zij opvolging geeft aan de binnen het verscherpt toezicht gestelde doelen. Het verbeterplan is door Tata Steel op directieniveau met de OD besproken. Om de voorgestelde verbetering te kunnen beoordelen, zal gedurende het verscherpt toezicht de OD hierop toezicht uitvoeren. De OD heeft per brief aanvullingen gevraagd op het verbeterplan en Tata Steel in de gelegenheid gesteld om voor 15 november 2023 het verbeterplan aan te passen.

Ongare kooks

De derde last onder dwangsom (verder: LOD) is nog steeds van kracht inzake ongere kooks. Inmiddels hebben er drie verbeuringen plaatsgevonden van deze LOD-3. De eerdere dwangsommen inzake ongere kooks LOD- 1 en 2 zijn voldaan. We verwachten dat er binnenkort een vierde verbeuring zal plaatsvinden.

Verder heeft Tata Steel op 6 september jl. een melding bij de OD gedaan betreffende een ongewoon voorval met gevolgen voor het milieu, in de vorm van een emissie uit ongere kooks. Deze melding wordt verder onderzocht door inspecteurs van de OD.

Tata Steel heeft overigens op 28 april jl. (pro forma) beroep ingesteld tegen de beslissing op bezwaar inzake de LOD-3.

Continue stofmonitor beoordeeld

De OD heeft op 20 juni jl. Tata Steel een definitieve LOD opgelegd van € 160.000,-¹, omdat de continue stofmonitoren van de kookgasfabrieken niet valide gekalibreerd bleken te zijn. Hiervan is al eerder melding gedaan bij het Openbaar Ministerie. Bij de KGF 1 heeft Tata Steel inmiddels de kalibratie uitgevoerd en zijn de resultaten door de OD beoordeeld. De conclusie is dat de metingen niet correct zijn uitgevoerd, omdat een bepaalde parameter gemeten had moeten worden conform de geldende meetnorm (en niet: berekend). Hierdoor kan in onvoldoende mate getoetst worden aan de emissiegrenswaarden. Op 26 oktober jl. is hierover een openbare hoorzitting geweest bij de Hoor- en adviescommissie van de Provincie Noord-Holland. Uitspraak volgt.

Diffuse emissiemetingen kookgasfabriek 2

In opdracht van de OD zijn eind juni 2023 door een geaccrediteerd meetbureau de eerste diffuse emissiemetingen uitgevoerd aan de kookgasfabriek 2. De OD NZKG heeft de resultaten begin oktober besproken met de klankbordgroep en Tata Steel. Voor deze diffuse emissies zijn geen normen in de vergunning om aan te toetsen. Vanwege de complexiteit van de metingen en de geconstateerde variaties in de meetresultaten wordt nog gewerkt aan een nadere duiding van de resultaten en mogelijk vervolgonderzoek. Het resterende deel van de diffuse emissiemetingen en de herhaalmeting voor zware metalen bij batterij 23 stonden gepland voor eind oktober, maar zijn op het laatste moment geannuleerd door Tata Steel. Tata Steel heeft aangegeven de veiligheid van de meetploeg niet voldoende te kunnen borgen. De OD NZKG heeft hierdoor de metingen niet kunnen uitvoeren.

De overige diffuse emissiemetingen worden naar verwachting in Q1 2024 uitgevoerd. Het uitvoeren van de overige diffuse emissiemetingen blijft deels afhankelijk van de weersomstandigheden. De OD vindt het belangrijk dat de metingen ondanks deze omstandigheden zo spoedig mogelijk doorgang vinden en zoekt naar uitvoerbare oplossingen.

Cameratoezicht Kookgasfabrieken

Het cameratoezicht op de kookgasfabrieken van Tata Steel wordt uitgebreid met een tweede camera². Deze camera wordt in november geplaatst op het Stadhuis van Velsen en is gericht op kookgasfabriek 1. De verwachting is dat deze in november live gaat. Eerder dit jaar startte de OD een pilot met cameratoezicht op de kookgasfabriek 2. Met deze camerabeelden wordt 24/7 toezicht gehouden op de uitstoot van ongere kooks.

Filmpjes afhandeling ongere kooks- en overlastmeldingen

De OD ontvangt regelmatig meldingen van omwonenden van Tata Steel, onder meer van ongere kooks bij de kookgasfabrieken. De meldingen

---

¹ <https://tata.odnzk.nl/dwangsom-tata-steel-onjuist-meten-stofuitstoot-kgf/>

² OD NZKG breidt cameratoezicht Kookgasfabrieken Tata Steel uit - Toezicht op Tata Steel

zijn vaak voorzien van videobeelden en foto's waarop rookpluimen te zien zijn. Om aan te geven hoe de OD meldingen van bewoners en bedrijven uit de omgeving afhandelt, heeft de OD NZKG verduidelijkende video's laten ontwikkelen die te vinden zijn op de website van de OD NZKG onder:

1. [De beoordeling en afhandeling van meldingen ongare kooks - Toezicht op Tata Steel \(odnzk.nl\)](#)
2. [Overlast voor de omgeving - Toezicht op Tata Steel \(odnzk.nl\)](#)

Onderzoek naar intrekken vergunning Kookgasfabrieken

De mogelijkheid voor het intrekken van de vergunning voor de kooks- en gasfabrieken wordt door de OD NZKG onderzocht. De verwachting is dat wij de stand van zaken met u over deze ontwikkeling kunnen delen in het eerste kwartaal van 2024. Het proces is juridisch complex en vraagt om grote zorgvuldigheid.

Overschrijding stofnorm Oxystaalafabriek

Tata Steel heeft een last onder dwangsom (LOD) opgelegd gekregen voor het overschrijden van de emissienorm voor stof uit de vergunning bij een van de continugietmachines van de oxystaalafabriek³. Tata Steel krijgt tot 31 december 2023 de tijd om maatregelen te nemen om de overtredingen te beëindigen en in de toekomst te voorkomen. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte tijdsduur die hiervoor redelijkerwijs nodig is en de juridische proportionaliteit. Wanneer uit metingen blijkt dat Tata Steel na deze periode niet aan de norm voldoet, zal over worden gegaan tot het verbeuren van een dwangsom. Deze zal 250.000 euro per geconstateerde overtreding bedragen, met een maximum van 500.000 euro.

Chroom-6 grondwater

Het aanvullend grondwateronderzoek fase 2 naar chroom-6 van Tata Steel is op 27 oktober jl. door de OD ontvangen en wordt samen met de OD NHN en ODJ beoordeeld.

Stand van zaken ongewone voorvallen 2022 t/m Q2 2023

De OD heeft een analyse gemaakt over de meest voorkomende ongewone voorvallen bij Tata Steel als vervolg op de rapportage van zomer 2022. De provincie Noord-Holland heeft verzocht om een update van de analyse uit de zomer van 2022 om daarmee een gedetailleerder inzicht van de voorvallen op het Tata Steel terrein. De analysevraag betreft: Welke voorvallen komen regelmatig/bij herhaling voor, en zijn die dan nog wel "ongewoon"? Hoe zit dit nu en wat is er veranderd ten opzichte van de voorgaande analyse?

De afbakening in het rapport betreft alleen het type voorvallen die meer dan 20 keer zijn voorgekomen in heel 2022, maar ook de aantallen van de eerste helft van 2023. De vijf meest voorkomende voorvallen zijn in aflopende volgorde; Rookmissie ovenhuis (972 in 2022),

---

³ <https://tata.odnzk.nl/last-onder-dwangsom-tata-steel-voor-overschrijding-stofnorm-oxystaalafabriek/>

gasontsnapping (storing tijdens vulproces ovens, klimpijp) (696 in 2022), ongewoon voorval met mogelijke milieugevolgen (261 in 2022), afblazen van gas (222 in 2022), milieu-installatie uit bedrijf (192 in 2022).

Een belangrijke kanttekening bij dit rapport is dat de beschreven voorvallen in dit document niet allemaal ongewone voorvallen (17.2 meldingen) zijn, maar ook bestaan uit bedrijfsmeldingen en andere voorvallen die zich voordoen op het Tata Steel terrein.

De OD NZKG zet zich in voor verdere verbeteringen in o.a. het registeren van ongewone voorvallen, (vergunde) afwijkende bedrijfssituaties en inspectie en onderhoud via verduidelijking van de definities in het kader van vergunningverlening. De verwachting is dat deze vergunning in 2024 voor dit onderdeel wordt aangepast. Hierover vindt overleg plaats met Tata Steel.

Brandveiligheid kantoorgebouwen

De kantoorgebouwen van bedrijven moeten voldoen aan de wettelijke vereisten op het gebied van brandveiligheid. De OD heeft tussen augustus 2018 en april 2020 controles hierop uitgevoerd. Bij meerdere gebouwen bij Tata Steel is destijds een achterstand in brandveiligheid geconstateerd⁴. Hiervoor heeft de OD NZKG in 2020 een LOD opgelegd aan Tata Steel. Alle overtredingen zijn door Tata Steel ongedaan gemaakt. Het lopende handhavingstraject wordt door de OD afgerond.

Vergunningverlening

Kookgasfabriek 1 zwavelzuurfabriek actief koolfilter

In november 2021 heeft de OD een besluit genomen om de daggemiddelde SO₂-concentratie van de KGF 1 per 1 januari 2024 te verlagen van 15 kg/uur. Dit komt overeen met een vermindering van de emissieconcentratie van rond de 2000 mg/m³ naar 450 mg/m³. Om aan de vereisten te voldoen zal Tata Steel een actief koolfilter in gebruik nemen. Hiervoor heeft de OD aan Tata Steel een vergunning verleend voor het plaatsen en in gebruik nemen van een actief koolfilter bij de KGF1. Hiermee kan Tata Steel aan de verscherpte norm voldoen. Los van deze stap heeft Tata steel de verplichting om onderzoek te verrichten om de emissie van SO₂ verder terug te dringen naar 100 mg/m³. Deze laatste verplichting is ook onderdeel van het besluit uit november 2021.

Tijdelijke opslag kooks i.v.m. renovatie HO6

Op 30 juni 2023 heeft OD een omgevingsvergunning verleend voor de tijdelijke opslag van kooks aan de Van Deldenweg⁵ (voor maximaal twee jaren en 12 meter hoogte). Deze opslag is nodig voor de kooks die niet in de Hoogoven 6 (HO6) verwerkt kan worden (vanwege renovatie van de hoogoven) en er geen ruimte is op bestaande opslaglocaties. In de aanvraag is voldoende aangetoond dat deze opslag geen andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken dan reeds is

⁴ <https://tata.odnzk.nl/last-onder-dwangsom-voor-tata-steel-i-v-m-brandveiligheid/>

⁵ <https://tata.odnzk.nl/vergunning-verleend-voor-tijdelijke-opslag-kooks-op-terrein-tata-steel/>

toegestaan. Hiertegen is door de omwonende bezwaar ingediend. Op donderdag 26 oktober 2023 is een openbare hoorzitting geweest bij de Hoor- en adviescommissie van de Provincie Noord-Holland. Uitspraak volgt op een later moment.

Tertiaire afzuiging dakemissies Oxystaalfabriek

Op 31 juli jl. is het definitieve besluit⁶ voor de tertiaire afzuiging dakemissies oxystaalfabriek gepubliceerd. In dit besluit zijn de emissie-eisen voor o.a. stof bij de oxystaalfabriek aangescherpt. Dit zorgt voor een aanzienlijke emissiereductie in de leefomgeving. Tegen dit besluit is geen beroep ingediend.

Aanvraag DeNOx installatie Pelletfabriek

Op 25 april 2023 heeft Tata een vergunningsaanvraag ingediend voor een DeNOx installatie en een CombiBio bij de pelletfabriek.

DeNOx-installatie

In de pelletfabriek wordt ijzererts gebakken tot pellets, een soort knikkers die dienen als voeding van de hoogovens. Bij dit proces komt veel stikstofdioxide (NOx) en stof vrij. Om de NOx-emissie te reduceren is een DeNOx-installatie aangevraagd. Deze dient om de NOx uit de afgassen af te vangen na de ontstoffingsinstallatie.

CombiBIO

De huidige biologische waterzuivering BIO2000 wordt uitgebreid tot de CombiBIO. Onder andere het afvalwater dat vrijkomt bij de nog te realiseren DeNOx-installatie van de pelletfabriek en de kooks- en gasfabriek 1 wordt straks in de CombiBIO gezuiverd.

De configuratie van de CombiBIO wijzigt zodanig dat de aanvraag van 25 april jl. is ingetrokken. Om geen vertraging op te lopen bij de bouw van de DeNOx installatie wordt de vergunning gefaseerd behandeld. Op 8 september 2023 is het onderdeel bouwen ingediend. Begin 2024 wordt de aangepast m.e.r. aanmeldnotitie verwacht en daarna volgt de aanvraag voor het onderdeel milieu.

Aanvraag windscherm

Op 1 mei 2023 is door Tata Steel de aanvraag voor het plaatsen van een (1 kilometer lang) windscherm ingetrokken. Op 10 mei jl. is een nieuwe aangepaste aanvraag ingediend met de benodigde aanvulling in het kader van de natuurvergunning die voor het windscherm nodig is. De OD NZKG heeft om aanvullende informatie gevraagd. Tata heeft op 4 september jl. de aanvullende gegevens ingediend. Op 28 september 2023 is de vergunning verleend⁷. De bezwaartermijn loopt tot 10 november 2023.

---

⁶ <https://tata.odnzk.nl/definitieve-vergunning-tata-steels-oxystaalfabriek-zorgt-voor-minimaal-halvering-uitstoot-stof-en-zzs/>

⁷ <https://tata.odnzk.nl/vergunning-windscherm-verleend-aan-tata-steel/>

Schrootcatering

Voor de schrootcatering is begin mei het ontwerpbesluit gepubliceerd. Het voorschrift is gericht op verminderen van geluid. In het besluit is vastgelegd dat er 's nachts geen schroot meer gebruikt wordt. Hier heeft Tata actief aan meegewerkt. Hierdoor wordt deze belangrijke bron van geluidsoverlast nu vermeden. Het definitieve besluit is op 6 september 2023 gepubliceerd en heeft van 7 september tot 20 oktober 2023 ter visie gelegen.

Overleg omwonendenorganisaties, statenleden en raadsleden

Eind oktober heeft een werkbezoek van zo'n 40 gemeenteraadsleden van de IJmondgemeenten en leden van Provinciale Staten van Noord-Holland plaats gehad bij de OD. Tijdens dit werkbezoek hebben de drie omgevingsdiensten in de IJmond (naast OD NZKG ook de OD IJmond en OD NHN) een toelichting op hun taken en werkzaamheden gegeven. Ook is er een rondleiding op het terrein van Tata Steel geweest.

Bewoners met klachten of zorgen over hun gezondheid ten gevolge van Tata Steel, weten de omgevingsmanager van de OD steeds beter te vinden. Met diverse organisaties van omwonenden heeft de OD daarnaast overleg gevoerd in september en oktober om te horen welke zorgen, ideeën en aandachtspunten er bij hen leven (o.a. Frisse Wind, Milieuplatform IJmuiden-Noord en Greenpeace).

Groen Staal

Naar verwachting zal Tata Steel de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau in januari 2024 indienen. De OD heeft hierop verschillende voorbereidingen getroffen: het communicatieplan en integraal toezichtplan zijn in afrondende fase, circa 10 medewerkers zijn aangenomen en in opleiding. Deze medewerkers zullen direct of indirect worden ingezet ten behoeve van de werkzaamheden.

IMPEL

Op 7 en 8 november heeft er op uitnodiging van de OD NZKG een bezoek plaats gevonden van het European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL) aan Tata Steel. IMPEL is een internationaal netwerk van de milieu instanties van de Europese lidstaten, verbonden aan de Europese Commissie. De OD heeft deze dagen collega-milieu inspecteurs ontvangen uit tien Europese lidstaten. Tata Steel is de enige staalfabriek in Nederland. Hiermee is de OD de enige OD in Nederland met kennis over de ijzer- en staalindustrie. Voor verdere kennisopbouw zoekt de OD met dit bezoek de samenwerking op Europees niveau.

Het hoofddoel van het tweedaags bezoek was het uitwisselen van informatie en praktijkervaringen, en beter en sneller zicht te krijgen op de transitie van het huidige staalproductieproces naar groen staal. Daarnaast heeft de OD ervaringen uitgewisseld over de problematiek rondom de kookfabrieken, en de op- en overslag activiteiten van kolen en ijzererts. De Europese samenwerking in het kader van de energietransitie in de ijzer- en staalindustrie zal verder worden voortgezet naar de toekomst.

Tot slot

Heeft u vragen over deze brief? Vanzelfsprekend zijn we bereid uw vragen over deze brief in de eerstvolgende commissievergadering te beantwoorden.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13699
Extern Zaak ID	1987567
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	10.b
Titel	Gewijzigd voornemen projectbesluit Heracless-Groen Staal MET AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M126-2023
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

De provincie wijzigt op verzoek van Tata Steel het voornemen in de projectprocedure voor de realisatie van het project Heracless-Groen Staal.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.L. Baars

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144550

baarsr@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Gewijzigd voornemen projectbesluit Heracless-Groen Staal

Verzenddatum

– 8 NOV. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

1987567/2135974

Hierbij verzoeken wij u deze brief (met bijlagen) ter bespreking op de B-agenda van de commissie Leefomgeving van 27 november 2023 te plaatsen.

Uw kenmerk

In deze brief informeren wij u over de het gewijzigde voornemen voor het projectbesluit voor Heracless-Groen Staal. Daarnaast geven wij met deze brief invulling aan motie [M126-2023](#) 'Planning sluiting kookgasfabriek 2 per 2029', toezegging [2597](#) 'Evaluatiecriteria Participatie Heracless-Groen Staal' en toezegging [2629](#) 'gevolgen projectbesluit, participatie en planning' van Gedeputeerde Olthof. Wij stellen u voor om motie M126-2023 als afgedaan te beschouwen.

Inleiding

Op 21 maart 2023 hebben GS besloten tot het starten van een zogeheten 'projectprocedure' voor het project Heracless-Groen Staal. Dit project is de eerste stap naar een duurzame productie van staal door Tata Steel IJmuiden. Deze stap moet ertoe leiden dat vóór 2030 de huidige Kooks- en gasfabriek 2 en Hoogoven 7 zijn gesloten. Over het starten van de procedure en wat dit inhoudt bent u in maart 2023 uitgebreid geïnformeerd (kenmerk 1987567/1987583).

Sinds het starten van de procedure is de eerste participatiefase van Heracless-Groen Staal voor het zomerreces doorlopen. Tijdens het zomerreces heeft Tata Steel laten weten te kiezen voor een aangepaste technologie in de eerste stap naar Groen Staal'. Aanleidingen hiervoor waren onder andere gestegen kosten en relevante inbreng vanuit de eerste participatiefase. Tijdens de commissie Leefomgeving van 18 september 2023 heeft u de resultaten van de eerste participatiefase besproken aan de hand van onze brief hierover (kenmerk 2069251/2069258). Daarnaast sprak u over de gewijzigde plannen van Tata Steel, mede naar aanleiding van een brief van Tata Steel aan Gedeputeerde Staten d.d. 11 september 2023. Deze brief hebben wij volledigheidshalve opnieuw bijgevoegd (zie bijlage 1).

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3

2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

¹ <https://www.tatasteelnederland.com/nieuws/tata-steel-opteert-voor-andere-technologie-route-in-groen-staal-plan>

In haar brief verzoekt Tata Steel GS formeel tot het zodanig aanpassen van de ingezette projectprocedure dat het gewijzigde projectvoornemen voor Heraclless-Groen Staal doorgang kan vinden. Op 7 november jl. hebben GS besloten invulling te geven aan het verzoek van Tata Steel met de vaststelling van een Gewijzigde Notitie Voornemen voor het projectbesluit voor Heraclless-Groen Staal. Met dit besluit blijven de voor de provincie belangrijke voorwaarden nadrukkelijk overeind staan: een zorgvuldige participatie (waaronder een aanvullende participatieronde door Tata Steel), sluiting van kookgasfabriek 2 en hoogoven 7 vóór 2030, een reductie van CO₂-uitstoot met 5 Mton (megaton) en een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een vermindering van de uitstoot van Tata Steel.

Hierna gaan wij nader in op het gewijzigde voornemen voor het projectbesluit voor Heraclless-Groen Staal, de nieuwe planning voor de projectprocedure en de aanvullende participatieronde door Tata Steel.

Gewijzigd voornemen projectbesluit Heraclless-Groen Staal

Zoals Tata Steel in de brief van 11 september jl. al liet weten, zijn de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in de plannen van Tata Steel:

- 1 Direct Reduction Plant (DRP) i.p.v. 2 DRPs
- 1 Electric Arc Furnace (EAF) smelter i.p.v. 3 kleine REF-smelters

Een EAF is een ander type elektrische oven dat wordt gebruikt voor het smelten van metalen. Met de nieuwe DRP-EAF configuratie kan er meer schroot worden verwerkt, wat circulariteit bevordert. Een nadeel van de EAF is dat hiermee geen hoogwaardig staal kan worden gemaakt. Dat kan wel met de REFs. Zolang er nog een hoogoven en kookgasfabriek staat gebruikt Tata Steel deze voor de hoogwaardige staalproductie. In een latere fase wil Tata Steel wel REFs en nog een DRP bouwen om ook hoogwaardig groen staal te kunnen maken. Voor een uitgebreide beschrijving van alle wijzigingen in het voornemen en de techniek verwijzen we naar de Gewijzigde Notitie Voornemen (bijlage 2).

Nieuwe planning projectbesluitprocedure

In de Gewijzigde Notitie Voornemen is een geactualiseerde planning opgenomen voor de projectprocedure (figuur 5, blz. 17). Door de gewijzigde plannen van Tata Steel is circa 9 maanden vertraging ontstaan in de procedure om te komen tot de eerste vergunningaanvragen voor Heraclless-Groen Staal. Deze vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke planning wil Tata Steel inhalen door tijdens de beroepsfase (12 maanden) al te starten met bouwen. Lopende een eventuele beroepsfase tegen de vergunningen is bouwen – onder de voorwaarden van de vergunning – in principe toegestaan, maar voor rekening en risico van Tata Steel. Met deze constructie is in de planning ook de sluiting van Kookgasfabriek 2 en Hoogoven 7 nog steeds voorzien vóór 2030. De CEO van Tata Steel heeft dit tijdens een openbare bewonersbijeenkomst op 25 september mondeling bekrachtigd. Schriftelijk heeft Tata Steel dit bevestigd in het aangevulde participatieplan. Met deze geactualiseerde planning en bevestiging van Tata Steel geven wij invulling aan motie [M126-2023](#) 'Planning sluiting kookgasfabriek 2 per 2029'. Tegelijkertijd is ook deze planning ambitieus en onderhevig aan dezelfde risico's en onzekerheden zoals wij die communiceerden in de eerste brief van maart 2023.

Motie 126-2023 refereert ook naar motie [M170-2022](#) met het verzoek om 'een gezamenlijke integrale planning met termijnen, deadlines en (financiële, economische gezondheids- en milieu) consequenties'.

Uitdaging in dit verzoek is dat de dynamiek in de ontwikkelingen rondom Groen Staal groot is, waardoor een dergelijke planning al snel achterhaald is en daarmee het risico met zich meebrengt voor verwarring te zorgen. Daarnaast vereist een dergelijke planning inbreng (en met regelmaat actualisatie van die inbreng) van verschillende partijen naast de provincie. Wat u van ons in ieder geval mag verwachten is een duidelijke actuele planning ten aanzien van de projectprocedure, welke nu een plek heeft gekregen in de Gewijzigde Notitie Voornemen. Over de planning van andere onderdelen (zoals het proces van de maatwerkafspraken) informeren wij u zo goed mogelijk.

Aanvullende participatieronde door Tata Steel

Ook het participatieplan van Tata Steel is aangepast en aangevuld naar aanleiding van de eerste participatiefase (bijlage 3). De werkwijze en rolverdeling in de participatie tussen de provincie en Tata Steel is daarbij niet veranderd en in lijn met wat de Omgevingswet voorschrijft. Dat wil zeggen: Tata Steel staat als initiatiefnemer nog steeds aan de lat voor de participatie, waarbij de provincie procesmatig blijft toetsten of Tata Steel volgens het participatieplan werkt. Deze rolverdeling staat beschreven in het ongewijzigde document 'Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal' (bijlage 4).

In het aangevulde participatieplan staat dat er een aanvullende participatieronde van vier weken is ingericht vanaf de publicatie van het gewijzigde voornemen. Het gaat om een 'aanvullende' participatieronde omdat er voor de zomer al veel participatie heeft plaatsgevonden met waardevolle inbreng die vanzelfsprekend al wordt meegenomen in de vervolgstappen. Zo beschrijft Tata Steel in het verslag van de eerste participatiefase bijvoorbeeld op welke manier zij specifieke inbreng meenemen in de nog op te stellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het Milieueffectrapport (MER). De provincie en de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG) betrekken de eerdere inbreng bij het opstellen van een advies op de NRD.

De aanvullende participatieronde is vooral gericht op de wijzigingen ten opzichte van het eerdere plan. Daarbij kan worden gedacht aan aanvullende onderzoekswensen voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het Milieueffectrapport (MER) naar aanleiding van de nieuwe keuze voor een Electric Arc Furnace (EAF) in plaats van de Reducing Electric Furnace (REF). Men kan wederom ook oplossingen, suggesties of andere aandachtspunten meegeven die passen binnen de opgave en gestelde kaders en randvoorwaarden uit de Gewijzigde Notitie Voornemen.

Net als voorheen kunnen belanghebbenden schriftelijk reageren via de daarvoor ingerichte mailadressen. Tata Steel is daarbij als initiatiefnemer nog steeds het eerste loket voor reacties. Daarnaast organiseert Tata Steel op 28 november een extra participatieavond voor belangstellenden in het Kennemer Theater. Provincie en de Omgevingsdienst NZKG zijn hier bij aanwezig.

Aanpassingen in het participatieplan

In het participatieplan heeft Tata Steel ook een aantal aanpassingen doorgevoerd. Zo heeft Tata Steel naar aanleiding van uw en ons verzoek inmiddels evaluatiecriteria voor de participatie uitgewerkt en toegevoegd aan het participatieplan. Daarmee geven wij invulling aan toezegging [2597](#) 'Evaluatiecriteria Participatie Heracless-Groen Staal'. Daarnaast licht Tata Steel toe hoe zij opvolging geven aan suggesties van omwonenden en andere belanghebbenden over de

participatieaanpak, bijvoorbeeld als het gaat over het betrekken van meer jongeren en het verkennen van nieuwe communicatiekanalen.

Provinciale Coördinatieregeling Heracless-Groen Staal

Voor het projectbesluit anticiperen wij op de invoering van de Omgevingswet. Mocht de Omgevingswet worden uitgesteld tot na het moment van de formele vergunningaanvraag door Tata Steel, vallen wij terug op de huidige wet- en regelgeving voor het project. Voor dat scenario hebben uw Staten op 30 mei 2023 breed ingestemd met het toepassen van de Provinciale Coördinatieregeling (PCR) als terugvaloptie voor het project Heracless-Groen Staal (kenmerk 1987567/1987589). Dit procedurele besluit van PS behoeft geen aanpassingen naar aanleiding van het gewijzigde voornemen van Tata Steel en blijft daarmee van kracht.

Tot slot

Recent heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat in een kamerbrief laten weten twee externe adviseurs aan te stellen om de concept maatwerkinzet voor Tata Steel af te wegen tegen verschillende alternatieven, gezien vanuit het perspectief en de beleidskeuzes van de Staat². In de brief licht de minister toe dat alternatieve routes bijvoorbeeld kunnen inhouden: wat als de Staat geen maatwerkafpraak maakt, een gefaseerde aanpak of alleen verder gaande verduurzamingsroutes nastreeft. Wij hebben in onze eerdere brief van maart 2023 al toegelicht dat het rijk deze bredere afweging kan maken in het kader van de maatwerkafspraken, maar dat een dergelijke afweging van alternatieven niet aan de provincie is vanuit haar rol als bevoegd gezag voor het projectbesluit en de vergunningaanvraag van Tata Steel. De provincie moet uiteindelijk de aanvraag die Tata Steel doet – in dit geval dus voor het project Heracless – beoordelen en daar al dan niet toestemming voor geven. De minister verwacht de resultaten van het externe onderzoek in het eerste kwartaal van 2024 openbaar te kunnen maken. Om de planning voor Heracless-Groen Staal richting 2030 te kunnen halen, onderstreept de minister in haar brief het belang dat Tata Steel in de tussentijd doorgaat met de voorbereidingen voor Heracless-Groen Staal en dat wij samen met de omgevingsdienst NZKG ook verder gaan met de bijbehorende projectprocedure.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
H.J. Schartman

voorzitter *b.o.*

J.C.J. Beemsterboer

²https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z18110&did=2023D43771

- 01 - Brief van Tata Steel aan GS d.d. 11 september 2023 inzake Heracless-Groen Staal
- 02 - Gewijzigde Notitie Voornemen Projectbesluit Heracless-Groen Staal
- 03 - Aangevuld Participatieplan Heracless-Groen Staal
- 04 - Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal

Provincie Noord-Holland
Gedeputeerde Staten
Dreef 3
2012 HR Haarlem

Velsen-Noord, 11 september 2023

Betreft: Voortgang Heracless groen staal

Geachte heer Olthof,

Beste Jeroen,

Dit voorjaar zijn belangrijke stappen gezet in het vergunningen en participatieproces rondom groen staal. Hiervoor heeft constructief overleg plaats gevonden met overheden, waaronder de Provincie en Omgevingsdienst NZKG. Momenteel werken we hard aan de volgende fase, ook in overleg met u. Ik bericht u in deze brief over de voortgang en de volgende fase van groen staal.

Heracless groen staal tot op heden

Reeds op 21 maart jl. heeft u in GS het eerste besluit genomen en gepubliceerd waarmee de eerste vergunningstappen voor groen staal zijn gezet. Dit heeft geresulteerd in een eerste omschrijving van het plan in een zogenaamde Notitie Voornemen Heracless Groen Staal met bijbehorende participatieavonden in de IJmond-omgeving. Er hebben vier participatieavonden plaats gevonden in Wijk aan Zee, Beverwijk, Velsen en Heemskerk. Vervolgens heeft een verdieping van deze participatie plaats gevonden in kleinere setting op de onderwerpen techniek, gezondheid en participatie. Hiervoor waren onder andere drie verschillende avonden bij Tata Steel georganiseerd.

Mede als gevolg van deze intensieve participatie en de waardevolle inbreng die daaruit voortkwam heeft Tata Steel besloten de waterstofroute aan te scherpen met meer circulaire technieken. Dit betekent dat nu is gekozen voor de zogenaamde DRP techniek in combinatie met een vlamboogoven (EAF). Die laatste techniek is een wijziging ten opzichte van het eerste plan voor de zomer en maakt meer circulair staal mogelijk. Wij proberen hiermee deels tegemoet te komen aan de wensen vanuit de omgeving.

De combinatie van DRP en EAF is belangrijk om alle staalkwaliteiten staal te kunnen blijven leveren en tegelijkertijd op den duur over te kunnen gaan op waterstof. Er wordt gestart met aardgas, waarmee reeds deels afscheid wordt genomen van kolen, conform het oorspronkelijke plan. Ons doel is nog steeds om zowel de Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 (hierna: KGF2) hierdoor omstreeks 2030 te kunnen sluiten. Hiermee gaan we van kolen via aardgas naar waterstof. Dit is de eerste fase naar een CO2 neutraal staalbedrijf. Dit betekent in deze fase een reductie van ca. 5 mln ton CO2

en een verdere reductie van andere emissies, waaronder fijnstof. Dit leidt tot 40% reductie van onze totale CO2 uitstoot. De volgende fase van Heracless zal na 2030 plaatsvinden. Uiteindelijk zullen ook Hoogoven 6 en de andere Kooks- en gasfabriek (KGF1) worden gesloten.

Heracless groen staal hoe verder

Er wordt nu hard gewerkt in grote teams om afscheid te nemen van kolen in 2030 door middel van vervanging van Hoogoven 7 en KGF2 door de nieuwe installatie DRP samen met de zogenaamde EAF. Parallel wordt onderzocht om andere emissies, waar onder fijnstof, lood, PAK's en NOx nog verder te reduceren, ook in de nieuwe installaties, voor een betere leefomgeving. Als de engineering hiervoor gereed is, zal dit ook zo worden meegenomen in de aanbesteding voor de bouw van de installaties. Dit betekent dat na oplevering van de hele Roadmap-plus de leefomgeving nog verder verbetert. Momenteel worden als laatste projecten de DeNOx installatie (30% NOx reductie in de eindsituatie) en het 1,2 km lange windscherm van 18 meter hoog komende twee jaar opgeleverd. De Roadmap-plus en Heracless groen staal worden voor het thema gezondheid en verdere reductie van emissies integraal bekeken.

Er wordt nu gewerkt aan de volgende fase, te weten de Notitie reikwijdte en detailniveau. Hiermee zal weer, conform de nieuwe Omgevingswet, de omgeving worden betrokken met participatie sessies. Nog dit jaar zal in overleg met overheden de IJmond omgeving daar weer bij worden betrokken. De verwachting is dat in 2024 de MER kan worden ingediend en de eerste vergunningen kunnen worden aangevraagd.

De aangescherpte waterstofkoers groen staal als gevolg van de participatie zal formeel een nieuw besluit tot toepassing van de projectbesluitprocedure en daarmee gecoördineerde behandeling moeten krijgen door Provincie Noord Holland. We vragen u vriendelijk dit efficiënt te combineren met de lopende planning zodat het goed te begrijpen is voor omwonenden en belanghebbenden.

Binnenkort zal ik u de volledige planning sturen hoe te komen tot groen staal in 2030.

Maatwerkafspraken

De maatwerkdiscussies zijn in volle gang en vinden plaats met ambtenaren van de ministeries van EZK en IenW en de provincie. De Expression of Principles van juli 2022 vormt daarbij het kader. Tata Steel Nederland zal, net zoals ander staalbedrijven, het merendeel zelf financieren. De zogenaamde onrendabele top maakt een puur private investering echter niet mogelijk met de tijdslijm van 2030. In andere Europese landen is reeds positief over geoorloofde staatssteun besloten. De gesprekken met de Nederlandse overheid zijn in volle gang.

Ik hoop u hiermee voldoende vertrouwen te hebben gegeven voor de weg voorwaarts naar groen staal. Indien u nog vragen heeft sta ik vanzelfsprekend open voor overleg of een toelichting in uw Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten.

Namens Tata Steel in IJmuiden,
Met vriendelijke groet,

Hans van den Berg
CEO Tata Steel Nederland

GEWIJZIGDE NOTITIE VOORNEMEN HERACLESS-GROEN STAAL

Historie

21-03-2023 Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal vastgesteld

07-11-2023 Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal gewijzigd en opnieuw vastgesteld

Provincie Noord-Holland
in afstemming met Tata Steel IJmuiden

Inhoud

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in deze Notitie Voornemen	3
1. Inleiding	5
Aanleiding: reductie van CO2 en een gezondere leefomgeving in de IJmond	5
Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap in transitie naar Groen Staal	6
Benodigde besluiten en toestemming uitvoering Heracless-Groen Staal	6
Doel van deze notitie.....	8
Leeswijzer	8
2. Nut en noodzaak	9
Nationaal belang.....	9
Provinciaal belang	9
Ambitie en doelstelling Tata Steel.....	10
Conclusie: Gezamenlijk maatschappelijk belang en urgentie.....	10
3. Nadere toelichting op het project Heracless-Groen Staal	11
Projectvoornemen Heracless-Groen Staal in vogelvlucht	11
De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal	11
Kaders en randvoorwaarden bij de opgave.....	12
Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel	13
Doorkijk realisatie project Heracless-Groen Staal	14
4. Procedures.....	16
De huidige ruimtelijke situatie (bestemmingsplannen)	16
Benodigde procedures	16
Het projectbesluit.....	17
Vergunningverlening	20
Milieueffectrapport (MER)	21
Toepassen Provinciale Coördinatie­regeling: terugvaloptie.....	22
Conclusie	23
5. Verkenning en participatie	23
Bijlage 1: Introductie Direct Reduced Iron technologie als groene strategie voor staalproductie....	24
Bijlage 2: Onderzoeken ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.....	27

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in deze Notitie Voornemen

Op 21 maart 2023 is de Notitie Voornemen vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Nadien is de verkenningsfase met het daarbij behorende participatietraject gestart. Op basis van de participatie (tot heden) en voortschrijdend inzicht heeft Tata Steel de scope en het voornemen van het project Heracless-Groen Staal aangepast. Dit leidt tot wijzigingen in de Notitie Voornemen. In onderstaande tabel zijn de wijzingen ten opzichte van de Notitie Voornemen weergegeven. Dit alles leidt tot de voorliggende Gewijzigde Notitie Voornemen.

Naar aanleiding van het gewijzigde voornemen vindt aanvullende participatie plaats. Deze participatie bouwt voort op de participatie die vanaf 21 maart 2023 heeft plaatsgevonden. Meer informatie daarover staat in het aangevulde participatieplan van Tata Steel.

Hoofdstuk	Paragraaf	Wijziging	Blz.
1	Tekstkader Gezondheid en gezondere leefomgeving	Een van de onderdelen uit de notitie voornemen is dat het project Heracless-Groen Staal een positieve impact heeft op de leefomgeving in de IJmond door verdere reductie van emissies. Meerdere vragen en zorgen gaan echter niet zo zeer over de reductie van emissies maar over (de gevolgen voor de) gezondheid. Om te verduidelijken hoe de verschillende begrippen gelezen en geïnterpreteerd moeten worden is het tekstkader 'Gezondheid en gezondere leefomgeving' opgenomen.	5
1	Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap naar Groen Staal	Heracless-Groen Staal leidt samen met het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 tot een afname van de CO ₂ -emmissies met ongeveer 5 megaton per jaar (dit is circa 20% van de doelstelling voor de Nederlandse Industrie als geheel). De CO ₂ -reductiedoelstelling voor de Nederlandse industrie is inmiddels aangescherpt waardoor 5 Mton CO ₂ -reductie als percentage van de nationale doelstelling voor de Nederlandse industrie is gewijzigd naar 20%.	6, 9
1	Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap naar Groen Staal (figuur 1)	De opgave voor het project Heracless-Groen Staal was: <ul style="list-style-type: none"> – 2 Direct Reduction Plants (DRP's) installaties worden gerealiseerd; – 3 Reducing Electrical Furnaces (REF's) installaties worden gerealiseerd; De opgave is gewijzigd naar: <ul style="list-style-type: none"> – 1 Direct Reduction Plants (DRP's) installatie wordt gerealiseerd; – 1 Electric Arc Furnace (EAF) installatie wordt gerealiseerd. 	6, 11, 12, 13, 15, 24 (B1)
1	Tekstkader 'Expression of Principles en maatwerkafspraken'	In dit tekstkader zijn de ambities uit de Expression of Principles toegelicht. Daarnaast wordt het proces om te komen tot maatwerkafspraken benoemd (met mogelijke bovenwettelijke milieufspraken).	7
2	Tekstkader Roadmap Plus	In dit kader is de Roadmap Plus toegelicht. Hier is een aanvulling gedaan over het proces over mogelijke	10

		aanvullende bovenwettelijke milieufspraken in het kader van de maatwerkafspraken.	
3	Projectvoornemen in vogelvlucht	Aan deze alinea is toegevoegd dat ten aanzien van de bestaande Oxygashouder-installatie en de afvoer van koel- en proceswater wordt bezien of er aanpassingen nodig zijn.	11
3	De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal	Aan de voorgenomen opgave van Tata Steel is toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> - Alle bijbehorende infrastructuur voor de goede werking van de DRP-EAF installatie wordt gerealiseerd (in een enkel geval mogelijk ook buiten het terrein van Tata Steel); - Daar waar nodig worden installaties binnen het Tata Steel terrein gesloopt danwel verplaatst die verband houden met het kunnen laten functioneren van de DRP-EAF installatie; 	11, 13
3	Figuur 3, Figuur 4	Met het gewijzigde voornemen is de ligging van het plangebied aangepast. Het gewijzigde plangebied is weergegeven in figuur 3 en figuur 4.	14, 16
4	Benodigde procedures (figuur 5: planning)	Vanwege aanpassingen in scope is de planning van Heracless-Groen Staal gewijzigd. Wijzigingen zijn weergegeven in figuur 5 en betreffen: <ul style="list-style-type: none"> - Aanvullende participatie en gewijzigde notitie voornemen in Q4 2023; - Publicatie NRD in Q1 2024; - Indienen eerste vergunningaanvragen, definitieve aanvraag projectbesluit en MER: Q4 2024 - Aanvullende onderdelen schuiven drie kwartalen door. 	16, 17, 20
4	Clustering vergunningaanvraag in 'mandjes'	Door gewijzigde aanpak voor de realisatie van Heracless Groen-Staal is de beoogde strategie van vergunningaanvraag in verschillende 'mandjes' ook gewijzigd. Dit om de verschillende realisatiefasen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Verdere uiteenzetting wordt gegeven in kader: Clustering vergunningaanvraag in 'mandjes': Meerdere vergunningaanvraagprocedures.	21
Bijlage 1	Technologische beschrijving DRP-EAF	De technologische beschrijving van de nieuw te bouwen installaties is aangepast naar de DRP-EAF configuratie.	24
Bijlage 2	Onderzoeken ministerie van Infrastructuur.	De status van de aanverwante onderzoeken vanuit ministerie IenW zijn geactualiseerd en de introductie van de expertgroep door het ministerie van IenW is toegevoegd	26
1-5	Ondergeschikte wijzigingen.	Op basis van deze tabel zijn binnen de kaders van wijzigingen ondergeschikte tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de Notitie Voornemen.	1 t/m 26

1. Inleiding

Aanleiding: reductie van CO₂ en een gezondere leefomgeving in de IJmond

De reductie van broeikasgassen is één van de belangrijkste prioriteiten en opgaven van onze tijd. In 2016 heeft de Europese Unie (EU) mede namens Nederland het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Doel van het akkoord is om de opwarming van de aarde te beperken. Om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen zijn afspraken in Europa gemaakt.

De EU-lidstaten hebben met elkaar afgesproken dat de EU in 2030 minimaal 55% minder moet uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 wil de EU klimaatneutraal zijn. Nederland heeft deze doelstellingen omarmd (Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' 15 december 2021) en staat daarmee voor een grote opgave voor CO₂-reductie, energietransitie en verduurzaming.

De provincie Noord-Holland (hierna: de provincie) vindt het belangrijk om te werken aan een veilige en gezondere leefomgeving in de regio IJmond. Het is daarvoor belangrijk om de effecten van Tata Steel IJmuiden (hierna: Tata Steel) op de leefomgeving zoveel mogelijk te verminderen. Door emissies naar lucht, water, bodem en van geluid te reduceren. Tata Steel is met het project Heracless-Groen Staal voornemens in te zetten op CO₂-reductie, energietransitie, verduurzaming en een gezondere leefomgeving.

Gezondheid en gezondere leefomgeving

De gezondheid van mensen wordt bepaald door een veelheid aan factoren: Erfelijke aanleg, leefstijl en door omgevingsfactoren, waaronder de leefomgeving. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving waar bewoners zich prettig voelen, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de negatieve invloed van milieufactoren zo klein mogelijk is.

Het project Heracless-Groen Staal is belangrijk voor een gezondere leefomgeving in de regio IJmond. Met “gezondere leefomgeving” wordt in de gepubliceerde stukken over Heracless-Groen Staal bedoeld dat door het project Heracless-Groen Staal de invloed van Tata Steel op de leefomgeving minder wordt op het gebied van de volgende (gezondheids)aspecten:

- Fijnstof
- Stikstofdioxiden (NO_x)
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (waaronder PAK en zware metalen)
- Hinder (grofstof, geur, geluid, licht)
- Omgevingsveiligheid

Om te kunnen zeggen dat de leefomgeving gezonder wordt moet door Heracless-Groen Staal het effect vanuit Tata Steel op deze aspecten verminderen. Het is mogelijk dat niet op ieder individueel aspect een vermindering plaatsvindt. Ook in dat geval kan er nog steeds sprake van een gezondere leefomgeving, omdat het gaat om het totale effect op de leefomgeving. Het MER moet inzicht geven in de emissiereductie op deze aspecten, die wordt beoordeeld door de Omgevingsdienst NZKG en de commissie m.e.r.

Voor de industrie in Nederland liggen er grote kansen en uitdagingen op het vlak van CO₂-reductie, energietransitie en verduurzaming. De Expression of Principles van 15 juli 2022¹ is een gezamenlijke uitdrukking van het belang dat Tata Steel en de overheden (de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) en van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) en de provincie) toekennen

¹ Brief “Afspraken met Tata Steel Nederland over CO₂-reductie en verbetering leefomgeving”, Kamerstuk 32813 nr. 1082

aan een meer duurzame en schone productie van staal in Nederland. Verder onderschrijft het ministerie van EZK de maatschappelijke relevantie van het staalbedrijf op het gebied van milieu, innovatie, klimaat en werkgelegenheid².

Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap in transitie naar Groen Staal

Tata Steel heeft zich ten doel gesteld in 2045 CO₂-neutraal te zijn en is voornemens in te zetten op productie van staal op basis van eerst aardgas en in een latere fase, zodra dit beschikbaar is, ook op basis van waterstof. Deze technologie in combinatie met elektrische ruwijzerovens wordt Groen Staal genoemd en is minder belastend voor de omgeving. Met Groen Staal wordt het proces van staalproductie middels kolen (kooks) vervangen.

De eerste stap naar Groen Staal wordt Heracless-Groen Staal genoemd. Heracless-Groen Staal leidt samen met het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 tot een afname van de CO₂-emissies met ongeveer 5 megaton per jaar (dit is circa 20% van de doelstelling voor de Nederlandse Industrie als geheel). En tot een afname van andere emissies zoals van fijnstof en PAK's. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving.

Gefaseerde transitie naar groen staal

Figuur 1. Schematisch overzicht stappenplan van Tata Steel om te komen tot groene staalproductie, met daarin als eerste stap voor 2030 de realisatie van het Heracless-Groen Staal project.

Benodigde besluiten en toestemming uitvoering Heracless-Groen Staal

Voordat Project Heracless-Groen Staal kan worden uitgevoerd, zijn vergunningen, een projectbesluit en een Milieueffectrapportage (MER) nodig. Volgens de huidige planning verwacht Tata Steel de eerste vergunningen eind 2024 aan te vragen. De Omgevingswet zal op 1 januari 2024 in werking treden. De besluitvorming over Heracless-Groen Staal zal onder de Omgevingswet in procedure worden gebracht waarbij gebruik wordt gemaakt van het instrument projectbesluit. Met dit project wordt gewerkt in de geest van de Omgevingswet.

Voor de vergunningen die benodigd zijn voor het project is Tata Steel initiatiefnemer en aanvrager. De provincie neemt hierbij de coördinatie van de vergunningverlening ter hand. De coördinatie zorgt ervoor dat alle procedures op elkaar worden afgestemd. Ook met andere bevoegde gezagen, zoals voor de waterlozingsvergunningen die worden afgegeven door Rijkswaterstaat. Dit heeft als voordeel dat ook participatie, zienswijzen en eventueel beroep tegen verschillende bij elkaar horende besluiten gelijktijdig en gecombineerd kunnen plaatsvinden.

² Pagina 8 "Zomerbrief Maatwerk", 8 juli 2022, Kamerstuk 29826 nr. 148

Expression of Principles en maatwerkafspraken

In de “Herziene Expression of Principles Tata Steel Nederland”, die op 15 juli 2022 is ondertekend door de Minister van EZK, de Staatssecretaris van IenW, de provincie en Tata Steel, hebben partijen de nationale doelstellingen onderschreven.

In de overeengekomen Expression of Principles spreekt Tata Steel de ambitie uit om een CO₂-reductie te bewerkstelligen van 5 Mton (megaton) per jaar in 2030 en te onderzoeken of deze ambitie verder aangescherpt kan worden. De reductie van 5 Mton is een ambitieuze stap, die verder gaat dan het proportionele deel van de uitstoot van Tata Steel onder de in het coalitieakkoord aangescherpte CO₂-heffing. Hiermee levert Tata Steel een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de klimaatambities uit het coalitieakkoord.

Verder zijn in de Expression of Principles aanvullende ambities opgenomen over het verminderen van de impact van Tata Steel op de leefomgeving. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het gezonder maken van de IJmond. Daarnaast is vastgelegd om in een planning de tijdstippen en voorwaarden voor de uitfasering van bestaande installaties op te nemen in een zogenoemde “maatwerkovereenkomst”. Tenslotte zijn een aantal zaken opgenomen die relevant zijn voor de overgang naar het nieuwe productieproces. Zo streeft Tata Steel daarbij naar minimalisatie van de emissies tijdens de bouw- en ingebruikname van de nieuwe installaties. Daarnaast wordt door alle partijen het belang van een goede dialoog met omwonenden en transparante communicatie benadrukt.

Maatwerkafspraken

In het Coalitieakkoord “Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst” (15 december 2021) is een nieuwe aanpak aangekondigd om de verduurzaming van de industrie verder te versnellen: het Kabinet biedt de 10 tot 20 grootste industriële uitstoters in Nederland de mogelijkheid van de zogenaamde maatwerkeraanpak. Doel van deze aanpak is het op maat aanbieden van ondersteuning voor verduurzaming in Nederland en afspraken te maken om sneller extra CO₂-reductie te realiseren. Naast afspraken over de CO₂-reductie kunnen ook afspraken worden gemaakt over stikstofreductie en de verbetering van de leefomgeving. Tata Steel is één van deze bedrijven. In het proces om te komen tot maatwerkafspraken is de Expression of Principles de eerste stap geweest. Vanuit de maatwerkeraanpak van het Rijk wordt ook met Tata Steel gesproken over mogelijke bovenwettelijke milieumaatregelen. Toekomstige aanvullende milieumaatregelen die hieruit voort kunnen komen volgen een apart proces en maken geen onderdeel uit van voorliggende projectprocedure Heracless-Groen Staal. Meer informatie over de maatwerkeraanpak is te vinden in de brief “Voortgang Maatwerkafspraken” van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 27 september 2023.

Doel van deze notitie

De publicatie van de oorspronkelijke Notitie Voornemen van 21 maart 2023 was de eerste stap in de procedure om te komen tot vaststelling van een projectbesluit en de andere benodigde besluiten. Nadien is de verkenningsfase met het daarbij behorende participatietraject gestart. Op basis van de participatie (tot heden) en voortschrijdend inzicht heeft Tata Steel de scope en het voornemen van het project Heracless-Groen Staal aangepast. Dit leidt tot wijzigingen in de Notitie Voornemen. Met deze Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal maken initiatiefnemer Tata Steel en het coördinerend bevoegd gezag, Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland (hierna: Gedeputeerde Staten), het gewijzigde voornemen Heracless-Groen Staal bekend. Naar aanleiding van het gewijzigde voornemen vindt aanvullende participatie plaats. Deze participatie bouwt voort op de participatie die eerder heeft plaatsgevonden. Meer informatie daarover staat in het aangevulde participatieplan.

Samenhangende documenten start projectprocedure Heracless-Groen Staal

Het voorliggend document is onderdeel van vier documenten die samen de start vormen van de projectprocedure en in samenhang met elkaar gelezen moeten worden. Dit betreft de volgende documenten:

1. *Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie (KVVP)*
In dit document wordt een korte kennisgeving gegeven over het voornemen Heracless-Groen Staal en over de participatie.
2. *Notitie Voornemen Heracless–Groen Staal*
Deze notitie beschrijft wat het voornemen van het project Heracless-Groen Staal precies inhoudt, waarom het project belangrijk is en wat de benodigde procedures zijn.
3. *Participatieplan Heracless–Groen Staal*
In het participatieplan staat hoe Tata Steel omgeving en belanghebbenden betreft bij het project Heracless-Groen Staal en hoe, waar en wanneer u kunt participeren.
4. *Werkwijze participatie projectbesluit Heracless–Groen Staal*
In dit document staat in detail wat de rolverdeling is tussen de provincie Noord-Holland en Tata Steel bij de participatie en hoe de provincie Noord-Holland haar rol hierbij invult.

Leeswijzer

Deze notitie beschrijft de plannen en opgave van het project en vormt het startpunt van de benodigde procedures voor het project en de participatie.

- In hoofdstuk 2 wordt nut en noodzaak van het project nader toegelicht.
- In hoofdstuk 3 is het projectvoornemen Heracless-Groen Staal verder toegelicht.
- Hoofdstuk 4 geeft weer welke procedures en de daarbij behorende stappen moeten worden doorlopen.
- In hoofdstuk 5 wordt een doorkijk naar de participatie gegeven.

2. Nut en noodzaak

Voor het project Heracless-Groen Staal is het voornemen gebruik te maken van het projectbesluit (dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4). Er zijn voorwaarden verbonden aan het gebruik van dit instrument. Onderdeel van deze voorwaarden is dat het project Heracless-Groen Staal voldoet aan doelstellingen van het provinciale beleid en publieke belangen dient.³ Dit is in dit hoofdstuk uitgewerkt onder “provinciaal belang”. In dit hoofdstuk is daarnaast opgenomen wat de belangen zijn voor Heracless-Groen Staal vanuit het nationale perspectief en vanuit het perspectief van Tata Steel.

Nationaal belang

Klimaatakkoord 2030

Nederland wil de CO₂-uitstoot in 2030 met minimaal 55 procent verminderen en in 2050 CO₂-neutraal zijn. Tata Steel wil met het project Heracless-Groen Staal haar jaarlijkse CO₂-emissies in 2030 met ongeveer 5 megaton verminderen. Dit is circa 20% van de doelstelling van de Nederlandse Industrie als geheel.

Nationaal Waterstof Programma en Cluster Energiestrategie

Project Heracless-Groen Staal is als eerste onderdeel van het grotere plan Groen Staal een belangrijk vliegwiel voor de verdere verduurzaming van het Noordzeekanaal gebied (NZKG-gebied). Een grote en stabiele vraag naar waterstof van Tata Steel maakt de productie van waterstof aantrekkelijk en helpt om de daarvoor benodigde infrastructuur rendabel te maken. Andere partijen in het NZKG-gebied kunnen daar vervolgens ook van profiteren. Dit sluit aan bij onder andere de Cluster Energiestrategie (CES) 2.0 Noordzeekanaalgebied en het Nationaal Waterstof Programma (NWP). Heracless-Groen Staal en de route naar groen staal van Tata Steel zijn zelf ook onderdeel van de CES Noordzeekanaalgebied.

Leefomgeving en gezondheid omwonenden

In de kamerbrief “Maatwerk aanpak verduurzaming industrie”⁴ is benadrukt dat inspanningen van de overheid in het faciliteren van de transitie van de industrie niet alleen afhankelijk zijn van de bijdrage die bedrijven doen aan de CO₂-reductie, maar ook aan aanverwante beleidsdoelen. Dit betreft onder meer de verbetering van de leefomgeving en gezondheid van omwonenden.

Provinciaal belang

Omgevingsvisie NH2050: CO₂-reductie

In de Omgevingsvisie NH2050 is de ambitie vastgelegd om in 2050 een klimaatneutrale en volledig circulaire provincie te zijn. Dit is in lijn met de nationale doelstellingen en het Klimaatakkoord voor 2030. In de Omgevingsvisie NH2050 is verder voor het Noordzeekanaalgebied opgenomen dat de energietransitie, waar Heracless-Groen Staal een onderdeel van is, een leidend ruimtelijk principe is. Het Project Heracless-Groen Staal past binnen de doelstellingen van de Omgevingsvisie NH2050 van de provincie Noord-Holland en de daarin gestelde opgaven voor CO₂-reductie.

Gezondere leefomgeving in de IJmond

De huidige staalproductie op basis van kolen die bij Tata Steel wordt toegepast, leidt tot emissies van (fijn)stof, geur, geluid en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De nieuwe fabrieken die middels het project Heracless-Groen Staal gerealiseerd worden stoten minder schadelijke stoffen uit dan de huidige fabrieken die op basis van kolen (kooks) staal produceren. De Kooks- en gasfabriek 2 en Hoogoven 7 worden met het project Heracless-Groen Staal uit bedrijf genomen. De nieuwe installaties van Heracless-Groen Staal zullen aan de meeste recente milieunormen moeten voldoen.

---

³ In een brief van 14 december 2022 (“Inzet provinciaal instrumentarium verduurzaming Tata Steel”) heeft Gedeputeerde Staten van Noord-Holland al verklaard dat met het project Heracless-Groen Staal als onderdeel van Groen Staal een publiek en provinciaal belang dient.

⁴ “Zomerbrief Maatwerk”, 8 juli 2022, Kamerstuk 29826 nr. 148

Met het project Heracless-Groen Staal - en de algehele transitie naar groen staal - wordt een belangrijke stap gezet in een traject dat bijdraagt aan de verdere reductie van emissies naar de omgeving van Tata Steel. Daarmee past dit project bij de opgave van de provincie Noord-Holland om te zorgen voor een gezondere leefomgeving in de IJmond, zoals onder meer neergelegd in het Programma Tata Steel 2020-2050: *samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond* en in het Programma Gezonde Leefomgeving.

Economisch belang & werkgelegenheid

Tata Steel is belangrijk voor de economie in de regio en in heel Nederland. Veel bedrijven zijn afhankelijk van- of verbonden aan Tata Steel; zoals klanten verder in de keten in Europa. Daarnaast is Tata Steel nauw verbonden met technisch onderwijs, technische universiteiten en ook het mbo-onderwijs (bijvoorbeeld Techport met een eigen Tata Steel Academy op mbo 3- en 4-niveau).

Ambitie en doelstelling Tata Steel

Tata Steel ziet Groen Staal als het staal van de toekomst: voor duurzaam bouwen, duurzaam vervoer, duurzame energieopwekking en in duurzame producten waarmee we ons iedere dag omringen. Bij Tata Steel vindt 90% van de huidige CO₂-emissies plaats bij de productie van ruwijzer in de hoogovens. De CO₂-emissies bij het staalproces van Tata Steel bedragen circa 6 Mton per jaar. Daarnaast worden restgassen afgevoerd naar de nabijgelegen energiecentrales van Vattenfall, voor de productie van elektriciteit voor het staalproces. De Vattenfall centrales produceren circa 6 Mton CO₂ per jaar. De totale CO₂-emissies die vrijkomen bij de staalproductie bedragen circa 12 Mton CO₂ per jaar.

Tata Steel is met de transitie naar Groen Staal een van de staalbedrijven in Europa die afscheid neemt van staalproductie met behulp van kolen. Schoon, groen en circulair zijn de doelstellingen van Tata Steel. Niet alleen op langere termijn met het project Heracless-Groen Staal maar ook nu met Roadmap Plus. De ambitie voor 'schoon' wordt nader uiteengezet in het korte termijn maatregelenpakket van de Roadmap Plus (zie voor toelichting onderstaande tekstblok). Deze notitie gaat verder over de inzet van Tata Steel op de ambities groen en schoon voor de langere termijn met het project Heracless-Groen Staal.

Roadmap Plus

Het project Heracless-Groen Staal is gericht op de middellange termijn (tot 2030). De volledige transitie naar Groen Staal op de lange termijn (volgende fase rond 2035-'37, daarna richting CO₂-neutraal in 2045). Op korte termijn heeft Tata Steel zich ook gecommitteerd aan het verminderen van de impact van de huidige activiteiten op de directe omgeving.

De belangrijkste maatregelen voor vermindering van uitstoot op de korte termijn zijn beschreven in de Roadmap Plus. De Roadmap Plus bevat een verzameling van maatregelen gericht op de reductie van geluid, geur, ZZS, (fijn)stof en licht in de leefomgeving. De hierin beschreven maatregelen worden naar verwachting voor 2025 gerealiseerd. Dit volgt een apart proces en maakt geen onderdeel uit van het project Heracless-Groen Staal. Vanuit de maatwerk aanpak van het Rijk wordt ook met Tata Steel gesproken over mogelijke bovenwettelijke milieumaatregelen in aanvulling op de Roadmap Plus. Toekomstige aanvullende milieumaatregelen die hieruit voort kunnen komen volgen ook een apart proces en maken geen onderdeel uit van voorliggende projectprocedure voor Heracless-Groen Staal.

Conclusie: Gezamenlijk maatschappelijk belang en urgentie

Met het project Heracless-Groen Staal wordt ingezet op energietransitie en reductie van CO₂ en het project draagt bij aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Een toekomstbestendig, schoon en duurzaam staalbedrijf Tata Steel in de IJmond leidt tot een betere concurrentiepositie en behoud van werkgelegenheid. Dit is in lijn met nationale en provinciale doelstellingen en met de ambitie en doelstelling van Tata Steel. Met het project Heracless-Groen Staal wordt ingezet op belangrijke en urgente maatschappelijke doelstellingen. De provincie Noord-Holland is daarom voornemens om het project Heracless-Groen Staal door een projectbesluit mogelijk te maken.

3. Nadere toelichting op het project Heracless-Groen Staal

Projectvoornemen Heracless-Groen Staal in vogelvlucht

Heracless-Groen Staal in vogelvlucht, wat houdt het project in?

Voor de nieuwe staalproductie met Heracless-Groen Staal wordt één Direct Reduction Plant (DRP) installatie en één Electric Arc Furnace (EAF) installatie gerealiseerd (samen genoemd: DRP-EAF). De DRP produceert ruwijzer wat in de bestaande Oxystaalafabriek verder behandeld kan worden. Het ruwijzer kan tevens geleverd worden aan de EAF, waarin ook schroot wordt verwerkt. Hiermee wordt staal geproduceerd. Wat de DRP en EAF installaties precies doen en hoe ze werken wordt toegelicht in bijlage 1.

De installaties vergen aanpassingen aan het Tata Steel terrein en de huidige procesvoering. Er komen nieuwe leidingen voor de aanvoer van aardgas en waterstof. Andere leidingen, wegen en spoorlijnen worden aangepast. Mogelijk zal de huidige Oxygashouder-installatie moeten worden aangepast of verplaatst. Ook voor de afvoer van koel- en proceswater wordt bezien of er aanpassingen nodig zijn. Dit leidt tot meerdere aanpassingen in de procesketen van Tata Steel. Ook de aanvoer van bouw materiaal voor de installaties zal leiden tot aanpassingen op het Tata Steel terrein. De nieuwe installaties zullen naar verwachting voor 2030 operationeel zijn en dan worden Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 uit bedrijf genomen.

De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal

De belangrijkste maatschappelijke doelen van het project Heracless-Groen Staal zijn CO₂-reductie en bijdragen aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. De voorgenomen opgave van Tata Steel is het realiseren van het project Heracless-Groen Staal. Dit betreft concreet dat voor 2030 op het terrein van Tata Steel:

- 1 Direct Reduction Plant (DRP) installatie wordt gerealiseerd;
- 1 Electric Arc Furnace (EAF) installatie wordt gerealiseerd;
- Alle bijbehorende infrastructuur voor de goede werking van de DRP-EAF installatie wordt gerealiseerd (in een enkel geval mogelijk ook buiten het terrein van Tata Steel);
- Daar waar nodig worden installaties binnen het Tata Steel terrein gesloopt danwel verplaatst die verband houden met het kunnen laten functioneren van de DRP-EAF installatie;
- Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 worden uit bedrijf genomen⁵.

De opgave als startpunt van de participatie

De opgave zoals hierboven geformuleerd onder “**De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal**” is een belangrijk onderdeel van de notitie voornemen. In het kader van de participatie bij het projectbesluit mag iedereen oplossingen aandragen voor de geformuleerde opgave. De opgave is daarmee het inhoudelijke startpunt van de participatie van het projectbesluit. Oplossingen voor de opgave dienen te passen binnen de geformuleerde kaders en randvoorwaarden.

⁵ Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 worden in een later stadium ook gesloopt. Daar wordt een apart vergunningetraject voor doorlopen, dit is geen onderdeel van het projectbesluit en de vergunningen die met het projectbesluit worden gecoördineerd.

Kaders en randvoorwaarden bij de opgave

De kaders en randvoorwaarden bij de opgave zijn bedoeld om aan te geven waarbinnen “oplossingen voor de opgave” die in het kader van de participatie naar voren worden gebracht moeten voldoen.

De kaders en randvoorwaarden bij oplossingen voor de realisatie van de opgave zijn:

- Een reductie van circa 5 megaton CO₂-emissie per jaar;
- Een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een verdere reductie van de emissies van onder meer (fijn)stof, PAK's, stikstof, geur en ZZS;
- In lijn met de Omgevingsvisie NH 2050, het programma Tata Steel 2020 – 2050: *Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond* en de intenties uit de Expression of Principles van juli 2022;
- Het project moet vóór 2030 gerealiseerd en in gebruik genomen;
- Het blijft voor Tata Steel mogelijk op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze kwalitatief hoogwaardig staal te produceren;
- De al vergunde productiecapaciteit (8 miljoen ton staal per jaar) van Tata Steel wordt niet gewijzigd en de kwaliteit van de producten blijft gewaarborgd.
- Past binnen de geldende wet-/regelgeving en beleidskaders;
- Is technisch uitvoerbaar en geografisch passend binnen het terrein van Tata Steel in IJmuiden (zoals uitgewerkt in de paragraaf ‘Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel’);
- De oplossing biedt de mogelijkheid om eerst op aardgas en later op basis van waterstof ruwijzer te maken.

Waterstof en aardgas

Tata Steel zet in eerste instantie in op het betrekken van waterstof uit het “Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied”⁶. Verwacht wordt dat bij de start van de DRP-EAF installaties nog onvoldoende waterstof beschikbaar is in het netwerk. Om toch zo snel mogelijk de DRP-EAF installaties werkend te hebben wordt gestart met gebruik van aardgas.

Zodra voldoende waterstof beschikbaar komt (het is in de eerste plaats aan Tata Steel om te zorgen voor de beschikbaarheid van waterstof), wordt dit toegepast in het productieproces. De installaties worden zo ontworpen dat ze geleidelijk kunnen overschakelen op een mix van waterstof en aardgas, in verschillende mengverhoudingen. Zo kan in de toekomst flexibel worden omgegaan met de hoeveelheid waterstof en aardgas, mede gebaseerd op beschikbaarheid⁷.

Voor de langere termijn wordt door Tata Steel onderzocht of ook productie van waterstof op of in de nabijheid van het terrein van Tata Steel mogelijk is. Waterstofproductie op het terrein van Tata Steel maakt geen onderdeel uit van dit voornemen Heracless-Groen Staal en deze procedure voor het projectbesluit (projectprocedure).

CO₂ afvang en afvoer: toekomstige afhankelijkheden

Integraal onderdeel van de te realiseren fabrieken met Heracless-Groen Staal is een installatie waarmee CO₂ wordt afgevangen. Als de beschikbaarheid van waterstof onvoldoende is bij het in bedrijf nemen van de nieuwe fabrieken, zal aardgas worden gebruikt in het productieproces. Dit gaat gepaard met meer CO₂ dan in het geval de fabrieken hoofdzakelijk op waterstof kunnen draaien.

Afhankelijk van de mate en duur waarin aardgas moet worden gebruikt is het noodzakelijk om de afgevangen CO₂ geschikt te maken voor opslag om daarmee aan de CO₂ doelstellingen te voldoen. De voorziening om CO₂ af te vangen en geschikt te maken voor opslag en die mogelijk als variant in Heracless-Groen Staal project een rol speelt, betreft een stroom van circa 700 Kton CO₂ (minder dan 10% van de huidige CO₂ uitstoot)⁸.

⁶ Zie ook: Project Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied – Voornemen en voorstel voor Participatie, 9 september 2022

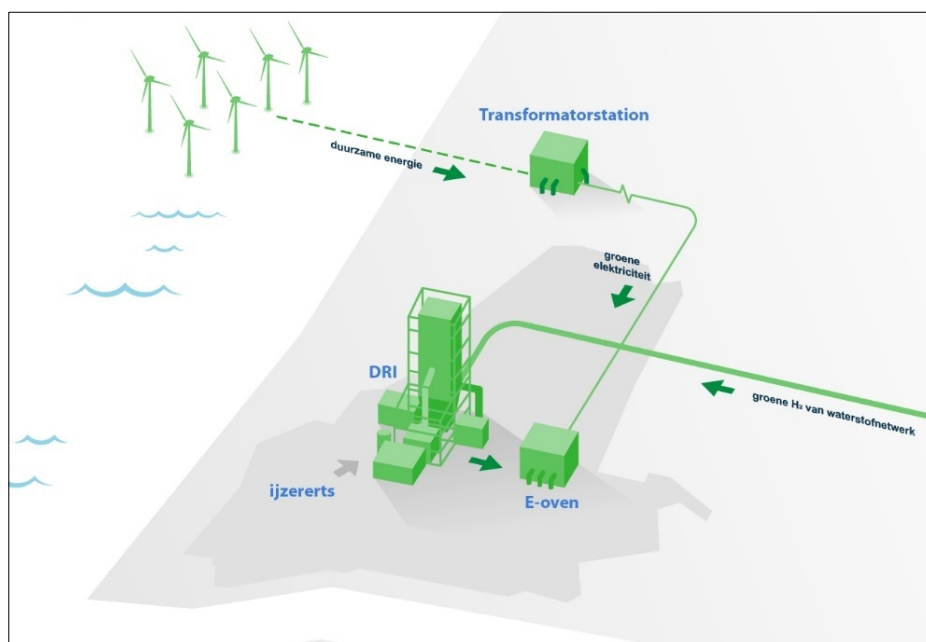
⁷ In de installaties zal (waarschijnlijk) altijd een beperkt aandeel aardgas nodig blijven.

⁸ Dit betreft dus een kleine afvanginstallatie en geen grootschalige afvang die nodig zou zijn voor het huidige productieproces.

Als blijkt dat CO₂-afvang en -transport/afvoer leidt tot noodzakelijke aanpassingen in de omgevingsplannen, zullen deze in het projectbesluit worden meegenomen. Als blijkt dat er vergunningen nodig zijn worden deze aangevraagd. Dit wordt naar verwachting in de loop van 2024 duidelijk als bekend is hoe Tata Steel invulling beoogt te geven aan de waterstofvraag en hoe de waterstofvoorziening in Nederland eruit zal komen te zien en de ruimtelijke- en milieu-impact van CO₂-transport/afvoer inzichtelijk zijn gemaakt.

Hoofdinfrastructuur voor kabels en leidingen

Het projectbesluit is gericht op het mogelijk maken van het project Heracless-Groen Staal. Met de komst van de nieuwe installaties zal de vraag naar energie toenemen. Dit kan zijn aardgas, elektriciteit en in een latere fase ook waterstof. Het aanleggen van hoofdinfrastructuur (mede ten behoeve van Heracless-Groen Staal) buiten het bedrijventerrein van Tata Steel is geen onderdeel van het projectbesluit Heracless-Groen Staal.

Figuur 2: Schematische weergave productiewijze op basis van duurzame energiebronnen

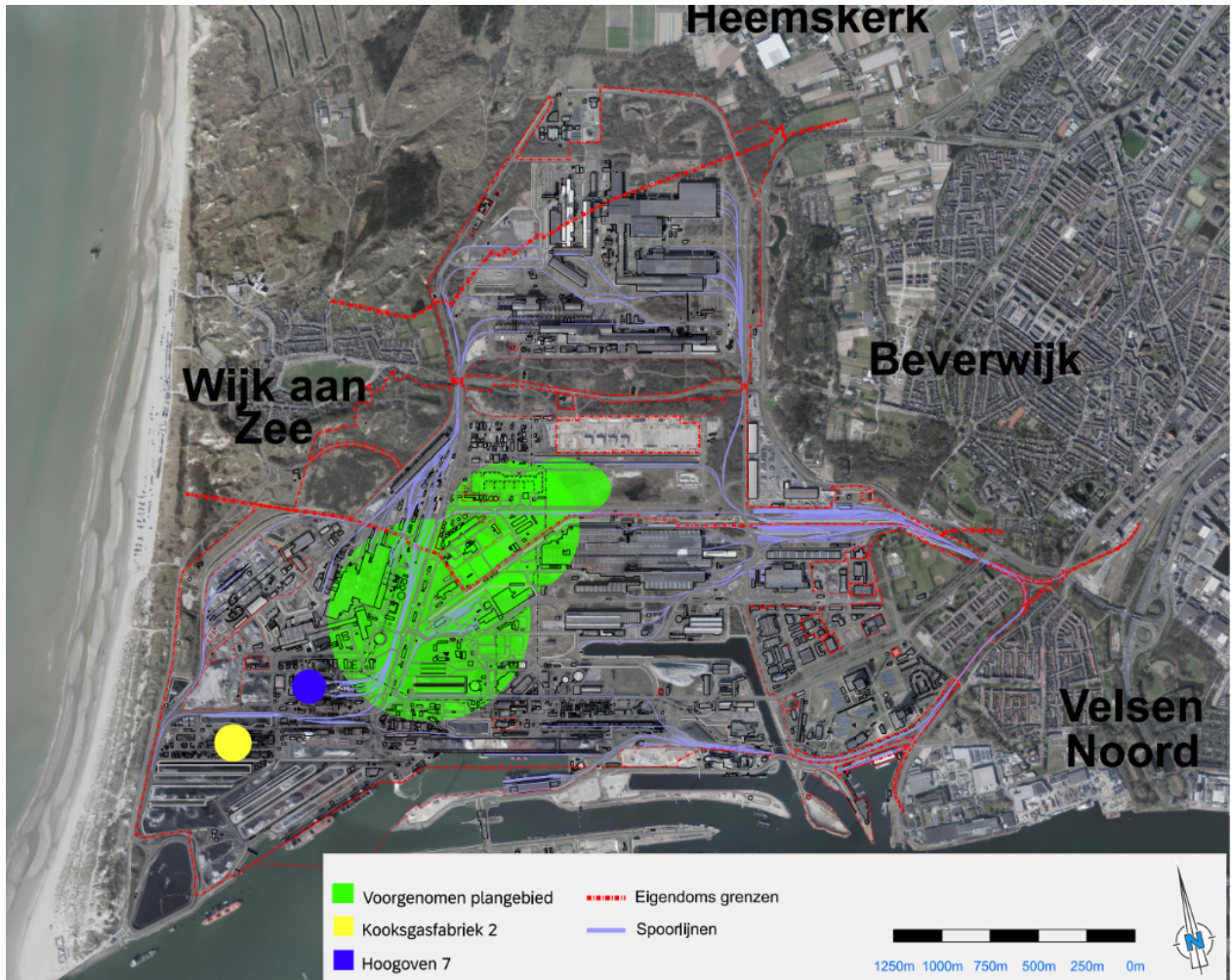
Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel

In onderstaande figuur 3 is het plangebied aangegeven van het projectbesluit Heracless-Groen Staal. Binnen dit gebied is Tata Steel voornemens om de installaties van Heracless-Groen Staal te realiseren. Zaken als leidingen en infrastructuur die onderdeel zijn van de opgave zullen deels ook buiten dit plangebied (en in een enkel geval mogelijk ook buiten het bedrijventerrein) worden gerealiseerd. De uitgangspunten die zijn gebruikt bij het selecteren van dit plangebied zijn (in willekeurige volgorde):

1. Het moet technisch mogelijk zijn de nieuwe fabrieken op de locatie goed te gebruiken aansluitend op de operatie van de andere fabrieken van Tata Steel. Dit vanwege de ligging van de Oxystaal fabriek die zal worden gevoed met ruwijzer uit de DRP-EAF;
2. Milieuaspecten (waaronder ZZS, geluid, geur, stof en NOx) en zichtlijnen zijn leidende principes;
3. Aansluitingen op het railnetwerk moeten mogelijk zijn;
4. Waterstof-connectie moet realiseerbaar zijn;
5. Aansluitingen voor energiemoeten kunnen worden aangelegd;
6. De locatie moet de juiste afmeting hebben voor de nieuwe fabrieken;
7. Het moet mogelijk zijn een tijdelijke opslag voor bouwmaterialen te creëren tijdens de bouw van de installaties;

8. De kosten moeten niet onevenredig hoog zijn ten opzichte van andere locaties, behalve als dit vanuit milieuoogpunt noodzakelijk is;
9. Transitiefase zo kort mogelijk.

Figuur 3: Plangebied voor de nieuwe DRP en EAF installaties Heracless- Groen Staal op het Tata Steel terrein

Doorkijk realisatie project Heracless-Groen Staal

Voordat de nieuwe installaties in gebruik genomen kunnen worden, moet er het nodige worden gedaan. We onderscheiden daarin vier fasen:

Fase:	Toelichting
Bouwrijp maken voor 2025	Voor de bouwfase start Tata Steel met de voorbereidingen voor de bouw, door het bouwrijp maken van het terrein. Bouwrijp maken betekent dat het terrein klaar gemaakt wordt voor de bouw. Voor het bouwrijp maken van de grond geldt niet altijd een vergunningplicht. Voor zo ver er voor Tata Steel geen vergunningplicht geldt kan al gestart kan worden met het bouwrijp maken van de grond.
Bouwfase: Q4 2025 t/m 2028	Fase waarin de DRP-EAF installatie wordt geplaatst en de infrastructuur wordt aangelegd.

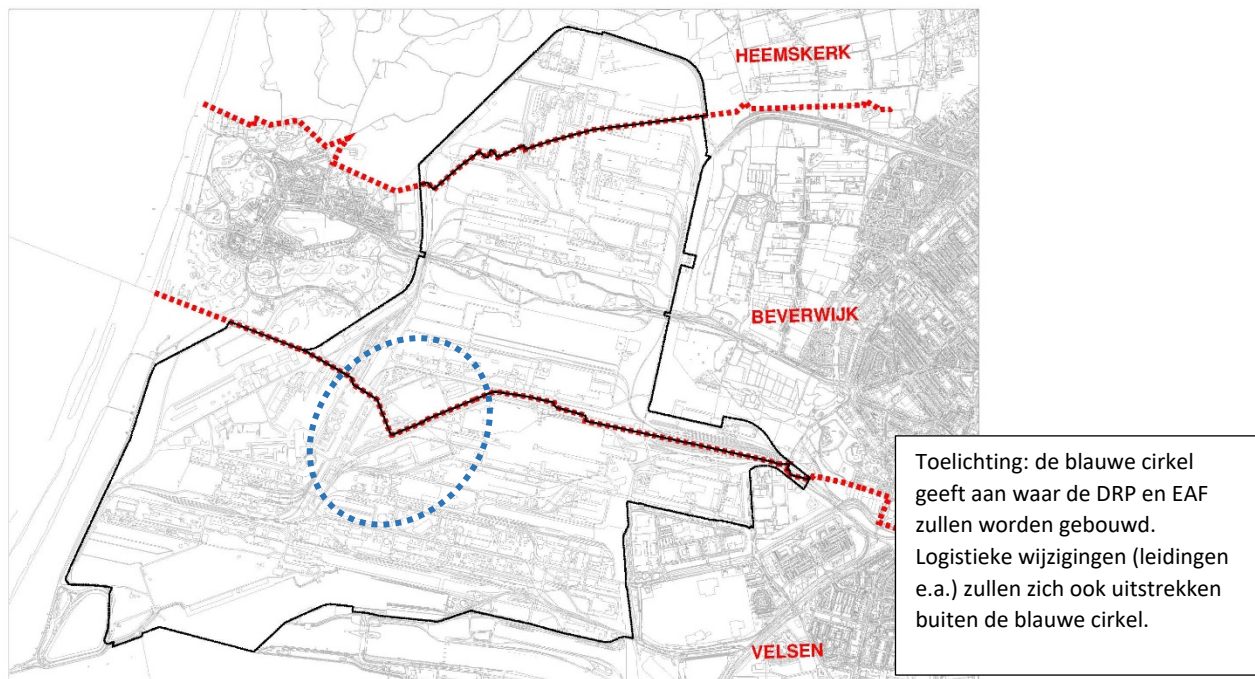

	<p>Naast het verder bouwrijp maken van het terrein waar project Heracles-Groen Staal wordt gerealiseerd worden de funderingen aangelegd. Eventuele aanpassingen of verplaatsingen van andere installaties vindt plaats. Ook zal in deze fase boven- en ondergrondse infrastructuur (kabels, leidingen en wegen) worden verlegd en zullen overige voorbereidende werkzaamheden plaatsvinden. De emissies in deze fase worden meegenomen in de vergunningaanvragen en de daarvoor op te stellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de Milieueffectrapportage (MER). Vervolgens wordt de DRP-EAF installatie gerealiseerd.</p>
<p>Transitiefase: 2029</p>	<p>Fase waarin de nieuwe installaties geleidelijk in gebruik worden genomen en Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2 geleidelijk uit bedrijf worden genomen. Deze fabrieken zijn aan het einde van deze fase volledig buiten bedrijf genomen.</p> <p>In de transitiefase zal de DRP-EAF installatie operationeel zijn samen met hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 en worden de installaties geleidelijk opgestart en uit bedrijf genomen. De emissies in die fase worden voor de vergunningaanvragen en de daarvoor op te stellen milieueffectrapportage in beeld gebracht en in de vergunningen genormeerd.</p>
<p>Operationele fase: Vanaf 2030</p>	<p>Fase waarin de nieuwe installaties operationeel zijn.</p> <p>Als de transitiefase is afgerond, neemt de DRP-EAF installatie het staalproductieproces volledig over. De gevolgen voor andere installaties op het terrein worden nader onderzocht en worden in de MER in beeld gebracht.</p>

4. Procedures

De huidige ruimtelijke situatie (bestemmingsplannen)

Het bedrijventerrein van Tata Steel strekt zich uit over drie gemeenten: Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Alle drie de gemeentes hebben een bestemmingsplan met naam: "Bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel". De bestemmingsplannen zijn voor wat betreft opzet en inhoud volledig op elkaar afgestemd. De uitvoering van het project Heracless-Groen Staal vindt plaats binnen de gemeente Beverwijk en gemeente Velsen. De begrenzingen van het plangebied, inclusief gemeentegrenzen, zijn in onderstaande afbeelding weergegeven.

Figuur 4. Overzicht gemeentegrenzen i.r.t. plangebied Heracless-Groen Staal (blauwe cirkel)

Bestemmingsplan wordt omgevingsplan

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet komt in de plaats van 26 bestaande wetten over de fysieke leefomgeving. Onder de Omgevingswet wordt het huidige instrument 'bestemmingsplan' vervangen door een 'omgevingsplan'. In deze notitie wordt verder over 'omgevingsplan' gesproken.

De beoogde ontwikkeling van Tata Steel is naar verwachting (voor zover nu bekend) in strijd met het omgevingsplan⁹ gelet op:

1. Overschrijding van de maximale bouwhoogte;
2. Mogelijk maken van aanvoer van elektriciteit, aardgas, water en waterstof;
3. Voorzieningen voor aan- en afvoer van bouwmaterialen.

Uit nadere (engineering)onderzoeken en planvorming kunnen in de loop van 2024 meer of andere afwijkingen naar voren komen. Dit zal gaandeweg het proces duidelijker worden.

Benodigde procedures

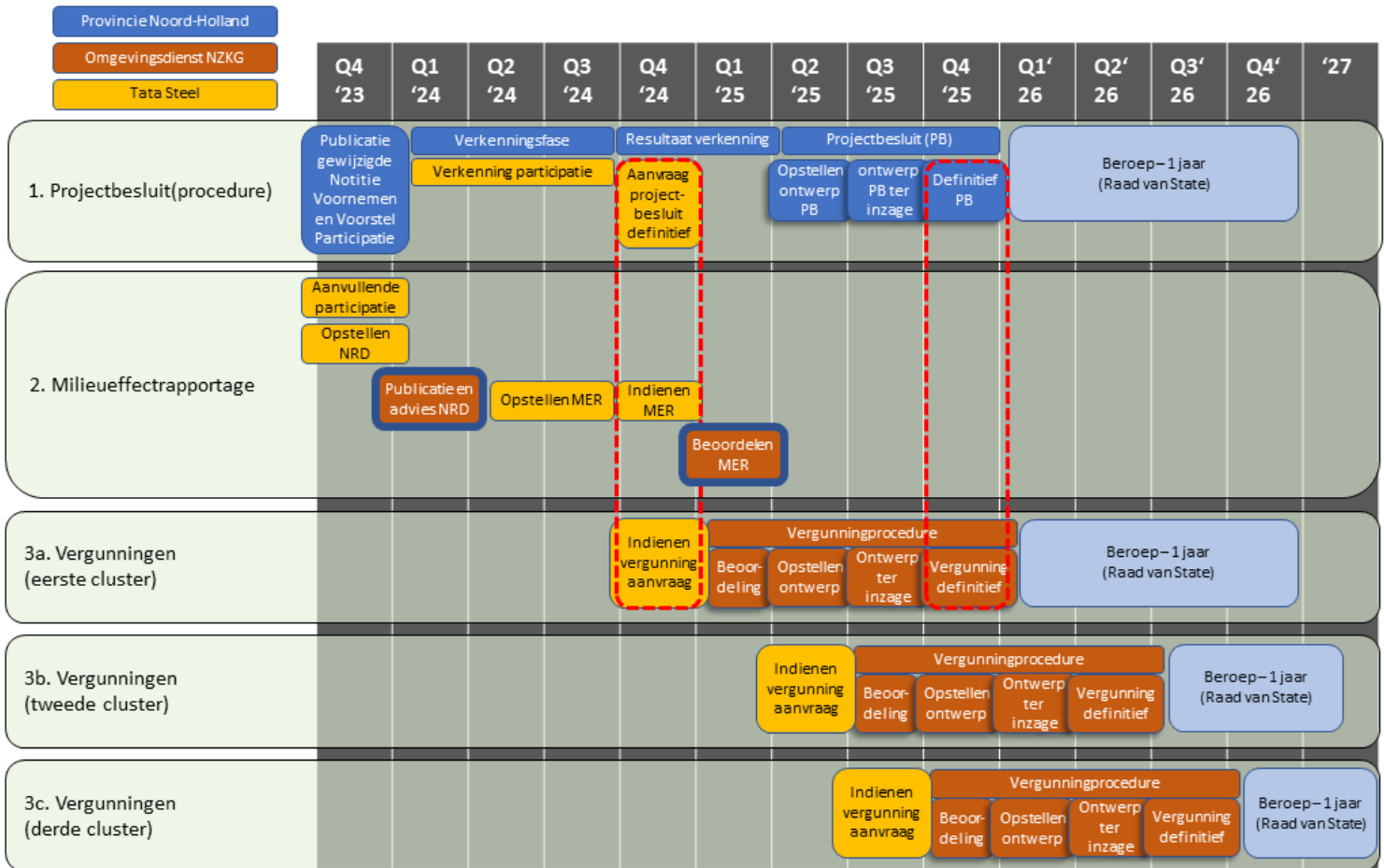
Voor de realisatie van de opgave Heracless-Groen Staal zijn verschillende procedures nodig. Er worden besluiten voorbereid over:

1. Het projectbesluit voor de aanpassing van de omgevingsplannen;

⁹ Bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel

- Vergunningen voor bouw, milieu, natuur en water (toestemmingen);
- Zowel voor het projectbesluit als voor de vergunningen moet daarnaast een m.e.r.-procedure¹⁰ worden doorlopen. Deze worden gecombineerd.

Deze procedures lopen deels tegelijk en hebben invloed op elkaar. De processtappen zijn schematisch weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: Overzicht procedures projectbesluit, Milieueffectrapportage en vergunningen

Het projectbesluit

Gedeputeerde Staten hebben met deze notitie voornemen formeel de eerdere notitie voornemen van maart 2023 voor Heracless-Groen Staal gewijzigd vastgesteld. De projectprocedure voor Heracless-Groen Staal is reeds in maart 2023 gestart en gaat nu met deze aangepaste notitie verder. Met het projectbesluit kan het omgevingsplan (of indien noodzakelijk: omgevingsplannen) waar nodig worden aangepast om het project Heracless-Groen Staal mogelijk maken. Het is uiteindelijk aan Gedeputeerde Staten om te besluiten of het projectbesluit daadwerkelijk wordt genomen. Deze notitie voornemen is de start van de procedure, nog geen ruimtelijke toestemming.

Projectbesluit voor versnelling van de procedures

Voor de toepassing van het projectbesluit moet niet alleen sprake zijn van een publiek en provinciaal belang (zie hoofdstuk 2). Het is volgens de Omgevingswet ook nodig dat het publieke en provinciale doel “niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd”¹¹.

¹⁰ M.e.r.-procedure is een procedure met als hoofddoel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten.

¹¹ Artikel 2.3 lid 2 Omgevingswet

Op een aantal ruimtelijke ordeningsaspecten zal voor de realisatie van Heracless-Groen Staal moeten worden afgeweken van het omgevingsplan (of indien noodzakelijk: omgevingsplannen). Met het provinciale projectbesluit is daar geen aparte procedure voor nodig bij de gemeenten waarbinnen Tata Steel gevestigd is (Beverwijk, Velsen en/of Heemskerk). Het alternatief voor een provinciaal projectbesluit, te weten een wijziging van de omgevingsplannen wat moeten leiden tot een gezamenlijk omgevingsplan, levert naar verwachting onvoldoende snel resultaat.

In het belang van alle betrokken partijen is het verder nodig dat de besluitvorming voor Heracless-Groen Staal zoveel mogelijk plaatsvindt bij één (overheids)loket en onderwerp is van één voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure. Dit voorkomt dat de betrokken partijen te maken krijgen met besluiten van meerdere overheden, welke uiteenlopende tijdslijnen kennen en verschillende rechtsbeschermingsprocedures en -instanties hebben, en bevordert zorgvuldigheid en transparantie. Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor het grootste deel van de vergunningen. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor de vergunningen voor directe lozingen op water. De gecoördineerde projectprocedure zorgt ook voor doelmatige en efficiënte vergunningverlening.

De toepassing van een projectbesluit sluit aan bij de brief aan Provinciale Staten “Tata Steel en route richting groen staal” van 30 maart 2022. In die brief wordt het belang van het volgen van één gecombineerde procedure onderstreept en wordt het belang van een snellere procedure aangegeven die ontstaat doordat bij beroep de zaak direct wordt voorgelegd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (i.p.v. eerst aan de rechtbank). Onder de Omgevingswet kan deze versnelling in de beroepsprocedure alleen worden bereikt met een projectbesluit. Gezien het maatschappelijk belang en de urgentie is het van groot belang dat het project Heracless-Groen Staal zo snel mogelijk wordt gerealiseerd. Een projectbesluit draagt daar in belangrijke mate aan bij.

Verkenning als eerste stap van de projectprocedure

De Omgevingswet (artikel 5.47) geeft de verplichting om, voordat een concreet projectbesluit wordt voorbereid, kennis te geven van een voornemen en om een zogenoemd verkenning uit te voeren naar de opgave (in de fysieke leefomgeving). Bij het voornemen wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om mogelijke oplossingen voor de opgave voor te dragen, waarbij uitgangspunten en randvoorwaarden worden aangegeven voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van die oplossingen. De opgave en de daarbij horende uitgangspunten en randvoorwaarden zijn geformuleerd in hoofdstuk 3.

Processtappen projectprocedure

De publicatie van de Notitie Voornemen en het voorstel voor participatie is de eerste stap in de projectprocedure. Daarna komen de volgende stappen.

1. De Verkenning

De verkenning is bedoeld om:

- a. Relevante informatie te verzamelen voor het voorgenomen projectbesluit;
- b. Eenieder in de gelegenheid te stellen mogelijke oplossingen voor de geformuleerde opgave - binnen de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3 - in te dienen en deze te onderzoeken;
- c. Als daar om wordt verzocht en het is volgens Gedeputeerde Staten nodig, kan onafhankelijk advies worden ingewonnen op ingediende oplossingen voor de opgave (onder voorwaarden en in ieder geval voor zo ver deze niet in de m.e.r.-procedure of andere onderzoeken meegenomen kunnen worden, zie verder het document “Werkwijze participatie projectbesluit Heracless – Groen Staal”).

De verkenningsfase staat daarmee ook in het teken van participatie. Deze verkenningsfase is gestart in maart 2023 met de eerdere Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal. Hoe de

participatie precies wordt uitgevoerd staat in het "Participatieplan Heracless-Groen Staal van Tata Steel". Ook het participatieplan is aangepast, in lijn met deze aangepaste Notitie Voornemen.

2. *Een definitief plan indienen ten behoeve van het projectbesluit*

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor het projectbesluit. In dit geval is ervoor gekozen dat de initiatiefnemer Tata Steel (na participatie en verkenning) bij Gedeputeerde Staten aangeeft welke planologische wijzigingen noodzakelijk zijn om een passend planologisch/juridisch kader (wijziging van de omgevingsplannen) te verkrijgen voor het project Heracless-Groen Staal. Tata Steel dient hiervoor een definitief plan in ten behoeve van het projectbesluit tot het nemen van een projectbesluit in. Hiermee vraagt Tata Steel definitief en gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten voor welke wijzigingen van de omgevingsplannen een projectbesluit nodig is voor Heracless-Groen Staal.

3. *Gedeputeerde Staten besluit over de resultaten van de verkenning*

De verkenning wordt afgerond met een besluit door Gedeputeerde Staten waarin is vastgelegd hoe de resultaten van de verkenning in het (ontwerp)projectbesluit worden opgenomen.

4. *Opstellen Ontwerp projectbesluit, zienwijzen en definitief projectbesluit*

In deze stap gaan Gedeputeerde Staten het projectbesluit opstellen. Er wordt eerst een ontwerpprojectbesluit opgesteld. Daarna kan eenieder een zienswijze indienen. De zienswijze worden betrokken bij het opstellen van het definitieve projectbesluit. Het is aan Gedeputeerde Staten om te besluiten of voor Heracless-Groen Staal met het projectbesluit daadwerkelijk de omgevingsplannen worden aangepast.

5. *Beroepsfase Raad van State*

Tegen het definitieve projectbesluit kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Geen onteigening

Voor de ontwikkeling van Groen Staal is geen onteigening voorzien. De gronden van dit projectbesluit zijn volledig in eigendom van Tata Steel IJmuiden.

De procedure bevat geen Voorkeursbeslissing

Het bevoegd gezag voor een projectbesluit kan ervoor kiezen een voorkeursbeslissing te nemen; dit is facultatief¹². Een voorkeursbeslissing is bedoeld voor complexe en ingrijpende projecten, die een brede verkenning en een vroegtijdige participatie van publiek en belanghebbende vergen, leidend tot een gedragen voorkeursrichting. In dit geval is sprake van een beperktere verkenning zonder voorkeursbeslissing omdat het project Heracless-Groen Staal Tata Steel zich afspeelt op haar eigen terrein.

Een belangrijk deel van het onderzoek naar het effect van Heracless-Groen Staal op de omgeving komt terug in het MER. De meeste details over de invulling van het project zullen worden vastgelegd in de voor Tata Steel benodigde vergunningaanvragen c.q. vergunningen.

Een projectbesluit regelt waar voor het project Heracless-Groen Staal de omgevingsplannen worden aangepast. De ontwikkeling van Heracless-Groen Staal vindt plaats op het bedrijventerrein van Tata Steel waar in de huidige situatie al sprake is van een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) voor bedrijvigheid met een hoge milieucategorie. Er zullen daarom naar verwachting beperkt aanpassingen van de omgevingsplannen nodig zijn voor Heracless-Groen Staal en een beperkte verkenning zonder voorkeursbeslissing is daarom voldoende.

---

¹² Het is alleen verplicht bij enkele projecten van nationaal belang (artikel 5.4 Omgevingsbesluit).

Vergunningverlening

De vergunningverlening voor Heracless-Groen Staal wordt door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) namens de provincie Noord-Holland uitgevoerd. Voor de beoogde nieuwe installaties is voor het onderdeel water Rijkswaterstaat namens de minister van IenW het bevoegd gezag. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor de vergunningen voor directe lozingen op water en de inname van water. Voor wateractiviteiten met betrekking tot bouwen op/naast waterkeringen is het waterschap of Rijkswaterstaat bevoegd gezag, afhankelijk van wie eigenaar van de waterkering is. Voor vergunningen met betrekking tot Natura-2000 activiteiten worden de taken namens de provincie Noord-Holland uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

Processtappen vergunning

De vergunningprocedure kent de volgende stappen.

1. *Indienen aanvraag*
Tata Steel dient de vergunningaanvragen in bij het bevoegd gezag.
2. *Opstellen ontwerp vergunningen, zienswijzen en definitieve vergunningen*
Deze vergunningaanvragen worden vervolgens gecoördineerd door de OD NZKG in behandeling genomen. De bevoegde gezagen toetsen de aanvragen aan de hand van de geldende wet- en regelgeving en stellen de ontwerpvergunningen op. Daarna kan eenieder een zienswijze indienen. De zienswijze worden betrokken bij de definitieve besluitvorming op de vergunningaanvragen. Het is aan de verschillende bevoegde gezagen of de vergunningen daadwerkelijk worden verleend.
3. *Beroepsfase Raad van State*
Tegen de definitieve vergunningen kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Bouwrijp maken voor 2025

Voor 2025 start Tata Steel met de voorbereidingen voor de bouw, door het bouwrijp maken van het terrein. Bouwrijp maken betekent dat het terrein klaar gemaakt wordt voor de bouw. Voor het bouwrijp maken van de grond geldt niet altijd een vergunningplicht. Voor zover er voor Tata Steel geen vergunningplicht geldt kan al gestart kan worden met het bouwrijp maken van de grond.

Bouwen Q4 2025-2028

Als de vergunningen eenmaal zijn verleend, kan Tata Steel volgens de planning in Q4 2025 beginnen met bouwen. Lopende een eventuele beroepsfase tegen de vergunningen is bouwen – onder de voorwaarden van de vergunning - in principe toegestaan, maar voor rekening en risico van Tata Steel.

Clustering vergunningaanvraag in ‘mandjes’: Meerdere vergunningaanvraagprocedures

Voor de gecoördineerde procedure is het van belang dat de vergunningaanvragen die bij elkaar horen gelijktijdig worden ingediend, zodat deze gelijktijdig behandeld kunnen worden. In de praktijk kan dit ertoe leiden dat de laatst beschikbare vergunningaanvraag de gehele procedure kan vertragen. Om dit te voorkomen is het mogelijk de vergunningaanvragen in een (beperkt) aantal clusters in te dienen. De clusters worden vaak aangeduid als ‘mandjes’.

In dit stadium van het project is nog niet definitief bekend welke vergunningen nodig zijn. Daarom is ook nog geen definitieve indeling in ‘mandjes’ te maken. Op dit moment is het voornemen van Tata Steel op hoofdlijnen om de vergunningen per hoofdinstallatie of onderdeel samen te voegen in één mandje (dus een mandje voorbereidende zaken zoals verplaatsingen, een mandje DRP, een mandje EAF etc.) Hiermee wordt zo goed als mogelijk aangesloten op de kritieke planning voor de bouw waardoor de doorlooptijd zo kort mogelijk wordt gehouden. Dit is op hoofdlijnen weergegeven in de planning (figuur 5). In de praktijk kan de precieze samenstelling van de mandjes afwijken.

Dit is anders dan eerder voorzien (vorige Notitie Voornemen, maart 2023). In het algemeen is het gebruikelijk om in ‘mandje 1’ de vergunningen te doen die het meest raken aan de kern van het project en die beschouwd kunnen worden als de meest fundamentele toestemmingverlening voor het project. Dat zou betekenen alle milieu- en alle bouwvergunningen voor alle installaties in één mandje. En vervolgens in een later stadium worden de vergunningen aangevraagd (‘mandje 2’) die te maken hebben met aanleg- en uitvoeringswerkzaamheden. De nu voorziene werkwijze past naar verwachting echter beter bij de planning voor de bouw en (engineering) uitwerking van Tata Steel.

Het gaat hier om een efficiënt en slim proces van vergunningen aanvragen. Dit heeft verder geen invloed op de totale planning naar het operationeel worden van Heracless-Groen Staal.

Milieueffectrapport (MER)

Voor het project Heracless-Groen Staal zullen de effecten op het milieu worden onderzocht. De effecten worden beschreven in een Milieueffectrapport (MER). Tata Steel stelt het MER op. Deze wordt beoordeeld door de provincie en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Voorafgaand aan het opstellen van het MER wordt een Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) opgesteld. Hierin worden de kaders van het op te stellen MER vastgelegd. Onder andere wordt hierin vastgelegd:

1. Nadere uitwerking van de kaders voor Heracless-Groen Staal;
2. Welke varianten voor de opgave onderzocht gaan worden;
3. Effecten van Heracless-Groen Staal in bouw, transitie en operationele fase.

De NRD vormt de basis voor het op te stellen MER. Eenieder krijgt te zijner tijd de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de NRD.

Na vaststelling van de NRD wordt het MER opgesteld. Het MER wordt samen met de aanvraag voor de vergunning eind 2024 opgeleverd en gebruikt voor de vergunningprocedures. Daarnaast wordt het MER gebruikt voor het opstellen van het (ontwerp)projectbesluit Heracless-Groen Staal. De mogelijkheden voor inspraak op de NRD en het MER worden nader uiteengezet in het participatieplan.

Processtappen m.e.r.

De m.e.r.-procedure kent de volgende stappen:

0. *Tata Steel stelt in participatie met de omgeving de Mededeling voornemen en Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op*

Dit is geen formele of verplichte stap, maar een eigen actie van Tata Steel in kader van goede participatie. Desgewenst kan hier de term “concept NRD” worden gehanteerd, maar dit is geen formele term.

1. *Mededeling voornemen en concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) indienen bij bevoegd gezag*
Tata Steel informeert het bevoegd gezag over het voornemen om een project uit te voeren dat mer-plichtig is. Tata Steel voegt hierbij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).
2. *Ter inzage leggen NRD; advies Commissie m.e.r.*
De NRD wordt gepubliceerd door het bevoegd gezag en ter inzage gelegd; eenieder kan zienswijzen indienen. Ook vraagt het bevoegd gezag advies aan de Commissie m.e.r. en andere wettelijke adviseurs.
3. *Advies van het bevoegd gezag over reikwijdte en detailniveau*
Het bevoegd gezag geeft aan Tata Steel advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Het bevoegd gezag betreft hierbij de ontvangen zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. en andere instanties.
4. *Opstellen MER*
Tata Steel stelt het MER op.
5. *Indienen MER met vergunningaanvraag/ opleveren MER voor projectbesluit*
Tata dient het MER in bij de vergunningaanvraag, en levert het ook op aan GS als input voor het ontwerp projectbesluit.
6. *Toetsing*
Het MER wordt getoetst door de provincie en de OD NZKG, ondersteund met advies van de Commissie voor de m.e.r.. Hierna loopt de procedure voor het MER samen op met de procedures voor afronding van de vergunning en het projectbesluit.

Naast het MER dat door Tata Steel moet worden opgesteld zijn er vanuit het ministerie van IenW twee onderzoeken omtrent de transitie naar groen staal bij Tata Steel en is er een onafhankelijke ‘Expertgroep IJmond’ opgericht die het ministerie van IenW gaat adviseren over gezondheidsvraagstukken in de IJmond in relatie tot de uitstoot van Tata Steel. Meer informatie over deze onderwerpen zijn opgenomen in bijlage 2.

Toepassen Provinciale Coördinatie­regeling: terugvaloptie

Tata Steel heeft de provincie zekerheidshalve gevraagd om naast de projectprocedure ook de provinciale coördinatie­regeling (PCR) als bedoeld in afdeling 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening (huidige regelgeving) toe te passen bij de voor Hera­class-Groen Staal benodigde vergunningen. In tegenstelling tot het projectbesluit ligt de bevoegdheid voor het toepassen van de PCR bij PS.

De door Tata Steel gevraagde PCR is bedoeld als “terugval optie” voor het geval de Omgevingswet verder wordt uitgesteld (concreet tot ná het moment van de formele vergunningaanvraag door Tata Steel). Zonder PCR zou in die situatie de vergunningverlening moeten starten onder de huidige wetgeving zonder coördinatie. Of er moet worden gewacht tot invoering van de Omgevingswet zodat het projectbesluit toegepast kan worden. Dat leidt in beide gevallen tot forse vertraging; realisatie voor 2030 wordt dan zeer waarschijnlijk onhaalbaar. Provinciale Staten hebben daarom tijdens de PS vergadering van 30 mei 2023 de PCR van toepassing verklaard op het project Hera­class-Groen Staal¹³.

---

¹³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-11266.html>

Een (mogelijk) uitstel van de Omgevingswet zal de planning van Heracless-Groen Staal daardoor niet frustreren.

Met het Eerste Kamer besluit van 14 maart 2023¹⁴ tot invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de kans dat de invoering van Omgevingswet verder wordt uitgesteld klein geworden. De PCR is daarom waarschijnlijk niet nodig.

Conclusie

Meerdere procedures noodzakelijk voor project Heracless-Groen Staal

Voor Heracless-Groen Staal zijn de volgende besluiten nodig:

1. Het projectbesluit voor het wijzigen van omgevingsplannen;
2. Vergunningen voor bouw, milieu, water en natuur (toestemmingen).

Voor de vergunningen en het projectbesluit wordt een Milieueffectrapport opgesteld. Om de kwaliteit van de uitkomst te waarborgen zullen deze trajecten nauwkeurig worden afgestemd in de procedure voor het projectbesluit, gecoördineerd door de provincie.

5. Verkenning en participatie

De participatie is verder uitgewerkt in twee documenten:

- Het “Participatieplan Heracless-Groen Staal” van Tata Steel. In dit plan zijn de participatiemomenten uitgewerkt en wordt in meer detail uitgelegd hoe in de participatie de verkenning van het projectbesluit, de m.e.r.-procedure en de vergunning(aanvraag) samenkomen.
- De “Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal Tata Steel”: Dit document bevat een korte samenvatting van de participatie aanpak en geeft weer hoe de taken en rollen zijn verdeeld tussen de provincie en Tata Steel. Dit document is door de provincie vastgesteld.

---

¹⁴ https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20230314/omgevingswet_gaat_in_op_1_januari

Bijlage 1: Introductie Direct Reduced Iron technologie als groene strategie voor staalproductie

Op de traditionele manier wordt ruwijzer uit ijzererts ontsloten en gesmolten in een hoogoven door het gebruik van gas uit steenkool. Met behulp van de nieuwe techniek wordt ijzer uit ijzererts ontsloten door het gebruik van aardgas of waterstof. Dit wordt aangeduid als de "Direct Reduced Iron" (DRI) technologie en vindt plaats in een Direct Reduction Plant (DRP). Het ontsloten ijzer moet dan nog wel gesmolten worden in een elektrische oven. Dit kan in een elektrische boogoven (Electric Arc Furnace). Voor het vervangen van een hoogoven worden zodoende twee installaties voorzien, de Direct Reduction Plant (DRP) en de Electric Arc Furnace (EAF).

Wat zijn de DRP en EAF installaties?

De DRP en EAF hebben de volgende karakteristieken:

- Direct Reduction Plant/DRP.
Deze installatie maakt Direct Reduced Iron (DRI, de naam van het product): in de installatie vindt reductie van ijzererts pellets plaats met behulp van synthesegas (uit aardgas), danwel een mengsel van synthesegas en waterstof. Dit proces wordt wereldwijd al op grote schaal toegepast (met name met de inzet van aardgas) en is zodoende snel inzetbaar. Bij voldoende beschikbaarheid van waterstof kan de DRP bijna volledig op waterstof draaien (maximaal 80% waterstof).
- Electric Arc Furnace/EAF (elektrische boogoven).
Een EAF is een type oven dat wordt gebruikt voor het smelten van metalen. Dit kan DRI zijn, afkomstig van de DRP, maar ook gerecycled staal (schroot) kan in de EAF verwerkt worden. De installatie werkt door een elektrische boog te gebruiken om het materiaal tot het smeltpunt te verwarmen. De oven bestaat uit een groot vat, meestal gemaakt van staal, dat is bekleed met vuurvast materiaal om de hoge temperaturen te weerstaan. Het te smelten materiaal wordt in het vat geplaatst en er ontstaat een elektrische boog tussen het materiaal en de elektroden. De warmte die door de boog wordt gegenereerd, smelt het materiaal, dat vervolgens uit de oven kan worden gegoten.

De DRP-EAF combinatie produceert vloeibaar staal, wat in de Oxystaalafabriek verder behandeld zal worden. Naast de DRI technologie blijft Tata Steel met behulp van Hoogoven 6 ruwijzer produceren, wat in de Oxystaalafabriek wordt omgezet in vloeibaar staal. Het staal dat gemaakt wordt uit hoogovenijzer heeft niet dezelfde samenstelling als het staal dat gemaakt wordt in een EAF. Daarom zijn er aparte routes in de Oxystaalafabriek over de panbehandelings-installaties nodig. Panbehandelings-installaties worden gebruikt om ruw vloeibaar staal te behandelen en te zuiveren waarbij het wordt omgezet in specifieke staalkwaliteiten. Bij het Heracless project hoort daarom ook de bouw van een aantal nieuwe panbehandelings-installaties. Ook na deze tweede behandeling van het vloeibaar staal zullen de uiteindelijke staalkwaliteiten gemaakt via de Hoogoven en de DRP-EAF combinatie van elkaar verschillen.

Configuratie

In het Heracless project wordt één nieuwe DRP-installatie en één nieuwe EAF installatie geplaatst. Deze installaties vervangen Hoogoven 7 en Kook-en Gasfabriek 2. Dat betekent dat deze twee laatste installaties worden uitgeschakeld.

Gefaseerde transitie naar groen staal

Circulariteit

Met de EAF als onderdeel van deze nieuwe configuratie is het doel om het aandeel gerecycled staal te verhogen van het huidige 20% tot 30% in 2030. Mogelijk kan het circulariteitspercentage verder toenemen naar maximaal 50% afhankelijk van de technische uitwerking in een volgende stap.

Complexe realisatiefase en transitiefase

De componenten van de DRI-EAF technologie dienen gebouwd te worden op het huidige terrein van Tata Steel IJmuiden en in het hart van het staalbedrijf, terwijl de wens is om de staalproductie zo veel mogelijk ononderbroken door te laten gaan. Dit leidt tot een complexe puzzel van ruimtegebruik, klaarmaken van terreinen voor de nieuwe installaties, het bouwen en opstarten van deze installaties, het koppelen van nieuwe installaties aan bestaande en nieuwe infrastructuur en het afschakelen en verwijderen van bestaande installaties. Voor het gebruik van de DRP-EAF installaties zullen aanpassingen nodig zijn voor de aanvoer van onder andere elektriciteit, aardgas, waterstof, schrot en de afvoer van gassen naar Vattenfall. Bij het ontwerp wordt er rekening gehouden dat de nieuwe DRI-technologie start op basis van aardgas. De inzet is om daarna aardgas zoveel mogelijk te vervangen door waterstof zodra dit beschikbaar is.

Locatiekeuze voor DRP en EAF

De locatie voor de DRP en EAF is gekozen op basis van drie criteria:

- nabijheid van de Oxystaalfabriek (om de logistiek ter plaatse te verminderen en energieverliezen als gevolg van koeling van vloeibaar staal te minimaliseren);
- beperking van bouw- en bedrijfslawaaï voor burenen;
- huidige aanwezigheid van on-site installaties en de daarmee samenhangende moeilijkheden om deze te vervangen of te verplaatsen.

Op basis van deze criteria is het voornemen om het DRP-perceel in het midden van de huidige site te plaatsen, wat de potentiële hinder voor burenen minimaliseert. De DRP wordt via een transportsysteem op de EAF aangesloten. Er is een beperkt aantal installaties die moeten worden verplaatst of vervangen. Aansluitend is het voornemen om het EAF-perceel aan de zuidzijde van de huidige Oxystaalfabriek te plaatsen, in de nabijheid van de exploitatie (ter voorkoming van het verlies van energie) en op een zo groot mogelijke afstand tot Wijk aan Zee.

Overige aanpassingen in het staalproces en aan- en afvoer voorzieningen

Voor de realisatie van het Heracless project zijn op het Tata Steel terrein meerdere ondersteunende activiteiten nodig. Voor de realisatie van deze activiteiten worden meerdere clusters voorzien, die elkaar beïnvloeden in ruimte en tijd. Voor het functioneren van de DRP en EAF is het van belang dat:

- Nieuwe aanvoerleidingen voor aardgas en waterstof worden ontwikkeld;
- De aanvoer en opslag van schroot wordt aangepast;
- De verwerking van bijproducten (slakken) wordt aangepast;
- De afvoer van afgevangen CO₂ wordt geregeld.

Verder ontstaan er veranderingen in het huidige productieproces. De samenstelling en hoeveelheid van het procesgas verandert, wat gevolgen heeft voor onderdelen in het staalproductieproces die daarop zijn aangepast en voor de elektriciteitsopwekking bij Vattenfall.

Transitiefase

Het is voor Tata Steel van belang dat het productieproces wordt voortgezet tijdens de voorbereiding, bouw en testfase van de nieuwe installaties. Pas nadat duidelijk is dat de nieuwe configuratie werkt volgens verwachting, kunnen de huidige installaties worden uitgeschakeld. Wanneer de nieuwe installaties ruwijzer gaan produceren, zal de ijzerproductie van de hoogoven geleidelijk gereduceerd worden. Er zal sprake zijn van een transitiefase, waarbij de nieuwe installatie geleidelijk in gebruik wordt genomen, terwijl de huidige installaties worden afgeschaald. De ambitie van Tata Steel is om de duur van deze transitiefase te minimaliseren en zoveel mogelijk de bijbehorende emissies te beperken.

Bijlage 2: Onderzoeken ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Naast het MER dat door Tata Steel moet worden opgesteld lopen vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (ministerie van IenW) twee onderzoeken en is er een Expertgroep IJmond opgericht.

Effecten waterstofplannen Tata Steel op gezondheid en milieu onafhankelijk in beeld

In het plan van aanpak "[Naar een gezonde leefomgeving in de IJmond](#)" van 1 december 2021 is opgenomen dat het ministerie van IenW, in samenspraak met de provincie Noord-Holland, een onafhankelijk onderzoek laat uitvoeren naar de effecten van de waterstofroute van Tata Steel (Groen Staal) op milieu en gezondheid. Dit onderzoek kan worden opgestart als er meer zicht is op de uitstoot en effecten van Heracless-Groen Staal. Naar verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2024.

"Proof of concept" onderzoek door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Dit onderzoek betreft een beschrijving van de keten tussen industriële bronnen en gezondheidseffecten, een samenvatting van vijftien jaar onderzoek naar industriële emissies en gezondheid in de IJmond en een uitwerking (het "Proof of Concept") van het kwantitatief verband tussen de uitstoot door Tata Steel en de effecten en risico's daarvan voor de gezondheid van omwonenden. Het Proof of Concept is inmiddels door het RIVM gepubliceerd.

De resultaten van bovenstaande twee onderzoeken zijn bedoeld om te helpen bij de prioritering en afweging welke emissiereducties in de IJmond behaald zouden moeten worden om de gezondheid afdoende te beschermen.

Expertgroep IJmond

Op 25 september 2023 vond de formele kick-off plaats van de expertgroep, tijdens een openbare conferentie in de IJmond waar onder andere de uitkomsten van bovenstaand RIVM onderzoek werd toegelicht. De expertgroep zal het ministerie van IenW onafhankelijk adviseren over gezondheidsvraagstukken in de IJmond in relatie tot de uitstoot van Tata Steel.

Het overkoepelende doel van beide onderzoeken en de expertgroep is om te bezien in hoeverre verdere emissie reducerende maatregelen gewenst zijn naast de transitie naar Groen Staal bij Tata Steel.

Zie voor meer informatie over beide onderzoeken en de Expertgroep IJmond de de brief "[Milieuproblematiek Tata Steel](#)" van 22 september 2023 van het ministerie van IenW¹⁵.

---

¹⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023D38441&did=2023D38441

TATA STEEL

Aangevuld Participatieplan Heracless-Groen staal

Historie

16-03-2023 Participatieplan gepubliceerd

07-11-2023 Participatieplan aangevuld en opnieuw gepubliceerd

Inhoud

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in dit Participatieplan.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Ambitie en aanpak	6
2.1 Ambitie.....	6
2.2 Aanpak	7
2.2.1 Projectbesluit.....	8
2.2.2 Milieueffectrapportage.....	9
2.2.3 Vergunningen.....	9
3. Participatie in de praktijk	10
3.1 Participatieniveau	10
3.1.2. Kaders en randvoorwaarden van de opgaven	11
3.1.2. Procedure en werkwijze tijdens de verschillende participatiefasen van inventarisatie en uitwerking.....	12
3.2 Inventarisatie	12
Ad. 1 en Ad. 2 Reeds afgerond.....	13
Ad. 3 Schriftelijke reactie op publicatie stukken.....	13
Ad. 4 Participatiebijeenkomsten.....	14
Ad. 5 Reactie op de NRD.....	14
Ad. 6 Omgevingstafels.....	15
3.3 Uitwerking.....	15
Ad. 7 Publicatie advies over de NRD	15
Ad. 8 Participatiebijeenkomsten.....	16
3.4 Besluitvorming	16
Ad 9. en 10. Reactie ontwerpbesluiten en definitieve besluiten.....	16
3.5 Realisatie.....	17
Ad 11. Participatiebijeenkomsten.....	17
3.6 Evaluatie	18
3.6.1 Evaluaties vanuit eigen rol	18
3.6.2 Doel van de evaluatie.....	18
3.6.3 Criteria.....	18
3.6.4 Uitvoering.....	19
4. Belanghebbenden en communicatie	19
4.1 Op wie is de participatie gericht.....	20
4.2 Communicatiekanalen Tata Steel.....	21
4.3 Hoe kunt u in contact komen?	21

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in dit Participatieplan

Als initiatiefnemer van het project Heracless-Groen Staal heeft Tata Steel op 21 maart 2023 het Participatieplan gepubliceerd. In de verkenningsfase (die startte met publicatie van de Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie, ofwel KVPP) binnen dit project is de eerste participatiefase doorlopen. Als vervolg van deze participatie is er een wijziging in het voorgenomen project

Door het gewijzigde voornemen gaan we ook een aanvullende participatieronde uitvoeren. Alle input die we in het al doorlopen participatietraject hebben ontvangen met betrekking tot participatie, is verwerkt in dit aangevulde Participatieplan of wordt in de komende periode verder opgepakt. Reacties die gingen over o.a. de thema's gezondheid en techniek worden verwerkt in de toekomstige Notitie Reikwijdte Detailniveau (NRD), Milieueffectrapport (MER) en vergunning aanvragen. Hieronder staan in grote lijnen welke wijzigingen er zijn uitgevoerd ten opzichte van het oorspronkelijke Participatieplan.

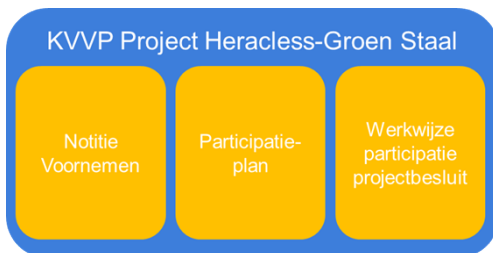
Hoofdstuk	Paragraaf	Wijziging	Pagina
Algemeen		Er zijn tekstuele aanpassingen in het document gedaan om de tekst vloeiender te laten verlopen.	
Voorpagina		Titel aangepast en historie van document toegevoegd.	1
1		Inleiding bijgewerkt op basis van actualiteiten.	4-5
2		Hoofdstuk indeling aangepast. Losse alinea's van Ambitie en Aanpak (en subalinea's hierin) gemaakt voor verduidelijking.	6-9
2	Inleiding	6 reacties/aanbevelingen en daarop volgende acties uit eerste fase participatietraject toegevoegd	7-8
2	2.1	Informatie m.b.t. Projectbesluit bijgewerkt vanwege actualiteiten	8
2	2.2	Aanvullingen gedaan aan de hand van eerste participatieronde	9
2	2.3	Aangepast figuur 4 (inclusief toelichting) toegevoegd met daarin de belangrijkste stappen.	10
3	1	Figuur 6 aangepast wegens gewijzigde tijdslijnen	11
3	1.2	Tekst aangepast vanwege afronding eerste participatieronde.	11-12
3	2	De genoemde termijnen zijn aangepast vanwege het gewijzigde notitie voornemen en de daarop volgende wijzigingen in de planning.	12-15
3	6	Er is een uitleg toegevoegd op welke wijze we het participatietraject evalueren (inclusief doel, criteria en uitvoering).	18-19
4	1	Inhoudelijke aanvullingen gedaan op wie de participatie gericht is.	20
4	2	Het overzicht met communicatiekanalen is geactualiseerd	21

1. Inleiding

Heracless-Groen staal is een project op het terrein van Tata Steel in IJmuiden en is de grootste energietransitie in Nederland van de 21e eeuw. De overgang naar Groen Staal is nodig om de CO₂ uitstoot te beperken en de klimaatdoelstellingen in de regio, maar ook in Nederland te bereiken. Het project zal ook bijdragen aan een gezondere leefomgeving.

Dit aangevulde Participatieplan wordt samen met de gewijzigde Notitie Voornemen gepubliceerd. Deze documenten zijn samen met de al eerder gepubliceerde Werkwijze

Figuur 1 Schema documenten KVVP

participatie projectbesluit door de provincie Noord-Holland gepubliceerd bij de Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie (KVVP zie figuur 1). In de Notitie Voornemen is beschreven wat het voorgenomen project inhoudt. Ook voor de (technische) beschrijving van het project verwijzen we u graag naar de Notitie Voornemen.

Omdat een grootschalig project als Heracless-Groen Staal ook invloed heeft op de omgeving en op de belangen van bijvoorbeeld omwonenden, nodigen we u als belanghebbende uit om mee te kijken en mee te denken. De wijze waarop we dat willen doen staat in dit aangevulde Participatieplan.

Op 20 juli 2023 hebben de provincie Noord-Holland en Tata Steel hun reactie op vragen en suggesties gepubliceerd die naar voren kwamen naar aanleiding van de eerste participatiefase. Het participatietraject heeft in deze eerste fase veel reacties opgeleverd, met ruim 300 vragen en opmerkingen. We hebben hierbij aangegeven dat we opnieuw gingen beoordelen welke techniek we gaan realiseren. Dat heeft geresulteerd in een wijziging van het voorgenomen project. We kijken nu naar de toepassing van DRI (Direct Reduced Iron) technologie en onder meer naar het gebruik van een EAF (Electric Arc Furnace). De voorgenomen sluiting van Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 in 2029 is ongewijzigd.

Vanwege de wijziging in het voorgenomen project en in de opgave zoals die is geformuleerd voor het projectbesluit, is ervoor gekozen om een KVVP met gewijzigde stukken te publiceren. Daarbij krijgen belanghebbenden de gelegenheid om te reageren en mee te denken n.a.v. het gewijzigde voornemen. In de gewijzigde Notitie voornemen en dit aangevulde Participatieplan, hebben we waar mogelijk de reacties op de vorige versies verwerkt. U kunt het verloop van het afgeronde participatietraject teruglezen in het gepubliceerde [Participatieverslag](#). Dit aangevulde Participatieplan is een aanvulling op de eerdere participatie dat plaats vond tussen maart en juli 2023. Alle reacties zijn al overwogen en waar relevant meegenomen in de aangepaste plannen van Tata Steel en de documenten die hiervoor nodig zijn.

Er zal een aanvullende participatieronde plaatsvinden die specifiek gericht is op de wijzigingen in de plannen. Zie ook de Oplegger van het gewijzigde Notitie voornemen.

Voordat het project Heracless-Groen Staal uitgevoerd kan en mag worden, moeten er meerdere procedures worden gevolgd. De besluitvorming wordt door de provincie Noord-Holland gecoördineerd. Voor de vergunningen en de wijziging van het omgevingsplan (projectbesluit) wordt een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. Alleen als de procedures een toestemming opleveren, mag het project uitgevoerd worden. We onderscheiden drie trajecten. Tata Steel is als initiatiefnemer telkens de partij die de aanvraag of het verzoek doet in die drie trajecten. Bij het opstellen van de aanvragen en bij ieder van de drie trajecten heeft u de mogelijkheid om mee te denken en om een bijdrage te leveren. Om uw bijdrage zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen, benaderen we deze trajecten in samenhang met elkaar.

Trajecten

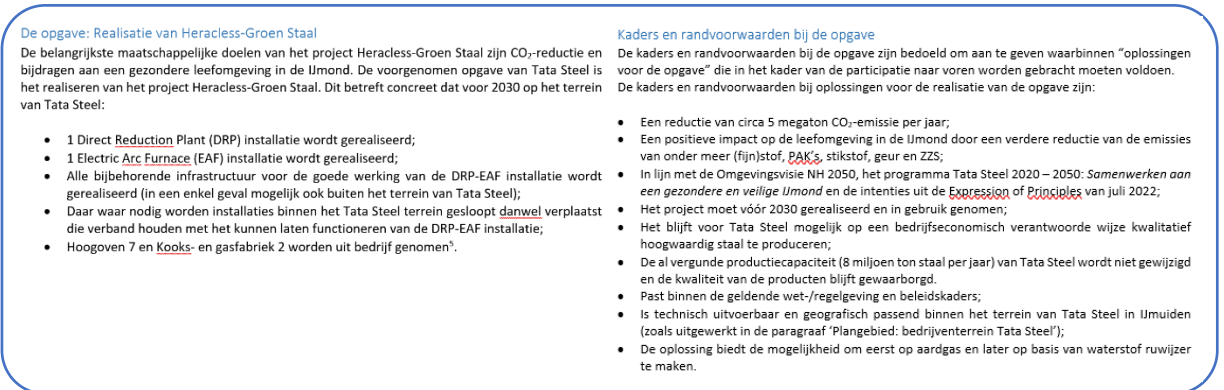
- [Projectbesluit: Voor het aanpassen van de omgevingsplannen](#)
- [Milieueffectrapportage: Beoordeling van de milieueffecten](#)
- [Vergunningen: Toestemming voor bouw, milieu, water en natuur](#)

In dit aangevulde Participatieplan gaan we in hoofdstuk 2 in op onze ambitie en aanpak op het gebied van participatie. In hoofdstuk 3 beschrijven we de ruimte die er is voor u om invloed uit te oefenen en hoe we dat in de praktijk voor ons zien. In hoofdstuk 4 gaan we in op de doelgroepen binnen de belanghebbenden die we betrekken en lichten we de communicatiekanalen van Tata Steel toe.

2. Ambitie en aanpak

2.1 Ambitie

Heracless-Groen Staal is een essentieel project en draagt bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen en aan een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond. Juist omdat het zo'n belangrijk doel heeft, willen we u optimaal informeren en uitnodigen om met ons mee te denken. De opgave die we als startpunt van de participatie hanteren, staat in hoofdstuk 2 van de gewijzigde Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal (zie "De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal") en onderstaand figuur.

Figuur 2 De opgave als startpunt van de participatie

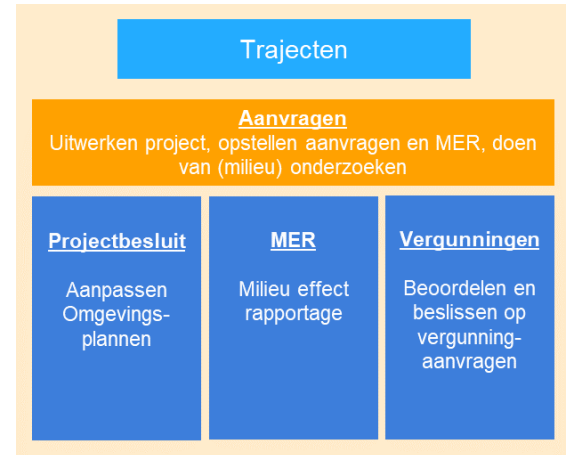
Wij willen u vanaf het begin graag betrekken en u de gelegenheid geven om vragen te stellen, uw zorgen kenbaar te maken, mee te denken en suggesties te doen. We doen dat in de overtuiging dat het project en het besluit daar beter van wordt. Verder zien we in Nederland dat energietransitie-projecten soms lang duren voordat ze uitgevoerd kunnen worden. We zijn er van overtuigd dat het betrekken van de omgeving bij kan dragen aan steun voor deze transitie, de ambitie om de klimaatdoelen van 2030 te halen en aan een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond.

Bovendien houden we rekening met de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024. In die nieuwe wet wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan participatie. Tata Steel wil op een goede wijze invulling geven aan de bepalingen uit de Omgevingswet. Als Tata Steel hebben we in dit Participatieplan aansluiting gezocht bij de uitgangspunten voor participatie van de provincie Noord-Holland.

2.2 Aanpak

In de drie trajecten (Projectbesluit, Milieueffectrapportage en Vergunningen) veranderen de rollen en verantwoordelijkheden tijdens de voortgang tussen Tata Steel, de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG). Tata Steel heeft als initiatiefnemer in het begin een grotere rol. De rol van de provincie Noord-Holland als bevoegd gezag en de Omgevingsdienst NZKG als uitvoerende organisatie namens de provincie Noord-Holland is juist groter als het richting formele besluitvorming gaat.

In de eerste fase van het participatietraject hebben we diverse reacties ontvangen op de uitvoering van het participatietraject welke we tot nu toe hebben gevolgd. Hieronder lichten we toe wat we met de meestvoorkomende reacties hebben gedaan of gaan doen.

Figuur 2 Schema Trajecten voor toestemming

1. 'Stel een klankbordgroep/burgerberaad op met een kennis- en consultatiefunctie die een evenwichtige afspiegeling van belanghebbenden vertegenwoordigt.'

Toelichting: We hebben in de eerste fase de zogeheten focusgesprekken georganiseerd. Deze gesprekken zijn in kleiner comité (maximaal 10 personen) gevoerd met een diverse groep die o.a. bestond uit omwonenden, milieuorganisaties en NGO's. We zullen vervolg geven aan deze groepen (specifiek over de thema's participatie, gezondheid en techniek). Het doel van deze focusgroepen is om verdere invulling te geven aan de aanbevelingen en reacties die we eerder al hebben mogen ontvangen.

2. 'Organiseer specifieke bijeenkomsten gericht op het vergroten van de deelname van jongeren'

Toelichting: We hebben diverse groeperingen binnen Tata Steel welke jongeren vertegenwoordigen. Zij zullen een prominentere rol krijgen binnen het participatietraject en hebben ons advies gegeven hoe jongeren beter te betrekken. We willen o.a. de Burentafel uitbreiden met jongere inwoners uit nabijgelegen gemeenten. En bij het organiseren van participatiemomenten rekening houden met benadering van deze doelgroep.

3. Stel bij nieuwe ronde bijeenkomsten heldere, concrete en meetbare kaders en randvoorwaarden op voor participatie, geef aan wat de daadwerkelijke participatieruimte is en hoe de inbreng is en wordt gewogen.

Toelichting: Ook in dit aangevulde participatieplan leggen we uit op welke wijze en op welke momenten er aan participatie gedaan wordt en maken we expliciet waar u wel of niet over mee kunt denken. Bovendien zullen we op de betreffende participatiemomenten verduidelijken op welke wijze we invulling geven aan het participeren en op hoe we omgaan met de binnengekomen reacties. Tijdens alle participatie momenten, waar onder informatieavonden, stelt Tata Steel alles in het werk om inwoners op een waardevolle en veilige manier te kunnen laten participeren en om een respectvolle dialoog te faciliteren.

4. Maak ook gebruik van andere kanalen dan alleen bijeenkomsten om mensen te informeren en te laten participeren.

Toelichting: Om aandacht te vragen voor updates van het project en de participatiemogelijkheden maken we al gebruik van diverse communicatiemogelijkheden. Hierbij valt te denken aan lokale kranten, aanwezigheid op lokale events, bezoeken van scholen en samenwerking met Techport en andere onderwijsinstellingen. We zijn aan het onderzoeken of

wij in belangrijke periodes lokaal aanwezig kunnen zijn, met bijvoorbeeld een koffiebus waar we markten mee bezoeken.

5. Zorg voor meer betrokkenheid en betere informatievoorziening voor omliggende gemeenten over keuzes, afwegingen en onderzoeken

Toelichting: Periodieke overleggen met Colleges van B&W vinden reeds plaats. We onderzoeken hoe we de digitale en fysieke informatievoorziening naar de Raden kunnen intensiveren.

6. Maak gebruik van de kracht van groepen; benut de expertise in de omgeving door bedrijven die kennis en ervaring hebben met de energietransitie te betrekken bij het participatieproces.

Toelichting: Dit is een advies dat al langere tijd wordt opgevolgd. We hebben nauw contact met energiebedrijven uit de omgeving en/of bedrijven die vergelijkbare aandacht en impact op de omgeving hebben.

2.2.1 Projectbesluit

De gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland hebben in maart 2023 groen licht gegeven voor het starten van de projectprocedure voor Heracless- Groen Staal. Met het projectbesluit kan het omgevingsplan (of indien nodig: omgevingsplannen) waar nodig worden aangepast. Verder zorgt het projectbesluit er voor dat alle benodigde vergunningen en toestemmingen die nodig zijn voor het project Heracless-Groen Staal door de provincie Noord-Holland samen worden gecoördineerd.

Met de aangepaste notitie voornemen en aangevulde participatieplan wordt de projectprocedure voortgezet. De projectbesluitprocedure kent een verkenningsfase waarbinnen participatie plaats vindt. Naar aanleiding van het gewijzigde voornemen vindt- na de publicatie van de gewijzigde KVVP met bijbehorende stukken- een aanvullende verkenning plaats. Het doel van deze verkenning is in principe hetzelfde; het betrekken van belanghebbenden om input en informatie te verzamelen over mogelijke oplossingen voor de opgave. Hoe de participatie er tijdens de aanvullende verkenning er precies uit komt te zien wordt door Tata steel beschreven in dit aangevulde participatieplan.

De opbrengst van deze verkenningfases wordt door de provincie Noord-Holland beoordeeld en betrokken in haar besluitvorming voor het projectbesluit. In de besluitvorming wordt eerst een ontwerp-projectbesluit opgesteld waar u vervolgens op kunt reageren. Formeel heet dit een zienswijze. Daarna stelt de provincie Noord-Holland een definitief projectbesluit op. Tegen het definitieve projectbesluit kunt u in beroep bij de Raad van State. In hoofdstuk 3 staat hoe participatie (volgens de werkwijze participatie en Notitie Voornemen) er precies uit ziet en hoe we van plan zijn u te betrekken.

Een belangrijk deel van het onderzoek naar het effect van Heracless-Groen Staal op de omgeving komt terug in het MER. De invulling van het project Heracless-Groen Staal wordt meer in detail vastgelegd in de vergunningaanvragen. De ruimte voor participatie zit daarom vooral in de procedures van het MER en de vergunningen (zie hierna).

Een projectbesluit regelt waar voor het project Heracless-Groen Staal de omgevingsplannen worden aangepast. De ontwikkeling van Heracless-Groen Staal vindt plaats op het bedrijventerrein van Tata Steel waar in de huidige situatie al sprake is van een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) voor bedrijvigheid met een hoge milieucategorie. Er zullen daarom naar verwachting beperkt aanpassingen van de omgevingsplannen nodig zijn voor Heracless-Groen Staal. De ruimte voor participatie in het spoor van het projectbesluit is daardoor naar verwachting beperkt.

2.2.2 Milieueffectrapportage

Tata Steel stelt als initiatiefnemer voor het project Heracless-Groen Staal een (MER) op. In het MER wordt onderzocht en inzichtelijk gemaakt welke effecten het project heeft op de omgeving en het milieu.

Tata Steel stelt aan het begin van de m.e.r.-procedure een zogenoemde “Mededeling Voornemen” en “Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)” op.¹ In de NRD staan de kaders benoemd waarover het MER onderzoek zal gaan. Verschillende thema's, zoals geluid, luchtkwaliteit en veiligheid worden hierbij verkend. In de NRD neemt Tata Steel ook de uitkomsten van het eerste en aanvullende participatieproces mee, alsook de alternatieven die beoordeeld zijn uit het eerste participatieproces. Ook worden in het MER verschillende varianten en alternatieven – binnen de opgave en randvoorwaarden – bekeken. U heeft de aanvullende mogelijkheid om hier voorstellen voor te doen. In hoofdstuk 3 staat hoe Tata Steel dat concreet van plan is te doen.

De NRD wordt vervolgens eerst voor advies voorgelegd aan de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG. U kunt dan een zienswijze indienen op de NRD bij het bevoegd gezag. Ook vraagt de Omgevingsdienst NZKG advies op de NRD bij de commissie-m.e.r. In hoofdstuk 3 staat hoe de provincie en de Omgevingsdienst concreet van plan is om u hierbij te betrekken.

Vervolgens gaat Tata Steel het MER opstellen en zal moeten blijken welke effecten het project heeft op de omgeving en het milieu. Het MER wordt daarna beoordeeld door het bevoegd gezag.

2.2.3 Vergunningen

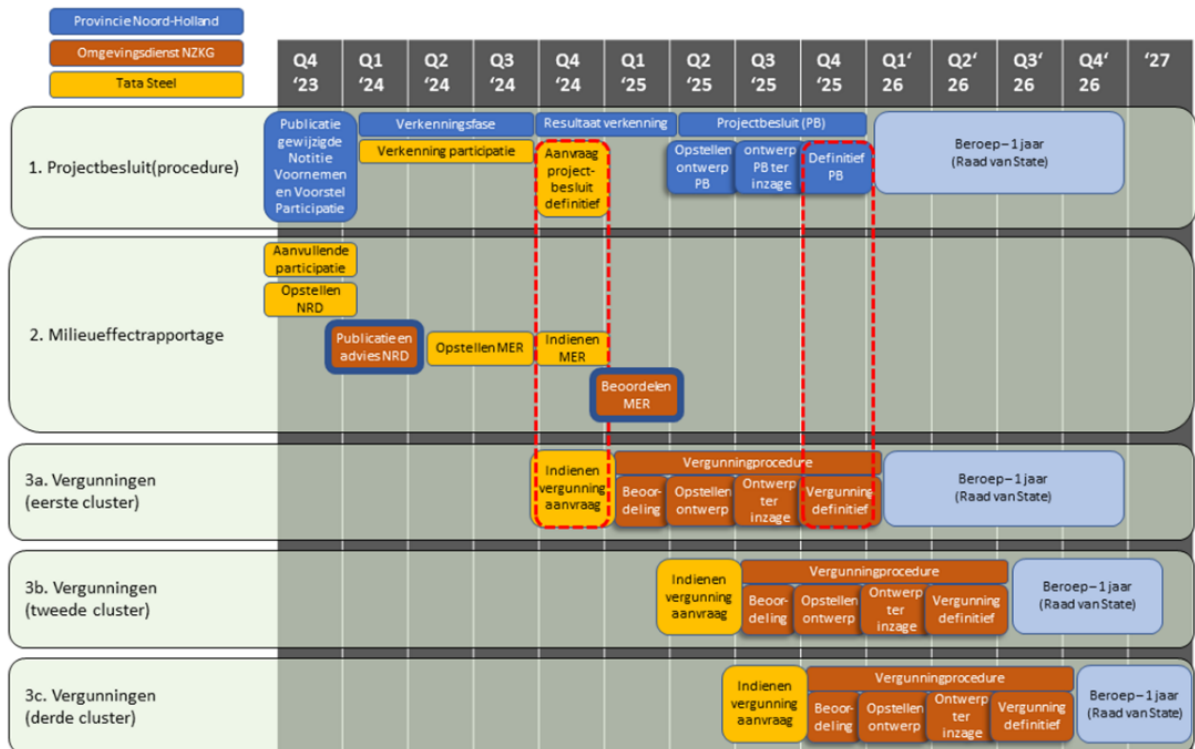
Het is de taak van Tata Steel om ervoor te zorgen dat het project aan de geldende regelgeving voldoet en om de benodigde vergunningen aan te vragen. In hoofdstuk 3 staat hoe u hierbij wordt betrokken. Tata Steel laat voor het MER en de vergunningaanvragen (milieu) onderzoeken uitvoeren. Uit die onderzoeken zal moeten blijken welke effecten het project heeft op de omgeving en het milieu. Er zal helder aangetoond moeten worden dat er voldaan kan worden aan de geldende regels.

De Omgevingsdienst NZKG is in opdracht van de provincie Noord-Holland verantwoordelijk voor de beoordeling van de verschillende vergunningaanvragen en de beslissing over het verlenen van de aangevraagde vergunningen. Het is de taak van de Omgevingsdienst NZKG om de belangen van het milieu en de omgeving daarbij te waarborgen. Er wordt eerst een ontwerp-vergunning opgesteld waar u een formele zienswijze op in kunt dienen. Daarna stelt de Omgevingsdienst NZKG een definitieve vergunning op. De definitieve vergunningen staan daarna nog open voor beroep bij de Raad van State. De Omgevingsdienst NZKG kan niet voor alle onderdelen de vergunning verlenen. De natuurvergunning ligt bij Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (NHN) en Rijkswaterstaat gaat over toestemmingen op het gebied van water. De Omgevingsdienst NZKG zorgt wel voor coördinatie. Dat betekent dat de Omgevingsdienst NZKG er bijvoorbeeld voor zorgt dat voor alle bij elkaar horende onderdelen de ontwerp-vergunningen tegelijk voor zienswijzen worden gepubliceerd en u maar één keer een zienswijze in hoeft dienen. In hoofdstuk 3 staat hoe de Omgevingsdienst NZKG van plan is dit te doen.

---

¹ De m.e.r. verwijst naar de procedure van het beoordelen van de milieueffecten van het project, inclusief het MER. De m.e.r. procedure omvat dus het proces. Het MER is het feitelijke rapport dat wordt opgesteld als onderdeel van de m.e.r. procedure.

Onderstaand figuur 4 geeft een overzicht van de belangrijkste processtappen in de drie trajecten. Dit overzicht komt met uitgebreide toelichting terug in de gewijzigde Notitie Voornemen.

Figuur 4: Overzicht procedures projectbesluit, Milieueffectrapportage en vergunningen

Het vergunningen-traject is nauw verbonden met het projectbesluit-traject en het MER-traject. Dit heeft te maken met het feit dat er zowel voor het projectbesluit als voor de vergunningen een m.e.r. procedure wordt doorlopen.

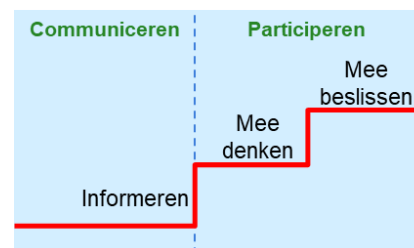
3. Participatie in de praktijk

3.1 Participatieniveau

Er zijn als belanghebbende in dit project diverse mogelijkheden om met ons mee te denken, om uw mening, zorgen en suggesties te delen of om een formele zienswijze in te dienen. We zijn ervan overtuigd dat uw bijdrage ten gunste komt van dit project en het bereiken van belangrijke doelen. Daarbij is de logische vraag wat Tata Steel kan en wil gaan doen om opvolging te geven aan die participatie en welke mogelijkheid u heeft om besluitvorming door de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG te beïnvloeden. Ofwel: welke ruimte is er voor participatie?

Om uw rol of invloed als belanghebbende aan te geven wordt in dit verband gebruik gemaakt van een participatieladder. Op iedere trede van de ladder is aangegeven welke rol en invloed u als belanghebbende kunt hebben. Zoals in figuur 5 weergegeven, maakt de provincie in haar Werkwijze voor participatie onderscheid in drie treden:

- Informeren
- Meedenken
- Meebeslissen

Figuur 5 Participatie treden PNH

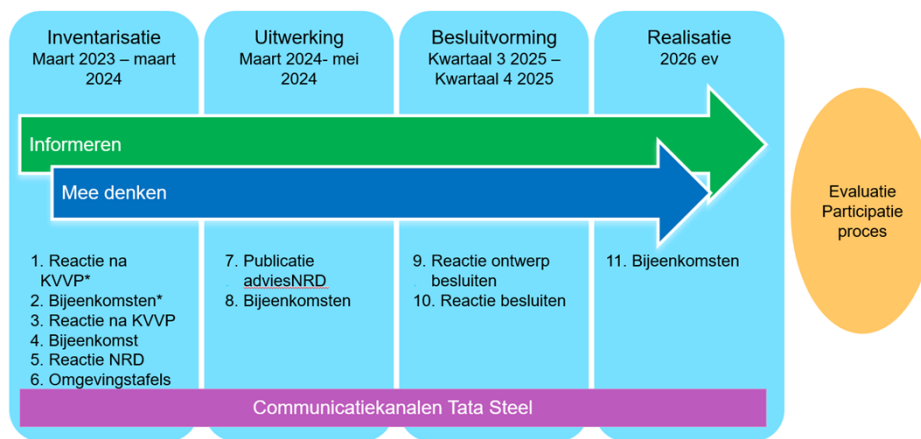

Als er alleen wordt geïnformeerd dan is er geen sprake van participatie maar van communicatie. Kunnen belanghebbenden meedenken of meebeslissen, dan is er sprake van participatie. In dit project nodigen wij u uit om mee te denken. Tata Steel bepaalt uiteindelijk mede op basis van de participatie hoe het project zoals dat wordt aangevraagd, het MER en de vergunningaanvragen er concreet uitzien. In de volgende paragrafen is de participatie in de opeenvolgende fasen nader beschreven:

- **Inventarisatie:** In de inventarisatiefase kunt u meedenken over oplossingen voor de opgave, over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan participatie en over de (milieu)onderzoeken waarmee de effecten van het project op het milieu en de leefomgeving worden onderzocht (MER).
- **Uitwerking:** Tijdens de uitwerking kunt u meedenken aan de hand van de tussentijdse resultaten van de (milieu)onderzoeken en de uitwerking van de vergunningaanvragen.
- **Besluitvorming:** In de fase waarin de besluitvorming plaatsvindt, kunt u reageren op ontwerpbesluiten en later op de besluiten (beroep).
- **Realisatie:** Tot slot wordt u in de realisatiefase betrokken bij de werkzaamheden voor het bouwen en het overschakelen van de bestaande naar de nieuwe installaties.

In alle fasen van project Heracless-Groen Staal worden belanghebbenden, zie de toelichting op de doelgroepen in hoofdstuk 4.1, geïnformeerd. Op basis van die informatie kunt u ook daadwerkelijk meedenken. In figuur 6 staan de elf participatiemomenten aangegeven.

Participatie in de opeenvolgende fasen Heracless-Groen Staal

Figuur 6 Participatiemomenten per fase

Na afronding van, en wanneer wij het belangrijk achten tijdens, het project gaan we het proces van participatie evalueren. Daarmee kunnen we leren van dit traject en toekomstige participatie verder verbeteren. In figuur 6 zijn de fasen aangegeven, met daarbij een grove indicatie van de planning en de participatiemogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn in de paragrafen 3.2 tot en met 3.5 nader uitgewerkt.

3.1.2. Kaders en randvoorwaarden van de opgaven

In de gewijzigde Notitie Voornemen is beschreven hoe het voorgenomen project van Tata Steel eruit ziet na de eerste participatieronde. In de Notitie Voornemen staan ook de kaders en randvoorwaarden van de opgaven. Deze geven de ruimte aan om uw reacties en adviezen te verwerken in het project. Dit betekent concreet dat een aantal zaken geen onderwerp voor participatie zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om de keuze voor de productieprocessen en welke fabrieken worden gerealiseerd en welke komen te vervallen. In de Notitie Voornemen is een gebied aangegeven waarbinnen Tata Steel het voornemen heeft om de onderdelen van het project te realiseren. Binnen dat gebied kunt u meedenken over de locatie van het project.

U kunt tijdens de participatie onder andere meedenken over de effecten van het project op uw leefomgeving en hoe we daar beter rekening mee kunnen houden. U kunt ook meedenken over

hoe dat onderzocht moet worden, hoe de fabrieken precies worden ingepast op het terrein (binnen het aangegeven gebied) en hoe de overgangsfase en aanlegfase (onder andere bouw) eruit zien. Een verdere uitwerking vindt u in paragrafen 3.1 tot en met 3.5.

3.1.2. Procedure en werkwijze tijdens de verschillende participatiefasen van inventarisatie en uitwerking

In de participatie hebben wij als initiatiefnemer en het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland, dan wel de Omgevingsdienst NZKG namens de provincie) verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Deze zijn opgenomen en vastgelegd in de “Werkwijze participatie projectbesluit Heracles-Groen Staal”. Op hoofdlijnen omvat de werkwijze dat Tata Steel tijdens de participatie in de fase van inventarisatie en uitwerking (in termen van het projectbesluit de verkenningsfase) het inhoudelijke loket is voor vragen opmerkingen van belanghebbenden. Dat komt omdat Tata Steel als initiatiefnemer de inbreng het beste kan verwerken in de plannen. Daarnaast worden participatiebijeenkomsten door Tata Steel georganiseerd. Voor meeste vragen en opmerkingen kunt u bij Tata Steel terecht. Provincie Noord-Holland toetst of participatie wordt uitgevoerd volgens het Participatieplan. Daarnaast is de provincie Noord-Holland het loket voor een eventueel verzoek om een onafhankelijk advies bij een oplossing voor de opgave. Voor vragen over de procedure, bijvoorbeeld over hoe een vergunning of het projectbesluit werkt, kunt u ook terecht bij de provincie Noord-Holland.

In de besluitvormingsfase zijn de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG het belangrijkste loket. Per fase en onderdeel is verderop in dit plan aangegeven waar u terecht kunt.

Als u niet precies weet waar u met uw vraag of opmerking terecht kunt, kunt u ook Tata Steel of de provincie benaderen. Zo nodig wordt uw vraag, reactie of opmerking dan doorgezonden. De contactgegevens zijn opgenomen in paragraaf 4.3.

Tata steel houdt een overzicht bij van de reacties en ingebrachte aandachtspunten die via de verschillende kanalen zijn ontvangen. Van de bijeenkomsten wordt een verslag gemaakt waarin de reacties op hoofdlijnen worden vastgelegd. Tata Steel geeft telkens in de volgende fase aan wat met de participatie uit voorgaande fase is gedaan. Zo staat bijvoorbeeld in de NRD hoe de reacties op de KVVP zijn meegenomen. Bij de vergunningaanvragen dient Tata Steel een document in waarin het participatieproces zoals dat daadwerkelijk plaats heeft gevonden is beschreven en wat er met de bijdragen uit de participatie is gedaan.

3.2 Inventarisatie

De voorbereiding en inventarisatiefase loopt tot en met de publicatie van het adviesNRD. In de planning staat die publicatie nu in maart 2024. Onderstaand zijn de participatiemogelijkheden in deze fase weergegeven en vervolgens nader uitgewerkt. Hierin staat ook aangegeven bij welk loket de participatiemogelijkheid plaats vindt.

Inventarisatie november 2023 – maart 2024			
Periode	Stap	Participatiemogelijkheid	Loket
22 maart tot 3 mei 2023	<u>Publiceren van:</u> - <u>Kennisgeving</u> <u>Gewijzigde</u> <u>voornemen en</u> <u>Voorstel</u> <u>participatie (KVVP)</u> - <u>Notitie</u> <u>Voornemen</u> - <u>Participatieplan</u>	1. Schriftelijke reacties U kunt op de volgende punten binnen zes weken reageren door: I. Oplossingen voor de opgave aandragen (en eventueel verzoeken om onafhankelijk advies bij bevoegd gezag) II. Onderzoekswensen voor NRD / MER inbrengen III. Reageren op dit aangevulde Participatieplan	Reeds afgerond <i>U kunt uw reactie punten indienen bij Tata Steel.</i> <i>Een verzoek voor onafhankelijk advies kunt u indienen bij de provincie Noord-Holland.</i>

	- <u>Werkwijze Participatie projectbesluit</u>	IV. Andere aandachtspunten / suggesties voor het project aanreiken	
22 maart tot 3 mei 2023		2. Participatiebijeenkomsten Tijdens verschillende bijeenkomsten kunt u meedenken over dezelfde punten als hierboven onder 1.	Reeds afgerond <i>U kunt uw reactie op de bijeenkomst zelf mondeling kenbaar maken. Er wordt een verslag gemaakt.</i>
8 november tot 8 december 2023	Publiceren van: <ul style="list-style-type: none"> - Kennisgeving voornemen en Voorstel participatie (KVVP) - Gewijzigde Notitie Voornemen - Aangevulde Participatieplan - (ongewijzigde) Werkwijze Participatie projectbesluit 	3. Schriftelijke reacties U kunt op de volgende punten binnen zes weken reageren door: <ul style="list-style-type: none"> V. Oplossingen voor de opgave aandragen (en eventueel verzoeken om onafhankelijk advies bij bevoegd gezag) VI. Onderzoekswensen voor NRD / MER inbrengen VII. Reageren op dit aangevulde Participatieplan VIII. Andere aandachtspunten / suggesties voor het project aanreiken 	U kunt uw reactie punten indienen bij Tata Steel. Een verzoek voor onafhankelijk advies kunt u indienen bij de provincie Noord-Holland.
8 november 2023 tot 8 december 2023		4. Participatiebijeenkomst Tijdens een bijeenkomst kunt u meedenken over dezelfde punten als hierboven onder 3.	U kunt uw reactie op de bijeenkomst zelf mondeling kenbaar maken. Er wordt een verslag gemaakt.
Jan 2024 - Feb 2024	Publiceren en reageren op Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	5. Reactie op NRD De Omgevingsdienst NZKG publiceert de NRD. U krijgt de mogelijkheid om mee te denken door binnen 6 weken na publicatie uw reactie naar de Omgevingsdienst te sturen. U wordt op de hoogte gehouden via de communicatiekanalen van de Omgevingsdienst NZKG.	Uw zienswijze kunt u indienen bij de Omgevingsdienst NZKG. Op de website van de provincie staat hoe u een zienswijze kunt indienen.
Medio maart 2024		6. Omgevingstafels De Omgevingsdienst NZKG organiseert een zogenoemde Omgevingstafel waarin u kunt reageren op de NRD.	Uw Zienswijze kunt u indienen bij het bevoegd gezag. Op de website van de Omgevingsdienst NZKG staat hoe u een zienswijze kunt indienen

Ad. 1 en Ad. 2 Reeds afgerond

Ad. 3 Schriftelijke reactie op publicatie stukken

Naar aanleiding van de eerste participatiefase publiceert de provincie Noord-Holland de Kennisgeving Gewijzigd Voornemen en het Voorstel Participatie (KVVP). Met die publicatie worden de gewijzigde Notitie Voornemen, dit aangevulde Participatieplan en de Werkwijze

participatie projectbesluit openbaar gemaakt. U kunt gedurende vier weken naar aanleiding van deze publicatie reageren. U kunt zich hierbij richten op de wijzigingen in de stukken. Eerdere inbreng wordt of is waar relevant al meegenomen.

In het kader van de verkenningsfase voor het projectbesluit kunt u meedenken over een oplossing voor de opgave zoals die in hoofdstuk 2 is geformuleerd. Deze kunt u naar Tata Steel sturen. U kunt ook de provincie Noord-Holland verzoeken om over een specifieke oplossing van de opgave onafhankelijk advies in te winnen. De oplossing waar u onafhankelijk advies over wilt aanvragen moet wel betrekking hebben op de opgave en binnen de kaders en randvoorwaarden passen van de Notitie Voornemen. Voor het beoordelen van deze verzoeken heeft de provincie Noord-Holland een werkwijze vastgesteld. Deze is opgenomen in de Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal.

Figuur 7 (milieu)aspecten MER

In de voorbereiding op het Milieueffectrapport (MER), stelt Tata Steel een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op. Daarin staat de reikwijdte en het detailniveau van hetgeen in het MER wordt beoordeeld. U kunt aangeven wat u graag onderzocht ziet in de MER. Tata Steel betreft deze reacties bij het opstellen van de NRD. De NRD wordt daarna door Tata Steel ingediend bij de Omgevingsdienst NZKG.

In figuur 7 staan de (milieu)aspecten die we in ieder geval willen uitwerken. We kunnen ons dus goed voorstellen dat u op een van deze punten uw bijdrage wilt leveren, maar het kan ook nog op een onderwerp zijn dat er niet bij staat. Het gaat wat ons betreft dus vooral om het effect van het project op de omgeving.

Gedurende vier weken na de publicatie kunt u ook reageren op dit aangevulde Participatieplan en bijvoorbeeld aangeven of u op een aanvullende manier in het proces betrokken wilt worden. Ten slotte kunt u overige opmerkingen of suggesties meegeven voor (het verdere proces voor) het project Heracless-Groen Staal.

Ad. 4 Participatiebijeenvakomsten

Kort na de publicatie van de KVVP wordt door Tata Steel in de tweede helft van november 2023 een bijeenkomst georganiseerd op een centrale locatie in een van de gemeenten in de omgeving: Wijk aan Zee, Beverwijk, Velsen en Heemskerk. Tijdens deze bijeenkomst kunt u meedenken over het aangepaste project en het aangevulde Participatieplan.

Reacties en vragen kunt u mondeling kenbaar maken. Er wordt (op hoofdlijnen) een verslag gemaakt. Als u niet schriftelijk wilt of kunt reageren maar wel graag uw reactie kunt geven bent u dus ook daarvoor van harte welkom tijdens deze bijeenkomst. De provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG zijn ook aanwezig op deze bijeenkomst.

Ad. 5 Reactie op de NRD

Het bevoegd gezag publiceert de NRD. U kunt vervolgens over de NRD meedenken door binnen zes weken na publicatie uw reactie naar de Omgevingsdienst NZKG te sturen. Als reactie op de NRD kunt u bijvoorbeeld aangeven of u vindt dat een onderzoek breder of juist gedetailleerder uitgevoerd zou moeten worden. Bijvoorbeeld dat bepaalde stoffen ten onrechte niet worden meegenomen in het luchtonderzoek, of dat u vindt dat er op een specifieke plek een beoordeling op de geluidsnormen plaats moet vinden, of dat er tijdens de bouw specifiek ergens rekening mee moet worden gehouden. De onafhankelijke m.e.r.-commissie zal ook een advies uitbrengen.

Ad. 6 Omgevingstafels

In deze periode van zes weken waarbinnen u kunt reageren op de NRD, organiseert de Omgevingsdienst NZKG hiervoor ook "Omgevingstafels". Tijdens deze Omgevingstafels krijgt u een nadere toelichting op de NRD en kunt u meedenken en reageren.

De Omgevingsdienst NZKG stelt in opdracht van de provincie Noord-Holland vervolgens het "advies NRD" op. Daarbij betrekken ze uw reactie en het advies van de m.e.r.-commissie. Met het meedenken over de NRD heeft u dus invloed op de onderwerpen en de wijze waarop voor het MER onderzoek wordt gedaan naar de effecten van het project.

3.3 Uitwerking

Geleidelijk gaat de voorbereidingsfase over in de uitwerkingsfase. Dan zal het project zoals dat door Tata Steel aangevraagd wordt concreet en definitief worden, de effecten worden onderzocht en het MER en vergunningaanvragen opgesteld. Juist bij de uitwerking betrekken we de reacties en adviezen zoals die eerder bij de participatie naar voren zijn gekomen. Deze fase loopt tot en met het indienen van het MER en de aanvragen. In de planning staat dat nu in Q4 2024. Onderstaand zijn de participatiemogelijkheden in deze fase weergegeven en vervolgens nader uitgewerkt.

Uitwerking maart 2024 – mei 2024			
Periode	Stap	Participatiemogelijkheden	Loket
Maart 2024	Publiceren advies op de NRD door de provincie NH en de Omgevingsdienst NZKG	7. Publicatie adviesNRD Hiermee wordt u geïnformeerd over hoe de reacties op de NRD zijn verwerkt in het adviesNRD. Hierop zijn geen reacties mogelijk.	N.v.t.
Maart 2024 – mei 2024	Opstellen vergunningaanvragen en MER	8. Participatiebijeenkomsten Tijdens de participatiebijeenkomsten kunt u meedenken over de vergunningaanvragen, het plan voor het projectbesluit en het (concept) MER. De reacties worden door Tata Steel nog betrokken bij de afronding van de (milieu)onderzoeken en bij het opstellen van de definitieve vergunningaanvragen en het MER.	De bijeenkomsten worden georganiseerd door Tata Steel, daar kunt u met uw reactie terecht.

Ad. 7 Publicatie advies over de NRD

Volgens planning publiceert de Omgevingsdienst NZKG in maart 2024 het adviesNRD. Hiermee wordt u geïnformeerd over hoe de reacties op de NRD zijn verwerkt in het adviesNRD. Hierop zijn geen reacties mogelijk.

In deze fase gaat Tata Steel verder met het uitwerken van het project, het doen van de benodigde (milieu) onderzoeken, en het opstellen van het MER en de vergunningaanvragen. In het MER worden de milieueffecten van het project beoordeeld. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijke alternatieven en varianten. Het gaat daarbij overigens niet alleen om de uiteindelijke situatie (operationele fase), maar ook de over de effecten tijdens de aanlegfase (o.a. bouw) en de transitiefase (overgang van bestaande naar nieuwe installaties).

Heracless-Groen Staal is een omvangrijk en complex project. Het is dan ook logisch dat er vanuit de omgeving grote belangstelling is voor wat er gaat gebeuren. Daarnaast willen wij voorkomen dat het project tot bijvoorbeeld onacceptabele of onnodige geluids- of geuroverlast

leidt. Het is de taak van Tata Steel om het MER op basis van het adviesNRD op te stellen en in te dienen.

Parallel aan het uitvoeren van de onderzoeken voor het MER worden ook de rapportages opgesteld die bij de vergunningaanvragen worden ingediend.

Ad. 8 Participatiebijeekomsten

Het is gebruikelijk dat het MER, de vergunningaanvragen en de bijbehorende (milieu)onderzoeken pas openbaar worden bij het ontwerpbesluit van het bevoegd gezag. Tata Steel zal u echter tussentijds informeren over de wijze waarop de reacties uit de participatie worden verwerkt in het project, het MER en de aanvragen. Afhankelijk van de ervaringen tijdens de eerdere participatiebijeekomsten, zal hiervoor een nieuwe ronde bijeenkomsten worden georganiseerd. Daarbij zal op hoofdlijnen ook inzage worden gegeven in de concept resultaten van de (milieu) onderzoeken. De reacties tijdens deze bijeenkomsten worden door Tata Steel nog betrokken bij de afronding van de (milieu)onderzoeken en het opstellen van de definitieve aanvragen en het MER.

Tata Steel zal bij de vergunningsaanvragen opnieuw een participatieverslag indienen waarin beschreven staat hoe de participatie tot dat moment heeft plaatsgevonden en wat daarmee is gedaan.

3.4 Besluitvorming

Als de vergunningaanvragen, waaronder het definitieve plan voor het projectbesluit, de definitieve aanvragen, het MER en de bijbehorende onderzoeken zijn ingediend, verandert de aard van de participatie. In deze fase worden formele besluiten genomen door het bevoegd gezag. Deze besluiten in de drie trajecten worden gecoördineerd door de provincie Noord-Holland. Zo worden eerst ontwerpbesluiten gepubliceerd en vervolgens de definitieve besluiten.

Volgens de planning worden de definitieve besluiten in het kader van het projectbesluit en de eerste vergunningaanvragen aan het eind van 2025 verwacht. Als beroep tegen deze besluiten wordt ingesteld bij de Raad van State, duurt dit naar verwachting nog eens een jaar. Onderstaand zijn de participatiemogelijkheden in deze fase weergegeven en vervolgens nader uitgewerkt.

Besluitvorming 2024 - 2025			
Periode	Stap	Participatiemogelijkheden	Loket
Kwartaal 3 2025	Publiceren ontwerpbesluit projectbesluit en vergunningen	9. Reactie ontwerpbesluiten U kunt binnen zes weken na publicatie een zienswijze indienen op het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpvergunningen	Provincie Noord-Holland en/of Omgevingsdienst NZKG
Kwartaal 4 2025	Publiceren besluit projectbesluit en vergunningen	10. Reactie besluiten U kunt binnen zes weken na publicatie beroep instellen tegen het Projectbesluit en de vergunningen.	Bij de Raad van State

Ad 9. en 10. Reactie ontwerpbesluiten en definitieve besluiten

Als de aanvragen naar het oordeel van het bevoegd gezag niet voldoen aan de eisen, dan kan Tata Steel om aanvullingen worden gevraagd. Als aan de (wettelijke) voorwaarden wordt voldaan kunnen de vergunningen worden verstrekt. Als de aanvragen blijvend niet voldoen, kan het bevoegd gezag besluiten om de aangevraagde vergunningen buiten behandeling te laten of

te weigeren. Als het bevoegd gezag besluit dat het project Heracless-Groen Staal uitgevoerd mag worden, zullen daar voorwaarden aan worden verbonden.

U kunt binnen zes weken na publicatie een zienswijze indienen tegen de ontwerpbeslissing. Met de zienswijze kunt u laten weten wat u van het ontwerpprojectbesluit en vergunningen vindt. Het bevoegd gezag neemt deze zienswijzen in behandeling. Bij de beroepsprocedure kunt u binnen zes weken na publicatie van de definitieve beslissing in beroep gaan bij de Raad van State. Deze fase eindigt met het besluit in de projectprocedure en de vergunningprocedures.

3.5 Realisatie

Uiteindelijk willen we graag het project Heracless-Groen Staal uitvoeren. De realisatie zal starten met de voorbereidingen voor de bouw, zoals het bouwrijp maken. Als de vergunningen van kracht zijn, kan Tata Steel het project Heracless-Groen Staal ook daadwerkelijk gaan bouwen en in gebruik nemen. Dat start volgens planning in 2026 waarbij voorbereidende bouwwerkzaamheden (zoals bouwrijp maken) starten voor 2026.

In de eerdere fasen heeft u ook mee kunnen denken over de realisatie (o.a. de bouw). De aandachtspunten die daarbij naar voren zijn gekomen heeft Tata Steel waar mogelijk meegenomen in het plan voor het projectbesluit, de vergunningaanvragen en de onderzoeken. Tijdens zowel de bouw (constructiefase), de fase waarin wordt overgeschakeld van bestaande installaties naar de nieuwe installaties (transitiefase) als de uiteindelijke situatie (de operationele fase) moet Tata Steel voldoen aan de vergunningen en de bijbehorende voorschriften. De Omgevingsdienst NZKG controleert hierop.

Het is de bedoeling dat deze fase voor 2030 is afgerond. Onderstaand zijn de participatiemogelijkheden in deze fase weergegeven en vervolgens nader uitgewerkt.

Realisatie 2026 en verder			
Periode	Stap	Participatiemogelijkheden	Loket
2026 en verder	Aanlegfase, realisatie van het project waaronder bouw	11. Bijeenkomsten	Tata Steel

Ad 11. Participatiebijeenkomsten

Na vergunningverlening en voorafgaand aan start van de bouwfase organiseert Tata Steel waar passend een of meerdere (participatie)bijeenkomsten. Die bijeenkomsten zijn gericht op de realisatie van het project. De bouw en transitie vragen immers om bijzondere aandacht en het betrekken van de omgeving is daarin essentieel. Zo kunnen bepaalde (bouw)activiteiten en het omschakelen van installaties effect hebben op de omgeving. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het heien, bouwverkeer en het stapsgewijs in gebruik nemen van de nieuwe installaties en het uit bedrijf nemen van de oude installaties.

U wordt tijdens de bijeenkomsten en via de gebruikelijke communicatiekanalen geïnformeerd over werkzaamheden, de plannen en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de afspraken en verplichtingen voor de realisatie. Via de communicatiekanalen kunt u mee denken over de bouwfase, bouwverkeer, bouwmethode en eventueel ander bouwoverlast. U heeft altijd de mogelijkheid om richting Tata Steel aan te geven als u hinder ervaart of als u vragen of suggesties heeft over de uitvoering van de werkzaamheden of bijvoorbeeld de planning. Tata Steel zal reageren op uw bijdrage en waar mogelijk daar ook rekening mee houden. Als u van mening bent dat Tata Steel zich tijdens de realisatie niet aan de vergunningen of de voorschriften houdt, dan heeft u de mogelijkheid om de Omgevingsdienst NZKG om controle of handhaving te vragen.

3.6 Evaluatie

Na afronding van en waar passend tijdens het project gaan we het proces van participatie evalueren. Daarmee kunnen we leren van dit traject en toekomstige participatie verder verbeteren.

3.6.1 Evaluaties vanuit eigen rol

Er zijn drie formele procedures waarin het plan Heracless-Groen Staal beoordeeld wordt en waarin goedkeuring verleend moet worden voordat het plan tot uitvoering mag komen. Het gaat dan om de volgende procedures: Projectbesluit, MER en Vergunningen. In alle drie de procedures is aandacht voor participatie. Vanwege de overzichtelijkheid is afgesproken dat de participatie voor de drie procedures zoveel mogelijk geïntegreerd wordt ingevuld. Daarbij hebben zowel de provincie Noord-Holland, de Omgevingsdienst NZKG als ook Tata Steel een eigen rol en verantwoordelijkheid.

In overleg tussen de provincie Noord-Holland, de Omgevingsdienst NZKG en Tata Steel is ervoor gekozen dat het Participatieplan geen gezamenlijk document is, maar een document van Tata Steel. De evaluatie die daarin staat heeft daarmee betrekking op de participatie vanuit het perspectief van de initiatiefnemer Tata Steel.

3.6.2 Doel van de evaluatie

Zoals in paragraaf 3.6 van het participatieplan van 16 maart 2023 staat, is het doel van de evaluatie om te leren van dit traject voor het kunnen verbeteren van toekomstige participatie. De evaluatie zal dan ook een beeld moeten geven van de aandachtspunten en mogelijke verbeterpunten die voortkomen uit dit participatieproces.

Onderdeel van de evaluatie zal in ieder geval zijn het nagaan in hoeverre met de participatie het beoogde doel van het participatieplan is gerealiseerd. De ambitie is beschreven in hoofdstuk 2 van het participatieplan van 16 maart 2023. In het kort zijn de volgende zes doelen te onderscheiden:

- Belanghebbenden optimaal informeren en uitnodigen mee te denken
- Belanghebbenden vanaf het begin betrekken en de gelegenheid geven om vragen te stellen, zorgen kenbaar te maken, mee te denken en suggesties te doen
- Het project en de participatie op basis van de participatie inhoudelijk te verbeteren
- Het versterken van steun en draagvlak voor het project
- Het realiseren van de ambitie om de klimaatdoelen te halen en bij te dragen aan een gezondere leefomgeving voor 2030
- Voldoen aan de verplichtingen uit de Omgevingswet

3.6.3 Criteria

Onderstaand zijn de doelen in het kort als criteria uitgeschreven waarop we tijdens de evaluatie het participatietraject beoordelen

Bereiken	In hoeverre is het gelukt om alle relevante belanghebbenden te bereiken en hen optimaal te informeren.
Betrekken	In hoeverre is het gelukt om alle voor belanghebbenden relevante vragen, zorgen en suggesties (issues) in beeld te brengen en hen hierover mee te laten denken.
Oplossen	In hoeverre is het gelukt om het project en de participatie op basis van de participatie te verbeteren.
Funderen	In hoeverre heeft de participatie bijgedragen aan draagvlak voor het project.
Realiseren	In hoeverre is het gelukt om de ambitie om de klimaatdoelen te halen en bij te dragen aan een gezondere leefomgeving voor 2030 te realiseren.
Voldoen	In hoeverre is voldaan aan de verplichtingen uit de Omgevingswet

3.6.4 Uitvoering

Het participatietraject heeft zowel een externe als een interne kant. Extern zijn er stakeholders en kan gekeken worden naar de wijze waarop ze betrokken zijn en de doelen bereikt zijn. Ook de interactie met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag zien we als onderdeel van de externe kant. De interne kant betreft de organisatie, maar ook de interactie met zowel het (technische) project als ook het vergunningenteam. Daarbij is onder meer relevant of de informatievoorziening over en weer goed is verlopen en of mitigaties op basis van stakeholder respons goed is verlopen.

Daarmee onderscheiden we de volgende doelgroepen voor de evaluatie:

- Belanghebbenden
- Bevoegd gezag
- Projectteam Heracless (techniek)
- Permittteam Heracless
- Projectteam communicatie en participatie (Heracless) = eigen team

Er is een groep belanghebbenden die heeft aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden. Aan deze groep betrokken stakeholders sturen we een schriftelijke enquête gebaseerd op de eerder genoemde criteria. Verder houden we met ten minste twee personen van iedere groep een interview. Hiervoor hanteren we een vragenlijst die gebaseerd is op eerder genoemde criteria. Daarbij wordt bij ieder criterium gevraagd naar aandachts- en verbeterpunten. De evaluatie wordt uitgevoerd door medewerkers van Tata Steel en gaat over de periode tot en met het onherroepelijk worden van de vergunning. De bevindingen van de evaluatie worden vastgelegd in een evaluatierapport. De publieksversie van het evaluatierapport wordt binnen zes maanden na het onherroepelijk worden van de vergunning openbaar gemaakt. De participatie loopt na de vergunningverlening door tot in de realisatie- transitie en het begin van de operationele fase. Die delen van het participatieproces evalueren we als ze zijn afgerond

4. Belanghebbenden en communicatie

We spreken in dit Participatieplan over belanghebbenden. In onderstaande paragraaf is aangegeven op welke groepen de participatie zich voornamelijk richt. De tweede paragraaf bevat een overzicht van de communicatiekanalen zoals die door Tata Steel worden gebruikt. Deze communicatie is aanvullend op de bijeenkomsten zoals die in hoofdstuk 3 zijn genoemd.

4.1 Op wie is de participatie gericht

Het productieproces van Tata Steel krijgt veel aandacht vanuit de omgeving. Het is voor ons dan ook belangrijk om alle belanghebbenden bij het project en de procedures te betrekken. Onder belanghebbenden verstaan we alle personen en partijen van wie de belangen belangrijk zijn ten behoeve van de realisatie van het project Heraclless-Groen Staal. Deze ruime omschrijving is overigens niet gebaseerd op de juridische definitie van de term belanghebbende.

Hieronder zijn de groepen weergegeven waarop we ons in de participatie richten en de wijze waarop we het contact voor ons zien.

Omwonenden

Het gaat hier om inwoners die dicht bij Tata Steel wonen of verblijven en vragen of zorgen kunnen hebben over het project. Wij denken dan vooral aan de inwoners van de IJmond; dit betreft de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Ook de bewonersorganisaties waarin omwonenden zich hebben verenigd horen hierbij.

Voor de omwonenden en de organisaties waarin zij vertegenwoordigd zijn, zetten we al onze communicatie- en participatiekanalen in. Dat wil zeggen dat zij uitgenodigd worden voor participatiebijeenkomsten. Daarnaast blijft Tata Steel met de bewonersorganisaties en/of andere relevante NGO's de zogeheten Burentafels organiseren. Het informeren en betrekken van omwonenden verloopt o.a. via de website, nieuwsbrieven en regionale kranten. Daarnaast blijft iedereen welkom in het informatieloket in Wijk aan Zee voor een gesprek, voor vragen en voor informatie. Het informatieloket is geopend op maandag, woensdag en vrijdag van 9:00u-16:00u.

Gemeenten

Hoewel de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk geen bevoegd gezag zijn voor Heraclless-Groen Staal, zijn ze als overheid die het dichtst bij de inwoners staat wel van groot belang. Ook zijn ze belanghebbenden in dit proces. Zowel de colleges als ook de gemeenteraden worden betrokken, onder meer via periodieke overleggen, werkbezoeken, informatiebijeenkomsten en kwartaal updates. De provincie Noord-Holland betreft de gemeenten, andere bevoegde gezagen en wettelijke adviseurs bij de procedures zoals die doorlopen worden voor het Projectbesluit en de vergunningen. Tata Steel heeft ook met regelmaat contact met de gemeenten. We vinden het belangrijk dat de gemeenten in de gelegenheid worden gesteld om de belanghebbenden, waaronder de inwoners, te kunnen vertegenwoordigen.

Natuur- en milieuorganisaties

Dit zijn organisaties die zich inhoudelijk betrokken voelen bij de effecten van Tata Steel op de natuur en het milieu. Wij denken hierbij aan alle organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau die zich met natuur- en milieu bezighouden.

De provincie, de Omgevingsdienst NZKG en Tata Steel zijn in contact met diverse Natuur- en Milieuorganisaties. Tata Steel zal hen ook over dit project informeren en betrekken waar het kan. In de studies die uitgevoerd worden voor de vergunningaanvragen en het MER, wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan milieu, natuur en andere belangrijke maatschappelijke waarden zoals gezondheid.

Bedrijven in de omgeving

Dit zijn de bedrijven die op ons terrein of in de regio gevestigd zijn en werkzaamheden uitvoeren voor en met Tata Steel. Deze bedrijven nodigen we ook uit om mee te denken over onze toekomstplannen. Tata Steel heeft bedrijvendagen georganiseerd en hier komt een vervolg op. Verder hebben de bedrijven toegang tot alle communicatiekanalen zoals die worden ingezet voor dit project.

Onderwijs/wetenschap/kennisinstellingen

Via Tata Steel Academy nemen we deel aan diverse innovatie projecten en hebben we een partnerschap met Techport. Hierdoor staan we ook nauw in contact met universiteiten en hogescholen, kennisinstellingen en organisaties die zich o.a. bezighouden met energietransitie en gezondheid. Deze stakeholders zullen ook betrokken worden in het participatietraject via de communicatiekanalen en reguliere afspraken.

Medewerkers

Het project Heracless-Groen Staal en de bijbehorende procedures vragen onder meer veel inspanningen van de medewerkers bij Tata Steel. Bovendien kan dit project invloed hebben op de werkzaamheden van medewerkers en kunnen zij worden aangesproken over het project en Tata Steel als bedrijf. Om die reden ziet Tata Steel haar medewerkers en hun vertegenwoordigers ook als een belangrijke doelgroep in de participatie. Via bijeenkomsten en interne communicatiekanalen worden de medewerkers en hun leidinggevendenden geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om mee te denken, vragen te stellen of opmerkingen te maken.

4.2 Communicatiekanalen Tata Steel

Tijdens alle fasen zet Tata Steel haar reguliere communicatiekanalen in om u te informeren en u de gelegenheid te geven om mee te denken. Daarnaast wordt ook op andere momenten met belanghebbenden gesproken over bijvoorbeeld de voortgang en de uitwerking van het project. Alle stukken die door het bevoegd gezag in genoemde trajecten worden gepubliceerd, liggen telkens ter inzage in het informatieloket van Tata Steel in Wijk aan Zee.

De groepen belanghebbenden zijn divers en belangrijk om mee in contact te blijven om het project op een zorgvuldige wijze te kunnen uitvoeren. Vanwege de diversiteit van de belanghebbenden kan het contact, de frequentie van afspraken en informatiestromen verschillen. Onderstaand is een overzicht van de communicatiekanalen opgenomen.

Soort communicatie	Communicatie kanaal	Toelichting
Website	www.tatasteelnederland.com	https://www.tatasteelnederland.com/participatie-groen-staal
Digitale nieuwsbrief	RondomStaal	Aanmelden via de website https://www.tatasteelnederland.com/contact/aanmelden-nieuwsbrief
Social Media	https://twitter.com/TataSteelNL	Tata Steel in Nederland
Social Media	https://www.facebook.com/TataSteelinNL	Tata Steel in Nederland
Krant	Staal & IJmond	Krant van Tata Steel wordt 4 keer per jaar verspreid in de gemeenten binnen de IJmond (oplage 70.000)
Informatieloket	Tata Steel in de Buurt	Zwaanstraat 20, Wijk aan Zee
Overleg	Burentafel	Periodiek overleg met vertegenwoordigers van dorps- en wijkraden in de IJmond
Overleg	Dorpsraad Wijk aan Zee	Overleg meerdere keren per jaar en Tata Steel woont maandelijks vergadering Dorpsraad Wijk aan Zee bij.
Enquête	Bewonerspanel Wijk aan Zee	Maandelijks enquête over de ervaren overlast

Figuur 8 Communicatiekanalen Tata Steel

4.3 Hoe kunt u in contact komen?

In dit Participatieplan zijn de participatiemogelijkheden opgenomen die onderdeel zijn van de formele procedures en de mogelijkheden om mee te denken in de voorbereidingen op bijvoorbeeld de aanvragen als besluitvorming. In de paragrafen 3.1 tot en met 3.5 staan de participatiemogelijkheden weergegeven, met daarbij de termijnen waarin u kunt meedenken.

U kunt meedenken met Tata Steel. Dat kunt u doen door tijdens de bijeenkomsten iemand van Tata Steel aan te spreken of te regeren via één van de communicatiekanalen van Tata Steel, zoals die zijn opgenomen in paragraaf 4.2. Zo kunt u bijvoorbeeld ook bij het informatieloket in Wijk aan Zee in gesprek en uw reactie geven. Het is ook mogelijk om een mailbericht te sturen.

	Tata Steel IJmuiden
Informatie:	Participatie Heracless-Groen Staal Tata Steel (tatasteelnederland.com)
Reageren:	omgevingsnieuws@tatasteel.europa.com

Op de website van zowel de provincie Noord-Holland als de Omgevingsdienst NZKG kunt u informatie vinden over de procedures voor het project Heracless-Groen Staal. Als u wilt reageren naar het bevoegd gezag, dan kunt u dat doen door tijdens bijeenkomsten iemand van de provincie Noord-Holland of de Omgevingsdienst NZKG aan te spreken of via de eigen websites contact op te nemen. Onderstaand staan de specifieke webpagina's en mailadressen van Provincie Noord-Holland en Omgevingsdienst NZKG.

	Provincie Noord-Holland	Omgevingsdienst NZKG
Informatie:	www.noord-holland.nl/groenstaal	https://www.odnzkg.nl/groenstaal
Reageren:	programma.tatasteel@noord-holland.nl	projectgroenstaalfase1@ODNZKG.nl

Het bevoegd gezag geeft zelf in haar publicaties aan hoe u en waar u in de formele procedures (fase besluitvorming) kunt reageren.

Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal

Registratienummer: 1987567-1987586

Inleiding

Deze “Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal” beschrijft hoe bij de participatie de rollen en taken zijn verdeeld tussen het **bevoegd gezag** (Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland) en de **initiatiefnemer** (Tata Steel).

Bij een projectbesluit waarbij zoals in het geval van het project Heracless-Groen Staal sprake is van een particuliere initiatiefnemer (Tata Steel) is onder de Omgevingswet de rolverdeling bij de participatie geen vast gegeven. De participatie kan dan een gezamenlijke actie zijn tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer bepalen samen de rolverdeling, waarbij het bevoegd gezag uiteindelijk beslist.

Met dit document geeft het bevoegd gezag aan wat de rollen zijn van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer bij de participatie. Daarnaast is opgenomen hoe het bevoegd gezag omgaat met verzoeken voor onafhankelijk advies bij een ingebrachte oplossing voor de opgave.

Samenhangende documenten start procedure projectbesluit Heracless-Groen Staal

Het voorliggend document is onderdeel van vier documenten die samen de start vormen van de procedure van het projectbesluit. De documenten dienen in samenhang met elkaar gelezen te worden. Dit betreft de volgende documenten:

1. *Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie (KVVP)*
In dit document wordt een korte kennisgeving gegeven over het voornemen Heracless-Groen Staal en over de participatie.
2. *Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal*
Deze notitie beschrijft wat het voornemen van het project Heracless-Groen Staal precies inhoudt, waarom het project belangrijk is en wat de benodigde procedures zijn.
3. *Participatieplan Heracless-Groen Staal*
In het participatieplan staat hoe Tata Steel omgeving en belanghebbenden betreft bij het project Heracless-Groen Staal en hoe, waar en wanneer u kunt participeren.
4. ***Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal***
In dit document staat in detail wat de rolverdeling is tussen de provincie Noord-Holland en Tata Steel bij de participatie en hoe de provincie Noord-Holland haar rol hierbij invult.

Rolverdeling

De rollen tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer bij de participatie van dit projectbesluit zijn als volgt verdeeld.

Initiatiefnemer

Verkenningfase¹

- Organiseren participatiebijeenkomsten (in verschillende vormen), inclusief praktische organisatie, moderatie, voorzitterschap en verslaglegging;
- “Loketfunctie”: Inbreng, vragen, opmerkingen etc. tijdens de verkenningfase worden ingediend bij de initiatiefnemer;
- Inhoudelijk reageren op alle inbreng, vragen en opmerkingen. Dat wil zeggen wat er (niet) mee wordt gedaan en waarom;

¹ De verkenningfase is onderdeel van de procedure voor het projectbesluit. In het “participatieplan Heracless-Groen Staal” loopt deze in de tijd gelijk op met de “inventarisatiefase” en de “uitwerkingsfase”.

Besluitvormingsfase

- Op verzoek van het bevoegd gezag informatie aanleveren voor de beantwoording van zienswijzen op het ontwerp-projectbesluit (vergunningfase).

Bevoegd gezag

Verkenningfase

- Publiceren van de Kennisgeving voornemen en voorstel participatie projectbesluit HeraCless-Groen Staal, de Notitie Voornemen HeraCless-Groen Staal, het Participatieplan HeraCless-Groen Staal van Tata Steel en deze Werkwijze participatie projectbesluit HeraCless-Groen Staal;
- Aanwezig zijn bij de participatiebijeenkomsten die Tata Steel organiseert tijdens de verkenningfase. Bij deze bijeenkomsten wordt uitleg gegeven over de eigen rol en over hoe de procedure voor het projectbesluit er uit ziet;
- Informatie ophalen tijdens deze bijeenkomsten en kennis nemen van de reacties van Tata Steel op alle inbreng, vragen, opmerkingen etc. Deze informatie wordt gebruikt in een besluit over de resultaten van de verkenningfase. Dit besluit is richtinggevend voor het projectbesluit zelf;
- Degene die een mogelijke oplossing als bedoeld in artikel 5.47, derde lid Ow, voordraagt kan het bevoegd gezag verzoeken daarover onafhankelijk advies in te winnen. Het bevoegd gezag neemt deze verzoeken in behandeling;
- Tijdens de verkenningfase toetst het bevoegd gezag procesmatig of de initiatiefnemer volgens het participatieplan blijft werken;
- Nemen van een besluit over de resultaten van de verkenningfase;
- Het bevoegd gezag ziet toe op de toegankelijkheid van alle benodigde informatie voor een goede participatie.

Besluitvormingsfase

- Opstellen ontwerp-projectbesluit;
- Ter inzage leggen van het ontwerp-projectbesluit en het reageren op zienswijzen die zijn ingediend op dit ontwerp;
- Opstellen en vaststellen definitief projectbesluit.

Werkwijze participatie gelijklopende procedures verkenning projectbesluit, m.e.r. en vergunningaanvraag

Hierboven staat beschreven welke rol de initiatiefnemer en het bevoegd gezag hebben bij de verkenningfase van het projectbesluit. De participatie voor de verkenningfase van het projectbesluit loopt in de tijd gelijk op met participatie voor de voorbereiding van de milieueffecten rapportageprocedure (m.e.r.) en van de vergunningaanvraag.

Het Milieu Effect Rapport (MER) wordt voorbereid door de initiatiefnemer, ook voor zover het MER nodig is voor het projectbesluit. Een goede participatie voor het opstellen van het MER is de rol en verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Wel betreft het bevoegd gezag de uitkomsten van zienswijzen/participatie bij zijn advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Een goede participatie bij het opstellen van de vergunningaanvraag is de rol en verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Als het definitieve plan ten behoeve van het projectbesluit, het MER en de vergunningaanvraag door de initiatiefnemer zijn ingediend bij het bevoegd gezag start de formele besluitvormingsfase. In die fase is de enige participatie mogelijkheid het indienen van formele zienswijzen op het ontwerp-projectbesluit en op de ontwerp-vergunningen. Het is aan het bevoegd gezag om deze zienswijzen in ontvangst te nemen, hier op te reageren en vervolgens een definitief projectbesluit en definitieve vergunningen op te stellen.

Om de participatie voor eenieder overzichtelijk en niet onnodig complex te maken is in overleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer besloten dat het Participatieplan HeraCless-Groen Staal zowel de participatiestappen voor de procedures voor het projectbesluit, de m.e.r. als de

vergunningaanvraag bevat. Het gehele participatieplan is daarom opgesteld in lijn met de "Uitgangspunten voor participatie" van de provincie Noord-Holland, voor alle onderdelen (projectbesluit, m.e.r. en vergunning).

Werkwijze procesmatige toets participatieplan

Het bevoegd gezag toetst tijdens de verkenningsfase procesmatig of de initiatiefnemer volgens het participatieplan blijft werken. Zowel voor de participatie onderdelen die betrekking hebben op het projectbesluit (verkenning), de m.e.r. procedure en de vergunningaanvraag. Het bevoegd gezag doet dit gedurende de verkenningsfase door (toetsingskader):

- Na te gaan of alle volgens het participatieplan te organiseren participatiebijeenkomsten/momenten plaatsvinden. Dan wel dat hier gemotiveerd van wordt afgeweken;
  - Na te gaan of op alle inbreng, vragen, opmerkingen etc. door initiatiefnemer gemotiveerd wordt gereageerd;
  - Na te gaan of toezeggingen van de initiatiefnemer in reactie op de inbreng, vragen en opmerkingen door de initiatiefnemer gestand worden gedaan.
- Het bevoegd gezag stelt - aan de hand van bovengenoemde punten (toetsingskader) - met het besluit over de resultaten van de verkenningsfase vast of tijdens de verkenningsfase voldoende participatie heeft plaatsgevonden om de verkenningsfase af te kunnen ronden. Met het oog hierop bewaken het bevoegd gezag en initiatiefnemer tijdens de verkenningsfase gezamenlijk dat het participatieplan en de manier waarop dat wordt uitgevoerd leiden tot 'voldoende participatie'.
  - Tijdens de verkenningsfase geeft het bevoegd gezag twee keer - aan de hand van bovengenoemde punten (toetsingskader) - in een openbare brief aan hoe de participatie verloopt.
  - In het geval gedurende de verkenningsfase volgens het bevoegd gezag blijkt dat door de initiatiefnemer niet aan bovenstaande wordt voldaan spreekt het bevoegd gezag de initiatiefnemer daar ambtelijk en zo nodig bestuurlijk op aan.
  - Als volgens het bevoegd gezag desondanks blijkt dat de initiatiefnemer onvoldoende invulling heeft gegeven aan een goede participatie, neemt het bevoegd gezag dit als overweging mee bij het (wel of niet) nemen van het (ontwerp) projectbesluit.
  - Initiatiefnemer verstrekt aan het bevoegd gezag alle informatie die nodig is om bovenstaande werkzaamheden uit te kunnen voeren. Dit betreft minimaal een (schriftelijke weergave van) alle inbreng, vragen, opmerkingen etc. die tijdens de verkenningsfase is ingebracht in het kader van participatie en een schriftelijke weergave van de wijze waarop daar op is gereageerd.
  - Alle inbreng, vragen, opmerkingen etc. en de reactie daarop worden door de initiatiefnemer tevens openbaar gemaakt.
  - Initiatiefnemer verstrekt aan het bevoegd gezag alle informatie die nodig is om het besluit over de verkenningsfase te nemen en het (ontwerp)-projectbesluit op te stellen.
  - Het bevoegd gezag neemt in zijn rol als bevoegd gezag deel aan de participatie op de manier die is beschreven in het "Participatieplan Heracless-Groen Staal".

Werkwijze aanvragen onafhankelijk advies oplossingen opgave Heracless-Groen Staal

De inhoudelijke behandeling van de participatie tijdens de verkenningsfase van het projectbesluit ligt bij Tata Steel. Zie verder het Participatieplan Heracless-Groen Staal van Tata Steel. Wel kan aan het begin van de verkenningsfase het bevoegd gezag worden verzocht om voor een oplossing van de opgave onafhankelijk advies in te winnen. Voor het beoordelen van deze verzoeken en voor het vervolg geven aan een eventueel advies hanteert het bevoegd gezag de volgende werkwijze.

Beoordelingskader verzoeken onafhankelijk advies

- De oplossing waarvoor een onafhankelijk advies wordt gevraagd moet betrekking hebben op de opgave en binnen de randvoorwaarden passen (zoals opgenomen in de Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal).

- Er wordt geen onafhankelijk advies ingewonnen voor een oplossing als die oplossing reeds eerder onderwerp van onderzoek is of is geweest. Zo worden de gevolgen voor het milieu en de gezondheid van de door Tata Steel gekozen waterstofroute (Groen Staal) in opdracht van het ministerie van I&W reeds onafhankelijk onderzocht².
- Als een advies over de oplossing meegenomen kan worden in een ander (onderzoek)procedure heeft dit de voorkeur. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan de m.e.r. procedure die de initiatiefnemer moet doorlopen waarin verschillende varianten om de opgave uit te voeren worden vergeleken.
- Bij het beoordelen van de verzoeken om onafhankelijk advies betreft de provincie Noord-Holland de initiatiefnemer (Tata Steel) voor advies en afstemming om te bepalen of de voorgestelde oplossing mee kan in de m.e.r. studie van de initiatiefnemer.
- Het bevoegd gezag geeft gemotiveerd aan waarom voor een voorgestelde oplossing wel of niet onafhankelijk advies wordt ingewonnen.

Vervolg op onafhankelijk advies

- De uitkomst van een onafhankelijk advies over een oplossing kent op hoofdlijnen 2 mogelijkheden:
  - De oplossing kan niet worden toegepast voor de opgave of;
  - De oplossing kan mogelijk (deels) wel worden toegepast.
- Een oplossing die mogelijk (deels) kan worden toegepast dient nog onderzocht te worden in de m.e.r. die de initiatiefnemer uitvoert. Dit is voorwaardelijk voor de verdere procedures van het projectbesluit en de vergunningverlening.
- Dit betekent dat het advies over de oplossing niet op alle aspecten uitputtend hoeft te zijn, dat kan verder in de m.e.r. Het onafhankelijke advies is primair gericht op de beoordeling of de betreffende oplossing (deels) in de m.e.r. meegenomen kan worden door de initiatiefnemer.
- Als dit het geval is wordt de oplossing (deels) opgenomen in het advies over de NRD dat het bevoegd gezag aan de initiatiefnemer geeft over de NRD.
- De initiatiefnemer is echter niet wettelijk verplicht om het advies over de NRD over te nemen.

Toelichting bij werkwijze onafhankelijk advies

Een belangrijk deel van het onderzoek naar het effect van Heraclless-Groen Staal op de omgeving komt terug in het MER. En de meeste details over de invulling van het project Heraclless-Groen Staal zullen worden vastgelegd in de voor Tata Steel benodigde vergunningaanvragen c.q. vergunningen. De ruimte voor participatie zit daarom vooral in de procedures van het MER en de vergunningen.

Een projectbesluit regelt waar voor het project Heraclless-Groen Staal de omgevingsplannen worden aangepast. De ontwikkeling van Heraclless-Groen Staal vindt plaats op het bedrijventerrein van Tata Steel waar in de huidige situatie al sprake is van een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) voor bedrijvigheid met een hoge milieucategorie. Er zullen daarom naar verwachting beperkt aanpassingen van de omgevingsplannen nodig zijn voor Heraclless-Groen Staal. De ruimte voor participatie in het spoor van het projectbesluit is daardoor beperkt. Dit maakt ook dat naar verwachting niet veel ingebrachte oplossingen in het kader van het projectbesluit in aanmerking komen voor een onafhankelijk advies.

---

² Zie het plan van aanpak "[Naar een gezonde leefomgeving in de IJmond](#)" van 1 december 2021 en de brief "[Milieuproblematiek Tata Steel](#)" van 16 januari 2023 van het ministerie van IenW.

M126 / 02-10-2023
punt 2c

MOTIE

AANGENOMEN

Onderwerp: Planning sluiting Kookgasfabriek 2 per 2029
Agendapunt: 2.c.
Ingediend door: Pieter Teeuwen BBB Noord-Holland, Nick Roosendaal VVD Noord-Holland

De Provinciale Staten van Noord-Holland in een vergadering bijeen op 2 oktober 2023

Constateerende dat:

- Het RIVM recentelijk een rapport heeft uitgebracht waaruit blijkt dat de omwonenden van Tata Steel Nederland aan grote gezondheidsrisico's zijn blootgesteld;
- Tata Steel Nederland de intentie heeft uitgesproken om de wijze van staalproductie zodanig te wijzigen dat de uitstoot fors minder zal zijn;

Overwegende dat:

- In Provinciale Staten op 19 september 2022 een motie op initiatief van de VVD is aangenomen waarin onder meer gevraagd is aan het College om voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen te komen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 tot sluiting van de kookgasfabriek 2 komt;
- We nu een jaar verder zijn en partijen nog in het ongewisse zijn welke stappen er al gezet zijn;

Verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

- Genoemde stappenplan te actualiseren en te concretiseren;
- Tata nadrukkelijker op haar verantwoordelijkheid te wijzen om zich strikter te houden aan de gemaakte afspraken om te komen tot sluiting van de kookgasfabriek 2 voor eind 2029
- PS hierover voor het eind van 2023 te informeren.

Ingediend door:

Pieter Teeuwen
BoerBurgerBeweging Noord-Holland

Nick Roosendaal
VVD Noord-Holland

AANGENOMEN

M170/19-09-2022
punt 2

> Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022.

>

> Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal

Overwegende, dat:

> - de overgang naar Groen Staal productie en de daarmee samenhangende waterstoftransitie een mogelijke oplossing is voor een gezonde leefomgeving en een duurzame toekomst van de staalindustrie (Tata) in de IJmond. Het plan Groen Staal zorgt mogelijk ook voor het behoud van (technische) werkgelegenheid.

> - in de "expression of principles" wordt gesteld dat Tata meer dan evenredig haar aandeel neemt in de realisatie van het Klimaatakkoord en 5 megaton CO₂ minder zal uitstorten op jaarbasis, aldus de website van de Rijksoverheid (31 maart 2022). En dat Tata als grootste industriële uitstoter van stikstof ook stevig aan de vermindering van de stikstofuitstoot in Noord-Holland moet bijdragen. En bovenal dat zij de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen en geuroverlast substantieel moet beperken;

> - de Oekraïne oorlog en de daardoor veroorzaakte energiecrisis grootschalig op aardgas aangedreven productie nog onwenselijker heeft gemaakt.

> Constaterende, dat:

> - er behoefte is aan een duidelijk tijdspad waarin alle te nemen stappen duidelijk aangegeven worden om voor 2030 Groen Staal te produceren en de definitieve sluiting van de meest vervuulende Kookgasfabriek en Hoogoven mogelijk te maken

> - er naast de geplande productie van waterstof in het IJmond gebied zelf ook een veelvoud aan waterstof nodig is die zal moeten worden geïmporteerd per schip of aangevoerd via een landelijk netwerk van leidingen, bijvoorbeeld via Den-Helder, maar dat er nog geen duidelijkheid is hoe dit kan worden gegarandeerd;

> - Vergunningen voor DRI naar verwachting op zijn vroegst ergens in 2026 worden afgegeven waarna de bouw pas kan beginnen volgens de website van de provincie, waarbij vertraging van het verdere proces op de loer ligt;

> - De resultaatsverplichtingen, afhankelijkheden en bijbehorende tijdslijnen waaraan alle partijen (Tata, overig bedrijfsleven, gemeenten, Provincie en Rijksoverheid) zich moeten committeren (ontwerp, vergunning, financiering en uitvoering) onduidelijk zijn

> Verzoeken GS:

- Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;
- Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissie-onderzoek;
- In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten.
- Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.

>

> En gaat over tot de orde van de dag.

> Nick Rosendaal

Linde Gonggrijp

Ayse Er

Gert-Jan Leerink

Michel Klein (ChristenUnie)

Ines Kostic (Partij voor de Dieren)

Willemien Koning (CDA)

Denk
B. Koyuncu

Ja21
E. Jansen

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13826
Extern Zaak ID	2111502
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	11.a
Titel	Concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024–2027 MET AFDOENINGSVOORSTEL VOOR M182– 2022
Organisatieonderdeel	CZ/COM

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet. GS leggen PS de concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024–2027 voor ter bespreking in de commissie Leefomgeving. Daarna stellen GS de definitieve uitgangspunten vast.

Bijlage bij registratienummer 2111502/2111549

Uitgangspuntennotitie evenementensponsoring 2024-2027 CONCEPT

Deze notitie beschrijft de inhoudelijke en financiële uitgangspunten voor evenementensponsoring in de periode 2024-2027. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit! 2023-2027' en gelieerd aan de nieuwe communicatiestrategie. De resultaten van evenementensponsoring in voorgaande collegeperiodes zijn meegewogen.

Inleiding

In Noord-Holland worden veel evenementen¹ georganiseerd. Voor inwoners en bezoekers dragen zij bij aan de aantrekkelijkheid van de provincie en zijn zij een belangrijke vorm van vrijetijdsbesteding. Evenementensponsoring maakt integraal onderdeel uit van de communicatiestrategie van de provincie, want ook hiermee wordt de zichtbaarheid, de bekendheid en het vertrouwen in de provincie vergroot. Het brengt ons dichterbij onze inwoners, op plekken waar we niet altijd vanzelfsprekend aanwezig zijn. Daarnaast biedt sponsoring de kans om tijdens evenementen de dilemma's, keuzes, taken en projecten van de provincie duidelijker voor het voetlicht te brengen en om daarover met relaties, bezoekers en inwoners in gesprek te gaan. Ook kan met sponsoring een bijdrage worden geleverd aan maatschappelijke doelen uit het coalitieakkoord, zoals het stimuleren van verduurzaming en van inclusie bij (sport)evenementen.

Het nieuwe coalitieakkoord is de basis van het nieuwe beleid voor evenementensponsoring, er wordt op verschillende plaatsen gerefereerd aan sponsoring:

Evenementen

Wij blijven een bijdrage leveren aan evenementen die ondersteunend zijn aan de identiteit en diversiteit van Noord-Holland. We zorgen dan ook voor voldoende budget hiervoor. We zien dit als een belangrijke manier om te zorgen voor verbinding tussen alle verschillende groepen die in Noord-Holland wonen. We streven naar een mooie mix van evenementen die zowel het meer landelijke als het metropolitane karakter van Noord-Holland goed vertegenwoordigen. Ook hier zullen we kijken naar het vereenvoudigen van regelgeving en het versnellen van het afgeven van vergunningen. Het huidige evenementenbeleid wordt voortgezet.

Aandacht voor het koloniaal verleden

We zijn nog niet zo lang geleden gestart met de Keti Koti dialogotafels. Hier kunnen Noord-Hollanders het gesprek voeren over de impact van racisme en discriminatie in onze samenleving. We willen hier mee doorgaan en zetten in op brede vertegenwoordiging, zodat zoveel mogelijk verschillende mensen deel kunnen nemen aan deze tafels. Daarnaast blijven we uiteraard deelnemen aan de landelijke herdenking van de afschaffing van de slavernij op 1 juli.

Inclusiviteit

De provincie is er voor alle Noord-Hollanders. We streven naar een diverse en inclusieve provincie die voor iedereen toegankelijk is, waar iedereen zich veilig voelt en waarin iedereen zichzelf mag en kan zijn. Sinds 2019 is Noord-Holland een 'regenboogprovincie'. We onderschrijven de ambities uit het regenboogakkoord.

---

¹ Onder evenementen verstaan wij: publiek toegankelijke gebeurtenissen op een vooraf bekende en afgebakende locatie.

Bijlage bij registratienummer 2111502/2111549

In de sponsorstrategie voor 2024 tot en met 2027 gaan we uit van:

- Publieksevenementen
- Evenementen die aansluiten bij ons beleid
- Mogelijkheden voor een grote zichtbaarheid
- Evenementen met een bovenregionale uitstraling (media-aandacht)

Algemene uitgangspunten evenementensponsoring

Bij evenementen kiest de provincie bewust voor een sponsorovereenkomst in plaats van subsidie. Sponsoring biedt de mogelijkheid een andere relatie aan te gaan. Dan is het evenement niet het doel, zoals bij subsidie, maar een middel voor de realisatie van onze doelstellingen. Bij sponsoring wordt actief gestuurd op onderhandelbare tegenprestaties, zoals het verkrijgen van publiciteit voor het gekoppelde provinciale beleid, hospitality rechten, het stimuleren van verduurzaming van het evenement en contact en interactie met de doelgroep van het evenement.

De provincie kiest voor een mix van grote, middelgrote en kansrijke kwalitatief hoogwaardige evenementen die voldoen aan de onderstaande basisvoorwaarden. Hierbij streven we naar een combinatie van evenementen waarmee we verschillende doelgroepen bereiken en die zowel het landelijke als metropolitane karakter van Noord-Holland goed vertegenwoordigen.

Hierbij letten wij op:

- spreiding over het jaar;
- spreiding van aandacht over de regio's;
- spreiding over de diverse doelgroepen die in Noord-Holland wonen;
- spreiding over de verschillende beleidsthema's.

Basisvoorwaarden:

- a. te sponsoren evenementen moeten bijdragen aan de profilering en positieve uitstraling van de provincie als maatschappelijk relevante overheidsorganisatie en als aantrekkelijke werkgever;
- b. sponsoring moet het imago van de provincie verbeteren en de naamsbekendheid vergroten, passend bij de realisering van beleidsdoelen;
- c. evenementen moeten een bovenregionale uitstraling hebben; een breed publiek bereiken en media-aandacht opwekken;
- d. aanvullend op bestaande evenementen waarmee de provincie zich presenteert, zoals nieuwjaarsbijeenkomst, provincieconcert, werkbezoeken en reguliere presentaties en congressen;
- e. een evenement mag geen afbreuk doen aan de reputatie van de provincie Noord-Holland;
- f. contract met uitvoerend rechtspersoon.

Bijlage bij registratienummer 2111502/2111549

Vaste evenementen

Op grond van een optimale aansluiting op bovenstaande voorwaarden en succesvolle samenwerking in het verleden zullen wij voor onderstaande evenementen in principe een sponsorovereenkomst voor vier jaar afsluiten:

- Landbouwshow Opmeer (landbouw),
- Bloemencorso van de Bollenstreek (o.a. landbouw, toerisme),
- Ondernemingsverkiezingen Noord-Holland (MKB),
- Promotie Events Techniek (arbeidsmarkt & onderwijs),
- Ronde om Texel (watersport),
- Dam-tot-Dam weekend (recreatie),
- Bevrijdingspop Haarlem (cultuur)
- Keti Koti Amsterdam (cultuur)
- Egmond Wandelmarathon of Fjoertoer (recreatie).

Daarnaast zullen wij jaarlijks een aanvraag indienen voor deelname aan de Canal Parade van Amsterdam Pride.

Evenementen die incidenteel worden gesponsord

Er is een jaarlijks budget beschikbaar voor sponsoring van evenementen die voldoen aan de basisvoorwaarden en die bijdragen aan een juiste mix van culturele, breedtesport-, recreatieve en topsportevenementen die aansluiten op onze beleidsambities.

Bij culturele evenementen geven wij de voorkeur aan (boven)regionale evenementen die bijdragen aan regionale samenwerking en passen binnen het regioprofiel, zoals genoemd in het Beleidskader Erfgoed en cultuur.

De keuze van te sponsoren sportevenementen zal aansluiten bij de nieuwe ambities op het gebied van sport. We kiezen per jaar steeds een mix van (breedte)sport-, recreatieve en topsportevenementen met een goede spreiding over Noord-Holland en die aansluiten bij regionale behoeften.

Onder topsportevenementen verstaan wij: WK's, EK's en wereldbekerwedstrijden van door NOC*NSF erkende takken van topsport- en internationale wedstrijd sportdisciplines. Voor sponsoring komen alleen Olympische of paralympische disciplines, of disciplines die op de nominatie staan om Olympisch of paralympisch te worden in aanmerking.

Mega-evenementen

De provincie heeft goede ervaringen met mega-evenementen als SAIL Amsterdam. Omdat zulke mega-evenementen slechts af en toe plaatsvinden en de hoogte van de sponsorbijdrage de mogelijkheden binnen de reguliere sponsorbegroting overschrijdt, wordt net als in het verleden de sponsorbijdrage voor een mega-evenement apart opgenomen in de begroting.

Werkwijze

Organisaties melden zich bij de provincie met een sponsoraanvraag of wij benaderen de evenementenorganisaties die passen bij onze uitgangspunten. Sponsoraanvragen worden aan de hand van onze uitgangspunten beoordeeld, waarbij we streven naar variatie in thema's, spreiding in tijd en ruimte en variatie tussen typen evenementen. Op jaarbasis kunnen we ongeveer 20 evenementen ondersteunen. We kiezen ervoor om met de organisaties van de vaste evenementen een sponsorovereenkomst voor de periode 2024-2027 af te sluiten.

Bijlage bij registratienummer 2111502/2111549

Ter bescherming van de integriteit van de provincie worden sponsorships alleen aangegaan met partijen van goede reputatie en met ervaring in het organiseren van evenementen. Om zoveel mogelijk met betrouwbare partijen in zee te gaan, worden organisatoren gescreend. De sponsorbedragen en tegenprestaties worden contractueel vastgelegd.

Relatiemanagement en burgerparticipatie

Evenementen zijn een ideale gelegenheid om op een laagdrempelige manier met inwoners, partners en andere relaties in gesprek te gaan. Dat kan op verschillende manieren, waarbij vaak een mix wordt gekozen van een relatiebijeenkomst in het kader van het evenement, het onder de aandacht brengen van een bepaald beleidsthema bij het publiek (bijv. met een paviljoen) of door interactie met de bezoekers tot stand te brengen.

Duurzaamheid en inclusie

We blijven stimuleren dat de evenementen die wij sponsoren steeds meer verduurzamen door een deel van onze sponsorbijdrage hiervoor te bestemmen. Hierbij vragen wij onder andere (en indien van toepassing) aandacht voor het (her)gebruik van grondstoffen, voedselverspilling, gebruik van lokale (streek)producten, inclusie, energiebesparing, vervoersstromen, impact op natuur, gezondheid en (verbetering van) dierenwelzijn.

We maken hierover afspraken in de sponsorovereenkomst en organiseren kennisuitwisseling tussen onze partners, bijvoorbeeld tijdens werkbezoeken of in expertsessies.

Activering

Waar mogelijk zal de provincie de doelen van sponsoring versterken met aanvullende eigen, provinciale, activiteiten (merk-activatie) en inzet van provinciebestuurders. Zo wordt een hoger rendement uit sponsoring behaald. Hierover worden met de organisatie afspraken gemaakt. Het kan bijvoorbeeld gaan om:

- meenemen van een gesponsord evenement in een eigen social media campagne;
- acties ter promotie van een evenement in een media campagne, bijv. een prijsvraag of winactie via social media of de plaatsing van advertenties;
- zichtbaar maken van beleid/beleidsprojecten door middel van een of meer infostands bij het evenement, advertorial, promotiefilms, social media, brochures, etc. of een actieve rol van bestuurders tijdens het evenement, zoals het verzorgen van een opening, startschot, prijsuitreiking, etc.

Uitzonderingen op het sponsorbeleid

Niet alle aanvragen, projecten en evenementen zullen via het sponsorbudget worden ondersteund:

- geen activiteiten met een religieus, militair of politiek karakter
- geen fondsenwervende evenementen
- geen individuele activiteiten (van privépersonen)
- geen studiereizen, scripties, boeken, films etc.
- geen beurzen, seminars en congressen
- geen evenement enkel en alleen vanwege een jubileum
- geen toeristische activiteiten
- geen markten, braderieën etc.
- geen uitvoering van regulier beleid (oftewel: geen subsidie of vervanging daarvan).

Bijlage bij registratienummer 2111502/2111549

Financiën

Op de meerjarenbegroting is jaarlijks een bedrag van € 625.000,- voor het uitvoeringsprogramma evenementensponsoring gereserveerd. De globale verdeling van budget is per jaar als volgt:

Vaste evenementen:	€ 250.000,-
Evenementen met incidentele sponsoring:	€ 275.000,-
Activering:	€ 100.000,-

De omvang van het sponsorbedrag is gerelateerd aan de marktwaarde van de ingekochte rechten en gaat deze niet te boven.

Monitoring

In het laatste jaar van deze collegeperiode zullen we de doelstellingen van evenementensponsoring toetsen en de resultaten evalueren.

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.M.L. Kanne

CZ/COM

Telefoonnummer +31235144970

kanner@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: concept uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027

Verzenddatum

- 9 NOV. 2023

Kenmerk

2111502/2134015

Geachte leden,

Uw kenmerk

Hierbij verzoeken wij u deze brief (met bijlage) ter bespreking op de B-agenda van de commissie Leefomgeving van 27 november 2023 te plaatsen en een oordeel te geven over de uitwerking van de concept uitgangspunten evenementen-sponsoring 2024-2027. Ook informeren wij u over de voortgang van Motie 182-2022 Deelname provincie Noord-Holland aan komende edities Canal Parade en stellen wij u voor deze als afgedaan te beschouwen.

In de nieuwe sponsorstrategie kiezen we voor publieksevenementen die aansluiten bij ons beleid, met mogelijkheden voor een grote zichtbaarheid en een bovenregionale uitstraling (media-aandacht). Daarbij blijven wij stimuleren dat door de provincie gesponsorde evenementen steeds meer verduurzamen, door een deel van onze sponsorbijdrage hiervoor te bestemmen.

Bij evenementen stelt de provincie een sponsorovereenkomst vast in plaats van subsidie. Sponsoring biedt de mogelijkheid een andere relatie aan te gaan. Dan is het evenement niet het doel, zoals bij subsidie, maar een middel voor de realisatie van onze doelstellingen. Bij sponsoring wordt actief gestuurd op onderhandelbare tegenprestaties, zoals het verkrijgen van publiciteit en het voor het voetlicht brengen van het beleid van de provincie, hospitality rechten en het verstevigen onze relaties. Evenals het stimuleren van verduurzaming van het evenement en contact en interactie met de bezoekers van het evenement.

De provincie kiest voor een mix van grote, middelgrote en kansrijke kwalitatief hoogwaardige evenementen die voldoen aan de basisvoorwaarden. Hierbij krijgen enkele evenementen een meerjarig contract, daarnaast zijn er evenementen die wij incidenteel zullen sponsoren. Op dit moment lopen er nog gesprekken hierover, zoals met Jumping Amsterdam.

We streven naar een combinatie van evenementen waarmee we verschillende doelgroepen bereiken en die zowel het landelijke als het verstedelijkte karakter van Noord-Holland goed vertegenwoordigen. Hierbij letten wij op:

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- spreiding over het jaar;
- spreiding van aandacht over de regio's;
- spreiding over de diverse doelgroepen die in Noord-Holland wonen;
- spreiding over de verschillende beleidsthema's.

Evenementensponsoring maakt integraal onderdeel uit van de communicatiestrategie van de provincie, want ook hiermee wordt de zichtbaarheid, de bekendheid en het vertrouwen in de provincie vergroot. Het brengt ons dichterbij onze inwoners, op plekken waar we niet altijd vanzelfsprekend aanwezig zijn. Daarnaast biedt sponsoring de kans om tijdens evenementen de dilemma's, keuzes, taken en projecten van de provincie duidelijker voor het voetlicht te brengen en om daarover met relaties, bezoekers en inwoners in gesprek te gaan. Ook kan met sponsoring een bijdrage worden geleverd aan maatschappelijke doelen uit het coalitieakkoord, zoals het stimuleren van verduurzaming, inclusie en breedtesport bij evenementen.

Inmiddels hebben we 2 maal met groot succes deelgenomen aan de Canal Parade van Pride Amsterdam. Wij zullen jaarlijks een aanvraag indienen voor deelname met een gezamenlijke provincieboot aan de Canal Parade van Pride Amsterdam en zullen ernaar streven dat alle 12 provincies meevaren. Wij stellen u voor om hiermee Motie 182-2022 als afgedaan te beschouwen.

In de begroting is jaarlijks € 625.000,- opgenomen voor evenementensponsoring. Daarnaast verwachten wij voor SAIL Amsterdam 2025 nog een aparte sponsoraanvraag. Dit evenement wordt apart opgenomen in de begroting 2024 en 2025, omdat de hoogte van de sponsorbijdrage de mogelijkheden binnen de reguliere sponsorbegroting overschrijdt.

In 2027 worden de doelstellingen en resultaten geëvalueerd.

Na uw bespreking zullen wij de definitieve uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027 vaststellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage

concept notitie uitgangspunten evenementensponsoring 2024-2027

AANGENOMEN

M W2/10-10-2022
punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Deelname provincie Noord-Holland aan komende edities Canal Parade

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 10 oktober 2022,

constaterende dat:

- De provincie Noord-Holland met de provincies Gelderland en Limburg op 6 augustus met een gezamenlijke boot hebben deelgenomen aan de Canal Parade 2022;
- Hiermee de provincie actief uitvoering geeft aan haar beleid om als regenboogprovincie de emancipatie van LHBTIQ+ (Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel, Transgender, Intersekse, Queer en andere vormen van diversiteit in gender, sekse en seksualiteit) te bevorderen;
- Naast enkele Gedeputeerden en Statenleden ook een aantal inwoners van onze provincie de kans kregen om mee te varen onder de boodschap 'We've got stories to share' en zo de zichtbaarheid van LHBTIQ+ konden vergroten;

overwegende dat:

- Op basis van de reacties van de deelnemers op de boot en het publiek langs de kant de deelname van de provincieboot aan de Canal Parade 2022 op veel enthousiasme kon rekenen;
- Er meerdere media aandacht hebben geschonken aan de deelname van de provincieboot en hiermee het proactieve LHBTIQ+-beleid dat de provincie Noord-Holland voert een groot podium heeft gekregen en zo tot steun kan zijn voor iedereen in onze provincie die wil kunnen zijn wie die is en mag houden van wie die wil;

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Om ook de komende edities van de Canal Parade met een gezamenlijke provincieboot deel te nemen en ernaar te streven dat alle twaalf provincies meevaren;
- Om bij de komende edities nog zichtbaarder te zijn door de gezamenlijke provincieboot nog feestelijker aan te kleden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal	Anouk Gielen	Emre Kanik	Jorrit Carton	Dennis Heijnen	Remine Alberts
VVD	GroenLinks	D66	PvdA	CDA	SP

Van: Bart Hoogcarspel (Heiloo Energie) <bart.hoogcarspel@heilooenergie.nl>

Verzonden: zondag 29 oktober 2023 20:50

Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; Commissie Leefomgeving
<commissieleefomgeving@noord-holland.nl>

CC: Bestuurssecretariaat Heiloo <Bestuurssecretariaat@Heiloo.nl>; [redacted]
[redacted]@debuch.nl>; Griffie Gemeente Heiloo <griffie@Heiloo.nl>

Onderwerp: Gedeputeerde Energieroute Noord-Holland (A9 - deel Heiloo)

Geachte gedeputeerde Energie, geachte mevrouw Kocken,
Geachte leden van de commissie Leefomgeving,

Bijgaand stuur ik u namens de vereniging Heiloo Energie een brandbrief betreffende het programma Energieroute Noord-Holland. Naar onze mening dreigen hier onnodig keuzes te worden (of zijn al?) gemaakt **op een ondeugdelijke argumentatie**, die in het nadeel van de inwoners van Heiloo en in het nadeel van de productie van duurzame energie uitvallen.

Wij verzoeken u vanuit uw rol in deze materie uw invloed aan te wenden om het deel van de A9 in Heiloo ten Noorden van de Kanaalweg alsnog in verdere planuitwerking te laten opnemen.

De inhoud van de bijlage is tevens naar de leiding van het programma Energieroute Noord-Holland gestuurd.

Om alle betrokkenen zoveel mogelijk op de hoogte te houden, stuur ik deze mail in kopie (CC) naar de gemeenteraad en het college in Heiloo.

Met een hartelijke groet,

Bart Hoogcarspel, voorzitter
06 – 2788 3404

Heiloo Energie

Van: vereniging Heiloo Energie

Aan: bestuur van de Provincie Noord-Holland

Datum: 29-10-2023

Betreft: Energieroute Noord-Holland (onderdeel A9 – Heiloo)

Geacht bestuur,

De Vereniging Heiloo Energie is een inwoners-initiatief in Heiloo dat zich lokaal richt op verduurzaming van de energievoorziening.

Daarbij zijn de uitgangspunten:

1. Minder gebruik (bijvoorbeeld: isoleren en elektrisch rijden);
2. Lokaal opwekken en gebruiken (bijvoorbeeld: warmte van buiten naar binnen, opwekken zon- en windenergie);
3. Benutten koppelkansen (bijvoorbeeld: meervoudig ruimtegebruik door combineren van functies).

Wij benaderen u op basis van de ons bekende informatie over het OER-project A9-Heiloo zoals we die in de participatiebijeentkomsten hebben begrepen.

Specifiek willen wij ingaan op het deel van de A9 in de gemeente Heiloo tussen het viaduct Kanaalweg en verkeersplein Kooimeer bij Alkmaar.

Tijdens de participatiebijeentkomst in Akersloot is aangegeven dat op genoemde locatie GEEN opwek van zonne-energie is voorzien.

Voor zover wij hebben begrepen zijn de aangedragen tegenargumenten:

- a. Het open landschap wordt aangetast;
- b. Er zijn voldoende alternatieven voor opwek duurzame energie (met name RES-zoekgebied 13 en 24);
- c. Het OER-project richt zich enkelvoudig op het opwekken van duurzame elektriciteit.

Op deze argumenten is het nodige af te dingen en zij wegen naar onze mening niet op tegen de argumenten vóór opwek van zonne-energie op deze locatie.

Laten wij eerst aangeven wat belangrijke argumenten VOOR de realisatie van een zonnegeluidsscherm zijn:

1. Kosten zijn nul: met een beperkte cofinanciering door de gemeente Heiloo is het project uiteindelijk kostenneutraal (zie rapport van onze studie Zon op Snelweg, 2019);
2. Maatschappelijk draagvlak: er leeft een langjarige wens om de (op dit moment niet-normoverschrijdende) geluidsbelasting op de wijk Plan Oost te verminderen bij grote aantallen inwoners van de wijk. Deze wens wordt gesteund door het gemeentebestuur van Heiloo en staat ook in het collegeprogramma;
3. Koppelkans: genoemd zonnegeluidsscherm biedt een prachtige kans om geluidsreductie te combineren met opwek van duurzame energie (de gemeente Alkmaar doet het al)!

Heiloo Energie

Ons beeld bij genoemde tegenargumenten is als volgt:

Ad.a.: Vanuit de wijk Plan Oost in Heiloo gezien is het landschap de afgelopen jaren zwaar negatief beïnvloed: aanleg A9, later de nieuwe fly-over bij Kooimeer en de bouw van bedrijfsgebouwen. Inwoners kijken nu aan tegen betonconstructies en blokkendozen met lichtkrant en lichtvervuiling. De komst van een zonnegeluidsscherm neemt een flink deel van het zicht op deze horizonvervuiling weg.

Blijft over het zicht van de automobilist op de A9. Met een geluidsscherm aan de westkant van de A9 neemt inderdaad het zicht op de weilanden bij Plan Oost af. Echter, de automobilist bevindt zich op dat moment in de weef-stroken van de afslag Kooimeer, zowel gaande naar het noorden als naar het zuiden. Anekdotisch bewijs laat zien dat er bij het “wegdromen bij een mooi landschap” gemakkelijk gevaarlijke situaties ontstaan: even naar links kijken en een remmende voorganger niet waarnemen... Verder blijft het zicht naar het oosten in dit ontwerp gewoon bestaan. Kortom: het argument “open landschap” lijkt hier meer een achterhaalde stellingname/oekaze dan een in deze situatie valide argument.

Ad.b. Dat er voldoende alternatieven zijn voor de opwek van duurzame energie, is een papieren werkelijkheid die niets te maken heeft met de feitelijke werkelijkheid. Een windmolen bouwen in zoekgebied 24 is met de huidige regelgeving onmogelijk. Het idee om van zoekgebied 13 een zonneweide maken is door de grondeigenaren met woede ontvangen en wordt door hen volledig geblokkeerd. Zij willen hun huidige teelt voortzetten. Daarmee zijn de huidige opties op de RES-kaart (op het overkappen van enkele parkeerplaatsen na) onrealistisch geworden. Daarmee is ook dit tegenargument niet valide.

Ad.c. Dat het OER-project in het leven is geroepen om duurzame elektriciteit op te wekken op rijksgronden is een feit. Maar ons inziens is het onbegrijpelijk als daarom het benutten van koppelkansen met andere domeinen categorisch en bij volle bewustzijn zou worden genegeerd! Kortom: dit argument lijkt ons op z'n minst getuigen van het onnodig trekken van grenzen.

In het licht van bovenstaande doen wij een dringend beroep op het bestuur van de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat alsnog een zonnegeluidsscherm bij Plan Oost in de planvorming op te nemen. Hiermee wordt ook voorkomen, dat betrokken inwoners (in plan Oost en bij Heiloo Energie) afhaken op onbegrijpelijk acteren van de overheid (in dit geval provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat).

Graag zijn wij bereid bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet namens het bestuur van Heiloo Energie,

Bart Hoogcarspel, voorzitter
Jan Stamhuis, secretaris

Van de Stichting Duurzaam Heiloo
Aan bestuur Provincie Noord-Holland
Datum 16 11 2023

Betreft: Voorziening zonnepanelen tevens geluidbeperkende maatregel bij de A 9 in de gemeente Heiloo tussen het viaduct Kanaalweg weg en verkeersplein Kooimeer Alkmaar.

Op uw agenda: commissie 27 november 2023

Geacht bestuur

De Stichting Duurzaam Heiloo is een initiatief binnen Heiloo dat zich richt op lokaal verduurzamen en de energievoorziening van zowel woningbouw als industrie.

Zoals de voorzitter al heeft aangegeven op de participatiebijeenkomst willen wij hier nogmaals het belang van bovengenoemd project benadrukken. Dit zeker gezien de nieuwe ontwikkelingen vanuit de Rijksoverheid rond zon op land. Landbouwers in Heiloo maakten al eerder grote bezwaren tegen zon op hun land. Zonder resultaat tot nu toe. Met deze ontwikkelingen vanuit het Rijk lijkt herijking van de RES noodzakelijk en is misschien bovengenoemde oplossing nuttig om de RES-doelen alsnog te realiseren.

Het zal duidelijk zijn dat een combinatie van een geluid en ook zonnescherm voordelen biedt. Dat was in 2019 onze inzet waarbij de provincie subsidie verstrekke voor een studie (zie de studie https://duurzaamheiloo.nl/wp-content/uploads/2020/01/Zon-op-Snelweg_rapportage_final-2.pdf). In een vervolgstudie is ook nog gekeken naar de geluidseisen die door de gemeente werd gesteld. Het voorgestelde concept voldeed aan de toen geldende geluidsnormen.

Intussen zijn er de nodige ontwikkelingen op het gebied van PV, waardoor wellicht de opbrengst hoger is en dus het rendement beter, plus dat ook panelen uitgevoerd kunnen worden het motieven zodat het zicht vanuit Plan Oost prettiger kan worden.

Maar ook hebben bewoners en eigenaren van het land niet stilgezeten en zijn met een alternatief plan gekomen. Landschappelijke waarschijnlijk beter, maar landbouwgrond wordt opgeofferd aan een park. De opzet hiervan is gemaakt door Ir. M.P. (Marcel) van Koningsbruggen van Smart Soil Solutions in overleg met twee grondeigenaren en het bewonersinitiatief.

Hoewel wij de initiator zijn van eerdergenoemde studie staan wij open voor andere voorstellen. Het OER lijkt ons het aangewezen project om in samenspraak een goede evaluatie te maken en snel tot uitvoering over te gaan. Die evaluatie zou voor ons prioriteit horen te krijgen waarbij we ook graag wijzen op synergie met energieopslag in het kader van eventueel congestiemanagement. Wij zijn in deze bezig met een ander Europees project in Plan Oost.

Het landschappelijk argument dat genoemd is bij de inspraakavond is weinig overtuigend. Volgens ons weegt het geluid en ook het uitzicht wat bewoners van Plan Oost hebben op de snelweg, de 'kunstwerken' en het industrieterrein zwaarder dan dat van de snel voorbijrijdende automobilisten.

Wij benadrukken hiermee volledig het schrijven van Dr P C M Bartels, namens het Bewonerscollectief Plan Oost waarmee we graag samen de mogelijkheden toelichten.

Secretaris; Harm Hofman
Voorzitter Rob van der Wal

Ir. M.P. (Marcel) van Koningsbruggen
Smart Soil Solutions

PS: Omdat onze inbreng wat laat is zullen we deze brief ook direct versturen naar en aantal commissieleden en gemeentebestuurders.

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13654
Extern Zaak ID	1966754
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	14.b
Titel	Energie/Financiën: Alliander (C-agenda – leidende commissie – Leefomgeving en Bestuur 27-11-2023)
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

n.v.t.

Betreft

Project Schriek (verkoop Kenter) – Procesbeschrijving en evaluatie

Eind 2022 heeft de Raad van Bestuur van Alliander N.V. (“Alliander”) besloten om het verkoopproces van haar 100%-dochteronderneming Kenter B.V. (“Kenter”) te starten, met als doel om Kenter (samen met een deel van de cross border lease activa) te verkopen aan de meest geschikte koper en maximale waarde te realiseren voor Alliander en haar stakeholders.

Kenter is een aanbieder van integrale energieoplossingen met meer dan 400 medewerkers en heeft expertise in huis op het gebied van o.a. meetdiensten, transformatoren, laadpalen, aansluiting op het middenspanningsnetwerk en installatie van zonneparken.

De verkoop van Kenter is ingegeven door een herijking van de Alliander strategie en de volgende rationale:

- de grote opgave van Alliander om meer werk te realiseren, sneller in te spelen op ontwikkelingen en samen met partners het energienet van de toekomst te ontwerpen, heeft ertoe geleid heeft dat de strategische focus van Alliander is verlegd en Kenter daardoor binnen Alliander niet meer de aandacht krijgt die het verdient;
- het werk dat Kenter doet, nu en in de toekomst, desalniettemin zeer relevant is voor het slagen van de energietransitie, maar die relevantie buiten Alliander beter tot zijn recht komt, omdat Alliander als netwerkbedrijf te maken heeft met beperkende wet- en regelgeving;
- de economische en maatschappelijke waarde van Kenter buiten Alliander groter is dan binnen Alliander, en
- de opbrengst van de voorgenomen verkoop aangewend kan worden om de financieringsuitdagingen van Alliander te adresseren¹. Dit stelt Alliander in staat om de energietransitie tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te kunnen blijven realiseren. Hiermee wordt gehandeld in de geest van het Afsprakenkader, waar de Algemene vergadering van Aandeelhouders in april dit jaar mee ingestemd heeft, en kan het toetreden van de Staat als nieuwe aandeelhouder van Alliander en verwatering van het aandelenbelang van de bestaande aandeelhouders worden uitgesteld.

Om de meest geschikte koper te kunnen selecteren en een marktconforme verkoopprijs te realiseren zijn voorafgaand aan het verkoopproces ‘kwaliteitseisen’ en ‘beoordelingscriteria’ afgestemd met zowel de RvC en het Grootaandeelhoudersoverleg (GAO). Zie box 1 voor een overzicht van deze criteria. De kwaliteitseisen zijn toegepast bij de beoordeling van een geïnteresseerde partij om toegelaten te worden tot het verkoopproces. De beoordelingscriteria zijn toegepast in de evaluatie van de biedingen en om uiteindelijk de beoogde koper te kiezen.

Het verkoopproces is een intensief traject geweest, waar verschillende externe adviseurs bij betrokken zijn geweest. Om de kwaliteit van het proces te borgen heeft Alliander zich vanaf het begin laten bijstaan door ervaren adviseurs: ABN AMRO (transactie adviseur), Loyens & Loeff (juridisch adviseur), EY (vendor due diligence adviseur), NLMTD (carve-out adviseur), DNV (technisch adviseur) en Wilson Sonsini (juridisch adviseur uit de VS in het kader van de te verkopen cross border lease activa). Het GAO heeft zich gedurende het traject laten bijstaan door KPMG (financieel adviseur) en Houthoff (juridisch adviseur).

---

¹ De sterke toename van de investeringen als gevolg van de energietransitie zet primair druk op de FFO / netto schuldverhouding, die cruciaal is voor het vaststellen van de rating van Alliander.

Voor het verkoopproces is gekozen voor een standaard competitief veilingproces (*controlled auction*), waarbij meerdere potentiële kopers telkens binnen een vastgestelde termijn biedingen uit konden brengen op de aandelen van Kenter en de cross border lease activa. Elke ronde vallen er één of meerdere partijen af en krijgen de overgebleven kandidaten de kans hun bieding te verbeteren. Uiteindelijk blijft er één potentiële koper met het beste bod over.

Bij alle belangrijke stappen in het verkoopproces zijn het GAO en haar adviseurs door Alliander geïnformeerd en geconsulteerd.

Na een brede marktbenadering heeft Alliander, op basis van de kwaliteitseisen, meer dan 30 partijen toegelaten tot het verkoopproces. Na het doorlopen van het biedingsproces, die uit een fase van niet-bindende biedingen en een fase van bindende biedingen bestond, is uiteindelijk met het consortium van ABP en OMERS Infrastructure overeenstemming bereikt over de verkoop van Kenter.

Het consortium van ABP en OMERS heeft het beste bod gedaan: de hoogste prijs, de beste voorwaarden en minimale restaansprakelijkheid voor Alliander. Ook onderschrijft het consortium de duurzaamheidsstrategie van Alliander en Kenter en committeert het zich om gedurende langere tijd aandeelhouder te blijven. Daarnaast zullen de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden voor de werknemers van Kenter ongewijzigd blijven.

De Ondernemingsraad (OR) van Alliander heeft positief advies uitgebracht over het voorgenomen besluit van de RvB. Daarnaast is het besluit van de Raad van Bestuur goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Toestemming van de aandeelhouders van Alliander en de Europese Commissie (mededingingsgoedkeuring) dienen te worden verkregen, voordat de aandelen daadwerkelijk kunnen worden overgedragen.

Overdracht is, na goedkeuring van de aandeelhouders en de Europese Commissie, voorzien voor eind december 2023. Alliander zal Kenter na overdracht nog tijdelijk blijven ondersteunen met beperkte dienstverlening, dit om de bedrijfscontinuïteit van Kenter niet in gevaar te brengen gedurende de ontvlechting uit Alliander/ het proces naar volledige zelfstandigheid.

Op basis van het voorgaan, is Alliander van mening dat het verkoopproces zorgvuldig en op marktconforme wijze is opgezet en op prudente en transparante wijze is doorlopen.

Box 1 – Kwaliteitseisen en beoordelingscriteria

Kwaliteitseisen (toelatingscriteria)

De volgende kwaliteitseisen zijn gebruikt bij het beoordelen of een geïnteresseerde partij werd toegelaten tot het verkoopproces:

- (a) **Herkomst:** de geïnteresseerde partij dient te zijn gevestigd in een lidstaat van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.²
- (b) **Sancties:** de geïnteresseerde partij is niet onderworpen aan sancties op grond van (onder andere) (i) Hoofdstuk VII van het Handvest van de Verenigde Naties, (ii) artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie of (iii) de Nederlandse Sanctiewet 1977.
- (c) **Eigendoms- en governancestructuur:** de geïnteresseerde partij dient een voldoende transparante eigendoms- en governancestructuur te hebben, waarbij moet worden kunnen vastgesteld of de UBO's en/of PEPs voldoen aan de criteria onder (a), (b) en (d).
- (d) **Reputatie:** de geïnteresseerde partij dient een goede reputatie te hebben, en de geïnteresseerde partij is niet betrokken (geweest) bij criminele activiteiten, overtredingen en professioneel wangedrag.

Beoordelingscriteria

Om tot selectie van de potentiële koper te komen, zijn de volgende criteria gebruikt bij de beoordeling van *non-binding offers* en *binding offers*:

- (a) **Verkoopopbrengst,** met daarbij als onderliggende criteria prijs, condities (inclusief de voor Alliander overblijvende aansprakelijkheid) en de door bieder gehanteerde aannames die ten grondslag liggen aan het bod.
- (b) **Financiering,** met daarbij als onderliggende criteria (i) verhouding eigen/vreemd vermogen, percentage verwachte toekomstige kasstroom nodig voor terugbetalen leningen, bereidheid tot financiering groeipotentieel en (ii) de mate waarin de bieder financieel robuust is en in staat is aanzienlijke investeringen te doen in de toekomst zonder gebruik te maken van excessieve schulden.
- (c) **Transactie zekerheid,** met daarbij als onderliggende criteria de mate waarin de bieder in staat is om binnen een redelijke termijn (i) alle goedkeuringen en toestemmingen te behalen die in Nederland of andere relevante jurisdicties vereist zijn voor het afronden van de Transactie en (ii) de benodigde financiering te verkrijgen.
- (d) **Medewerkersbelangen,** met daarbij als onderliggende criteria behoud van werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden van het personeel.
- (e) **Investeringshorizon,** met daarbij als onderliggende criteria strategische rationale bij de Transactie, investeringshorizon bieder, huidige mate van uitvoeren van met Kenter vergelijkbare activiteiten. Bevestiging meerderheidsaandeelhouder van de Groep te blijven voor minimaal vijf jaar.
- (f) **Imago,** met daarbij als onderliggende criteria het imago van de bieder en mate waarin bieder zich committeert aan de energietransitie inclusief onderbouwing daarvan.

Als integraal onderdeel van de beoordelingscriteria is ook gekeken of er sprake kan zijn van staatssteun bij onderdelen van de bieding. Hiervan is geen sprake.

² De huidige lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling zijn: Australië, België, Canada, Chili, Colombia, Costa Rica, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, IJsland, Ierland, Israël, Italië, Japan, Korea, Letland, Litouwen, Luxemburg, Mexico, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Turkije, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zweden en Zwitserland.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.W. Voordenhout

CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235143137

voordenhouta@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Alliander

Geachte leden,

Graag informeren wij u over recente besluitvorming binnen Alliander. Op 1 november 2023 heeft een aandeelhoudersvergadering van Alliander plaatsgevonden. Het enige inhoudelijke agendapunt betrof de voorgenomen verkoop van de dochteronderneming Kenter B.V. met bijbehorende activa aan een consortium van APG en Omers Infrastructure.

Ons college heeft op 31 oktober 2023 besloten in te stemmen met deze beoogde verkoop. De belangrijkste overweging daarbij is dat met de opbrengst van de verkoop een aanzienlijke verbetering van het eigen vermogen van Alliander wordt gerealiseerd en dat daarmee extra middelen beschikbaar komen voor de investeringen in de energie-infrastructuur.

Ter versterking van de vermogenspositie van Alliander hebben de aandeelhouders in 2021 een lening van gezamenlijk € 600 miljoen aan Alliander verstrekt, welke lening over enkele jaren zal worden omgezet in eigen vermogen.

Daarnaast zijn in 2022 de voorwaarden voor een toekomstige Rijksdeelname in Alliander vastgelegd in een Afsprakenkader. Eén van de voorwaarden is dat Alliander verkoop van niet-essentiële activiteiten moet overwegen voordat Rijksdeelname kan worden gevraagd. Mede in dat kader is het verkoopproces van Kenter vorig jaar gestart.

Verzenddatum

- 1 NOV. 2023

Kenmerk

1966754/2123606

Uw kenmerk

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3

2012 HR Haarlem

www.noord-holland.nl

Kvk-nummer 34362354

Rtw-nummer NI 0010 03 124 R 08

In Kenter vinden meet-en adviesdiensten plaats, welke niet noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering van Alliander.

Na het doorlopen van het verkoopproces is uiteindelijk met een consortium van ABP en OMERS Infrastructure overeenstemming bereikt over de verkoop van Kenter. Dit consortium heeft het beste bod gedaan: de hoogste prijs, de beste voorwaarden en minimale restansprakelijkheid voor Alliander. Ook onderschrijft het consortium de duurzaamheidsstrategie van Alliander en Kenter en committeert het zich om gedurende langere tijd aandeelhouder te blijven. Daarnaast zullen de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden voor de werknemers van Kenter ongewijzigd blijven.

Overdracht is, na goedkeuring van de aandeelhouders en de Europese Commissie, voorzien voor eind december 2023.

Het overgrote deel van de opbrengst van ca. € 940 miljoen zal worden aangewend voor de investeringen in de energietransitie. Een klein deel (ca. € 53 miljoen) zal in 2024 worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Voor een nadere toelichting op de transactie verwijzen wij naar de bijlage van Alliander.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

Provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

1 bijlage(n)

Procesbeschrijving Alliander

Regioteam Energietransitie
Arthur van Schendelstraat 550d
3511 MH Utrecht

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Utrecht, 3 november 2023,

Betreft: Provincie Noord-Holland, houd ruimte voor de ontwikkeling van zonneweides

Geachte gedeputeerde Kocken, geachte Statenleden en ambtelijke ondersteuning,

Met deze brief vragen wij u, om voor uw provincie in ieder geval de landelijke (nee tenzij) mogelijkheden om zon op land te ontwikkelen over te nemen, om geen aanvullende beperkende eisen te stellen en om ruimte te creëren voor natuurinclusieve zonneparken. We zullen in deze brief uitleggen waarom dit van groot belang is voor boeren, bedrijven, burgers, natuur en uiteraard duurzaamheid. We gaan daarnaast ook graag verder met u in gesprek over de verdere uitwerking hiervan in het provinciale beleid.

In de [brief](#) die de demissionair minister voor ruimtelijke ordening op 26 oktober naar de Tweede Kamer stuurde, werd aangekondigd dat het ontwikkelen van zonneweides op landbouwgrond alleen nog maar kan onder enkele voorwaarden. De invulling van dit beleid is nu aan de provincies. Recent werden ook de normen voor wind op land aangescherpt. Door de opstapeling van eisen raken de klimaatdoelstellingen uit beeld en worden de plannen in de RESsen die provincies en gemeenten de afgelopen jaren zorgvuldig met burgers ontwikkeld hebben, gefrustreerd. Voor boeren die willen diversifiëren middels tijdelijke zonneparken, worden kansen gemist.

Regionale Energie Strategieën en toekomstige doelstellingen

De recente aankondiging van aangepaste normen vergroot ook nog de uitdagingen voor het behalen van de bestuurlijk afspraken van duurzame opwek op land. Met het nieuwe beleid rekent de Rijksoverheid zich rijk met theoretische maximale mogelijkheden op daken en gevels, onbenutte terreinen in bebouwd gebied en locaties zoals opwek bij infrastructuur. Deze toepassingen ondervinden actuele beperkingen en zijn lastig op te schalen.

Extra complex zijn de uitdagingen om de Regionale Energie Strategieën nog uit te kunnen voeren. Deze zijn zorgvuldig, in een democratisch proces met de gemeentes en de provincies besloten. De RESsen bevatten plannen voor zonneweides op landbouwgrond. Deze

uitdagingen kunnen het draagvlak voor de RES beschadigen en zeker druk leggen op provincies en gemeentes om opnieuw in gesprek te gaan met hun inwoners om de afgesproken opwek uit de RES elders te realiseren.

Tenslotte is dit qua timing een ongelukkig moment om de productie van hernieuwbare elektriciteit te frustreren. Recent verscheen het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) waarin geschetst wordt dat de elektriciteitsvraag met een factor drie of vier zal groeien. Deze enorme toename van de elektriciteitsvraag zal niet ingevuld kunnen worden met alleen wind op zee, kerncentrales of zonnepanelen op daken. Ook zonneweides op landbouwgronden zijn daarvoor nodig.

Kansen van zonne-energie voor agrarische ondernemers worden gemist

In de maatschappelijke discussie over zonneweides en landbouw vaak lijnrecht tegenover elkaar gezet. Dit is onterecht: boeren hebben veel baat bij de zonneweides en zouden daarom de vrijheid moeten hebben om zelf over hun land te bepalen. Met toepassing van de eisen uit de 'gedragscode zon op land' blijft de bodemkwaliteit behouden en is het waterbeheer afgestemd op de lokale eisen. Na 25 jaar wordt de grond teruggebracht in de oorspronkelijke staat en kan agrarisch gebruik weer worden hervat. Daarbij bieden zonneweides agrariërs een stabiele en voorspelbare inkomstenstroom. Met deze extra inkomstenbron ontstaat er financiële ruimte om te innoveren en te blijven boeren. Het is dan ook belangrijk dat de provincie oog heeft voor de bedrijfsvoering van agrariërs. Met innovatieve technieken kan zonne-energie intelligent in agrarische activiteiten worden geïntegreerd. Dit noemen we agri-PV. Onderzoekers van Wageningen University bevestigen dat [het combineren van functies voor meer opbrengst kan zorgen](#) voor agrarische ondernemers.

EcoCertified & biodiversiteit

Naast het bieden van een nieuwe en stabiele inkomstenbron en het verbeteren van de grondkwaliteit heeft de sector in de [Gedragscode Zon op Land](#) ook vastgelegd dat zonneweides altijd een meerwaarde voor de biodiversiteit moeten realiseren. Dit doen we niet in bestaande natuurgebieden. Deze gronden zijn in de gedragscode al uitgesloten als mogelijke bestemming voor zonneweides.

Bovenop het toepassen van de basisrichtlijnen om biodiversiteit te verbeteren is de zonne-energiesector het EcoCertified-project gestart. EcoCertified is het grootste ecologische onderzoek in Europa naar biodiversiteit in zonneweides. In dit project wordt niet alleen onderzoek gedaan, maar wordt ook een certificeringsregeling met een label ontwikkeld. Hiermee kan de meerwaarde van een zonneweide voor een gezonde bodem en biodiversiteit worden gegarandeerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoekers aan de Wageningen universiteit, TNO, Eelerwoude en NL Greenlabel. Hierdoor ontstaat een makkelijke kans om de komst van nieuwe natuur te financieren, zonder dat daar directe subsidies voor nodig zijn. De markt draagt immers het merendeel van alle kosten voor het creëren van natuurinclusieve zonneweides.

Effect op zonontwikkeling op land

De keuze om de aanleg van zonneweides sterk te beperken zal op de korte termijn zorgen voor het verdwijnen van heel veel bedrijven en energiecoöperaties, met kennis en expertise van landschappelijke inpassingen en lokale omgevingsprocessen. Deze ontwikkeling is zorgelijk, want er is geen tijd voor krimp. Om de klimaatdoelen te halen is blijvende groei van duurzame opwek nodig, ook op land. Een sector die eenmaal verdwenen is wordt niet makkelijk weer opgebouwd.

Daarom vragen wij u om de landelijke (nee tenzij) mogelijkheden om zon op land te ontwikkelen over te nemen, om geen aanvullende beperkende eisen te stellen en om ruimte te creëren voor natuurinclusieve zonneparken.

Graag gaan wij met u in gesprek over de verdere uitwerking van bovenstaande in het provinciale beleid. Wij maken graag een afspraak hiervoor met u. Hieronder treft u daarvoor de contactgegevens van onze contactpersoon voor Noord-Holland.

Met vriendelijke groet,

Regioteam Energietransitie

Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Holland Solar en Energie-Nederland

Contactpersoon voor Noord-Holland:

Joris Wijnhoven, joriswijnhoven@nvde.nl / 06 5206 2973

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13755
Extern Zaak ID	2135139
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	14.d
Titel	Klimaat: Actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten met een brief over de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat (APK).

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R. van Os van den Abeelen
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143678
roos.van.os.van.den.abeelen@noord-
holland.nl

1 | 5

Verzenddatum

– 8 NOV. 2023

Kenmerk

2135139/2135146

Uw kenmerk

x

Betreft: Actualisatie Actieprogramma Klimaat

Geachte leden,

In mei 2023 ontving u een brief PS (ref. 2012796/2012800) over de afronding van het Actieprogramma Klimaat 2020–2023 (APK) in Noord-Holland. Het APK was gericht op het verminderen van broeikasgassen en kwam voort uit het Coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken'. De brief bevatte informatie over de belangrijkste resultaten van het APK, gegroepeerd naar de vijf sectoren/transitiepaden uit het landelijke Klimaatakkoord. Daarnaast benadrukte de brief de noodzaak om het APK te actualiseren in lijn met aangescherpte ambities en landelijke ontwikkelingen en de wenselijkheid om doelmatiger en doeltreffender te sturen op de broeikasgasreductie. Een actualisatie maakt het ook mogelijk om de geleerde lessen van de afgelopen jaren in de praktijk te brengen.

Deze brief gaat over de aanstaande actualisatie van het APK. We gaan in op doelen en ambities, aandachtspunten, uitgangspunten, de planning en de wijze waarop we PS willen betrekken. Ook komen we terug op een aantal openstaande vragen en toezeggingen naar aanleiding van de moties M200–2022 (Klimaatbegroting) en M201–2022 (Opbrengsten Klimaatbeleid) en de meest recente PS-vergadering waar de actualisatie en het provinciale klimaatbeleid meer algemeen aan bod kwamen (oktober 2023).

Klimaatambities in 'Verbindend Vooruit'

Het huidige Coalitieakkoord 'Verbindend Vooruit' zet de provinciale ambities op het gebied van klimaat en energie uiteen. Hoewel klimaatadaptatie onderdeel is van het klimaatbeleid, gaat deze brief en de actualisatie van het APK om mitigatie van klimaatverandering, het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen. Uiteraard benutten we

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

waar mogelijk synergiën tussen adaptatie en mitigatie en brengen we tegenstrijdigheden in beeld.

Doelen en ambities

Voor de reductie van broeikasgassen committeert de provincie Noord-Holland zich aan het landelijk Klimaatakkoord en de nationale afspraken om voor 2030 de CO₂-uitstoot met 55% te reduceren ten opzichte van 1990.

Om de broeikasgasuitstoot te verminderen beperkt het Coalitieakkoord zich niet tot de energietransitie, maar strekt zich ook uit tot de transitiepaden/sectoren uit het Klimaatakkoord: verduurzaming van mobiliteit, de gebouwde omgeving, industrie, energieopwekking, landbouw en landgebruik. Het aanpassen van de energie-infrastructuur is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Het APK wordt herzien en aangevuld met maatregelen die helpen om de klimaatdoelen te halen. Daarbij monitoren we de komende jaren onze resultaten, zoals aangegeven in het Coalitieakkoord, en sturen we bij waar nodig.

Aandachtspunten uit APK 2020–2023 en CO₂-impactanalyse

De afronding van het APK 2020–2023 en de CO₂-impactanalyse door Berenschot in 2022 brachten enkele belangrijke aandachtspunten naar voren.

Ten eerste: ook al heeft het APK veel opgeleverd en in beweging gezet, de CO₂-impactanalyse maakte duidelijk dat er meer nodig is om de klimaatdoelen te behalen. Een belangrijke observatie was dat er een heldere verbinding ontbrak tussen de gestelde klimaatdoelen en de inzet van specifieke maatregelen. De focus van het APK lag vooral op energietransitie – daardoor bleven mogelijkheden voor CO₂-reductie onbenut en buiten beeld, zoals systeemverandering in de economie en mobiliteit of CO₂-opslag in bomen en bodem.

Ten tweede: de nadruk lag de afgelopen jaren vooral op beleidsvorming en minder op de daadwerkelijke uitvoering van het beleid, met uitzondering van de Regionale Energie Strategieën (RES).

Contouren nieuw APK 2030/2050

In de actualisatie adresseren we bovenstaande aandachtspunten. Daarmee leggen we een basis voor een meer doelgerichte aanpak van het klimaatbeleid. We werken met de volgende uitgangspunten:

1. We definiëren een heldere provinciale klimaatambitie door duidelijke doelen en resultaten vast te stellen in lijn met de Klimaatwet. Hierbij houden we rekening met de specifieke

provinciale context. Als leidraad om het klimaatbeleid uit te voeren, distilleren we belangrijke principes uit het Coalitieakkoord. Denk aan betaalbaarheid/rechtvaardigheid, draagvlak/lokale betrokkenheid, gezonde leefomgeving en integraliteit.

2. Conform motie M200-2022 werken we aan een cyclische beleidsaanpak. Met deze 'klimaatbeleidscyclus' monitoren we de voortgang richting klimaatdoelen en sturen we bij indien nodig. Hierbij sluiten we aan bij de methodiek van de landelijke Klimaat- en Energieverkenning (KEV) door het Planbureau van de Leefomgeving. In IPO-verband is hiervoor een provinciale afgeleide in ontwikkeling.
3. Door een strategische evaluatie- en onderzoeksagenda uit te voeren, investeren we in kennisontwikkeling en innovatie. Door strategische communicatie en participatie bevorderen we bewustwording.
4. We bevorderen integraliteit, zoals aangegeven in motie M201-2022 (Opbrengsten klimaatbeleid). Dat betekent dat we samenhang brengen tussen het klimaatbeleid en andere maatschappelijke opgaven en naar synergie streven in het realiseren van gewenste effecten.
5. We streven ernaar klimaatdoelen in de uitvoering van verschillende portefeuilles te integreren. Zo richten we ons op effectievere uitvoeringsvormen.

Voor bovenstaande uitgangspunten is het belangrijk en nodig om duidelijk onderscheid te maken tussen sturen op broeikasgasreductie binnen de provincie en de bijdrage van de provincie aan deze reductie. De eigen organisatie klimaatneutraal maken is een resultaatverplichting. In de andere gevallen betreft het vooral inspanningsverplichtingen. Immers, als provincie zijn we in veel opzichten afhankelijk van het Rijk en andere partners - dat vraagt om heldere afspraken en effectieve afstemming en samenwerking.

We vertrouwen erop dat we met bovenstaande voldoende tegemoetkomen aan de toezeggingen gedaan door gedeputeerde Kocken tijdens de PS-vergadering van 10 juli 2023 en verder vervolg geven aan moties M200-2022 (Klimaatbegroting) en M201-2022 (Opbrengsten Klimaatbeleid).

Planning en betrokkenheid PS en derden

Het komende half jaar werken we het nieuwe Actieprogramma Klimaat 2030/2050 uit. Zoals gedeputeerde Kocken onlangs heeft aangegeven (PS van 9 oktober 2023), lijkt het ons waardevol om met u in gesprek te gaan over de conceptversie van dit nieuwe APK.

We willen graag benadrukken dat het APK 2030/2050 een dynamisch document is dat geregeld wordt herzien in afstemming met het IPO/Rijk en in lijn met de voorgenomen klimaatbeleidscyclus.

We hebben vertrouwen dat we u met deze brief voldoende hebben geïnformeerd en zien uit naar prettige en constructieve samenwerking op dit belangrijke onderwerp.

Hoogachtend,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Overzicht rapportages over het APK aan Provinciale Staten:

- Eindrapportage uitvoering Actieprogramma Klimaat 2020–2023 (2012796/2012801)
- De APK-voortgangsrapportage 2020–2021 (Bijlage PS-brief 1434025/1772837) die in de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat van 10 februari 2022 besproken is.
- Memo Verkenning gevolgen 55% reductiedoel en Fit for 55 (Bijlage PS Brief 1434025/1772837) geven aan om in een eventuele actualisatie of herijking van het APK het huidige klimaatbeleid van het Rijk te betrekken.
- De CO₂-impactanalyse 2022 en Quick Scan 'Duiding van Europees en landelijk klimaatbeleid en wetgeving in de provincie Noord-Holland' uitgevoerd door Adviesbureau Berenschot. (Bijlagen PS-brief 1893208/1893211).

In navolging van de bespreking van de CO₂-impactanalyse op 14 november 2022 heeft Adviesbureau Berenschot op verzoek van PS aanvullend twee verkenningen uitgevoerd (Bijlagen PS-brief 1970034/1970039):

- Rapport 'Maatregelen voor additionele CO₂-reductie' verkenning voor de provincie Noord-Holland;
- Rapport 'Klimaatbegroting en Synergiën van klimaatbeleid'.

- De Endterm review Coalitieakkoord (Bijlage PS-brief 1974275/1974281) met daarin de voortgang en resultaten op het gebied van Klimaat en Energie uit het Coalitieakkoord.
- Onderzoeksrapport naar provinciale ondersteuning gemeenten uitgevoerd door Adviesbureau VINU (Bijlage PS-brief 1973471/1073476 dd 22/2/2023)

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13727
Extern Zaak ID	2137662
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	14.e
Titel	Energie: Voortgangsbrief PS over energie- infrastructuur (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/RO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

Het energiesysteem in Nederland verandert snel, ook in Noord-Holland. Het elektriciteitsnetwerk bereikt vooral door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit. Met de voortgangsrapportage over de uitvoering van het energie-infrastructuurbeleid worden Provinciale Staten geïnformeerd naar aanleiding van de voor aankondiging netcongestie op het hoogspanningsnet die TenneT op 18 oktober jl. heeft gedaan.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur november 2023

Inleiding

Het energiesysteem in Nederland verandert snel, ook in Noord-Holland. Als gevolg van de wens om te verduurzamen groeit de vraag naar elektriciteit, willen industrieën overstappen op waterstof, groeit het aanbod van decentraal duurzaam opgewekte energie en worden warmtenetten aangelegd.

Het is een positieve en noodzakelijke maatschappelijke ontwikkeling om de klimaatdoelen waaraan we ons nationaal en provinciaal hebben gebonden te halen. Het elektriciteitsnetwerk heeft echter met name door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit in Noord-Holland bereikt en moet snel worden uitgebreid. We hadden al een aantal jaar netcongestie op het middenspanningsnet van Liander en op 18 oktober jl. heeft beheerder TenneT naar buiten gebracht dat ook op het hoogspanningsnet de maximale capaciteit voor levering van elektriciteit in Noord-Holland is bereikt.

Deze voortgangsrapportage over de uitvoering van het energie-infrastructuur beleid is opgesteld naar aanleiding van de vooraankondiging van TenneT op 18 oktober.

Netcongestie

Er is sprake van netcongestie wanneer in een gebied het netwerk onvoldoende capaciteit heeft om vraag en aanbod van elektriciteit te transporteren. Congestie heeft meerdere oorzaken, zoals de groeiende economie, verduurzaming van bedrijven en woningen, de vestiging van datacenters, woningbouw en verduurzaming van de energievoorziening door meer opwek vanuit zon en wind. Deze ontwikkelingen zorgen voor een explosieve vraag naar transport van elektriciteit waardoor het knelt op het elektriciteitsnet in Noord-Holland.

Door congestie op het net kunnen nieuwe grootgebruikers (aansluiting groter dan 3 x 80A) en grootverbruikers die een grotere aansluiting willen dan de huidige aansluiting (bijvoorbeeld omdat ze van het gas af willen) niet de elektriciteit van het net krijgen die ze willen ontvangen. Dat betekent bijvoorbeeld dat nieuwe bedrijven, bedrijven die willen verhuizen, nieuwe scholen, supermarkten, snelladers voor elektrisch vervoer en zorginstellingen geen elektriciteit kunnen krijgen. In gebieden met netcongestie aan de aanbodzijde kunnen grote producenten zoals wind- en zonneparken geen elektriciteit terugleveren aan het net.

Uitbreiding van het net van Liander en TenneT is cruciaal om de congestieproblemen op te lossen.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Vooraankondiging TenneT 18 oktober 2023

Een aantal jaar geleden ontstond netcongestie op het middenspanningnet van Liander voor zowel levering (in vrijwel heel Noord-Holland) als teruglevering (met name in Noord-Holland Noord). Sinds 18 oktober 2023 bestaat er ook op het hoogspanningsnet van TenneT netcongestie voor de levering van elektriciteit in heel Noord-Holland.

In onderstaande afbeelding is de situatie van de netcongestie weergegeven op 18 oktober 2023 na de melding van TenneT. Het rode gebied betekent dat er momenteel geen beschikbare capaciteit is op het net voor alle nieuwe grootverbruikers (linker afbeelding) en alle nieuwe grote aanbieders (rechter afbeelding) van elektriciteit. Een toelichting hierop geeft Liander op haar website¹.

Tabel 1 Netcongestie op 18 oktober 2023. Bron: Liander, Transportcapaciteit Noord-Holland, geraadpleegd op 20 oktober 2023, van: [Transportcapaciteit Noord-Holland | Liander](#)

Beschikbare capaciteit levering elektriciteit aan grootverbruikers.	Beschikbare capaciteit terug leveren elektriciteit vanaf zon- en windparken.	Legenda
		<ul style="list-style-type: none"> Transportcapaciteit beschikbaar Beperkt transportcapaciteit beschikbaar Geen transportcapaciteit beschikbaar: congestiemanagementonderzoek wordt uitgevoerd Geen transportcapaciteit beschikbaar

¹ Liander, Transportcapaciteit Noord-Holland, geraadpleegd op 20 oktober 2023, van: [Transportcapaciteit Noord-Holland | Liander](#)

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

De vooraankondiging van TenneT van 18 oktober jl. is gedaan omdat de maximale capaciteit op het hoogspanningsnet is bereikt gezien alle aanvragen die voor 18 oktober jl bij Liander en TenneT zijn gedaan (zie bijlage 1). TenneT gaat vanaf het moment van de aankondiging starten met een congestiemanagement onderzoek, ook wel spitsmijden genoemd. Dit onderzoek moet uitwijzen of er nog mogelijkheden zijn om de capaciteit op het net beter te benutten doordat bedrijven vrijwillig tegen een vergoeding meewerken aan vermindering van het stroomgebruik op piekmomenten. Naar verwachting wordt in de zomer van 2024 het onderzoek opgeleverd. Tot die tijd worden nieuwe aanvragende partijen automatisch op een wachtlijst geplaatst.

In andere provincies heeft een vergelijkbaar congestiemanagement onderzoek plaatsgevonden, maar de gevonden ruimte op het elektriciteitsnetwerk bleek beperkt. Deze provincies zijn hierna voor langere tijd in congestie gegaan, bijvoorbeeld delen van Flevoland, Gelderland en Utrecht. De congestie zal naar verwachting pas zijn opgelost als de noodzakelijke netuitbreidingen zijn gerealiseerd.

Samenhang congestie op hoog- en middenspanningsnet

Met de vooraankondiging van TenneT is nu ook voor het hoogspanningsnet congestie afgekondigd. Aangezien de middenspanningsnetten van Liander zijn aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT worden ook de nieuwe grootverbruikers die na 18 oktober vermogen hebben aangevraagd op het Liandernet getroffen door deze congestie. Dit heeft grote gevolgen voor bedrijven en instellingen die zich in Noord-Holland willen vestigen, uitbreiden of verduurzamen. De aankondiging van TenneT treft dus niet alleen grote bedrijven die een directe aansluiting willen op het TenneT hoogspanningsnetwerk, maar alle bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties die een aansluiting aanvragen die groter is dan 3X80 Ampère: dat is dus inclusief de grootverbruikers op het Liander middenspanningsnetwerk. Daar vallen bijvoorbeeld ook middelbare scholen, ziekenhuizen en horeca onder.

In de hele provincie is er nu een voorlopige stop voor alle grootverbruikers die een nieuwe aansluiting of verzwaring willen voor afname van elektriciteit. Alle nieuwe grootverbruikers komen vanaf 18 oktober 2023 op een wachtlijst te staan en moeten wachten op de uitbreiding van het TenneT netwerk (afhankelijk van de locatie naar verwachting tussen 2030 en 2036).

In een deel van de provincie was er voor 18 oktober al congestie op het middenspanningsnet van Liander. Dit betekent dat in deze gebieden grootverbruikers op het Liandernet vóór 18 oktober 2023 al werden geconfronteerd met congestie en al op een wachtlijst staan. Naar schatting stonden op 18 oktober jl. al ruim 1000 bedrijven op deze wachtlijst voor aansluiting/uitbreiding door Liander. Dit zijn bedrijven die moeten wachten met hun plannen tot de uitbreiding van het Liander-netwerk is gerealiseerd (afhankelijk van de locatie naar verwachting tussen 2026 en 2030). Bedrijven die zich na 18 oktober 2023 bij Liander melden voor een grootverbruikaansluiting moeten nog langer wachten, namelijk tot de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk van TenneT is gerealiseerd, omdat Liander daar immers afhankelijk van is.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Voor kleinverbruikers (dat zijn aansluitingen met een vermogen minder dan 3X80A, zoals huishoudens, veel kleinere MKB-bedrijven en laadpalen) lijkt dit nieuws voorlopig geen gevolgen te hebben in onze provincie. Bestaande aansluitingen worden ook niet getroffen door deze congestie.

Netcongestie voor afname versus levering

De levering van grootschalige opgewekte elektriciteit áán het net wordt door de recente vooraankondiging van TenneT niet geraakt. Dat betekent onder meer dat de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES-sen) door deze afkondiging niet wordt geraakt. In een aantal gebieden in Noord-Holland, met name in Noord-Holland Noord, was wel al langer sprake van congestie voor levering van elektriciteit aan het middenspanningsnet en kunnen grote nieuwe aansluitingen voor teruglevering van elektriciteit op het Liandernet niet gerealiseerd worden totdat de netuitbreidingen van Liander zijn gerealiseerd.

Nieuwe maatregelen netcongestie van het ministerie van EZK

De netcongestie is de afgelopen twee jaar in Nederland snel toegenomen. Ook het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) maakt zich grote zorgen, omdat bedrijven worden belemmerd in hun verduurzaming en/of ontwikkeling, omdat zij geen nieuwe aansluiting kunnen krijgen. Ook de verduurzaming van de mobiliteit wordt geraakt (waaronder Prorail, elektrisch busvervoer en snelladers). Bovendien komt in een aantal provincies (delen van Flevoland, Gelderland en Utrecht) vanaf 2026 zelfs de woningbouw in de knel. De verwachting is dat er in de periode 2026-2029 mogelijk stroomuitval kan ontstaan op piekmomenten vanwege overbelaste onderstations. De verduurzaming en ontwikkeling van Nederland komt hierdoor onder druk te staan.

Vanwege deze problematiek heeft het ministerie van EZK op 18 oktober 2023 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd (zie bijlage 2). In deze brief zijn mogelijke nieuwe maatregelen afgekondigd om de netcongestie tegen te gaan. De minister wil 'extra onorthodoxe en ingrijpende maatregelen' nemen. Er worden vier verschillende soorten maatregelen voorgesteld:

- sneller bouwen van het net
- betere benutting van het net
- flexibel gebruik van het net
- slim laden & slim verduurzamen van woningen.

Voorbeelden van maatregelen zijn: proactief grond beschikbaar stellen voor energie-infrastructuur, de voorbereidingsfase van projecten versnellen door stappen parallel te nemen en ruimtelijke procedures te versnellen door bijvoorbeeld gedoogconstructies toe te staan (bijvoorbeeld bouwen zonder onherroepelijke vergunning). Ten aanzien van flexibel gebruik van het net overweegt de minister om bedrijven en instellingen te verplichten om mee te werken aan congestiemanagement. Ook stelt de minister €166 miljoen ter beschikking om energiehubs op bedrijventerreinen mogelijk te maken en wil hij de mogelijkheid voor groepscontracten versnellen. In de woningbouw worden ook een aantal maatregelen genomen. Voor nieuwbouw zal bijvoorbeeld een scan worden gedaan om deze zo efficiënt mogelijk op het net aan te sluiten.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Energiebesparing

Energiebesparing is prioriteit in zowel het landelijk als het provinciaal beleid. Alle energie die niet wordt gebruikt hoeft ook niet opgewekt en getransporteerd te worden. Het Rijk heeft in haar [Nationaal Programma Energiesysteem](#) (NPE) aangegeven dat energiebesparing prioritair is voor de ontwikkeling van het toekomstig energiesysteem. Ook in het provinciale beleid neemt energiebesparing een belangrijke positie in. Wij zetten in op energiebesparing in de eigen organisatie, stimuleren energiebesparing in de gebouwde omgeving via onder meer het Servicepunt Duurzame Energie en zien erop toe dat de energiebesparingsplicht van bedrijven wordt nageleefd.

Energiebesparing is een belangrijk onderdeel van het toekomstig energiesysteem. Het energiebesparingsbeleid maakt echter geen onderdeel uit van het beleid op energie-infrastructuur: het wordt op de verschillende klimaattafels verder uitgewerkt. De netbeheerders houden in hun modellen voor het toekomstig energiesysteem rekening met energiebesparing. Ondanks de inspanning om energiebesparing te stimuleren, moeten de elektriciteitsnetten voor het toekomstig energiesysteem enorm worden uitgebreid vanwege de elektrificering van het energiegebruik. Daarnaast onderstreept de netcongestie de noodzaak om naast elektrificeren in te zetten op de ontwikkeling van andere energiedragers zoals waterstof en warmte waarmee de elektriciteitsvraag kan worden beperkt.

Inzet Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland

Om de problemen van congestie op zowel korte als lange termijn op te lossen werken overheden en netbeheerders op verschillende manieren samen in de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland.

Samen met de netbeheerders (TenneT, Liander en later ook Gasunie) heeft de provincie eind 2020 de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland opgericht voor de uitvoering van het energie-infrastructuur beleid. De Taskforce is de afgelopen jaren verder uitgegroeid en geprofessionaliseerd. Gemeenten hebben vanaf dit jaar een regionale afvaardiging in het bestuurlijk overleg van de Taskforce en de provincie, Liander en TenneT hebben een onafhankelijk programmamanager aangesteld die de gezamenlijke opgave coördineert.

De Taskforce kent drie werksporen:

1. Versnellen van geplande netuitbreidingen (spoor 1);
2. Regionaal programmeren toekomstig energiesysteem en pMIEK (spoor 2);
3. Slimme netoplossingen (spoor 3).

Begin dit jaar is een ondersteunend werkspoor data & digitalisering opgestart om het delen van data en het maken van gebruiksvriendelijke, digitale informatieproducten te faciliteren.

Hieronder wordt in het kort de stand van zaken van de uitvoering van de werksporen geschetst en de voortgang van een aantal grote uitvoeringsprojecten beschreven.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Spoor 1 Versnellen van geplande netuitbreidingen

In het eerste spoor van de Taskforce wordt gewerkt aan versnelling van de reeds geplande netuitbreidingen van TenneT en Liander (de uitbreidingen die tot 2028 gepland zijn). Het gaat om ca. 100 projecten in Noord-Holland, waarvan ongeveer de helft in Amsterdam. Deze projecten lossen het grootste deel van de netcongestie op in het middenspanningsnet. De projecten buiten Amsterdam worden aangestuurd vanuit de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland, de projecten in Amsterdam worden door de eigen Taskforce van Amsterdam opgepakt.

In spoor 1 wordt samen met gemeenten, provincie en netbeheerders gezocht naar mogelijkheden om de netuitbreidingen te versnellen. Tijds- en efficiencywinst zitten met name in het voorproces, voorafgaand aan de vergunningenprocedure en goede samenwerking op basis van een gezamenlijke projectplanning.

Om effectief samen te werken aan de versnelling van netuitbreidingen zijn tien energie-clusters opgericht. Elk energie-cluster beslaat een deelgebied van Noord-Holland, waarin de desbetreffende gemeenten, netbeheerders en provincie gericht werken aan de lokale netuitbreidingen. Zo is er binnen het cluster 'A4-Zuid' begonnen aan de bouw van een nieuw elektriciteitsstation in Rozenburg-Zuid van 400 megavoltampere. Dit station zal na realisatie een groot aantal lokale ondernemers van een aansluiting of extra capaciteit voorzien.

De planning en voortgang voor alle projecten binnen de clusters worden gemonitord. Aandachtspunten voor de komende tijd zijn het sturen op de gemaakte afspraken en deadlines van de projecten en de uitvoeringskracht bij overheden (gemeenten en provincie) voor de ruimtelijke (plan)procedures. In de clusters worden duidelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden benoemd. De provincie faciliteert momenteel nog de inhuur van extra personeel voor gemeenten om de werklast voor realisatie van de energieprojecten te verlichten. Met de komst van Rijksmiddelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid uit het Klimaatfonds voor zowel provincies als gemeenten zal dit worden herbeoordeeld, omdat gemeenten dan direct middelen ontvangen voor de uitvoering van deze taken.

Spoor 2 Regionaal programmeren toekomstig energiesysteem en PMIEK

In het tweede spoor van de Taskforce wordt gewerkt aan het toekomstige regionale energiesysteem. De energietransitie heeft een enorme impact op de energienetwerken van elektriciteit, (duurzaam) gas en warmtenetten. Het elektriciteitsnet moet fors worden uitgebreid, het hogedruk gasnetwerk moet worden voorbereid op het transport van waterstof en er moeten warmtenetten worden aangelegd. Daarnaast moet er flink geïnvesteerd worden in opslag en flexibiliteit om het systeem in balans te houden. Dit vraagt om een lange termijn beeld op het energiesysteem (een Energievisie) en een programmering van de daarvoor benodigde infrastructuur. Overheden hebben in het kader van het Klimaatakkoord afgesproken dat netbeheerders, gemeenten, waterschappen, Rijk en provincies samenwerken om tot een programmering van de regionale energie-infrastructuur te komen. Het Rijk (ministerie van EZK) heeft met het [Programma Energie Hoofdstructuur](#) (PEH) een toekomstbeeld voor de nationale net-infrastructuur gemaakt.

De provincie heeft de regie op het programmeren van de regionale energie-infrastructuur. Naar

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

verwachting zullen de energie-netwerken niet altijd en overal op tijd klaar zijn. Dit vraagt om lastige keuzes. Met een Energievisie wordt inzicht gekregen in die keuzes en de invloed daarvan op het energiesysteem. In het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK) worden de regionale energie-infrastructuur projecten geprioriteerd die belangrijk zijn voor het toekomstig energiesysteem in Noord-Holland. Aan de netbeheerders wordt gevraagd om deze projecten op te nemen in de Investeringsplannen (IPs) en overheden zetten zich in voor de ruimtelijke procedures die nodig zijn om deze projecten te realiseren.

In het voorjaar van 2023 hebben provincie, gemeenten, Liander, TenneT en Gasunie een eerste Energievisie en pMIEK voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid gepresenteerd:

- [Energievisie Noord-Holland Noord](#)
- [Energievisie Noord-Holland Zuid](#)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Noord](#) (in maart 2023 door GS vastgesteld)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Zuid](#) (in juni 2023 door GS vastgesteld)

In vervolg hierop is het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 opgesteld die GS in november hebben vastgesteld en ter informatie aan PS zijn gestuurd.

Het Uitvoeringsprogramma geeft uitvoering aan de Energievisies 1.0 en de PMIEKs 1.0 van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. In het Uitvoeringsprogramma zijn afspraken met de partners gemaakt over planning, rollen en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de projecten die in de pMIEKs zijn opgenomen.

De startnotitie is het begin voor de tweede ronde van het regionaal programmeren van het energiesysteem. De eerste pMIEKs en Energievisies zijn opgesteld voor Noord-Holland Noord en Zuid afzonderlijk, in de tweede ronde wordt voor heel Noord-Holland één Energievisie en één pMIEK gemaakt. In de startnotitie worden onder andere het proces, de besluitvorming en de op te leveren producten van de tweede iteratie beschreven. In deze tweede ronde zal wederom nauw worden samengewerkt met andere overheden en netbeheerders. Ook private en maatschappelijke stakeholders worden bij het proces betrokken. Het doel is om in de zomer van 2024 een concept Energievisie 2.0 op te leveren. In februari 2025 zal de PMIEK 2.0 door GS worden vastgesteld die input zal zijn voor het investeringsplan 2026 van de netbeheerders. PS zal tijdens het proces worden geïnformeerd over de producten die worden vastgesteld.

De ruimte die noodzakelijk is voor de landelijke energie-infrastructuur (zoals vastgelegd in het PEH – zie hierboven) en de regionale energie-infrastructuur (zoals vastgesteld in de pMIEKs) is één van de ruimtelijke opgaven die wordt meegenomen in het Ruimtelijk Voorstel van de provincie aan het Rijk. Het Ruimtelijk Voorstel brengt alle ruimtelijke opgaves samen en laat zien welke keuzes voorliggen, en wat er nodig is om keuzes te maken en tot uitvoering te komen. Het Ruimtelijk Voorstel wordt in januari aangeboden aan het Rijk en is een eerste stap in een langer traject om als provincie meer grip

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

te krijgen op de regionale ruimtelijke ordening. PS worden nauw betrokken bij het de keuzes die in het Ruimtelijk Voorstel worden gemaakt.

Spoor 3 Slimme netoplossingen

Vanuit het derde werkspoor van de Taskforce richt de provincie zich samen met de netbeheerders op het maximaal benutten van het huidige elektriciteitsnet en wordt ingezet in op slimme oplossingen bij netcongestie. Focus daarbij ligt op de vraag 'wat kunnen we nu doen'. Het is een urgent spoor, omdat er meer dan 1000 bedrijven, ondernemers, maatschappelijke instellingen in de wachtrij staan bij de netbeheerders voor een aansluiting, maar deze pas krijgen wanneer de netten zijn uitgebreid. Dat kan jaren duren, op sommige locaties mogelijk tot 2036. Deze situatie tast het vestigingsklimaat en daarmee de economische ontwikkeling en het maatschappelijk netwerk van instellingen zoals ziekenhuizen en scholen als deze door gebrek aan energie-infrastructuur niet kunnen vestigen, uitbreiden en/of verduurzamen. Ook zet het in toenemende mate woningbouw op slot omdat op de beoogde ontwikkellocaties voor woningbouw nu vaak nog bedrijven zitten die moeten verhuizen om de woningbouw mogelijk te maken. Deze bedrijven verhuizen echter niet, omdat ze op een nieuwe locatie geen aansluiting kunnen krijgen.

Slimme netoplossingen kunnen ook onderdeel zijn van het energiesysteem van de toekomst en dus meer zijn dan alleen een tijdelijke oplossing. Dergelijke innovatieve oplossingen kunnen brede maatschappelijke waarden hebben: ze kunnen leiden tot ruimte- en kostenreductie, ze leveren bedrijven en gebouwen energie, het kan materialen besparen, het beperkt overlast van bijvoorbeeld graafwerkzaamheden, het zorgt voor een zo efficiënt mogelijk gebruik van bestaande infrastructuur en het kan leiden tot het optimaal benutten van alle vormen van energie waaronder ook restwarmte.

De Taskforce ondersteunt slimme oplossingen via verschillende lijnen, onder andere via:

- Kennisontwikkeling en kennisdeling via de website van de Taskforce, het loket, webinars en community meetings;
- De inzet van zogeheten fixers: experts op het gebied van slimme netoplossingen, die onder andere bedrijven en gemeenten helpen in hun zoektocht naar slimme netoplossingen;
- Inzet van subsidieregelingen zoals de SON (Subsidieregeling Oplossingen bij Netcongestie) en een EFRO / Kansen voor West regeling bedoeld voor collectieve slimme netoplossingen;
- Beter beschikbaar en toegankelijk maken van benodigde informatie (data) via een digitaal samenwerkingsplatform en digitale informatieproducten als dashboards;
- Verzamelen en analyse van verschillende soorten slimme netoplossingen van ondernemers, zowel individuele als collectieve slimme netoplossingen. Vanuit deze analyse is het mogelijk om een roadmap of een heel concreet handelingsperspectief te maken voor ondernemers over 'wat te doen bij netcongestie'. Dit met als doel de realisatie van slimme netoplossingen op te schalen.

Het ministerie van EZK werkt hiernaast aan een stimuleringsprogramma Smart Energy Hubs. Dit is één van de maatregelen uit de brief van het ministerie van EZK (bijlage 2). Smart Energy Hubs zijn collectieve slimme netoplossingen. Vanaf 2024 zal ook vanuit de Taskforce (werkspoor 3) heel stevig ingezet worden op de ontwikkeling en opschaling van Smart Energy Hubs.

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

Verduurzaming Industrie

Cluster Energie Strategie NZKG (CES NZKG)

Het is de ambitie van het industriële cluster Noordzeekanaalgebied om proportioneel bij te dragen aan de landelijke opgave voor de industrie om in 2030 40% CO₂-uitstoot te reduceren. In de Cluster Energie Strategie van het Noordzeekanaalgebied (CES NZKG) staat de strategie beschreven waarmee de industrie en de betrokken overheden (Ministerie van EZK, programmabureau NZKG, betrokken gemeenten en provincie) de industrie in het NZKG verduurzamen en de klimaatdoelen willen behalen.

De CES beschrijft de toekomstige energievraag van de industrie in het NZKG en hoe hierin kan worden voorzien door middel van productie in de regio en door (inter-)nationale import. Bedrijven en overheden in het cluster maken zo samen inzichtelijk welke energie-infrastructuur nodig is ten behoeve van de verduurzaming van de industrie. Tijdig beschikbare energie-infrastructuur is een randvoorwaarde voor het behalen van de afgesproken klimaatdoelen, het behouden van de aanwezige industrie en aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en innovatie. Bestaande infrastructuur moet uitgebreid worden voor elektriciteit en warmte, en nieuwe infrastructuur moet ontwikkeld worden voor waterstof en CO₂ opslag (CCS: Carbon Capture and Storage). De CES stelt overheden, netbeheerders, bedrijven en energieproducenten in staat dit beter op elkaar af te stemmen en te versnellen. Er wordt elke twee jaar een CES opgesteld, om te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen.

In de eerste CES NZKG 2021 zijn acht projecten van nationaal belang en vijf projecten van regionaal belang benoemd. De acht energie-infrastructuur-projecten van nationaal belang (ingebracht als nationale MIEK-projecten) voor elektriciteitsverzwaren en het waterstofnetwerk NZKG, blijken haalbaar en wenselijk en de ruimtelijke inpassing van deze projecten is gestart en vraagt een zorgvuldige uitwerking. Voor de afzonderlijke projecten worden eigenstandige planologische procedures doorlopen, waarbij conform de Omgevingswet de omgeving wordt betrokken in een participatieproces.

In de tweede CES NZKG 2022 zijn drie aanvullende projecten van nationaal belang aangekondigd. De projecten zijn kandidaat projecten voor het nationale MIEK en zorgen voor een nog sterkere verbinding van het NZKG met het landelijk hoogspanningsnet en een toekomstige aanlanding van wind op zee.

In de nieuwe uitvraag voor de volgende CES 2024 wordt door de netbeheerders en energie intensieve industrie in kaart gebracht wat de technische mogelijkheden zijn voor het leveren van industriële flexibiliteit. Deze uitvraag zal ook in kaart brengen wat de industrie nodig heeft om deze flexibilisering te realiseren. Dit onderzoek naar flexibel vermogen sluit aan bij één van de maatregelen die genoemd wordt in de brief van EZK van 18 oktober 2023.

Op 19 september was de kick-off voor de volgende CES 2024. De werkgroep CES heeft een plan van aanpak CES NZKG 2024 opgesteld. Deze zal in het eerste kwartaal van 2024 ter informatie worden

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

aangeboden aan PS. Voor 1 april 2024 wordt de CES NZKG 2024 aan het ministerie van EZK gestuurd.

Cluster Energie Strategie CES6

Naast de industriële bedrijven die gevestigd zijn in het NZKG en daarmee onderdeel zijn van het CES NZKG, zijn er ook veel industriebedrijven verspreid over Noord-Holland gevestigd. Deze bedrijven, die vanuit de landelijke aanpak Cluster6 bedrijven worden genoemd, zitten verder af van de energie-hoofdinfrastructuur waardoor het voor deze productielocaties extra uitdagend is om te verduurzamen.

Voor de energie-infrastructuur in Noord-Holland is inzicht gewenst in de transitieplannen van de verspreide Noord-Hollandse bedrijven en de daarvoor benodigde energie-infrastructuur. De Provincie gaat daarom aan de slag met een zogenoemde Provinciale Cluster Energie Strategie (PCES) voor de verspreide bedrijven. Het doel van deze PCES is om inzicht in energievraag te krijgen en tegelijkertijd bedrijven zicht te geven op benodigde randvoorwaarden vanuit de energie-infrastructuur om de noodzakelijke/door hen gewenste verduurzamingslag te kunnen maken.

Naast het geven van inzicht in de verduurzamingsroutes van deze industriebedrijven, en de energie-infrastructuur die daarvoor nodig is, worden knelpunten voor de verduurzaming geïdentificeerd en mogelijke oplossingen uitgewerkt. Uiteindelijk zal de PCES dienen als input voor pMIEK (werkspoor 2 van de Taskforce).

De PCES moet voor de zomer 2024 gereed zijn en aangeboden worden aan het ministerie van EZK. De PCES zal daarvoor ter informatie worden aangeboden aan PS.

Programma Verkenning Aanlandingen Wind op Zee (VAWOZ) 2031-2040

Het nationale programma VAWOZ 2031-2040 onderzoekt hoe de opgewekte windenergie op de Noordzee het beste aan land kan worden gebracht in de vorm van waterstof of elektriciteit voor de periode 2031-2040.

Het kabinet heeft in 2022 bekend gemaakt om voor 2040 ongeveer 50 GW aan windenergie te gaan realiseren. Het is de verwachting dat in 2030 al 21 GW is gerealiseerd of in procedure is. Het programma VAWOZ 2031-2040 onderzoekt de mogelijkheden voor het aanlanden en realiseren van de overige nog te realiseren 29 GW aan windenergie op zee. Daarnaast geeft het programma VAWOZ 2031-2040 een doorkijk naar de verwachte wind op zee opgave van 70 GW voor 2050. Tot slot wordt in het programma gekeken naar de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden van grootschalige elektrolyzers in de nabijheid van aansluitpunten van de stroomkabels van zee op het hoogspanningsnet aan land. In een elektrolyser wordt met behulp van elektriciteit water gesplitst in zuurstof en waterstof. Hierdoor kan windenergie omgezet worden in groene waterstof.

Er worden momenteel zes aanlandingszones in Noord-Holland onderzocht waar de kabels en leidingen aan land komen en zes aansluitlocaties waar de windparken aangesloten kunnen worden op het landelijk hoogspanningsnet of waterstofnetwerk. De aanlandingszones die onderzocht worden zijn:

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

- Kop van Noord-Holland (elektrisch en waterstof)
- Egmond aan Zee (elektrisch)
- Castricum aan zee (elektrisch)
- Wijk aan Zee (elektrisch en waterstof)
- IJmuiden (elektrisch)
- Zandvoort (elektrisch)

De provincie Noord-Holland vormt samen met Gasunie, Tennet, Rijkswaterstaat en het Ministerie van EZK een kernteam voor VAWOZ. De provincie heeft hierbinnen een adviserende rol en kan inhoudelijke input inbrengen voordat conceptstukken ter inzage worden gelegd. Dit gebeurt aan de hand van ambtelijke en bestuurlijke overleggen. De samenhang met andere lopende projecten zoals bijvoorbeeld de netuitbreiding Noord-Holland Noord, NOVEX NZKG en waterstofnetwerk Noord-Holland is hierin belangrijk. De provinciale belangen worden binnen het kernteam zo goed mogelijk behartigd. Daarnaast kan GS indien nodig reageren op alle ontwerpbesluiten door middel van een zienswijze. Alle overige belanghebbenden die niet in het kernteam zitten, zoals gemeenten en maatschappelijke organisaties, worden betrokken door middel van regionale werksessies, informatiesessies, kennisgevingen in huis aan huisbladen en een-op-een gesprekken.

Het programma is in maart 2023 gestart met het ter inzage leggen van het Voornemen en concept participatieplan programma VAWOZ 2031-2040. Er zal toegewerkt worden naar een concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD). In de concept-NRD worden alle mogelijke alternatieven weergegeven die onderzocht gaan worden. Ook zal de wijze van onderzoek worden vermeld. De verwachting is dat de concept-NRD eind februari 2024 wordt gepubliceerd. In 2024 zullen alle mogelijke alternatieven onderzocht worden op onder meer de milieueffecten. In 2025 zal naar verwachting door het Rijk besloten worden voor welke alternatieven de ruimtelijke procedures gestart wordt.

Over de aanlandingspunten en aansluitlocaties die worden onderzocht, worden overheden door het ministerie van EZK geïnformeerd.

Grootschalige batterijopslag

Grootschalige batterijopslag is nodig om het net te balanceren, ofwel het in evenwicht houden van vraag en aanbod op het net. Naar verwachting is er in Noord-Holland ongeveer 200 MW (ruimtelijk rond de 2 hectare) aan batterijopslag nodig in 2030 voor netbalancing. Daarnaast kunnen batterijen worden ingezet voor congestiemanagement: als tijdelijke opslag van elektriciteit. De netbeheerders onderzoeken op welke locaties batterijen het best kunnen worden ingezet, bezien vanuit het elektriciteitsnet. Daarnaast werkt het Rijk aan ruimtelijke beleidskaders voor grootschalige batterijopslag vanaf ongeveer 70 MW. Begin 2024 worden de conceptkaders hiervoor verwacht. De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken in de projectgroep.

De provincie heeft gemeenten geïnformeerd en opgeroepen om - met het zicht op de Rijkskaders - voorlopig terughoudend te zijn bij binnenkomende aanvragen voor de realisatie van grootschalige batterijen door marktpartijen. Dit om te groot aanbod en dus onnodige ruimte- en grondstofverbruik

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

te voorkomen. Ondertussen zijn wij betrokken bij de beleidsvorming vanuit het Rijk en onderzoeken wij of de provincie nog een aanvullende rol moet spelen in ruimtelijke sturing.

Grote energie-infrastructuurprojecten

De provincie Noord-Holland heeft veel infrastructuurprojecten in voorbereiding die vanwege de netcongestie zo snel mogelijk moeten worden aangelegd. Een groot deel van de projecten worden via spoor 1 van de Taskforce opgepakt. Een aantal grote projecten op het TenneT netwerk worden los daarvan opgepakt. Deze projecten worden hieronder verder toegelicht.

Voor de meeste projecten is het ministerie van EZK bevoegd gezag, voor een aantal projecten is het bevoegd gezag met instemming overgedragen aan de provincie. Ook is voor een aantal projecten een convenant afgesloten tussen het ministerie EZK, provincie en TenneT. Hiermee wordt een vergaande samenwerking vastgelegd waarin eenieder eigen rollen en bevoegdheden heeft.

380/150 kV transformatorstation A9 Zuid (zoekgebied tussen Beverwijk en Vijfhuizen)

Voor de verduurzaming van de industrie in het Westelijk Havengebied is het noodzakelijk dat er een nieuw 380/150 kV transformatorstation (circa 20 hectare groot) tussen Beverwijk en Vijfhuizen wordt gerealiseerd. Het 50 kV elektriciteitsnetwerk in het Westelijk Havengebied is onvoldoende toereikend voor verduurzaming en ontwikkeling van het NZKG. Er moet daarom een nieuw 150 kV netwerk aangelegd worden met onder andere een nieuw 150 kV station in Westpoort. Ook moet er mogelijk een nieuw 150 kV station gerealiseerd worden nabij de Hofmanweg in Haarlem.

Aangezien deze nieuwe 150 kV stations niet op de bestaande 380-150 kV stations kunnen worden aangesloten in Oostzaan en Vijfhuizen, omdat deze al vol zitten, is er een nieuw 380-150 kV station nodig. Dit nieuwe station moet met een bovengrondse hoogspanningsverbinding aangesloten worden op de bestaande bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Vijfhuizen. De nieuwe 150 kV stations in Westpoort en mogelijk nabij de Hofmanweg zullen met ondergrondse verbindingen gelinkt worden aan het nieuwe 380 kV/150 kV station.

Het ministerie van EZK is wettelijk bevoegd gezag voor dit station, maar heeft met instemming van de provincie eind 2022 het bevoegd gezag voor de ruimtelijke procedure overgedragen aan Noord-Holland. Met TenneT is een anterieure overeenkomst gesloten waarmee de kosten voor deze procedure (190.000 euro) zijn gedekt.

In maart 2023 is een haalbaarheidsstudie opgeleverd voor het nieuwe 380/150 kV-station inclusief de ondergrondse en bovengrondse verbindingen. In eerste instantie zijn acht zoekgebieden beoordeeld. Uit de haalbaarheidsstudie blijkt dat vier zoekgebieden potentieel kansrijk zijn. In de zomermaanden hebben verdere gesprekken plaatsgevonden met het ministerie van I&W vanwege de nabijheid van Schiphol en met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) in verband met het UNESCO-werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Voor drie van de zoekgebieden wordt momenteel een HIA (Heritage Impact Assessment) opgesteld om de impact op het werelderfgoed Hollandse Waterlinies te bepalen. De zoekgebieden hebben daarnaast ook raakvlakken met het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

In september 2023 is gestart met een interne toets door TenneT. Dit moet vervolgens eind december leiden tot goedkeuring van het investeringsvoorstel door TenneT. Bij goedkeuring stelt TenneT in januari 2024 een projectteam samen dat nauw zal samenwerken met de provincie Noord-Holland. Dit projectteam werkt de potentieel kansrijke zoeklocaties en de ruimtelijke procedure uit waarbij de provincie optreedt als bevoegd gezag. De realisatie van dit station is door TenneT voorzien in 2029-2031. Met de invoering van de Omgevingswet is het bevoegd gezag bij Gedeputeerde Staten komen te liggen en zal Provinciale Staten worden geïnformeerd.

Hoogspanningsverbinding Kop van Noord-Holland

Vanwege netcongestie moet er een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding gerealiseerd worden vanuit Amsterdam en omstreken naar het 150 kV- hoogspanningsstation Middenmeer. Daarvoor moeten in ieder geval twee hoogspanningsstations worden gerealiseerd die worden aangesloten op de nog te realiseren 380 kV verbinding. Eén 380 kV station (geschat op 20 hectare) moet worden gerealiseerd nabij de bestaande 380 kV verbinding die loopt van Beverwijk, via Oostzaan naar Diemen. Het tweede nieuwe station (geschat op 20 hectare) moet gerealiseerd worden in de Kop van Noord-Holland waar aangesloten kan worden op het 150 kV- hoogspanningsstation Middenmeer door middel van een ondergrondse 150 kV kabelaansluiting.

Onderzocht wordt of een 2-circuits of een 4-circuits 380 kV verbinding noodzakelijk is. Op één rij hoogspanningsmasten kan een 2-circuits verbinding worden gerealiseerd. Bij een 4-circuits verbinding zijn twee rijen noodzakelijk. Voor de aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland is een 4-circuits verbinding vereist. Begin 2025 wordt door de minister van EZK een besluit genomen over de aanlanding wind op zee. Als er niet aangeland wordt in de Kop van Noord-Holland, wordt het project afgeschaald naar een 2-circuits verbinding.

Vanuit de energie-infrastructuur is dit een noodzakelijke ontwikkeling, maar de mogelijke locatiekeuze in Middenmeer heeft diverse ruimtelijke kanttekeningen. Deze zijn door GS met een brief ingebracht in de procedure van het vaststellen van het "Voornemen en Voorstel voor participatie netuitbreiding 380 KV Noord-Holland Noord" in juli 2023.

Het ministerie van EZK is bevoegd gezag voor dit project. De provincie is met het ministerie en TenneT het convenant 'netverzwaring naar de Kop van Noord-Holland' aangegaan. Hiermee is de provincie vertegenwoordigd in de projectgroep. Doel van het aangaan van dit convenant is onder meer om regiegemeenten en stakeholders goed in het proces te betrekken en te zorgen voor een goed onderbouwde ruimtelijke afweging. PS wordt over de voortgang geïnformeerd.

Hoogspanningsverbinding Diemen – Ens

Vanwege netcongestie zal er een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding gerealiseerd worden tussen de bestaande 380 kV stations Diemen, Lelystad en Ens. Het Rijk is hiervoor bevoegd gezag. Het eerste concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) heeft in het voorjaar van 2023 ter inzage gelegen. Aan de hand van de ingekomen reacties zijn er alternatieve routes toegevoegd. Deze zijn in een tweede concept-NRD verwerkt waarop zienswijzen mogelijk zijn. Provincie maakt hier in afstemming met aantal Noord-Hollandse gemeenten en het waterschap gebruik van. In de

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

MER die na vaststelling van de NRD wordt opgesteld zal worden onderzocht wat effecten zijn van de verschillende routes. Er zijn onder andere effecten te verwachten voor Natura 2000 gebieden en het werelderfgoed Hollandse Waterlinies.

Eind 2024 of begin 2025 zal door het ministerie van EZK een ontwerp voorkeursbeslissing ter inzage worden gelegd. GS zal indien nodig door middel van een reactie op het ontwerp de provinciale belangen naar voren brengen en zo mogelijk met de regio een advies geven over de gewenste voorkeursbeslissing. Na verwerking van eventuele wijzigingen aan het ontwerp zal in 2025 de voorkeursbeslissing vastgesteld worden. Naar verwachting zal in 2027 worden gestart met de realisatiefase en in 2030 moet het project in zijn geheel zijn afgerond.

Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied

Het project Waterstofnetwerk NZKG is een initiatief van Hynetwork Services (HNS, 100% dochter van Gasunie). Het waterstofnetwerk NZKG is een zelfstandig onderdeel van het landelijke waterstofnetwerk: een landelijke waterstofinfrastructuur (“backbone”) die de vijf industriële clusters in Nederland met elkaar en met waterstofopslag en het buitenland verbindt. Het gaat om een hogedruk waterstofnetwerk dat is bedoeld voor de industrie. De beschikbaarheid van infrastructuur is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstofeconomie en daarmee de verduurzaming van Nederland. In het NZKG wordt waterstof in de toekomst op verschillende plekken in de industrie ingezet én geproduceerd.

Het waterstofnetwerk is van nationaal belang en volgt daarom de Rijkscoördinatieregeling (Projectprocedure onder de nieuwe Omgevingswet). Het ministerie van EZK coördineert de besluitvorming van dit project.

In 2022 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het project Waterstofnetwerk NZKG. Ter voorbereiding op het project is een “Voornemen en voorstel voor Participatie” (VenP) opgesteld waarop inspraak mogelijk was. Hierin is opgenomen op welke manieren de omgeving inspraak kan hebben op de besluiten die genomen worden in het project.

In het voorjaar van 2023 is de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) opgeleverd en heeft ter inzage gelegen. Hierin zijn de te onderzoeken tracés voor het netwerk opgenomen. Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) heeft een advies uitgebracht over de concept-NRD.

De definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en Nota van Antwoord van de zienswijzen op de concept-NRD worden naar verwachting in november 2023 gepubliceerd op de [website van Bureau Energie projecten](#). In de definitieve NRD staan welke tracé-alternatieven en varianten worden onderzocht in de Milieueffectrapport (MER fase 1).

Ondertussen is gestart met het opstellen van het milieueffectrapport (MER). Het MER bestaat uit twee fasen: MER fase 1 wordt opgesteld voor vaststelling van het Voorkeursalternatief (VKA) en onderzoekt de milieueffecten van verschillende alternatieven en varianten voor het tracé van het

Bijlage bij registratienummer 2137662/2137682

waterstofnetwerk. Het MER fase 2 wordt in een later stadium opgesteld en is een verdiepend onderzoek naar de milieueffecten van het VKA.

In de huidige planning zal de MER fase 1, de Integrale Effecten Analyse (IEA) en het voorstel voor het Voorkeursalternatief in het eerste kwartaal van 2024 gepubliceerd worden. Hierop kan iedereen reageren. EZK zal hiervoor ook een Bestuurlijk Overleg inplannen waar het voorstel eerst met de lokale overheden zal worden besproken. Nadat iedereen heeft kunnen reageren zal het definitieve VKA gekozen worden door de ministers voor Klimaat en Energie en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening.

Elektriciteitsnet Noord-Holland bereikt nu overal maximale capaciteit voor afname

Het elektriciteitsnet in Nederland komt steeds verder onder druk te staan. Het hoge tempo waarin er extra transportcapaciteit wordt gevraagd overstijgt de snelheid waarmee netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden. In Noord-Holland heeft nu ook het hoogspanningsnet van TenneT de grenzen van zijn capaciteit bereikt voor de levering van elektriciteit aan grootverbruikers. TenneT gaat samen met regionale netbeheerder Liander onderzoek doen naar oplossingen die op korte termijn ruimte op het net maken, zoals *spitsmijden* door grootverbruikers. TenneT verwacht de uitkomsten van dit onderzoek rond de zomer van 2024 te kunnen presenteren.

De afgelopen jaren heeft het regionale elektriciteitsnet van Liander op veel plaatsen in Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt. Daardoor is een wachtlijst ontstaan voor klanten die (extra) capaciteit willen.

Nu heeft ook het hoogspanningsnet van TenneT in de provincie de grenzen van zijn capaciteit bereikt voor de levering van elektriciteit aan grootverbruikers. Dit betekent dat aanvragen voor capaciteit vanaf vandaag, 18 oktober, ook op de wachtlijst komen. Voor deze klanten geldt dat zij geholpen worden wanneer de TenneT-knelpunten zijn opgelost. Grootverbruikers die vóór 18 oktober op de wachtlijst stonden, worden in principe geholpen wanneer het Liander-knelpunt is opgelost. TenneT gaat eerst samen met Liander onderzoek doen naar oplossingen die op korte termijn extra capaciteit mogelijk maken, zoals spitsmijden door grootverbruikers. TenneT verwacht de uitkomsten van dit onderzoek rond de zomer van 2024 te kunnen presenteren. Ondertussen werken de netbeheerders overal in de provincie aan verzwaring en uitbreiding van het elektriciteitsnet.

Nog geen gevolgen voor consumenten

De snelle ontwikkeling van onder andere het aantal warmtepompen, laadpalen en de verduurzamingsinitiatieven van de industrie leidt tot een explosief stijgende vraag naar capaciteit van het elektriciteitsnet in Noord-Holland. Voor huishoudens en ondernemers met een kleinverbruikaansluiting (tot en met 3x80 ampère) hebben deze ontwikkelingen nog geen gevolgen. Dit betekent dat er op dit moment geen belemmeringen zijn voor particulieren om bijvoorbeeld zonnepanelen, een warmtepomp of een laadpaal te installeren.

Oplossen knelpunten

Robert Kuik, directeur netplanning bij TenneT: "We realiseren ons dat dit een heel erg vervelende situatie is. We werken met man en macht aan de uitbreiding van het elektriciteitsnet en onderzoeken of slimme oplossingen om ruimte op het net te creëren mogelijk zijn. Samen met Liander gaan we in gesprek met bedrijven om flexibel vermogen te vinden en zo extra capaciteit op het net vrij te maken. De structurele oplossing van de knelpunten op het hoogspanningsnet in de regio Noord-Holland Noord is gereed vanaf 2034. In de regio Noord-Holland Zuid, inclusief Amsterdam, levert TenneT vanaf 2031 extra capaciteit op het hoogspanningsnet op. Dat is een harde boodschap, want het zijn termijnen die veel impact hebben op bestaande en nieuwe bedrijven."

Ruben van Loon, regiomanager Liander: "Het aantal knelpunten op het elektriciteitsnet in Noord-Holland neemt in rap tempo toe. Dit heeft grote impact. Steeds minder bedrijven kunnen hun ambities om uit te breiden en te verduurzamen waarmaken door het gebrek aan capaciteit op het elektriciteitsnet. Samen met onze grootverbruikklanten en TenneT kijken we naar oplossingen die op korte termijn ruimte kunnen bieden. Denk hierbij aan spitsmijden. We blijven daarnaast samen met TenneT volop doorgaan met het uitbreiden en versterken van het elektriciteitsnet."

Bouwen, spitsmijden en ander gedrag

De belangrijkste focus van de netbeheerders is het sneller realiseren van elektriciteitsstations en het leggen van kabels. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat overheden sneller keuzes maken over wanneer en waar welke energie-infrastructuur moet komen. Daarnaast moet er sneller grond beschikbaar komen voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet en vergunningen en procedures worden versneld.

Maar uitbreiding alleen is niet genoeg. Het elektriciteitsnet moeten we ook efficiënter benutten, bijvoorbeeld door spitsmijden financieel aantrekkelijker en minder vrijblijvend te maken en het net zwaarder te belasten waar dat veilig mogelijk is.

Het nieuwe energiesysteem vraagt daarnaast om ander gedrag van alle gebruikers, waarbij vooral elektriciteit wordt gebruikt wanneer er veel duurzame opwek van wind of zon is en minder elektriciteit wordt gebruikt tijdens piekuren. De netbeheerders vertrouwen op een snelle invoering van de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen, waaronder het versneld toepassen van netbewust laden van voertuigen slimme aanstuurbare apparaten de norm maken en een stimuleringsprogramma voor energyhubs. Het kabinet en de netbeheerders willen daarnaast vanaf komend jaar proactief flextenders starten waarmee bedrijven, zoals een batterij-exploitant, voor een langere periode op strategische plekken meer dan 1GW aan ruimte op het stroomnet kunnen aanbieden tijdens piekmomenten.

Beperken impact

Netbeheerders verwachten met de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen het elektriciteitsnet meer te kunnen ontlasten en beter te benutten, zodat ze meer klanten kunnen aansluiten. Om zo vertragingen voor woningbouw en impact op economische groei en de verduurzaming van Nederland te beperken. De regionale impact van de maatregelen worden komende tijd verder doorgerekend.

Onlinebijeenkomst

De netbeheerders nodigen ondernemers in Noord-Holland uit voor een webinar op 25 oktober van 11.00 - 12.00 uur. Tijdens deze onlinebijeenkomst krijgen ondernemers meer informatie over de recente ontwikkelingen op het elektriciteitsnet en gaan de netbeheerders met ondernemers in gesprek over het beschikbaar stellen van flexibel vermogen en spitsmijden. Aanmelden voor dit webinar kan via deze link: <https://webinarnetcongestienh.tennet-events.eu/>

Relevante links:

- [Nieuwsbericht op website Netbeheer Nederland](#)
- Maandelijkse congestieupdate op website [TenneT](#)
- Nieuwsbericht en Kamerbrief van het ministerie Economische Zaken en Klimaat zijn gepubliceerd op de website rijksoverheid.nl

Liander

Woordvoering

woordvoering@alliander.com

088-1912002

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Energiemarkt

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum

Betreft Nieuwe maatregelen netcongestie

Ons kenmerk

DGKE-DE / 38035955

Geachte Voorzitter,

Het Nederlands elektriciteitsnet staat onder druk. De elektrificatie van bedrijven en huishoudens gaat steeds sneller en dat is goed nieuws voor de verduurzaming van ons land. Dit brengt de Nederlandse klimaatdoelen binnen bereik en maakt de samenleving minder afhankelijk van fossiele brandstoffen. De uitbreiding van de elektriciteitsnetten kan dit tempo van de energietransitie echter niet bijhouden, ondanks forse investeringen van de netbeheerders, dit jaar ruim 5 miljard euro. Dit stelt de samenleving voor een historische opgave. Naast zo snel mogelijk bijbouwen zijn meer vergaande maatregelen nodig om de netcongestie te beperken en de verduurzaming maximaal te ondersteunen.

In grote delen van Nederland is het elektriciteitsnet zo vol dat er zich de komende jaren geen nieuwe grootverbruikers zoals bedrijven kunnen vestigen, totdat de verzwaren van het elektriciteitsnet gereed zijn of meer flexibel gebruik gemaakt wordt van het net¹. Dat zou de energietransitie hinderen, de mogelijkheden voor innovatie en het creëren van nieuwe werkgelegenheid beperken en het vestigingsklimaat in Nederland verslechteren. Om dit te voorkomen is het cruciaal om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk uit te breiden en maximaal in te zetten op flexibel gebruik van het net.

Voor kleinverbruikers zoals huishoudens, laadpalen en kleine bedrijven is in de meeste provincies nog voldoende ruimte op het elektriciteitsnet. Maar in Flevoland (met uitzondering van de Noordoostpolder), Gelderland en Utrecht kunnen kleinverbruikers vanaf 2026 wel worden geraakt. Netcongestie komt hiermee in een nieuwe fase. Om te zorgen dat netbeheerders ook vanaf 2026 woningen, laadpalen e.d. kunnen aansluiten, zet het kabinet alles op alles. Dit vergt extra onorthodoxe maatregelen om sneller te bouwen, het elektriciteitsnet beter te benutten en flexibeler te gebruiken, door grootverbruikers en kleinverbruikers, bijvoorbeeld door slim laden door laadpalen.

Het doel van het kabinet is dat, ondanks de krapte op het elektriciteitsnet, maatschappelijke ontwikkelingen door moeten gaan. Woningbouw, ontwikkeling

---

¹ Voor de situatie in een provincie of specifiek gebied verwijs ik u naar de website van de bijbehorende netbeheerder, in deze brief richt ik mij op het landelijke beeld en de maatregelen die het kabinet treft.

van de economie en verduurzaming van bedrijven, mobiliteit en gebouwde omgeving mogen niet stilvallen. Het kabinet, de netbeheerders, provincies en gemeenten, de Autoriteit Consument en Markt en (koepels van) marktpartijen spannen zich gezamenlijk tot het uiterste in om het elektriciteitsnet maximaal te benutten en in zo hoog mogelijk tempo uit te breiden. Hiertoe vragen we veel van bedrijven, huishoudens en maatschappelijke organisaties. Daarbij houdt het kabinet vinger aan de pols of er handelingsperspectief is voor alle sectoren en zal blijven toetsen of het verduurzamingsinstrumentarium hierbij aansluit of dat wijzigingen nodig zijn.

Over de kabinetsaanpak van netcongestie informeer ik u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Economische Zaken en Klimaat, de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Nederland stapt massaal over op elektriciteit

De energietransitie zorgt voor een enorme verbouwing van het energiesysteem, waarbij fossiele brandstoffen plaatsmaken voor duurzame elektriciteit. Bedrijven stappen van het aardgas af en bouwen elektrolyzers en e-boilers. Nederland is na Australië het land met de meeste zonnepanelen per inwoner en wereldwijd één van de koplopers in het realiseren van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer. Veel van deze ontwikkelingen zijn in een verdere stroomversnelling gekomen door de hoge gasprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De versnelling is goed te illustreren aan de hand van de voorziene groei van het elektriciteitsgebruik in het Rotterdamse havengebied. In dat gebied is de groei die oorspronkelijk was voorzien van 2020 tot 2030, al aangevraagd in de jaren tussen 2020 en 2022.

Kortom, de verduurzaming van bedrijven en huishoudens gaat steeds sneller en dat is goed nieuws voor de verduurzaming van ons land. Deze ontwikkelingen hebben tegelijkertijd verstrekkende consequenties voor het elektriciteitsnet: de grenzen van het elektriciteitsnet komen steeds sneller in zicht, in steeds meer gebieden in het land en in steeds grotere mate op meerdere spanningsniveaus (hoog-, midden-, laagspanning)².

Volle netten in alle regio's

De ontwikkeling van netcongestie in Nederland is razendsnel gegaan. In het najaar van 2018 was er voor het eerst netcongestie bij de invoeding van zonneparken in Drenthe en Groningen (Kamerstuk 30196, nr. 669). Op dit moment is in grote delen van Nederland sprake van netcongestie bij de invoeding van elektriciteit, maar in deze brief focus ik op netcongestie bij afname. Enkele

---

² Dat werkt twee kanten uit: door filevorming (transportschaarste) raken de afritten van de landelijke snelweg (hoogspanning) richting de regionale provinciale weg (middenspanning) verstopt en andersom lopen de toegangswegen naar de provinciale weg vol als gevolg van filevorming op het lokale wegennet (laagspanning). Het grote verschil met de file is dat de weg heel blijft als deze vol staat met auto's. Bij het stroomnet is het zo dat onderdelen bij overbelasting beschadigd kunnen raken of kapot gaan, waardoor er stroomstoringen kunnen ontstaan.

jaren geleden was er voor het eerst netcongestie bij afname van bedrijven en huishoudens in o.a. Leeuwarden en Amsterdam. Vorig jaar kwam de eerste congestie op afname voor twee hele provincies: Noord-Brabant en Limburg (Kamerstuk 29023, nr. 311). Sindsdien is het zo hard gegaan dat op dit moment het elektriciteitsnet in alle provincies grotendeels vol, waarschijnlijk vol of bijna vol is.

Grootverbruikers: bedrijven

Voor grootverbruikers zoals bedrijven is er in veel regio's geen ruimte voor nieuwe aansluitingen of uitbreidingen, behalve wanneer het bedrijf tijdens piekmomenten minder elektriciteit afneemt. Geen ruimte betekent dat bedrijven op een wachtlijst komen en pas aangesloten kunnen worden als het net uitgebreid wordt of als het net op grote schaal flexibeler gebruikt wordt. Dit geldt voor (grote delen van) Noord-Brabant, Limburg (Kamerstuk 29023, nr. 311), Gelderland, Utrecht, Flevoland en een groot deel van de haven van Rotterdam (Kamerstuk 29023, nr. 358)³. Voorlopig is er ook geen ruimte in de provincies waar de landelijke netbeheerder TenneT congestieonderzoeken doet, dat zijn Zeeland en Noord-Holland. Er is nog beperkte ruimte op het elektriciteitsnet in Friesland, Groningen, Overijssel en in delen van Zuid-Holland.⁴

Grootverbruikers in de mobiliteit

Netcongestie begint ook in toenemende mate een knelpunt te worden in de mobiliteit. ProRail verwacht dat netcongestie in toenemende mate impact heeft op geplande intensiveringen van de dienstregeling: bij nieuwe, langere of extra treinen is het (tijdig) krijgen van verzwaarde of nieuwe netaansluitingen een toenemend probleem. Voor bussen is netcongestie een vast onderwerp op de agenda van het Bestuursakkoord Zero-Emissie Bus (BAZEB). Bij elke concessie die nu verduurzaamd wordt met batterij-elektrische bussen is er behoefte aan aansluitpunten op het net voor laadinfrastructuur. In de aanbesteding kan zo het dilemma ontstaan tussen verduurzaming en continuïteit van de concessie. Tegelijkertijd kan OV ook een bijdrage leveren aan het verlichten van netcongestie, bijvoorbeeld door innovatie in de energievoorziening van de treinen. Mogelijke oplossingen zijn bijvoorbeeld het gebruik van energieopslag en accu's bij de voedingspunten langs het spoor. EZK, IenW en ProRail zijn in gesprek om de mogelijkheden hiervoor verder te verkennen.

Ook de luchthavens zijn volop bezig met elektrificatie, met name om de uitstoot van de operaties op de grond terug te dringen. Luchthavens hebben hiervoor behoefte aan verzwaarde aansluitingen. Dit vraagt om een goede afstemming van plannings om de impact van netcongestie op luchthavens te minimaliseren.

---

³ Een groot deel van de Rotterdamse haven (Europoort, Botlek en Pernis) maar niet de Maasvlakte, en verder de regio's Voorne-Putten, Goeree-Overflakkee, Hoek van Holland en Hoogvliet.

⁴ Een landelijk overzicht van de congestie is weergegeven op de netcapaciteitskaart van NetbeheerNederland (<https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/>). De status van de netcongestie in een provincie of specifiek gebied is te vinden op de website van de bijbehorende netbeheerder.

Kleinverbruikers

Voor kleinverbruikers zoals huishoudens, laadpalen en kleine bedrijven is de situatie anders dan voor grootverbruikers. In de meeste provincies is op dit moment nog voldoende ruimte op de landelijke hoogspanningsnetten en op de regionale middenspanningsnetten gereserveerd voor de groei van het elektriciteitsverbruik van kleinverbruikers en dus voor verduurzaming van woningen, auto's en bedrijven. Specifiek in Flevoland (met uitzondering van de Noordoostpolder), Gelderland en Utrecht wordt de gereserveerde ruimte vanaf 2026 overschreden door knelpunten op de landelijke en regionale netten en dit noopt tot maatregelen. Voor het eerst kunnen daardoor ook kleinverbruikers, zoals huishoudens en het mkb, worden geraakt in de Flevopolder en de provincies Gelderland en Utrecht.

De groei van zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen in deze drie provincies gaat sneller dan in alle voorspellingen voorzien en is omvangrijker dan de ruimte die de netbeheerders voor deze groei de komende jaren hadden gereserveerd. Als we de bestaande mogelijkheden voor flexibel gebruik van het net niet beter benutten, geen aanvullende maatregelen nemen en deze snelle groei zich voortzet, dan overschrijdt het totale gebruik van huishoudens, bedrijven en maatschappelijke organisaties op piekmomenten de maximale veiligheidsgrenzen van het net. De onderstations (schakel tussen hoogspanning en middenspanning) worden dan te zwaar belast. Dit kan ertoe leiden dat in de periode 2026-2029 risico's ontstaan voor stroomuitval op piekmomenten. Om dit te voorkomen zouden netbeheerders bedrijven gedwongen moeten afschakelen op bepaalde momenten en/of geen nieuwe woningen of laadpalen meer kunnen aansluiten. Gezien de grote urgentie van deze maatschappelijke ontwikkelingen is dit vanzelfsprekend zeer ongewenst. Daarom zetten we alles op alles om de netcapaciteit zo snel mogelijk uit te breiden en het bestaande net slimmer en flexibeler te benutten.

Maatregelen

Ik besef dat de impact van netcongestie voor bedrijven en huishoudens zeer ingrijpend is en daarom onderneemt het kabinet een groot aantal acties. Netbeheerders, overheden en marktpartijen werken samen in het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN, Kamerstuk 29023, nr. 358) om belemmeringen weg te nemen door in te zetten op snellere verzwaring en maatregelen voor een slimmer gebruik van het elektriciteitsnetwerk. Op 22 juni jl. stuurde ik uw Kamer een uitgebreide voorgangsrapportage (Kamerstuk 29023, nr. 443) van de vele acties van het LAN, waaronder de ruim 700 miljoen euro uit het Klimaatfonds die ik beschikbaar stel voor netcongestie en flexibiliteit. In deze brief ga ik gericht in op een aantal cruciale acties. In het licht van de huidige ontwikkelingen kijk ik ook nadrukkelijk naar extra onorthodoxe en ingrijpende maatregelen om verlichting te bieden waar dat mogelijk is.

Ik zet in op vier sporen acties:

1. Sneller bouwen;
2. Betere benutting van het elektriciteitsnet;

3. Flexibel gebruik van het net; en
4. Slim laden en slim verduurzamen van woningen.

Spoor 1: Sneller bouwen

Uitbreiding van het elektriciteitsnet op alle spanningsniveaus is een no-regret-optie en er is geen tijd te verliezen. Dit is een grote verbouwing die niet van de ene op de andere dag afgerond is, maar wel zo veel mogelijk versneld moet worden. Netbeheerders trekken alles uit de kast om zo snel mogelijk de infrastructuur bij te bouwen en de grenzen van het net op te rekken.

Netbeheerders hebben hiervoor voldoende personeel, materiaal en daadkracht nodig, maar ook ruimte en snelle vergunningsprocedures. Gemeenten en provincies kunnen helpen door voldoende ruimte vrij te maken voor uitbreiding van de elektriciteitsnetten. Ook zal het kabinet nauw in contact blijven met stakeholders zoals Techniek Nederland en Bouwend Nederland om te zien wat zij kunnen bijdragen aan het oplossen van de problematiek.

Forse financiële investeringen

Gezamenlijk investeren de netbeheerders in 2024 circa 6 miljard euro in de het elektriciteitsnet op land en op zee. De investeringen van de netbeheerders groeien de komende jaren nog verder naar 8 miljard euro per jaar vanaf 2025.

Versnelling

Met medeoverheden en netbeheerders kijk ik naar extra maatregelen voor versnelling van de uitbreiding van het net. Het kabinet wil de doorlooptijd van de voorbereiding, vergunningverlening en daadwerkelijke aanleg zoveel mogelijk verkorten. Met gemeenten en provincies werk ik daarom aan het proactief aanwijzen van grond voor elektriciteitsnetten, batterijen en elektrolyzers. Op basis van ruimtelijke inzichten van TenneT en regionale netbeheerders wordt bepaald waar ruimte is om met batterijen en elektrolyzers het net te ontlasten.

Daarbij zetten netbeheerders in op het aantrekken van extra bemensing, het vroegtijdig aankopen van grond en het in bulk en vroegtijdig aankopen van materialen en onderdelen. Ook zetten netbeheerders in op sneller bouwen door personeel slim en efficiënt in te zetten. Bijvoorbeeld door planners uit andere sectoren in te huren of elektrotechnici uit andere landen in te zetten. Daarnaast werken de netbeheerders met hun ketenpartners aan slimmer bouwen door in te zetten op meer innovatie. Een voorbeeld is de nieuwe compacte aansluitmodule voor laadpalen waar minder expertise en 70% minder tijd voor nodig is dan de originele manier van aansluiten. Een ander voorbeeld is toepassing van het "right to challenge" principe waarbij klanten zichzelf aansluiten op het net als er netcapaciteit beschikbaar is. Zoals ook aangekondigd in de kamerbrief van 22 juni jl. (Kamerstuk 29023, nr. 443) is de verwachting dat begin 2024 de eerste bedrijven hiervan gebruik kunnen gaan maken.

Aanwijzen elektriciteitsprojecten als zwaarwegend maatschappelijk belang

Het wetsvoorstel 'Versterking Regie Volkshuisvesting' ligt op dit moment bij de Raad van State. Voor projecten van zwaarwegend maatschappelijk belang gaat

een beroepsprocedure gelden in één instantie bij de Raad van State (en uitspraak binnen zes maanden), wat zorgt voor een potentiële versnelling van maximaal 1,5 jaar. Ik ben nu in overleg met medeoverheden en netbeheerders om te bepalen welk type energieprojecten aangewezen gaat worden als zijnde van zwaarwegend maatschappelijk belang, zodat ik dit direct in lagere regelgeving vast kan leggen zodra de grondslag wettelijk is verankerd. De aanwijzing geldt overigens alleen voor projecten waar geen verplichte Rijkscóördinatie-regeling voor wordt doorlopen, want daar geldt deze versnelling al. Verder heeft het verbeteren van procedures mijn voortdurende aandacht en zet ik in op alle versnellingen waar mogelijk. Zo kijk ik bijvoorbeeld ook naar mogelijkheden om te versnellen door het wegnemen van dubbeling in stappen en door het gelijktijdig plaatsvinden van procedurestappen.

Stikstof

Samen met de minister voor Natuur en Stikstof werk ik aan een aanpak om te voorkomen dat de voor de energietransitie cruciale projecten door stikstofregels of door de Wet Natuurbescherming stil komen te liggen. Hierbij kijk ik onder andere naar een uniforme benadering van toestemmingverleningen door vergunningverleners van provincies en LNV (als bevoegde gezag). Op die manier weten netbeheerders wat zij kunnen verwachten bij een aanvraag, onafhankelijk van wie het bevoegd gezag is. Zo vermindert de complexiteit zonder af te doen aan de benodigde aandacht voor stikstof en natuurherstel. In een bijeenkomst met provincies en gemeentes lichten experts van mijn ministerie deze aanpak toe. Ook onderzoek ik of het mogelijk is of de structurele stikstofreductie die optreedt als gevolg van de aanleg van energie-infrastructuur, kan bijdragen aan de versnelling van stikstof-vergunningverlening voor energie-infrastructuur. Ik zal u nog dit jaar nader informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.

Extra onorthodoxe maatregelen

Gezien de ernst van de situatie in een aantal van de eerdergenoemde congestiegebieden ben ik bereid meer onorthodoxe en vergaande maatregelen te nemen om het net zo snel mogelijk uit te breiden. Bijvoorbeeld:

- De opzet van een experiment op basis van de experimenteerbepaling in de Omgevingswet, om tijdelijk af te wijken van de geldende bepalingen in wetgeving. Een experiment moet bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen.
- Stimuleren dat gemeenten het voorkeursrecht inzetten om ruimtelijke doelen zoals de energietransitie sneller te realiseren. Als grond waarop een voorkeursrecht geldt, eerst te koop aangeboden wordt aan de overheid, dan biedt dat de gemeente meer mogelijkheid om deze grond in te zetten voor het sneller realiseren van ruimtelijke plannen. Hierdoor kan de energietransitie en de aanleg van elektrolyzers of hoogspanningsstations worden versneld. Het is overigens aan de gemeente welke vorm van grondbeleid, actief of faciliterend, passend is bij de omstandigheden.
- Voor een klein aantal hoogspanningsprojecten in de gebieden met de grootste knelpunten wil ik een pilot starten voor het testen van verregaande maatregelen, omdat die projecten cruciaal zijn om op korte

termijn netcongestieproblematiek te verminderen. Ik denk daarbij aan het proactief bouwen door TenneT in situaties waar afgegeven vergunningen nog niet onherroepelijk zijn (vanwege ingediende beroepen bij de Raad van State), of zelfs op moment dat er nog geen vergunning verleend is ('gedoogconstructie'). Dit doe ik in goed overleg met de direct betrokken gemeenten en provincies.

- Met een meer planmatige uitrol van energie-infrastructuur kan er efficiënter gewerkt worden. Samen met BZK, IenW, (de koepels van) de gemeentes en provincies en de netbeheerders werk ik aan de aanpak 'Integraal Programmeren' waarin ruimtelijke ontwikkelingen en energiesystemen in samenhang worden geprogrammeerd. Dit vraagt tevens een andere manier van prioriteren van aansluitingen. Hierover zijn de provincies, gemeenten, netbeheerders en de ACM (Autoriteit Consument en Markt) op dit moment in overleg.

De maatregelen die tot succesvolle versnelling leiden wil ik vaker toepassen.

Spoor 2. Beter benutting van het elektriciteitsnet

Het beter gebruiken van het net is van cruciaal belang. Netcongestie doet zich niet altijd voor, maar op piekmomenten zoals tussen vier uur 's middags en acht uur 's avonds, wanneer zowel bedrijven als huishoudens veel elektriciteit gebruiken. Door het elektriciteitsnet op deze piekmomenten te ontlasten komt er ruimte vrij voor bijvoorbeeld woningbouw, het elektrificeren van bestaande bedrijven en het faciliteren van nieuwe aansluitingen. Netbeheerders, de ACM en de overheid werken aan o.a. beter congestiemanagement, flexibiliteitscontracten en flextenders voor efficiëntere benutting van het net. De maatregelen in dit spoor hangen sterk samen met de maatregelen in spoor 3: in spoor 2 scheppen de ACM en de netbeheerders de (juridische) mogelijkheden voor flexibel gebruik, spoor 3 is erop gericht dat deze mogelijkheden ook optimaal gebruikt worden door bedrijven en industrie.

Congestiemanagement

Congestiemanagement houdt in dat netbeheerders contracten sluiten met aangeslotenen (grootverbruikers en producenten van elektriciteit). Op een piekmoment verbruiken of leveren deze aangeslotenen dan tijdelijk minder elektriciteit. Congestiemanagement biedt voordelen omdat er zo meer ruimte op het net komt en dus meer partijen kunnen worden aangesloten. De netbeheerder doet alleen een beroep op die partijen op plaatsen en tijden waar er daadwerkelijk fysieke congestie wordt verwacht. De netbeheerder vergoedt de aangeslotenen voor deze inspanning. Congestiemanagement is daarmee een belangrijke methode om meer flexibiliteit te ontsluiten.

De eerste congestiemanagement-contracten zijn inmiddels afgesloten en verschillende voorbeelden in de praktijk laten zien dat er door congestiemanagement daadwerkelijk ruimte vrijkomt op het net, zo blijkt uit de

recente evaluatie van de ACM⁵. Uit de evaluatie blijkt ook dat het aanbod van flexibiliteit nog beperkt is, de markt en de netbeheerders kunnen elkaar nog moeilijk vinden. De ACM komt met een aantal verbeterpunten om congestiemanagement aan te scherpen. Specifiek voor de invoeding van elektriciteit werken netbeheerders en elektriciteitsproducenten nu aan afspraken over standaardisatie van contracten en vergoedingen om sneller en op grotere schaal flexibiliteit te kunnen inzetten. Ik verwacht hiervan eind van dit jaar resultaat⁶.

Ook werken de netbeheerders, de ACM en marktpartijen aan verschillende vormen van flexibiliteitscontracten, zowel individuele contracten als groepscontracten. Zo heeft de ACM bijvoorbeeld recent verduidelijkt dat groeps-CBC (capaciteitsbeperkingscontracten) ook voor grootverbruikers bedoeld zijn en recent een ontwerpbesluit gepubliceerd voor een volledig flexibel transportrecht ('non firm ATO')⁷.

Netbeheerders, de ACM en marktpartijen werken samen aan een verdere verduidelijking van de deelnameplicht voor congestiemanagement voor midden- en grootverbruikers. Een deelnameplicht houdt in dat alle bedrijven (met een gecontracteerd vermogen boven een bepaalde grens) moeten aantonen welk deel van het gecontracteerde vermogen flexibel kan worden ingezet en welk deel niet. Voor het flexibele deel kiezen bedrijven zelf tegen welke prijs zij bereid zijn om minder elektriciteit af te nemen of te produceren. Bedrijven zijn verplicht om een bieding te doen voor het flexibele deel van hun vermogen. De netbeheerders kiezen vervolgens voor 'het piekmoment de goedkoopste bieding. Een deelnameplicht zorgt er dus voor dat bedrijven moeten onderbouwen welk deel van het gecontracteerde vermogen flexibel is en tegen welke prijs zij bereid zijn om dit vermogen op- of af te schakelen.

Flexibiliteitstenders

Om het flexibiliteitsaanbod verder te vergroten kijk ik met netbeheerders en marktpartijen naar de mogelijkheden om vanaf 2024 flexibiliteitstenders in te zetten. Bij flexibiliteitstenders geeft de netbeheerder aan welke flexibiliteit op lange termijn nodig is, zodat bedrijven (zoals een batterij-exploitant) investeringen voor de lange termijn kunnen doen. Bedrijven kunnen ook combinaties van vraagrespons, lokale productie en opslag combineren en aan de netbeheerder aanbieden.

Extra onorthodoxe maatregelen

---

⁵ <https://www.acm.nl/system/files/documents/Evaluatiedocument%20congestiemanagement.pdf>

⁶ In haar evaluatie van congestiemanagement heeft de ACM aangegeven dat netbeheerders en elektriciteitsproducenten voor het einde van het jaar overeenstemming moeten bereiken. Als dat niet lukt, wijzigt de ACM uit eigen beweging de Netcode.

⁷ <https://www.acm.nl/system/files/documents/ontwerp-codebesluit-non-firm-ATO-2023-09-28.pdf>

Gezien de ernst van de situatie in een aantal van de eerdergenoemde congestiegebieden onderzoek ik of het nodig en mogelijk is om meer onorthodoxe maatregelen te nemen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Het beperken van de noodzaak om het elektriciteitsnet uit te breiden door sterker te sturen en te programmeren op welke plekken batterijen en elektrolyzers zich vestigen, zodat batterijen en elektrolyzers geen extra netcongestie veroorzaken. Ik onderzoek of dit mogelijk is binnen het ruimtelijk instrumentarium en/of subsidies.
- In nauwe samenwerking met de ACM en de netbeheerders verken ik ook voor afnamecongestie een verplichte deelname aan congestiemanagement met een standaard vergoeding en minder maatwerk voor individuele bedrijven. Dit kan zorgen voor meer snelheid. De uitdaging daarbij is om te zorgen dat de prijsprikkel goed is. Het deelnemen aan congestiemanagement moet aantrekkelijk worden en blijven voor bedrijven.

Spoor 3. Flexibel gebruik van het elektriciteitsnet

Bedrijven hebben een sleutel in handen om bij te dragen aan de oplossing van netcongestie. Bedrijven en andere grootverbruikers kunnen namelijk flexibeler worden in het gebruik van het net, met minder druk op piekmomenten.

Samenwerking bedrijven en energiehubs

Het elektriciteitsnet wordt minder belast als de vraag naar en het aanbod van lokaal opgewekte energie bij elkaar worden gebracht. Dit kan mogelijk worden gemaakt door versnelling van de ontwikkeling van energy-hubs of door bij eigen opwekinstallaties batterijen toe te voegen en bedrijfsprocessen af te stemmen. Dit kan men individueel doen, maar de voorkeur is om dit collectief te organiseren door samenwerking in energiehubs. Het kabinet stelt 166 miljoen euro beschikbaar tussen 2024-2030 voor een Stimuleringsprogramma Energiehubs. Dit programma zorgt o.a. voor het aanstellen van regisseurs en de ontwikkeling van een toolkit met standaarden voor het delen van data en contracten tussen partijen.⁸

Bestuurlijk aanjager 'slim met stroom'

Het kabinet heeft Gerard Schouw aangesteld als bestuurlijk aanjager 'slim met stroom'. Hij heeft een uitgebreide staat van dienst in het openbaar bestuur, de politiek en het bedrijfsleven. Hij zal zich inzetten om bedrijven te bewegen om meer flexibele contracten af te sluiten en bijvoorbeeld op bedrijventerreinen samen te werken om de beschikbare stroom op piekmomenten te verdelen. VNO-NCW zal op mijn verzoek gerichte communicatie naar alle bedrijventerreinen in Nederland opzetten over de gevolgen van netcongestie en het handelingsperspectief voor bedrijven.

---

⁸ Ook het amendement van het lid Erkens c.s. (Kamerstuk 36410, nr. XIII-9) voor de ondersteuning van smart energiehubs, handelingsperspectief voor ondernemers en het stimuleren van innovatieve oplossingen draagt hieraan bij.

Cluster Energie Strategie

In de huidige Cluster Energie Strategie uitvraag (3.0) wordt door netbeheerders en energie intensieve industrie in kaart gebracht wat de technische mogelijkheden zijn voor het leveren van industriële flexibiliteit en wat dus redelijkerwijs van de industrie verwacht mag worden. Deze uitvraag zal ook in kaart brengen wat de industrie nodig heeft om deze flexibilisering te realiseren.

Walstroom

Walstroom voor de zeevaart wordt de komende jaren in meerdere havens uitgerold. De grootste opgave ligt daarbij in de haven van Rotterdam. Het belangrijkste deel van de voorziene uitbreiding van de walstroom in Rotterdam wordt door de aangekondigde netcongestie niet geraakt. Dit komt omdat de aanvraag buiten congestiegebied valt, de aanvraag voor de benodigde capaciteit tijdig is gedaan of pas na de netverzwaring nodig is. Netbeheerders, IenW en het havenbedrijf Rotterdam houden de vinger aan de pols, ook voor eventuele nieuwe aanmeldingen.

Voor transportcapaciteit in de haven van Rotterdam, zowel voor walstroom als voor industrie, is het van groot belang dat met prioriteit een aantal cruciale infrastructuurprojecten, zoals het hoogspanningsstation Nissewaard, worden gerealiseerd ('sneller bouwen'). Netbeheerders, de provincie, de gemeente en het Rijk zetten alles op alles om de bouw van dit soort cruciale stations zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Ook bij walstroom is het belangrijk om afspraken te maken over verminderen van het piekgebruik. Dit kan bijvoorbeeld door efficiënt gebruik te maken van de bestaande aansluitingen, door gebruik te maken van de verwachte daadwerkelijke elektriciteitsvraag van schepen en door de inzet van batterijen. Verkend wordt of het Havenbedrijf Rotterdam, de betreffende bedrijven/terminals in de haven, IenW, EZK en netbeheerders hier de komende tijd afspraken over kunnen maken.

Extra onorthodoxe maatregelen

Gezien de ernst van de situatie in een aantal van de eerdergenoemde congestiegebieden onderzoek ik in nauwe samenwerking met de ACM of het nodig en mogelijk is om meer onorthodoxe maatregelen te nemen. Bij aanvullende drastische maatregelen kan worden gedacht aan:

- Financiële prikkels voor bedrijven om het net flexibel te gebruiken. Voor wat betreft voorwaarden voor nettoegang en nettarieven ligt de bevoegdheid bij de ACM.
- Een contract met 24/7-gegarandeerde transportcapaciteit wordt een premium product met een hogere prijs, een flexibel contract met verminderd gebruik van het net tijdens piekperiodes meer de standaard. Hiermee wordt continu gebruik van het net dus beprijsd.

Het kabinet blijft daarbij analyseren of, door het ontbreken van handelingsperspectief voor elektrificatie door de netcongestieproblematiek, wijzigingen nodig zijn in het instrumentarium voor de verduurzaming van bedrijven.

Spoor 4. Slim laden en verduurzaming woningen

Kleinverbruikers worden ook flexibeler in hun gebruik van het elektriciteitsnet, bijvoorbeeld bij het verduurzamen van woningen, de woningbouw en het slim laden van elektrische voertuigen. Binnen het LAN werken we onder aanvoering van onafhankelijk coördinator Stephan Brandligt al aan maatregelen om de lokale laagspanningsnetten sneller te verzwaren en dit net slimmer te benutten. Samen met de collega's van BZK en IenW werk ik een gezamenlijke actieagenda uit. We werken hierbij nauw samen met netbeheerders, (koepels van) gemeenten en provincies, kennisinstellingen en marktpartijen. De maatregelen in de actieagenda die gericht zijn op efficiënter netgebruik door kleinverbruikers kunnen ook bijdragen aan het oplossen van congestie op de onderstations (schakel tussen regionale middenspanningsnet en landelijke hoogspanningsnet).

Het gezamenlijke doel is om de nieuwbouw en de huishoudens zo veel mogelijk te ontzien, door in te zetten op sneller verzwaren van de elektriciteitsnetten en flexibeler gebruik van de elektriciteitsnetten. Daartoe gaan ontwikkelaars, netbeheerders en gemeenten gebiedsgericht op zoek naar mogelijkheden om nieuwbouw aan te sluiten ondanks netcongestie. Hieronder licht ik de belangrijkste maatregelen toe.

Woningbouw en verduurzaming gebouwde omgeving

Op dit moment ontvangt het kabinet al eerste signalen van projectontwikkelaars en gemeenten dat woningbouwprojecten problemen ondervinden door de netcongestie. Om te voorkomen dat de woningbouwplannen van het kabinet, provincies en gemeenten stagneren en woningen niet verduurzaamd kunnen worden als gevolg van netcongestie, zijn scherpe keuzes nodig. Daarom zet ik mij samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties in voor het realiseren van de ambities voor woningbouw en verduurzaming van de gebouwde omgeving en werken wij gezamenlijk aan stevige maatregelen voor zowel bestaande bouw als voor nieuwbouw. Zo wordt per woondealregio in de planning van bestaande woningbouwprojecten, waar mogelijk, extra ingezet op congestieneutrale realisatie, wordt met gemeenten en netbeheerders gebiedsgericht handelingsperspectief voor verduurzaming in kaart gebracht en worden slimme apparaten de norm.

Nieuwbouw

Voor geplande woningbouw passen gemeenten en projectontwikkelaars op basis van informatie van de netbeheerders de energievoorziening van betreffende woningen waar mogelijk aan, zonder dat dit vertraging van de woningbouwprojecten in de hand werkt. Gemeenten en netbeheerders brengen hiervoor in congestiegebieden per woondealregio de planning van nieuwbouwprojecten, het aantal woningen en de energievraag in kaart. Zonder de verduurzamingsdoelen voor de gebouwde omgeving daarbij uit het oog te verliezen, wordt door deze partijen vervolgens vastgesteld welke

energievoorziening het beste past bij de capaciteit van het elektriciteitsnet in de betreffende gemeente.

Verduurzaming bestaande gebouwde omgeving

Totdat noodzakelijke netverzwaringen zijn gerealiseerd moeten ook huishoudens, bedrijven en maatschappelijke organisaties het perspectief op verduurzaming blijven houden. Daarbij is het noodzakelijk dat netbeheerders per wijk aan kunnen geven waar congestie zich voordoet en wanneer netverzwaring is gerealiseerd. In aanvulling daarop maken gemeenten zo snel als mogelijk inzichtelijk op welke termijn zij kunnen starten met de wijkgerichte aanpak en op welke warmteoplossing zij voor de desbetreffende wijk inzetten.

In de wijken waar plannen zijn voor volledig elektrische oplossingen of collectieve warmtesystemen, kunnen kleinverbruikers op deze manier, vooruitlopend op netverzwaring, besluiten om te isoleren of om voorlopig een hybride warmtepomp te installeren. Bij hybride warmtepompen kan er geschakeld worden tussen gebruik van elektriciteit en aardgas, waardoor deze technologie veel minder belastend is voor het elektriciteitsnet.

Slimme, aanstuurbare apparaten worden de norm⁹. Dit is noodzakelijk om efficiënt gebruik te maken van het elektriciteitsnet en dus om verduurzaming en woningbouw mogelijk te maken. Het kabinet zet in op certificering, standaarden en registratie, zodat slimme, aanstuurbare apparaten de norm worden. Dit vereist ook wetgeving. Daarbij wordt nader uitgewerkt hoe deze apparaten ook slim met elkaar kunnen communiceren. Op deze manier ondersteunt slimme aanstuurbaarheid de mogelijkheden van huishoudens in de overgang naar meer flexibel en dynamisch gebruik van het net. Home Energy Management Systems (HEMS) worden daarbij op termijn de standaard voor slim en efficiënt netgebruik door huishoudens. Daarbij zullen de belangen van huishoudens zorgvuldig worden meegewogen met als uitgangspunt instemming van de afnemer.

Laadinfra

Conform het 'Actieplan Slim Laden Voor Iedereen' wordt de laatste hand gelegd aan de 'Handreiking Netbewust Laden in het Publiek Domein'. Hierin is uitgewerkt hoe netbewust laden door gemeenten en regio's vertaald kan worden naar eisen voor concessiecontracten voor publieke laadinfrastructuur. Op deze manier kan netbewust laden de komende jaren op publieke laadpalen breed worden toegepast. De handreiking kan eveneens worden toegepast op openbare laadpalen die geëxploiteerd worden in het openmarktmodel en op bestaande concessies.

Gezien de ernst van de situatie in een aantal van de eerdergenoemde congestiegebieden onderzoekt de staatssecretaris van IenW of het mogelijk is om

---

⁹ Slim betekent dat er geautomatiseerde sturing plaatsvindt om stroom af te nemen binnen de grenzen van het net. Dit geeft mogelijkheden om de lokale beschikbare netcapaciteit optimaal te benutten en helpt bij het voorkomen van overbelasting tijdens de pieken.

in deze gebieden bestaande contracten 'open te breken' en netbewust laden versneld toe te passen. Het onderzoek richt zich op de (bedrijfseconomische) consequenties voor deze laadexploitanten, waaronder de resterende looptijd van het contract, de technische stand van zaken van de laadinfrastructuur, de eventuele initiële kosten als ook de omzetsderving. De uitkomst van dit onderzoek wordt in het voorjaar van 2024 verwacht.

Tot slot

Om Nederland verder te laten verduurzamen en te voorkomen dat we over enkele jaren op piekmomenten in het donker komen te zitten, zet ik alles op alles om met deze maatregelen verlichting te bieden. Met noodzakelijke maatregelen op korte termijn kunnen we de basisvoorziening van voldoende elektriciteit voor huishoudens, bedrijven en maatschappelijke organisaties op langere termijn waarborgen en perspectief blijven bieden op verduurzaming door elektrificatie. Gezamenlijk werken EZK, BZK en IenW het maatregelenpakket verder uit en wordt de voortgang en impact van de maatregelen periodiek getoetst. Ik houd de Kamer op de hoogte over de resultaten en zal u begin volgend jaar hierover informeren.

R.A.A. Jetten
Minister voor Klimaat en Energie

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

N. Dubbeldam
BEL/RO

Telefoonnummer +31235145111
noam.dubbeldam@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur Noord-Holland november 2023

Verzenddatum

– 8 NOV. 2023

Kenmerk

2137662/2137682

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur Noord-Holland november 2023.

In uw commissie Leefomgeving van 19 oktober jl. heeft de gedeputeerde energietransitie een mededeling gedaan over de vooraankondiging netcongestie op het hoogspanningsnet door TenneT op 18 oktober 2023. In uw vergadering is toegezegd om u te informeren over de netcongestie ontwikkelingen en de voortgang van ons beleid met betrekking tot de energie-infrastructuur. Graag informeren wij u hierover met de "Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur.

Het elektriciteitsnetwerk bereikt vooral door de groei van het gebruik van elektriciteit zijn maximale capaciteit in Noord-Holland en moet snel worden uitgebreid. Op het middenspanningsnet van Liander is al een aantal jaar sprake van netcongestie. Met de vooraankondiging op 18 oktober jl. heeft TenneT bekend gemaakt dat ook op het hoogspanningsnet de maximale capaciteit voor levering van elektriciteit is bereikt. Hiervan was al sprake in een aantal andere provincies.

In deze voortgangsrapportage informeren wij u over de ontstane situatie met betrekking tot netcongestie in Noord-Holland, de Tweede Kamerbrief die naar aanleiding van de nationale situatie door het ministerie van EZK is opgesteld en de uitvoering van ons beleid via de werksporen van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Daarnaast zullen wij ingaan op de uitvoering van een aantal grote energie-infrastructuur projecten in Noord-Holland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

3 bijlagen:

- Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur Noord Holland november 2023
- Persbericht TenneT, 18 oktober 2023
- Kamerbrief ministerie van EZK, 18 oktober 2023

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan: colleges van B en W, gemeenteraden, Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten en waterschapsbesturen

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Realisatie
Energietransitie

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

VAWOZ@minezk.nl

Datum 6 november 2023

Betreft Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040

Ons kenmerk

DGKE-DRE / 38358424

Uw kenmerk

Geachte Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten, colleges van burgemeesters en wethouders, gemeenteraden, en waterschapsbesturen in Noord-Holland,

Begin dit jaar heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031-2040 gestart. Het doel van dit programma is het onderzoeken hoe de energie van de (toekomstige) windparken op zee het best naar het vaste land kan worden gebracht door middel van kabels en leidingen en aangesloten kan worden op het hoofdspanningsnet en het waterstofnetwerk.

Bijlage(n)

2

Deze brief stuur ik aan de bestuursorganen van de overheden in Noord-Holland waarvan de te onderzoeken routes van kabels, leidingen, converter-, transformator- / waterstofstations of elektrolyzers raken aan hun grondgebied¹. In bijlage 2 vindt u een overzicht van locaties die we onderzoeken om met de kabels of waterstofleiding van zee op aan te sluiten.

Naast het fysieke ruimtebeslag biedt de aanlanding van windenergie ook kansen voor duurzame regionale economische ontwikkelingen. Om de kansen en aandachtspunten die eventuele aanlandingen van wind op zee met zich mee brengen, goed in kaart te kunnen brengen en uiteindelijk samen te kunnen verzilveren vind ik een goede samenwerking tussen Rijk, medeoverheden en belanghebbenden erg belangrijk.

Toelichting op het programma VAWOZ 2031-2040

Het programma VAWOZ 2031-2040 is de eerste stap om te komen tot besluitvorming over nieuw te realiseren aanlandingen van windenergie met bijhorende net-infrastructuur na 2031. In het programma VAWOZ 2031-2040 onderzoekt EZK in nauwe samenwerking met provincies, TenneT, Gasunie en Rijkswaterstaat en in afstemming met de brede omgeving welke routes en locaties het meest geschikt zijn om in de periode 2031-2040 windenergie van zee aan land te brengen en aan te sluiten op het hoogspanningsnetwerk of het waterstofnetwerk.

---

¹ Zie bijlage 1 Colleges de van Burgemeester en wethouders, aan de Gemeenteraden, aan Gedeputeerde en Provinciale Staten en Waterschapsbesturen in Noord-Holland die betrokken zijn bij het programma VAWOZ (zie bijlage 1) omdat

Na het afronden van het programma VAWOZ gaat voor de gekozen kansrijke alternatieven een gedetailleerder onderzoek en een verdere uitwerking plaats vinden. Door middel van een projectbesluit zullen de tracés definitief vastgelegd worden. Het projectbesluit is een formele stap in de Rijkscoördinatieregeling². Hierna kan worden overgegaan wordt tot de aanbesteding en de realisatie van de verbindingen. Naar verwachting zullen de in VAWOZ onderzochte verbindingen en locaties in de periode 2031-2040 daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden.

Nadere toelichting op het programma VAWOZ 2031-2040

1. Aanleiding, doelstelling en uitgangspunten van het programma VAWOZ 2031-2040;
2. De planning van het programma VAWOZ 2031-2040 en toelichting op de huidige fase;
3. Hoe het programma VAWOZ 2031-2040 zich verhoudt tot eerdere onderzoeken voor aanlandingen;
4. De wijze waarop het ministerie van EZK medeoverheden, inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen zal betrekken bij het programma;
5. Wat het programma VAWOZ betekent voor de provincie Noord-Holland;
6. Hoe colleges, raden, staten en algemene besturen worden geïnformeerd gedurende de looptijd van het programma VAWOZ 2031-2040.

Ad.1. Aanleiding, doelstelling en uitgangspunten programma VAWOZ 2031-2040

In het Klimaatakkoord is afgesproken om de Nederlandse energievoorziening te verduurzamen. De grootschalige opwekking van windenergie op zee speelt een cruciale rol bij het verduurzamen van onze energievoorziening en in het bijzonder bij het verduurzamen van de industrie. Tot 2030 zal er in Nederland 21 Gigawatt(GW) windenergie op zee gerealiseerd worden, waarvan er 2,1 GW in Noord-Holland aanlandt in het Noordzeekanaalgebied.³ De ruimtelijke procedures van de windparken op zee en bijbehorende aanlandlocaties tot 2030 zijn deels afgerond en deels in procedure.⁴ Het Rijk beoogt tussen 2031 en 2040 nog eens 29 GW windenergie op zee te realiseren en tussen 2040 en 2050 nog eens 20 GW, waardoor het einddoel van 70 GW wind op zee in 2050 wordt gerealiseerd. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over waar aanlandingen gerealiseerd worden in de periode na 2030.

Periode	Tot 2030	2031-2040 (VAWOZ)	2041-2050
Toevoeging	21 GW	29GW	20GW
Totaal	21 GW	50 GW	70GW

Ook wordt onderzoek gedaan naar de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden van grootschalige elektrolyzers in de nabijheid van de aansluitpunten van de stroomkabels van zee op het hoogspanningsnet. Met elektrolyzers zijn we in staat

² Door middel van de Rijkscoördinatieregeling coördineert de rijksoverheid de besluitvorming over energieprojecten met een nationaal belang. De basis voor deze regeling is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Deze zal bij inwerkingtreding van de Omgevingswet hierin opgaan.

³ Voor meer informatie, zie routekaart windenergie op zee 2030/2031:
<https://windopzee.nl/actueel/nieuws/nieuws/aanvullende-routekaart-windenergie-zee-2030-2031/>

⁴ Voor meer informatie over ruimtelijke procedures voor aanlandingen tot 2030:
<https://windopzee.nl/onderwerpen/wind-zee/wanneer-hoeveel/wind-zee-rond-2030/>

om de elektriciteit afkomstig van windturbines op zee, om te zetten in waterstof. Deze waterstof kan vervolgens worden gebruikt in industriële processen waar waterstof een vervanger kan zijn voor fossiele brandstoffen zoals steenkool en aardgas.

Het programma VAWOZ 2031-2040 hanteert een aantal uitgangspunten die samen aangeven waar het programma over gaat, de belangrijkste;

- We werken naar projectprocedures onder de Rijks-coördinatieregeling toe.
- We onderzoeken de aanlanding van circa 29 GW windenergie in de periode 2031-2040;
- We gaan er bij het onderzoek van uit dat deze windenergie uit de windenergiegebieden Lagelander, Hollandse Kust West-zuid, zoekgebied 6/7 en mogelijk vanuit Doordewind (west) komt.
- Door middel van (orde grootte) tien stroomkabels en twee waterstofleidingen wordt de windenergie in deze periode naar land gebracht;
- We onderzoeken de aansluitlocaties die op de kaart hieronder (figuur 1 in bijlage 2) staan afgebeeld en die voortvloeien uit een voorverkenning en zijn vastgeklikt in een landelijk bestuurlijk overleg programma VAWOZ met de provincies;
- We sluiten bij voorkeur aan op hoogspanningsstations en het waterstofnetwerk dicht bij de kust daar waar een grote vraag is naar (duurzame) energie. Wanneer er om aansluiting op (groepen van) bedrijven of elektrolyzers wordt verzocht, wordt bekeken of dit wenselijk is, onder meer voor het energiesysteem;
- We onderzoeken of er in de nabijheid van aansluitingen van de windenergie op het hoogspanningsnet ruimte is voor de inpassing van grootschalige elektrolyzers (een elektrolyser van 1 GW heeft een ruimtebeslag van 20 hectare), zodat een deel van de stroom op land in waterstof kan worden omgezet;
- We streven naar kansrijke routes voor de stroomkabels en de waterstofleidingen en kansrijke locaties voor converter- en transformatorstations en elektrolyzers met zo min mogelijk effect op andere functies en passend binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en draagkracht van landschap, ecologie en het water- en bodemsysteem.
- We houden rekening met ontwikkelingen in het energiesysteem en mogelijke ruimtelijke lokale ontwikkelingen. Gedurende het programma zullen we steeds afstemmen met programma's die zich bezighouden met het verduurzamen van het energiesysteem waaronder de verduurzaming van de industrie. Nieuwe inzichten over ontwikkelingen kunnen mogelijk gevolgen hebben voor het onderzoek van het Programma VAWOZ.

Ad.2. Planning programma VAWOZ 2031-2040

Zoals hierboven beschreven onderzoekt programma VAWOZ 2031-2040 wat kansrijke alternatieven (routes/locaties) zijn om de windenergie van zee aan te sluiten op het hoogspanningsnet of het waterstofnetwerk in de periode 2031-2040.

Het programma is in maart 2023 gestart met het ter inzage leggen van het Voornemen en voorstel voor participatie. Hierop zijn zeven reacties vanuit Noord-Holland binnen gekomen: de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord en Kennemerland, Stichting Red de Wieringermeer, Wijkgroep WestBeverwijk, vier gezamenlijke gemeenten in de Regio Kop van Noord-Holland, Port of Den Helder en NOGAT B.V. (Northern Offshore Gas Transport). Alle reacties zijn beantwoord in de gepubliceerde Reactie Nota.⁵

Op dit moment wordt toegewerkt naar een concept notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). Dit is het onderzoeksplan waarin de te onderzoeken alternatieven en de wijze waarop deze worden onderzocht worden weergegeven. Om tot de in de c-NRD te onderzoeken alternatieven te komen hebben de bij programma VAWOZ betrokken onderzoeksbureaus onderzoek gedaan, zijn er werksessies georganiseerd en zijn er gesprekken gevoerd met stakeholders zoals waterschappen, havenbedrijven, LTO en natuur- en milieuorganisaties. Op 11 en 22 januari 2024 wordt een samenvattend document van de c-NRD besproken in de regionale en landelijke ambtelijke en bestuurlijke overleggen. De c-NRD wordt naar verwachting eind februari 2024 gepubliceerd. Hierop kan gedurende zes weken een zienswijze worden ingediend.

Hieraan voorafgaand zal ik de gezamenlijke regionale raadscommissie in de Kop van Noord-Holland op 14 november 2023 informeren. In de regionale Raadscommissie zit een vertegenwoordiging van alle vier de gemeenteraden. In het nieuwe jaar worden de raadsleden van de betrokken gemeenten in Noord-Holland Zuid geïnformeerd. Een datum hiervoor is nog niet bekend.

2024 staat in het teken van het onderzoeken van de alternatieven op de volgende onderdelen: milieueffecten, omgeving (hoe kijkt de omgeving aan tegen een alternatief), systeemintegratie (hoe past het in het energiesysteem), toekomstvastheid, economie, kosten en techniek. De resultaten worden weer gegeven in een zogenaamde milieueffectrapportage (MER) en een integrale effectenanalyse (IEA). Ook gedurende deze onderzoeksfase zullen werksessies en gesprekken met stakeholders plaatsvinden.

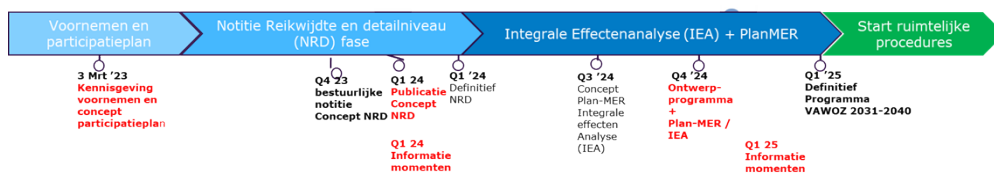
Na afronding van het onderzoek zal aan het einde van het programma VAWOZ 2031-2040 op basis van

- het onderzoek;
- inbreng en adviezen van de betrokken gemeenten en belanghebbenden;
- bestuurlijke advisering uit de regio's en het landelijk overleg;

⁵ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-09/Nota-van-Antwoord-Voornemen-en-Voorstel-voor-participatie-VAWOZ.pdf>

- advies van de cie. m.e.r.;
- advies van het Omgevingsberaad Wadden en het Bestuurlijk Overleg Wadden;
- en raadpleging van het Noordzeeoverleg;

de ministerraad naar verwachting medio 2025 het programma VAWOZ vaststellen en besluiten voor welke kansrijke alternatieven (stroomkabel- en waterstofleidingenroutes, converter- en waterstofstations) ruimtelijke procedures zullen gaan starten. In deze procedures wordt de concrete ruimtelijke inpassing en vergunningverlening van de aanlandingen geregeld.⁶ Deze ruimtelijke procedures en de realisatie van de aanlandingen vergen in totaal ca. 7-8 jaar doorlooptijd. Daarom wil EZK het programma VAWOZ 2031-2040 medio 2025 afronden om zo vanaf 2032 nieuwe windparken en aanlandingen te kunnen gaan realiseren.

Ad.3. Hoe programma VAWOZ 2031-2040 zich verhoudt tot eerdere onderzoeken voor aanlandingen

Ten behoeve van aanlandingen van wind op zee die gerealiseerd worden tot rond 2030 zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd waarin locaties werden onderzocht en die destijds niet als meest kansrijke alternatief zijn geïdentificeerd omdat andere routes beter voldeden aan de criteria. Enkele locaties die eerder onderzocht zijn, worden nu weer onderzocht in het programma VAWOZ 2031-2040 omdat de meest kansrijke locaties inmiddels benut zijn en we voor een hele grote nieuwe opgave staan zodat alle opties opnieuw bekeken worden. Tevens worden er diverse nieuwe mogelijkheden en nieuwe aanlandlocaties onderzocht in het programma VAWOZ.

Ad.4. Het betrekken van belanghebbenden en inwoners bij het planproces

EZK hecht groot belang aan vroegtijdige en continue participatie van de omgeving in het programma. Door de belangen en kennis van omgevingspartijen vanaf het begin een plek in het programma en in de afwegingen te geven, komen we gezamenlijk tot betere oplossingsrichtingen.

Binnen programma VAWOZ wordt het participatieproces voornamelijk regionaal vormgegeven rondom de te onderzoeken aanlandlocaties in een specifieke regio. EZK geeft door middel van regionale werksessies met stakeholders (medeoverheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven), regionale informatiebijeenkomsten (met name gericht op bewoners), kennisgevingen in

⁶ De ruimtelijke procedures worden te zijner tijd vastgesteld door middel van een projectbesluit. De Minister voor Klimaat & Energie en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zijn gezamenlijk het bevoegd gezag voor de ruimtelijke procedures en zullen de projectbesluiten vaststellen.

huis-aan-huisbladen, een-op-een gesprekken en regionaal ambtelijk en bestuurlijk overleg vorm aan de regionale participatie.

EZK biedt provincies, gemeenten en waterschappen door middel van de regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen, naast het formele inspraaktraject, de mogelijkheid om vóór publicatie van documenten kennis te nemen van de inhoud en hierover van gedachten te wisselen en inhoudelijk te reageren.

Het programma VAWOZ zoekt de samenhang en samenwerking met aanpalende projecten zoals de Rijks-coördinatieregeling voor het uitbreiden van een 380 kV hoogspanningsverbinding naar Noord Holland Noord, het waterstofnetwerk Nederland, de NOVEX⁷ en provinciale ruimtelijke procedures en initiatieven. Zodoende nemen wij in afstemming met belanghebbenden alle relevante huidige en toekomstige ontwikkelingen mee met betrekking tot de ruimtelijke inpassing. De inbreng van lokale input is daarin onontbeerlijk.

Ad.5. Wat het programma VAWOZ betekent voor de provincie Noord-Holland

Elektrische aanlanding

Programma VAWOZ onderzoekt in Noord-Holland stroomkabelroutes naar de volgende (potentiële) hoogspanningsstations;

- Omgeving Middenmeer (nieuw 380 kV hoogspanningsstation wat onderdeel is van 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord);
- Vijfhuizen (bestaand 380 kV hoogspanningsstation);
- Velsen (150kV, op voorwaarde dat alle aangesloten Vattenfall centrales uit bedrijf gaan);
- Een nieuw te bouwen 380 kV hoogspanningsstation A9-Zuid;
- Een nieuw te bouwen hoogspanningsstation op de lijn Beverwijk-Diemen wordt binnen het programma VAWOZ alleen als aanlandlocatie onderzocht wanneer het westelijk is gelegen van Zaandam;
- Samen met de regio wordt uitgezocht of het wenselijk is om in het kader van programma VAWOZ eventueel een 380 kV station in de buurt van Den Helder te ontwikkelen voor het aanlanden van een stroomkabel vanuit zee. Nagegaan wordt of de vraagontwikkeling een nieuw hoogspanningsstation op de locatie rechtvaardigt. Een nieuw hoogspanningsstation op deze locatie is op dit moment niet opgenomen in het investeringsplan van TenneT).

In de nabijheid van een hoogspanningsstation zal bij een gelijkstroomverbinding een converterstation (ruimtebeslag ca. 5-7 ha.) en bij wisselstroomverbinding een transformatorstation (ruimtebeslag ca. 4 ha.) gerealiseerd worden binnen maximaal 6 kilometer van een hoogspanningsstation. In de nabijheid van de aansluiting van het hoogspanningsstation zal tevens binnen een straal van max. 6 km worden onderzocht of er mogelijkheden zijn voor het plaatsen van een

---

⁷ Uitvoeringsprogramma Nationale Omgevingsvisie (NOVEX) waarin Provincies in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nationale opgaven en doelen ruimtelijk vertalen, combineren en inpassen in provinciale plannen. <https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/novex/default.aspx>

electrolyser (ruimtebeslag ca. 10-20 ha.). Het situeren van elektrolyzers nabij een aansluiting van wind op zee op het hoogspanningsnet is vanuit het energiesysteem bezien het meest efficiënt. De benodigde ruimte voor een elektrolyser hangt af van onder meer het vermogen en de koeltechniek. Het ministerie van EZK en het ministerie van IenW onderzoeken momenteel de impact van waterstofproductie op de omgeving.

Net-infrastructuur	Converterstation	Transformatorstation	Elektrolyser
ruimtebeslag	5-7 Hectare (ha.)	4 ha.	10 – 20 ha.

Waterstof aanlanding

Voor waterstofverbindingen worden routes onderzocht naar een aansluiting op de Waterstofnetwerk Nederland⁸, waarmee de vijf industriële clusters worden verbonden. Er worden twee locaties onderzocht:

De route naar Den Helder die onderzocht wordt landt in de Kop van Noord-Holland aan ten zuiden van Julianadorp en loopt parallel aan bestaande buisleidingen noordelijk richting de reserveringsstrook voor buisleidingen. Deze loopt ten oosten van Julianadorp richting Den Helder.

De route in het Noordzeekanaalgebied die onderzocht wordt zou aanlanden tussen Velsen-Noord tot Heemskerk en volgt de reserveringsstrook richting het toekomstige Waterstofnetwerk Nederland, die ten oosten van het bestaande hoogspanningsstation Velsen zal lopen. Het eerste deel zijn bestaande gasleidingen. Het deel vanaf de oostelijke rand van het Tata-terrein tot aan het landelijke waterstofnetwerk betreft een nieuwe leiding. Deze wordt onderzocht in het project Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied⁹.

Samenhang met 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Om netcongestie in Noord-Holland tegen te gaan is het realiseren van een 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord een belangrijke opgave. In mei 2023 zijn gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen in het zoekgebied schriftelijk geïnformeerd door het ministerie van EZK over de start van de procedure. Provinciale Staten zijn destijds schriftelijk geïnformeerd door de Gedeputeerde Staten over de start van de procedure. In deze brieven is ook de samenhang met programma VAWOZ beschreven.

De RCR procedure van de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord is 2 juni jl. gestart met de publicatie van het Voornemen en Voorstel voor Participatie¹⁰. TenneT, de door TenneT ingehuurde adviesbureaus, EZK en de provincie Noord-Holland consulteren in het najaar van 2023 gemeenten en waterschappen in het zoekgebied om zo veel mogelijk kennis en informatie over het gebied te verzamelen. Dit als grondslag voor verdere planvorming, om inzicht te krijgen in ruimtelijke kansen en belemmeringen alsmede inzicht te verkrijgen in waar de

⁸ <https://www.gasunie.nl/projecten/waterstofnetwerk-nederland>

⁹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/waterstofnetwerk-nzkg>

¹⁰ [Voornemen en voorstel voor participatie - 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord \(rvo.nl\)](#)

380kV-netuitbreiding eventueel gerealiseerd zou kunnen worden (de tracé-alternatieven).

De door TenneT ingehuurd adviesbureau, voeren naast deze consultatie ook een bureau-onderzoek uit. Deze twee elementen moeten gezamenlijk leiden tot een afgewogen en helder beeld over welke kansen en belemmeringen zich in het zoekgebied bevinden. Ambtelijk en bestuurlijk zal er intensief inhoudelijk contact zijn met diverse specialisten in uw organisatie om relevante (ruimtelijke) informatie op te halen, en de inzichten en conclusies die voortvloeien uit alle onderzoeken te bespreken.

Ad.6. Hoe colleges, raden, Staten en waterschapsbesturen geïnformeerd worden gedurende de looptijd van programma VAWOZ 2031-2040?

Het Ministerie onderhoudt tijdens de looptijd van dit programma op bestuurlijk en ambtelijk niveau contact met gemeenten, waterschappen en provincies. gemeenteraden, Provinciale Staten en waterschapsbesturen worden in principe via de colleges, Gedeputeerde Staten en dagelijks besturen geïnformeerd over de voortgang van het programma VAWOZ 2031-2040.

Verdere informatie kunt u vinden op;

- Meer informatie over programma VAWOZ 2021-2040 kunt u lezen op: [Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee \(VAWOZ\) 2031-2040](#).¹¹
- Voor vervolginformatie kunt u zich ook abonneren op de nieuwsbrief van wind op zee: <https://windopzee.nl/actueel/nieuwsbrieven-wind-zee/>
- Voor eventuele aanvullende vragen kunt u contact opnemen met Steven Voest of Juriaan Jansen, projectleiders voor het programma VAWOZ 2031-2040 voor Noord-Holland via VAWOZ@minezk.nl.

Ik hoop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Klimaat en Energie,
namens deze:

Mariëlle Hetem
Plv. directeur Directie Realisatie Energietransitie

---

¹¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz-2031-2040>

Bijlage 1: Lijst van betrokken overheden in Noord-Holland.

Provincie Noord-Holland
Gemeente Amsterdam
Gemeente Bergen
Gemeente Beverwijk
Gemeente Bloemendaal
Gemeente Castricum
Gemeente Den Helder
Gemeente Haarlem
Gemeente Haarlemmermeer
Gemeente Heemstede
Gemeente Heiloo
Gemeente Hollands Kroon
Gemeente Schagen
Gemeente Texel
Gemeente Uitgeest
Gemeente Velsen
Gemeente Zaanstad
Gemeente Zandvoort
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Hoogheemraadschap van Rijnland

Bijlage 2: Kaart met windenergiegebieden en zoekgebieden en aansluitlocaties die worden onderzocht in het programma VAWOZ 2031-2040.

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13730
Extern Zaak ID	1984647
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 november 2023
Agendapunt	14.g
Titel	Klimaat: Uitvoeringsprogramma pMIEK Noord-Holland 1.0 en Startnotitie pMIEK Noord-Holland 2.0 (C-agenda Leefomgeving 27-11-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/sb

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	27 november 2023

Toelichting

GS hebben het Uitvoeringsprogramma provinciaal meerjarenprogramma infrastructuur en klimaat (pMIEK) 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma bevat concrete afspraken over de uitvoering van de projecten uit de pMIEKs 1.0 NHN en NHZ. De startnotitie beschrijft de afspraken over aanpak en proces om te komen tot een Energievisie en pMIEK 2.0 voor de provincie.

Uitvoerings- programma Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 1.0

Noord-Holland

Definitief, november 2023

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Over het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland	6
2. Concrete pMIEK-projecten: versnellen richting uitvoering	11
3. Projecten in de voorverkenningfase: bepalen go/no go voor pMIEK2.0	14
4. Onderzoeks- & actieagenda: concretiseren initiatieven	17
5. Afspraken over energie-infrastructuur borgen in sectoraal en ruimtelijk beleid	19
6. Afspraken over voortgang, monitoring en rapportages	21
7. Aandachtspunten voor de landelijke agenda Integraal Programmeren	23
Bijlage 1: Aanvullende projectinformatie	24

Samenvatting

Het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland bundelt de concrete projecten uit het pMIEK 1.0, de Voorverkenningprojecten en de Onderzoeks- & actieagenda en benoemt expliciete acties, betrokken partijen en trekker(s) per project. Daarnaast zijn er in dit Uitvoeringsprogramma 1.0 afspraken gemaakt over ruimtelijk en sectoraal beleid, monitoring van de voortgang en zijn aandachtspunten uit de Energievisie 1.0 en de pMIEK 1.0 input voor een landelijke agenda.

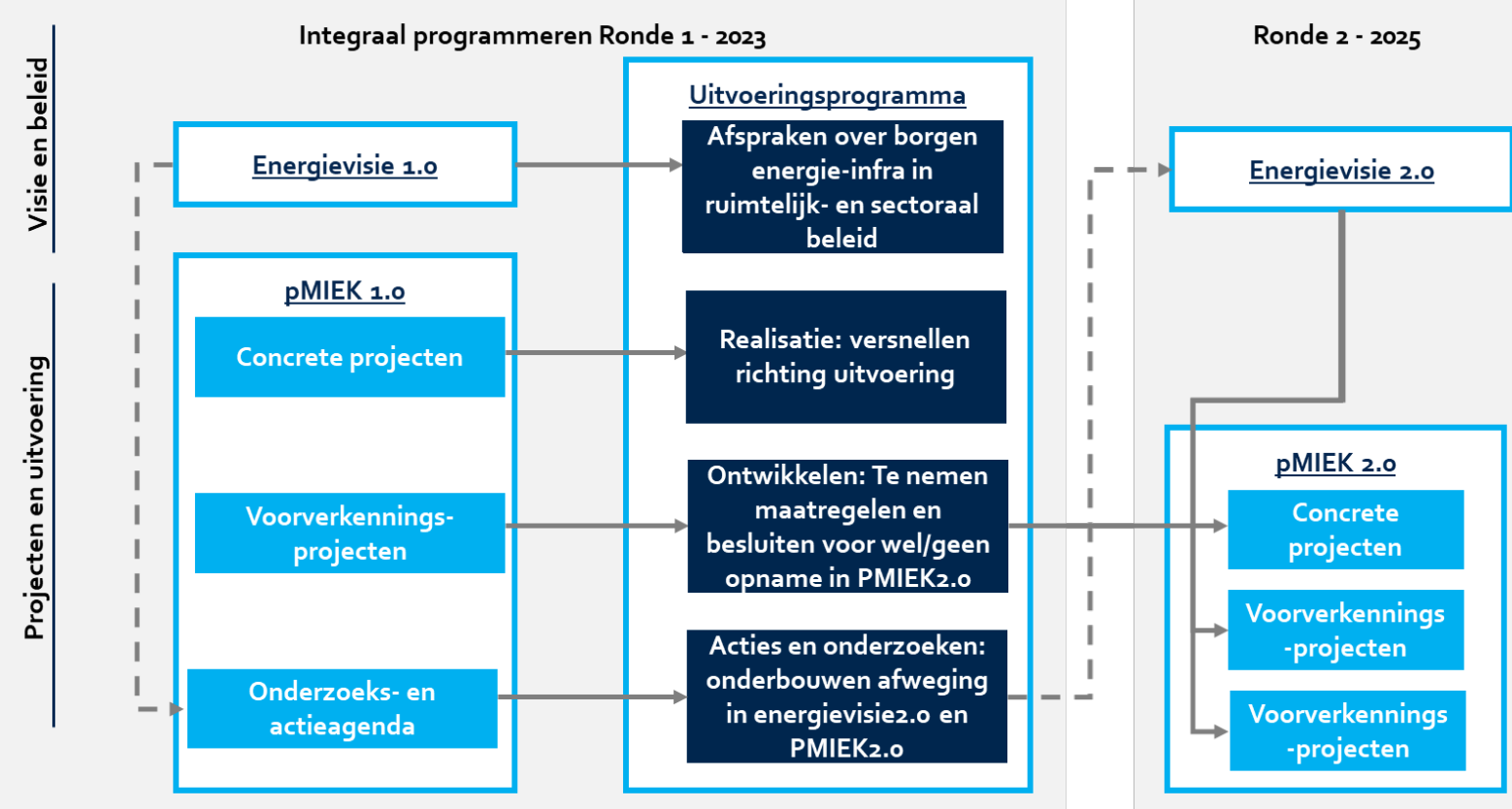
Wat is het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland?

Dit Uitvoeringsprogramma 1.0 is naast de Energievisie en het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Klimaat (pMIEK) het derde product van Integraal Programmeren in de provincie Noord-Holland. Het Uitvoeringsprogramma 1.0 bevat concrete afspraken over de geagendeerde keuzes uit de Energievisies en over de uitvoering van de projecten uit de vastgestelde pMIEKs. Kortom, met het Uitvoeringsprogramma 1.0 zetten we de eerder opgestelde visie en plannen voor het toekomstige energiesysteem om in acties. Dit doen we via onderstaande onderverdeling in projecten:

- **Concrete pMIEK-projecten:** Acties gericht op het versnellen van deze projecten richting uitvoering door het maken van concrete werkafspraken over de uitvoering en monitoring, voor zover dit nog niet gebeurd is in de bestaande samenwerkingsverbanden (à zie hoofdstuk 2);
- **Projecten in de Voorverkenningfase:** Acties om voor deze projecten te bepalen of ze een pMIEK2.0 status kunnen krijgen en welke maatregelen hiervoor nodig zijn (à zie hoofdstuk 3);
- **Projecten uit de Onderzoeks - & actieagenda:** Onderzoek en acties die input vormen voor het opstellen van Energievisie 2.0 en pMIEK 2.0 (à zie hoofdstuk 4).

De focus van het Uitvoeringsprogramma 1.0 is op de regionale projecten die belangrijk zijn voor het toekomstige systeem. Daarnaast zijn er nog andere projecten op lokaal, regionaal en Rijksniveau die in uitvoering zijn of in voorbereiding zijn. Deze projecten zijn niet in dit Uitvoeringsprogramma 1.0 opgenomen maar worden uitgevoerd op andere wijze (bijvoorbeeld via van de Taskforce Energie-infrastructuur of via onderling contact tussen netbeheerders en gemeenten).

Naast deze drie typen projecten zijn er in het Uitvoeringsprogramma 1.0 activiteiten opgenomen die moeten plaatsvinden in het *ruimtelijk en sectoraal beleid*: bijvoorbeeld de versnelling van de ruimtelijke processen rondom projecten uit het Uitvoeringsprogramma 1.0 of tijdige actualisatie van sectoraal beleid met verwerking van de inzichten uit de Energievisie en/of de pMIEK's (à zie hoofdstuk 5). In Figuur 1 is bovenstaande visueel weergegeven.

Figuur 1: Iteraties Integraal Programmeren

Hoe komen we tot uitvoering?

Het Uitvoeringsprogramma 1.0 benoemt per project een trekker, betrokken partijen, benodigde acties en een planning. Op deze manier ligt er per project een concreet plan om de projecten verder te brengen richting realisatie of ter voorbereiding op de tweede iteratie Integraal Programmeren. De trekker van elk project is verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang van de projecten.

Hoe wordt de voortgang gemonitord?

Om te zorgen dat de beoogde acties tijdig worden uitgevoerd is monitoring van het Uitvoeringsprogramma 1.0 van essentieel belang. De voortgang binnen de projecten uit het Uitvoeringsprogramma 1.0 wordt gemonitord via spoor 2 'Integraal Programmeren energiesysteem' van de Taskforce Noord-Holland tenzij een project al in een ander spoor wordt gemonitord. Via dit spoor wordt één keer per jaar de voortgang op deze genoemde projecten en acties verzameld en gebundeld in een voortgangsrapportage waarin de samenhang met overige sporen geïdentificeerd wordt. Deze wordt inhoudelijk behandeld in de bestuurlijke Taskforce Noord-Holland, de ambtelijke Werkgroepen Energie-infra NHN en NHZ en in de BO's XL Energieregio NHN en NHZ. In deze overleggen kunnen waar nodig aanvullende afspraken worden gemaakt indien de voortgang achterblijft (à zie hoofdstuk 6).

Landelijke agenda

De eerste iteratie Integraal Programmeren heeft ook een aantal aandachtspunten opgeleverd rondom landelijk beleid en wetgeving. Deze aandachtspunten worden voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het gaat daarbij over: maatschappelijk prioriteren, financiering van de warmtenetten, (ruimtelijk) sturing en data-uitwisseling en digitalisering (à zie hoofdstuk 7).

Vaststelling

Het (concept) Uitvoeringsprogramma 1.0 is besproken in het BO XL van de Energieregio Noord-Holland Noord (11 oktober) en Noord-Holland Zuid (13 oktober) en is vastgesteld door Gedeputeerde Staten (7 november 2023).

1. Over het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland

Om het energiesysteem voor te bereiden op de toekomst is het iteratieve proces van Integraal Programmeren opgezet. Als onderdeel van de eerste iteratie is de Energievisie en het pMIEK 1.0 opgesteld. Het laatste product van de eerste iteratie is het Uitvoeringsprogramma 1.0. Doel hierbij is projecten te versnellen en projecten uit te werken die onderdeel kunnen worden van de tweede iteratie. Per project worden concrete acties benoemd en afspraken gemaakt.

Aanleiding Integraal Programmeren

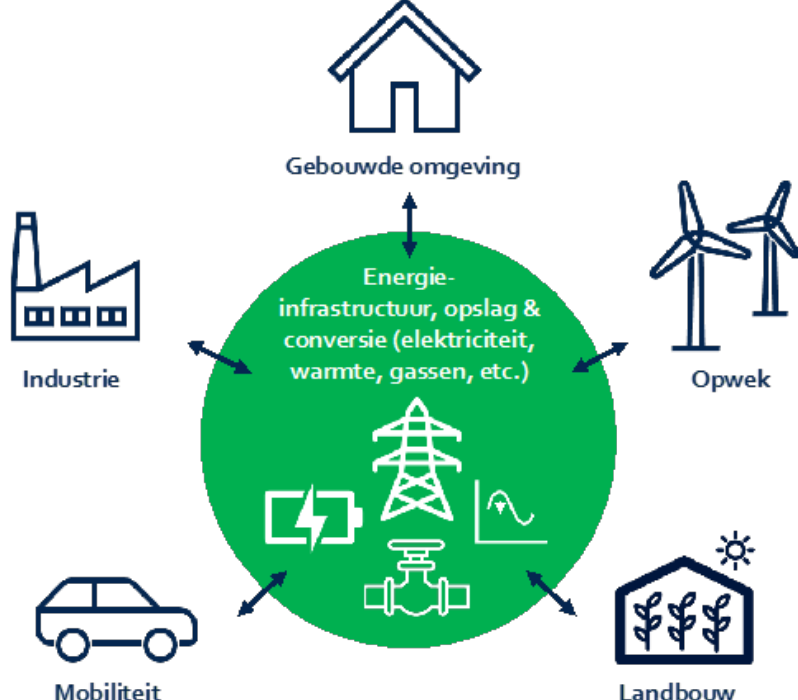
Het energiesysteem is volop in ontwikkeling door onder meer klimaatverandering, de energietransitie, bevolkingsgroei en de groei van de economie. Het elektriciteitsnet moet in korte tijd fors worden uitgebreid, het hoge druk gasnetwerk wordt voorbereid op het transport van waterstof en er worden meer warmtenetten aangelegd. Daarnaast zal fors worden geïnvesteerd in opslag en flexibiliteit om het energiesysteem in balans te houden vanwege de sterke toename van duurzame, weerafhankelijke opwek van elektriciteit. Dit vraagt om een helder beeld op het energiesysteem van de toekomst (de Energievisie) en om een programmering van de hiervoor benodigde energie-infrastructureurprojecten (opgenomen in het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Klimaat en Energie (pMIEK)). Deze projecten moeten in afstemming zijn met ontwikkelingen zoals nieuwe woonwijken, nieuwe bedrijventerreinen, verduurzaming van de industrie, elektrische mobiliteit, etc.

Doelstelling Integraal Programmeren

Het centrale doel van Integraal Programmeren is het schetsen van een gezamenlijk beeld en het maken van gezamenlijke keuzes over toekomstige veranderingen en uitbreidingen van het energiesysteem (elektriciteit, duurzame gassen zoals waterstof, warmte, opslag, conversie) in samenhang met de beoogde ontwikkeling van woningbouw, mobiliteit, verduurzaming van de industrie, landbouw, opwek, etc. Dit alles met het oog op het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren.

Integraal programmeren is:

- Een **gezamenlijk proces** van in ieder geval overheden en netbeheerders,
- gericht op het **ontwerpen en plannen** (in tijd en plaats) **van en keuzes maken over toekomstige energie-infrastructuur, opslag en conversie**,
- in nauwe samenhang met de ruimtelijke en sectorale planvorming voor **energievraag en -aanbod** (industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw, opwek),
- op basis van een **publieke afweging**.

Figuur 2: Integraal Programmeren

Taskforce Energie-infrastructuur

In de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland werken de provincie, netbeheerders Liander, TenneT en Gasunie, gemeenten en waterschappen aan de versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet, en het stimuleren van slimme energie-oplossingen bij netcongestie.

De Taskforce heeft als doelstelling: (zie ook de website van de [Taskforce](#))

1. Versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet;
2. Ontwerp en programmering van het toekomstige hybride integraal energiesysteem;
3. Stimulering van slimme energie-oplossingen bij netcongestie.

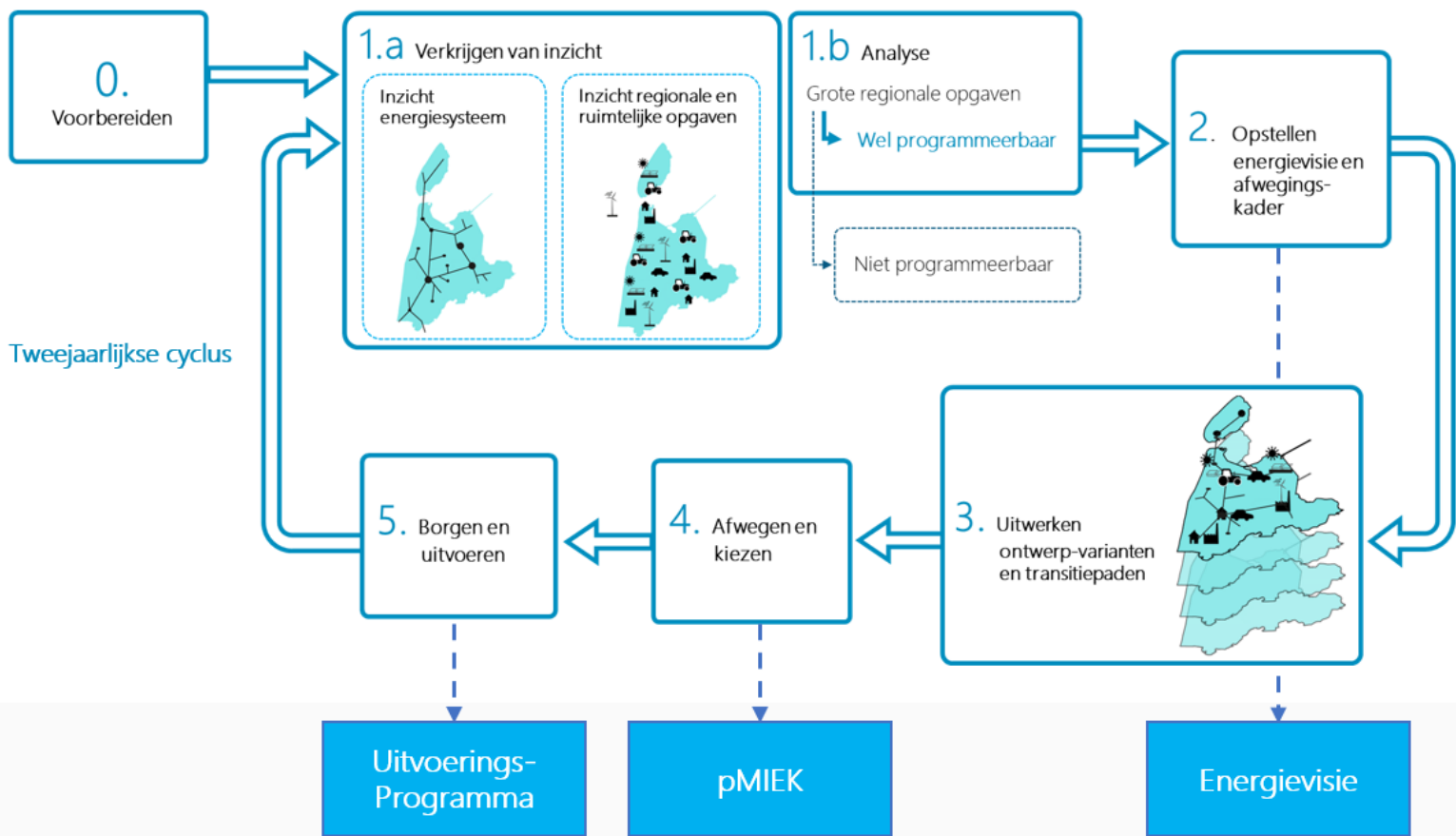
Dit Uitvoeringsprogramma 1.0 richt zich op spoor 2, waarin we het Programmeren van het toekomstige energiesysteem in Noord-Holland oppakken. Integraal programmeren is gericht op de middellange en langere termijn: vanaf 2030 en verder. Spoor 1 en 3 richten zich meer op de korte termijn. Deze vallen buiten het integraal programmeren. Uiteraard wordt – waar van toepassing – wel de samenwerking gezocht.

Aanleiding en doelstelling Uitvoeringsprogramma 1.0

In juni 2023 is in zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid de eerste iteratie Integraal Programmeren afgerond. Dit heeft vier producten opgeleverd:

- [Energievisie Noord-Holland Noord](#) (advies van RHDHV, d.d. 13 maart 2023)
- [Energievisie Noord-Holland Zuid](#) (advies van Movares/Groen Licht d.d. 28 juni 2023)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Noord](#) (vastgesteld door GS, maart 2023)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Zuid](#) (vastgesteld door GS, juni 2023)

Figuur 3 laat de tweejaarlijkse cyclus zien. De Energievisie en het pMIEK zijn resultaten van stap 2 en stap 4, respectievelijk. Het Uitvoeringsprogramma 1.0 is het resultaat van stap 5.

Producten Integraal Programmeren

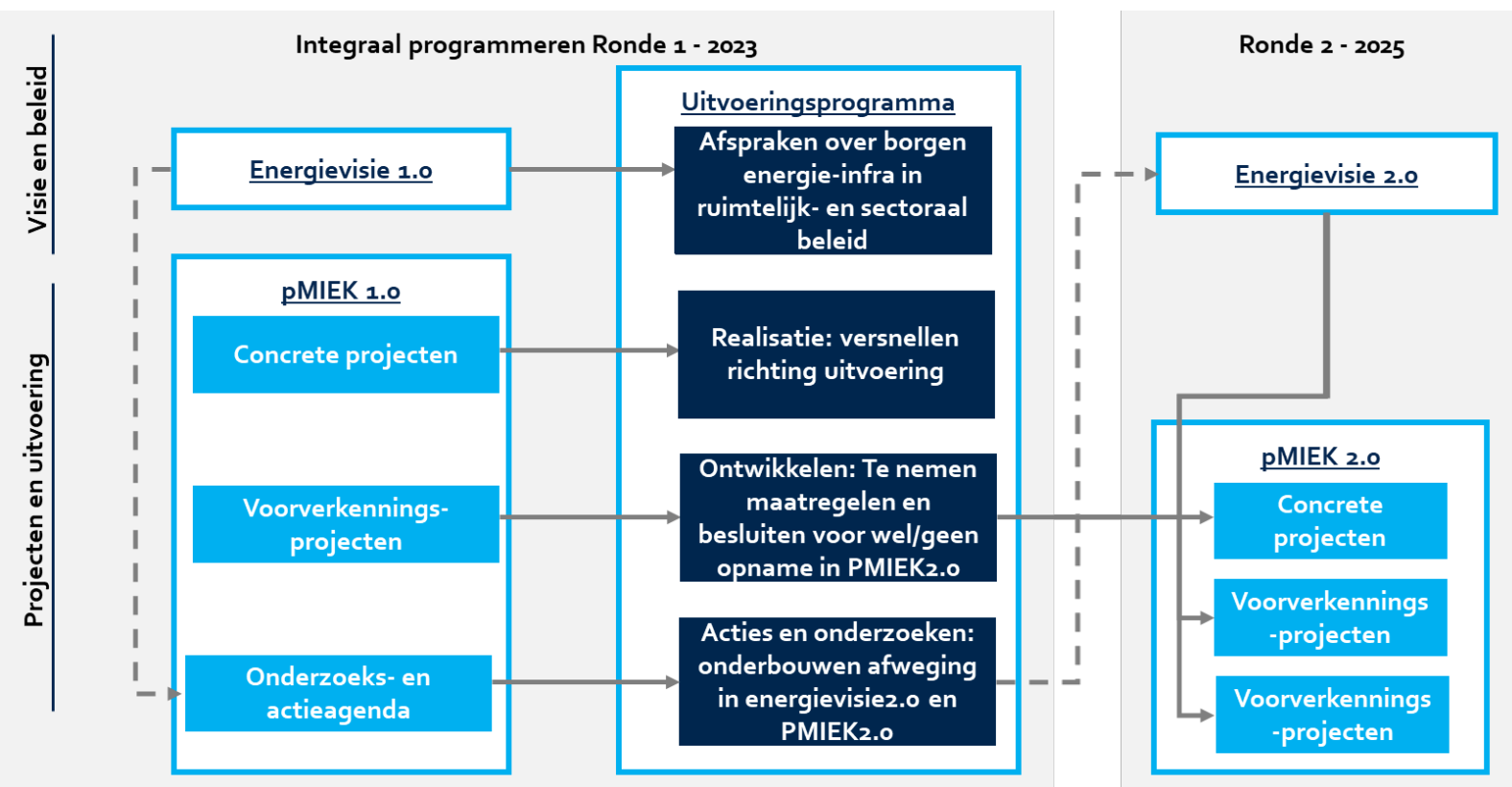
Figuur 3: Tweejaarlijkse cyclus van Integraal Programmeren in relatie tot producten

De Energievisie en het pMIEK zijn gefocust op wát nodig is om het toekomstige energiesysteem te realiseren. Daarbij geeft de Energievisie een beeld van het toekomstige energiesysteem met een gebiedsgerichte uitwerking inclusief ontwikkelpaden (wat gebeurt wanneer in de tijd). Het pMIEK bevat maatschappelijk prioritaire infrastructuurprojecten die nodig zijn om de Energievisie te realiseren (en de huidige netcongestie op te lossen). Het Uitvoeringsprogramma 1.0 gaat in op hōe dit gerealiseerd moet worden. Daarbij zijn per type project verschillende subdoelen te onderscheiden:

- **Concrete pMIEK-projecten:** versnellen van de pMIEK 1.0 projecten richting uitvoering
- **Projecten in de voorverkenningfase:** bepalen of deze projecten een pMIEK2.0 status kunnen krijgen en welke maatregelen hiervoor nodig zijn
- **Projecten uit de Onderzoeks - & actieagenda:** Onderzoek en acties die input vormen voor het opstellen van Energievisie 2.0 en pMIEK 2.0

Het Uitvoeringsprogramma 1.0 bevat concrete acties om bovenstaande drie doelen te realiseren. Op deze manier is het mogelijk om het overzicht te bewaken, te monitoren én gericht aanvullende acties uit te zetten.

De focus van het Uitvoeringsprogramma 1.0 is op de regionale projecten die belangrijk zijn voor het toekomstige systeem. Daarnaast zijn er nog andere projecten op lokaal, regionaal en Rijksniveau die in uitvoering zijn of in voorbereiding zijn. Deze projecten zijn niet in dit Uitvoeringsprogramma 1.0 opgenomen, maar worden uitgevoerd op andere wijze (bijvoorbeeld via van de Taskforce Energie-infrastructuur of via onderling contact tussen netbeheerders en gemeenten).

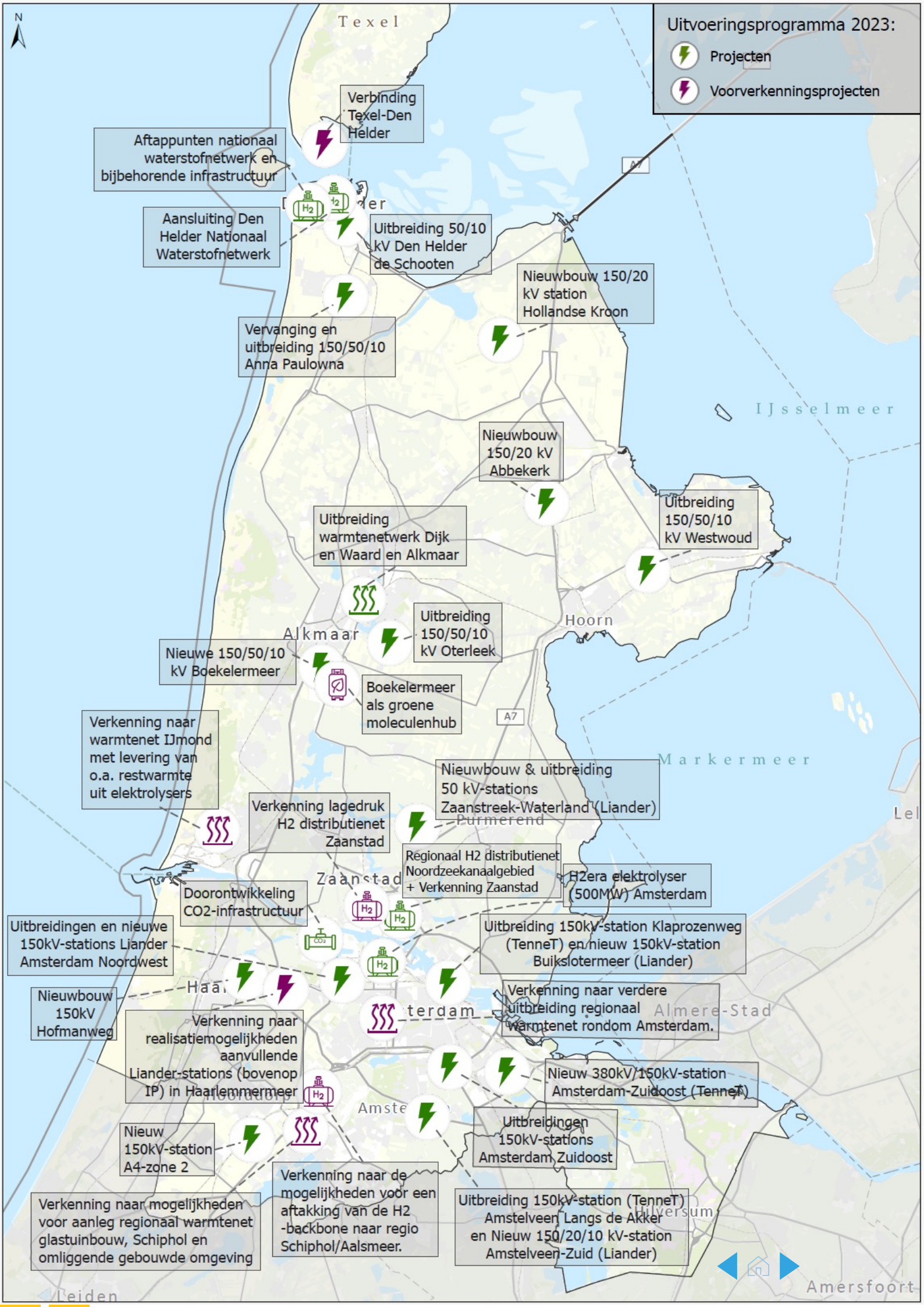
+ **-** *Figuur 4: Iteraties Integraal Programmeren*

Het proces om te komen tot het Uitvoeringsprogramma 1.0 is uitgevoerd in de periode van juli t/m oktober 2023. Er is een projectgroep opgesteld waarin de provincie nauw heeft samengewerkt met Liander, TenneT en Gasunie. Input voor de inhoud van het Uitvoeringsprogramma 1.0 is breed opgehaald door middel van twee Zomercafés en verdiepingssessies waar gemeenten, waterschappen, brancheorganisaties, belangenorganisaties en andere stakeholders voor zijn uitgenodigd. In de BO's XL Energieregio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid van respectievelijk 11 en 13 oktober is het Uitvoeringsprogramma 1.0 besproken. Het Uitvoeringsprogramma 1.0 is in november 2023 door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft de context weer van het Uitvoeringsprogramma 1.0. Vervolgens zijn de projecten uit het pMIEK 1.0 opgenomen in de hoofdstukken 2, 3 en 4. Daarin staan per project in overzichtstabellen de belangrijkste acties en werkafspraken gekoppeld aan actiehouders. Door op de projecten in hoofdstuk 3 en 4 te klikken is aanvullende projectinformatie beschikbaar in de bijlage. In de hoofdstukken daarna zijn de afspraken over ruimtelijk en sectoraal beleid (hoofdstuk 5), voortgang monitoring en rapportages (hoofdstuk 6) en de landelijke agenda (hoofdstuk 7) terug te vinden. In de bijlagen is per project aanvullende informatie opgenomen.

Uitvoeringsprogramma 2023:

- Projecten
- Voorverkenningprojecten

Verbinding Texel-Den Helder

Aftappunten nationaal waterstofnetwerk en bijbehorende infrastructuur

Aansluiting Den Helder Nationaal Waterstofnetwerk

Uitbreiding 50/10 kV Den Helder de Schooten

Nieuwbouw 150/20 kV station Hollandse Kroon

Vervanging en uitbreiding 150/50/10 Anna Paulowna

Nieuwbouw 150/20 kV Abbekerk

Uitbreiding 150/50/10 kV Westwoud

Uitbreiding warmtenetwerk Dijk en Waard en Alkmaar

Nieuwbouw 150/50/10 kV Oterleek

Uitbreiding 150/50/10 kV Oterleek

Nieuwe 150/50/10 kV Boekelermeer

Boekelermeer als groene molecuulhub

Verkenning naar warmtenet IJmond met levering van o.a. restwarmte uit elektrolyzers

Verkenning lagedruk H2 distributienet Zaanstad

Nieuwbouw & uitbreiding 50 kV-stations Zaanstreek-Waterland (Liander)

Regionaal H2 distributienet Noordzeekanaalgebied + Verkenning Zaanstad

H2-era elektrolyser (500MW) Amsterdam

Doortontwikkeling CO2-infrastructuur

Uitbreiding 150kV-station Klaprozenweg (TenneT) en nieuw 150kV-station Buikslotermeer (Liander)

Uitbreidingen en nieuwe 150kV-stations Liander Amsterdam Noordwest

Nieuwbouw 150kV Hofmanweg

Verkenning naar realisatiemogelijkheden aanvullende Liander-stations (bovenop IP) in Haarlemmermeer

Verkenning naar verdere uitbreiding regionaal warmtenet rondom Amsterdam.

Nieuw 380kV/150kV-station Amsterdam-Zuidoost (TenneT)

Nieuw 150kV-station A4-zone 2

Uitbreidingen 150kV-stations Amsterdam Zuidoost

Verkenning naar mogelijkheden voor een aftakking van de H2-backbone naar regio Schiphol/Aalsmeer.

Uitbreiding 150kV-station (TenneT) Amstelveen Langs de Akker en Nieuw 150/20/10 kV-station Amstelveen-Zuid (Liander)

2. Concrete pMIEK-projecten: versnellen richting uitvoering

De concrete projecten binnen het pMIEK 1.0 zijn infrastructuurprojecten van regionaal belang voor het toekomstige energiesysteem. Het zijn projecten waarvan het belang voor het toekomstige energiesysteem wordt onderschreven door overheden en netbeheerders. Het Uitvoeringsprogramma 1.0 is gericht op het versnellen van de uitvoering van deze projecten en het wegnemen van eventuele belemmeringen.

Sturen op: Voortgang (versnellen) en (wegnemen en voorkomen) belemmeringen

Monitoring: Voortgang bewaken via bestaande samenwerkingsstructuren, per project verschillend en aangegeven in de overzichtstabel.

Tijdspad: 2025-2032. De realisatie van elk project is verschillend en staat aangegeven in de overzichtstabellen.

Concrete projecten die in bestaande samenwerkingsverbanden zijn belegd

Voor een groot aantal concrete pMIEK-projecten zijn in andere sporen of programma's uitvoeringsafspraken gemaakt, zoals in spoor 1 van de Taskforce Noord-Holland, de Taskforce Amsterdam en binnen het programma van het Noord Zeekanaal Gebied (NZKG). In deze sporen of programma's vindt ook de monitoring van de voortgang van deze projecten en de bijbehorende uitvoeringsafspraken plaats. In dit Uitvoeringsprogramma 1.0 zijn geen separate afspraken opgenomen over deze projecten (zie Tabel 1).

Tabel 1 Concrete projecten die in bestaande samenwerkingsverbanden zijn belegd

Project	Type	Uitvoeringsafspraken en monitoring in:	Planning
Uitbreiding 150/50/10 kV Oterleek	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Alkmaar	Fase 1: 2025-2026 Fase 2: 2028-2032
Nieuwbouw 150/50/10 kV Boekelermeer	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Alkmaar	2027-2032
Uitbreiding 150/50/10 kV Westwoud	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Westfriesland	2026-2030
Nieuwbouw 150/20 kV Wognum (voorheen Abbekerk)	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Westfriesland	2028-2032
Nieuwbouw 150/20 kV Hollands Kroon	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Hollands Kroon	2028-2032
Uitbreiding 150 kV Amstelveen Langsde Akker + nieuwbouw 150/20/10 kV station Amstelveen Zuid	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Amstelveen	2028-2030
Nieuw 380/150kV station Amsterdam Zuidoost	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Amsterdam	2029-2031
Uitbreidingen en nieuwe 150kV-stations Amsterdam Zuidoost	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Amsterdam	2029-2031
Nieuw 150kV-station A4-zone 2 (TenneT & Liander).	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster A4 zone (Haarlemmermeer & Vijfhuizen)	2026 (Liander) 2028-2030 (TenneT)
Nieuwbouw & uitbreiding 50kV stations Zaanstreek Waterland	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Zaanstreek	2026-2032

Project	Type	Uitvoeringsafspraken en monitoring in:	Planning
Klaprozenweg uitbreiding 150kV (TenneT) en nieuw 150 kV Buislotermeer	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Amsterdam	2029-2032
Uitbreidingen en nieuwe 150kV-stations Amsterdam Noordwest	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Amsterdam	2027-2032
Nieuwbouw 150kV Hofmanweg	Elektriciteit	Spoor 1 Taskforce Noord-Holland, cluster Waarderpolder	2028
Hzavennet H2 distributienet Noordzeekanaalgebied	Waterstof	CES NZKG*	2026-2027
Hzera groene waterstoffabriek (500MW) Amsterdam	Waterstof	CES NZKG*	2027
Doorontwikkeling CO ₂ infrastructuur	CO ₂	CES NZKG*	2028
Aftappunten nationaal waterstofnetwerk en bijbehorende infrastructuur	Waterstof	Mogelijk op het nMIEK	2025-2030

Projecten die nog niet in samenwerkingsverbanden zijn belegd

De projecten die nog niet lopen via ander sporen of programma's worden wel via dit Uitvoeringsprogramma 1.0 uitgevoerd (zie Tabel 2). Voor deze projecten is vaak nog geen investeringsbesluit genomen of is een aanvullende uitwerking nodig. In het Uitvoeringsprogramma 1.0 zijn over deze projecten concrete uitvoeringsafspraken gemaakt.

De in het Uitvoeringsprogramma 1.0 opgenomen acties voor concrete projecten die nog niet in andere sporen en trajecten zijn belegd vooral bedoeld om 'eerste versnelling' in de uitvoering te realiseren. De opgenomen acties zijn dan ook niet bedoeld om compleet te zijn: Er zijn daarna aanvullende acties nodig om tot realisatie te komen. De planning is daarom indicatief en zal gedurende de uitvoering worden verfijnd.

Zie hieronder een overzicht van de betreffende projecten, inclusief de eerste acties die nodig zijn de komende een tot twee jaar. Klik op de titel van het project of zie de bijlage voor een gedetailleerd overzicht van het project, de betrokken partijen en een uitgebreidere beschrijving van de uit te voeren acties en de bijbehorende resultaten.

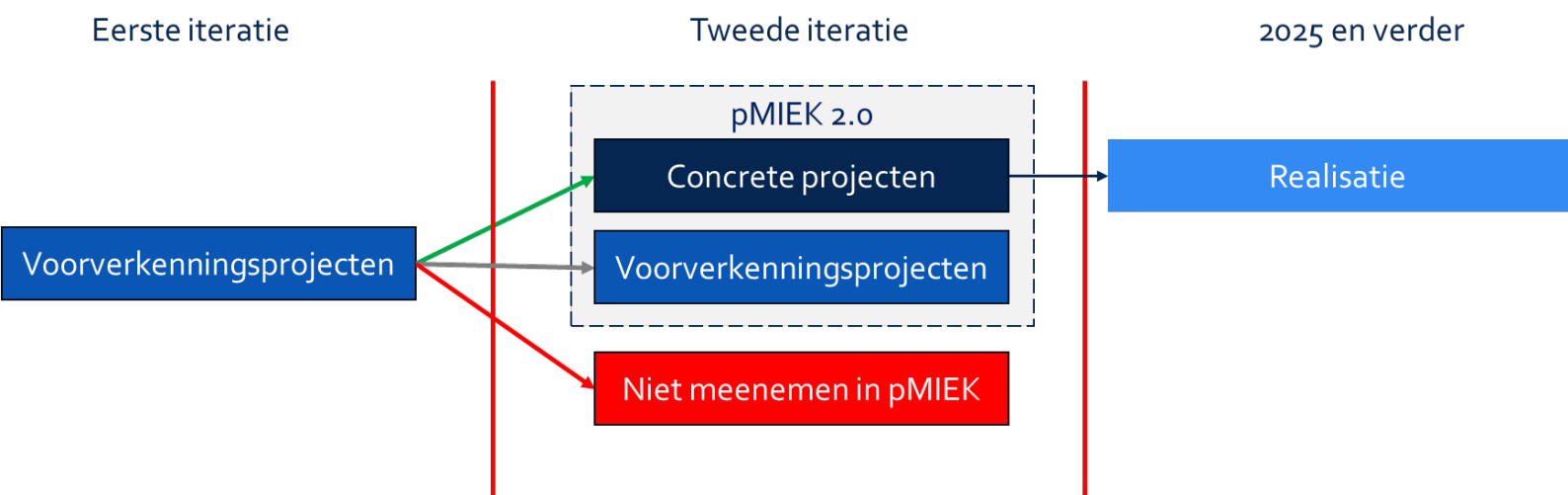
Tabel 2 Projecten die nog niet in samenwerkingsverbanden zijn belegd

Project	Type	Actie(s)	Actiehouder(s)	Planning	Uitvoeringsafspraken en monitoring in:
Vervanging en uitbreiding 150/50/10 kV Anna Paulowna	Elektriciteit	Vraagarticulatie verscherpen samen met andere partijen	Liander	n.t.b.	Spoor 2 Taskforce Noord-Holland (in de toekomst naar Spoor 1)
		Mogelijke technische oplossingen in beeld brengen	Netbeheerders	n.t.b.	
		Strategisch Omgevingsmanagement inzetten om het verhaal over energieknooppunt Den Helder uit te dragen	Taskforce Noord-Holland	n.t.b.	

Project	Type	Actie(s)	Actiehouder(s)	Planning	Uitvoerings-afspraken en monitoring in:
Uitbreiding 50/10 kV Den Helder de Schooten	Elektriciteit	Onderzoek naar toekomstige capaciteitsvraag haven én elektrolyse-activiteiten t.b.v. knelpuntenanalyse	Gemeente Den Helder	Q1 2024	Spoor 2 Taskforce Noord-Holland (in de toekomst naar Spoor 1)
		Knelpuntenanalyse n.a.v. extra in beeld gebrachte energievraag	Liander	Q2 2024	
Aansluiting Den Helder Nationaal Waterstof-netwerk	Waterstof	Inventarisatie en uitvoering van stappen die uitgevoerd moeten worden in relatie tot de omgeving. O.a. MER, vergunningen, omgevingsmanagement (draagvlak omwonenden/ omgeving), voorlichtings-bijeenkomsten.	H2Gateway	Eerste contouren Q1 2024	Spoor 2 Taskforce Noord-Holland
		Het project zodanig uitwerken dat de volgende mijlpaal (decision gate) gehaald kan worden. Hiervoor is een sluitende business case nodig zodat alle betrokkenen kunnen besluiten om door te gaan.	H2Gateway	Q4 2023	
Uitbreiding warmte- netwerk Dijk en Waard en Alkmaar	Warmte	Verder onderzoek naar tweede transportleiding Dijk en Waard + geothermieproject in Altongebied	HVC	n.t.b.	Spoor 2 Taskforce Noord-Holland
		Verkenning naar intergemeentelijk warmtenet in Noord-Holland Noord	Provincie	Q1 2024	

  Figuur 6 Proces Voorverkenningprojecten

Sturen op: Wegnemen van onzekerheden en go / no go voor selectie tot concreet project pMIEK 2.0

Monitoring: Voortgang bewaken in werkgroep Spoor 2 Taskforce Noord-Holland

Tijdspad: Go / no go besluit als input vóór pMIEK 2.0 (februari 2025). Indien go / no go besluit nog niet genomen kan worden, kan een project in het pMIEK 2.0 wederom als voorverkenningproject worden aangemerkt.

Te ondernemen acties per project voor go/no go

Hieronder is een overzicht opgenomen van de projecten. Klik op de titel van het project of kijk in de bijlage voor een gedetailleerd overzicht van het project, de betrokken partijen en de uit te voeren acties.

Tabel 3 Voorverkenningprojecten

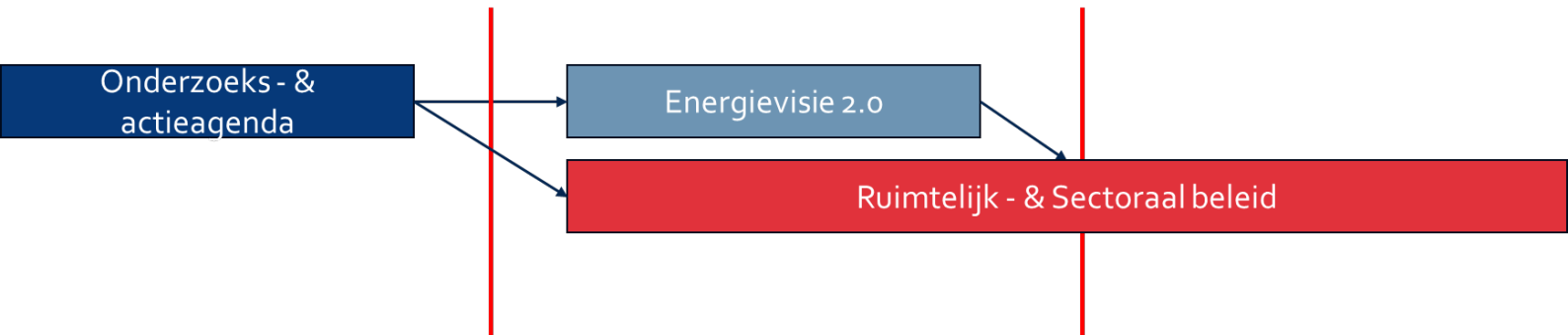
Project + locatie	Type	Actie(s)	Actiehouder(s)	Planning
Verbinding Texel-Den Helder	Elektriciteit	Naast bevoegde gezagen ook andere betrokken partijen betrekken	Liander	Q3 2024
		I.v.m. Natura 2000 gebied: nader onderzoek en een passende beoordeling over aanwezige beschermde diersoorten en habitats.	Liander	Start Q1 2025
		Ondersteuning bieden bij versnelling en ondersteuning RO-procedures	Provincie Noord-Holland	Start Q1 2025
		Investeringsvoorstel schrijven	Liander	2027, afhankelijk van uitvoeringstermijn
Verkenning realisatiemogelijkheden aanvullende Liander-stations (bovenop IP) in Haarlemmermeer	Elektriciteit	Onderzoek naar potentiële zoekgebieden aanvullende stations	Liander	2025
		Gemeente Haarlemmermeer maakt keuzes, zoals in de warmtetransitie, zodat Liander de urgentie per station kan bepalen.	Haarlemmermeer	2025
		Op basis van ontwikkelingen realisatieplanning vormgeven.	Liander, Haarlemmermeer	Tot 2035
Verkenning naar verdere uitbreiding regionaal warmtenet rondom Amsterdam	Warmte	Verkenning naar mogelijkheden bovenregionaal net. Inclusief: wat zijn de voor- en nadelen van een regionaal warmtenet ten opzichte van lokale warmtenetten?	Gemeente Amsterdam	Q2 2024
		Gezamenlijke verkenning naar uitbreidingen regionaal warmtenet en sluiten van convenanten	Provincie Noord-Holland	Q2 2024
Verkenning naar warmtenet IJmond met levering van o.a. restwarmte uit elektrolyzers	Warmte	Onderzoek naar warmtelevering mogelijke elektrolyzers (volume, frequentie, etc.)	HVC	Q2 2024
		Contractuele afspraken over warmte levering en warmte afname	HVC	Na 2025
		Is er externe financiering mogelijk om onrendabele top te beperken?	HVC	

Project + locatie	Type	Actie(s)	Actiehouder(s)	Planning
Verkenning naar mogelijkheden voor aanleg regionaal warmtenet glastuinbouw, Schiphol en omliggende gebouwde omgeving	Warmte	In kaart brengen vraag en aanbod warmte, incl. geothermie en restwarmte.	Schiphol, Greenport Aalsmeer	2024
		Gezamenlijke verkenning naar mogelijkheden voor groter warmtenet	Schiphol, Greenport Aalsmeer	2025
		Onderzoeken noodzaak om een convenant af te sluiten	Provincie Noord-Holland	Na 2025
		Uitwerken governance, welke wijze de gebouwde omgeving aan kan haken op het grootzakelijke netwerk, afstemmen beleid	Servicepunt Duurzame Energie	2024-2025
Boekelermeer als groene molecuulhub	Waterstof	Formeel akkoord op de Grant Agreement	New Energy Coalition	Q3/Q4 2023
		Het ontwerp van het totaal systeem (energetisch en technisch systeemontwerp)	New Energy Coalition	Q2 2024
		De realisatie van de verschillende energie-innovaties om te komen tot Europa's eerste Renewable Energy Valley	New Energy Coalition	Q3/Q4 2027
Verkenning lagedruk H2 distributienet Zaanstad	Waterstof	Verkenning naar mogelijke uitbreiding van het lagedruk waterstof distributienet van het Amsterdamse havengebied naar de industrie in de Zaanstreek	Firan	Q2 2024

Eerste iteratie

Tweede iteratie

2025 en verder

  Figuur 7 Proces projecten Onderzoeks- & actieagenda

Sturen op: Concretisering van de vragen en antwoorden genereren voor de volgende iteratie van de energievisie en pMIEK

Monitoring: Voortgang bewaken in werkgroep spoor 2 Taskforce Noord-Holland

Tijdspad: Eerste inzichten als input voor de Energievisie 2.0 (najaar 2024) en pMIEK 2.0 (februari 2025)

Uit te zetten onderzoeksvragen en te ondernemen acties

Hieronder is een overzicht opgenomen van de betreffende onderzoeken & acties. Klik op de link van het project of kijk in de bijlage voor een gedetailleerd overzicht van het project, de betrokken partijen en de uit te voeren acties.

Tabel 4 Onderzoeks- & actieagenda projecten

Onderzoek & actie	Thema	Actie(s)	Actiehouder(s)
Onderzoek mogelijkheden en netimpact slimme energieoplossingen buiten de geplande energieknooppunten.	Slimme oplossingen	Zie projectfiche	Liander, Provincie Noord-Holland
Onderzoek collectieve en integrale oplossingen in het toekomstige energienetwerk.	Slimme oplossingen	Zie projectfiche	Spoor 3 Taskforce Noord-Holland
Verkenning slim aansluiten Zonnecarré A9 + OER	Slimme oplossing	Zie projectfiche	Gemeente Haarlemmermeer
Bedrijventerreinen in netcongestiegebieden	Beleid	Zie projectfiche	Liander, Provincie Noord-Holland, Gemeenten
Kwantificeren onderbouwing voor energievisie en pMIEK projecten	Beleid	Zie projectfiche	TenneT, Liander, Provincie Noord-Holland

Strategievorming mobiliteitshubs en laadinfrastructuur Amsterdam e.o.	Beleid	Zie projectfiche	Provincie Noord-Holland, Gemeente Amsterdam, Liander
Netimpactanalyse laadinfrastructuur logistiek en luchtvaart	Beleid	Zie projectfiche	Liander
Beleidsvorming datacenters	Beleid	Zie projectfiche	Provincie Noord-Holland
Impact pMIEK en Energievisie op laag- en middenspanningsnet	Beleid	Zie projectfiche	Liander
Onderzoek mogelijkheden (lokale) warmtenetten	Warmte	Zie projectfiche	Liander, Provincie Noord-Holland

5. Afspraken over energie-infrastructuur borgen in sectoraal en ruimtelijk beleid

Uit de eerste iteratie Integraal Programmeren blijkt het belang van de wisselwerking tussen sectoraal en ruimtelijk beleid in relatie tot projecten in de energie-infrastructuur. In dit Uitvoeringsprogramma 1.0 zijn afspraken gemaakt om het sectorale beleid en het ruimtelijke beleid in lijn te brengen met de Energievisie en het pMIEK 1.0.

Sectoraal beleid

Uit de eerste iteratie Integraal Programmeren komt nadrukkelijk het belang naar voren van een goede afstemming met andere beleidsdomeinen. Daarbij geven de Energievisie en het pMIEK algemene principes en doelstellingen aan over het energiesysteem van de toekomst. Om daadwerkelijk tot integraal beleid te komen dienen de principes, keuzes en afspraken uit de Energievisie, pMIEK en Uitvoeringsprogramma 1.0 meegenomen te worden in de beleidsontwikkeling van andere beleidsdomeinen.

In de Onderzoeks- en actieagenda zijn voor een aantal sectoren vervolgacties opgenomen richting het volgende pMIEK. Algemene acties in relatie tot sectoraal beleid zijn opgenomen in Tabel 5.

Tabel 5 Acties in relatie tot sectoraal beleid

	Thema	Actie(s)	Actiehouder(s)
Vroegtijdige borging van energie-infrastructuur in planvorming	Beleid	Netbeheerders betrekken bij beleidsontwikkeling (economie, wonen, mobiliteit, etc.) om in een vroeg stadium over het ontwerp van het energiesysteem en de ruimtelijke gevolgen mee te denken. Netbeheerders geven inzicht in de benodigde (kwantitatieve) informatie om beleidskeuzes te kunnen maken	Provincie Noord-Holland Linader, (TenneT)
Beleid om te sturen op impactvolle ontwikkelingen op het energiesysteem	Beleid	Herziening datacenterbeleid (zie fiche 'Beleidsvorming datacenters' uit Onderzoeks- & actieagenda)	Provincie Noord-Holland
Afwegingsvraag	Beleid	Afwegingsvraag: hoe belangrijk vinden we de ene ontwikkeling t.o.v. de andere ontwikkeling? Energie-impact moet mogelijk worden meegenomen in de NOVEX	Provincie Noord-Holland

Ruimtelijke inpassing op de korte termijn

Voor de korte termijn zijn de volgende acties benoemd ten aanzien van ruimtelijk beleid.

Onderstaande acties zouden uiterlijk in Q4 2023 opgestart moeten worden.

Tabel 6 Korte termijn acties ruimtelijke inpassing

Ruimtelijke borging korte termijn	Thema	Actie(s)	Actiehouder(s)
Eerder betrekken van provincies en gemeenten door netbeheerders	Beleid	Provincies en gemeenten tijdens de locatiestudie betrekken bij de ontwikkeling van energie-infrastructuur	TenneT, Liander
Planologisch-juridische capaciteit	Beleid	Overwegen om meerdere energieprojecten te bundelen in gecombineerde planologisch-juridische procedures om schaalvoordelen te benutten	TenneT, Liander
		Verkennen van het oprichten van een expertpool met planologisch-juridische capaciteit ter ondersteuning van gemeenten	Provincie Noord-Holland
		Verkennen welke mogelijkheden er zijn in het ruimtelijk en grondbeleid (zowel bij overheden als bij netbeheerders) om gronden sneller te kunnen reserveren voor energieprojecten	Provincie Noord-Holland, Liander, TenneT

Ruimtelijke inpassing op de lange termijn

Voor de lange termijn zijn de volgende acties benoemd voor het ruimtelijk beleid. Onderstaande acties zouden uiterlijk in Q2 2024 opgestart moeten zijn.

Tabel 7 Lange termijn acties ruimtelijke inpassing

Ruimtelijke borging lange termijn	Thema	Actie(s)	Actiehouder(s)
Ruimtereserveringen voor energie-infrastructuur	Beleid	De mogelijkheid verkennen om bij ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, mobiliteitshubs etc.) ruimte te reserveren voor energie-infrastructuur in o.a. bestemmingsplannen. Bijvoorbeeld via de omgevingsverordening	Provincie Noord-Holland
		Verkennen of overheden (op verzoek van netbeheerders) ruimtereserveringen kunnen maken om energie-infrastructuur in de toekomst niet onmogelijk te maken	TenneT, Liander, Provincie Noord-Holland
Onderzoek naar slimme oplossingen verplichten	Beleid	De mogelijkheid verkennen om via de Omgevingsverordening bij ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld ziekenhuizen, bedrijventerreinen, woningen, mobiliteitshubs etc.) te verplichten of bevorderen dat initiatiefnemers moeten onderzoeken of er andere oplossingen zijn om aan de energievraag te voldoen dan netverzwaring	Provincie Noord-Holland
Netbeheerders in vroegtijdig stadium over het ontwerp van het energiesysteem en de ruimtelijke gevolgen mee laten denken	Beleid	Netbeheerders in een vroeg stadium betrekken als strategische partner bij overkoepelende ruimtelijke trajecten als de ontwikkeling van het provinciale ruimtelijk voorstel en de nieuwe Rijksnota Ruimte, of andere beleidsvorming op gemeentelijk, provinciaal of rijksniveau	Provincie Noord-Holland

6. Afspraken over voortgang, monitoring en rapportages

Van de projecten en acties uit dit Uitvoeringsprogramma 1.0 die onder spoor 2 van de Taskforce Noord-Holland vallen, zal één keer per jaar de voortgang verzameld worden, en gebundeld worden in een voortgangsrapportage. Daarin zal tevens de samenhang met de voortgang op overige sporen geduid worden.

Het is van cruciaal belang om de voortgang van projecten te monitoren en op strategische momenten te reflecteren/evalueren om waar nodig bij te kunnen sturen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt in eerste instantie bij de trekkers van elk individueel project. De voortgang van projecten die onder andere trajecten of sporen vallen (CES NZKG, Spoor 1 van Taskforce Noord-Holland of Taskforce Amsterdam) zullen ook in die trajecten worden gemonitord. Van de projecten uit dit Uitvoeringsprogramma 1.0 die onder Spoor 2 van de Taskforce Noord-Holland vallen, zal één keer per jaar de voortgang verzameld worden, en gebundeld worden in een voortgangsrapportage.

Tegelijkertijd is het ook van belang dat de voortgang van het Uitvoeringsprogramma 1.0 en de resultaten in het licht van een toekomstig energiesysteem als geheel integraal wordt gemonitord. Hiervoor dient capaciteit vrijgemaakt te worden binnen de projectgroep Integraal Programmeren of dit moet anders georganiseerd worden via de huidige monitoringssystematiek van de Taskforce.

De op te stellen rapportage zal inhoudelijk behandeld worden in Taskforce Noord-Holland, de ambtelijke Werkgroepen Energie-infra NHN en NHZ en bestuurlijk in de BO's XL Energieregio NHN en NHZ. In deze overleggen kunnen waar nodig aanvullende (bestuurlijke) afspraken worden gemaakt indien de voortgang achterblijft of naar aanleiding van veranderingen in de context moeten worden aangepast.

De provincie Noord-Holland is in samenwerking met netbeheerders en andere betrokken stakeholders daarnaast momenteel bezig met het vormgeven van een gedetailleerde (digitaal) monitoringssystematiek. De exacte uitwerking hiervan volgt in een later stadium. In Tabel 8 staan aandachtspunten voor de uitwerking genoemd.

Tabel 8 Aandachtspunten t.b.v. monitoring

Thema	Actie(s)
Overzichtsplanning	Detailplanning opstellen waarin alle projecten met hun deadlines zijn geplot
Bepalen van KPI's om de voortgang te kunnen monitoren	Meetbare KPI's opstellen om de voortgang en prestaties te beoordelen
Dataverzameling	Afspraken maken over op welke momenten data toegestuurd wordt naar spoor 2 om de voortgang te meten middels een dashboard. De provincie is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van het dashboard
Gegevensuitwisseling	Afspraken maken over hoe gegevens uit te wisselen, bijvoorbeeld in een gezamenlijke digitale werkomgeving
Bijsturing	Afspraken maken in spoor 2 van de Taskforce Noord-Holland wanneer bijsturing nodig is
Feedback- en evaluatie	Periodieke evaluaties van het data- en monitoringproces worden uitgevoerd bij de betrokken partijen

Data en digitalisering

Een belangrijk praktisch aspect voor een adequate monitoringssystematieken een verdere doorontwikkeling van Integraal Programmeren is de ontwikkeling van digitale informatieproducten en het faciliteren van data delen. In dit kader heeft de provincie Noord-Holland samen met Liander een zogeheten 'collaborative platform' ingericht (een GIS-portaal m.b.v. ESRI technologie). In het kort houdt dit in dat we over een digitale werkomgeving beschikken waar in principe de gegevens bij de bron blijven staan (in huis bij de eigenaar) maar wel voor inzichten en analyses door de partners gebruikt kunnen worden. De wederzijdse afspraken met betrekking tot toegang en gebruik van dit platform zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen Liander en Provincie Noord-Holland. Tennet en Gasunie zijn vervolgens daarbij aangesloten. Dit biedt de mogelijkheid om gezamenlijk (ruimtelijke) analyses uit te voeren.

Om gezamenlijk overzicht te houden op de locaties en voortgang van alle projecten, voorverkenningprojecten en onderzoeksprojecten in Noord-Holland, inclusief o.a. beschrijving, verantwoordelijken, deadlines, e.d. ontwikkelen we een gezamenlijke database (in aanvang in Excel). Hierin worden eveneens de projectfiches van de pMIEK en het Uitvoeringsprogramma 1.0 geborgd en verder aangevuld.

Om informatie goed toegankelijk en bruikbaar te maken voor analyses en communicatie doeleinden ontwikkelen we digitale instrumenten als een Viewer en Dashboards. Hiermee kan gewenste informatie op verschillende niveaus, verschillende momenten en voor verschillende doeleinden beschikbaar worden gemaakt.

7. Aandachtspunten voor de landelijke agenda Integraal Programmeren

Naast uitwerking in ruimtelijk en/of sectoraal beleid heeft de eerste iteratie Integraal Programmeren ook aan aantal aandachtspunten rondom landelijk beleid en – wetgeving opgeleverd. De provincie, gemeenten en netbeheerders leggen deze voor aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De volgende aandachtspunten worden voorgelegd:

- **Maatschappelijk prioriteren en reserveren:** Aanvullend op de aanstaande (beperkte) mogelijkheden voor maatschappelijk prioriteren zou het rijk, via de Energiewet en/of netcodes van de ACM, het mogelijk moeten maken om verder prioriteren van investeringen in de energie-infrastructuur mogelijk te maken. Niet: wie het eerst komt, wie het eerst maalt (First Come, First Serve), maar eerst prioriteren en daarna de aansluitvolgorde bepalen. Hierbij is het van belang om capaciteit op stations te kunnen 'reserveren' voor beoogde energieverbruikers, ook wanneer hier nog geen concrete aanvragen liggen, maar omdat uit de programmering van het energiesysteem is gebleken dat capaciteit noodzakelijk is (voor bijvoorbeeld toekomstige woonwijken of bedrijventerreinen)
- **Financiering warmtenetten:** warmtenetten zijn van essentieel belang in het energiesysteem van de toekomst. Projecten lopen momenteel echter aan tegen de financiële risico's en forse investeringen die nodig zijn bij de ontwikkeling van warmtenetten. Dit vraagt om aanvullende financieringsmogelijkheden voor warmtenetten. Ook het vaststellen van de Wet Collectieve Warmtevoorziening (Warmtewet) is nodig om voortgang in warmtenetten te boeken.
- **(Ruimtelijke) sturing:** De resultaten van Integraal Programmeren moeten o.a. geborgd worden in beleid. Het huidige omgevingsinstrumentarium is er niet op gericht te sturen op basis van energie-overwegingen. We verwachten dat hiervoor een aanvullend instrumentarium nodig is mogelijk in de Omgevingswet of de Energiewet.
- **Data-uitwisseling en digitalisering:** data-uitwisseling en digitalisering is van groot belang voor het verder ontwikkelen van Integraal Programmeren in Noord-Holland (zie hoofdstuk 7). Het energiesysteem stopt echter niet bij de grenzen van de provincie. Het is daarom van belang dat landelijke Werkgroep Integraal Programmeren de digitale samenwerking faciliteert, kennisuitwisseling op dit terrein stimuleert en zorg draagt voor meer harmonisatie en standaardisering voor het benutten en uitwisselen van data.

Bijlage 1: Aanvullende projectinformatie

Concrete pMIEK-projecten

Vervanging en uitbreiding 150/50/10 kV Anna Paulowna					
Algemene Informatie	Omschrijving	Doel is om een robuust en toekomstbestendig knooppunt Den Helder te faciliteren. De technische uitwerking is afhankelijk van de vermogensvraag van de verduurzaming van de haven, van bedrijvigheid en van de gebouwde omgeving in knooppunt Den-Helder. Vanwege de veelheid aan ontwikkelingen is het op dit moment niet volledig helder hoe groot de vermogensvraag uiteindelijk zal zijn. Het is daarom noodzakelijk om een brede analyse te doen qua oplossingsrichtingen. Echter de huidige extra vermogensvraag vanuit Liander is dusdanig dat er uitbreiding/vervanging van de 50 en 10kV-installaties nodig is. Voor deze uitbreiding is een quickscan bij TenneT aangevraagd. Hierdoor kan vanaf heden nagedacht worden over de technische uitbreiding. Een van de opties is het vervangen en uitbreiden van 150kV-station Anna Paulowna door TenneT. Liander monitort de ontwikkelingen. Zodra de toename in benodigde transportcapaciteit voldoende helder is vraagt Liander bij TenneT extra capaciteit aan bovenop het reeds aangevraagde vermogen.			
	Vervolg	Liander zet eerste stap in vraagarticulatie			
	Locatie	Betreft vervanging of uitbreiding op huidige of nieuwe locatie			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	TenneT, Liander, Gemeente Hollands Kroon, Gemeente Den Helder, Port of Den Helder			
	Bevoegd gezag	Gemeente Hollands Kroon			
	Tijdspad	Project in verkenningsfase n.a.v. integraal programmeren: 2033-2037			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Dit project staat nog niet in de investeringsplannen van TenneT en Liander, toen het PMIEK werd opgesteld (IP2022). Gezien de verwachte grote ontwikkelingen in Den Helder, wordt uitbreiding noodzakelijk geacht om Den Helder als knooppunt te faciliteren. In de Visie Noord-Holland 2050 wordt geen groei van Den Helder beschreven. Gaat naar spoor 1.			
Uitvoeringsafspraken					
	Activiteit	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Brede vraagarticulatie (niet alleen projecten, ook verder in de toekomst) scherper maken samen met andere partijen, m.n. welke stakeholders betrokken moeten worden.	Liander	Gemeenten		
Actie/ onderzoeksvraag 2	Netbeheerders brengen de mogelijke technische oplossingen in beeld. Deze worden vervolgens besproken met het bevoegd gezag.	Netbeheerders	Bevoegd gezag		
Actie/ onderzoeksvraag 3	Strategisch Omgevingsmanagement inzetten (SOM) om het verhaal over energie-knooppunt Den Helder uit te dragen. Het project staat niet op zichzelf.	Taskforce Noord-Holland		Minimaliseren van het risico op vertraging van alle andere energieprojecten die samenhangen in dit energie-knooppunt.	

Uitbreiding 50/10 kV Den Helder de Schooten					
Algemene Informatie	Omschrijving	Aanpassing van het 50/10 kV-station Den Helder de Schooten om robuust en toekomstbestendig knooppunt Den-Helder te faciliteren. Specifiek op het mogelijk maken van de verduurzaming van de haven, waarvoor diverse elektrificatieprojecten in de toekomst zijn voorzien. Tevens wordt zo gewerkt aan een robuust netwerk ten behoeve van mogelijke elektrolyse-activiteiten in de haven. Mogelijk dat dit project plaatsvindt op een andere locatie dan Den Helder de Schooten. Dit project heeft een relatie met vervanging en uitbreiding 150/50/10 kV Anna Paulowna.			
	Vervolg	Gemeente Den Helder zet eerste stap met starten onderzoek			
	Locatie	Den Helder De Schooten			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Liander, Gemeente Den Helder, Hollands Kroon			
	Bevoegd gezag	Gemeente Den Helder			
	Tijdspad	Huidige uitbreiding 2024-2025. Verdere uitbreiding in verkenningsfase n.a.v. integraal programmeren: 2030-2034.			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Huidige naam van project is mogelijk niet de technische oplossing om het toekomstige knelpunt te verhelpen. Sterke samenhang met 150/50/10kV Anna Paulowna.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Onderzoek naar toekomstige capaciteitsvraag haven én elektrolyse-activiteiten t.b.v. knelpuntanalyse	Gemeente Den Helder	Port of Den Helder, Liander	Inzicht in 1) additionale vermogensvraag en 2) eventuele toevoeging t.o.v. bekende prognoses Liander	Q1 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Knelpuntanalyse n.a.v. extra in beeld gebrachte energievraag	Liander	Gemeente Den Helder, Port of Den-Helder	Inzicht in capaciteitsbehoefte en daarmee de mate van uitbreiding of mogelijke nieuwbouw	Q2 2024

Aansluiting Den Helder Nationaal Waterstofnetwerk					
Algemene Informatie	Omschrijving	<p>Het Nationaal waterstofnetwerk is gepland om door Noord-Holland Noord richting het Noordzeekanaalgebied te lopen. Dit project betreft een verbinding tussen het nationaal waterstofnetwerk en Den Helder, middels het gebruik van een bestaande pijpleiding, die geschikt wordt gemaakt voor waterstof.</p> <p>Het project heeft op twee manieren effect op Den Helder als waterstofhub: enerzijds is deze verbinding randvoorwaardelijk om in Den Helder geproduceerde (blauwe dan wel groene) waterstof naar onder andere het Noordzeekanaalgebied te transporteren. Deze verbinding is ook een voorwaarde zijn voor de aanlanding van waterstof vanaf de Noordzee. Anderzijds kan waterstof vanuit het nationaal waterstofnetwerk in Den Helder afgenomen worden, voor verduurzaming van de scheepvaart en andere mobiliteit.</p>			
	Vervolg	<p>Momenteel maken Gasunie en de initiatiefnemers van project H2Gateway nadere afspraken over de invoeding in het netwerk.</p> <p>Gasunie, provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder en gemeente Hollands Kroon zullen afspraken maken over de timing en vergunningverlening betreffende de realisatie van de verbinding met Den Helder.</p> <p>Realisatie van het waterstofnetwerk en genoemde verbinding ligt in handen van Gasunie.</p>			
	Locatie	Den Helder			
	Type infra	Waterstof			
	Betrokken partijen	Gasunie, Gemeente Den Helder, Hollands Kroon, Provincie Noord-Holland, H2Gateway, NEC (als intermediair)			
	Bevoegd gezag	Provincie Noord-Holland			
	Tijdspad	2030 operationeel			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Inventarisatie en uitvoering van stappen die uitgevoerd moeten worden in relatie tot de omgeving. O.a. MER, vergunningen, omgevingsmanagement (draagvlak omwonenden/ omgeving), voorlichtingsbijeenkomsten.	H2Gateway	Gemeente Den Helder & consortium	Roadmap: welke stappen zetten komende tijd voor techniek en omgeving.	Eerste contouren Q1 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Het project zodanig uitwerken zijn dat de volgende mijlpaal ("decision gate") gehaald kan worden. Hiervoor is een sluitende business case nodig zodat alle betrokkenen zullen besluiten om door te gaan. Tot nu toe was de technische en economische haalbaarheid steeds positief.	H2Gateway	Gasunie, Gemeente Den Helder, Gemeente Hollandse Kroon	Besluit tot realisatie.	Q4 2023

Uitbreiding warmtenetwerk Dijk en Waard en Alkmaar					
Algemene Informatie	Omschrijving	Het huidige warmtenetwerk van HVC voorziet woningen, bedrijven en glastuinbouwgebied Alton van duurzame warmte. Uitbreiding van het netwerk betekent het sluiten van een aantal lussen in het netwerk, waarmee de capaciteit in het netwerk vergroot wordt. Tevens wordt ingezet op planmatige uitbreiding van het netwerk, waarbij grotere woonwijken worden aangesloten op het warmtenetwerk, t.b.v. de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Hiertoe heeft Alkmaar een routekaart warmtetransitie opgesteld en wordt momenteel in Dijk en Waard de transitievisie warmte herzien.			
	Vervolg	HVC, gemeenten en woningcorporaties zullen onderling afspraken maken over uitbreiding en de mate waarin dit planmatig kan, ter vermindering van de financiële risico's van investeringen in de infrastructuur. HVC en corporaties nemen een go/no-go besluit voor de betreffende investeringsbesluiten. De gemeenten nemen daarbij een regierol en staan aan de lat om aansluiting door particuliere woningeigenaren op dit net ook mogelijk te maken. Daarnaast werkt HVC o.a. aan de ontwikkeling van een geothermiebron aan de noordkant van het gebied. De provincie speelt in dit geheel een ondersteunende en agenderende rol.			
	Locatie	Alkmaar - Dijk en Waard			
	Type infra	Warmte			
	Betrokken partijen	HVC, Gemeente Alkmaar, Dijk en Waard, (Heiloo), woningcorporaties Woonwaard, Kennemer Wonen, Van Alckmaer, Woonstichting Langedijk, Liander, provincie Noord-HollandNZKG, Oval (ond.ver. Alton)			
	Bevoegd gezag	Gemeente Dijk en Waard, gemeente Alkmaar, mogelijk ook EZK bij geothermie			
	Tijdspad	2023 en verder			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Momenteel zien we dat eigenlijk alleen woningen van woningcorporaties en utiliteit / maatschappelijk vastgoed wordt aangesloten, soms nog nieuwbouw. Bestaande woningen in eigendom van particulieren nog eigenlijk niet. Dit komt door de beperkt beschikbare subsidies en omdat wetgeving nog in ontwikkeling is (WGIW, Wcw). Hierdoor is het nog lastig om buurten/gebieden nu helemaal aardgasvrij te maken.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Verder onderzoek naar tweede transportleiding Dijk en Waard + geothermieproject in Altongebied	HVC	Gemeente Alkmaar, gemeente Dijk en waard	Investeringsbesluit	
Actie/ onderzoeksvraag 2	Verkenning naar intergemeentelijk warmtenet in Noord-Holland Noord (breder dan alleen Dijk en Waard - Alkmaar)	Provincie	HVC, Gemeente Alkmaar, Heiloo, Dijk en waard,	Verkenning	Q1 2024

H2avennet H2 distributienet Noordzeekanaalgebied					
Algemene Informatie	Omschrijving	<p>De ontwikkeling van dit H2-distributienet faciliteert de ontwikkeling van een waterstofeconomie, inclusief de verduurzaming van de industrie in het Noordzeekanaalgebied. Het beoogde open 8 bar (lagedruk) waterstofdistributienet zorgt ervoor dat bedrijven in het Amsterdamse havengebied in de toekomst via een aansluiting direct toegang kunnen krijgen tot groene waterstof. Het gaat om zowel industriële afnemers, die willen verduurzamen, als waterstofproducenten, die waterstof kunnen invoeren in het netwerk.</p> <p>Op termijn zal het lagedrukdistributienetwerk verbonden worden met het Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied, het beoogde 30 bar (hoge druk) transportnetwerk, waarop ook grote producenten en afnemers van waterstof rechtstreeks aangesloten kunnen worden.</p>			
	Vervolg	Zie uitvoeringsagenda NZKG			
	Locatie	Noordzeekanaalgebied			
	Type infra	Waterstof			
	Betrokken partijen	Firan, Port of Amsterdam, Gasunie, Provincie Noord-Holland, Gemeente Amsterdam, OD NZKG, potentiële gebruikers, HNS (afstemming op deelonderwerpen)			
	Bevoegd gezag	Provincie Noord-Holland			
	Tijdspad	Studie: afgerond Plan (of FEED): afgerond Ontwerp: 2023 Constructie: 2024-2026 Bedrijfsvoering: vanaf 2026			
Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Het project is afhankelijk van de beschikbaarheid van waterstof ter invoeding op het distributienet. Dit zou lokaal binnen het NZKG kunnen via elektrolyzers en/of via de nationale waterstof netwerk van HNS (beiden zijn voorzien). Daarnaast is het afhankelijk van afnemers en in generieke zin het op gang komen van de waterstofeconomie inclusief een duidelijke nationale marktordening. Infrastructuur is randvoorwaardelijk.				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	<p>Acties worden opgepakt via uitvoeringsagenda NZKG</p> <p>Firan heeft gesprekken gevoerd met geïnteresseerde bedrijven in het Amsterdamse havengebied. Input vanuit die gesprekken is meegenomen voor het eerste ontwerp (opgeleverd in het eerste kwartaal van 2023). Momenteel loopt ook de tracéverkenning.</p>	Firan & Port of Amsterdam	Port of Amsterdam, provincie Noord-Holland, gemeente Amsterdam, OD NZKG, Veiligheidsregio	Vastgelegd tracé	2023-2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	<p>Aansluitend op de ontwerpfasen volgen het detailontwerp en de investeringsbeslissing. Bij een positief besluit zal het waterstofdistributienet in Q2 2026 gereed zijn voor gebruik en op het hoofdleidingnetwerk van Hynetwork Services worden aangesloten.</p>	Firan & Port of Amsterdam	Firan, Port of Amsterdam, Gasunie, provincie, gemeente Amsterdam, OD NZKG, Veiligheidsregio.	Operationeel waterstof-distributienet	2026

H2era groene waterstoffabriek (500MW) Amsterdam					
Algemene Informatie	Omschrijving	De ontwikkeling van deze groene waterstoffabriek zorgt voor de beschikbaarheid van waterstof in de regio, en faciliteert de verduurzaming van de industrie in het NZKG. Daarnaast is de uitkoppeling van warmte uit het proces naar een warmtenet van Amsterdam of Zaanstad een projectonderdeel (uitbreiding warmtenet buiten scope), zodat de warmte behoefte van huishoudens kan worden verduurzaamd. Mogelijk nieuw verkenningsproject in volgende pMIEK.			
	Vervolg	Geen wijzigingen sinds aanleveren info pMIEK. Zie uitvoeringsagenda NZKG. Locatie is gevonden, nu aansluiting elektra + backbone onderzoeken			
	Locatie	Amsterdam Westpoort			
	Type infra	Waterstof			
	Betrokken partijen	Port of Amsterdam, HyCC (projecteigenaar), Gasunie, gemeente Amsterdam, Haarlemmermeer, TenneT, CES			
	Bevoegd gezag	Projectbesluit door pNH (bevoegd gezag), wordt mogelijk Rijksproject			
	Tijdspad	2027			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Ontwikkeling Groene Waterstoffabriek H2era (Loopt via programmabureau NZKG)	HyCC (project-eigenaar), provincie (bevoegd gezag)	Port of Amsterdam, Gasunie, Gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland Haarlemmermeer, TenneT, CES	Ingebruikname H2era	2027

Doorontwikkeling CO ₂ Infrastructuur (OCAP)					
Algemene Informatie	Omschrijving	Doorontwikkelen en uitbreiden OCAP-leiding in het havengebied faciliteert de verduurzaming van de industrie. Hierdoor kan er in ieder geval 650 kton CO ₂ worden afgevangen. Deze CO ₂ kan worden ingezet voor verduurzaming van de glastuinbouw en ook voor ondergrondse opslag (CCUS).			
	Vervolg				
	Locatie	Noordzeekanaalgebied			
	Type infra	CO ₂			
	Betrokken partijen	AEB, AMA, OCAP, gemeente Amsterdam, industrie Amsterdam Westpoort, Greenport Aalsmeer			
	Bevoegd gezag	Gemeente Amsterdam en omgevingsdienst Noordzeekanaal			
	Tijdspad	Realisatie 2028			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Afstemmen met bevoegd gezag ivm bestemmen pijpleiding	OCAP	OD namens de gemeente Amsterdam	Opgenomen in het bestemmingsplan	

Projecten in de voorverkenningfase

Verbinding Texel-Den Helder					
Algemene Informatie	Omschrijving	Benodigde elektriciteitsverbinding tussen Den Helder en Texel om de verduurzaming o.a. de verduurzaming van Texel mogelijk te maken. De noodzaak volgt uit een onderzoek van RHDHV, dat gedaan is namens de gemeente Texel én uit intern onderzoek van Liander. Hierdoor is het project van een voorverkenningproject een concreet project geworden.			
	Vervolg	Studie in uitwerking richting concreet project. Projectplan is gemaakt door Liander in samenwerking met gemeente Texel. Rond 2030 is er een derde kabel nodig. Binnenkort starten om te kunnen realiseren. Gemeente Den Helder is belangrijke stakeholder om kabel te voeden. Rol vanuit provincie om mogelijk versnelling RO-procedures te organiseren (voorbeeld Ameland-Vlieland). Investeringsvoorstel wordt geschreven.			
	Locatie	Texel-Den Helder			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Liander, Gemeente Texel, Gemeente Den Helder, Provincie Noord-Holland, IenW (Waddenzee)			
	Bevoegd gezag	Gemeente Texel, Ministerie van IenW (Waddenzee), gemeente Den Helder			
	Tijdspad	Bij doorgang, indicatieve planning 2030-2035			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Mogelijke ondergrondse kabel doorkruist Natura 2000 gebied			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Afstemming met betrokken partijen door verschillende bevoegd gezagen o.a.: Gemeentes & Provincie, Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap Noord Hollands Noorderkwartier, De Waddenvereniging, De Waddenunit van het Ministerie van LNV	Liander	Gemeente Den Helder, Gemeente Texel	Voorkomen van vertraging door afstemming te zoeken tussen alle betrokken partijen	Q3 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied Waddenzee. Om de ecologische waarden in het plangebied en de effecten van de ontwikkeling op eventuele natuurwaarden in beeld te brengen, is een nader onderzoek en een passende beoordeling nodig over aanwezige beschermde diersoorten en habitats.	Liander	Provincie Noord-Holland	Door het uitvoeren van deze toets wordt onderzocht, of de uitvoering van het plan (significant) effect heeft op het behalen van de voor de gebieden geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen.	Start Q1 2025
Actie/ onderzoeksvraag 3	Ondersteuning (wanneer nodig) bieden bij versnelling en ondersteuning RO-procedures (voorbeeld Friesland voor Ameland en Vlieland)	Provincie Noord-Holland	Gemeente Den Helder, Gemeente Texel, Liander	Voorkomen van vertraging door op tijd te starten	Start Q1 2025
Actie/ onderzoeksvraag 4	Investeringsvoorstel schrijven	Liander		Investeringsbesluit	2027

Verkenning naar realisatiemogelijkheden aanvullende Liander-stations (bovenop IP) in Haarlemmermeer					
Algemene Informatie	Omschrijving	Verkenning naar realisatiemogelijkheden aanvullende Liander-stations (bovenop IP) in Haarlemmermeer rond: A9 zonnecarré, Zwanenburg, Badhoevedorp, Nieuw-Vennep			
	Vervolg	Project loopt			
	Locatie	Haarlemmermeer			
	Type infra	Elektriciteit / transformatorstations			
	Betrokken partijen	Gemeente Haarlemmermeer, Liander			
	Bevoegd gezag	Gemeente Haarlemmermeer			
	Tijdspad	2023 - 2035			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Op basis van CE Delft onderzoek blijken meer onderstations in Haarlemmermeer nodig te zijn. Dit project loopt in het kader van de reguliere werkzaamheden van Liander in samenwerking met de gemeente Haarlemmermeer.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Onderzoek naar potentiële zoekgebieden aanvullende stations	Liander	Haarlemmermeer	Zoekgebieden voor aanvullende stations	2025
Actie/ onderzoeksvraag 2	Gemeente Haarlemmermeer maakt keuzes, zoals in de warmtetransitie, zodat Liander de urgentie per station kan bepalen.	Haarlemmermeer	Liander	Noodzaak per onderstation wordt duidelijk	2025
Actie/ onderzoeksvraag 3	Op basis van ontwikkelingen realisatieplanning vormgeven.	Liander, Haarlemmermeer	Provincie Noord Holland	Tijdige realisatie van netuitbreiding	Tot 2035

Verkenning naar verdere uitbreiding regionaal warmtenet rondom Amsterdam					
Algemene Informatie	Omschrijving	Verduurzaming gebouwde omgeving + ontlasting elektriciteitsnet.			
	Vervolg	Mogelijkheden verkennen door betrokken overheden			
	Locatie	Omgeving Amsterdam			
	Type infra	Warmte			
	Betrokken partijen	Gemeente Amsterdam, omliggende gemeenten (Amstelveen, Almere, Zaanstad, Ouder-Amstel, Diemen, Haarlemmermeer, Haarlem), Vattenfall, AEB, Provincie Noord-Holland.			
	Bevoegd gezag	Gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Almere, Zaanstad, Ouder-Amstel, Diemen, Haarlemmermeer, Haarlem			
	Tijdspad	Voor 2040			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Verkenning naar mogelijkheden bovenregionaal net. Inclusief: wat zijn de voor- en nadelen van een regionaal warmtenet ten opzichte van lokale warmtenetten?	Gemeente Amsterdam	Omliggende gemeenten, Vattenfall, AEB	Verkenning	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Gezamenlijke verkenning naar uitbreidingen regionaal warmtenet en sluiten van convenanten	Provincie	Gemeenten, HVC, Ennatuurlijk, Vattenfall, evt. andere warmte-bedrijven, glastuinbouwgebieden, SpDE	Verkenning	Q2 2024

Verkenning naar warmtenet rond IJmond met levering van o.a. restwarmte uit elektrolyzers					
Algemene Informatie	Omschrijving	<p>In de IJmond wordt onderzocht of een warmtenet haalbaar is. Bronnen voor dit warmtenet zijn er voldoende aanwezig en er wordt onderzocht in welke mate aquathermie, de restwarmte van Tata Steel en geothermie ingezet kan worden voor de gebouwde omgeving van de gemeenten Velsen, Heemskerk en Beverwijk. Indien het waterstofproject Hzermes van de grond komt kan ook de restwarmte van de productie van waterstof hiervoor benut worden.</p> <p>Het warmtenet wordt in delen ontwikkeld, die uiteindelijk op elkaar aangesloten worden tot één warmtenet in de IJmond. Met de beschikbare bronnen kan het warmtenet kan in potentie voor 50.000 woningequivalenten worden verwarmd. De ambitie is om totaal circa 30.000 woningequivalenten duurzaam te verwarmen.</p>			
	Vervolg	<p>Gemonitord in uitvoeringsagenda NZKG.</p> <p>De ontwikkelingen in Velsen zitten in het uitwerken van de businesscase, voor Heemskerk/Beverwijk vindt een nadere verkenning plaats naar de behoeften van woningbouwcorporaties om hierbij aan te sluiten.</p>			
	Locatie	IJmond			
	Type infra	Warmte, waterstof			
	Betrokken partijen	Gemeente Velsen, Beverwijk & Heemskerk, Provincie, TATA, NZKG, industrie/CES, Liander, Omgevingsdienst IJmond, woningbouwcorporaties, HVC			
	Bevoegd gezag	Gemeenten Velsen, Beverwijk & Heemskerk			
	Tijdspad	Het investeringsbesluit voor het warmtenet IJmond was gepland in het najaar van 2023, echter omdat de businesscase nog niet sluitend is, zal dit een jaar later plaats gaan vinden. De start realisatie is daarom op dit moment onzeker.			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Onderzoek naar warmtelevering electrolyzers (volume, frequentie, ..) indien er waterstof komt	HVC	Industrie/CES, TATA		Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Contractuele afspraken over warmte levering / warmte afname	HVC	Industrie/CES, TATA	Eerst warmte vraag (bundelen)	Na 2025
Actie/ onderzoeksvraag 3	Is er externe financiering mogelijk om onrendabele top te beperken?	HVC	Woningbouwcorporaties, gemeenten, HVC		

Verkenning regionaal warmtenet glastuinbouw, Schiphol en omliggende gebouwde omgeving irt warmtevraag glastuinbouw en Schiphol

Algemene Informatie	Omschrijving	<p>Voor veel bedrijventerreinen zijn er in de basis twee opties: all-electric of aansluiting op een warmtenet. Een warmtenet verkleint de impact op het elektriciteitsnet. Voor de bedrijventerreinen rondom Schiphol-Oost en -Zuid wordt momenteel verkend of een warmtenet hier kansrijk is. Mogelijk liggen hier kansen om warmte uit de bestaande datacenters rondom Schiphol te benutten. En er zijn mogelijk kansen voor koppeling met de warmtevraag uit de omliggende steden en dorpen, de warmtevraag van de bedrijvigheid en de tuinbouw rondom Aalsmeer, aquathermie, en de geothermiepotentie in het zuiden van dit gebied.</p> <p>Ook voor de glastuinbouw en bedrijvigheid rondom Schiphol is er een omvangrijke verduurzamingsopgave. Vanuit de glastuinbouw wordt gedacht aan een warmtenet, dat mogelijk gekoppeld kan worden met de warmtevraag van de bedrijventerreinen rondom Schiphol en de warmtevraag uit de omliggende gebouwde omgeving. (Toevoeging: Greenport Aalsmeer, ringleiding rond Westeinderplas)</p>
	Vervolg	Mogelijkheden verkennen door betrokken partijen
	Locatie	Warmteregio Aalsmeer/ Greenport Aalsmeer
	Type infra	Warmte
	Betrokken partijen	Schiphol, glastuinbouwsector, Greenport Aalsmeer, warmteaanbieders, provincie, Gemeente Haarlemmermeer, Gemeente Aalsmeer, Gemeente Amstelveen, Gemeente Uithoorn, SADC, Liander
	Bevoegd gezag	Gemeente Haarlemmermeer, Gemeente Aalsmeer, Gemeente Amstelveen, Gemeente Uithoorn,
	Tijdspad	Voor 2030
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	

Uitvoeringsafspraken

	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	In kaart brengen vraag en aanbod warmte, incl. geothermie en restwarmte	Schiphol, Greenport Aalsmeer	SADC, warmteaanbieders, MRA, gemeenten	Inzicht in vraag en aanbod	2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Gezamenlijke verkenning naar mogelijkheden voor groter warmtenet	Schiphol, Greenport Aalsmeer	Gemeenten, SADC, provincie, gemeenten, warmteaanbieders	Verkenning	2025
Actie/ onderzoeksvraag 3	Onderzoeken van de noodzaak om een convenant af te sluiten	Provincie Noord-Holland	Greenport Aalsmeer, Gem. Uithoorn, gem. Aalsmeer, gem. Amstelveen, Schiphol, SADC	Convenant	Na 2025
Actie/ onderzoeksvraag 4	Uitwerken governance, welke wijze de gebouwde omgeving aan kan haken op het grootzakelijke netwerk, afstemmen beleid	Servicepunt Duurzame Energie	Greenport Aalsmeer, gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Uithoorn, Amstelveen, Provincie Noord-Holland	Samenwerking en/of gezamenlijke standpunten	2024-2025

Boekelermeer als groene moleculenhub					
Algemene Informatie	Omschrijving	<p>Als onderdeel van een Horizon Europe project, getiteld REFORMERS, wordt op en rondom het bedrijventerrein Boekelermeer Europa's eerste 'Renewable Energy Valley' ontwikkeld en gerealiseerd. Het project draait om de realisatie van een slim en geïntegreerd energiesysteem met de focus op de gehele keten – van productie, opslag, conversie, distributie tot en met toepassing – van duurzame energiedragers zoals elektriciteit, warmte, groen gas en waterstof.</p> <p>Een greep uit de energie-innovaties die zullen worden toegepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De realisatie van een virtueel lokaal energiesysteem (VLES) bestaande uit batterijen en onderlinge energie-uitwisseling t.b.v. bedrijven die zich willen vestigen rondom het havengebied maar momenteel worden belemmerd door netcongestie; - De productie, conversie en toepassing van zogenoemde groene moleculen zoals biogas, syngas, waterstof en groen gas; - De realisatie van een waterstofinfrastructuur - bestaande uit leidingen, compressor, opslag en dockingstation – aangelegd om de keten tussen productie en afname te sluiten; - De uitbreiding van het warmtenet van HVC naar de gebouwde omgeving die verder wordt uitgerust met een warmtebuffer; - De integratie van zowel elektrische voertuigen als brandstofcel aangedreven elektrische voertuigen in het totale energiesysteem; - De optimale monitoring en sturing van de verschillende energiestromen. <p>In juli is er door de Europese commissie akkoord gegeven op de aanvraag van het project. Het Europese project heeft een totaal subsidiebudget van €20M waarvan grofweg €10M – €12M zal worden gealloceerd aan de realisatie van de Renewable Energy Valley op en rondom het bedrijventerrein Boekelermeer.</p>			
	Vervolg	Een formeel akkoord op de Grant agreement volgt medio oktober/november waarna het project formeel van start zal gaan op 1 november of 1 december 2023.			
	Locatie	Op en rondom het Boekelermeer Bedrijventerrein (gemeente Alkmaar en Heiloo)			
	Type infra	Groen gas, waterstof, CO ₂ , warmte, elektriciteit			
	Betrokken partijen	New Energy Coalition, Gemeente Alkmaar, HYNOCA, HVC, Sustenso, Alliander, InVesta, TNO, NXT Mobility, Duurzaam Heiloo, Repowered, Withthegrid & Stoffz			
	Bevoegd gezag	Gemeente Alkmaar			
	Tijdspad	Doorlooptijd 4 jaar vanaf 2023			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	<p>De beperkte beschikbaarheid van elektriciteit in de regio door netcongestie. Het project heeft mede als doel om middels de realisatie van de Renewable Energy Valley een slimme en toekomstbestendige uitkomst te bieden tegen de bestaande netcongestie. Dat gezegd hebbende, de energie-innovaties hebben een elektriciteitsbehoefte waarvoor de beschikbaarheid in het elektriciteitsnet slechts beperkt is. Hier zal slim mee omgegaan moeten worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De benodigde vergunning voor de verscheidene energie-innovaties. 			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Formeel akkoord op de Grant Agreement	New Energy Coalition	Alle eerder genoemde partijen	Formele kick-off van het project in november of december 2023	Q3/Q4 2023

Boekelermeer als groene moleculenhub					
Actie/ onderzoeksvraag 2	Het ontwerp van het totaal systeem (energetisch en technisch systeemontwerp)	New Energy Coalition	New Energy Coalition, Gemeente Alkmaar, HYNOCA, HVC, Sustenso, Alliander, InVesta, TNO, NXT Mobility, Duurzaam Heiloo, Repowered, Withthegrid & Stoffz	Een ontwikkeld systeemontwerp met de benodigde energie-infrastructuren waarin ruimte wordt geboden om de energie-innovaties uitvoeren	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 3	De realisatie van de verschillende energie-innovatie om te komen tot Europa's eerste Renewable Energy Valley	New Energy Coalition	New Energy Coalition, Gemeente Alkmaar, HYNOCA, HVC, Sustenso, Alliander, InVesta, TNO, NXT Mobility, Duurzaam Heiloo, Repowered, Withthegrid & Stoffz	Een gerealiseerd slim, geïntegreerd en duurzaam energiesysteem.	Q3/Q4 2027

Verkenning lagedruk H2 distributienet Zaanstad					
Algemene Informatie	Omschrijving	Verkenning lagedruk H2 distributienet Zaanstad			
	Vervolg				
	Locatie	NZKG rond Zaanstad			
	Type infra	Waterstof			
	Betrokken partijen	Firan, provincie, gemeente Zaanstad, Veiligheidsregio, gemeente Amsterdam.			
	Bevoegd gezag	Gemeente Zaanstad			
	Tijdspad	Na 2030			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Verkenning naar mogelijke uitbreiding van het lagedruk waterstof distributienet van het Amsterdamse havengebied naar de industrie in de Zaanstreek	Firan	Gemeente Zaanstad, gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland	Verkenning	Q2 2024

Onderzoeks - & actieagenda

Onderzoek mogelijkheden en netimpact slimme energieoplossingen buiten de geplande energieknooppunten					
Algemene Informatie	Omschrijving	Dit onderzoek richt zich op de ontwikkeling van slimme oplossingen buiten de energieknooppunten. De komende jaren staat een groot aantal netuitbreidingen in heel Noord-Holland gepland, zowel binnen als buiten de geplande energieknooppunten. Het is echter niet haalbaar om in heel Noord-Holland het net zodanig uit te breiden en te verzwaren dat alle ontwikkelingen onbeperkt mogelijk zijn. Daarom is in de Energievisies sterk ingezet op slimme oplossingen. Het is belangrijk om meer zicht te krijgen op in hoeverre deze slimme energie-oplossingen de ontwikkelingen buiten de knooppunten accommoderen.			
	Vervolg	Onderzoeksvragen zoals geformuleerd oppakken			
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur en Rijksoverheid			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	Q2 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Waar zijn buiten de energieknooppunten extra maatregelen noodzakelijk om netcongestie in de toekomst te voorkomen?	Liander	Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur en Rijksoverheid	Inzicht in de toekomstige netcapaciteit buiten energieknooppunten na de huidige geplande uitbreidingen en de nu verwachte vraagontwikkeling. Input voor energievisie 2.0	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Welke slimme oplossingen dragen bij aan het beter benutten van het, bestaande en geplande, elektriciteitsnet buiten energieknooppunten? Specifiek uitgewerkt per ruimtelijk concept buiten energieknooppunten, zoals; op agrarische bedrijven, in de agribusiness, op relatief kleine gemengde bedrijventerreinen (zie ook O&A3NHN), in kleine en grote kernen in het landelijk gebied. Specifiek daarbij kunnen aantal grote kernen worden genoemd: NHN: Schagen, Medemblik, Opmeer, NHZ: Purmerend, Hilversum.	Provincie Noord-Holland	Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur en Rijksoverheid	Inzicht in kansrijke oplossingen per specifiek ruimtelijk concept, met als doel om gebiedsgericht kansrijke vervolgacties te ondernemen	Eerste concept Q2 2024 t.b.v. Energievisie, daarna verder uitwerken

Onderzoek mogelijkheden en netimpact slimme energieoplossingen buiten de geplande energieknoppunten					
Actie/ onderzoeksvraag 3	In hoeverre (en waar) kunnen slimme oplossingen bijdragen om netcongestie in het landelijke gebied te reduceren?	Liander	Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur en Rijksoverheid	Inzicht in de kwantitatieve impact van slimme oplossingen	Eerste concept Q2 2024 t.b.v. Energievisie, daarna verder uitwerken
Actie/ onderzoeksvraag 4	Hoe kunnen we slimme oplossingen in landelijk gebied stimuleren? Hoe kun je collectieve oplossingen bij nieuwe bedrijventerreinen ondersteunen?	Provincie Noord-Holland	Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur en Rijksoverheid	Handelingsperspectief om slimme oplossingen een plek te geven in het toekomstige energiesysteem	Eerste concept Q2 2024 t.b.v. Energievisie, daarna verder uitwerken

Lokale warmtenetten					
Algemene Informatie	Omschrijving	Noord-Holland kent een groeiend aantal (plannen voor) lokale warmtenetten. Dat speelt diverse gemeenten, maar ook in glastuinbouw- en industriegebieden. Soms betreft het plannen voor warmtenetten die tussen twee gemeenten lopen en daarmee bovenlokaal zijn. Warmtenetten kunnen een alternatief vormen voor elektrificatie in de gebouwde omgeving en bedrijvigheid en daarmee de elektriciteitsnetten ontlasten, passend bij de strategie uit de energievisie.			
	Vervolg				
	Locatie				
	Type infra	Warmte			
	Betrokken partijen	Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo, Den Helder, Hoorn, Stede Broec, Medemblik, Enkhuizen, Dijk en Waard, Alkmaar, Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, EZK, HVC, ECW, EnNatuurlijk en glastuingebieden			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	Q2 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Overzicht van huidige initiatieven en ideeën voor bovengemeentelijke warmtenetten + inzicht in kansrijke locaties voor aanvullende initiatieven voor bovengemeentelijke warmtenetten, inclusief potentiële omvang (WEQ) van deze initiatieven en mogelijk tijdspad voor ontwikkeling.	Provincie	Gemeenten, HVC, Ennatuurlijk, Vattenfall, evt. andere warmte-bedrijven, glastuinbouw-gebieden, SpDE	Quickscan	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Generiek inzicht in de impact van warmtenetten voor verschillende temperaturen en bronnen op verschillende netvlakken t.o.v. all electric oplossingen	Liander	Provincie	Overzicht van de impact van warmtenetten t.o.v. all-electric oplossingen (generiek) t.b.v. strategievorming	Q2 2024, input voor energievisie
Actie/ onderzoeksvraag 3	Voor specifieke bovengemeentelijke warmteinitiatieven middels een quickscan tijdig de impact op het lokale elektriciteitsnet bepalen. (Per warmtebron, temperatuur en locatie verschilt resterende de impact en de mogelijkheden op het elektriciteitsnet)	Liander	Warmte exploitanten, gemeenten	Inzicht in de impact van een warmtenet op het lokale elektriciteitsnet t.b.v. toetsen van haalbaarheid, maken plannings, etc.	Q3 2024, t.b.v. pMIEK projecten

Lokale warmtenetten					
Actie/ onderzoeksvraag 4	Vorbereiding en ondersteuning bij sluiten convenanten tussen gemeenten, provincie en warmtebedrijven voor bovengemeentelijke warmtenetten (o.b.v. reeds geïdentificeerde warmteregio's), inclusief afspraken richting versnelling uitvoering (bijv. dmv aanwijzen warmteregisseur) Uitgangspunt: maak gebruik van de beschikbare bronnen	Provincie	Gemeenten, HVC, Ennatuurlijk e.a. warmtebedrijven, glastuinbouwgebieden	Verkenning	2024

Onderzoek collectieve en integrale oplossingen in het toekomstige energienetwerk					
Algemene Informatie	Omschrijving	<p>In slimme energienetwerken (smart grids) worden vraag en aanbod van energie aan elkaar gekoppeld en kan netcapaciteit worden gedeeld. Door een slim meet- en regelsysteem kan het aanbod van energie worden afgestemd op de vraag naar energie en vice versa. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van opslag en conversie of worden gekozen voor decentrale netwerken of lokale subsystemen.</p> <p>Initiatieven spelen op verschillende plekken, zoals Agriport, Den Helder, Grootslag en Alkmaar. De onderzoeksvragen passen bij de doorontwikkeling van Den Helder tot een waterstofhub, de Boekelermeer tot een groene moleculenhub, maar ook de bewuste keuze voor een energiedrager (stap 3 van de strategie op hoofdlijnen van de Energievisie).</p> <p>Tal van initiatieven, Schiphol Tradepark is het meest concreet, maar ook Boekelermeer en Wieringermeer boeken vooruitgang.</p>			
	Vervolg	Onderzoeksopdracht verder uitwerken en aanbesteden			
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Initiatieven als SADC Agriport, Den Helder, Grootslag en Alkmaar, Rijk (EZK) en provincie Noord-Holland, Liander, gemeenten, marktpartijen, Amsterdam			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	Q2 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Relevante onderzoeken: Loes vanuit Liander (kan Josefiën opzoeken), Camila is betrokken bij bestaand onderzoek vanuit MRA.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Definities: - Wat verstaan we onder collectieve netoplossingen (=elektriciteit als energiedrager: we lossen en probleem op het elektriciteitsnetwerk op met een elektrische oplossing)? - Wat verstaan we onder collectieve oplossingen? (Lokale subsystemen, smart grids) - Wat verstaan we onder integrale oplossingen? (Conversie en opslag)	Spoor 3 Taskforce	Provincie, gemeenten, Liander	Overzicht van toekomstvaste slimme oplossingen (inclusief de voorwaarden waaronder ze toekomstvast zijn)	Eerste concept Q2 2024 tbv energievisie, daarna verdere uitwerking
Actie/ onderzoeksvraag 2	Hoofdvraag: Welke collectieve en integrale oplossingen zijn toekomstvast? (Voortbouwen op verkennende analyse in Amsterdam) Met andere woorden: welke collectieve en integrale oplossingen oplossingen zijn ook nog nuttig als er in de toekomst geen netcongestie meer is?	Spoor 3 Taskforce	Provincie, gemeenten, Liander	Overzicht van toekomstvaste slimme oplossingen (inclusief de voorwaarden waaronder ze toekomstvast zijn)	Eerste concept Q2 2024 tbv energievisie, daarna verdere uitwerking

Onderzoek collectieve en integrale oplossingen in het toekomstige energienetwerk					
Actie/ onderzoeksvraag 2	Onderzoeksmethode: vijf casussen onderzoeken waarin succesvol slimme oplossingen zijn toegepast, en vergelijken met structurele netverzwaring. Vergelijking van de 5 casussen met alternatief netverzwaring op verschillende aspecten: 1. blijvend effect op netverzwaring (bijv: wordt structurele netverzwaring vermeden?), 2. financiën en business case: welke oplossing is qua (maatschappelijke) kosten voordeliger op de lange termijn? 3. andere voor- en nadelen (is er bijvoorbeeld verschil qua ruimteclaim?) 4. welke juridische belemmeringen zijn er?	Spoor 3 Taskforce	Liander, provincie, gemeenten	Inzicht in voor- en nadelen van verschillende slimme oplossingen	Eerste concept Q2 2024 tbv energievisie, daarna verdere uitwerking
Actie/ onderzoeksvraag 3	Advies: welke slimme oplossingen zijn onder welke voorwaarden toekomstbestendig in te zetten in het energiesysteem, en moeten dus gestimuleerd worden in de Energievisie? Hoe kan je dit stimuleren? Bij wie ligt deze taak?	Spoor 3 Taskforce			

Bedrijventerreinen in netcongestiegebieden					
Algemene Informatie	Omschrijving	Netcongestie vormt een rem in de verkoop van nieuw uit te geven bedrijventerreinen. En voor niet-uitgegeven bedrijventerreinen en nog niet bebouwde kavels op bestaande bedrijventerreinen wordt vaak nog geen netaansluiting aangevraagd bij Liander. Daardoor is soms onduidelijkheid over de (toekomstige) energievraag op een bedrijventerrein.			
	Vervolg				
	Locatie	Diverse bedrijventerreinen			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Provincie Noord-Holland, Gemeente Dijk en Waard, Liander, bedrijventerreinen, ONHN, SADC, mogelijk Gemeente Amsterdam, zie kolom AE/email			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Plabeka monitor biedt veel relevante info/data. Ook EO/MRA.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	In hoeverre speelt netcongestie een rol bij de rem van uitgiftes/ verkopen?	Ontwikkelings- bedrijf NHN	Liander, Provincie	Inzicht in de grootte van problematiek	2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Hoe kan Liander i.s.m. met gemeenten deze kavels in beeld brengen? Wat is er nodig om aanvragen bij Liander voor deze kavels mogelijk te maken?	Liander / gemeenten	Gemeenten, Provincie	Standaard proces voor de aanvraag van elektriciteits-aansluitingen voor uitgegeven kavels met netcongestie, dat toepasbaar voor alle gemeenten (vb: kavelhandelaar + Gemeente richt BV op (Opmeer), die namens meerdere bedrijven een aanvraag doet)	2025
Actie/ onderzoeksvraag 3	Vaste monitoring inrichten: In beeld brengen leegstaande kavels die niet verkocht worden, door spelende netcongestie. Onderzoeken of monitoring kan worden opgenomen in de Plabeka monitor.	Provincie	Liander, Gemeenten	Jaarlijks inzicht in welke bedrijventerreinen kampen met problematiek in Plabeka	Vanaf 2025?

Kwantificeren onderbouwing voor energievisie en pMIEK projecten					
Algemene Informatie	Omschrijving	De eerste energievisie(s) en pMIEK(s) zijn nu hoofdzakelijk kwalitatief tot stand gekomen. Voor de volgende iteratie van de pMIEK worden verschillende acties gedefinieerd om de energievisie, de structurerende keuzes en projecten verder (kwantitatief) te kunnen onderbouwen.			
	Vervolg	<p>Liander gaat aan de slag om de energievisie(s) verder kwantitatief te onderbouwen, zodat een concreter beeld ontstaat van de geschetste opgave in de energievisie. Met als doel dat in de tweede cyclus integraal programmeren keuzes gemaakt kunnen worden, die voldoende onderbouwd zijn.</p> <p>De provincie, Liander, TenneT en Gasunie richten een samenwerking in, zodat onderling data delen plaats kan vinden. Met als doel dat de volgende cyclus integraal programmeren meer datagereven en transparanter over bronnen en aannames is.</p>			
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	pNH, Liander, TenneT, Gasunie, Gemeenten. Mogelijk I&W, zie openstaande vragen.			
	Bevoegd gezag	Nvt			
	Tijdspad	Voor 2025			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	Een deel van deze acties landt mogelijk in de Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland. Dit ook onderbouwen met Ontwikkelvisie Noord-Holland.			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Structureel inrichten data delen ten behoeve van integraal programmeren tussen provincie, netbeheerders en gemeenten	Provincie	Liander, TenneT en Gasunie, gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Ingericht samenwerkingsplatform waar data tussen partijen gedeeld kan worden - Samenwerkingsovereenkomst waarin afspraken zijn gemaakt over het gebruik van data - Inzicht in databehoeftes die nodig is voor integraal programmeren 	Q4 2023

Kwantificeren onderbouwing voor energievisie en pMIEK projecten					
Actie/ onderzoeksvraag 2	<p>Verder uitwerken van de (kwantitatieve) onderbouwing van knooppunten, zoals benoemd in de energievisie waardoor een concreter beeld van vraag en aanbod voor de toekomst ontstaat.</p> <p>Hiervoor dienen de volgende vragen beantwoord te worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is op basis van een vraag- en aanbod analyses, een inschatting van de toekomstige energievraag - en aanbod binnen én buiten de knooppunten in 2030 en 2040 (zie energievisie)? - Welke netuitbreidingen zijn er gepland die invloed hebben op energienetwerk buiten de energieknooppunten? - Hoe dragen de grote uitbreidingen in de knooppunten bij aan netcapaciteit buiten de energieknooppunten? - Voorzien we op basis van bovenstaande analyses voldoende netcapaciteit buiten de energieknooppunten in 2040 en 2050? Hoeveel overschot/tekort is er naar verwachting in 2040 en 2050? 	Liander	Provincie, TenneT, Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - De genoemde keuzes en uitgangspunten in De energievisie verder (kwantitatief) onderbouwd - Input voor het aanscherpen van De energievisie 	Q1 2024
Actie/ onderzoeksvraag 3	Transparantie creëren over hoe data is gebruikt én welke aannames gedaan worden	Liander	Provincie	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht van bronnen en die gebruikt worden als basis voor integraal programmeren - Overzicht van kentallen voor de impact van ontwikkelingen op de elektriciteits-infrastructuur die gebruikt worden t.b.v. programmeren 	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 4	Methode ontwikkelen om structurende keuzes in de energievisie voldoende kwantitatief te onderbouwen, met als doel om voldoende onderbouwing te bieden om besluitvorming te faciliteren	Liander	Provincie, TenneT, Gasunie, (landelijke Werkgroep Integraal Programmeren (WIP)!!?)		Q2 2024

Kwantificeren onderbouwing voor energievisie en pMIEK projecten					
Actie/ onderzoeksvraag 5	<p>Afspraken maken hoe PMIEK projecten aangedragen kunnen worden ten behoeve van de ontwikkeling van het toekomstige energiesysteem, die nog niet zijn opgenomen in het laatst gepubliceerde investeringsplan.</p> <p>Dit vraagt om landelijke afspraken over;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat een PMIEK project is (bijvoorbeeld: kan een knelpunt, of het faciliteren van tal ontwikkelingen, worden gezien als PMIEK project) - de onderbouwing van toekomstige vraag- en aanbodarticulatie als input voor projecten -- hoe gesignaleerde knelpunten binnen integraal programmeren, als input kunnen dienen voor het tot standkomen van projecten in het investeringsplan 	Liander en TenneT	Landelijke Werkgroep Integraal Programmeren (WIP), Provincie	Duidelijke afspraken die zorgen dat de juiste input landt binnen het reguliere proces voor de totstandkoming van het investeringsplan	Q3 2024

Strategievorming mobiliteitshubs en laadinfrastructuur Amsterdam e.o.					
Algemene Informatie	Omschrijving	Vorming van een strategie voor de ontwikkeling van mobiliteitshubs en collectieve laadinfrastructuur in en rondom Amsterdam.			
	Vervolg				
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Gemeente Amsterdam en omliggende gemeenten, provincie Noord-Holland, Liander, MRA-E			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	Q1 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	<ul style="list-style-type: none"> - Wat verstaan we onder een mobiliteitshub? - Wat verstaan we onder collectieve laadinfrastructuur? - Welke andere vormen van laadinfrastructuur onderscheiden we? 	Provincie Noord-Holland	MRA-E	Inzicht in definities mobiliteitshub en collectieve laadinfrastructuur.	Q1 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn er situaties waarvoor een mobiliteitshub een goede oplossing is? Zo ja, voor welke? Bezien vanuit bredere belangen: energiesysteem, ruimte, economie, etc. - Zijn er situaties waarvoor collectieve laadinfrastructuur een goede oplossing is? Zo ja, voor welke? Bezien vanuit bredere belangen: energiesysteem, ruimte, economie, etc. 	Provincie Noord-Holland	E-laad, MRA-E	Inzicht in voorwaarden voor succesvolle mobiliteitshubs en collectieve laadinfrastructuur	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 3	<p>Scope bepalen door gezamenlijk data onder de loep nemen: wat zijn getallen waarmee Liander wil rekenen? NB. Hierbij de verschillende modaliteiten meenemen en Liander E-laad outlooks vergelijken met prognoses MRA-E en Gemeente Amsterdam.</p> <p>NB. Sluit maximaal aan bij de cijfers van de MRA-E NAL prognoses, dit is een prognose tot 2030 op basis waarvan MRA-E ook uitvoering oppakt. PNH ontwikkelt op dit moment een brandstoffenaanpak.</p>	Liander	Provincie Noord-Holland, E-laad, Gemeente Amsterdam, MRA-E, Stedin	Gezamenlijk beeld van te gebruiken data	Q2 2024

Strategievorming mobiliteitshubs en laadinfrastructuur Amsterdam e.o.					
Actie/ onderzoeksvraag 4	Op basis van data impact op het energiesysteem bepalen, knelpunten definiëren en strategie toetsen op haalbaarheid. NB. MRA-E moet als trekker van het thema laadinfrastructuur in de Regionale Uitvoeringsstrategie Stadslogistiek (RUAS), vastgesteld in Noord-Holland en in de Regioraad van de Vervoerregio Amsterdam, dit thema al uitwerken in samenwerking met het kernteam en gemeenten van de RUAS (waaronder Amsterdam). Laten we die combineren.	Gemeente Amsterdam Laadinfra, MRA-E, E-laad	Provincie Noord-Holland, E-laad, Liander en Stedin	Strategie voor ontwikkeling mobiliteitshubs	Eerste concept Q2 2024, daarna uitwerking
Actie/ onderzoeksvraag 5	Op basis van data en impact op mobiliteitssysteem strategie bepalen (bestemmingsladen, snelladen, ?) en strategie toetsen op haalbaarheid.	Gemeente Amsterdam, Provincie Noord-Holland, MRA-E	Liander, Stedin, Elaad		

Netimpactanalyse laadinfrastructuur logistiek en luchtvaart					
Algemene Informatie	Omschrijving	Impactanalyse naar de effecten van grootschalige elektrificatie van vrachtverkeer en luchtvaart op het elektriciteitsnet.			
	Vervolg				
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Liander, TenneT, Schiphol, logistieke sector, Gemeente Amsterdam, Vervoersregio's			
	Bevoegd gezag	Gemeenten, Provincie noord-Holland (regionale luchthavens), Rijksoverheid (Schiphol)			
	Tijdspad	Q1 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Wat is de impact van logistiek op basis van de ELAAD Outlooks?	Liander	MRA-E	Inzicht in de impact van logistiek op basis van prognoses	Q1 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Lange termijn perspectief op elektrificatie luchtvaart	Schiphol	Gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland	ntb (volgt in later stadium)	ntb

Verkenning slim aansluiten Zonnecarré Ag + OER					
Algemene Informatie	Omschrijving	Verkenning naar minimalisering van de netimpact van aansluitingen op het Zonnecarré en Energieroute Noord-Holland (OER Ag), inclusief bijbehorend beleid & instrumentarium.			
	Vervolg	<p>Voor de 300 hectare die nu in het zonnecarré is uitgegeven wordt ingezet om initiatiefnemers slim aan te sluiten op het elektriciteitsnet van Liander. Initiatiefnemer DGEC ontwikkelt een energiehub (in 2023 in vergunningsproces). En in september 2023 wordt met Liander, gemeente en initiatiefnemers een sessie georganiseerd over het slim aansluiten op het net.</p> <p>Voor een toekomstige eventuele uitbreiding van de 300 hectare zijn aanvullende oplossingen nodig. Verkend wordt om direct aan te sluiten op grootverbruikers en het nabij gelegen gesloten distributie systeem (GDS) van Schiphol. Hier ligt een technische kans, maar een juridische uitdaging i.v.m. de ACM.</p>			
	Locatie	Haarlemmermeer rond: Ag, Zwanenburg, Boesingheliede, Hoofddorp, Badhoevedorp			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Liander, gemeente Haarlemmermeer, TenneT, RVB, RWS, Schiphol, initiatiefnemers zonneparken			
	Bevoegd gezag	Gemeente Haarlemmermeer			
	Tijdspad	Ntb			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels	<p>Slim aansluiten bestaande initiatieven loopt</p> <p>Verkenning slim aansluiten bij uitbreiding zonnecarré loopt synchroon aan herijking RES</p> <p>Gaat ook over koppelen van verschillende parken op een aansluiting.</p> <p>Mogelijke juridische belemmering voor aansluiten op een GDS</p>			
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Liander, gemeente en initiatiefnemers zonneparken hebben sessie over netefficiënte aansluiting zonnecarré op het net.	Haarlemmermeer	Liander, provincie	Slim aansluiten van bestaande initiatieven	2023
Actie/ onderzoeksvraag 2	Mogelijkheden in beeld brengen voor slim aansluiten toekomstig zonnecarré, bijv. door aansluiting Schiphol (of mogelijke datacenters).	Haarlemmermeer	Liander, provincie	Inzicht in gewenste manier van aansluiten, ter verwerking in de RES	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 3	In hoeverre is het juridisch mogelijk om zonneparken buiten het grondgebied van Schiphol aan te sluiten op het eigen distributienet van Schiphol?	Schiphol	Provincie Noord-Holland	Inzicht in juridische mogelijkheden	2024

Beleidsvorming datacenters					
Algemene Informatie	Omschrijving	Analyse van de impact van eventuele extra datacenters na 2024/2028/2030 op de bestaande en geplande infrastructuur.			
	Vervolg	Beschreven onderzoeksvragen oppakken			
	Locatie	Noord-Holland			
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Provincie Noord-Holland, MRA, gemeente Amsterdam, gemeente Haarlemmermeer, TenneT, Liander			
	Bevoegd gezag	Gemeenten, Provincie Noord-Holland (datacenters met noodaggregaten >50 MW) Rijksoverheid (hyperscale datacenters)			
	Tijdspad	Q2 2024			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Inzicht in beleidsinstrumenten om te sturen op een maximale vermogensvraag (per datacenter/provincie/ gemeente/gebied/etc.) van grote-stroomverbruikende bedrijven zoals datacenters; <ul style="list-style-type: none"> - Welke instrumenten zijn er nu beschikbaar om te sturen op de vermogensvraag? Wat kunnen we daarmee bereiken? - Welke instrumenten zouden we willen hebben? 	Provincie Noord-Holland en gemeenten	Omgevingsdienst, TenneT en Liander	Inzicht in de (on) mogelijkheden die overheden hebben om te sturen op grote vermogens-vragende ontwikkelingen	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 2	Hoe kunnen overheden inzicht krijgen in de aanvragen van datacenters netbeheerder? <ul style="list-style-type: none"> - Is het uitwisselen van gegevens mogelijk tussen netbeheerders en provincie? - Zo niet, hoe kunnen provincie Noord-Holland en netbeheerders gegevens (zoals aanvragen) uitwisselen ten behoeve van beleidshandhaving, beleidsvorming, maatschappelijke prioritering? Is hier actie nodig richting het Rijk? 	Provincie Noord-Holland en gemeenten	Omgevingsdienst NZKG, TenneT en Liander		Q2 2024

Beleidsvorming datacenters					
Actie/ onderzoeksvraag 3	Orde grootte berekenen van de impact op het elektriciteitsnet , voor verschillende denkbare scenario's voor de ontwikkeling van de datacenters; <ul style="list-style-type: none"> - wat als huidige beschikbare gronden ontwikkeld worden tot nieuwe datacenters? - transformatie van oude logistieke bedrijventerreinen (deze hebben dezelfde bestemmingsplannen) - wat als de huidige datacenters innoveren door nieuwe ontwikkelingen (AI-rekencapaciteit) toe te passen en daardoor meer capaciteit nodig hebben? 	TenneT en Liander	Provincie	Inzicht in de impact op de elektriciteitsinfrastructuur voor verschillende scenario's, wat gebruikt kan worden als input voor datacenterbeleid en digitaliseringsvisie	Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 4	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn er slimme (technische) oplossingen om minder vermogen te vragen? (Zoals warmte uitkoppelen, zodat regionale stroomvraag verminderd kan worden) - Kunnen datacenters bijv. onder andere voorwaarden worden aangesloten, mogelijk geen stroom vragen bij pieken? - Kunnen we reservecapaciteit (accu's etc.) die datacenters bij voorbaat al inkopen (bijvoorbeeld voor onderhoud of als back-up) op andere manier benutten? 	TenneT en Liander	Provincie		Q3 2024
Actie/ onderzoeksvraag 5	Vraag aan Rijk om algemeen landelijk beleid op datacenters te maken, dan enkel voor hyperscale datacenters. Aanwijzen van locaties zodat energie-infrastructuur daar aangelegd kan worden.	Provincie Noord Holland en Netbeheerders			Q2 2024

Impact pMIEK en Energievisie op laag- en middenspanningsnet					
Algemene Informatie	Omschrijving	Het pMIEK en de Energievisie zijn voornamelijk gefocust op het hoogspanningsnet en andere energiedragers. Tegelijkertijd ligt er een grote uitdaging in het toekomstbestendig maken van de lagere netvlakken van het elektriciteitsnet. Netbeheerders zijn samen met gemeenten bezig om problemen op het LS/MS net te identificeren en aan te pakken. Daar waar bovenregionale zaken spelen, kan de provincie een rol spelen.			
	Vervolg	Actie: starten regionaal programmeren in alle RES regio's, waar de focus ligt op lagere netvlakken!			
	Locatie				
	Type infra	Elektriciteit			
	Betrokken partijen	Liander, Provincie Noord-Holland, gemeenten, netbeheerders en private partijen binnen de Taskforce Energieinfrastructuur, Rijk			
	Bevoegd gezag	Gemeenten			
	Tijdspad	Q4 2023			
	Aandachtspunten / mogelijke obstakels				
Uitvoeringsafspraken					
	Beschrijving	Trekker	Betrokken partijen	Resultaat	Planning
Actie/ onderzoeksvraag 1	Starten met regionaal programmeren op RES-regio niveau, waarbij; <ul style="list-style-type: none"> - De verbinding tussen het provinciale schaalniveau (PMIEK en energievisie) en het regionale/lokale schaalniveau wordt gemaakt 	Liander	Gemeenten, per RES regio	Ingericht regionaal programmeerproces per deelregio	In Amstelland en Haarlemmermeer al opgestart. Opstarten in Q4 2023, tijdelijk afhankelijk per regio
Actie/ onderzoeksvraag 2	Analyse LS/MS net op regionaal/ lokaal niveau: waar, welke sectoren, welke oplossingen zijn in beeld.	Liander	Gemeenten, provincie Noord-Holland	Inzicht in oplossingen op LS/MS niveau - mogelijk gelinkt aan te maken investerings-beslissingen	Tijdens proces in regio
Actie/ onderzoeksvraag 3	Wat kunnen we bereiken met flexibiliteit van de publieke laadinfra onder de transformatorhuisjes van Liander?	Gemeente Amsterdam	Gemeente, Netbeheerder	Opschalen Flexpower3 loopt, opname in 'Slim Laden voor iedereen' ook	Opschalen 5000 laadpunten in Q1 en Q2 2024
Actie/ onderzoeksvraag 4	Wat kunnen we bereiken met flexibiliteit bij bewoners (met name laden en mindere mate warmtepompen) onder de transformatorhuisjes van Liander	Gemeente Amsterdam	Gemeente Amsterdam, project partners	Opzetten energiegemeenschap met flex-systeem legale status (cooperatie), validatie entrance (onderdeel Liander), energy management systeem etc.	Project is gestart jan 2030, operationeel vanaf 1 jan 2024.

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

The Creative Hub

Haarlem, november 2023

Startnotitie pMIEK 2.0 Provincie Noord-Holland

Plan van aanpak tweede ronde integraal
programmeren energie infrastructuur

Noord-Holland

Definitief, 7 november 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Waarom Integraal Programmeren?	3
Wat is Integraal Programmeren?	3
De aanpak	5
Waar werken we naartoe?	5
Lessons Learned eerste iteratie	5
Hoe werken we daar naartoe?	6
Planning & Proces	7
Data & digitalisering	8
Financiering en inzet	9
Communicatie	9
Rollen en verantwoordelijkheden	10
Projectorganisatie	10
Ambtelijke afstemming	10
Bestuurlijke afstemming	10
Besluitvorming en vaststelling	11
Publieke borging	11
Borging investeringsplannen netbeheerders	11
Rollen en verantwoordelijkheden	11

Inleiding

In juni 2023 is in zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid de eerste iteratie integraal programmeren afgerond.

Dit heeft vier producten opgeleverd:

- [Energievisie Noord-Holland Noord](#)
- [Energievisie Noord-Holland Zuid](#)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Noord](#)
- [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Zuid](#)

Integraal programmeren is een iteratief proces, waarbij de uitkomsten en opbrengsten elke twee jaar herzien en geactualiseerd worden. Deze startnotitie dient als startpunt voor de tweede iteratie integraal programmeren, waarin we dit keer gaan programmeren voor Noord-Holland als geheel. Hierin maken we als provincie, gemeenten, netbeheerders en andere betrokken stakeholders afspraken over hoe we dit proces van 'integraal programmeren' in Noord-Holland gaan uitvoeren. We maken hierbij gebruik van onze leerpunten en ervaringen van de vorige iteratie.

Waarom Integraal Programmeren?

Het energiesysteem is volop in ontwikkeling, door o.a. de klimaat- en energietransitie, bevolkingsgroei en de groei van de economie. Het elektriciteitsnet moet in korte tijd fors worden uitgebreid, het hoge druk-gasnetwerk wordt voorbereid op het transport van waterstof en er moeten warmtewetten worden aangelegd. Daarnaast zal fors geïnvesteerd worden in opslag en flexibiliteit om het systeem in balans te houden. Dit vraagt om een helder beeld op het energiesysteem van de toekomst (een Energievisie) en om een programmering van de hiervoor benodigde energie-infrastructureur, in afstemming met de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, verduurzaming van de industrie en mobiliteit, etc.

De afgelopen jaren is er groeiende schaarste op het elektriciteitsnetwerk: vraag en aanbod van elektriciteit zijn hoger dan de beschikbare netcapaciteit. De verwachting is dat de vraag naar elektriciteit fors blijft groeien door de verduurzaming van de gebouwde omgeving, bedrijven, landbouw en mobiliteit, mogelijk tot een verviervoudiging van de elektriciteitsvraag. Ook het decentrale aanbod van elektriciteit – zonne- en windenergie – groeit door. De ontwikkelingen gaan nu zo snel dat de netbeheerders deze niet kunnen bijhouden; de netbeheerders hebben beperkt beschikking over menskracht en middelen. Ook neemt de druk op de schaarse ruimte toe. Dit vraagt om meer sturing op het energiesysteem van de toekomst. Door het energiesysteem als geheel te beschouwen en te verbinden aan (verwachte) ruimtelijk-economische ontwikkelingen, ontstaat een integrale visie. Zo wordt het mogelijk het energiesysteem voor te bereiden op de toekomst.

Wat is Integraal Programmeren?

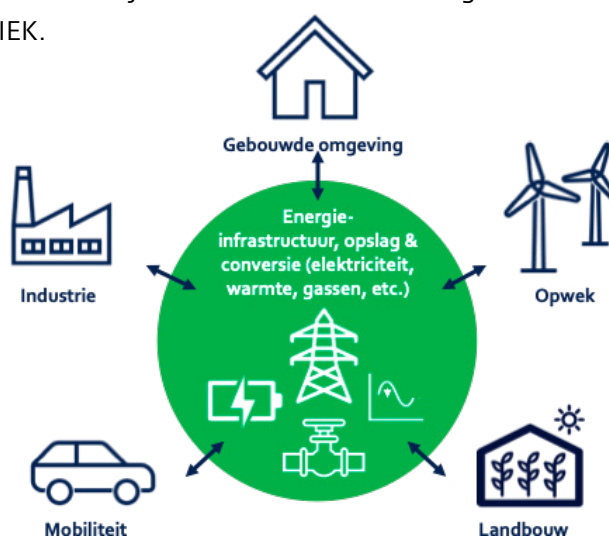
Het centrale doel van integraal programmeren is het schetsen van een gezamenlijk beeld en het

maken van gezamenlijke keuzes over toekomstige uitbreidingen in het energiesysteem (elektriciteit, duurzame gassen zoals waterstof, warmte, opslag, conversie), in samenhang met de beoogde ontwikkeling van woningbouw, mobiliteit, verduurzaming van de industrie, landbouw, opwek, etc. Dit alles met het oog op het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren.

De regionale programmering zal een doorwerking krijgen in de Investeringsplannen (IP) van de netbeheerders en investeringsbeslissingen voor niet-gereguleerde infrastructuur (bijv. warmtenetten), én overheden laten de programmering doorwerken in het omgevingsbeleid (zie de paragraaf Borging voor meer details). Landelijk is afgesproken dat het pMIEK uit de tweede iteratie in februari 2025 wordt opgeleverd, zodat de resultaten kunnen worden meegenomen in het Investeringsplan 2026 (IP 2026) van de netbeheerders. Projecten van nationaal belang kunnen dan worden aangedragen voor het nationale MIEK.

Integraal programmeren is:

- Een **gezamenlijk proces** van in ieder geval overheden en netbeheerders,
- gericht op het **ontwerpen en plannen** (in tijd en plaats) van en keuzes maken over toekomstige energie-infrastructuur, opslag en conversie,
- in nauwe samenhang met de ruimtelijke en sectorale planvorming voor **energievraag en -aanbod** (industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw, opwek),
- op basis van een **publieke afweging**.

Integraal programmeren richt zich op alle sectoren binnen het energiesysteem (industrie, bedrijventerreinen, bestaande gebouwde omgeving, woningbouw, land- en glastuinbouw, mobiliteit en opwek, etc.) en op infrastructuur voor elektriciteit, warmte en duurzame gassen zoals waterstof en groen gas. Andere relevante energiedragers zoals brandstoffen en CO₂ worden wel meegenomen als belangrijke ontwikkeling binnen het energiesysteem, maar maken geen deel uit van de te selecteren pMIEK-projecten. Voor elektriciteitsprojecten wordt er specifiek gefocust op hoogspanningsstation (HS) en HS/middenspanningsstations en verbindingen. Door het lokale karakter van laagspanningsstations (LS) en MS-stations en -verbindingen vallen deze buiten de scope van provinciaal programmeren. Hieraan wordt gewerkt op lokale schaal.

Hoe past integraal programmeren in de Taskforce Energie-infrastructuur?

In de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland werken de provincie, netbeheerders Liander, TenneT en Gasunie, gemeenten en waterschappen aan de versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet, en het stimuleren van slimme energie-oplossingen bij netcongestie.

De Taskforce heeft als doelstelling: (zie ook de website van de [Taskforce](#))

1. Versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet;
2. Ontwerp en programmering van het toekomstig hybride integraal energiesysteem;
3. Stimulering van slimme energie-oplossingen bij netcongestie.

Deze startnotitie richt zich op spoor 2, waarin we het Programmeren van het toekomstig energiesysteem in Noord-Holland oppakken. Integraal programmeren is gericht op de middellange en lange termijn: vanaf 2030 en verder. Spoor 1 en 3 richten zich meer op de korte termijn. Uiteraard wordt – waar van toepassing – wel de samenwerking gezocht.

De aanpak

Waar werken we naartoe?

We werken toe naar een integraal beeld van energievraag (o.a. wonen, bedrijven, mobiliteit) en energie-aanbod (o.a. zon en wind) voor 2030, 2040 en verder. En we werken aan een gezamenlijke visie op hoe de verschillende infrastructuren voor elektriciteit, waterstof, warmte en andere energiedragers zich kunnen ontwikkelen. Dit is ook een ruimtelijke opgave en vraagt om ruimtelijke keuzes (bijvoorbeeld: hoe kunnen vraag en aanbod worden gecombineerd, hoe kunnen ontwikkelingen gestuurd of gefaseerd worden?). Uiteindelijk moeten er afspraken over concrete projecten worden gemaakt waarmee de investeringsprogramma's en – beslissingen van netbeheerders in lijn zijn met de ruimtelijke ontwikkelingen in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie.

Het integraal programmeren 'landt' in 3 producten:

1. **Een Energievisie:** een visie waarin de (gewenste) ontwikkelingen in het energiesysteem en de richtinggevende principes zijn vastgelegd, inclusief een afwegingskader (om de investeringen in de energie-infrastructuur te kunnen prioriteren en programmeren). Voortbouwend op de eerder opgestelde Energievisies van Noord-Holland Noord en – Zuid, zal er in deze iteratie een visie worden opgesteld die niet enkel bepalende keuzes agendeert, maar ook meer structurerende keuzes maakt. De Energievisie zal een overkoepelende en integrale visie van het energiesysteem van Noord-Holland omvatten, en gebruik maken van het regionaal schaalniveau om de visie van onderop op te bouwen. Hiermee is de energievisie structurerend van aard. De energievisie maakt keuzes, bijvoorbeeld ten aanzien van ontwikkeling van knooppunten, slimme oplossingen, gebruik van waterstof, etc. De energievisie wordt vastgesteld als programma onder de provinciale omgevingsvisie, en kan desgewenst worden doorvertaald naar omgevingsvisies, omgevingsplannen en de provinciale omgevingsverordening. Mogelijk geldt voor de energievisie dan ook een M.E.R.-plicht.
2. **Een Provinciaal MIEK**, met daarin prioritaire projecten voor realisatie van regionale energieinfrastructuur, passend in en versnellend voor het toekomstig energiesysteem.
3. **Een uitvoeringsprogramma**, waarin de bevindingen uit de Energievisie en het pMIEK vertaald worden naar concrete activiteiten en acties. Daarnaast wordt hierin vastgelegd hoe, door wie en wanneer deze acties worden uitgevoerd.

Lessons Learned eerste iteratie

Uit de eerste iteratie zijn verschillende *lessons learned* gekomen, die als input hebben gediend voor het vormgeven van de aanpak van deze tweede iteratie. Hieronder een samengevoegd overzicht van de belangrijkste *lessons learned*:

1. **Uitgebreidere ambtelijke en bestuurlijke afstemming:** Door de landelijke gestelde deadline voor het opleveren van de eerste iteratie, kende de vorige iteratie korte doorlooptijden. Hierdoor was er beperkte tijd beschikbaar voor de ambtelijke en bestuurlijke afstemming van het pMIEK en de Energievisie met en binnen de betrokken organisaties. Deze iteratie kent daarom een langere doorlooptijd, waarin tijd moet worden gereserveerd voor meer ambtelijke en bestuurlijke afstemming.
2. **Kwantificeren regionale energievraag en aanbod:** Om te kunnen bepalen waar toekomstige investeringen in energie infrastructuur nodig zijn, is het van belang om inzicht te

hebben in toekomstige energievraag – en aanbod op regionale en lokale schaal. Dit is in de eerste iteratie vooral gebeurd via een kwalitatieve analyse van beleid, visies en plannen. In de tweede iteratie zal dit d.m.v. het delen en analyseren van data meer gekwantificeerd worden. Hierdoor wordt gedetailleerder inzicht verkregen in potentiële toekomstige knelpunten in het energiesysteem en kunnen er gerichte oplossingen gevonden worden, passend bij de energievraag – en aanbod van een gebied.

- 3. Objectiever en verbreed de scoring op het afwegingskader:** Bij het selecteren van het pMIEK is in de eerste iteratie gebruik gemaakt van een afwegingskader, dat aangeeft op welke gronden bepaalde projecten als prioritair aan te merken zijn. Ondanks dat dit afwegingskader een goed hulpmiddel is bij het maken van keuzes rondom de te selecteren projecten, is het in de eerste iteratie kwalitatief en zonder brede afstemming toegepast. Door de toepassing van het afwegingskader in de tweede iteratie objectiever te maken en breder af te stemmen met de verschillende stakeholders, wordt het selectieproces transparanter en kan beter verantwoord worden waarom bepaalde projecten wel of niet geselecteerd zijn.

Hoe werken we daar naartoe?

Schaalniveau: Noord-Holland & 9 regio's

In de eerste iteratie is voor zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid afzonderlijk een pMIEK en een Energievisie opgesteld. De aanpak wordt in deze iteratie uitgevoerd op het schaalniveau van heel Noord-Holland en beide producten zullen dan ook opgesteld worden voor de provincie als geheel.

Tegelijkertijd is het wenselijk om de energievisie en pMIEK op te bouwen vanaf een kleiner schaalniveau: een gesprek over heel Noord-Holland is in veel gevallen niet concreet genoeg. Vanwege de synergie met de bestaande interbestuurlijke samenwerking wordt de verbinding gezocht met de negen bestuurlijke regio's, zoals deze ook voor de RES worden gehanteerd (zie Figuur 1) voor het inventariseren van ontwikkelingen, het opstellen van ontwikkelpaden en het definiëren van

projecten. Dit schaalniveau kan gedurende het proces op basis van inhoudelijke keuzes aangepast worden. Het is wel relevant dat het maken van keuzes in de energievisie en het prioriteren van projecten niet per regio gebeurt, maar op de schaal van heel Noord-Holland. Het energiesysteem is immers in samenhangend geheel, dat vraagt om integrale, over de regio's heen afwegingen en keuzes. In alle varianten geldt ook dat uitdrukkelijk rekening moet worden gehouden met: naast de plannen voor opwek en gebouwde omgeving ook met de bestaande infrastructuur, industrie, mobiliteit en landbouw.

Figuur 1: Bestuurlijke regio's conform RES

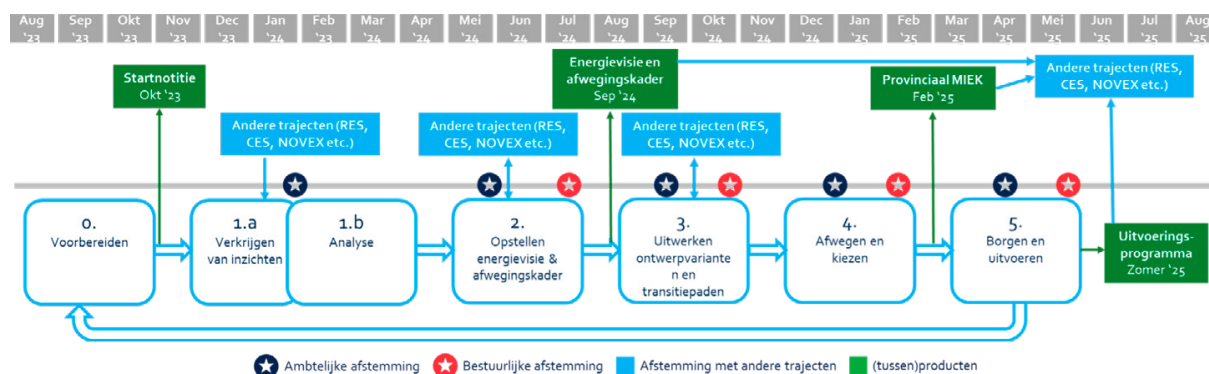
Voortbouwen op wat er al is

De vorige iteratie integraal programmeren heeft in Noord-Holland goede eerste inzichten gegeven in het te volgen proces en het toekomstige energiesysteem. De producten in deze iteratie zullen daarom zoveel mogelijk voortbouwen op de Energievisies van Noord-Holland Noord en – Zuid en pMIEK's uit de vorige iteratie. Ook het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland en de uitwerking hiervan dienen als belangrijke input voor deze tweede iteratie. Daarnaast is er in Noord-Holland veel aanvullende input op het vlak van het energiesysteem, de infrastructuur en de verschillende ontwikkelingen in de regio. Documenten die al zijn vastgesteld en trajecten die al lopen worden meegenomen, zoals:

- Systemstudie Noord-Holland 2019
- Het Verstedelijkingconcept van de MRA, inclusief de onderliggende verkenningen
- Het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
- De CES Noordzeekanaalgebied 2022
- CES Cluster 6
- Programma Energiehoofdinfrastructuur
- Nationaal Plan Energiesysteem
- De themastudie elektriciteit (2023) van de gemeente Amsterdam en Liander
- Het Ontwikkeldkader EVA 2035 (ruimtelijke kader hoofdinfra elektriciteit)
- Regionaal Programmeren Amstelland (ESAP)
- Regionaal Programmeren Haarlemmermeer (ESAP)
- De RES Noord-Holland Noord
- De RES Noord-Holland Zuid
- De Transitievisies Warmte

Planning & Proces

Het proces rondom integraal programmeren kent verschillende stappen zoals opgesteld in de Handreiking Integraal Programmeren van de landelijke Werkgroep Integraal Programmeren (WIP) met veel ruimte voor ambtelijke en bestuurlijke afstemming. Het proces is aangepast op basis van ervaringen uit de eerste iteratie en de Handreiking vanuit de WIP.

Figuur 2: Voorlopige planning 2e iteratie

Het proces zal starten na vaststelling van de startnotitie en afgerond worden met een vastgesteld pMIEK vóór 1 februari 2025, conform de landelijk opgestelde deadline. Het schema hierboven geeft een globale indicatie van de planning, het proces en de op te stellen (tussen)producten. Er zijn 5 momenten voorzien voor ambtelijke afstemming (blauw), 4 momenten voor bestuurlijke afstemming (rood), en 4 momenten voor afstemming met andere trajecten (RES, CES, NOVEX, etc.) Deze planning is op hoofdlijnen.

Voorafgaand aan de kick-off van de tweede iteratie zal er een gedetailleerdere planning opgesteld worden in samenspraak met het consortium/adviesbureau dat de tweede iteratie Integraal Programmeren zal ondersteunen. Ondertussen is er afgesproken om wel al tijdig te beginnen met Stap 1 (zie kader hieronder). Deze stap is inventariserend, nog zonder bestuurlijke of politieke keuzes of consequenties. Zo snel mogelijk starten met Stap 1 zoals hieronder beschreven, zorgt voor voldoende tijd voor afstemming en vaststelling in de andere stappen.

Aanpak Stap 1: verkrijgen van inzicht

Doel:

- Per bestuurlijke regio inzicht 1a) in het energiesysteem, ruimtelijke ontwikkelingen en 1b de grootste regionale opgave, waaruit de belangrijkste wel/ niet programmeerbare volgen;
- Op tijd beginnen met valideren en verrijken data op regio niveau, zodat deze stap gedegen uitgevoerd kan worden.

Waarom (Lessons learned uit vorige cyclus):

- Vorige ronde te weinig data-gedreven, op deze manier beter borgen: gevalideerde en verrijkte data als goede basis voor het aanscherpen van energievisie en pMIEK;
- Aandacht voor lokale en regionale ontwikkelingen en impact op middenspannings- en laagspanningsnet, daardoor voor de energievisie en pMIEK de focus aanbrengen op keuzes die bovenregionaal gemaakt dienen te worden.

Hoofdpunten van aanpak

- Doorbouwen op wat er is opgehaald in de vorige ronde;
- In de deelregio's het beeld alvast verder aanvullen: valideren en verrijken van bekende plannen en scenario's voor verschillende sectoren;
- Liander in samenwerking met gemeenten van deelregio's;
- Opgehaalde data dient als basis voor de Energievisie en pMIEK;
- Data delen in besloten data-uitwisseling tussen Taskforce partijen.

Data & digitalisering

Gemeenten, waterschappen, provincie, netbeheerders en andere betrokken stakeholders delen onderling zo veel mogelijk relevante gegevens ten behoeve van een goede programmering rondom het energiesysteem – uiteraard binnen de wettelijke kaders. Het doel hiervan is gezamenlijke monitoring van voortgang (lerende monitoring) en faciliteren/ondersteunen van ruimtelijk programmeren. Waar gegevens vertrouwelijk zijn, gaan we hier vertrouwelijk mee om. De provincie en de netbeheerders zullen de data uitvragen bij de verschillende partijen en deze beheren. De netbeheerders zijn verantwoordelijk voor inhoudelijke analyses en doorrekeningen van de aangeleverde data. Een gedetailleerd proces rondom data delen en gebruiken wordt momenteel opgesteld door de provincie en netbeheerders en zal verder toegelicht worden tijdens de eerste fase van het integraal programmeren. De uitgangspunten zijn:

- 1. Samenwerken:** Provincie en netbeheerders werken via de Taskforce Noord-Holland (Energy Board) samen in een digitaal collaborative platform: een besloten omgeving waar data onderling gedeeld kan worden.
- 2. Valideren en verrijken:** Inzet is om dit op deelregio (zie figuur 1) niveau te doen en zoveel mogelijk via sectorale tafels waar dat kan.

3. **Borgen:** De provincie borgt de data i.s.m. netbeheerders.
4. **Analyse:** De netbeheerders maken zoveel mogelijk gebruik van gevalideerde en verrijkte data voor benodigde inhoudelijke analyses en doorrekeningen in het proces.
5. **Harmonisatie:** Streven naar zoveel mogelijk aansluiting bij de landelijke ontwikkelingen mbt data, digitalisering en monitoring ten behoeve van een toekomstbestendig energiesysteem.

Financiering en inzet

Vanaf 2023 financiert ook het Rijk het integraal programmeren deels, via een uitkering aan de provincie. Indien aanvullende middelen nodig zijn, worden hierover aanvullende afspraken gemaakt. Provincie, netbeheerders en gemeenten reserveren ambtelijke capaciteit voor deelname aan het integraal programmeren. Waterschappen en stakeholders nemen deel aan bijeenkomsten.

Communicatie

Een groot aantal stakeholders is betrokken bij het integraal programmeren van het toekomstige energiesysteem. Het is van belang om deze stakeholders goed te betrekken bij het proces. Dit gebeurt voornamelijk via de verschillende inhoudelijke werksessies, waarbij naast gemeenten, netbeheerders en waterschappen ook de andere stakeholders worden uitgenodigd zoals belangenorganisaties, brancheorganisaties, natuur- en milieuorganisaties en eventueel bedrijven. Daarnaast worden de verschillende stakeholders op de hoogte gehouden via webinars, nieuwsbrieven en informatiebijeenkomsten die door de Energieregio's worden georganiseerd. Daarnaast worden er gedurende het proces regelmatig regiораad-informatiesessies gehouden voor gemeenteraden, om zo ook de volksvertegenwoordigers te betrekken.

Rollen en verantwoordelijkheden

In het integraal programmeren nemen gemeenten, waterschappen, netbeheerders en andere partijen deel vanuit de eigen rollen en bevoegdheden.

Projectorganisatie

De ambtelijke projectorganisatie neemt de regie in het opstellen en uitvoeren van het proces. De projectorganisatie wordt gecoördineerd door de provincie, met bemensing vanuit gemeenten (via vertegenwoordiging), Liander, TenneT, Gasunie. De projectorganisatie komt ten minste eens per twee weken bijeen en is verantwoordelijk voor het voorbereiden van werksessies en het uitwerken van producten. Gemeenten zijn een belangrijk onderdeel van de projectorganisatie. Het is echter niet effectief of realistisch om alle gemeenten deel te laten nemen in de projectorganisatie, waardoor vertegenwoordiging noodzakelijk is: enkele gemeenten nemen daarom deel in de projectorganisatie. Bij de inhoudelijke start van de tweede iteratie zal deze vertegenwoordiging verder uitgewerkt worden. Het organiseren van de afstemming tussen de vertegenwoordigers en de overige gemeenten kan georganiseerd kunnen worden via bestaande structuren, zoals de Werkgroepen Energie-infra of bestaande (sub)regionale werkgroepen.

Ambtelijke afstemming

Reguliere ambtelijke afstemming over de inhoud en voortgang van het proces vindt plaats via de werkgroepen Energie-Infra Noord en Zuid. Daarnaast worden gemeenten, waterschappen, belangenorganisaties, bracheorganisaties en sectorale vertegenwoordigers ambtelijk betrokken bij de inhoudelijke opstelling van de Energievisie en het pMIEK. Dit gebeurt via verschillende werkateliers en regionale werksessies. Welke partijen hierbij betrokken worden, is afhankelijk van de inhoud en kan per regio en bijeenkomst verschillen. De projectorganisatie bepaalt, in samenspraak met de regio's, steeds aan het begin van elke stap welke partijen voor de verschillende bijeenkomsten worden uitgenodigd.

Bestuurlijke afstemming

De Energievisie en het pMIEK geven vorm aan het toekomstige energiesysteem van Noord-Holland. Ze zullen lange termijn keuzes rondom het energiesysteem omvatten. Daarom is het van belang dat bestuurders intensief betrokken worden bij het maken van deze keuzes. De Energievisie en het pMIEK moeten gezamenlijke en breed gedragen stukken worden. Hiervoor is inhoudelijke afstemming tussen verschillende bestuurders van groot belang. Dit zal gebeuren via de Taskforce, waaraan provincie, vertegenwoordiging van gemeenten, Liander, TenneT en Gasunie deelnemen en via het bestuurlijk overleg Energieregio XXL Noord en Zuid waar naast de provincie, Liander, alle gemeenten, waterschappen en andere stakeholders deelnemen. Gemeenteraden worden regelmatig betrokken via regiораad-informatiesessies en informatiebijeenkomsten die door de Energieregio worden georganiseerd (webinars).

Besluitvorming en vaststelling

De Startnotitie is het startpunt voor de tweede iteratie integraal programmeren en bevat afspraken over rol- en taakverdeling en besluitvormingsprocedures voor de Energievisie en het pMIEK. Deze startnotitie is ambtelijk behandeld in de Werkgroepen Energie Infra en bestuurlijk afgestemd in de Bestuurlijke overleggen van de Energieregio XXL. Na behandeling in deze bestuurlijke overleggen XXL is de startnotitie vastgesteld in Gedeputeerde Staten van de provincie (november 2023).

De Energievisie en het pMIEK omvatten inhoudelijke keuzes over het energiesysteem. Een Energievisie met de voorgenomen structurerende keuzes heeft een kaderstellend karakter, waardoor het zich mogelijk classificeert als een 'programma' onder de omgevingswet, met bijbehorende MER-plicht. Het pMIEK is eerder te zien als een uitvoering van beleid. Beide producten zijn mogelijk van invloed op bevoegdheden van colleges. Daarom zullen deze stukken, na uitgebreide afstemming in de Taskforce en het BO Energieregio XXL, gedeeld worden met de colleges van alle gemeenten en andere betrokken stakeholders voor een uitgebreide consultatie. Na deze consultatieronde zullen de stukken uiteindelijk worden vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van de provincie.

Publieke borging

De uitwerking van de tweede iteratie integraal programmeren zal aan publieke kant landen in het Uitvoeringsprogramma 2.0. Hierin zullen per geselecteerd project afspraken gemaakt worden over de verdere uitvoering van de projecten en zal een trekker worden aangewezen. De monitoring van het Uitvoeringsprogramma zal uitgevoerd worden via de Taskforce. De provincie zal de uitkomsten van de tweede iteratie daarnaast met prioriteit borgen in andere lopende ruimtelijke trajecten en beleidsvorming. In specifieke gevallen kan de provincie instrumenten inzetten om vergunningverlening te versnellen (provinciale coördinatie-regeling) of het faciliteren van ruimtelijke inpassing door middel van een projectbesluit binnen de nieuwe Omgevingswetgeving. De eventuele inzet hiervan zal worden afgestemd in de Taskforce met andere betrokken partijen.

Borging investeringsplannen netbeheerders

Netbeheerders borgen de uitkomsten van integraal programmeren in hun tweejaarlijkse investeringsplannen of investeringsbeslissingen voor niet gereguleerde infrastructuur. Op 17 april 2023 is de ministeriële regeling voor het investeringsplan gewijzigd. Hierin wordt bepaald dat netbeheerders bij het bepalen van de volgorde van uitbreidingsinvesteringen prioriteit moeten geven aan pMIEK-projecten, tenzij investeringen onderling een andere volgorde rechtvaardigen. Bij het bepalen van de volgorde van uitbreidingsinvesteringen houden de netbeheerders namelijk ook rekening met technische, economische en maatschappelijke waarden. De netbeheerders zorgen voor een optimale verdeling van kritische resources over verschillende categorieën van werkzaamheden.

Rollen en verantwoordelijkheden

Alle partijen nemen deel aan het integraal programmeren vanuit de eigen rollen en verantwoordelijkheden. In de tabel hieronder zijn de rollen en verantwoordelijkheden weergegeven per partij.

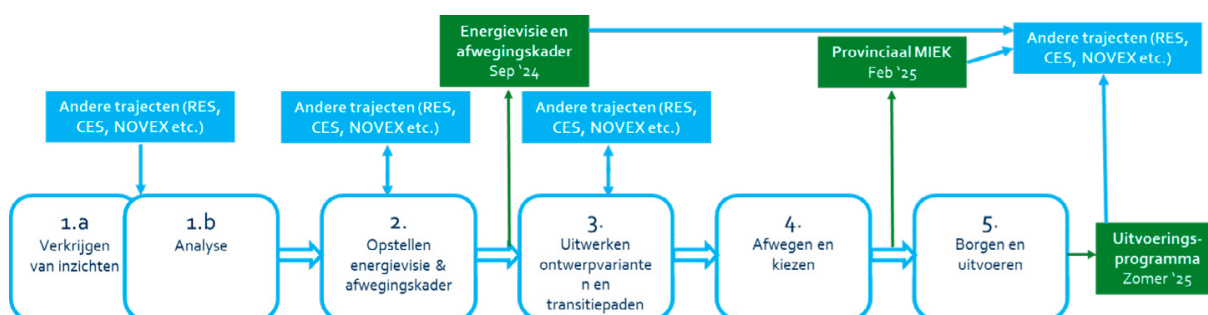
Partij	Rol en verantwoordelijkheden
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van inbreng op lokale en regionale ontwikkelingen in energievraag en -aanbod; • Mede vormgeven aan invulling en keuzes Energievisie en pMIEK (zowel bestuurlijk als ambtelijk); • Doorvertalen van Energievisie en pMIEK naar ruimtelijke plannen en beleid; • Deelname aan projectorganisatie (vertegenwoordiging van gemeenten).
Provincie	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van inbreng op regionale ontwikkelingen in energievraag en –aanbod; • Vaststelling startnotitie, energievisie en pMIEK; • Doorvertalen van Energievisie en pMIEK naar ruimtelijke plannen en beleid in samenhang met andere beleidsterreinen; • Eindverantwoordelijke voor het proces van integraal programmeren; • Deelname aan projectorganisatie.
Liander	<ul style="list-style-type: none"> • Mede-trekker pMIEK-proces; • Leveren inzicht in mogelijkheden en knelpunten in toekomstige energiesysteem o.b.v. (bestaande) analyses, uitwerkingen en/of doorrekeningen van (impact op) het energiesysteem; • Adviseren over de invulling van de energievisie en het pMIEK; • Instemmen startnotitie, energievisie en pMIEK via Taskforce; • Doorvertalen Energievisie en pMIEK naar investeringsplannen; • Deelname aan projectorganisatie.
TenneT/ Gasunie	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren inzicht in mogelijkheden en knelpunten in toekomstige energiesysteem o.b.v. (bestaande) analyses, uitwerkingen en/of doorrekeningen/analyses van (impact op) het energiesysteem; • Adviseren over de invulling van de energievisie en het pMIEK; • Instemmen startnotitie, energievisie en pMIEK via Taskforce Doorvertalen Energievisie en pMIEK naar investeringsplannen; • Deelname aan projectorganisatie.
Waterschappen	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van inbreng op regionale ontwikkelingen in energievraag en –aanbod, specifiek voor vitale functies; • Input leveren voor energievisie & het pMIEK (zowel bestuurlijk als ambtelijk); • Doorvertalen Energievisie en pMIEK naar beleid en plannen.
Betrokkenen uit sectoren (brancheorganisaties, belangenpartijen, sectorale vertegenwoordigers etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van inbreng op regionale ontwikkelingen in energievraag en –aanbod; • Input leveren voor energievisie & het pMIEK (zowel bestuurlijk als ambtelijk); • Doorvertalen Energievisie en pMIEK naar beleid en plannen.
Inwoners	<ul style="list-style-type: none"> • Door het hoge abstractieniveau zal er op het schaalniveau van integraal programmeren geen bewonersparticipatie plaatsvinden. Wel worden inwoners betrokken bij de concrete uitwerking van integraal programmeren op projectniveau, via gemeenten of ruimtelijke procedures; • Inwoners kunnen worden geïnformeerd door middel van communicatie zoals aan de raden wordt verstrekt en/of via publieksinformatie via provinciale site.

Samenhang met andere trajecten en sectoren

Het integraal programmeren kent een sterke inhoudelijke samenhang met een groot aantal trajecten en (sectorale) samenwerkingsgremia. Een greep uit deze trajecten:

- Nationaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK)
- Programma Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI)
- Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)
- Programma Energiehoofdstructuur (PEH)
- NOVEX MRA, NZKG, Schiphol
- Spoor 1 (versnellen) en 3 (slimme oplossingen) van de Taskforce Noord Holland
- Het provinciale 'ruimtelijk voorstel' (voorheen: ruimtelijke puzzel)
- De Verstedelijkingsstrategie van de Metropoolregio Amsterdam
- Het warmtespoor van de Metropoolregio Amsterdam
- De Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord
- De Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

- De Cluster Energiestrategie Noordzeekanaalgebied (CES NZKG)
- De provinciale Cluster Energie Strategie verspreide industrie (pCES of CES 6)
- De Nationale Agenda Laadinfrastructuur: MRA-e (NAL)
- De taskforce netcongestie van de gemeente Amsterdam, Liander, TenneT, en Port of Amsterdam
- Het regionaal programmeren in Amstelland (ESAP)
- Het regionaal programmeren in Haarlemmermeer (ESAP)
- Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ)
- En nog diverse andere trajecten (deze lijst is niet uitputtend)

De projectorganisatie voor het integraal programmeren zoekt ambtelijk actief de verbinding met deze programma's (zie figuur 2): we vragen om input (stap 1) en we nodigen vertegenwoordigers van de programma's uit bij werksessies voor verdere afstemming (stap 2 & 3). Daarnaast zal er in deze iteratie nadrukkelijk gekeken worden hoe de uitkomsten uit de Energievisie en het pMIEK vertaald worden naar andere schaalniveaus en beleidsdomeinen. Hiervoor is het van belang dat zowel bestuurlijk als ambtelijk collega's uit andere beleidsdomeinen aangehaakt en geïnformeerd worden. In het processchema hierboven staat aangegeven in welke fase van het proces deze andere trajecten worden betrokken.

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

The Creative Hub

Haarlem, November 2023

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

H.E. Martina Martínez
BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144685
Harold.martina-martinez@noord-
holland.nl

1 | 3

**Betreft: Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland en
Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland**

Verzenddatum

10 NOV. 2023

Kenmerk

1984647/2134268

Geachte leden,

Uw kenmerk

Wij informeren u graag over het *Uitvoeringsprogramma provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) 1.0 Noord-Holland* en de *Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland* die wij op 7 november jl. hebben vastgesteld.

De provincie, netbeheerders Liander en TenneT en gemeenten werken samen in de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland om de acute netcongestie te verminderen door het versnellen van de geplande uitbreidingen van het elektriciteitsnet en het stimuleren van slimme energie oplossingen bij netcongestie. Daarnaast werken we aan een programmering van het toekomstig regionale energiesysteem zoals door Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen is afgesproken in de overkoepelende interbestuurlijke afspraken Klimaat en Energie ("Schouder aan schouder voor het klimaat") waar het uitvoeringsprogramma en de startnotitie toe behoren.

In juni 2023 is in zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid de eerste ronde integraal programmeren afgerond. Dit heeft vier producten opgeleverd:

- Energievisie Noord-Holland Noord;
- Energievisie Noord-Holland Zuid;
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Noord-Holland Noord (pMIEK NHN);
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Noord-Holland Zuid (pMIEK NHZ).

Hierbij treft u nu het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0. Het uitvoeringsprogramma geeft uitvoering aan de Energievisies 1.0 en de pMIEKs 1.0 van Noord-Holland Noord en Zuid.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De startnotitie is het begin voor de tweede ronde Integraal Programmeren van het energiesysteem in de provincie Noord-Holland. De aanpak betreft heel Noord-Holland.

Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0

Het uitvoeringsprogramma bevat concrete afspraken over de keuzes uit de Energievisies en over de uitvoering van de projecten uit de vastgestelde pMIEKs 1.0. Daarmee zetten we de eerder opgestelde visie en plannen voor het toekomstig energiesysteem om in concrete acties.

Startnotitie pMIEK 2.0

De startnotitie is het plan van aanpak voor de tweede ronde Integraal Programmeren van het energiesysteem in de provincie Noord-Holland. Deze beschrijft hoe het proces en de op te leveren producten er in grote lijnen uit zullen gaan zien.

Daarbij worden de lessen uit de eerste ronde betrokken, hoe de samenwerking tussen de verschillende partijen wordt vormgegeven en hoe ambtelijke en bestuurlijke afstemming en vaststelling van de verschillende producten zal plaatsvinden. Het resultaat van dit proces zal een Energievisie 2.0 en een pMIEK 2.0 zijn.

Bestuurlijke afstemming

Het proces om te komen tot het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 is uitgevoerd in de periode van juli tot en met oktober 2023. Voor het tot standkomen hiervan heeft de provincie met netbeheerders Liander, TenneT en Gasunie samengewerkt. De benodigde inbreng is breed opgehaald door middel van meerdere werksessies met gemeenten, waterschappen, brancheorganisaties, belangenorganisaties en andere stakeholders.

Voorafgaand aan de vaststelling door GS, zijn het uitvoeringsprogramma en de startnotitie in de BO's XL Energieregio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid van respectievelijk 11 en 13 oktober jl. besproken en akkoord bevonden.

Samenhang met andere inzet taskforce om netcongestie op te lossen

De Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland kent drie werksporen:

1. Versnellen van geplande netuitbreidingen (spoor 1)
2. Regionaal programmeren toekomstig hybride integraal energiesysteem en pMIEK (spoor 2)
3. Slimme netoplossingen (spoor 3).

De voorliggende documenten zijn producten uit werkspoor 2 en zijn in nauwe afstemming met de overige werksporen samengesteld.

Over de laatste ontwikkelingen omtrent netcongestie informeren wij u separaat in onze "Voortgangsrapportage beleid energie-infrastructuur Noord-Holland".¹

Aanbiedingsbrief EZK

De vastgestelde versies van het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 zijn ook aangeboden aan de minister van EZK (zie bijlage).

Aanbiedingsbrief Noord-Hollandse gemeenten

De colleges van B&W van alle Noord-Hollandse gemeenten zijn eveneens schriftelijk geïnformeerd over de vaststelling door GS van het uitvoeringsprogramma en de startnotitie (zie bijlage).

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

4 bijlagen

- Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland
- Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland
- Aanbiedingsbrief aan het ministerie van EZK
- Aanbiedingsbrief aan de colleges van B&W

---

¹ Registratienummer 2137662/2137682

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Aan de Noord-Hollandse colleges van B&W

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

H.E. Martina Martínez

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144685

Harold.martina-martinez@noord-holland.nl

1 | 3

Betreft: Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland en Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland

Geacht college,

Wij informeren u graag over het *Uitvoeringsprogramma provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) 1.0 Noord-Holland* en de *Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland*. Wij hebben deze op 7 november jl. vastgesteld.

In het proces om te komen tot deze sturende documenten was de inbreng van uw gemeente van groot belang.

De provincie, netbeheerders Liander en TenneT en gemeenten werken immers samen in de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland om de acute netcongestie te verminderen door het versnellen van de geplande uitbreidingen van het elektriciteitsnet en het stimuleren van slimme energie oplossingen bij netcongestie. Daarnaast werken we aan een programmering van het toekomstig regionale energiesysteem zoals door Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen is afgesproken waar het uitvoeringsprogramma en de startnotitie toe behoren.

In juni 2023 is in zowel Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid de eerste ronde van dit zogeheten integraal programmeren afgerond. Dit heeft vier producten opgeleverd die eerder met uw gemeente zijn gedeeld:

- Energievisie Noord-Holland Noord;
- Energievisie Noord-Holland Zuid;
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Noord-Holland Noord (pMIEK NHN);
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Noord-Holland Zuid (pMIEK NHZ).

Hierbij treft u nu het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0. Het uitvoeringsprogramma geeft uitvoering aan de Energievisie 1.0 en de pMIEKs 1.0 van Noord-Holland Noord en van

Verzenddatum

10 NOV. 2023

Kenmerk

1984647/2134264

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Zuid. De startnotitie is het begin voor de tweede ronde Integraal Programmeren van het energiesysteem in de provincie Noord-Holland.

De aanpak betreft nu heel Noord-Holland; er is geen onderscheid in Noord-Holland Noord en Zuid.

Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0

Het uitvoeringsprogramma bevat concrete afspraken over de keuzes uit de Energievisies en over de uitvoering van de projecten uit de vastgestelde pMIEKs 1.0. Daarmee zetten we de eerder opgestelde visie en plannen voor het toekomstig energiesysteem om in concrete acties.

Startnotitie pMIEK 2.0

De Startnotitie is het plan van aanpak voor de tweede ronde Integraal Programmeren van het energiesysteem in Noord-Holland. Deze beschrijft hoe het proces en de op te leveren producten er in grote lijnen uit zullen gaan zien.

Daarbij worden de lessen uit de eerste ronde betrokken, hoe de samenwerking tussen de verschillende partijen wordt vormgegeven en hoe ambtelijke en bestuurlijke afstemming en vaststelling van de verschillende producten zal plaatsvinden. Het resultaat van dit proces zal een Energievisie 2.0 en een pMIEK 2.0 zijn.

Bestuurlijke afstemming

Het proces om te komen tot het Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 en de Startnotitie pMIEK 2.0 is uitgevoerd in de periode van juli tot en met oktober 2023. Voor de totstandkoming heeft de provincie met netbeheerders Liander, TenneT en Gasunie samengewerkt. De benodigde inbreng is breed opgehaald door middel van meerdere werksessies waar gemeenten, waterschappen, brancheorganisaties, belangenorganisaties en andere stakeholders voor zijn uitgenodigd.

Tot slot, voorafgaand aan de vaststelling door GS, zijn het Uitvoeringsprogramma en de Startnotitie in de BO's XL Energieregio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid van respectievelijk 11 en 13 oktober jl. besproken en akkoord bevonden.

Wij vragen u om de startnotitie onder de aandacht van uw raad te brengen. Hierin wordt aangegeven hoe overheden netbeheerders en andere stakeholders de komende jaren willen verder werken om tot een Energievisie en pMIEK 2.0 te komen. Als u daar prijs op stelt kan de Taskforce Energie-infrastructuur daarbij ondersteunen met een raadsbrief.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen

- Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland
- Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Minister van Klimaat en Energie
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

H.E. Martina Martínez
BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144685
Harold.martina-martinez@noord-
holland.nl

1 | 2

**Betreft: Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland en
Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland**

Excellentie,

Hierbij bieden wij u het *Uitvoeringsprogramma provinciaal
Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) 1.0
Noord-Holland* en de *Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland* aan. Wij
hebben deze op 7 november jl. vastgesteld.

In onze brief¹ van juni 2023 jl. informeerden wij u dat voor zowel
Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid de eerste iteratie integraal
programmeren is afgerond. Dit heeft vier producten opgeleverd:

- Energievisie Noord-Holland Noord;
- Energievisie Noord-Holland Zuid;
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
Noord-Holland Noord (pMIEK NHN);
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
Noord-Holland Zuid (pMIEK NHZ).

Het uitvoeringsprogramma bevat concrete afspraken over de keuzes uit
de Energievisies en over de uitvoering van de projecten uit de
vastgestelde pMIEKs 1.0 van Noord-Holland Noord en van Zuid samen.
Daarmee zetten we de eerder opgestelde visie en plannen voor het
toekomstig regionale energiesysteem om in concrete acties.

De startnotitie is het plan van aanpak voor de tweede ronde Integraal
Programmeren van het energiesysteem in de provincie Noord-Holland.
Deze beschrijft hoe het proces en de op te leveren producten er in
grote lijnen uit zullen gaan zien.

Het resultaat van dit proces zal een Energievisie 2.0 en een pMIEK 2.0
zijn.

---

¹ Kenmerk 1984647/2047047

Verzenddatum

10 NOV. 2023

Kenmerk

1984647/2134262

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Tot slot

In deze nieuwe fase van integraal programmeren verwachten wij een significantie bijdrage te kunnen leveren aan de doorontwikkeling van het integrale energiesysteem van de toekomst. Opnieuw werken wij graag hieraan met u en alle andere partners samen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen

- Uitvoeringsprogramma pMIEK 1.0 Noord-Holland
- Startnotitie pMIEK 2.0 Noord-Holland

AB-voorzitter Lars Voskuil gedreven om samenwerking en gedeeld eigenaarschap OD NHN verder te brengen

Na vijf jaren met Michiel Uitdehaag als voorzitter van het algemeen bestuur (AB), heeft er binnen het bestuur van de OD NHN een wisseling van de wacht plaatsgevonden. Sinds 12 juli 2023 heeft Lars Voskuil, burgemeester van de gemeente Bergen, het spreekwoordelijke stokje overgenomen. Met Lars krijgt het algemeen bestuur een enthousiaste voorzitter in zijn midden met hart voor de doelstellingen en de organisatie. In dit interview meer over zijn drijfveren, ambitie en zijn rol als voorzitter.

Samenwerking als sleutelwoord

Lars heeft al een rijke politieke carrière achter de rug. Zo was hij namens de PvdA gemeenteraadslid en fractievoorzitter in Naarden en Gooise Meren, vervulde hij enkele jaren de functie van Statenlid in de provincie Noord-Holland, en werkte hij als mediator op het gebied van Zorg en Overheid. Daarnaast mag hij zich sinds september 2021 burgemeester van Bergen noemen. Nu voegt hij het voorzitterschap van het algemeen- en dagelijks bestuur van de OD NHN aan zijn loopbaan toe.

Dit betekent niet dat hij het voorzitterschap als 'extraatje' ziet voor op zijn cv. "Ik heb gesolliciteerd vanuit een overtuiging. Ik heb een goed ontwikkeld gevoel van gedrevenheid om me écht ergens voor in te zetten", vertelt Lars. Deze gedrevenheid komt regelmatig voort uit het grote belang voor goede samenwerking, zo laat de kersverse voorzitter weten. "Als je elkaar ergens kan vinden richting een gedeeld doel, moet je dat zeker doen en niet nalaten. Wanneer iedereen het voor zichzelf gaat doen, houd je weinig over."

Vanuit zijn eigen politieke carrière ziet Lars dat de samenwerking tussen opdrachtgevers en OD NHN soms wat minder soepel verloopt. De nieuwe voorzitter denkt dat dit vooral komt, omdat er soms een gevoel van gedeeld eigenaarschap mist. Dat was een van de redenen waarom hij solliciteerde op de functie als AB-voorzitter. "We moeten als gemeenten en bestuurders het gevoel krijgen: de OD NHN is van ons allemaal. De OD is net als elke andere afdeling van de gemeente, alleen werken ze ergens anders. Zonder de expertise van de omgevingsdienst kunnen we namelijk een heel groot deel van ons beleid simpelweg niet uitvoeren. Het is geen kostenpost waar veel geld naartoe gaat, maar juist een investering om op een goede manier beleid te maken én uit te voeren. Dat gevoel van gezamenlijk eigenaarschap en gezamenlijke noodzaak wil ik sterk voor het voetlicht brengen", stelt de voorzitter.

Verder ziet Lars kansen om via de OD NHN de gehele samenwerking binnen Noord-Holland Noord te verbeteren. Lars: "Noord-Holland Noord is niet echt één geheel. Er zijn allemaal verschillende regio's die nog niet optimaal samenwerken, maar er is wel één omgevingsdienst waarin ze samenkomen. Ik vind het interessant om te kijken of we hierin ook stapjes kunnen zetten. We hebben elkaar als regio echt nodig, zeker in het licht van de maatschappelijke opgaven die voor ons liggen.

Dubbele functie

Na een positief sollicitatiegesprek met interim-voorzitter/gedeputeerde Stigter, OD-directeur Foppe en bestuursleden/wethouders Helling (Hoorn) en Slagter (Stede Broec) had Lars opeens twee banen: voorzitter van de OD NHN én burgemeester van Bergen. In theorie zou dit bij een conflict tussen beide partijen tot spanningen kunnen leiden. Toch verzekert de voorzitter dat zijn onafhankelijkheid binnen ons bestuur gewaarborgd blijft. "Ik ben technisch voorzitter, dus ik heb geen stemrecht. Alleen als in het dagelijks bestuur de stemmen staken, mag ik de knoop doorhakken. Die situatie vind ik wel onwenselijk, want ik zit daar met een zekere onafhankelijkheid", vertelt de geboren Amsterdammer geruststellend.

Waardering voor de zaak

De kersverse voorzitter heeft gedurende zijn loopbaan de omgevingsdiensten goed leren kennen en gelooft in de toegevoegde waarde van de diensten. "Er werken hele deskundige mensen, die heel veel kennis en ervaring in huis hebben waar we meer op moeten inzetten", zo spreekt Lars zijn waardering uit. "Ook worden ze vaak ondergewaardeerd, omdat ze iets adviseren wat niet helemaal in de politieke wenselijkheid ligt. Maar ze adviseren natuurlijk gewoon op de wet vanuit hun deskundigheid."

"De omgevingsdiensten kregen ook ineens de volle laag tijdens de stikstofdiscussie. En niet zoals gebruikelijk het Rijk, provincie of gemeenten. Dat was een spannende ontwikkeling. De

omgevingsdiensten werden gezien als bron van het kwaad, terwijl ze stand beleid uitvoeren. Daar moet je als Rijk, provincie of gemeente voor gaan staan. Omgevingsdiensten kunnen zich er namelijk moeilijk tegen verdedigen, omdat ze niet de politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen. “

Tijdens zijn periode als voorzitter wil Lars het sentiment ten opzichte van de OD NHN verbeteren. “Ik hoop dat er door mijn voorzitterschap meer waardering gaat komen vanuit gemeenten die nu nog wat schuchter zijn en het gevoel hebben; de OD NHN is een externe partij. Ook zal ik het zelf niet nalaten om mijn gemeente en oprechte waardering uit te spreken voor alle medewerkers die harstikke goed werk afleveren. In geen enkel rapport wat ik heb gelezen staat dat ter discussie. Dat is echt een compliment dat de medewerkers in hun zak mogen steken”, spreekt Lars zich lovend uit.

Toekomst

En natuurlijk is er nog werk aan winkel. Met de uitkomsten van het rapport van de Commissie van Aartsen en het ingezette interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel wordt de komende jaren gewerkt aan een robuustere omgevingsdienst die een nog stevigere positie kan gaan innemen. “Interessant om deze versterking vanuit mijn rol als voorzitter van dichtbij te volgen. Ik kijk uit naar de komende periode”, besluit de nieuwe voorzitter.

Met Lars Voskuil krijgt de OD NHN een ervaren, enthousiaste bestuurder met ambitie en waardering voor de organisatie en de medewerkers. We wensen Lars heel veel succes en plezier met zijn nieuwe functie!

CONTACT

OD NHN

Tel.: 088-10 21 300
postbus@odnhn.nl

www.odnhn.nl

[Afmelden](#)

Van: Info <info@odijmond.nl>

Verzonden: maandag 16 oktober 2023 14:05

Aan: Nathalie van der Weiden <weidenn@noord-holland.nl>

CC: Secretariaat Beemsterboer <secretariaat.beemsterboer@noord-holland.nl>; Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>

Onderwerp: 1870 - Informeren over besluiten vergadering d.d. 19-7-2023 van het algemeen bestuur Omgevingsdienst IJmond over vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage.

Geachte leden van de Gedeputeerde Staten,

Hierbij ontvangt u als bijlage een brief betreffende de in het onderwerp genoemde locatie/item.

Deze e-mail is onlosmakelijk verbonden aan de bijgevoegde brief. De verzenddatum van deze e-mail is dan ook tevens de verzenddatum van de brief.

Indien u vragen heeft over deze e-mail dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon genoemd in de brief.

Postbus 325
1940 AH BEVERWIJK
T 0251-263863
E info@odijmond.nl
W www.odijmond.nl

DISCLAIMER:

Dit e-mailbericht is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde(n). Wanneer u dit e-mailbericht ontvangt, terwijl het niet aan u geadresseerd is, neem dan contact op met de verzender. Aan dit e-mailbericht en eventueel aangehechte bijlage(s) kunnen geen rechten worden ontleend.

Ga voor meer informatie over Omgevingsdienst IJmond naar <http://www.odijmond.nl>

Een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig?

Provincie Noord-Holland
T.a.v. de Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM
weidenn@noord-holland.nl

Datum 16 oktober 2023
Betreft Informeren over besluiten vergadering d.d. 19-7-2023 van het algemeen bestuur Omgevingsdienst IJmond over vaststelling begroting 2024, begrotingswijziging 2023, jaarverslag en eerste bestuursrapportage.
Kenmerk ODIJ-Z/RHO/SHE/23-1870
Cc secretariaat.beemsterboer@noord-holland.nl; statengriffie@noord-holland.nl
Bijlage Nota van beantwoording zienswijze begroting 2024
Aangepast jaarverslag 2022
Eerste bestuursrapportage 2023

Geachte leden van de Gedeputeerde Staten,

Namens het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst IJmond willen wij u graag op de hoogte brengen van de besluiten die zijn genomen tijdens onze bestuursvergadering op 19 juli 2023. Hierbij informeren wij u over deze besluiten en de bijbehorende documenten.

De volgende besluiten zijn genomen:

Vaststelling van de gewijzigde begroting 2023

De begroting voor het huidige jaar, 2023, is herzien op basis van ontwikkelingen die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet in beeld waren. Onder andere de cao-wijzigingen en de indexatie die door de landelijke inflatie hoog uitvalt. Tevens hebben wij deze herziening gebruikt om veranderingen in de bijdragen van de gemeenten te corrigeren, voorbij voorbeeld uitbreiden over continueren van de dienstverlening. De gewijzigde begroting is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Vaststelling van de begroting 2024

Het algemeen bestuur heeft unaniem ingestemd met de begroting voor het jaar 2024. Hierin zijn alle financiële middelen en uitgaven zorgvuldig afgewogen, met als doel het waarborgen van een effectieve uitvoering van onze taken en het realiseren van onze doelstellingen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de ontvangen zienswijzen over de begrotingen, welke zijn opgenomen in de bijgevoegde nota van beantwoording.

Vaststelling van het jaarverslag 2022 met toevoeging van de ibt paragraaf

Het jaarverslag over het voorgaande jaar, inclusief de paragraaf over integrale bedrijfsvoering en toezicht (ibt), is vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit verslag biedt een overzicht van onze uitvoering en financiële verantwoording in 2022. Hierbij ontvangt u ter kennisname het jaarverslag inclusief ibt paragraaf.

Vaststelling van de eerste bestuursrapportage 2023

De eerste bestuursrapportage over de uitvoering en financiële verantwoording van onze taken tot en met april 2023, is vastgesteld door het algemeen bestuur. Hiermee wordt inzicht gegeven in de voortgang van onze uitvoering en de naleving van de gestelde doelen. In deze rapportage is ook de financiële verantwoording op deze periode opgenomen. Hierbij ontvangt u ter kennisname deze rapportage.

Wij hechten veel waarde aan een goede samenwerking en afstemming met de gemeenten en de provincie. Het is voor ons belangrijk dat u op de hoogte bent van deze besluiten, zodat wij gezamenlijk kunnen streven naar een duurzame en veilige leefomgeving voor de inwoners van de regio IJmond, Kennemerland en de Zaanstreek-waterland.

Mocht u behoefte hebben aan aanvullende informatie over de genomen besluiten of andere zaken met betrekking tot onze organisatie, dan kunt u contact opnemen met mevr. R. Hoes-Hofman.

Namens het algemeen bestuur van Omgevingsdienst IJmond,

J. Zandhuis
directeur

Deelnemers Omgevingsdienst IJmond
T.a.v. raads- en statenleden

Verzenddatum	[kies een datum]	Contactpersoon	Mevrouw R. Hoes
Ons kenmerk		E-mailadres	
Uw kenmerk		Telefoonnummer	
Onderwerp	Reactie zienswijze begrotingen		
Kopie aan			

Geachte leden van de gemeenteraad en provinciale staten,

Het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond heeft de gemeenteraden en de provinciale staten in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op de ontwerp gewijzigde begroting 2023 en de ontwerp-begroting 2024. In verband met de wettelijke verplichting om raden en staten van onze deelnemers actief te informeren sturen wij een overzicht met ontvangen zienswijzen en daarbij onze reactie op onze gewijzigde begroting 2023 en begroting 2024.

IBT jaarverslag

Ons jaarverslag is al in uw bezit. Hierbij mist u nog het jaarverslag van Interbestuurlijk toezicht (IBT). Bijgevoegd het aangepaste jaarverslag inclusief het IBT verslag.

In ons uitvoeringsprogramma en jaarverslag kunt u lezen hoe wij op basis van de begroting invulling geven aan de uitvoering van de aan ons opgedragen taken. De colleges sturen het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag aan de raden en provinciale staten ter informatie.

Zienswijze en reactie

Alle deelnemers hebben de ontwerp-begrotingen geagendeerd in de gemeenteraad, dan wel provinciale staten. Het bestuur van Omgevingsdienst IJmond is verheugd te vernemen dat 12 van de 15 deelnemers een positieve zienswijze hebben gegeven, 2 deelnemers geen zienswijze hebben gegeven en één deelnemer een zienswijze heeft gegeven die gaat over het bijsturen van de dienstverlening. In totaal zijn er 6 inhoudelijke zienswijzen gegeven waarop wij reageren. De inhoudelijke zienswijzen, inclusief onze reactie, zijn bijgevoegd als bijlage.

In de vergadering van 19 juli 2023 heeft het algemeen bestuur van Omgevingsdienst IJmond de gewijzigde begroting 2023 en begroting 2024 ongewijzigd ten opzichte van het ontwerp vastgesteld.

Edam-Volendam	
Zienswijze	Reactie
<p>Op pagina 11 van het accountantsverslag staat ons inziens een (type)fout. Het volgende staat vermeld:</p> <p><i>"In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling 12,0 miljoen aan kosten begroot, tegenover 13,3 miljoen aan werkelijke kosten in 2022. Dit is in totaal een overschrijding van 13,8 miljoen (11%).</i></p> <p><i>Er is echter sprake van een overschrijding van 1,3 miljoen."</i></p>	<p>De zienswijze is voorgelegd aan de accountant:</p> <p><i>"Gemeente Edam-Volendam heeft in haar zienswijze bij de jaarrekening 2022 –terecht-geconstateerd dat ons accountantsverslag een (type)fout bevat op pagina 11. Ons excuus daarvoor, wij hebben dat bij het uitbrengen helaas niet opgemerkt. We constateren gelukkig dat de fout niet de inhoud en boodschap van het verslag raakt en stellen daarom voor -het immers reeds openbaar gemaakte verslag – ongewijzigd te laten. Wij zullen voortaan nog scherper proberen te zijn voor het uitbrengen van ons definitieve verslag."</i></p>

Haarlem	
Zienswijze	Reactie
<p>Gemeente Haarlem geeft de volgende overwegingen:</p> <p>a. de eventuele financiële gevolgen van de nieuwe Omgevingswet binnen de begroting te verwerken en afspraken te maken met het Rijk over compensatie van de structurele en/of incidentele kosten;</p> <p>b. ODIJ in haar meerjarenbegroting nog geen rekening heeft (kunnen) houden met de nieuwe Wet gemeenschappelijke regeling en de eventuele financiële consequenties die hiermee samenhangen;</p> <p>c. aandacht heeft voor de financiering (ook op langere termijn) in relatie tot de dienstverlening, indexering/kostenontwikkeling en bijdragen van de GR partners.</p>	<p>Ad. a.</p> <p>De financiële gevolgen worden in de volgende begrotingen verwerkt en via het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel worden door gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en het Rijk mogelijk nadere afspraken gemaakt over compensatie van kosten.</p> <p>Ad. b.</p> <p>Als de Wgr financiële consequenties heeft verwerken we deze in de begroting(en).</p> <p>Ad. c.</p> <p>Deze kosten hebben de volle aandacht, mede in relatie tot het Interbestuurlijk programma en de dienstverlening in de gemeenten.</p>

Heemskerk	
Zienswijze	Reactie
<p>a. Er zijn zorgen over de invulling en de kosten van het takenpakket en het risico van de transitie van provincie naar de gemeenten.</p> <p>b. Er wordt aandacht gevraagd voor de complexiteit van de stukken, waarbij de nadruk ligt op de transparantie, het doel van de GR en het overzicht.</p>	<p>Ad. a en b.</p> <p>De wijziging van de gemeenschappelijke regeling, de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de uitwerking van het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel wordt het komende jaar uitgewerkt in een nieuwe gemeenschappelijke regeling waarin deze aandachtspunten worden meegenomen. In het traject om te komen tot</p>

	een nieuwe GR heeft de bekostiging en de complexiteit de aandacht. De opmerkingen m.b.t. de complexiteit en transparantie van de stukken nemen wij mee in een andere opzet voor de stukken van 2024.
--	--

Purmerend	
Zienswijze	Reactie
Over de voorgaande begrotingen van 2022 en 2023 hebben wij een zienswijze ingediend over de wijze waarop de bijdrage voor de uitvoering van de bodemtaken was bepaald. In de ontwerpbegroting 2024 vindt de bijdrage voor de uitvoering van de bodemtaken niet meer plaats op basis van inwonersaantallen, maar op basis van verwachte taakinzet. Dit is een eerlijkere en transparantere berekeningswijze en daar zijn we tevreden over.	Wij spreken onze dank uit voor deze positieve reactie.

Waterland	
Zienswijze	Reactie
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wijzigt het bevoegd gezag van VTH bodemtaken. Op dit moment voert de Omgevingsdienst deze taken namens de provincie Noord-Holland uit en zijn daar voldoende financiële middelen voor beschikbaar. Binnen de Raad leven echter zorgen over het uitblijven van financiering voor deze taken vanuit het Rijk, wanneer deze overgedragen worden naar de gemeente.	De zorgen van de raad worden gedeeld. De begroting is opgesteld op basis van de verwachte uitvoering per gemeente. Via het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel worden door gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en het Rijk mogelijk nadere afspraken gemaakt over compensatie van kosten.

Zandvoort	
Zienswijze	Reactie
<p>a. Dat het college met ODIJ nadere afspraken maakt over het verbeteren van de dienstverlening op de taken toezicht, handhaving en vergunningverlening door daartoe binnen 6 maanden een plan van aanpak aan de raad voor te leggen. Specifiek door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met indieners van aanvragen voor een omgevingsvergunning een intakegesprek te houden zodat in geval van ontbrekende gegevens, meteen actie genomen kan worden met als doel lange doorlooptijden te voorkomen en de service aan aanvragers te verbeteren. - Het aantal van rechtswege verleende vergunningen door overschrijdingen van 	<p>Ad. a.</p> <p>De afgesproken dienstverlening met gemeente Zandvoort wordt door de omgevingsdienst geleverd. Er is in ruim een jaar tijd slechts één vergunning van rechtswege verleend. Door de portefeuillehouder is toegezegd aan de gemeenteraad dat er een voorstel door de omgevingsdienst wordt opgesteld om de dienstverlening uit te breiden. Dit voorstel voor uitbreiding wordt voorgelegd door het college aan de raad. De financiële gevolgen hiervan kunnen nog niet worden meegenomen in de begroting voor 2024.</p> <p>Ad. b.</p> <p>De omgevingsdienst heeft inzichtelijk welke taken worden uitgevoerd voor de Formule 1.</p>

<p>wettelijke termijnen door ODIJ, naar nul te reduceren.</p> <p>b. met ODIJ moet nog gesproken worden over het voortzetten van de financiering en (extra) inzet ten behoeve van de Formule 1;</p> <p>c. de eventuele financiële gevolgen van de nieuwe Omgevingswet binnen de begroting te verwerken en desgewenst met het rijk afspraken te maken over compensatie van structurele en/of incidentele kosten;</p> <p>d. ODIJ in haar meerjarenbegroting nog geen rekening heeft (kunnen) houden met de nieuwe Wet gemeenschappelijke regeling en de eventuele financiële consequenties die hiermee samenhangen;</p> <p>e. aandacht heeft voor de financiering (ook op langere termijn) in relatie tot de dienstverlening, indexering/kostenontwikkeling en bijdragen van de GR partners.</p>	<p>De uitvoering van deze taken voor 2024 en 2025 wordt afgestemd met het college van Zandvoort.</p> <p>Ad. c, d en e.</p> <p>De financiële gevolgen zullen in de volgende begrotingen worden verwerkt en via het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel worden door gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en het Rijk afspraken gemaakt over compensatie van kosten.</p>
---	--

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond,

J. Zandhuis
Directeur

Jaarverslag 2022

1	Voorwoord Bert Pannekeet	3	8	Verplicht energielabel C of beter voor kantoorpanden	39
2	Voorwoord Brigitte van den Berg	6	9	Europese JTF-subsidie: vliegwiel duurzame ontwikkelingen IJmond	41
3	VTH-taken uitgelicht	9	10	Wet Open Overheid	43
3.1	Beverwijk	10	11	Sociaal jaarverslag	45
3.2	Heemskerk	10	11.1	Bedrijfsvoering en personeel	46
3.3	Uitgeest	11	11.2	Opleiding en ontwikkeling	47
3.4	Velsen	12	11.3	Externe ontwikkelingen	47
3.5	Bloemendaal	14	11.4	Eigenrisicodrager WGA en ZW	48
3.6	Haarlem	14	12	Financieel jaarverslag	49
3.7	Heemstede	14	12.1	Mooie resultaten in een bevlogen jaar	50
3.8	Zandvoort	16	12.2	Controle jaarrekening door accountant	51
3.9	Edam/Volendam	16	12.3	Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	51
3.10	Landsmeer	16	12.4	De resultaten van ons programma	52
3.11	Oostzaan	16	12.5	Begrotingsrechtmatigheid	53
3.12	Purmerend (Beemster)	17	12.6	Resultaatbestemming	53
3.13	Waterland	17	12.7	Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	53
3.14	Wormerland	17	12.8	Toelichting gerealiseerde baten en lasten	56
3.15	Werkzaamheden werkgebied-breed	19	12.9	Nagekomen baten en lasten	58
3.16	Cijfers toezicht en handhaving	24	12.10	Onvoorzien	58
4	Stikstofcrisis: einde nog niet in zicht	30	12.11	Toelichting op de overheadkosten	58
5	Waterstof: IJmond in transitie	32	13	Interbestuurlijk toezicht	59
6	ODIJmond blijft ook in 2023 scherp op ondermijning	35	13.1	Uitvoering en handhaving	60
7	Controles op naleving Alcoholwet: jonge testkoper als geheim wapen	37	13.2	Management rapportage: Kwaliteitscriteria zelfevaluatie	61
			13.3	Uitvoeringskader	79

1 Voorwoord Bert Pannekeet

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van onze dienst. Ik kan wel zeggen een bewogen jaar. De veelheid aan thema's om te komen tot een veilige, schone en duurzame leefomgeving staan hoog op de politiek-bestuurlijke agenda.

Thematiek in 2022 en verder

Inhoudelijk speelde er in 2022 een aantal belangrijke thema's zoals het stikstofdossier in relatie tot bouwinitiatieven, PFAS in bodem, Zeer Zorgwekkende Stoffen, de energiecrisis en specifiek in de IJmond het dossier Tata Steel. Ingewikkelde en complexe dossiers. Ik kan niet anders dan tevreden terugkijken naar 2022 waarin we onze deelnemers; onze gemeenten en provincie Noord-Holland op de vele thema's adequaat hebben kunnen ondersteunen en adviseren. Thema's als duurzame ontwikkeling, energiebesparing, gezondheid, schone en veilige leefomgeving zullen de komende jaren onze agenda blijven dicteren.

Organisatie ontwikkelingen

Wij kunnen onze werkzaamheden alleen maar uitvoeren dankzij de inzet van onze mensen. In 2022 hebben wij in een zeer onrustige arbeidsmarkt ons personeelsbestand op peil kunnen houden. In 2019 hebben wij het begrip zelforganisatie geïntroduceerd waarbij de verantwoordelijkheden laag in de organisatie zijn belegd. Onze kernwaarden

als enthousiasme, respect, vertrouwen, lef, contact en innovatie zijn belangrijke uitgangspunten en staan voor de manier waarop we met elkaar en met alle externe partijen omgaan. Onze medewerkers ervaren eigenaarschap en zijn zeer betrokken. In 2022 hebben wij een tevredenheidsonderzoek onder onze medewerkers laten uitvoeren. De arbeidssatisfactie is 84% terwijl het landelijk gemiddelde op 68% ligt. Cijfers waar we trots op zijn en die we vast willen houden en waar mogelijk nog verder willen verbeteren.

Databeheer onmisbaar

Databeheer is niet meer weg te denken bij de uitvoering van ons werk. De vele gegevens die we dagelijks ophalen worden in onze systemen geregistreerd en worden opgeslagen in ons geografisch informatiesysteem. Deze tool is voor onze collega's die zich bezig houden met ruimtelijke ontwikkelingen onmisbaar. Informatie op het gebied van bodem, geluid, veiligheid, lucht, gevaarlijke stoffen zijn met één druk op de knop op te halen vanuit ons systeem. In 2022 zijn wij ook gaan werken

Bert Pannekeet, directeur ODIJmond

met Power BI, een tool waarmee we eenvoudig verbinding maken met al onze gegevensbronnen zodat we informatie-gestuurd en op basis van analyses onze inzet op het gebied van toezicht en handhaving gericht capaciteit kunnen inzetten.

Kostenbeheersing en subsidies energietransitie en klimaatakkoord

De lasten in de begroting van ODIJmond bestaan voor ongeveer 87% uit personele en voor ongeveer 13% uit materiële lasten. Onze huisvestinglasten zijn laag, wij maken gebruik van open source automatiseringsoplossingen en wij zijn in staat om middelen vanuit provincie, Rijk en Europa naar ons toe te trekken. Zo hebben wij in 2022 gemeenten ondersteund met het provinciaal Energiebesparingsakkoord waardoor wij ruim één miljoen euro voor energiebesparingsprojecten beschikbaar hebben gekregen voor de uitvoering en in het verlengde hiervan nog eens ruim één miljoen euro van het Rijk. Ook hebben wij voor de IJmond diverse [Spuk¹](#) gelden voor verbetering van luchtkwaliteit binnengehaald en hebben wij de aanvraag en een deel van de uitvoering van het project [Join Transition Fund²](#) – een fonds van 58,5 miljoen euro – gecoördineerd. Het is gebleken dat gemeentelijke samenwerking op deze dossiers zeer lonend is.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/belastinginkomsten-en-specifieke-uitkeringen-gemeenten-en-provincies/specifieke-uitkeringen-sisa-gemeenten-en-provincies>

² <https://www.odijmond.nl/projecten/just-transition-fund-ijmond/>

Omgevingsdienst IJmond academie

Al vanaf 2002 hebben wij een eigen academie. Ook toen, in 2002, merkten wij al dat kennis op het gebied van milieuvraagstukken schaars was en hebben wij besloten een eigen academie op te richten. Hier worden zijinstromers en schoolverlaters opgeleid tot in eerste instantie milieu-inspecteur. De opleiding wordt verzorgd door onze eigen medewerkers. Nu, twintig jaar later, zijn een paar honderd mensen door ons opgeleid. Collega-organisaties weten ons te vinden en sturen mensen naar onze opleiding. In 2022 zijn wij weer gestart met een enthousiaste groep zijinstromers. Het is leuk om te zien dat veel van deze cursisten binnen onze organisatie hun weg hebben gevonden en zijn doorgegroeid. Op dit moment werken er nog 50 medewerkers bij ons die ooit zijn gestart op onze opleiding.

Bouw en woningtoezicht toezicht en opleiding

In de aanloop naar het inwerking treden van de Omgevingswet en anticiperend op de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WkB) hebben de gemeenten Beverwijk en Heemskerk een groot deel van hun bouw- en woningtoezichttaken in 2022 ondergebracht bij onze dienst. Ook voor deze taak zijn wij een opleidingstraject gestart waar op dit moment een zestal medewerkers bouwkundig wordt opgeleid. Een dergelijk traject geeft

energie, nieuwe inzichten en beweging in onze organisatie, een organisatie waar je deel van uit wilt maken.

Toekomstige ontwikkelingen

In dit jaarverslag kunt u lezen wat wij in 2022 hebben uitgevoerd. Veel van deze onderwerpen bepalen ook de komende jaren de agenda bepalen. Duurzame ontwikkeling, schone leefomgeving en gezondheid zijn onderwerpen die de afgelopen jaren steeds vanzelfsprekender en dominantier zijn geworden. Voor mij persoonlijk is 2022 het laatste volledige werkjaar geweest. Op 1 juni 2023 neem ik afscheid als secretaris-directeur van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). Ik laat een stabiele en dynamische organisatie achter met zeer betrokken medewerkers. ODIJmond is klaar voor de toekomst.

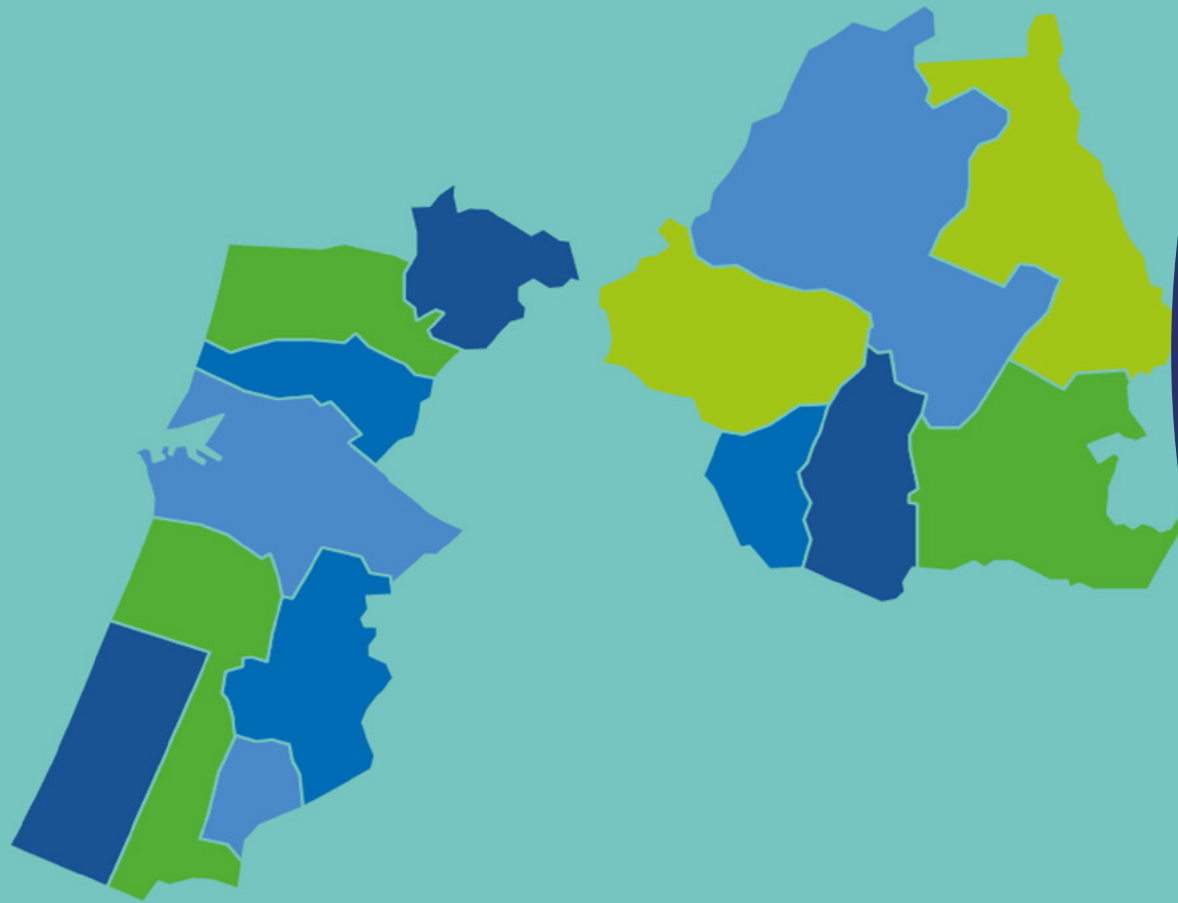
Bert Pannekeet

Directeur

Werkgebied Omgevingsdienst IJmond

2 Voorwoord Brigitte van den Berg

Brigitte van den Berg, voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur ODIJmond

---

Spannende regio vraagt om kritische en creatieve omgevingsdienst

---

Ik kijk met een goed gevoel terug op mijn eerste vergadering bij ODIJmond. Natuurlijk fijn om alle collega's in de regio te leren kennen, maar vooral de grote belangstelling van de medewerkers die daarbij aanwezig waren, trof me. Ze waren oprecht benieuwd naar hun nieuwe bestuur, wilden graag kennismaken en laten zien waar ze mee bezig zijn. Het tekent deze club: proactief, alert, nieuwsgierig en op zoek naar verbinding. Nu, een half jaar later, houdt die eerste indruk nog steeds stand. Ik prijs me gelukkig met zo'n leuke en bevlogen groep mensen.

Regio vooruit helpen met gedegen en actuele kennis

Een groene, gezonde en veilige regio. Dat is het kerndoel van ODIJmond. Het klimaat en de bewoners vragen daar om. De eisen worden dan ook terecht steeds hoger. Nu vindt de een dat het wel losloopt met het klimaat en wil de ander alles in regels en richtlijnen vangen, maar het gaat ons om echt praktische oplossingen. We willen als ODIJmond de regio vooruit helpen met gedegen en actuele kennis. Zonder een continu opgeheven vingertje. We zijn verguld met de inzet van het bedrijfsleven en duurzame initiatieven als GreenBiz IJmond, de verschillende lokale Energie Corporaties en Energiecoaches die concrete stappen zetten voor energiebesparing. Maar we moeten ook dankbaar zijn voor bewonersclubs

rondom Schiphol en Tata Steel, die al jaren op allerlei deuren kloppen om overlast en gezondheidsschade aan te kaarten. Mede dankzij hen wordt thans hard gewerkt aan een meer duurzame staalproductie waar je zonder gezondheidsschade naast kunt wonen en aan minder overlast van vliegtuigen. Logisch dat bedrijven wat uitstoot en overlast betreft vaak de volledige ruimte nemen die vergund is, maar soms is die ruimte te groot. Stap voor stap moeten we de leefomgeving schoner maken. We blijven er bovenop zitten, en nemen niets voor lief.

Nieuwe vormen van energie

We staan voor de gigantische opdracht om op tijd over te schakelen op nieuwe vormen van energie. Dat vereist behoorlijk wat creativiteit. Want je kunt windmolens plaatsen, maar dan moet er ook een transformatorstation komen. Dat verhoogt weer de geluidsbelasting, zodat het trafostation moet worden ingepakt. Je kunt een afzuiginstallatie optuigen om stof af te vangen, maar ook dat brengt geluidsoverlast met zich mee. En nog zoiets: hoe kunnen we woningen bouwen tijdens een stikstofcrisis? Om nog maar niet te spreken over de extra taken die we op ons bordje krijgen door de nieuwe Wet open overheid (WOO), de ICT-aanpassingen vanwege een toenemende ondersteuningsvraag in (zaak)systemen en

de waterstofrouteplanning. Deze en talloze andere complexe vraagstukken moeten we samen, graag met wat meer gespecialiseerde medewerkers, op zien te lossen. Dit is nu eenmaal een spannende regio. Zware industrie, havenactiviteiten, agrarische bedrijvigheid, transport en visserij liggen pal naast Natura-2000-gebieden, drinkwatervoorzieningen en woon- en recreatieterrainen. Er is eenvoudigweg geen ruimte om fouten te maken.

Zelf de nodige duurzame oplossingen bedenken

Bedrijven doen steeds meer een beroep op ons voor advies over de mogelijkheden om op groene energie over te stappen. Maar bedenken ook zelf de nodige duurzame oplossingen. Onlangs is Bussines Docks Beverwijk begonnen met het vergroenen van het bedrijfsterrein. Kijk, dat vind ik belangrijk, want het gaat mij niet alleen om 'groene' energie, maar ook om een letterlijk groene omgeving. Niets dan lof voor duurzaamheidsinitiatieven, maar als dat tot gevolg heeft dat alles moet worden ingepakt, ontstaat er een grote grijze massa van kleurloze gebouwen en pijpen. Daar word je toch niet vrolijk van?

Vandaar onze ambitie om van de IJmond letterlijk en figuurlijk de groenste maakindustrie-regio van Europa te maken. Een nobel streven dat gelukkig door steeds meer mensen wordt omarmd.

Betrokken, creatieve en kritische omgevingsdienst

Ik merk dat de ODIJmond bij velen goed bekend staat als sterke, initiatiefrijke en volhardende organisatie. Heel fijn! Dat is voor een belangrijk deel te danken aan directeur Bert Pannekeet. Op zijn initiatief werd ODIJmond een zelforganiserende organisatie waarbij alle medewerkers verantwoordelijkheid dragen waardoor iedereen in de organisatie alert, creatief, coöperatief en daadkrachtig is. Precies wat dit gebied met alle complexe opdrachten nodig heeft: een betrokken, creatieve en kritische omgevingsdienst in een spannende regio. Namens het gehele bestuur van ODIJmond dank ik Bert voor zijn inzet, voor zijn inspiratie, open houding en stevige rol als sparringpartner. Hij laat een prachtige organisatie achter voor zijn opvolger!

Brigitte van den Berg

Bestuursvoorzitter

3

VTH-taken uitgelicht

3.1 Beverwijk

3.1.1 Afval – Centrumgebied Beverwijk

In 2021 heeft ODIJmond na meerdere afvalklachten, op verzoek van gemeente, verscherpt toezicht gehouden in het centrumgebied van Beverwijk. De klachten gingen veelal over de opslag van bedrijfsafval. In een gebied waar onder andere meer woningen worden gebouwd nam de overlast toe in combinatie met personen die rondhingen in het betreffende gebied. Deze klachten zijn goed opgelost in samenwerking met de wijkagent, handhaving gemeente Beverwijk en de beleidsmedewerkers.

Helaas is in 2022 de overlast afkomstig van afval niet verdwenen in het centrumgebied, maar teruggekomen in een ander deel van het centrum. Aan het einde van de Breestraat en het Beverhof bevinden zich diverse horecabedrijven. Deze bedrijven beschikken allemaal over een afvalcontract, maar kunnen de afvalcontainer veelal niet op een correcte manier opslaan voordat de containers worden geledigd, vanwege ruimtegebrek. Na diverse langdurige inspectietrajecten zijn er kleine successen behaald. Enkele zwerfvende containers zijn verwijderd en klachten zijn weggebleven in de laatste twee maanden van het jaar. In januari en februari 2023 zijn echter opnieuw vragen van ondernemers in het centrumgebied gekomen over

waar zij hun afvalcontainer moeten laten. Voor ondernemers gevestigd aan de Breestraat of de zijstraten zoals de Begijnenstraat is het veelal een grote opgave om een bedrijfsafvalcontainer te stallen.

In verband met hygiëne is het vrijwel nooit wenselijk om de container in het eigen pand te bewaren en voor de gevel op straat verhoogt ook de aantrekkelijkheid niet voor het winkelend publiek. Als gevolg hiervan vragen ondernemers steeds vaker bij de HVC of gemeente Beverwijk om de mogelijkheid om tegen betaling te mogen storten op de ondergrondse containers. Helaas wordt dit vrijwel altijd afgewezen en worden zij naar ODIJmond verwezen voor een oplossing. De oplossing ligt echter niet binnen de macht van ODIJmond waardoor de bedrijven niet worden geholpen. ODIJmond kan geen toestemming geven voor storten op ondergrondse containers terwijl dit vaak wel gewenst is.

3.1.2 Geluidoverlast laden en lossen

In het najaar van 2022 kregen wij meerdere klachten op diverse locaties over geluidsoverlast afkomstig van laden en lossen bij supermarkten. Bewoners ervoeren de overlast vóór zeven uur 's ochtends. Na contact met diverse transporteurs die de winkels bevoorraden, zijn de klachten beëindigd. Als reden voor de overlast werd er vrijwel

constant aangegeven dat door het personeelsgebrek er langere routes gereden moesten worden en er ook vroeger moest worden begonnen met leveren.

3.1.3 Riwald

December 2022 is gestart met de milieucontrole bij het bedrijf Riwald metaalrecycling. De aanleiding hiervoor is de nieuwe omgevingsvergunning milieu. Samen met inspectie Leefomgeving & Transport is een controle uitgevoerd. De controle loopt nog door in 2023. Riwald is een bedrijf dat onder het bevoegd gezag van provincie Noord-Holland valt.

3.1.4 Bazaar

2022 en 2023 staan in het teken om stook- en koelinstallaties aantoonbaar veilig te laten functioneren. Niet alle installaties doorstaan de herkeuring en moeten voorafgaand aan goedkeuring aangepast worden.

3.2 Heemskerk

3.2.1 Programma Veilig Buitengebied

Gemeente Heemskerk neemt deel aan het modulair "Programma Veilig Buitengebied". Het doel van het modulaire "Programma Veilig Buitengebied" is om het buitengebied weerbaar te maken om te voorkomen dat schuren, loodsen en bedrijfsgebouwen

door criminelen in gebruik worden genomen ten behoeve van de productie van drugs. Binnen dit programma heeft in 2022 een eerste integrale actiedag plaatsgevonden (Rijksstraatweg & Duinrand). Hierbij is onder andere illegale bewoning aangetroffen en is vanuit ODIJmond een aantal milieuovertredingen geconstateerd. Het project krijgt een verder vervolg 2023.

Terugkomende klacht geur van een tankstation. Met behulp van FLIR-camera met *optical gas imaging*³ hebben wij kunnen aantonen dat er continue emissie vanuit de ontluchtungsleidingen van de tank plaatsvond, zonder dat er werd getankt. Dit werd verergerd wanneer de ondergrondse tank bevoorrad werd. Na aanschrijving, waarbij foto's van de continue emissie zijn gedeeld, heeft het tankstation een aanpassing gedaan met een vacuümdrukklep om emissie te voorkomen, dan wel te beperken. Er zijn sindsdien geen klachten meer geweest.

Er heeft een LPG-controle op externe veiligheid plaatsgevonden bij een tankstation in Heemskerk. Hieruit zijn enkele overtredingen voortgekomen. De meeste overtredingen zijn inmiddels beëin-

digd, maar het traject loopt nog. Voor een ander LPG-tankstation in Heemskerk is dit jaar de ontmanteling/sanering gestart.

3.3.2 Overlast Haydnplein

Op verzoek van gemeente Heemskerk is een geluidsonderzoek uitgevoerd in en bij woningen aan het Haydnplein in Heemskerk. Het doel is onderzoeken wat de geluidsinvloed in de woningen en op de balkons is als gevolg van activiteiten van Jumbo en de geluidsproductie van het parkeerterrein.

Aanleiding daarvoor was dat bewoners van het appartementencomplex hinder ondervinden van met name laad- en losactiviteiten van de Jumbo en bewoners geven aan dat na de herprofilering van het parkeerterrein meer geluidshinder wordt ondervonden.

In de aanloop naar het plaatsen van de geluidsmeters is vooraf een gesprek geweest met bewoners. In dit gesprek is het belang van onderzoek en de uitvoering van het onderzoek uitgelegd. Een van belangrijkste punten, het plaatsen van meerdere meters (minimaal zes) bij bepaalde

woningen, is niet gelukt. In de periode van 15 tot 19 december 2022 zijn bij twee woningen geluidsmeters geplaatst. Uit de geluidsoptnamen is gebleken dat bij een woning het geluidsniveau niet beïnvloed wordt door geluid dat komt van het parkeerterrein of van de activiteiten van Jumbo. De meetgegevens van deze woning zijn daarom niet verder geanalyseerd. Het resultaat is dat van een woning meetgegevens geanalyseerd zijn, dat is onvoldoende om het rapport als representatief te beschouwen.

Jumbo is aangeschreven op het laden en lossen in de nachtperiode wat niet is toegestaan op grond van opgelegde maatwerkvoorschriften en akoestisch onderzoek.

3.3 Uitgeest

3.3.1 Ondernijning

In 2022 hebben wij een deel van het bedrijventerrein, 62 panden, geanalyseerd in het kader van ondernijning. De betrokken partners waren gemeente, politie en een ondersteunend analist van het [RIEC](#)⁴. In 2023 geven wij hier verder vervolg aan. Van de 62 onderzochte panden zijn

³ De FLIR optical gas imaging (OGI) cameras zijn ontworpen om de stoffen methane, propane, butane en andere hydrocarbon gaslekken te kunnen zien en detecteren.

⁴ <https://www.riec.nl/> Regionaal Informatie- en Expertise Centra (RIEC) richt zich met het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC) zich op de bestrijding van ondernijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondernijning.

er vier aangewezen als vermoedelijke locatie waar ondermijnende activiteiten plaatsvinden. Vijf andere panden waren niet direct aan ondermijning gerelateerd, maar krijgen nog een andere vorm van interventie. Van acht panden was in zijn geheel niets bekend. De integrale controles naar aanleiding van de scan zullen later dit jaar worden uitgevoerd. De monocontroles (die alleen door ODIJmond worden uitgevoerd) worden begin 2023 uitgevoerd.

3.3.2 Controles op gevaarlijke stoffen

Vanuit toezicht worden bedrijfscontroles uitgevoerd. Bij drie bedrijven heeft dit geleid tot controles waarbij veel overtredingen en/of overtredingen met betrekking tot de opslag van gevaarlijke stoffen zijn voortgekomen. Er zijn respectievelijk negen, 21 en 32 overtredingen geconstateerd bij deze bedrijven. De trajecten met negen en 21 overtredingen is bijna afgerond, op een enkele overtreding na. Het traject met 32 overtredingen gaat over in een dwangsom voor nog 2/3 van de overtredingen. Ten dele is dit te wijten aan grote aanpassingen die gedaan moeten worden aan de opslagkluisen voor gevaarlijke stoffen en bijbehorende levertijden. De bedrijven zijn wel alle goed in beweging naar herstel.

3.3.3 Controle veiligheid tankstation

Bij een tankstation in Uitgeest hebben wij als pilot

een controle uitgevoerd bij een tankstation dicht bij woningen. Uit deze controle bleek dat er teveel emissie plaatsvond uit de ontluichtingsleidingen tijdens het leveren van brandstof aan de tanks. Ook waren de ontluichtingsleidingen te laag geplaatst waardoor deze uitmondde nabij een raam van een woning. Het bedrijf is aangeschreven, traject loopt nog.

3.3.4 Horeca controles

Een café in Uitgeest aangeschreven op het veranderen van de bedrijfsvoering naar restaurant zonder melding en getroffen voorzieningen. Dit leidde tot klachten in de omgeving. Het bedrijf heeft de aanpassingen uiteindelijk doorgevoerd en de overlast voor de omgeving is hiermee beëindigd.

3.3.5 Geluidsoverlast

Er zijn meerdere geluidsklachten geweest in Uitgeest, waaronder opnieuw de KPN-toren. Alle overlastgevende bedrijven hebben aan onze verzoeken voldaan en de overlast voor de omgeving beëindigd door aanpassingen te doen.

3.4 Velsen

3.4.1 Datalogger, geluidsoverlast, externe veiligheid en APV

Voor de gemeente Velsen hebben we in 2022 achttien dataloggers geplaatst. Deze datalogger

registreert de afgegeven warmte van een stookinstallatie. Mede hierdoor kan er een analyse worden gemaakt om energie (gas) te besparen.

We hebben diverse klachten ontvangen van omwonende die hinder ondervonden van een plaatselijke snackbar. De klachten bestonden uit geur, geluid en horizonvervuiling (uitzicht werd belemmerd). In goede samenwerking met gemeente Velsen hebben wij ervoor gezorgd dat de klachten ophielden. Deze goede samenwerking is ook met het rioolbeheer van gemeente Velsen. Er is contact geweest vanwege het springen van een persleiding op de Amsterdamseweg te Velsen-Zuid. Hierdoor konden wij adequaat reageren en zorgen dat de eigenaar van deze leiding het probleem liet stoppen.

In het werkgebied was een oplaadpunt voor elektrische deelscooters gevestigd in een loods. Omwonende maakte zich zorgen, vanwege recente gebeurtenissen met lition-ion accu's. Welke door zelfontbranding haast niet te blussen is. Wij hebben diverse milieucontroles uitgevoerd en ervoor gezorgd dat de omgeving weer veilig werd. Overigens is het bedrijf nu niet meer gevestigd in Velsen-Noord.

In de nachtelijke uren van het weekend controleren wij de horecagelegenheden op onder andere (har-

de) muziek. Dit doen we informatie gestuurd, op basis van klachten en door signalen van de politie.

3.4.2 Averijhaven

In 2022 is gestart met de ontmanteling van de Averijhaven. Eind 2022 is uiteindelijk 754.271 m³ zwaar verontreinigd baggerspecie afgevoerd naar de Slufter. De Slufter is een 250-hectare groot depot voor verontreinigd baggerspecie in het zuidwestelijk deel van de Maasvlakte.

De Totale diepte in de Averijhaven waartoe gebaggerd is –18m NAP. Er is restverontreinig achtergebleven onder de –18m NAP. Het was niet mogelijk om de baggerspecie verder te verwijderen in verband met de stabilisatie van de ringdijk en de “opbarst” risico's van de bodem in de Averijhaven.

In het goedgekeurde ontmantelingsplan is hier rekening mee gehouden. Eind 2022 zijn afspraken gemaakt over de rest verontreinig. Deze zijn vastgelegd in het goedgekeurde nazorgplan. De gebruiksbeperkingen, nazorgmaatregelen en verplichtingen zijn in het nazorgplan beschreven. De maatregelen en verplichtingen zijn gericht op het “niet verder verspreiden” van de achtergelaten restverontreiniging. Eind 2022 heeft Rijkswaterstaat ook een verzoek bij ons ingediend voor een gedeeltelijke intrekking van de omgevingsvergunning. De Averijhaven valt onder bevoegd gezag van provincie Noord-Holland.

3.4.3 Pelt & Hooykaas

Traject 1

Er liep een handhavingstraject voor het niet naleven van een verwaarloosbaar bodemrisico bij de opslag van staalslak. Uit de voorgeschreven grondwatermonitoring eind 2021 is gebleken dat Vanadium, een gidsstof voor emissie van staalslak, is aangetroffen in een deel van de peilbuizen van Pelt en Hooykaas. Hierop hebben wij het bedrijf aangeschreven. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het intrekken van de dwangsom en het verzoek een verandering van de omgevingsvergunning aan te vragen. De verandering van de omgevingsvergunning wordt februari 2023 verwacht.

Traject 2

Sinds 2021 liep nog een handhavingstraject voor het voorgeschreven grondwatermonitoringsplan. Het aangeleverde plan voldeed niet aan de opgestelde voorwaarde om door ons definitief te worden vastgesteld. Het bedrijf is opnieuw in de gelegenheid gesteld om het grondwater-monitoringsplan aan te vullen. Inmiddels is gebleken dat uit grondwatermonitoringsgegevens van Harsco / Tata Steel de ZZS stof chroom IV in het grondwater is aangetroffen. Wij zijn voornemens deze stof alsnog toe te voegen in het nog vast te stellen grondwatermonitoringsprogramma van Pelt & Hooykaas. Wij hebben met het plan van aanpak op basis van het aanvullend onderzoek ingestemd.

Voor het meenemen van Chroom III en VI in het programma zal een nadere eis worden gesteld.

Traject 3

Juni 2022 zijn wij een traject gestart gericht op de activiteiten die buiten plaatsvinden en mogelijke stofemissies veroorzaken. Tijdens de uitgevoerde inspecties zijn er geen tot weinig stofemissies waargenomen. Voorafgaand aan deze controles heeft in mei 2022 ook een drone inspectie plaatsgevonden. Deze drone vlucht onderbouwd de bevindingen van de uitgevoerde controles. Tijdens de controle zijn diverse overtredingen vastgesteld. Het bedrijf is in de gelegenheid gesteld om deze te beëindigen voor 15 september 2022. Inmiddels zijn de overtredingen opgelost. Uit deze drone controle is de vraag gerezen of er meer staalslak ligt opgeslagen dan vergund. Meer over controles onder de paragraaf vernieuwend toezicht met drones ([3.15.9](#)).

Traject 4

Betreft het uitvragen van de ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen) bij het bedrijf. Bedrijf heeft verzoek tot uitstel gevraagd voor het kunnen aanleveren van verzochte informatie binnen een redelijk termijn. Dit traject loop nog.

3.4.4 Scheepsreparatiebedrijf

Bij een scheepsreparatiebedrijf in het haven-

gebied hebben wij in november 2022 een integrale controle gedaan. Tijdens deze controle constateerden wij twintig overtredingen met betrekking tot de opslag van gevaarlijke en bodembedreigende stoffen. Naast het bestuursrechtelijk traject heeft een van onze boa's ook proces-verbaal opgemaakt.

3.5 Bloemendaal

3.5.1 Asbestcontrole

In december heeft een asbestsanering plaatsgevonden bij een particulier. Tijdens de controle op de sanering zijn meerdere overtredingen aangetroffen. Deze overtredingen waren zo van aard dat er bestuursrechtelijk en daarnaast ook strafrechtelijk is opgetreden.

3.6 Haarlem

3.6.1 APV en geluid

Een langdurige geluidsklacht horeca is na ruim drie jaar succesvol afgerond. De klacht was horeca gerelateerd. Dit ging om een complexe klacht waar meerdere oorzaken van overlast waren. De ondernemer heeft meerdere acties waaronder isolatie gerealiseerd. Daarnaast was er een externe bron (buren) die overlast gaf. De voornaamste hinder was geluidsoverlast in de nachtperiode.

3.6.2 Ondernijning Haarlem

In het industriegebied Waarderpolder in de gemeente Haarlem hebben wij in 2022 meerdere dagen ondernijningscontroles gedaan. Tijdens deze controles hebben wij samen met andere overheidsinstallaties, zoals gemeente, politie, douane en een bedrijf met opsporingshonden gespecialiseerd in het vinden van drugs en explosieven (ook vuurwerk), bedrijfspanden onaangekondigd bezocht en gecontroleerd. Er zijn meerdere overtredingen geconstateerd. Zo is een hennepkwekerij aangetroffen, illegale opslag van vuurwerk en wij constateerden kleinere drugs gerelateerde overtredingen. Verder kwamen wij in veel panden illegale bewoning tegen. Op milieugebied zijn meerdere overtredingen geconstateerd, zoals te veel in opslag aan gevaarlijke stoffen buiten een opslagvoorziening en het niet melden van bedrijfsactiviteiten.

3.6.3 Bovengrondse opslagtank

Juni 2022 hebben wij een milieucontrole uitgevoerd bij een type-C bedrijf. Het gaat hier om een onbemand tankstation. Voorafgaand aan deze controle hebben wij de administratie van het bedrijf digitaal gecontroleerd. Daarin zijn meerdere overtredingen vastgesteld. Op de locatie bleek als noodoplossing een bovengrondse dieseltank, met een inhoud van 8.000 liter, geplaatst. De overtredingen bestond uit: de tank was niet gemeld,

er was geen aanrijbeveiliging aanwezig, de vloer waarop de tank zich bevindt was ook niet vloeistofdicht en het installatiecertificaat ontbrak. De bovengrondse tank staat nog steeds op deze locatie omdat de drijver van de inrichting ervoor heeft gekozen de tanks en het bijbehorende leidingwerk in zijn geheel te vernieuwen. In mei 2022 volgde een verkennend bodemonderzoek en in juni 2022 een vervolgonderzoek.

Vervolgens is door de ondernemer een saneringsplan ingediend bij de gemeente Haarlem. Deze is goedgekeurd. Het traject is nog niet afgerond. De ondernemer heeft de opdracht voor de fabricage van nieuwe tanks inmiddels verstrekt. Wanneer de nieuwe tanks gereed zijn worden deze geplaatst.

3.7 Heemstede

3.7.1 Ondernijning

In 2022 was ondernijning een van de speerpunten in de uitvoering. Toezichthouders komen dagelijks

op de bedrijventerreinen en in de buitengebieden en onze boa's en toezichthouders nemen steeds meer afwijkingen waar. Zij zijn de ogen en oren in het veld. Succesvolle bestrijding van ondermijning vraagt om nauwe samenwerking en informatie-deling tussen verschillende overheidsinstanties om als één overheid hiertegen op te treden. Dit gebeurt veelal via lokale ondermijning-overleggen tussen diverse partners. In 2022 hebben wij samen met gemeente, politie en douane in dit kader diverse controles verricht. Onder andere bij twee locaties waar veel garageboxen aanwezig zijn. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

3.7.2 Asbestcontroles

In 2022 hebben wij verschillende controles uitgevoerd op het saneren van asbest en het slopen van gebouwen. Bij het vermoeden van de aanwezigheid van asbest, dient eerst een asbest-inventarisatie plaats te vinden. Wij beoordelen de inventarisatie en de voorgestelde aanpak tot sanering. De feitelijke sanering wordt gedaan door gecertificeerde bedrijven. Steekproefsgewijs zien wij toe op de daadwerkelijke sanering. Eén specifieke sanering vroeg extra inzet omdat bij de eerste bezoeken overtredingen waren geconstateerd. Deze overtredingen zijn doorgegeven aan de CI (Certificeerde Instelling).

3.7.3 Label C kantoorgebouwen

Per 1 januari 2023 geldt voor kantoren met een oppervlakte van meer dan 100 m² de verplichting om met een geregistreerd energielabel aan te tonen dat het kantoorpand minimaal aan de eisen van energielabel C voldoet. Als het kantoorgebouw op 1 januari 2023 niet voldoet aan deze plicht mag het pand niet meer als kantoor gebruikt worden. Op verzoek van de gemeente hebben wij een inventarisatie gedaan naar welke panden moeten voldoen aan deze plicht. Wij hebben nu in kaart of het pand moet voldoen, of er een afgemeld label is, of de eigenaren op de hoogte zijn en of ze eventueel al gestart zijn met het uitvoeren van maatregelen. ODIJmond ziet toe op deze controle in samenwerking met de gemeente. In 2023 wordt een verder plan van aanpak opgesteld.

3.7.4 Bedrijvenbestand

Op de Leidsevaartweg 15 in Heemstede is afgelopen jaar een (Type-C) bedrijf gecontroleerd. Dat zijn bedrijven die een vergunning nodig hebben voor hun specifieke bedrijfsvoering. Dit bedrijf gaat verhuizen naar Lisse en verlaat dus de regio. Dit bedrijf halen we uit ons bedrijvenbestand.

3.7.5 Diverse horeca klachten

In 2022 hebben wij een aantal klachten behandeld over onjuiste opslag van afval bij een tweetal

horeca inrichtingen aan de Binnenweg. Afvalcontainers waren overvol en pulde uit. Gevolg was dat wanneer de containers overvol aan de weg werden gezet de vogels alles uit de container trokken. Ook werd er glasafval in de nachtperiode in de bak gegooid waardoor geluidsoverlast werd ervaren.

Wij hebben afspraken gemaakt met de ondernemers: containers moeten frequenter worden geleegd of ze moesten een grotere container aanschaffen. Glasafval wordt voortaan voor 21:00 uur in de container gedaan. Daarna zijn er geen overtredingen meer geconstateerd.

Geluidsoverlast, Het Oude slot

Afgelopen jaar hebben wij naar aanleiding van klachten over geluidsoverlast meerdere keren onaangekondigd het Oude Slot gecontroleerd op het naleven van de maatwerkvoorschriften voor geluid. Door goed contact met de gemeente hierover en de politie en door het delen van onze bevindingen, zijn de klachten afgenomen.

3.8 Zandvoort

3.8.1 Formule 1

In 2022 vond wederom de Formule 1 op het Circuitpark Zandvoort plaats. Dit jaar was 100% van het publiek daadwerkelijk aanwezig, waar dit in 2021 nog 75% was. Met de kennis en ervaring van 2021 hebben wij samen met alle andere betrokken instanties en gemeente Zandvoort wederom goed samengewerkt. Vanuit drie vergunningen (Evenementenvergunning, Race Festival en Fan Event) heeft ODIJmond intensieve controles uitgevoerd. Aandachtspunt voor editie 2023 is de opslag van benzine van de overige raceklassen zoals F2, F3 en Porsche Cup.

3.8.2 Zandvoort Beyond

In 2022 was het eerste jaar dat tijdens de Formule 1 in het centrum van Zandvoort feesten werden georganiseerd. In samenspraak met gemeente Zandvoort hadden wij voorschriften gemaakt voor deze feesten. In de praktijk bleek echter dat het dorp vanaf donderdagavond compleet vol liep met publiek en dat controles op muziekgeluid in de praktijk moeilijk uitvoerbaar waren. Komende editie gaan we samen met de gemeente dusdanige voorschriften opstellen dat de uitvoering van toezicht beter kan worden georganiseerd.

3.8.3 Integrale controles

In gemeente Zandvoort hebben wij integrale controles uitgevoerd. Tijdens deze controles wordt met partners zoals de gemeente, politie, douane en een bedrijf met speurhonden gespecialiseerd in het vinden van drugs en explosieven (ook vuurwerk), samengewerkt. Tijdens de controles zijn meerdere overtredingen geconstateerd. Deze zijn bestuursrechtelijk afgehandeld.

3.8.4 Toeristisch verhuur

Met ingang van 1 april 2021 is het bij toeristische verhuur van de woning verplicht om een registratienummer te vermelden bij de advertentie. Aan het verhuren van een woning zijn veel regels verbonden. Hier ziet ODIJmond op toe.

3.8.5 Opkoopregeling

Momenteel handhaven wij op de tweede woning. Dat houdt in dat, om onttrekking van de woningmarkt tegen te gaan, wij controleren of een tweede woning van een eigenaar niet het gehele jaar wordt verhuurd. Na een goede start in 2019 zijn de inwoners in Zandvoort goed bekend met de regels omtrent toeristische verhuur. In augustus 2022 zijn wij naar aanleiding van digitaal onderzoek en diverse klachten, langs gegaan bij een adres op de Boulevard Paulus Loot. Hoewel er iemand ingeschreven stond op het adres, waren er genoeg signalen om aan te nemen dat er niemand

permanent woont. Hoewel het duidelijk is voor ons dat de woningen permanent verhuurd worden, is het lastig om hierop te handhaven. De afhandeling van deze zaak wordt in 2023 voortgezet.

3.9 Edam/Volendam

ODIJmond heeft dit jaar toezicht bij de beide kermissen uitgevoerd. Onze toezichthouders hebben toegezien op de naleving van de geluidsvoorschriften. Wij constateerden dat voorschriften redelijk goed zijn nageleefd en de kermissen qua geluid goed zijn verlopen.

3.10 Landsmeer

ODIJmond heeft dit jaar het evenement *Welcome to the Future '22* gecontroleerd. Toezichthouders hebben toegezien op de brandveiligheid, Best Water Technologie (BWT) en milieu. Wij constateerden dat voorschriften goed zijn nageleefd en het festival goed is verlopen.

3.11 Oostzaan

Gemeente Oostzaan beschikt dit jaar over het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in twee gebieden namelijk: Ambacht en het Centrum. Private en publieke partijen werken samen op lokaal niveau om de veiligheid en de veiligheidsbeleving

te vergroten. Deze samenwerking is in het certificatieschema KVO vastgelegd en getoetst.

Evenement Lente Kabinet, 't Twiske

ODIJmond heeft dit jaar het evenement Lente Kabinet in 't Twiske gecontroleerd. Toezicht-houders hebben toegezien op de brandveiligheid, BWT en milieu. Wij hebben geconstateerd dat voorschriften goed zijn nageleefd en het festival goed is verlopen.

3.12 Purmerend (Beemster)

3.12.1 Asbest sloop- en renovatieprojecten

ODIJmond heeft bij twee grote asbest sloop- en renovatieprojecten Ooster- en Westervenne toezicht uitgevoerd. In 2023 wordt het toezicht hierop voortgezet.

3.12.2 Integrale controle ondermijning

Voor (voorheen) gemeente Beemster voeren wij alle milieucontroles bij bedrijven uit. In juni 2022 deden wij mee met een integrale controle; gemeente, Liander, politie, veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, douane en ODIJmond. In totaal zijn die dag zestien adressen gecontroleerd. Bij meerdere inrichtingen is een aantal milieu-overtredingen geconstateerd. Zo was bij een

voormalige veehouderij de stal omgebouwd tot een garage met bijbehorende brug en smeerput. Bij een loonbedrijf werd een wasplaats aangetroffen waarbij het afvalwater werd geloosd in de gierkelder. Op deze wasplaats werd met regelmaat landbouwvoertuigen gewassen die bestrijdingsmiddelen hadden verwerkt/gespoten. Op een andere locatie constateerden wij dat er een melktank in gebruik was als dieseltank. Daar is tevens een te grote opslag van [ADR3⁵](#) aangetroffen en is een aantal andere overtredingen geconstateerd. De inrichtingen waarbij overtredingen zijn aangetroffen ontvangen vanuit ODIJmond een brief. Daarna volgt snel een hercontrole. Bij een inrichting zijn tien hennepplantjes aangetroffen. De plantjes zijn inbeslaggenomen. Bij nog een andere inrichting is een vuurwapen, geld en hennep-toppen aangetroffen.

3.13 Waterland

3.13.1 Geluidsoverlast

Op het IJsselmeer in gemeente Waterland hebben diverse partyboten gevaren die muziekgeluid produceren. Hierbij heeft ODIJmond samen met de politie toezicht uitgevoerd. Tijdens het toezicht-houd is gecontroleerd of de geluidsvoorschriften goed werden nageleefd. Door de aanwezigheid

van ODIJmond zijn de voorschriften redelijk nageleefd binnen de grenzen van gemeente Waterland.

3.13.2 Handhaving bij bedrijf Wagenweg

Bij bedrijf Klomp aan de Wagenweg zijn dit jaar wederom diverse controles uitgevoerd. Het handhaven kost veel inzet en gebeurt in goed overleg met politie en de gemeente. Dit heeft geresulteerd in bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving. In 2023 wordt het toezicht doorgezet.

3.14 Wormerland

3.14.1 Schoorsteenbrand Olam Cocoa, Wormer

Bij Olam Cocoa één van de cacao fabrieken vond een grote schoorsteenbrand plaats. Door intensief overleg met het bedrijf, gemeente en ODIJmond is de geuroverlast na de brand in een korte periode tot minimum gebleven. Door goed te monitoren en klagers te woord te staan is goed uitgelegd hoe de extra geur overlast is ontstaan en binnen welke periode de overlast weer verholpen moest zijn.

3.14.2 Lichtoverlast voetbalvereniging Wormer

Naar aanleiding van klachten over lichtoverlast veroorzaakt door de voetbalvereniging uit Wormer is een toezichttraject opgestart. Wij hebben diverse lichtmetingen verricht. Uit deze me-

⁵ https://nl.wikipedia.org/wiki/ADR-gevarenklassen_en_labels, notificatie 3 is gevaar voor brand, maar weinig gevaar voor scherfwerking en drukwerking.

tingen werd duidelijk dat de klachten over lichtoverlast gegrond waren en is er een bestuurlijk traject opgestart. Ten tijde van schrijven van dit verslag is duidelijk geworden dat de lichtklachten zijn opgelost.

3.14.3 Geurklachten cacao

In 2022 hebben wij diverse geurklachten ontvangen die betrekking hadden op cacao. De klachten werden veroorzaakt door het bedrijf Cargill. Om de klachten goed te behandelen hebben we eerst uitgevraagd bij het bedrijf of er veranderingen hebben plaatsgevonden. Dit was niet geval. Hierop heeft ODIJmond twee weken lang op verschillende momenten een geuronderzoek uitgevoerd of de klachten gegrond zijn. Tijdens onderzoek werd er geroken of er overlast was en of er sprake was hinder. Na dit onderzoek hebben wij vastgesteld dat er geen sprake was van hinder.

3.15 Werkzaamheden werkgebied-breed

3.15.1 Interne opleiding toezichthouder milieu

Najaar 2022 zijn vier nieuwe toezichthouders gestart bij ODIJmond. Zij volgen alle de interne opleiding medewerker Omgevingsrecht (toezichthouder-milieu). Om deze medewerkers wegwijs te maken in de wereld van toezicht en energiebesparing zijn wij een project gestart waarbij wij dataloggers plaatsen bij midden- en grootverbruikers van aardgas. Deze bedrijven dienen te voldoen aan [de informatie- en energiebesparingsplicht](#)⁶. Met het plaatsen van dataloggers bij deze bedrijven controleren wij op meerdere energiebesparende maatregelen. Veel bedrijven voldoen nog niet aan de plicht. Wij zien een gemiddelde besparing van 15% tot 40%. Deze besparingen leiden onder andere tot een lagere CO₂-uitstoot. In het stookseizoen 2022-2023 hebben we inmiddels 57 dataloggers geplaatst.

Afval is een van de speerpunten voor VTH. Om nieuwe collega's wegwijs te maken hebben twee eigen medewerkers theorie en praktijkles verzorgd voor de interne opleiding. Bij de praktijkopdracht hebben de nieuwe collega's samen met ervaren toezichthouder controles uitgevoerd bij

gemeentewerven. Collega's hebben veel geleerd, omdat er verschillende overtredingen uit voort kwamen; onjuiste opslag van gevaarlijke stoffen, het niet voldoen aan de eisen van het beleid van acceptatie/ontvangst & Interne controle (AO-/IC-beleid) en het niet-vergund in werking zijn (door de inname van bedrijfsafval).

3.15.2 Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) LMA-analyse 4 Noord-Hollandse OD's

In samenwerking met OD NZKG heeft ODIJmond een analyse uitgevoerd in het LMA voor de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De analyse is uitgevoerd op verzoek van provincie Noord-Holland. Hieruit is een lijst voortgekomen van potentieel meldingsplichtige bedrijven die op dit moment geen verwerkersnummer hebben. Ook heeft een aantal bedrijven meldingen foutief ingediend, zoals het niet invullen van verplichte velden of het innemen van afvalstoffen volgens de inzamelaarsregeling en/of route-inzameling terwijl de zogenaamde Euralcode daarvoor niet ingenomen mag worden. De bedrijven die potentieel meldingsplichtig zijn worden in 2023 nader onderzocht en wanneer van toepassing aangeschreven.

3.15.3 Pilot koelinstallaties

In 2022 is in samenwerking met het bedrijf MSD

Haarlem een pilot gestart om te onderzoeken of er ook dataloggers kunnen worden aangesloten op grote koelinstallaties. Het doel daarvan was om te bekijken of bij koelinstallaties ook grote besparingen te vinden zijn. Uitkomst is dat deze plaatsingen een stuk complexer zijn dan toezicht op verwarmingsinstallaties, maar dat er wel mogelijkheden zijn. Wij zetten de pilot in 2023 voort.

Bij een theater in Beverwijk is tijdens de pilot geconstateerd dat er gelijktijdig gekoeld en verwarmd werd. Hierdoor ging veel energie verloren en ontstond een onnodig hoge CO₂-uitstoot. Het theater onderzoekt dit verder, om tot een oplossing te komen. Een eerste bevinding was dat de betreffende koelinstallatie niet is aangesloten op het gebouwbeheersysteem.

3.15.4 Nieuwe VTH-tool maakt data-gestuurd toezicht verder mogelijk

Vanuit het professionaliseren van de VTH is in 2022 een start gemaakt met het programma PowerBI. Met PowerBI kunnen verschillende datasets aan elkaar gekoppeld worden. Hierbij kan gedacht worden aan het inrichtingenbestand (Open Wave), bezoekverslagen (Digitale Checklisten) en externe bronnen (zoals LMA, SCIOS en Inspectieview milieu). Na koppeling kunnen de ge-

⁶ <https://www.odijmond.nl/thema's/energiebesparing/ondernemers/>

gevens gevisualiseerd worden in een dashboard. Die dashboards kunnen ingezien worden door medewerkers die daarvoor een licentie hebben. De dashboards kunnen projectmatig zijn (zoals een project ondergrondse tanks) of over het hele werkgebied gelden (risicomodel). Wij zijn voor het hele werkgebied gestart met een model dat weer geeft welke bedrijven op dit moment de hoogste prioriteit hebben om gecontroleerd te worden (risicomodel, gebaseerd op model van de OD de Gelderse Vallei). De prioritering van het model is gebaseerd op het naleefgedrag, de milieurelevantie en de datum van het laatst afgeronde inspectietraject bij het bedrijf. In 2023 wordt dit programma verder uitgewerkt en kunnen pilotgewijs controles uitgevoerd worden op basis van het model.

3.15.5 Ondernijning

Aanpak milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt om regio-overstijgende ketenaanpak

De aanpak van ondernijning stond in 2022 hoog op de agenda, zowel landelijk als bij gemeenten in ons werkgebied. Bedrijven zijn steeds vaker een dekmantel voor criminele activiteiten. Landelijk is deze trend van vermengen van onder- en bovenwereld ook waarneembaar. Wij zien deze vermenging in een aantal branches terug: bij garagebedrijven, horeca, afvalverwijderingsbedrijven en opslagboxen op bedrijven-

terreinen. Van een groot percentage bedrijfspanden, stallen en loodsen in ons werkgebied is bovendien het feitelijke gebruik onbekend. Het aanpakken van milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak. Bij de aanpak van dit soort criminaliteit werken wij nauw samen met andere inspectiediensten.

Risico op crimineel gedrag is hoog

Naast de aanpak van ondernijning, waarin we optrekken met gemeenten, is binnen ons reguliere werkveld het risico op crimineel gedrag hoog. Het gaat dan veelal op om afvalstromen, (verontreinigde) grondstromen en asbest dat uitnodigt tot crimineel handelen. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval nog voordat ze de verwerking hebben geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's omdat de bedrijven het afval onjuist verwerken en dumpen of het afval komt in de leefomgeving of voedselketens terecht.

Focus op zowel industriegebieden en bedrijventerreinen als landelijk en stedelijk gebied

In 2022 hebben wij bijna al onze gemeenten ondersteund bij ondernijningsprojecten. De focus lag in eerste instantie op industriegebieden en bedrijventerreinen, maar het wordt ook steeds relevanter in het landelijk en stedelijk gebied.

Door de inzet van data en informatie achterhalen we waar mogelijk sprake is van ondernijning in een bepaald geografisch gebied. Vanuit onze data-gedreven organisatie zijn wij niet alleen fysiek maar ook digitaal de ogen en oren van onze deelnemers. De aanpak van ondernijning is als het maken van een legpuzzel. Een afzonderlijk stukje geeft geen volledig beeld, pas als je de stukjes bij elkaar legt vormt dat beeld zich. Samenwerking tussen de diverse overheidsinstanties die ieder een stukje van de puzzel bezitten is van groot belang. Pas als iedereen zijn specifieke informatie deelt krijg je door wat zich mogelijk afspeelt.

Opvallende zaken in het kader van ondernijning in 2022

In 2022 heeft ODIJmond in het kader van ondernijning samen met partners honderden panden bezocht. Tijdens één integrale controle werden maar liefst vijf professionele hennepplantages ontdekt en ontmanteld. Bij controles van opslagruimtes werd onder andere illegaal vuurwerk, sigaretten en drank aangetroffen. Daarnaast wordt veel illegale bewoning aangetroffen. Ook op milieugebied zijn situaties aangetroffen die niet bij ons bekend waren. Zoals nieuwe bedrijven met milieubelastende activiteiten, of bijvoorbeeld een opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Zo werd ook een voormalige melktank

gebruikt voor opslag van diesel. Tijdens controle op sloop- en verbouwingswerkzaamheden aan een woning bleek sprake van ernstige uitbuiting buitenlandse werknemers. In dat geval hebben we onmiddellijk de politie en Arbeidsinspectie ingeschakeld.

3.15.6 Alcoholwet

In 2022 zijn in ons werkgebied meerdere supermarkten, winkels, horecabedrijven, slijterijen en sportvereniging gecontroleerd op het verstrekken van alcoholhoudende drank aan jongeren. Hiervoor hebben wij gebruikt gemaakt van een minderjarige testkoper. Onder toezicht van onze toezichthouders is onderzocht of deze testkoper toch aan alcoholhoudende drank kon komen.

Binnen het werkgebied zijn in totaal 59 controles op de leeftijdsgrens uitgevoerd. Bij ongeveer 39% is gehandhaafd, omdat er alcoholhoudende drank werd verkocht aan de testkoper.

In de gemeente Bloemendaal, Heemskerk en Uitgeest zijn procentueel de meeste controles op de leeftijdsgrens uitgevoerd binnen ons werkgebied. In de gemeente Bloemendaal zijn 19% van de bezochte bedrijven in de fout gegaan waarbij alcoholhoudende drank werd verkocht aan de testkoper. In gemeente Heemskerk lag dit percentage op 46% en in gemeente Uitgeest 75%.

Deze scores laten zien dat er helaas toch nog veel overtredingen worden geconstateerd op de leeftijdsgrens die geldt bij de verkoop van alcoholhoudende drank. Vooral bij winkels en sportvereniging worden procentueel veel overtredingen geconstateerd. Tijdens het toezicht op de leeftijdsgrens werd ook de aanwezigheid van leidinggevende(n) op de alcoholwetvergunning gecontroleerd en werd bekeken of de vergunning nog actueel is. Zo is bijvoorbeeld bij aantal bedrijven geconstateerd dat een geldende alcoholwetvergunning ontbrak. Bij overtredingen werd het betreffende bedrijf hierop aangeschreven en geïnformeerd om een nieuwe vergunning aan te vragen of leidinggevende(n) bij te schrijven op de vergunning.

In 2023 zal het toezicht op de leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank verder worden geïntensiveerd.

3.15.7 Asbestdagen hele werkgebied

In 2022 heeft ODIJmond twee asbestdagen in gehele werkgebied met de hulp van de partners georganiseerd. Beide dagen waren een succes in de samenwerking met partners en het wegleren van kennis intern en extern. In april 2023 staat voor regio Kennemerland een dag gepland, omdat uit de editie 2022 procentueel de meeste overtredingen uit deze regio zijn gekomen.

3.15.8 Basis Adresgegevens en Gebouwen (BAG)

In 2022 heeft een inhaalslag plaatsgevonden voor de BAG-registratie. Uitgezonderd gemeente Haarlem zijn alle lopende BAG zaken afgehandeld. In 2023 wordt de gemeente Haarlem afgerond.

3.15.9 Toezicht met drones

Met de drone kan extra informatie over activiteiten worden verzameld. Denk hierbij aan milieu, bouw en bodemtoezicht. Aspecten kunnen bijvoorbeeld dak inspecties, lucht emissies, afval, verontreiniging, terrein of gevelinspecties zijn. Ook zijn er mogelijkheden om thermische inspecties te doen en maakt de RTK-module (Real Time Kinetic) het mogelijk om (land)metingen te maken. Kort samengevat is het een breed inzetbare tool om te constateren of het bedrijf zich aan de regels houdt. Het maakt het werk van toezichthouders makkelijker, efficiënter en toegankelijker. De informatie is van hoge kwaliteit, nauwkeurig en levert tijdswinst op.

Toezicht bij Cargill B.V. cacao

Onze doorbraak met de drone kwam eind januari 2022. Wij ontvingen veel meldingen en klachten vanuit de omgeving. De klachten konden wij niet als gegrond verklaren omdat vanaf de grond niet geconstateerd kon worden wat er werd gemeld. Tijd voor een andere aanpak. Toezicht vanuit de

lucht. Bij dat toezicht bleek behoorlijk wat cacao op het dak te liggen. Vanuit verschillende emissiepunten kwam cacao vrij, die op het dak terecht kwam. Zo kreeg het de kans zich, onder andere onder invloed van weersomstandigheden, in de nabije omgeving te verspreiden. Wij hebben onze bevindingen vastgelegd en konden onze resultaten terugkoppelen aan het bedrijf.

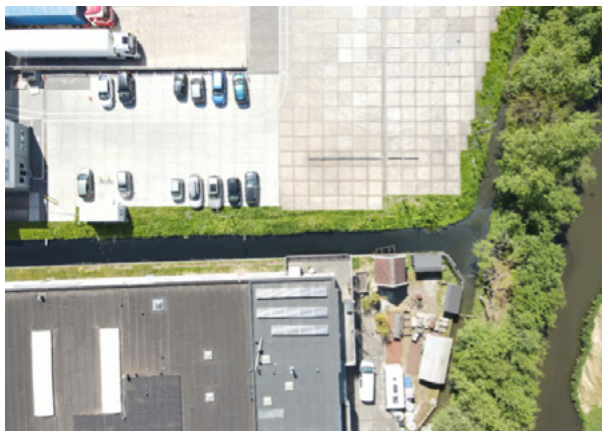
Cargill B.V. is inmiddels aangeschreven. Zij hebben een plan van aanpak aangeleverd hoe zij deze problematiek bij verschillende emissiepunten gaan aanpakken. Uiteraard blijven wij toezicht houden vanuit de lucht. Wij vliegen nog een aantal keren over om inspecties uit te voeren. Zo kunnen wij controleren of de afspraken worden nageleefd.

Toezicht Cargill vanuit de lucht

Toezicht bij Olam Cocoa, Wormer

Naar aanleiding van een klacht over slootvervuiling hebben wij in samenwerking met hoogheerraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een luchtinspectie met de drone uitgevoerd om de bron van de vervuiling te achterhalen. Binnen vijf minuten werd duidelijk wie de veroorzaker was. Hierop heeft het bedrijf direct actie ondernomen en is de vervuiling gestopt.

Toezicht Olam Cocoa vanuit de lucht

Inspectie op gebreken kades Averijhaven, IJmuiden (bevoegd gezag provincie Noord-Holland)

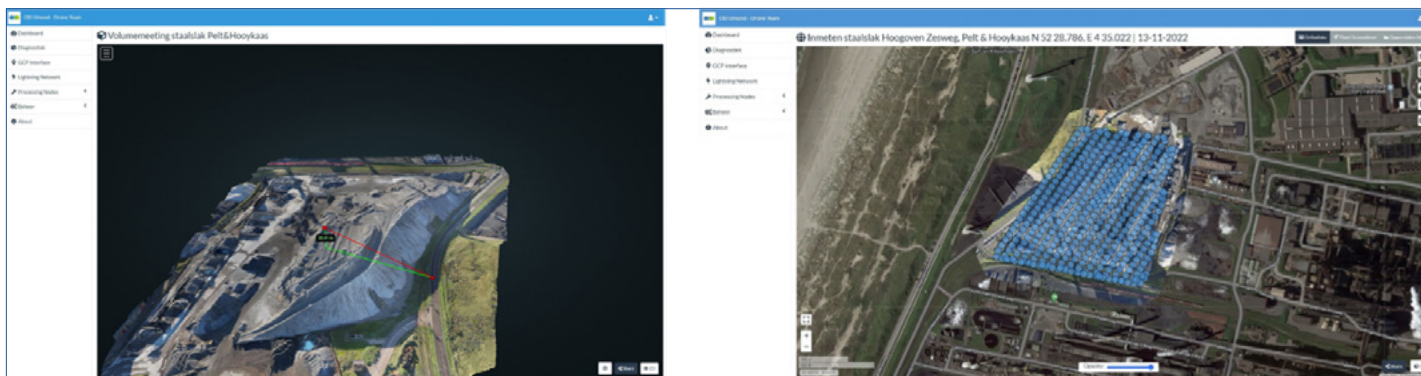
Door middel van een vlucht boven de kades uit te voeren hebben we iedere vierkante centimeter in beeld kunnen brengen en kunnen constateren of er gebreken zijn.

Toezicht Averijhaven IJmuiden vanuit de lucht

Volumemeting staalslakken bij Pelt & Hooykaas

Een ander voorbeeld is het inmeten van de aanwezige staalslakken bij het bedrijf Pelt & Hooykaas op het Tata Steel-terrein. Hierin kunnen we op basis van fotogrammetrie (de fotogrammetrie houdt zich bezig met de interpretatie en het opmeten van beeldmateriaal bij het bepalen en beschrijven van de vorm, afmeting en ligging van objecten) precies berekenen hoeveel er ligt. De drone maakt een aantal foto's (hoeveelheid foto's is afhankelijk van de grote van het object) en voegt deze samen tot één map. Ook kunnen er 3D-modellen worden gecreëerd om bijvoorbeeld hoogtes te bepalen. Resultaten waren mooi om te behalen, we weten we hoeveel er nu ligt en kunnen wij in de toekomst de exact dezelfde

Volumemeting staalslakken Pelt & Hooykaas

Operatie Einsteinstraat te Purmerend 1

missies herhalen om het toezicht op de aanwezige staalslakken te verbeteren.

Thermische resultaten integrale controle te Purmerend

De thermische camera wordt uiteraard ook ingezet voor ondermijningsacties. Denk hierbij aan bijvoorbeeld illegale bewoning of een hennepkwekerij. Bij een integrale controle aan de Einsteinstraat te Purmerend waren aan de gevel verschillende warmtelekken, in een gedeelte van een pand waarin geen bedrijfsmatige activiteiten plaatsvonden. Naar aanleiding van deze constatering zijn verschillende toezichthouders naar binnen gegaan en troffen zij illegale bewoning aan. Het was een goede samenwerking met verschillende partijen die blij waren dat ODIJmod de drone had ingezet.

In 2022 hebben wij hebben een grote ontwikkeling doorgemaakt met ons droneprogramma. De resultaten zijn groot en de inzet en kansen die het biedt worden alleen maar groter. In de toekomst komen er meerdere aspecten bij waarin wij weer nieuwe kansen kunnen benutten.

3.16 Cijfers toezicht en handhaving

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
IJMOND		
BEVERWIJK		
	milieu	158
	calamiteiten	5
	evenementen advies	8
	evenementen bezoek	11
	meldingen asbest	158
	bezoeken asbest	17
	meldingen Bbk	16
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	35
	bezoeken Wbb	17
	vrijstellingen geluid	52
	klachten	114
	strafrechtelijk	3
	dwangsom bestuurlijk	3
HEEMSKERK		
	milieu	112
	calamiteiten	2
	evenementen advies	13
	evenementen bezoek	2
	alcohol	21
	meldingen asbest	146

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
	bezoeken asbest	21
	meldingen Bbk	9
	bezoeken Bbk	4
	meldingen Wbb	1
	bezoeken Wbb	5
	vrijstellingen geluid	8
	klachten	28
	strafrechtelijk	1
	dwangsom bestuurlijk	2
UITGEEST		
	milieu	60
	calamiteiten	2
	evenementen advies	3
	evenementen bezoek	6
	brand	14
	alcohol	17
	alcohol	1
	meldingen asbest	51
	bezoeken asbest	41
	meldingen Bbk	6
	bezoeken Bbk	3
	meldingen Wbb	7
	bezoeken Wbb	3

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
UITGEEST		
	vrijstellingen geluid	4
	klachten	30
	strafrechtelijk	2
	dwangsom bestuurlijk	1
VELSEN		
	milieu	274
	calamiteiten	6
	evenementen advies	40
	evenementen bezoek	29
	meldingen asbest	209
	bezoeken asbest	34
	meldingen Wbb	59
	bezoeken Wbb	44
	meldingen Bbk	46
	bezoeken Bbk	36
	havenverordening	93
	vrijstellingen geluid	58
	klachten	156
	strafrechtelijk	1
	dwangsom bestuurlijk	6

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
ZUID-KENNEMERLAND		
BLOEMENDAAL		
	milieu	69
	calamiteiten	
	alcohol	
	meldingen asbest	122
	bezoeken asbest	46
	bezoeken asbest	1
	meldingen Bbk	9
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	13
	bezoeken Wbb	13
	klachten	43
	digitaal opkoopregister	4
	evenementen bezoek	2
	dwangsom bestuurlijk	1
HAARLEM		
	milieu	554
	calamiteiten	3
	evenementen advies	5
	evenementen bezoek	7
	meldingen asbest	716
	bezoeken asbest	87

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
HAARLEM		
	brandveiligheid	76
	meldingen Wbb	150
	bezoeken Wbb	130
	meldingen Bbk	28
	bezoeken Bbk	14
	klachten	188
	strafrechtelijk	2
	dwangsom bestuurlijk	5
HEEMSTEDE		
	milieu	58
	alcohol	10
	meldingen asbest	118
	bezoeken asbest	32
	strafrechtelijk	1
	meldingen Wbb	22
	bezoeken Wbb	10
	meldingen Bbk	2
	bezoeken Bbk	2
	brand	23
	klachten	63
	digitaal opkoopregister	0

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
ZANDVOORT		
	milieu	66
	calamiteiten	4
	evenementen advies	12
	evenementen bezoek	17
	strafrechtelijk	3
	meldingen asbest	99
	bezoeken asbest	27
	meldingen Bbk	2
	bezoeken Bbk	1
	meldingen Wbb	7
	bezoeken Wbb	5
	klachten	151
	room, bed, breakfast	63
	brand	3
	alcohol	5

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
ZAANSTREEK-WATERLAND		
EDAM/VOLENDAM		
	milieu	60
	alcohol	11
	meldingen asbest	80
	bezoeken asbest	23
	meldingen Wbb	77
	bezoeken Wbb	49
	meldingen Bbk	279
	bezoeken Bbk	60
	klachten	38
LANDSMEER		
	milieu	60
	calamiteiten	4
	evenementen advies	8
	evenementen bezoek	2
	brand	35
	alcohol	3
	meldingen asbest	46
	bezoeken asbest	24
	meldingen Wbb	67
	bezoeken Wbb	35
	meldingen Bbk	15

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
	bezoeken Bbk	6
	klachten	9
OOSTZAAN		
	milieu	105
	evenementen bezoek	2
	evenementen advies	4
	brand	12
	alcohol	6
	meldingen asbest	88
	bezoeken asbest	9
	meldingen Bbk	11
	bezoeken Bbk	3
	meldingen Wbb	38
	bezoeken Wbb	14
	klachten	41
	dwangsom bestuurlijk	3
PURMEREND		
	milieu	34
	calamiteiten	3
	meldingen asbest	333
	bezoeken asbest	29
	meldingen Wbb	62
	bezoeken Wbb	40

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
PURMEREND		
	meldingen Bbk	91
	bezoeken Bbk	13
	klachten	9
	evenementen advies	1
	strafrechtelijk	1
PURMEREND (BEEMSTER)		
	milieu	94
	calamiteiten	2
	meldingen asbest	66
	bezoeken asbest	13
	meldingen Wbb	12
	bezoeken Wbb	40
	meldingen Bbk	44
	bezoeken Bbk	18
	klachten	7
WATERLAND		
	milieu	51
	meldingen asbest	109
	bezoeken asbest	16
	meldingen Wbb	52
	bezoeken Wbb	37
	meldingen Bbk	41

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2022
	bezoeken Bbk	30
	klachten	11
	dwangsom bestuurlijk	1
WORMERLAND		
	milieu	179
	calamiteiten	2
	evenementen advies	8
	alcohol	9
	brand	57
	meldingen asbest	43
	bezoeken asbest	21
	meldingen Bbk	24
	bezoeken Bbk	11
	meldingen Wbb	38
	bezoeken Wbb	16
	klachten	153
	dwangsom bestuurlijk	2

Takenpakket provincie Noord-Holland		2022
Basistakenpakket		
VERGUNNINGEN		
Aantal Wbb snelle procedure		249
Aantal Wbb korte procedure		83
Aantal Wbb lange procedure		157
Aantal Beschikkingen Nazorg, Wbb (inclusief het beoordelen/instemmen van het nazorgplan)		3
Aantal Meldingen Bbk (inclusief toepassen IBC-bouwstof)		0
TOEZICHT		
Aantal controles bodemkwaliteitszorg		492
	<i>Waarvan administratief</i>	310
	<i>Waarvan fysiek</i>	182
• WBB saneringen		15
• BUS TU		87
• BUS-meldingen		15
• Vrije veldcontrole		44
• Nazorg		21

Takenpakket provincie Noord-Holland		2022
Plustakenpakket		
VERGUNNINGEN		
Aantal nieuwe (omgevings)vergunningen		0
Aantal revisie (omgevings)vergunningen		1
TOEZICHT		
Aantal inspecties Kras Recycling		0
Aantal meldingen Averijhaven		2
Aantal meldingen Riwald		3
Aantal meldingen Braam		0
Aantal meldingen Treffers		0
HANDHAVING		
Aantal vooraankondigingen bestuurlijke last		0
Aantal opgelegde bestuurlijke lasten		0
Aantal strafrechtelijke beschikkingen (PV+Bsbm)		0
Aantal incidenten		2

4

Stikstofcrisis: einde nog niet in zicht

Heb ik voor deze ontwikkeling een natuurvergunning nodig? Wat is extern salderen? Kan ik stikstofrechten uit het verleden claimen? Ook in 2022 kregen onze adviseurs veel van deze vragen.

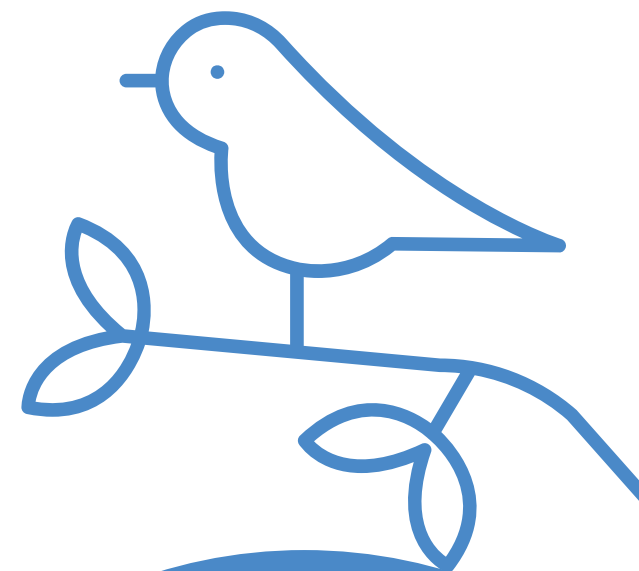
Het is al lang bekend dat veel stikstofneerslag schadelijk is voor de natuur. Nu onomstotelijk vaststaat dat de emissie op de aangewezen Natura 2000 gebieden (veel) te hoog is heeft het kabinet de taak om deze neerslag te verminderen. Gezien de ernst van het probleem heeft dit in rap tempo geleid tot aangepast beleid, nieuwe wet- en regelgeving en vergunningen, drempelwaarden en geactualiseerde, complexe tools voor het be-eekenen van stikstofemissie.

Overall waar een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt (nieuwbouw, herinrichting van een woonwijk, vervangen van de riolering of het organiseren van een evenement) is het verplicht te onderzoeken of er stikstofdepositie (neerslag) plaatsvindt op een Natura 2000 gebied. In ons werkgebied liggen meerdere natura 2000 gebieden (duingebied Kennemerland en Veen- weidegebieden in Waterland).

Emissie van stikstof ontstaat onder andere bij verbranding van fossiele brandstoffen van motorvoertuigen en bouwmachines. De nadelige effecten

hiervan op de natuur dienen bepaald te worden en getoetst of er toestemming nodig is in het kader van de Wet Natuurbescherming. Met behulp van de Aerius Calculator bepalen wij de stikstofdepositie van verschillende projecten.

De bouwvrijstelling gaf wat lucht in het dossier echter op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak in een zaak geoordeeld dat de bouwvrijstelling stikstof niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Nu de bouwvrijstelling niet gebruikt mag worden lopen veel projecten weer stagnatie op. Gelet op de complexiteit en de vele vragen die op ons afkomen hebben wij in 2022 de formatie op dit dossier op basis van tijdelijke financiering uitgebreid. Ook in 2023 kunnen we hier gebruik van maken echter voor 2024 hebben wij aan onze deelnemers extra middelen gevraagd om dit dossier adequaat voor hen uit te voeren. Stikstof is dan ook met stip een milieurelevant milieuaspect geworden naast de al bekende aspecten als geluid, luchtverontreiniging en externe veiligheid. En het einde is nog niet in zicht.

5

Waterstof: IJmond in transitie

Energie-infrastructuur

De IJmond is in transitie. Het kabinet heeft het Noordzeekanaalgebied waar de IJmond onderdeel van uitmaakt als aangewezen als NOVI gebied (Nationale Omgevingsvisie) waar een transitie moet plaatsvinden naar duurzame energie en circulaire economie. De ambities voor wind op zee zijn groot en de IJmond is vanwege haar ligging en infrastructuur de regio waar de aanlanding en verdeling van de opgewekte elektriciteit gaat plaatsvinden. Wij merken nu al dat verschillende projecten op de bedrijventerrein stranden vanwege netcongestie. De komende jaren zal worden ingezet op het verzwaren van de bestaande energieverdeelstations en het zoeken naar ruimte voor nieuwe stations. In de IJmond havens, zo is verwachting, zullen de activiteiten in relatie met wind op zee toenemen. Wij verwachten een stroom aan vergunningaanvragen hiervoor. Daarnaast is er ook een ruimtevraag. Op dit moment wordt de voormalige averijhaven gesaneerd en na sanering worden omgebouwd tot energiehaven voor de windmolenassemblage. In 2022 hebben wij veel inzet gepleegd om de sanering binnen de daarvoor geldende regelgeving te laten plaatsvinden.

Met de voorgenomen activiteiten zal de druk op de schaarse ruimte en op het milieu in de IJmond verder toenemen.

Waterstof

Een ander gelijklopend spoor is de productie van waterstof. Waterstof speelt een cruciale rol in de verduurzaming van de industrie in het NZKG. Niet alle industriële processen in het NZKG zijn geschikt voor rechtstreekse elektrificatie, terwijl toch de ambitie en de noodzaak bestaat om de huidige fossiele uitstoot terug te dringen. In 2022 heeft Tata Steel Nederland aangekondigd te kiezen voor waterstof voor het verduurzamen van haar productie. Een staalproductieproces op basis van waterstof door Tata Steel Nederland fungeert als vliegwiel voor andere waterstofprojecten in de regio en daarbuiten. De productie van waterstof vraagt nieuwe fabrieken / installaties om de groen geproduceerde elektriciteit te benutten om water om te zetten naar waterstof (elektrolyse).

Tata Steel | Groen Staal

Tata heeft besloten haar productieproces te gaan aanpassen en te kiezen voor een alternatieve staalproductieroute via Direct Reduces Iron. Een route waarbij steenkool eerst door aardgas en uiteindelijk door duurzame waterstof wordt vervangen. De gehele duurzaamheidsopgave van Tata Steel onder de naam HeraCless loopt tot 2045. Het huidige proces van ijzerproductie met hoogovens, in combinatie met kooks- en gasfabrieken zal stapsgewijs worden uitgefaseerd.

De verwachting is dat in 2030 de eerste hoogoven en kooks- en gasfabriek worden gesloten.

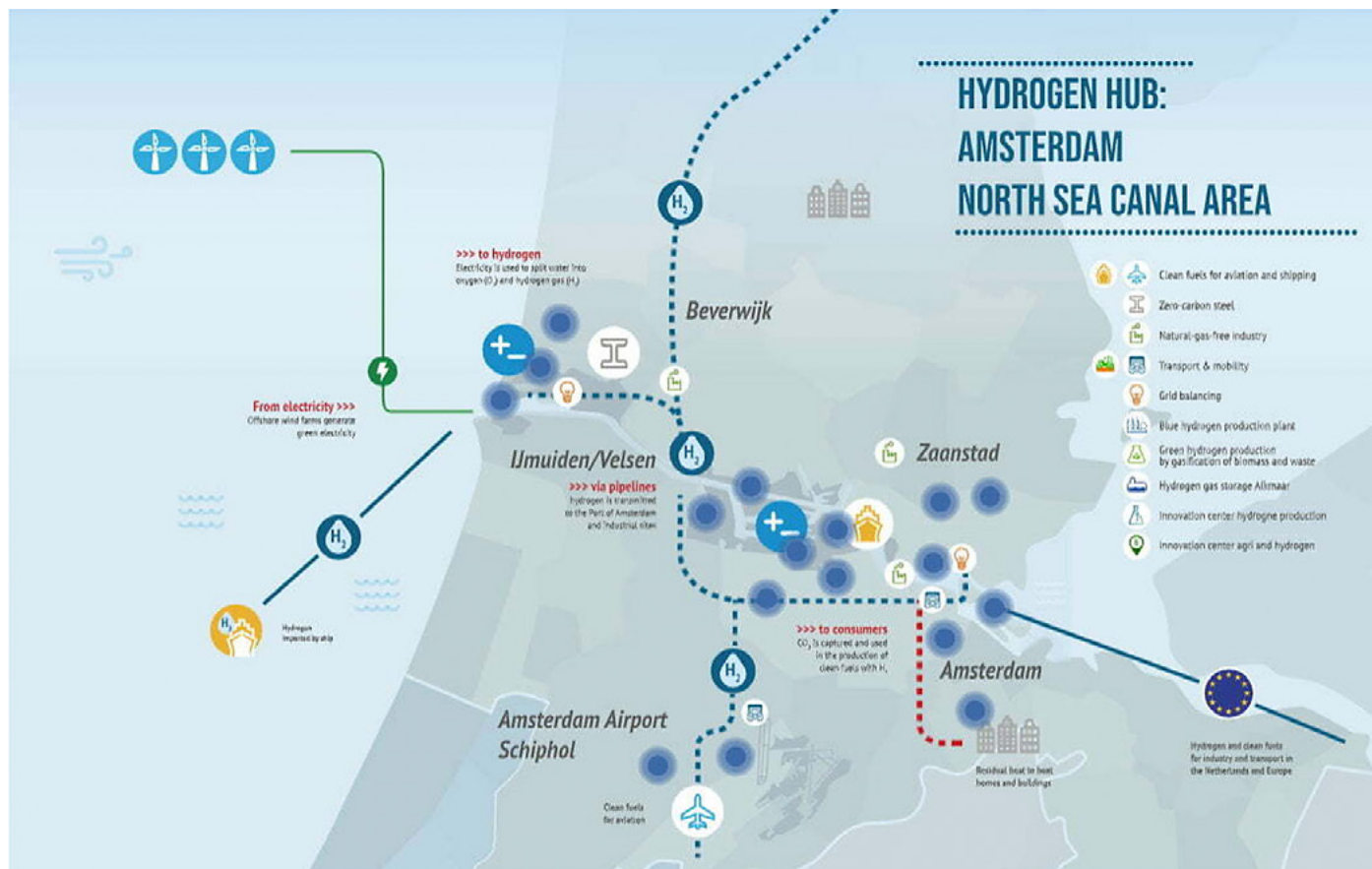

De komende jaren zullen veel formele procedures moeten worden doorlopen om de ontwikkelingen mogelijk te maken en de wettelijke kaders hiervoor vast te stellen. Nu al wordt gekeken hoe procedures kunnen worden verkort (Rijksinpassingsplan voor de aanleg van de energieinfrastructuur *, Provinciaal inpassingsplan voor de realisatie Groen Staal Tata*).

Wij verwachten de komende jaren een stevige inzet te moeten plegen in onze rol als wettelijk adviseur voor onze deelnemers. Naast de plannen van Tata zal een veelheid aan activiteiten gaan plaatsvinden waarbij inzet wordt gevraagd van onze vergunningverleners en adviseurs.

Voorbeelden zijn vestiging van bedrijven Offshore wind, de nieuwbouw van transformatorstations en verdubbeling van capaciteit van bestaande stations in Beverwijk en Velsen.

6

ODIJmond blijft ook in 2023 scherp op ondermijning

Soms ziet u iets gebeuren wat een apart gevoel oproept. Bijvoorbeeld een onopvallende bestelauto die telkens op een vreemde tijd pakketten bezorgd. Of een ondernemer om de hoek met geblindeerde ramen waar eigenlijk nooit klanten komen.

Er is kans dat u hier getuige bent van ondermijnende activiteiten. Dit betekent dat criminelen gebruikmaken van plekken en activiteiten in de "bovenwereld". De aanpak van ondermijning is als het maken van een legpuzzel. Een afzonderlijk stukje geeft een stukje beeld. Pas als je de stukjes bij elkaar legt, vormt het een volledig beeld. Onze collega's zijn nauw betrokken bij de aanpak van ondermijning in ons werkgebied. Samenwerking tussen diverse overheidsinstanties is daarbij van groot belang.

Samenwerking is van groot belang

Naast de politie heeft vaak ook de gemeente, belastingdienst, arbeidsinspectie én omgevingsdienst belangrijke informatie als het om mogelijk criminele activiteiten gaat. Wanneer een verdenking van illegaal gedrag is, gaan we samen op pad. De politie mag pas optreden als er voldoende reden is. Wij hebben als toezichthouder altijd een reden om te controleren of een pand volgens bestemming gebruik wordt en of er milieubelastend werk gedaan wordt. Ons bezoek is dus altijd rechtvaardig. Dat hier rekening mee gehouden

moet worden, werd ook in 2022 duidelijk. In Gelderland werd een verdachte bij wie een drugs-lab was aangetroffen vrijgesproken. De politie ging als eerste maar binnen, terwijl op dat moment vanuit de politie daar geen aanleiding voor was.

Signalen delen tijdens lokale overleggen

In alle regio's binnen ons werkgebied vinden lokale ondermijningsoverleggen plaats. Als omgevingsdienst zijn we daar onderdeel van. Tijdens deze overleggen delen we signalen met elkaar. Elke instantie deelt de binnengekomen signalen en elke partner bekijkt wat daar bij hen over bekend is. Samen bespreken wij of wij in actie moeten komen. Signalen komen van oplettende inwoners of van collega's die tijdens gewone werkzaamheden vreemde situaties zien. Toezichthouders van de omgevingsdienst komen vaak op bedrijventerreinen. Wanneer zij iets vreemds zien, geven zij deze signalen door.

In actie met integrale controles

Vaak leiden signalen tot integrale controles waarbij diverse instanties betrokken zijn. Soms branchegericht, soms gebiedsgericht en soms ook gericht op een specifiek pand. Eens in de zo veel tijd controleren wij bedrijventerreinen. Daar controleren wij op het gebruik van een pand en is de politie mee om op te treden bij mogelijk criminele activiteiten.

In 2022 honderden panden bezocht

In 2022 hebben wij samen met partners honderden panden bezocht. Tijdens één integrale controle werden vijf professionele hennepplantages ontdekt en ontmanteld. Bij controles van opslagruimtes werd onder andere illegaal vuurwerk, sigaretten en drank aangetroffen. Daarnaast wordt veel illegale bewoning aangetroffen. Ook op milieugebied treffen we situaties aan die niet bij ons bekend zijn. Zoals nieuwe bedrijven met milieubelastende activiteiten, bijvoorbeeld opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Zo ontdekten we dat een voormalige melktank werd gebruikt voor opslag van diesel.

7

Controles op naleving Alcoholwet: jonge testkoper als geheim wapen

Om te kunnen controleren of horeca, slijters, sportkantines en supermarkten zich aan de Alcoholwet houden, hebben onze toezichthouders een geheim wapen.

Sinds de wetswijziging mag een minderjarige testkoper worden ingezet om alcoholhoudende drank te kopen.

Sinds 1 juli 2021 is de Drank- en Horecawet vervangen door de Alcoholwet en geldt er een aantal nieuwe regels. Zo mogen supermarkten, slijterijen en webwinkels bijvoorbeeld tijdens prijsacties nog maar maximaal 25 procent korting geven op alcoholische dranken. En wederverstrekking, waarbij een meerderjarige alcohol koopt voor een minderjarige, is nu strafbaar gesteld. Op dit vergrijp staan flinke boetes.

ODIJmond controleert en adviseert

Voor de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Heemskerk, Uitgeest, Landsmeer, Oostzaan en Wormerland houdt ODIJmond toezicht op de naleving van de regels van de Alcoholwet. Voor Edam-Volendam en Zandvoort controleren wij ook op de inrichtingseisen. Bijvoorbeeld wanneer een ondernemer een nieuw horecabedrijf wil beginnen. Om een alcoholvergunning te kunnen krijgen, moet het pand voldoen aan allerlei zaken.

Wij controleren dan de afmetingen van de horeca-lokaliteit en of er aan de minimale plafondhoogte wordt voldaan. De inrichtingseisen waaraan men moet voldoen, staan beschreven in de Alcoholwet en het Bouwbesluit 2012.

Bij ons toezicht op de Alcoholwet, nemen wij vaak ook andere zaken mee. Dan wordt er bijvoorbeeld tegelijkertijd gecontroleerd op milieuregels en brandveiligheid. De mogelijkheid om verschillende controles in één keer te kunnen uitvoeren, is voor ons heel effectief werken. Ook geven wij waar nodig advies. Als er bijvoorbeeld maar één leidinggevende persoon op de Alcoholwetvergunning van een commercieel horecabedrijf staat, adviseren we meer personen op de vergunning te zetten. Anders houdt het in dat die ene persoon altijd aanwezig moet zijn als de horecazaak geopend is voor publiek.

8

**Verplicht
energielabel C
of beter
voor kantoorpanden**

Per 1 januari 2023 is het verplicht – volgens het Bouwbesluit – om voor uw kantoorpand een vastgesteld energielabel C of beter te hebben. Heeft u op deze datum geen vastgesteld energielabel C of beter? Dan mag u uw kantoorgebouw niet meer gebruiken. De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van een energielabel ligt bij de pandeigenaar.

Het energielabel C of hoger voldoet bij de meerderheid niet

Landelijk blijkt dat van de in totaal 63.000 label C-plichtige kantoren circa 35% een label C of beter heeft. 12% heeft een label D of slechter en 53% heeft geen geldig energielabel. Er ligt dus een opgave. Deze opgave ligt vooral bij de kleine (particuliere) en private eigenaren/investeerders. Zij zijn vaak onvoldoende geïnformeerd over de labelplicht. Ook hebben zij te weinig kennis of bewustzijn over de te nemen maatregelen. Vaak weten de huurders niets van deze verplichting en spreken eigenaren daarom niet aan.

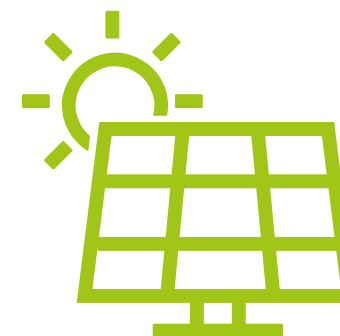
Energielabel C is met kleine aanpassingen vaak snel behaald

Door het toepassen van bijvoorbeeld ledverlichting (eventueel in combinatie met bijvoorbeeld daglichtafhankelijke regeling en enkele zonnepanelen), is het energielabel C relatief eenvoudig te bereiken. Voor een deel van de panden zijn wel ingrijpendere maatregelen nodig (zowel in geld als

tijd) bijvoorbeeld als het gaat om (vormen van) isolatie.

Informatiecampagne en collectieve aanpak

Wij zijn daarom in het najaar van 2022 gestart een informatiecampagne over het energielabel. Hierin informeren wij kantooreigenaren over het energielabel. Hoe zij deze kunnen vaststellen of verhogen en hoe ons programma GreenBiz IJmond hen daarbij kan ondersteunen, naast ons reguliere toezicht.

9

Europese JTF-subsidie: vlieg wiel duurzame ontwikkelingen IJmond

In 2022 is onder begeleiding van Vera van Vuuren van ODIJmond een Europese subsidie aangevraagd bij en toegekend door de Europese Unie van 58,5 miljoen euro.

Het geld wordt ingezet om een versnelling te maken in de energietransitie in de regio. Het moet de sociaal-economische gevolgen daarvan opvangen. Met geld uit het Just Transition Fund (JTF) wordt de groene economie van het mkb gestimuleerd.

Europese Green Deal

Het JTF komt voort uit de Europese Green Deal, die zorgt voor een klimaatneutraal Europa in 2050. Het is een financiële ondersteuning voor gebieden in Europa die ingrijpend worden getroffen door de overgang naar gebruik van duurzame bronnen, zoals in de IJmond. Naast een verbreding en modernisering van de plaatselijke economie, is het geld ook bedoeld voor ontwikkeling in infrastructuur en werkgelegenheid. Daarnaast krijgt de leefbaarheid en luchtkwaliteit in de IJmond een flinke groene impuls.

Verlies fossiele banen opvangen en begeleiding naar nieuw werk

Voor de IJmond zorgt de energietransitie voor verlies van fossiele banen in de (staal)industrie. Die industrie heeft een groot aandeel in de

regionale werkgelegenheid. Maar het leidt ook tot baanverlies in andere sectoren, bijvoorbeeld bij de hier gesitueerde energiebedrijven en papier- en cementindustrie. Maar ook bij industriële dienstverleners en toeleveranciers van deze bedrijven. Zij vormen gezamenlijk een belangrijk onderdeel van de banenmotor in de IJmond.

Daarnaast is er meer krapte en een toenemende kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt, met name voor technisch en ICT-personeel. Dit fonds kan werknemers begeleiden naar nieuw werk. Er zijn andere type geschoolde werknemers nodig, zoals zonnepaneleninstallateurs voor de aanleg van duurzame zonneweides. Of in de ontwikkeling van waterstof als brandstof van de toekomst én het biedt medewerkers van een te sluiten cokesfabriek begeleiding naar nieuw werk, door omscholing naar een baan in een schone energietechnologie. Want voor al deze banen van de toekomst zijn goedgeschoolde mensen nodig.

Uitdaging voor mkb: kom met innovatieve en duurzame ideeën

Een ander innovatief, duurzaam idee is bijvoorbeeld de ontwikkeling van een op waterstof rijdende vrachtwagen. Of andere groene ontwikkelingen die veel energie of CO₂-uitstoot besparen. Met JTF kunnen ondernemers ook projecten indienen voor de offshore windmolenindustrie, waarbij technische bijstand nodig is. Het fonds wil fungeren als vliegwiel om ideeën voor duurzame ontwikkelingen extra aan te jagen.

Samenwerkingspartners

Provincie Noord-Holland en gemeenten Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Velsen hebben gezamenlijk een regioplan opgesteld, onder begeleiding van ODIJmond.

10 Wet Open Overheid

Inwerking treden Wet Open Overheid: zwaardere verplichting openbaarmaking

De informatie over het handelen van overheden moet eenvoudig en toegankelijk zijn. Zo ook voor ODIJmond. Met het in werking treden van de Wet Open Overheid (WOO) brengen wij onze digitale informatievoorziening op orde. Daarnaast richten wij onze werkprocessen en informatiesystemen in op het openbaar maken van documenten. Was de actieve openbaarmaking bij de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) nog een lichte verplichting, onder de WOO geldt een zwaardere verplichting worden waarbij concrete categorieën van openbaar te maken documenten worden aangewezen. Met het standaard actief openbaar maken van een groot aantal documenten zullen burgers eenvoudig inzicht hebben in besluitvorming.

WOO-verzoeken: Tata Steel, Circuit Park Zandvoort en Cocoa Olam te Wormer

In 2022 zijn wij gestart met de implementatie van de WOO. Wij hebben inzichtelijk gemaakt welke processen moeten worden aangepast. Vanuit de wet is er een verplichting voor overheidsinstanties tot het aanwijzen van een WOO-contactpersoon (coördinator). In eerste instantie was de gedachte dat we deze taak intern bij een bestaande functie konden inpassen echter als snel bleek dat dit geliet op de vele verzoeken niet realistisch is. In 2022 hebben wij onder andere verzoeken gehad over

de invulling van het wettelijk adviseurschap Tata Steel over de afgelopen twintig jaar, het circuitpark Zandvoort en dan specifiek de VTH-paragraaf en de Cacaofabriek Olam te Wormer naar aanleiding van een uitzending van het journalistisch onderzoeksprogramma van Pointer. Met name het verzoek rondom Tata heeft vele fte gevraagd.

Actieve openbaarmaking en extra formatieplaats

In 2023 maken we een start met het actief openbaar maken van milieu-informatie. In het kader van het Landelijke Interbestuurlijke Programma versterking Omgevingsdiensten hebben wij een subsidie gekregen om in eerste instantie al onze vergunningen actief openbaar te maken. Naar 2024 toe willen wij het proces en de coördinatie rondom de WOO verder versterken om aan de wettelijke verplichtingen van de wet te kunnen voldoen. Hiertoe hebben wij in onze begroting 2024 een extra formatieplaats gevraagd.

Overzicht besluiten op bezwaar en uitspraken extern in 2022

In 2022 hebben we iets minder zaken in bezwaar, beroep en hoger beroep afgerond dan in 2021. Dat hangt samen met een 16-tal besluiten ten aanzien van hetzelfde complex in 2021. Uiteraard gaat achter iedere zaak veel tijd en inzet van onze juristen schuil.

Richting 2023 gaan we ook uitsplitsen naar vergunningverlening en handhaving.

Verslag klachtafhandeling over 2022

Eerder vond geen verslaglegging plaats. Over 2021 voor het eerst. Uit artikel 9:12a van de Algemene wet bestuursrecht vloeit voort dat een bestuursorgaan ieder jaar verslag uitbrengt over het aantal geregistreerde klachten. Het verslag betreft dus op grond van dat artikel alleen klachten in de zin van Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Het betreft dus geen milieuklachten.

11

Sociaal jaarverslag

11.1 Bedrijfsvoering en personeel

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In 2022 hebben we in de bedrijfsvoering aandacht besteed aan de volgende punten.

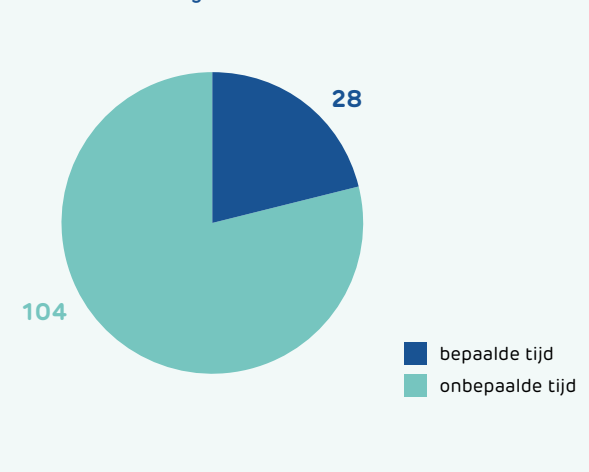
11.1.1 Instroom

Onze formatie bestaat op 1 januari 2022 uit 121 medewerkers die 110,82 FTE vertegenwoordigen (zonder correctie voor de generatiepactregeling). Gedurende 2022 zijn er 21 medewerkers in dienst getreden, waaronder de zes junior medewerkers omgevingsrecht. De flexibele schil van onze formatie is in figuur 1 weergegeven en is exclusief de stagiaires en inhuur.

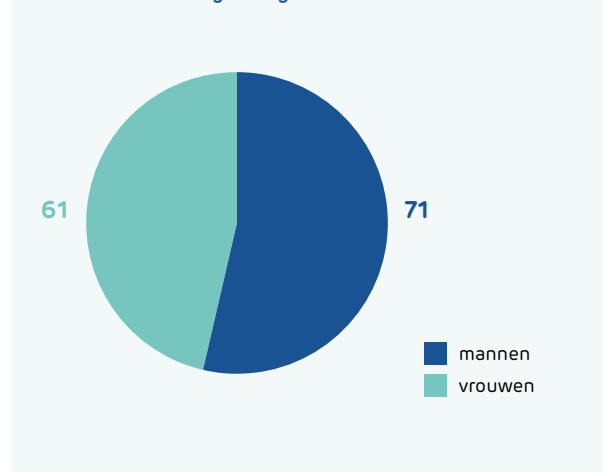
11.1.2 Doorstroom

Er zijn in 2022 zeven medewerkers uit dienst getreden. Twee medewerkers zijn met pensioen gegaan en de overige vijf medewerkers hebben een uitdaging elders gevonden.

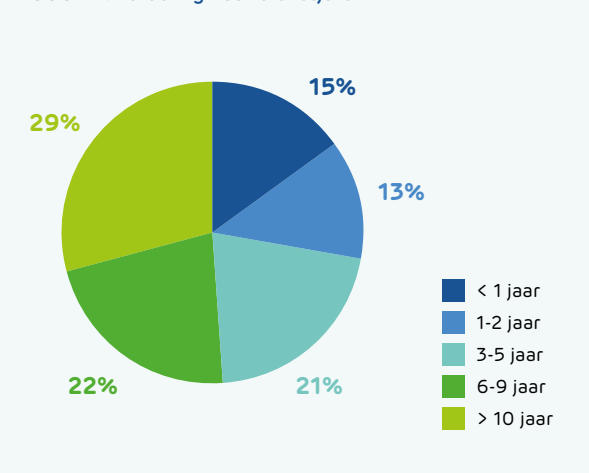
FIGUUR 1: verdeling naar dienstverband

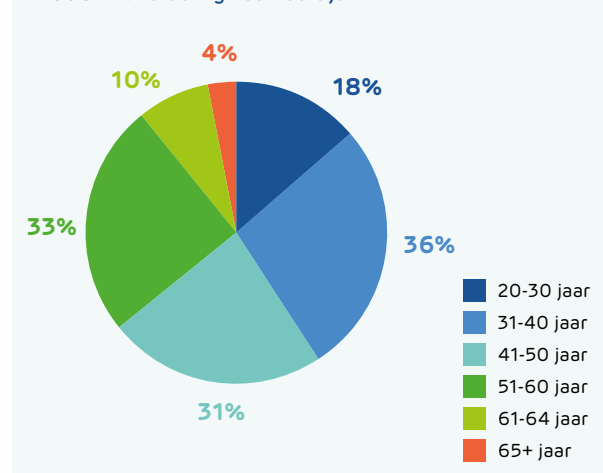
FIGUUR 2: verdeling naar geslacht

FIGUUR 3: verdeling naar dienstjaren

FIGUUR 4: verdeling naar leeftijd

11.1.3 Formatieoverzicht 2021

Formatie	Oorspronkelijke Begroting 2021	Gewijzigde Begroting 2022	Realisatie 2022
GR-formatie	60,6	60,6	59,71
Formatie overeenkomsten en (subsidie) projecten	30,6	30,6	33,9
Overheadformatie	21,9	21,9	26,3
Formatie Regeling Generatiepact	1,6	16	1,8
Totaal formatie	114,7	114,7	121,71

11.2 Opleiding en ontwikkeling

11.2.1 Stages en junioren

In 2022 hebben wij samen met OD NZKG ook een groep junior medewerkers omgevingsrecht opgeleid.

11.2.2 Week van de ontwikkeling | Groeispuurt

In september 2022 stonden twee weken in het teken van (persoonlijke) ontwikkeling en onder de werknaam 'Groeispuurt' zijn er diverse workshop georganiseerd waaraan iedere medewerker kon deelnemen. De week werd afgetrapt met een ontbijtsessie en een woord van welkom door de directeur. Vervolgens kon iedereen gedurende

twee weken op basis van zijn of haar inschrijving naar een workshops. Deze gingen over de volgende onderwerpen: persoonlijk leiderschap, financiële cijfers in beeld, werken in een gemeente, hoe zet ik sociale media in voor mij zelf en ODIJmond, schrijftraining B1-niveau, AVG en gebruik Datamask (anonymiseringstool), Wob wordt WOO, mindmappen en snellezen, JOIN (zaaksysteem), een kernwaardenspel en een workshop over psychosociale arbeidsbelasting. Aan aan het begin en einde van de dag waren er yogasessies, stoelmassages, bootcamp, fietstocht en wandeltocht voor de fysieke in- en ontspanning. Vanwege het succes organiseren we ook in 2023 een Groeispuurt.

11.3 Externe ontwikkelingen

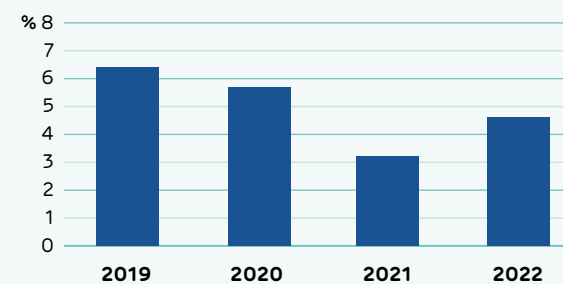
De CAO SGO liep af op 31 december 2022. Onderhandelingen tussen de gemeentelijke werkgevers en vakbonden zijn volledig vastgelopen. Om medewerkers tegemoet te komen in verband met de enorme inflatie is een eenmalige uitkering als enige akkoord gesloten. De uitkering bedraagt maximaal € 750 per FTE.

11.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Verzuimpercentage

Het verzuimpercentage over 2022 is 4,67%. Het aantal meldingen is 223 met een ziekmeldfrequentie van 1,90. Wij zien na een dalende trend weer een stijging in ons verzuim in het afgelopen jaar.

FIGUUR 5: verzuimpercentage

Dit komt vooral in het eerste kwartaal van 2022 door een nasleep van corona restklachten en de griepgolf van maart. Daarnaast hebben wij nog een paar langdurige verzuimgevallen gehad.

Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2022 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 5,9% (bron CBS).

Arbeidsomstandigheden

Met het oog op de verhoogde AOW-leeftijd is het belangrijk om te kijken hoe wij als organisatie kunnen inzetten op duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van onze medewerkers. Daarom bieden wij onze medewerkers in 2022 een PMO (Preventief Medisch Onderzoek) aan om hen inzicht te geven in hun gezondheid en leefstijl en tips en adviezen ter verbetering hiervan. Ook eventuele problemen die te maken hebben met werk en gezondheid komen op deze manier aan het licht.

11.3.2 PMO (Preventief Medisch Onderzoek)

In mei en juni 2022 hebben wij door ArboNed een PMO laten uitvoeren onder onze medewerkers. Deze bestond uit een online vragenlijst en de mogelijkheid tot een fysiek onderzoek. Het doel is om een totaalbeeld te krijgen van mogelijke risicofactoren die van invloed kunnen zijn op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Dit totaalbeeld en de analyse daarop, geeft onze organisatie, maar ook individuele medewerkers de kans om gericht actie te ondernemen.

Wij zijn blij dat een groot deel van onze medewerkers aangeeft tevreden te zijn bij ODIJmond. Van de 123 uitnodigingen, hebben 80 collega's de vragenlijst ingevuld en ingeleverd. Dat is 65%. De tabel hieronder geeft inzicht in een deel van de resultaten. De rapportage wordt gedeeld met de Ondernemingsraad en de aanbevelingen pakken wij op. De niet begrote lasten voor het PMO onderzoek dekken wij uit niet begrote baten.

11.4 Eigenrisicodragers WGA en ZW

Per 1 januari 2022 zijn wij eigenrisicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeids-geschikten) en ZW (Ziektewet). Dit houdt in dat we 'vertrekken' bij het UWV en geen premie meer betalen aan de Belastingdienst. Vervolgens hebben we ervoor gekozen om de lasten zelf te dragen en een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten met een gespecialiseerde partij. Om dit mogelijke risico te beheersen en in de toekomst af te dekken is een voorziening gevormd in de jaarrekening van 2022. In 2022 dekken wij de dotatie van deze voorziening door de premiekorting in de sociale lasten.

	ODIJmond	Landelijk gemiddelde
Tevredenheid binnen ODIJmond	84%	68%
Bevlogenheid	22%	22%
Burn-out klachten	1%	9%
Stressklachten	33%	35%

12

Financieel jaarverslag

PLAN

12.1 Mooie resultaten in een bevlogen jaar

Het financieel resultaat van 2022 is positief in vergelijking tot de begroting. Het afgelopen jaar was voor ons het jaar van ontwikkeling. Na bijna drie coronajaren waarin we gedwongen waren om op afstand te werken konden we dit jaar gelukkig weer vanaf onze kantoren werken.

Oorlog op Europese bodem zorgt voor een torenhoge inflatie

Op 24 februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. Deze oorlog heeft grote impact. Mede hierdoor is de inflatie gestegen tot een recordhoogte. De stijgende energieprijzen werken in veel prijzen volledig door. Wij hebben een gasloos pand maar maken wel gebruik van stroom. Door stormschade zijn onze zonnepanelen tijdelijk buiten gebruik geweest. De reparatie heeft lang op zich laten wachten door de grote vraag naar zonnepanelen en het tekort aan monteurs. De inflatie heeft gezorgd voor een exorbitante stroomstijging en werkte voor ons door in een fikse na-verrekening van onze stroomrekening. De onderhandelingen voor een nieuwe cao zijn stukgelopen, het enige compromis was een eenmalige uitkering voor alle medewerkers in december.

Een jaar van ontwikkeling

Door de toenemende vraag van onze deelnemers naar extra taken blijft het een uitdaging om in deze krappe arbeidsmarkt personeel te werven. In september 2022 is (weer) een juniorentraject gestart. Intern opleiden van nieuwe collega's blijft ons onderscheidend vermogen. Dit jaar hebben we het taakaccent verlegt naar specialisatie op het gebied van Energie. Dit sluit ook aan bij de uitvoering van het energiebesparingsakkoord.

Bouwvergunningen

Onze activiteiten op het gebied van de uitvoering van vergunningen voor het bouwen stonden door de krappe arbeidsmarkt en de coronajaren ook onder druk. We voeren deze taak voor gemeente Zandvoort uit. We zijn er in geslaagd om nieuwe enthousiaste medewerkers te vinden en hebben een trainer in dienst genomen om collega's op te leiden. De inzet van de nieuwe collega's heeft snel zijn vruchten afgeworpen. Na de laatste coronagolf van begin 2022 is het dienstverleningsniveau weer snel op niveau gekomen. In de eerste maanden van 2022 is ook gewerkt aan een uitbreiding van onze dienstverlening aan gemeente Beverwijk. Sinds 1 juli 2022 verlenen we ook bouwvergunningen namens die gemeente.

Groeispurt ontwikkelingsweken

Daarnaast hebben wij na de zomer een 'week van de ontwikkeling' georganiseerd voor alle medewerkers. In deze periode, genaamd de Groeispurt, hebben we activiteiten georganiseerd op het gebied van vak-techniek, soft-skills, trainingen over onze kernwaarden en ook gezorgd voor sportieve activiteiten. Het doel hiervan was niet alleen om te ontwikkelen maar ook om te verbinden. Het was een succes en de plannen voor 2023 zijn al in volle gang. In de extra baten die wij uit een specifieke uitkering voor energiebesparing ontvangen zit naast een dekking voor personele lasten ook een dekking voor het opleiden van medewerkers.

Opleiden en veranderingen in wet- en regelgeving werken door in het verlofsaldo

Het opleiden en inwerken van nieuwe medewerkers drukt op de productiviteit van bestaande medewerkers. Hierdoor hebben veel medewerkers extra gewerkt om de uitvoering niet in het geding te laten komen. Deze extra inzet van onze collega's heeft geleid tot een groter verlofsaldo. Daarnaast zien wij dat de veranderende wet- en regelgeving impact heeft op de toename van ons verlofsaldo. Het extra verlof sparen vanuit de cao is verruimd. Daarnaast hebben veel medewerkers gebruik gemaakt van de uitbreiding van de mogelijkheden tot het nemen van betaald ouderschapsverlof en hierdoor hun recht op regulier verlof niet

opgenomen. De dekking van de uitkeringen van het UWV staan hier tegenover.

Wij zijn inhoudelijk gedreven mensen met een enorm hoog ambitieniveau als het gaat om het leveren van een maatschappelijke bijdrage. Dat is een groot goed dat ertoe heeft bijgedragen dat we het afgelopen jaar onze afspraken hebben gerealiseerd.

12.2 Controle jaarrekening door accountant

Conform het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 26 oktober 2022 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid en rechtmatigheid en conform de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2022 vond de interimcontrole plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

12.3 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij hebben in 2022 positief gerealiseerd resultaat van € 121.955 na de vastgestelde mutaties reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan de begroting 2022.

Europees PECS-project heeft resultaat opgeleverd

Het internationale project Ports Energy and Carbon Savings (PECS) is in 2022 opgeleverd. Dit project is onderdeel van het Interreg 2 Zeeën programma. Dit is een Europees programma met als doel een innovatief en duurzaam 2 Zeeën gebied (Engeland, Frankrijk, Nederland en België) waar natuurlijke bronnen beschermd zijn. Dit project is met een positief resultaat afgesloten.

Mede door de oorlog in Oekraïne is de inflatie op een historisch hoog niveau

De cao-onderhandelingen zijn vastgelopen maar de vakbonden en de werkgevers zijn wel een eenmalige uitkering overeenkomen. Deze hebben wij in december uitgekeerd. Incidentele baten uit extra aanvragen van onze deelnemers staan hier ter dekking voor. Vooral in de tweede helft van het jaar zien wij dit terug in onze lasten. Ons pand is gas-loos, maar wij hebben een fikse afrekening gekregen voor ons stroomverbruik. Deze last konden we dekken door projectbaten.

Verlofsaldo is toegenomen

In 2022 zien wij dat medewerkers meer gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheden tot ouderschapsverlof. Omdat dit tijdelijk van aard is en de arbeidsmarkt en inhuurmarkt zeer krap zijn, zien wij dat andere medewerkers minder verlof

opnemen. Het hybride en flexibel werken leidt tot het minder opnemen van (kort) verlof. Daarnaast maken medewerkers gebruik van het nieuwe spaarverlof. Wij hebben een voorziening voor boventallig verlof en het verplichte spaarverlof. Het resultaat van deze ontwikkelingen is dat ons verlofsaldo in 2022 verder is gegroeid. De uitkeringen die wij hebben ontvangen het UWV staan hier deels ter dekking voor.

Het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP)

De aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen zijn uitgewerkt in het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP). Binnen dit programma werken Rijk, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten samen om concrete stappen te zetten ter verbetering van het stelsel. Het is voor het eerst dat omgevingsdiensten een plek aan deze bestuurlijke tafel hebben. Doel van het IBP is om te komen tot een schonere, veiligere en gezondere leefomgeving en het voorkomen van milieuschade in plaats van het achteraf te moeten herstellen. De deelnemende partijen onderschrijven dat omgevingsdiensten hierin een essentiële rol moeten spelen. Dit geldt niet alleen voor de uitvoering van de VTH-taken, maar ook voor de aanpak van grote maatschappelijke transitieopgaven als energietransitie, stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie en circula-

riteit. Het programma heeft een looptijd van twee jaar (2022 – 2024) waarbij in 2023 de projecten worden vormgegeven, inclusief de bijbehorende financiële middelen.

Partner in de energietransitie

Wij controleren bedrijven en instellingen op het treffen van energiebesparende maatregelen. Bedrijven zijn wettelijk verplicht om maatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar te nemen. Daarnaast grijpen wij onze bedrijfscontroles aan om met ondernemers het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden van verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering (stimulering). Daarop sluit het initiatief van Provincie Noord-Holland aan.

De impact van de wet WGR

Door de wetwijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen moeten wij onze gemeenschappelijke regeling aanpassen. In 2022 zijn we in samenwerking met onze deelnemers gestart met dit traject. Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van externe adviseurs, deze lasten zijn door incidentele baten gedekt. De uitvoering van de wijziging van onze gemeenschappelijke regeling loopt door tot in 2023.

12.4 De resultaten van ons programma

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling op de vergadering van 19 juli 2023.

Programma Milieu en leefomgeving	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
	2022	2022	2022
	€	€	€
Totaal baten	12.009.492	11.992.950	13.403.287
Totaal directe lasten	9.351.393	9.076.681	10.155.862
Overhead	2.689.700	2.947.868	3.161.423
Saldo van baten en lasten	- 31.600	- 31.600	86.003
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	31.600	31.600	35.952
Resultaat	-	-	121.955

12.5 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt conform de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De baten zijn direct gerelateerd en passen binnen bestaand beleid. Na de begroting dotaties en het vrijvallen van bestemmings-reserves, resteert een positief saldo. Het AB en DB ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het bestuur geeft hiermee ook zijn instemming met de overschrijdingen. Er zijn geen overschrijdingen op de lasten die op basis van de rechtmatigheidsregels als onrechtmatig gekwalificeerd kunnen worden. De posten in het overzicht van baten en lasten worden hierna toegelicht.

12.6 Resultaatbestemming

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling (GR) op de vergadering van 19 juli 2023.

12.7 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
BATEN	2022	2022	2022
GR-bijdragen	€	€	€
Gemeente Beemster	142.349	-	-
Gemeente Beverwijk	1.080.548	1.004.341	1.004.341
Gemeente Bloemendaal	149.042	96.787	96.787
Gemeente Edam-Volendam	248.591	168.685	168.685
Gemeente Haarlem	1.369.960	1.454.487	1.454.487
Gemeente Heemskerk	639.611	560.454	560.454
Gemeente Heemstede	158.451	97.787	97.787
Gemeente Landsmeer	84.665	59.417	59.417
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	112.889	964.456	964.456
Provincie Noord-Holland	-	115.116	115.116
Gemeente Oostzaan	78.664	57.349	57.349
Gemeente Purmerend	348.922	287.076	287.076
Gemeente Uitgeest	259.443	232.593	232.593
Gemeente Velsen	1.976.362	1.854.540	1.854.540
Gemeente Waterland	131.140	92.921	92.921
Gemeente Wormerland	155.944	120.896	120.896
Gemeente Zandvoort	159.055	122.068	122.068
GR-bijdragen	7.095.633	7.288.973	7.288.973

Financiële begroting (incl. overhead)	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
BATEN	2022	2022	2022
overdracht vorige pagina	€	€	€
GR-bijdragen	7.095.633	7.288.973	7.288.973
Dienstverleningsovereenkomsten en (subsidie)projecten	4.863.859	4.653.977	6.008.021
Overige baten	50.000	50.000	106.293
TOTAAL BATEN	12.009.492	11.992.950	13.403.287

Financiële begroting (incl. overhead)	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
LASTEN	2022	2022	2022
Personele lasten	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	8.322.540	8.795.501	8.920.011
Werving & personeelsbeleid	8.500	8.500	29.571
Inhuur derden	175.000	370.284	401.007
Scholing & employability	180.000	180.000	247.462
Overige personeelslasten	180.000	210.000	204.532
Subtotaal personele lasten	8.866.040	9.564.285	9.802.583
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.300	65.300	65.260
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	88.000	88.000	92.930
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	4.000	4.000	203
Afschrijvingslast ICT	82.500	125.000	85.040
Rentelasten	14.430	14.430	16.359
Subtotaal kapitaalslasten	254.230	296.730	259.793

Financiële begroting (incl. overhead)	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
LASTEN	2022	2022	2022
overdracht vorige pagina	€	€	€
Subtotaal personele lasten	8.866.040	9.564.285	9.802.583
Subtotaal kapitaalslasten	254.230	296.730	259.793
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	35.000	35.000	31.886
Organisatieontwikkeling	10.000	10.000	14.583
Accountants- en advieskosten	35.000	35.000	74.230
Huisvestingskosten	258.000	258.000	312.041
Facilitaire kosten	25.000	25.000	27.267
ICT-kosten	346.000	346.000	311.160
Handhavingskosten	12.500	37.500	46.516
Algemene kosten	299.000	299.000	290.888
Bankkosten	1.100	1.100	1.007
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.021.600	1.046.600	1.109.580
Externe projectkosten	1.899.222	1.116.935	2.142.840
Nagekomen lasten	-	-	2.186
Vennootschapsbelasting	-	-	302
TOTAAL LASTEN	12.041.092	12.024.550	13.317.284

12.8 Toelichting gerealiseerde baten en lasten

12.8.1 Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtneming van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

12.8.2 Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de GR takenpakketten, is een positief resultaat gerealiseerd. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening van de taakuitvoering van bouw- en woningtoezicht en lichte vergunningverlening bouw voor gemeente Beverwijk, de uitvoering van energiebesparing en detacheringen ten behoeve van deelnemers of andere organisaties. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2021. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

12.8.3 Overige opbrengsten

In 2022 is een zeer kleine renteopbrengst ontvangen. Er is geen gebruik gemaakt van deposito's. De overige baten voor 2022 bestaan uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars en de vrijval van een internationaal project. Deze vergoeding is hoger dan de begroting

12.8.4 Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. De salarissen en sociale lasten zijn hoger dan begroot.

In 2022 hebben wij ingezet op toezicht op energiebesparing voor bedrijven. Hiervoor ontvangen wij voor vier jaar incidentele baten uit een specifieke uitkering. Een van de voorwaarden voor deze specifieke uitkering is het aantrekken van vaste formatie. Omdat in deze arbeidsmarkt het zeer moeilijk is om ervaren medewerkers aan te trekken zijn wij in 2022 weer een opleidingstraject gestart voor inspecteur omgevingsrecht. Ervaren medewerkers hebben wij de kans aangeboden zich te specialiseren op het gebied van energie.

12.8.5 Overige personeelslasten

De post scholing en employability is hoger dan begroot. Deze overschrijding is te verklaren door een extra opleidingstraject. Daarnaast investeren wij veel in de ontwikkeling van onze medewerkers. Dit is nodig om competent te blijven aan de complexe uitvoering van ons werk. Daarnaast erkennen wij dat het bieden van opleiding en ontwikkeling onderscheidend is in deze uitdagende arbeidsmarkt. Door de coronapandemie hebben wij gezien dat opleidingen werden uitgesteld, deze inhaalslag zien wij terug in 2022. De werving- en selectiekosten zijn fors hoger dan begroot, deze ontwikkeling past bij de uitdagende arbeidsmarkt. De extra lasten zijn gedekt uit incidentele baten.

12.8.6 Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In 2021 hebben wij al onze hardware vervangen en zijn we gestart met de migratie naar Microsoft 365. In 2020 hebben wij onze wagenpark vervangen en in 2022 uitgebreid. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen en hebben gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark. Hierdoor is er ten opzichte van de begroting een daling in de kapitaallasten en een stijging in de overige bedrijfskosten. In 2022 hebben wij geïnvesteerd in toezicht in de lucht in de vorm van een drone en nieuwe bureau stoelen voor onze medewerkers. Ook is het meubilair van enkele van onze vergaderzalen vernieuwd.

12.8.7 Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting. In het kader van verandering in de rechtmatigheidsverantwoording hebben wij een onderzoek laten doen naar onze fiscale rechtmatigheid. In verband met de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de impact op onze gemeenschappelijke regeling hebben wij advies ingewonnen. Hierdoor zijn de advieskosten hoger dan begroot. Vanwege de enorme inflatie hebben wij een fikse afrekening van ons stroomverbruik gehad. De groei van onze organisatie werkt ook door in de toenemende behoefte om te overleggen, de coronapandemie heeft het gebruik van digitaal overleggen versneld. Om te voldoen aan de vraag naar kleine vergaderruimte voor kleine groepen en digitale overleggen zijn wij een proef gestart met verplaatsbare vergaderruimten. Als deze bevallen willen wij deze in 2023 aanschaffen. Hierdoor kunnen wij flexibel inspelen in de vraag naar werken en ontmoeten op ons kantoor.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties. De handhavingskosten zijn gestegen omdat wij niet alleen investeren in onze medewerkers maar ook in techniek.

Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten en een daling van de kapitaallasten door de transitie van bezit naar gebruik.

12.9 Nagekomen baten en lasten

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2022 betrekking op de afrekening van verplichtingen die hoger zijn uitvallen dan verwacht.

12.10 Onvoorzien

Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoord in de jaarrekening.

12.11 Toelichting op de overheadkosten

Specificatie overhead	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
	2022	2022	2022
	€	€	€
Personele lasten	1.539.670	1.678.182	1.873.202
Overige personele lasten	132.100	201.257	155.118
Afschrijvingen	157.300	157.300	158.394
Rentelasten	14.430	14.430	16.359
ICT (afschrijving + overige)	170.600	196.100	159.930
Overige bedrijfslasten	675.600	700.600	798.419
Totaal	2.689.700	2.947.868	3.161.423

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is conform de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 21% op basis van FTE.

Met de groei van onze organisatie groeit onze overhead mee. Wij hebben meer capaciteit op de afdeling HR. Om te blijven investeren in de kwaliteit van onze data hebben wij aan onze uitvoerende cirkels secretaresses toegevoegd.

13

Inter- bestuurlijk toezicht

13.1 Uitvoering en handhaving

Artikel 10.6 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht vereist dat jaarlijks inzicht wordt gegeven in een aantal aspecten ten behoeve van de uitvoering en handhaving. Deze aspecten zijn hieronder in een tabel opgenomen

	Controles (milieu)	Inspecties niet in orde	Bestuurlijke sancties	Processen verbaal / BSBm	Klachten	Bezwaar en beroep (milieu) - besluit in stand	Bezwaar en beroep (milieu) - besluit niet in stand
Beemster	94	36	x	x	7	x	X
Beverwijk	158	74	3	3	114	x	x
Bloemendaal	69	22	1	x	43	1	x
Edam-Volendam	60	21	x	x	38	x	1
Haarlem	554	216	5	2	188	x	x
Heemskerk	112	52	2	1	28	x	x
Heemstede	58	22	x	1	63	x	x
Landsmeer	60	17	x	x	9	1	x
Oostzaan	105	21	3	x	41	x	x
Purmerend	34	14	x	1	9	x	x
Uitgeest	60	29	1	2	30	x	x
Velsen	274	84	6	1	156	x	x
Waterland	51	11	1	x	11	x	x
Wormerland	179	13	2	x	153	1	x
Zandvoort	66	10	x	3	151	1	x
PNH	8	5	x	x	x	x	x

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2 Management rapportage: Kwaliteitscriteria | zelfevaluatie

13.2.1 Generieke deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
1.	Casemanager Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
2.	Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I en eenvoudig II De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse II</p> <p>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>						
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III algemeen</p> <p>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>						
3.	<p>Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector proces-industrie</p> <p>De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.</p>						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector agrarisch De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector afval De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						
3.	Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I, II en III De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kern-activiteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
4.	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - alleen eenvoudige situaties De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
4.	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - een of meerdere complexe situaties De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I en eenvoudige klasse II De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I, II en III algemeen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III procesindustrie De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III agrarisch De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III afval De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
5.	Toezicht en handhaving milieu - klasse III Seveso-inrichtingen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.						
6.	Toezicht en handhaving bodem - eenvoudige saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
6.	Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
7.	Toezicht en handhaving groene wetgeving De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving.						

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.2 Juridische deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
8.	Behandelen juridische aspecten vergunningverlening <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
9.	Behandelen juridische aspecten handhaving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
10.	Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>						
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
11.	Ketentoezicht <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						
12.	Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving <i>De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.</i>						

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.3 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent bouwen

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
13.	Bouwfysica - alleen eenvoudige situaties <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>	■	■	■	■	■	■
13.	Bouwfysica - een of meerdere complexe situatie <i>De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>	■	■	■	■	■	■
13.	Bouwfysica	■	■	■	■	■	■
14.	Brandveiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 11 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.</i>	■	■	■	■	■	■
14.	Brandveiligheid	■	■	■	■	■	■
15.	Constructieve veiligheid <i>De activiteiten 1 t/m 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied.</i>	■	■	■	■	■	■
16.	Bouwakoestiek <i>Vervallen, deels opgegaan in deskundigheidsgebied 21 Geluid.</i>	■	■	■	■	■	■
17.	Sloop en asbest <i>De activiteiten kunnen ook uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'.</i>	■	■	■	■	■	■

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.4 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent milieu

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
18.	Afvalwater (indirecte lozingen) <i>Activiteiten kunnen uitbesteed worden mits overheid over het deskundigheidsgebied toezicht en handhaven milieu beschikt en minimaal één medewerker met de deskundigheid voor afvalwater.</i>						
19.	Bodem, bouwstoffen en water <i>Activiteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over de deskundigheidsgebieden '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening', '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening', '6. Toezicht en handhaving bodem' en '11. Ketentoezicht'.</i> 1. Onderhouden, gebruiken en toegankelijk maken van informatie uit een Bodeminformatie-systeem (BIS).						
19.	Bodem, bouwstoffen en water 2. Ondersteunen en adviseren in het kader van vergunningverlening en toezicht en handhaving, waaronder: a. laten uitvoeren, begeleiden bij en toetsen/controleren van bodemonderzoek/ lozingsonderzoek; b. beoordelen bodem beschermende voorzieningen (indien van toepassing: m.b.t. lozingsonderzoek); c. uitvoeren van het grondstromenbeheer in het kader van de betreffende bodemregelgeving in het Ow-stelsel; d. beoordelen (aanvragen) grondwateronttrekking, verlenen van de vergunning; e. beoordelen (aanvragen) bodemenergiesystemen; f. beoordelen bodemsanering (noodzaak en plan), bodemonderzoek laten uitvoeren. 3. Adviseren in het kader van een eenvoudig 'afwijkingsbesluit'; beoordelen bodemkwaliteit vanuit een oogpunt van volksgezondheid.						
19.	Bodem, bouwstoffen en water 4. Adviseren in het kader van een complex 'afwijkingsbesluit'; beoordelen geohydrologische situatie in relatie tot beoogde functie, beoordelen effecten van beoogde functies op waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
20.	<p><i>De activiteiten voor externe veiligheid moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteit 5 wordt bij voorkeur door bovenregionale samenwerkingsverbanden en/of gespecialiseerde bureaus uitgevoerd. Dit geldt ook voor activiteit 6, omdat een relatief groot en ruimtelijk complex grondgebied nodig is om met voldoende frequentie het grote aantal verschillende typen situaties te kunnen beoordelen:</i></p> <p>Externe veiligheid 1.Vaststellen EV-situatie op basis van de EV-regelgeving in het Ow-stelsel en Basinet (relatie kunnen leggen tussen risicobronnen en ruimtelijke situatie en ontwikkelingen en vice versa).</p>						
20.	<p>Externe veiligheid 2.Inbrengen aspecten externe veiligheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en Ruimtelijke Ordening 3. Het bijhouden van de EV-situatie (risicokaart, Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)).</p>						
20.	<p>Externe veiligheid 4.Toetsen ontvankelijkheid QRA en het beoordelen van het resultaat van een QRA.</p>						
20.	<p>Externe veiligheid 5.Uitvoeren van risicoberekening in het kader van EV-regelgeving in het Ow-stelsel (Safeti-NL, RBM-II, LPG-rekentool, CAROLA), bepalen aandachtsgebieden en groepsrisico's.</p>						
20.	<p>Externe veiligheid 6.Advisering ten aanzien van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden.</p>						
21.	<p>Geluid (milieu- en bouw) <i>De activiteit 7 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteiten 1 t/m 6 en 10 en 11 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 8 en 9.</i></p>						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
22.	<p>Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven) <i>De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over deskundigheid voor activiteiten 1 en 2.</i></p> <p>1. Beoordelen of er sprake is van een bijzondere omstandigheid "groen en ecologie" in het kader van aanvragen, meldingen of informatieverstrekkingen voor initiatieven.</p>						
22.	<p>Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven) 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek. 3. Uitvoeren van ecologisch onderzoek.</p>						
23.	<p>Groen en ecologie (vergunningverlening natuur) <i>De activiteiten 1 en 2 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten die bij het bevoegd gezag thuishoren. Activiteit 3 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid voor activiteit 2.</i></p> <p>1. Beoordelen aanvragen voor omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten (al dan niet in de vorm van "advies met instemming").</p>						
23.	<p>Groen en ecologie (Vergunningverlening natuur) 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur. 3. Uitvoeren ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur.</p>						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
24.	<p>Luchtkwaliteit & geur</p> <p><i>De activiteit 4 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Zonder de benodigde deskundigheid voor deze activiteit is het niet goed mogelijk om werkprocessen op een juiste manier uit te voeren en het werk van externen te beoordelen. Activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.</i></p> <p>1. Bepalen of een onderzoek verplicht of noodzakelijk is (o.a. p basis van de luchtkwaliteitsregeling in het Ow-stelsel), en zo ja het kunnen bepalen welk rekenmodel van toepassing is. 2. (Laten) uitvoeren van luchtonderzoeken met toepassing van het NNM a. inventariseren en controleren van invoergegevens; b. bewerken van gegevens en databestanden; c. bewerken van de berekeningsresultaten.</p>						
24.	<p>Luchtkwaliteit & geur</p> <p>3. Het uitvoeren van luchtonderzoeken met behulp van complexe rekenmodellen (juiste input leveren en output genereren). 4. Het beoordelen en interpreteren van rapportages (van interne of externe adviseurs) en daarover adviseren in het kader van de vergunningverlening, handhaving en het nemen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 5. Het beoordelen van geurrapportage.</p>						
24.	<p>Luchtkwaliteit & geur</p> <p>6. Het uitvoeren van emissiemetingen en geuronderzoeken.</p>						

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.5 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte <i>De activiteiten 2 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.</i>						
	1. Opstellen stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.						
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte 2. Adviseren over bouwvoornemens die afwijken van het vigerende beleid.						
25.	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte 3. Opstellen van richtlijnen en kaders voor stedenbouwkundige en inrichtingsplannen. 4. Beoordeling extern gemaakte stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.						
26.	Kostenverhaal gebiedsontwikkeling en planeconomie <i>De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.</i>						
	1. Opstellen, adviseren over de besluitvoering en het uitvoeren van plannen m.b.t. grond-exploitaties. 2. Opstellen van haalbaarheidsanalyses, exploitatiebegrotingen, varianten afwegingen, rendementsberekeningen, begrotingen voor projectontwikkeling etc. 3. Beoordelen van de effecten van de -kostenverhaal-regelgeving in het Ow-stelsel en opstellen effectrapportages.						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
27.	<p>Cultuurhistorie <i>De activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. De overige activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.</i></p> <p>1. Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in omgevingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie. 2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde 3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het omgevingsplan, en de RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning. 5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.</p>						
27.	<p>Cultuurhistorie</p> <p>6. Adviseren ten aanzien van omgevingsvergunningaanvragen (activiteit wijzigen monument, slopen beschermd stads- en dorpsgezicht), cultuurhistorische aspecten in het kader van de omgevingsvergunning (activiteit bouwen, aanleggen en afwijken omgevingsplan), cultuurlandschappelijke aspecten in het kader van de omgevingsvergunning en handhaving. 7. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische waarden en cultuurhistorisch onderzoek, ruimtelijke analyse, bouwhistorisch onderzoek en waardenstellingen: interpreteren van waarden. 8. Toetsen van de aanvraag aan de erfgoed-regelgeving in het Ow-stelsel, cultuurhistorische aspecten uit het omgevingsplan (niet zijnde archeologisch), technische uitvoeringsvoorschriften voor monumenten en aan de doelstelling van het instrument bescherm gezicht en het ter bescherming strekkend omgevingsplan en ruimtelijk kwaliteitsbeleid. 9. Maken van cultuurhistorische analyses en waardenstellingen ten aanzien van monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en cultuurhistorische aspecten (landschap en bebouwing) in het omgevingsplan en vertalen naar ruimtelijke uitgangspunten. 10. Opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.</p>						

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
27.	<p>Cultuurhistorie</p> <p>11. Adviseren ten aanzien van archeologische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving. 12. Beoordelen van archeologisch onderzoek en waardenstelling in het kader van de omgevingsvergunning. 13. Toetsen van aanvraag omgevingsvergunning aan de hand van vastgelegde archeologische verwachtingswaarden in het omgevingsplan, en overige RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 14. opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep. 15. Maken van archeologische analyses en waardenstellingen en het vertalen van archeologische (verwachtings)waarden naar ruimtelijke uitgangspunten.</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid</p> <p><i>De activiteiten 1 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden.</i></p> <p>1. Inbrengen (specialistische) aspecten energie en duurzaamheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid</p> <p>2. Beoordelen van energiebesparingsplannen en energieaudits. a. Beoordelen van alternatieven voor erkende maatregelen energiebesparing b. Beoordelen plan van aanpak uitvoeren (erkende) maatregelen 3. Onderzoek naar en advisering over terugverdientijd van maatregelen die niet als erkende maatregelen zijn aangemerkt.</p>						
28.	<p>Energiebesparing en duurzaamheid</p> <p>4. Opstellen (branchegericht) toezichtprogramma energie en projectmatige aanpak energiecontroles.</p>						

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.6 Procescriteria: vergunningverlening

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijke ordening	Gemiddeld
Rapportage en evaluatie				■
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen	■	■	■	
Probleemanalyse voor vergunningverlening (inclusief het afhandelen van meldingen)	■	■	■	
Vergelijking en auditing	■	■	■	
Strategisch beleidskader				■
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor vergunningverlening	■	■	■	
Operationeel beleidskader				■
Strategie en basiswerkwijze vergunningsverlening	■	■	■	
Beleid ruimtelijke ordening t.a.v. vergunningverlening	■	■	■	
Objectieve criteria voor beoordelen en beslissen over omgevingsvergunning	■	■	■	
Planning en control				■
Borging personele en financiële middelen	■	■	■	
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving	■	■	■	
Organisatorische condities	■	■	■	
Kwaliteitsborging	■	■	■	
Vorbereiden				■
Protocollen en werkinstructies voor vergunningverlening	■	■	■	
Interne en externe afstemming	■	■	■	
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling	■	■	■	
Uitvoeren				■
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving	■	■	■	
Monitoren				■
Monitoring	■	■	■	

Legenda	
■	voldoet
■	voldoet deels / wordt aan gewerkt
■	niet van toepassing
■	uitbesteed

13.2.7 Procescriteria: toezicht en handhaving

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijke ordening	Gemiddeld
Rapportage en evaluatie				■
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen	■	■	■	■
Probleemanalyse voor toezicht en handhaving	■	■	■	■
Vergelijking en auditing	■	■	■	■
Strategisch beleidskader				■
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor toezicht en handhaving	■	■	■	■
Operationeel beleidskader				■
Nalevingsstrategie (of interventiestrategie volgens Programmatisch handhaven) toezicht en handhaving	■	■	■	■
Toezichtstrategie	■	■	■	■
Sanctiestrategie	■	■	■	■
Gedooagstrategie	■	■	■	■
Planning en control				■
Borging personele en financiële middelen	■	■	■	■
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving	■	■	■	■
Organisatorische condities	■	■	■	■
Kwaliteitsborging	■	■	■	■
Vorbereiden				■
Protocollen en werkinstructies voor toezicht en handhaving	■	■	■	■
Interne en externe afstemming	■	■	■	■
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling	■	■	■	■

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijke ordening	Gemiddeld
Uitvoeren				
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving				
Monitoren				
Monitoring				

13.3 Uitvoeringskader

In 2018-2019 hebben de colleges van onze deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland waar Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) de VTH-taken op het gebied van het basistakenpakket en milieu voor uitvoert vastgesteld. Daarmee is een meerjarige prioritering aangebracht in deze taken.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn geen doelen op zich, maar middelen tot een doel. Uiteindelijk gaat het er bij de uitvoering van wettelijke taken op dit gebied om wat het resultaat daarvan is in de buitenwereld (*outcome*). Dit betekent minder sturing op aantallen en producten, en meer op kwaliteit en effect. Om dit meetbaar te maken dienen de concrete prestaties die geleverd worden om de gewenste resultaten te realiseren geduid te worden (outputcriteria). Wel kunnen bijvoorbeeld kengetallen gekoppeld worden aan een product om kwaliteitsborging te creëren zoals in de bijlagen van het 'uitvoeringsprogramma 2022'. Hieronder leest u de stand van zaken ten aanzien van de doelen uit het beleidskader VTH-milieu Omgevingsdienst IJmond 2019-2022. Het gaat hier om de kwalitatieve stand van zaken. Deze volgt uit de wijze waarop de doelen zijn geformuleerd. Wij sturen jaarlijks bij op het behalen van deze doelen.

13.3.1 Eindrapportage doelen

Met de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het werkgebied draagt Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Indicator	Toelichting
<p>ODIJmond heeft zicht op de milieubelastende bedrijvigheid en activiteiten in haar werkgebied en de risico's die daarmee samenhangen.</p>	<p>Over het algemeen kan gesteld worden dat zowel overheidspartijen, ondernemers en inwoners graag met ODIJmond samenwerken, dan wel de uitvoering van taken en afhandeling van vragen en verzoeken door ODIJmond als proactief, begrijpelijk en deskundig worden getypeerd. Naast investeren in opleidingen en vaardigheden om de vereiste kennis en kunde van medewerkers op adequaat niveau te houden, zijn houding en gedrag belangrijke factoren waar aandacht aan wordt gegeven bij ODIJmond. De juiste houding en gedrag maken constructieve samenwerking mogelijk en maken de acceptatie en het begrip bij ondernemers en inwoners groter voor de belangen die ODIJmond beschermt bij haar taakuitvoering. Dat vertaalt zich binnen het VTH-spoor in een relatief laag aantal handhavingsbeschikkingen en bezwaar- en beroepzaken. Buiten het VTH-spoor zien we dit terug in onder meer succesvolle samenwerkingen als IJmond Bereikbaar en GreenBiz, in stimuleringsacties en in drukbezochte (online) voorlichtingsavonden over duurzame energie.</p>
<p>ODIJmond signaleert in een vroegtijdig stadium signalen die duiden op mogelijke risico's met betrekking tot de leefomgeving, zowel uit eigen inspecties als geluiden op landelijk of bovenregionaal niveau.</p>	
<p>ODIJmond stimuleert bedrijven tot het nemen van de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van bescherming van de fysieke leefomgeving en inspireert tot het nemen van stappen die verder reiken dan het wettelijke vereiste minimum.</p>	

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) levert vergunningen en maatwerk van hoog (adequaat) niveau, op basis van een zorgvuldige en transparante afweging van belangen met als resultaat beperking -en waar mogelijk terugdringing- van de milieudruk op de omgeving.

Indicator	Toelichting
<p>90% van de verleende vergunningen en afgegeven maatwerkvoorschriften houden stand in een evt. bezwaar- of beroepsprocedure.</p>	<p>Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures is in de periode 2019 tot heden beperkt geweest. Een reden hiervoor is waarschijnlijk dat een concept van het besluit met de aanvrager wordt besproken en aan de aanvrager wordt toegelicht. In de gevallen waarin het toch tot een bezwaar of beroep komt, houdt het merendeel van de vergunningen en maatwerkvoorschriften (>90%) stand.</p> <p>Het is in de periode 2019 tot heden nog niet volledig gelukt alle besluiten in het kader van een vergunningprocedure binnen de wettelijk gestelde termijn te nemen. Dit heeft vaak te maken met verschil van inzicht met de aanvrager over de typering van activiteiten, soms met het onvoldoende betrokken worden aan de voorkant van de procedure (in het geval van een aanvraag zonder vooroverleg) en regelmatig omdat aanvragen rijkelijk laat worden doorgezonden vanuit het loket waar de aanvraag initieel is ingediend. Aangezien voor nagenoeg alle procedures die wij voeren geen <i>lex silencio positivo</i> geldt, leidt het uit de termijn lopen van een aanvraag niet tot een van rechtswege verleende vergunning. De inzet blijft erop gericht in de voorfase van een vergunningprocedure afstemming te zoeken en zo de procedure soepel te kunnen doorlopen. Indien zicht op legalisatie bestaat, wordt gekeken of voor de periode tot aan het verlenen van de vergunning een gedoogbeschikking tot de mogelijkheden behoort. Op die wijze kunnen de aangevraagde activiteiten gereguleerd plaatsvinden.</p> <p>Vrijwel de meeste vergunningen voor de inrichtingen waarop wij toezien zijn actueel. Het aantal vergunningen dat ouder is dan tien jaar is inzichtelijk. Van deze vergunningen heeft actualisatie geen spoed in verband met de milieurelevantie van de activiteit(en) of de ontwikkeling(en) binnen het betreffende bedrijf. Deze vergunningen worden geactualiseerd op het moment dat de noodzaak zich daartoe aandient, of ruimte bestaat binnen het werkpakket. Dit is overeenkomstig de vergunningsstrategie.</p> <p>Met het digitaal inzichtelijk maken van de milieubelasting van (vergunde) activiteiten in een gebied, afgezet tegen andere omgevingsfactoren, is de afgelopen jaren reeds voorgesorteerd op de komst van de Ow. Deze informatie biedt de basis voor de, door de gemeenten, op te stellen omgevingsvisies en omgevingsplannen en een integrale benadering van de fysieke leefomgeving.</p>

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) levert vergunningen en maatwerk van hoog (adequaat) niveau, op basis van een zorgvuldige en transparante afweging van belangen met als resultaat beperking -en waar mogelijk terugdringing- van de milieudruk op de omgeving.

Indicator	Toelichting
<p>Alle besluiten in het kader van een vergunningprocedure worden tijdig (binnen de maximale wettelijke termijn) genomen en waar mogelijk uiteraard versneld.</p> <p>Het vergunningenbestand is actueel (onder meer ten aanzien van de Best Beschikbare Technieken, landelijke en lokale beleidsmatige kaders);</p> <p>Vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet is inzichtelijk welke vergunningen in stand blijven en mogelijk aanpassing behoeven, dan wel waar maatwerkvoorschriften opgesteld dienen te worden in verband met vervallen van de vergunningplicht.</p>	

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) bereikt door toezicht en handhaving bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken.

Indicator	Toelichting
<p>In 90% van de gevallen gaat binnen 2 weken na datum toezicht controle een brief uit naar degene op wie het toezicht zich richt.</p>	<p>ODIJmond heeft de mogelijkheden onderzocht om direct na de eerste toezicht controle, op het moment dat daarbij geen overtredingen worden geconstateerd, het toezicht rapport digitaal ter beschikking te stellen aan de gecontroleerde ondernemer. Dit zodat voor de ondernemer direct inzichtelijk dat aan de regelgeving wordt voldaan. Dit maakt op termijn het uitdoen van een papieren brief overbodig. De evaluatie heeft naar voren gebracht dat het wenselijk is om de keuze hierop bij degene die gecontroleerd wordt te laten. Daarmee wordt voldaan aan de wens van het klanttevredenheidsonderzoek van voorgaande jaren. Ondernemers hebben nu de keuze om een brief te ontvangen of het digitale toezicht rapport.</p> <p>Als de keuze is gemaakt voor een brief of er is sprake van een overtreding (er wordt dan altijd een brief verstuurd) wordt nog niet in alle gevallen die brief binnen twee weken na de controle verzonden. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat vaak nog documentatie moet worden nagezonden, of ruimte wordt gegeven de overtreding op te lossen alvorens een brief uitgaat (de betreffende overtreding wordt dan wel in de brief opgenomen met daarbij vermeld dat deze ongedaan is gemaakt).</p> <p>De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de inrichting van een branchegerichte bibliotheek binnen Digitale Checklisten. De doelgroepen waarop wij toezien zijn onderverdeeld in branches, waarna per doelgroep een digitale checklist is opgesteld. Op basis van het gebruik van deze checklisten wordt een zich steeds verder verdiepend inzicht verkregen in hoe het naleefgedrag zich ontwikkelt. Het project dataloggers is een voorbeeld van de toepassing van deze methodiek. Ook in de ketenaanpak asbest, bodem en afval wordt op deze wijze gewerkt.</p> <p>Inmiddels wordt een groot deel van onze toezichtstaak programmatisch en risicogestuurd ingericht. Dit betekent dat we, voorafgaand aan de uitvoering, eerst een grondige analyse maken van een branche of problematiek. In die analyse kijken we waar de kans op niet-naleving het grootst is en welke oorzaken aan niet-naleving ten grondslag liggen. Op basis van die analyse bepalen we waar het toezicht zich op toespitst en van welk instrumentarium gebruik wordt gemaakt. We verantwoorden hierop in onze rapportagecyclus (Uitvoeringsprogramma-Bestuursrapportages-Jaarverslag). Onze aanpak is erop gericht toe te werken naar een heldere en eenduidige structuur.</p>

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) bereikt door toezicht en handhaving bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken.

Indicator	Toelichting
	<p>Het percentage inrichtingen dat haar overtredingen met de eerste hercontrole beëindigde bedroeg in 2021 80% over het gehele werkgebied. Na de tweede hercontrole is ruim 91% van alle geconstateerde overtredingen opgelost. Bij minder dan 9% van de gevallen is een vooraankondiging last onder dwangsom of bestuursdwang noodzakelijk.</p> <p>Het aantal handhavingsbeschikkingen (last onder dwangsom of bestuursdwang) dat jaarlijks door ODIJmond wordt opgelegd is minimaal. Het merendeel van de geconstateerde overtredingen wordt opgelost voor de eerste hercontrole en een deel vervolgens voor de tweede hercontrole.</p> <p>In een aantal gevallen, van het toch al lage aantal handhavingsbeschikkingen dat wij opleggen, wordt bezwaar en soms ook beroep ingesteld. Van de uiteindelijk 45 handhavingsbeschikkingen die in 2021 zijn opgelegd is tegen ongeveer 15% bezwaar of beroep ingesteld. 80% hiervan houdt stand in een dergelijke procedure. Dit lijkt weinig maar betrof in de praktijk een zaak die daarmee op het al geringe aantal zaken het percentage drukt.</p>
<p>ODIJmond heeft inzicht in de verschillende doelgroepen binnen de geprioriteerde ketens en het risico van niet-naleving bij die betreffende doelgroepen.</p>	
<p>De doelen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden geformuleerd volgens de methodiek van programmatisch en risicogestuurd handhaven. De dienst rapporteert over de voortgang en het resultaat hierop.</p>	
<p>Het percentage inrichtingen dat haar overtredingen met de eerste hercontrole beëindigt bedraagt 85%.</p>	
<p>Minimaal 95% van de afgegeven handhavingsbeschikkingen houdt stand in een eventuele bezwaar- of beroepsprocedure.</p>	
<p>In 90% van de handhavingsbesluiten die wordt verzonden wordt geen bezwaar gemaakt of beroep ingesteld.</p>	
<p>Minimaal 90% van de klachten wordt binnen twee weken afgehandeld.</p>	

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) bereikt door toezicht en handhaving bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken.

Indicator	Toelichting
<p>Omgevingsdienst IJmond fungeert voor haar handhavingspartners als informatieknoppunt met betrekking tot regionale en regio-overschrijdende milieu- en gerelateerde problematiek.</p>	<p>ODIJmond verzamelt voor haar deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland zowel op landelijk, als op regionaal, niveau informatie om door te vertalen naar onze handhavingspartners. Hiermee zijn we een belangrijk informatieverzamelpunt en een belangrijke bron van informatie.</p>
<p>Omgevingsdienst IJmond initieert, ontwikkelt en trekt toezicht- en handhavingsprojecten in regionaal en bovenregionaal verband, steeds met oog voor de lokale problematiek.</p>	<p>ODIJmond is tot en met februari 2021 voorzitter geweest van het Vakberaad Handhaving onder OD.nl. Dit voorzitterschap is overgedragen aan de DCMR (Milieudienst Rijnmond). ODIJ neemt nog steeds deel aan dit Vakberaad waar alle 29 omgevingsdiensten in vertegenwoordigd zijn. Hierin wisselen informatiemakelaars van omgevingsdiensten, provincie, andere inspectiediensten en politie en justitie informatie uit. Ook zijn we voorzitter van het casusoverleg Noord-Holland en Utrecht op de keten asbest.</p>
<p>Omgevingsdienst IJmond maakt concrete afspraken met het OM, politie, ketenpartners en andere omgevingsdiensten over informatie-uitwisseling, samenwerking en afgestemd handelen en geeft hier uitvoering aan.</p>	<p>Onze collega's nemen deel aan de initiatiefgroep met andere omgevingsdiensten voor de ontwikkeling van VTH onder de Ow. Wij zijn de landelijk trekker voor verschillende branche-aanpakken zoals ZZS, tankstations en metaalrecycling. De uitvoering en afwegingen vinden daarbij steeds op regionaal en lokaal niveau plaats. Deze trekkersrol zie je ook terug in de opdracht verstrekt door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om de BES-eilanden te ondersteunen met onze expertise op onder andere de branche-aanpak en daarbij behorende onderwerpen. Vanuit deze landelijke overleggen zorgt ODIJmond er onder andere voor dat projecten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.</p>
<p>De informatie die Omgevingsdienst IJmond verzamelt, wordt verrijkt en kan op verschillende niveaus gebruikt worden, zowel in de sfeer van toezicht en handhaving, als ook gemeentelijke visie- en planvorming.</p>	<p>Aandachtspunt blijft een goede informatie-uitwisseling tussen verschillende omgevingsdiensten en ketenpartners onderling. De actualiteit van data is daarbij het voornaamste item. De AVG is hierin verankert door het hebben van een Functionaris Gegevens Bescherming.</p>
<p>De vergaring en verwerking van gegevens in het kader van de taken die Omgevingsdienst IJmond uitvoert, is AVG-proof.</p>	

13.3.2 Conclusie

Over het geheel genomen is de conclusie dat bovenstaande inzichten ten aanzien van de voortgang op de gestelde doelen, geen reden hebben gegeven om het beleid, de prioriteiten en/of de strategieën (zowel uitvoeringsbeleid als onderliggend handhavingsbeleid) bij te stellen. Is er deels voldaan aan een doel dan is dit toegelicht.

Omdat het vigerende beleidskader VTH – milieu 2019-2022 eind 2022 afliep is bovenstaande evaluatie mede gebruikt als input voor het opstellen van het nieuwe kader met daarin onze nieuwe doelstellingen.

Hieronder de overall conclusie van bovenstaande evaluatie per doel:

Aankomende jaren belangrijk om de gebiedsgerichte aanpak te behouden en verder uit te werken. Daarbij is de samenwerking met ketenpartners en het maken van gedegen analyses zeer belangrijk. Ook de focus meer verdelen over het gehele werkgebied is een punt van aandacht. Het werken aan de hand van thema's, bijvoorbeeld gezondheid en imago, is iets wat in de gesprekken met bestuurders vanuit deze aanpak is meegenomen.

Vanuit deze gesprekken, en ook vanuit de interne evaluatie, zijn de volgende thema's naar voren gekomen:

- Leefbaarheid
- Gezondheid
- Veiligheid
- Duurzaamheid
- Financiële risico's
- Bestuurlijke risico's

Zowel tijdens de interne evaluatie als de evaluatie met partners kwamen onderstaande prioriteiten naar voren:

- ZZS
- Ondernijning
- Afvalstoffen
- Afvalwater
- Energiebesparingsplicht
- Asbest
- Luchtkwaliteit
- Klachten
- Calamiteiten en incidenten
- (Verontreinigde) bodemlocaties

Deze prioriteiten, gekoppeld aan de thema's, vormen een belangrijk onderdeel van dit nieuwe beleidskader.

Digitale checklisten inzetten op het gebied van vernieuwend toezicht en in dit toezicht samenwerking met partners opzoeken is wenselijk. Ook kan deze manier van werken worden ingezet binnen bijvoorbeeld het energiebesparingsakkoord.

Deze manier van werken zal ook veel data opleveren die weer gebruikt kan worden in de analyses. Analyses liggen ten grondslag aan het risico-gericht- en informatie gestuurd werken en zijn daarmee een belangrijk onderdeel van de basis voor de beleidscyclus.

De media hierin betrekken, door vooraf berichtgeving te laten doen en achteraf een artikel te laten plaatsen, kan ook bijdragen aan een zo optimaal mogelijk resultaat. Het actueel hebben van het bedrijfsbestand is niet alleen voor het uitvoeren van toezicht en handhaving van belang maar ook voor gemeenten. Bij het opstellen van stikstofbeleid is dit bijvoorbeeld een belangrijke bron van informatie.

Om het gewenste niveau en efficiënte uitvoering van inspecties te behouden belangrijk om inzichtelijk te hebben welke inspecties door een integrale inspecteur uitgevoerd kunnen worden, wanneer de specialist in zicht komt en welke kennis en vaardigheden deze beide dienen te bezitten.

Op het gebied van ketens heeft ODIJmond veel expertise in huis. De komende vier jaar is er aandacht om de ketens van begin tot het eind aan te pakken dus van de kop tot aan de staart met een analyse die weer input is voor verdere acties/ programmering.

Belangrijk om met gemeenten af te stemmen wat ODIJmond door middel van haar signaalfunctie bij kan dragen aan de omgevingsproblematiek in de betreffende gemeenten.

In dit kader hoeft het onderwerp asbestdaken niet meer als prioriteit aangemerkt te worden. Het asbestdakenverbod is inmiddels van de baan omdat er door de eerste kamer niet is ingestemd met de wetwijziging Wet milieubeheer die het asbestdakenverbod mogelijk moest maken. Wel hebben zijn we voldoende voorbereid doordat we alle daken in kaart hebben en blijft asbest als keten een aandachtspunt.

De inzet van de datalogger vasthouden en verder uitwerken. Nu is deze inzet gekoppeld aan verwarming maar kan ook worden ingezet met betrekking tot koelen. Het verantwoorden van de resultaten van deze plaatsingen is ook een punt van aandacht, hier kan meer worden uitgehaald.

Op het gebied van energietransitie, klimaat-akkoord, energiebesparingsakkoord, circulaire economie, gezondheid en luchtkwaliteit zijn er veel ontwikkelingen die ook aan de werkzaamheden van ODIJmond raken. Belangrijk om hier in dit kader aandacht voor te hebben en handvatten te bieden om deze onderwerpen in de beleids-cyclus mee te nemen.

Wanneer de Ow van kracht wordt is ten tijde van het schrijven van dit kader nog niet bekend. Ten tijde van het schrijven van dit kader staat het in werking treden van deze wet gepland voor 1 januari 2024.

Het in werking treden van de Ow gaat niet alleen veel vragen van de medewerkers maar ook op het gebied van informatisering en automatisering. De systemen moeten geschikt worden gemaakt voor de Ow en het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), het digitale loket dat de uitvoering van de Ow ondersteunt, is daarbij van groot belang.

Aangehaakt blijven bij landelijke prioriteiten is een belangrijk punt en ook kijken waar, op thema's die al eerder hebben gespeeld, doorgepakt kan worden.

Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl

12 april 2023

www.odijmond.nl

Bestuursrapportage Tertaal I

Januari tot en met april 2023

Inhoud

1	Samenvatting inhoudelijke rapportage	6
1.1	Bestuur, uitvoering VTH, advies, energietransitie en onze programma's duurzame leefomgeving	6
2	Bestuurlijk	7
2.1	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel.....	7
2.2	Beleidskader VTH-milieu 2023-2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026	8
2.2.1	Gezamenlijk VTH-strategie Noord-Holland	8
2.3	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	9
2.3.1	Veranderende werkzaamheden door deze wet	9
2.4	Programma 'meer grip op indirecte lozingen'	10
2.4.1	Uitvoeringsprogramma 2024	10
2.4.2	Budget beschikbaar vanuit try-out bijdrage en betrokken organisaties.....	10
3	Toezicht, handhaving en vergunningverlening	11
3.1	Inzet data-analyse bij milieutoezicht	11
3.1.1	Vragen waar wij met data-analyses antwoord op kunnen geven.....	11
3.1.2	Strategische, tactische en operationele analyses.....	11
3.1.3	Door tactische analyse meer gestuurd toezicht op off-shore bedrijventerrein	11
3.1.4	Elkaar versterken: samenwerking met andere omgevingsdiensten	12
3.2	Verbeterde versie Kaartviewer geeft makkelijker en sneller toegang tot geografische informatie over ons werkgebied.....	12
3.3	Bouwtaken nemen toe.....	13
3.3.1	Vergunningverlening	13
3.3.2	Bouwtoezicht.....	13
3.4	Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse gemeenten	13
3.4.1	Energiescans bij bedrijven versus extra inzet op Label-C verplichting	13
3.5	Energiescans Landsmeer, Oostzaan, Wormerland	14
3.6	Zon op grote daken Landsmeer, Wormerland, Oostzaan, Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort.....	14
3.7	Toezicht met drones hele werkgebied.....	14
3.7.1	Een nieuwe vergunning met betere wetgeving	14
3.7.2	Drone sneller inzetbaar voor complexe(re) vragen	15
3.7.3	Nieuw platform en software.....	15
3.8	Vergunningverlening: beschikking maatwerkvoorschrift en last onder dwangsom Olam Cocoa te Wormer	15
3.8.1	ODIJmond heeft Olam Cocoa last onder dwangsom opgelegd voor drie overtredingen.....	15
3.8.2	Maatwerkverzoek: emissies hoger dan normen Activiteitenbesluit	16
3.8.3	Eis tot vermijdings- en reductieprogramma voor minimaliseren emissie van ZZS 16	
3.9	Vergunning Cargill Cocoa & Chocolate, Wormer	17
3.9.1	Emissie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)	17

3.9.2	Aanvraagprocedure revisievergunning	17
3.9.3	Milieu beoordelingsrapportage-beoordelingsverzoek en IPPC-eisen in ontwerpvergunning	17
3.9.4	Ontwerpbesluit omgevingsvergunning nog in procedure.....	17
3.10	Handhaving: Ondermijning Waterland.....	18
3.10.1	Bedrijventerrein installatiebedrijf: blauwe vaten.....	18
3.10.2	Geuroverlast en ontmantelen synthetisch drugsproductie-lab	18
3.11	Aanvragen padelbanen o.a. Beverwijk, Bloemendaal (Bennebroek), Heemstede, Heemskerk, Uitgeest.....	18
3.11.1	Communicatie over wetgeving en normen	19
3.12	Toezicht, handhaving en vergunningverlening Pelt & Hooykaas	19
4	Advies.....	20
4.1	Omgevingswet	20
4.1.1	Instructies uit Omgevingswet inventariseren en implementeren	20
4.1.2	Gezondheid betrokken bij belangenafweging omgevingsontwikkelingen	20
4.2	Wet natuurbescherming en het stikstof dossier.....	20
4.2.1	Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering.....	20
4.3	Wettelijk adviseurschap (bij Tata Steel).....	21
4.4	Advies: gemeenten maken zich sterk voor minder overlast luchtvaart	22
4.4.1	Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS)	22
5	Energietransitie	23
5.1	Netcongestie.....	23
5.1.1	E-infra taskforce provincie.....	23
5.1.2	proces Pmiek.....	23
5.1.3	start proces 380 KV leiding Beverwijk Middenmeer.....	23
5.2	Warmtenet	24
5.2.1	Warmteregisseur	24
5.2.2	Warmtenet Velsen uitwerken businesscase met woco's WB Velsen en Velison	24
5.2.3	(Her)opstarten overleggen warmtenet Beverwijk en Heemskerk	24
6	Programma's duurzame leefomgeving.....	25
6.1	Duurzame mobiliteit: programma IJmond Bereikbaar	25
6.1.1	Gemeentelijke samenwerking	25
6.1.2	Werkgeversaanpak.....	25
6.1.3	Doorfietsroute campagne en vernieuwde website	25
6.2	Duurzame bedrijventerreinen: GreenBiz IJmond	25
6.3	Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit	26
6.3.1	Luchtkwaliteit hoog op agenda, toezicht en handhaving aangescherpt, lobby naar EC en Rijk.....	26
6.4	Deelname duurzaamheidsprogramma's Heemskerk en Beverwijk.....	26
6.5	Deelname Kernteam Duurzaamheid Velsen	26
6.6	Interviews met duurzame ondernemers.....	27
6.7	Verduurzaming huishoudens	27

6.7.1	Nationaal Isolatieprogramma en het Energiebesparingsprogramma	27
6.7.2	Project Groen Thuis	27
7	Financiële en personele rapportage	29
7.1	T/m 30 april is een negatief resultaat gerealiseerd t.o.v. de oorspronkelijke begroting en een positief resultaat t.o.v. de gewijzigde begroting	29
8	Programma Milieu en leefomgeving: financieel overzicht	30
8.1	Ontwikkelingen op onze bedrijfsvoering	31
8.2	Hogere baten dan begroot door uitbreiding dienstverleningsovereenkomsten en subsidies	35
8.3	Voorzieningen en reserveringen	35
8.4	Investeringen in middelen	37
8.5	Personeel en organisatie	38
8.6	Risico's en onzekerheden	38
8.7	Financiële verantwoording tot en met april 2023	40
8.8	Prognose 2023	43

Deel I: Inhoudelijke rapportage

1 Samenvatting inhoudelijke rapportage

1.1 Bestuur, uitvoering VTH, advies, energietransitie en onze programma's duurzame leefomgeving

De basis voor onze uitvoering is ons jaarlijkse Uitvoeringsprogramma (UP). Hierover berichten wij u per tertiaal. Het Algemeen Bestuur heeft het UP 2023 in december 2022 vastgesteld. Het Beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu van ODIJmond, waarin een aantal hoofdprioriteiten en -thema's is geformuleerd, is het uitgangspunt voor onze uitvoering¹. De landelijke en (boven)regionale vraagstukken die spelen hebben invloed op onze uitvoering.

Voor u ligt de eerste Bestuursrapportage (Berap) 2023 over de uitvoeringstaken van ODIJmond. In dit gedeelte van onze rapportage leest u over de opvallende gebeurtenissen en belangrijkste ontwikkelingen op bestuurlijk gebied en op onze uitvoering: vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken op milieu- en bouwtaken, (RO) advies, energie- en warmtetransitie en programma's duurzame leefomgeving. Deze rapportage gaat over de eerste vier maanden van 2023 en is een concept.

De rapportage wordt na vaststelling door het Algemeen Bestuur definitief.

- **H 2.** In het **bestuurlijke gedeelte** geven wij u de belangrijkste punten over het interbestuurlijke programma versterking VTH-stelsel, over totstandkoming van ons ons Beleidskader en Strategie voor aankomende vier jaar, gevolgen van de Wet kwaliteitsborging bouw en over de bestuurlijke besluitvorming en afweging voor het programma indirecte lozingen.
- **H 3.** Voor onze **VTH-uitvoering** nemen wij u mee in de ontwikkelingen op data-analyse en hoe wij makkelijker en sneller toegang krijgen tot geografische informatie over ons werkgebied. Welke taken kregen wij erbij voor bouwvergunning en -toezicht, hoe verloopt de uitvoering van het Noord-Hollandse Energiebesparingsakkoord én welke ontwikkelingen heeft ons drone-programma doorgemaakt. Welke bijzondere handhavingzaken kwamen dit tertiaal aan de orde: bij Olam Cocoa, Pelt & Hooykaas en ondermijningszaak in Waterland. Ook geven we kort weer hoe het project geluidsoverlast bij/door padelbanen loopt.
- **H 4.** Waar staan wij met de voorbereidingen voor het inwerking treden van de Omgevingswet, welke gevolgen heeft het stikstofdossier op ons **adviestaak** Wet natuurbescherming en welke opvallende adviezen gaven wij op ons wettelijk adviseurschap Tata Steel? En wat zijn de ontwikkelingen in het bestuurlijk overleg Schiphol.
- **H 5 + 6.** Wat speelt er op het gebied van **energietransitie: netcongestie en warmtenet** in ons werkgebied? En als laatste over de *high lights* op onze **programma's duurzame leefomgeving**: IJmond Bereikbaar, GreenBiz IJmond, Gezondheid & Luchtkwaliteit en verduurzaming huishoudens.

---

¹ Onze rapportages, waaronder het Uitvoeringsprogramma, maar ook het Beleidskader en onze Strategie staan gepubliceerd op onze website <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>. Het nieuwe Beleidskader en de Strategie 2023-2026 wordt later dit jaar gepubliceerd op onze website. Daar staan nu nog de versies 2019-2022.

2 Bestuurlijk

2.1 Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

ODIJmond werkt, net als alle 29 omgevingsdiensten in Nederland, actief aan het [Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel](#)². De oorsprong van dit programma ligt in de rapportage van de commissie Van Aartsen. Op die rapportage is [een overzicht gekomen van de opvolging van aanbevelingen uit het rapport](#)³. Dat rapport ging over het verbeteren van het landelijk stelsel van vergunningen, toezicht en handhaving. Hier staan Rijk, provincies en gemeenten gezamenlijk voor een uitdaging. Hieronder leest u de visie en de ambitie van het Interbestuurlijk programma.

Visie en ambitie

- Partijen werken samen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving voor alle burgers in Nederland.
- Focus ligt bij goed uitvoeren van basis- en plustaken én bijdrage aan de grote transitieopgaven
- Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee iedereen uit de voeten kan. En professionals de kwaliteit kunnen leverendie nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiligerte maken.
- Waarbij het gaat om de hele VTH-keten en alle partijen die daarin een rol spelen.
- Regionaal versterken van de uitvoeringspraktijk staat centraal

ODIJmond werkt actief mee aan dit programma en wij hebben in een twee bestuursvergaderingen informatie gegeven over en duiding gegeven aan het [pijlers uit het programma](#)⁴. In tertiaal twee staat een visitatie op het programma. Onze omgevingsdienst wordt dan getoetst aan de criteria, die in ontwikkeling zijn. Criteria zijn onder andere robuustheid (omvang) van omgevingsdiensten, VTH-kwaliteitscriteria, financiering. Drie van onze bestuursleden, onze directeur en collega's zijn betrokken bij deze visitatie.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/08/bijlage-1-programmaplan-ibp>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/08/bijlage-2-overzicht-opvolging-aanbevelingen-commissie-van-aartsen>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/03/16/bijlage-2-ibp-vth-programmaplan-per-maart-2023>

2.2 Beleidskader VTH-milieu 2023-2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026

In 2022 hebben wij gewerkt aan het actualiseren van ons Beleidskader VTH-milieu 2019-2022 en van de VTH-strategie milieu 2019-2022⁵. Om tot een geactualiseerd kader te komen zijn wij gestart met een evaluatie en is er een gebieds-, risico- en probleemanalyse uitgevoerd. Ook organiseerden wij drie sessies met de portefeuillehouders uit onze regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland.

Verschillende bestuurlijke – en raadsessies

Op basis van onze evaluatie en een aantal bestuurlijke sessies zijn zes thema's geformuleerd voor het nieuwe Beleidskader. Via een inventarisatie formuleerden wij, binnen deze thema's, tien prioriteiten voor de komende periode. Input voor deze inventarisatie was onze risico- en gebiedsanalyse, praktijkervaringen, landelijke en regionale ontwikkelingen en ervaringen vanuit omgevingsdiensten waarmee wij binnen Noord-Holland samenwerken richting een gezamenlijke VTH-strategie. Ook zijn er drie informatieve sessies voor raadsleden geweest binnen de genoemde regio's.

Instemming algemeen en dagelijks bestuur

Op 8 maart 2023 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het geactualiseerde Beleidskader en de Strategie nadat deze eerst op 15 februari in het dagelijks bestuur zijn behandeld. Op dit moment liggen het Beleidskader en de Strategie bij onze deelnemers om vastgesteld te worden door de colleges en Gedeputeerde Staten. Daarna worden ze ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

2.2.1 Gezamenlijk VTH-strategie Noord-Holland

In opdracht van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Omgevingsdienst Gooi- en Vechtstreek en Omgevingsdienst IJmond) heeft Bureau KokxDeVoogd het advies 'Gezamenlijk fundament voor uitvoering en handhaving door de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten' opgesteld. In de conclusie van dit advies zijn suggesties gedaan voor de inhoudsopgave van de gezamenlijke strategie Noord-Holland en ook een mogelijke fasering om tot deze strategie te komen. Op 8 maart 2023 is het advies voorgelegd aan het vier-directeurenoverleg van de omgevingsdiensten. Zij hebben ingestemd met het advies en de inhoudsopgave van de gezamenlijke strategie vastgesteld. Voor het opstellen van een inhoudsopgave kan voor een deel al gebruik worden gemaakt van teksten uit de bestaande strategieën en uit dit advies. Voor nog ontbrekende teksten is er, met akkoord van de vier directeuren, een vervolgoopdracht gegeven aan Bureau KokxDeVoogd ons hierin te begeleiden en mee te schrijven aan het op te stellen document.

Eind april 2023 was de conceptversie van deze strategie zo goed als klaar. Deze wordt begin mei in het vier directeurenoverleg besproken.

---

⁵ Onze rapportages, waaronder het Uitvoeringsprogramma, maar ook het Beleidskader en onze Strategie staan gepubliceerd op onze website <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>. Het nieuwe Beleidskader en de Strategie 2023-2026 wordt later dit jaar gepubliceerd op onze website. Daar staan nu nog de versies 2019-2022.

2.3 Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een [Impactanalyse Wet Kwaliteitsborging bouwen](#)^[1] gemaakt. Wij zijn bezig met een doorvertaling daarvan voor ODIJmond. Op het moment van schrijven is het nog niet 100% duidelijk welke gevolgen deze wet heeft voor ons bouwtoezicht, vergunningverlening en onze handhaving op bouw.

Op [1 januari 2024 treedt de Wkb in werking](#)^[2] - deze datum valt samen met het inwerking treden van de Omgevingswet. Deze wet houdt in dat het bouwtoezicht, dat nu nog bij gemeenten ligt, vanaf volgend jaar geprivatiseerd wordt. Vanaf dan houden commerciële partijen toezicht op de bouw. De kosten daarvan zijn voor de consument. Dus, waar wij als overheid tot nu toe vooraf, tijdens én achteraf bouwwerkzaamheden controleren (lees: toezicht houden op), moeten bouwbedrijven met het ingaan van deze wet de kwaliteit van hun werk nog beter en meer zelf meer gaan (laten) controleren. Bouwers moeten zich te allen tijde aan de geldende kwaliteitseisen houden, zoals een goede brandveiligheid en een laag energieverbruik. Maar zij moeten hun werk ook laten controleren op constructiefouten, onvoldoende isolatie of een slecht functionerende ventilatie. Dat willen de bewoners en/of gebruikers van gebouwen ook.

2.3.1 Veranderende werkzaamheden door deze wet

Deze wet heeft voor ons werk als gevolg dat wij niet meer of in ieder geval minder aan de voorkant controleren, lees: toezicht houden. Onze controles gaan meer achteraf plaatsvinden. De verwachting is dat wij in de nabije toekomst meer meldingen en klachten – en pas achteraf – gaan binnenkrijgen en dat daardoor er een verschuiving van onze werkzaamheden optreedt. De eerste twee jaar van de Wkb geldt deze wet, naar verwachting, alleen voor zogenoemde eenvoudige bouwwerken. Dus eengezinswoningen en klein(ere) bedrijfspanden. Hiermee hebben de grotere bouwbedrijven en dus ook gemeenten wel enigszins de ruimte om stap voor stap ervaring op te doen met deze nieuwe vorm van bouwtoezicht.

---

^[1] <https://vng.nl/sites/default/files/2020-08/impactanalyse-wkb-v1.0.pdf>

^[2] <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bouwregelgeving/meer-toezicht-in-de-bouw-via-de-wet-kwaliteitsborging-voor-het-bouwen-wkb>

2.4 Programma 'meer grip op indirecte lozingen'

In het uitvoeringsprogramma voor 2023 was het Programma 'meer grip op indirecte lozingen' nog niet opgenomen. Het onderwerp 'Meer grip op Indirecte Lozingen' staat als speerpunt genoemd in de [Bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst Waterketen Noorderkwartier 2021-2030](#)⁶. In december 2020 is de overeenkomst ondertekend door gemeenten die vallen onder het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), het HHNK zelf en PWN. In juli 2021 heeft het bestuurlijk overleg besloten de samenwerking te zoeken met OD NZKG, OD NHN, ODIJmond, provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat (RWS). In februari 2023 is bestuurlijk goedkeuring voor de uitvoering van het programma verkregen. Het programma zelf moet lopen in 2023 op basis van een pilot en vervolgens van 2024 tot en met 2026.

2.4.1 Uitvoeringsprogramma 2024

Onderdeel van de pilot in 2023 is het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor 2024. De benodigde bijdrage voor de inzet van de formatie wordt berekend op basis van dit uitvoeringsprogramma. Op basis van de programma-aanpak wordt voor de uitvoering vanaf 2024 een inschatting gemaakt voor de bijdrage van de partners. Hiervoor is via de waterketen al bestuurlijk draagvlak gekregen en dit is opgenomen in de Kadernota en de Begroting 2024.

In het programma 'meer grip op indirecte lozingen' worden drie processtappen beschreven:

- Opstellen van een relevante bedrijvenlijst per omgevingsdienst
  - Uitgangspunten bespreken om te bepalen hoe de VTH-taken opgebouwd kunnen worden
  - Het maken van een programmaopzet op basis van de bedrijvenlijst en de uitgangspunten
- Met de vertaling van de bedrijvenlijst, komen we tot een overzicht voor de benodigde (extra) inzet om de gewenste grip op indirecte lozingen te krijgen en deze te behouden voor de toekomst.

Bemonsteren: voldoen bedrijven aan de normen

Een cruciaal onderdeel van het programma is het uitvoeren van een bemonstering bij/tijdens het toezicht op een bedrijfslozing. Daarmee wordt inzichtelijk of de lozing van het bedrijf voldoet aan de normen. Uitgangspunt is dat wij elk bedrijf uit de verfijningsselectie van het bedrijvenbestand gaan bemonsteren. Deze monsters analyseren we op de reguliere parameters, maar er wordt ook bemonsterd op Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).

2.4.2 Budget beschikbaar vanuit try-out bijdrage en betrokken organisaties

HHNK heeft voor het programma subsidie aangevraagd. Het Interbestuurlijk programma (IBP) stelt naar verwachting € 250.000,- beschikbaar vanuit de try-out bijdrage. Deze bijdrage wordt ingezet voor de financiering van een externe programmamanager, de trainings- en de analysekosten voor de monsters. De overige bijdragen voor de pilot worden door de betrokken organisaties geleverd.

---

⁶ <https://www.samenwerkenaanwater.nl/assets/files/bestuurlijke-samenwerkingsovereenkomst-waterketen-noorderkwartier-web.pdf>

3 Toezicht, handhaving en vergunningverlening

3.1 Inzet data-analyse bij milieutoezicht

3.1.1 Vragen waar wij met data-analyses antwoord op kunnen geven

Ons toezicht wordt steeds meer vraag-en-risico-gestuurd. Op dit moment heeft ODIJmond een (parttime) data-analist in opleiding voor deze taak⁷. Hieronder een uiteenzetting van de ontwikkelingen op dit gebied. Zijn er afvalstromen die wijzen op illegale saneringen? Welke bedrijven op een industrieterrein zijn zeer waarschijnlijk betrokken bij ondermijning? En: houdt een bepaald bedrijf zich wel aan de milieuregels? Allemaal vragen waarop wij met data-analyse antwoord kunnen geven. Of in ieder geval ondersteuning kunnen bieden aan het toezicht in het veld door onze toezichthouders en boa's, om dan alsnog de antwoorden te vinden.

3.1.2 Strategische, tactische en operationele analyses

ODIJmond analyseert data op twee manieren: operationeel en tactisch. De eerste lijkt erg op een reguliere informatie-uitvraag: het verzamelen van data voor een milieucontrole bij een bedrijf. Met een tactische analyse leggen wij datapunten naast elkaar om inzicht te krijgen in de grootste risico's. Zo leggen wij bijvoorbeeld gegevens over ingezamelde asbest uit het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) naast onze meldingen over asbestverwijdering en sloopmeldingen. Is er wel een verwijdering, maar geen sloopmelding. Dan kan er onjuist asbest verwijderd zijn. Met deze data kunnen onze asbesttoezichthouders, de boa-coördinator en de milieu-agent gericht op pad. Wanneer je een trend over langere tijd onderzoekt en voorspellingen probeert te doen, ben je bezig met een strategische analyse. Die kun je ook over je werkgebiedsgrenzen heen trekken, zoals sommige omgevingsdiensten al doen. In Noord-Holland zijn wij die samenwerking nu aan het opzetten.

3.1.3 Door tactische analyse meer gestuurd toezicht op off-shore bedrijventerrein

Recent hebben wij met behulp van een tactische analyse in samenwerking met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Holland een controle uitgevoerd op een bedrijventerrein. Wij hebben het mandaat waarbinnen je met partners samen onder andere georganiseerde criminaliteit en handhavingssknelpunten aanpakt. In dit geval leverden de politie, gemeenten, Belastingdienst, douane marechaussee ons data aan. Dit bedrijventerrein voor offshore bedrijven was één branche oververtegenwoordigd die niets met offshore te maken had. Voor ons een signaal voor mogelijke ondermijning. De risicofactoren van het RIEC – heeft een bedrijf een eigen website, een logo op de gevel, zijn er ventilatiekanalen – combineerden wij met data van deelnemende partners en ODIJmond zelf. Zoals antecedenten, het soort bedrijf en of er gevaarlijke stoffen zijn. Zo breng je een groot bedrijventerrein terug naar een aantal hoogrisico-bedrijven om te bezoeken. Het samenwerken levert gedetailleerdere informatie op en het stelt ons in staat betere analyses te maken, voor meer gestuurd toezicht. Zonder die samenwerking, is dat niet mogelijk.

---

⁷ Onze data analist werd onlangs geïnterviewd voor het blad Toezicht. Lees het hele artikel op <https://www.toezine.nl/wordt-milieutoezicht-beter-dankzij-data-analyse/>

3.1.4 Elkaar versterken: samenwerking met andere omgevingsdiensten

Ook hebben wij een risico data-analysemodel kunnen nabouwen van de Gelderse Omgevingsdienst de Vallei. Door slimmere categorisatie van bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen, kunnen wij nog meer risicogericht toezichthouden. Onze uitdaging ligt nu in het uitwisselen van gegevens, omdat het werken met verschillende systemen dit soms lastig maakt, bijvoorbeeld het delen van onze digitale dashboards. Ook bekijken we de verdere uitbreiding voor het onderling delen van gegevens met andere omgevingsdiensten én partners in de keten. Wat mag en kan bijvoorbeeld wel volgens AVG en Wet politiegegevens en wat niet.

3.2 Verbeterde versie Kaartviewer geeft makkelijker en sneller toegang tot geografische informatie over ons werkgebied

De kaartviewer is een webapplicatie die gebruikt wordt om geografische data te visualiseren op een landkaart. Het kan bijvoorbeeld worden gebruikt om informatie te tonen over locaties, infrastructuur, natuurlijke hulpbronnen en andere gegevens die geografisch gerelateerd zijn. [Onze kaartviewer](#)⁸ gebruikt daarvoor onder andere data uit Open Wave (ODIJmond zaaksysteem), Digitale Checklisten (gebruikt bij toezichtcontroles) en [Nazca](#)⁹.

Sterkere pilaar in ons toezicht

Van asbest- en sloopmeldingen, de kadastrale kaart en huisnummers tot dronefoto's van bovenaf en de locatie van bijvoorbeeld natte koeltorens. Om een idee te geven: met de kaart van natte koeltorens kun je in combinatie met de windrichting snel controleren waar een legionella-uitbraak is gestart. Door dit soort ontwikkelingen én het toenemende enthousiasme onder onze toezichthouders, wordt data-analyse een steeds sterkere pilaar onder ons toezicht.

Ontsluiten Single Sign-On technologie en aangesloten Microsoft Azure

De toegankelijkheid van onze kaartviewer is verbeterd en vereenvoudigd door het ontsluiten via Single Sign-On (SSO) technologie¹⁰. Daardoor krijgen wij nog makkelijker en sneller toegang tot geografische informatie over ons werkgebied. Deze verbeterde toegankelijkheid draagt ook bij aan een betere samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen onze organisatie. Het helpt ons onze werkprocessen beter te stroomlijnen. Teams zijn nog beter in staat tot het uitwisselen van informatie en het helpt ons sneller beslissingen te nemen. De samenwerking aan projecten die gebruik maken van geografische gegevens wordt vereenvoudigd. Doordat onze kaartviewer ook aangesloten op Microsoft Azure¹¹ is het ook nog eenvoudiger geografische wijzigingen te maken aan ons kaartmateriaal en deze te delen met onze partners. De verbeterde toegankelijkheid draagt ook bij aan een betere gebruikerservaring en geeft ons nog sneller en efficiënter toegang tot de informatie die wij nodig hebben.

⁸ <http://gisviewer.odijmond.nl/menu/index.html>

⁹ <https://www.nazcai.nl/>, Nazca verzamelt en ontsluit gegevens voor de ondergrond en bovengrond

¹⁰ Met SSO kunnen gebruikers zich met één enkele set inloggegevens authenticeren en toegang krijgen tot verschillende applicaties zonder elke keer opnieuw te hoeven inloggen.

¹¹ Microsoft Azure Platform is een cloudcomputingplatform van Microsoft waarmee een aantal internetdiensten aangeboden kan worden via het internet of binnen de omgeving van het eigen bedrijf

3.3 Bouwtaken nemen toe

3.3.1 Vergunningverlening

Sinds 1 januari 2023 hebben we een overeenkomst met gemeente Heemskerk om de bouwvergunningen te verlenen. In het eerste kwartaal is hard gewerkt aan de overgang. Deze taken voeren we op basis van een dienstverleningsovereenkomst sinds 1 juli 2022 ook uit voor gemeente Beverwijk. Deze uitvoering is inmiddels volledig ingebed. Met gemeente Landsmeer worden ambtelijk gesprekken gevoerd om de bouwvergunningentaak op te pakken.

Het werkveld voor bouwvergunningen is sterk in beweging door de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Ook op het gebied van digitale dienstverlening gebeurt veel. ODIJmond zet dan ook sterk in om deze uitvoering voor gemeenten goed te organiseren waar er vraag is. Sinds meerdere jaren voeren we het hele takenpakket uit voor gemeente Zandvoort en ondersteunen we gemeente Uitgeest.

3.3.2 Bouwtoezicht

In diverse gemeenten doen wij ook het bouwtoezicht. Onder andere voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, OVER-gemeenten (Oostzaan en Wormerland), Landsmeer en Zandvoort. Vanaf 1 april 2023 is daar ook gemeente Waterland bijgekomen.

Op het moment van schrijven vinden gesprekken plaats met gemeente Heemskerk over uitbreiding van onze uitvoering in het buitengebied, als ook met de gemeenten Landsmeer en Waterland over mogelijke uitbreiding van onze taken. Daarnaast zijn wij met gemeente Zandvoort in gesprek over uitbreiding van onze taken. Dit geldt voor evenemententoezicht (bouwwerken) bij het CPZ (Formule 1) en Zandvoort Beyond (waaronder ook geluidstoezicht) en handhaving wonen in industriegebied.

3.4 Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse gemeenten

De rapportage voor het Energiebesparingsakkoord¹² is per gemeente opgesteld, besproken en door de betreffende gemeente ingediend bij de provincie. De rapportages zijn weer zo uniform mogelijk opgesteld en uitgewerkt en vooraf afgestemd met de provincie. Voor bijna alle gemeenten hebben we de planning in 2022 niet gehaald. Met de provincie is afgestemd dat de achterstand zoveel mogelijk in 2023 en 2024 wordt ingelopen. De verantwoordingen zijn door de provincie geaccepteerd.

3.4.1 Energiescans bij bedrijven versus extra inzet op Label-C verplichting

Een deel van de achterstand in de uitvoering van het Energiebesparingsakkoord komt doordat de partij met wie wij samenwerken (Klimaatroute) in 2022 geen energiescans heeft uitgevoerd. Dit is zo met hen afgesproken, omdat zij extra inzet hebben gepleegd op de Label-C verplichting in 2022. Daardoor zijn de energiescans bij bedrijven, om inzicht te krijgen in hun energieverbruik en op welke maatregelen zij het beste kunnen nemen, om energiebesparing toe te passen die binnen vijf jaar terugverdiend kan worden, uitgesteld naar 2023. Inmiddels zijn ze gestart met het 'werven' van bedrijven in ons werkgebied Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland. De mailing voor de regio IJmond is de eerste helft van mei verzonden.

¹² https://www.odijmond.nl/algemene_onderdelen/zoeken/@12024/energiebesparingsakkoord-stimuleert/

3.5 Energiescans Landsmeer, Oostzaan, Wormerland

Voor deze drie gemeenten worden energiescans aangeboden aan bedrijven die buiten andere regelingen vallen. Vanuit het energiebesparingsakkoord worden er al bedrijven benaderd voor een scan en daar zitten ook bedrijven tussen die net niet aan de vereiste verbruiken voldoen om aanspraak te maken op een scan. Via dit project kunnen ze toch geholpen worden. Vooraf voert klimaatroute altijd een potentiecheck uit zodat er een gegarandeerd advies kan worden afgegeven. Indien er niet genoeg bedrijven naar voren komen vanuit de benadering van Klimaatroute zal er met de gemeente worden besloten op welke manier er dan geworven kan worden.

3.6 Zon op grote daken Landsmeer, Wormerland, Oostzaan, Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort

Voor de gemeenten Landsmeer, Wormerland, Oostzaan, Heemstede, Zandvoort en Bloemendaal is een inventarisatie gestart of afgerond naar zon op grote daken. Door middel van persoonlijk contact via e-mail en telefoon is uitgevraagd of er behoefte is aan hulp, wat er op de planning staat ten aanzien van verduurzaming, specifiek ook zonnepanelen én waar ze tegenaan lopen. Er zijn voor nu alleen daken vanaf 1.000m² meegenomen. Tot nu toe kan geconcludeerd dat iedereen of bezig is met het realiseren van panelen of dat er momenteel een duidelijke reden is waarom dit (nog) niet kan. Enkelen hebben behoefte aan een aanvullend persoonlijk gesprek om ofwel hun plannen te delen of te uiten waar ze hulp bij kunnen gebruiken. Deze hulpvraag wordt dan besproken met de gemeente en gecheckt op haalbaarheid.

3.7 Toezicht met drones | hele werkgebied

Het toezicht met drones heeft het afgelopen kwartaal de nodige ontwikkelingen meegemaakt. Wij werken met een zogenaamde drones *accountable* manager. Deze houdt zich met name bezig met de ontwikkelingen op het gebied van onze drones en de inzet daarvan. Door middel van kennis, opleiding, actief netwerken en ervaring maximaliseert onze collega de inzetmogelijkheden van de drone. Wij volgen de huidige markt op de voet om nodige toe- of aanpassingen te maken om een optimale inzet te creëren. Denk daarbij aan het onderhouden en bijhouden van de vergunning, het operationeel handboek, de nodige verzekeringen, onderhoud en het borgen van de juiste bevoegdheidsbeschikkingen. Door het opbouwen van een netwerk maken wij (door)ontwikkelingen en samenwerkingen mogelijk. Lees voor een financiële toelichting dat gedeelte van onze rapportage. Ook is er een presentatie gegeven over deze ontwikkelingen in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 17 mei 2023.

3.7.1 Een nieuwe vergunning met betere wetgeving

We zijn overgestapt van de Nederlandse naar Europese regelgeving. Hierdoor is het eenvoudiger om onze drones in te zetten bij het toezicht. De Europese regelgeving is namelijk makkelijker, duidelijker en toegankelijker voor organisaties. Na een traject van (acht) keer indiening bij de [Inspectie voor Leefomgeving & Transport](https://www.ilent.nl/) (IL&T)¹³ om onze vergunning om te zetten van de Nederlandse naar Europese vergunning, is het gelukt om onze drone vergunning als eerste omgevingsdienst van Nederland onder te brengen bij de Europese wetgeving.

---

¹³ <https://www.ilent.nl/>

3.7.2 Drone sneller inzetbaar voor complexe(re) vragen

Na een pilot van circa negen maanden hebben wij nu software waarin onze dronepiloten makkelijker en duidelijker een vluchtplan kunnen maken. Inmiddels zijn er verschillende vluchten gemaakt voor onze toezichtcontroles of meldingen. Vooraf was de doelstelling om binnen enkele uren de drone operationeel te krijgen, in plaats van enkele dagen. Dat is gelukt. Daarbij hebben we bij verschillende inrichtingen, waaronder Cargill B.V., Olam, Pelt & Hooykaas en de Averijhaven, de drone snel kunnen inzetten. Bij die vluchten hebben wij de drone complexe vragenstukken laten beantwoorden, zoals "kan een drone ook volumes meten?" of "zijn er drones die thermische beelden kunnen maken?"

3.7.3 Nieuw platform en software

Met een nieuw gecreëerd platform en professioneler materiaal en software is het mogelijk nu nog efficiënter vluchtplannen te schrijven, data te verzamelen en te verwerken. Dat is een grote winst in ons toezicht. Hiervoor is een zeer geavanceerde drone aangeschaft die het mogelijk maakt gebieden of objecten te "mappen" (zogenaamde landmetingen). Er kunnen ook thermische en visuele beelden, met de mogelijkheid tot 200x digitaal inzoomen, worden gemaakt.

3.8 Vergunningverlening: beschikking maatwerkvoorschrift en last onder dwangsom Olam Cocoa te Wormer

Olam Cocoa in Wormer verwerkt cacaobonen. Bij de productieprocessen worden stoffen uitgestoten naar de lucht (emissie). Het gaat om stoffen die het milieu en de gezondheid kunnen schaden. Daarom zit er een grens aan de hoeveelheid die uitgestoten mag worden. Deze zogenaamde emissienormen staan in [het Activiteitenbesluit](#)¹⁴. Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) houdt namens gemeente Wormerland toezicht op dit bedrijf en op het naleven van de emissienormen.

3.8.1 ODIJmond heeft Olam Cocoa last onder dwangsom opgelegd voor drie overtredingen

ODIJmond heeft Olam Cocoa een last onder dwangsom voor drie overtredingen opgelegd. De overtredingen gaan over de emissie vluchtige organische stoffen, ammoniak en [zeer zorgwekkende stoffen \(ZZS\)](#)¹⁵ afkomstig van het verwerken van cacaobonen. Om aan de emissienormen uit het Activiteitenbesluit te kunnen voldoen, maakt Olam gebruik van een naverbrander bij het productieproces¹⁶. Deze naverbrander zorgt ervoor dat de uitstoot van de stoffen en ammoniak naar de lucht, fors omlaaggaan. Een meetbedrijf heeft metingen verricht om te controleren of er aan de emissienormen uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan. ODIJmond beoordeelt de meetresultaten op dit moment nog. In de tweede Bestuursrapportage dit jaar rapporteren wij hier verder over.

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/vraag-en-antwoord/wanneer-moet-ik-als-bedrijf-een-milieuvergunning-aanvragen-of-een-melding-activiteitenbesluit-doen>

¹⁵ <https://www.odijmond.nl/thema's/veiligheid/zeer-zorgwekkende/>

¹⁶ [Dit doen zij met een zogeheten RTO \(Regeneratieve Thermische Oxidator\) in combinatie met een Denox-installatie](#)

3.8.2 Maatwerkverzoek: emissies hoger dan normen Activiteitenbesluit

Een tweetal productieprocessen konden niet aangesloten worden op naverbrander: het direct roasten én het nibkoelen van de zogenoemde lijn 20. Deze processen genereren heel veel lucht met maar een klein beetje verontreiniging. Hierdoor is het voor Olam technisch niet mogelijk deze processen na te behandelen. Daarom heeft Olam aan ODIJmond verzocht om met maatwerk toe te staan dat de emissie van de vluchtige organische stoffen en ammoniak hoger is dan de normen uit het Activiteitenbesluit. Wij hebben een beoordeling gemaakt waarin de kosten, de kenmerken van de technische installatie en milieu-effecten zijn meegenomen. De overschrijding van de emissienormen van het direct roasten zijn bepaald aan de hand van kengetallen. Die kengetallen komen uit brancheonderzoek van de cacaobranche. In dat onderzoek zijn bij verschillende cacao-bedrijven en processen metingen verricht. Hieruit bleek dat er veel variatie is in de resultaten van deze metingen. Het is niet met zekerheid vast te stellen dat de uitstoot van Olam daadwerkelijk de emissienormen overschrijft. ODIJmond heeft vooralsnog ingestemd met het maatwerkverzoek.

[Olam moet verder onderzoek doen om aan de emissienormen te voldoen](#)

Wanneer blijkt dat de uitstoot afkomstig van het direct roasten en nibkoelen van lijn 20 kan voldoen aan emissienormen, heeft ODIJmond de bevoegdheid om de hogere normen uit de maatwerkvoorschriften weer in te trekken. Dit betekent dat Olam dan moet voldoen aan de emissienormen uit het Activiteitenbesluit. In de maatwerkvoorschriften is vastgelegd dat Olam verder onderzoek moet doen naar maatregelen die binnen de fabriek kunnen worden uitgevoerd om de uitstoot te verlagen naar de grenswaarden van het Activiteitenbesluit. Dit onderzoek loopt nog.

3.8.3 Eis tot vermijdings- en reductieprogramma voor minimaliseren emissie van ZZS

ODIJmond heeft ook een overtreding geconstateerd op het niet voldoen aan de emissienorm voor ZZS. Olam moet een vermijdings- en reductieprogramma aanleveren waaruit blijkt wat zij doen om de emissie van ZZS te reduceren. De installatie van de naverbrander zorgt hier gedeeltelijk voor. Voor de twee processen die niet zijn aangesloten op de naverbrander moet uit het vermijdings- en reductieprogramma blijken welke maatregelen Olam gaat treffen om de uitstoot van ZZS verder terug te dringen. Olam heeft eerder met onderzoek aangetoond dat de immissie van ZZS, dat is de hoeveelheid stoffen in de lucht op leefhoogte, zeer laag is. Daarom is er op leefniveau geen risico voor mens en milieu.

[In alle omstandigheden moet Olam zorgen dat er wordt voldaan aan de emissienormen](#)

Met de lopende onderzoeken verwacht ODIJmond in tertiaal twee inzicht te krijgen in de totale emissie van vluchtige organische stoffen, ammoniak en zeer zorgwekkende stoffen afkomstig van het verwerken van cacao-bonen bij Olam. ODIJmond houdt toezicht op het uitvoeren van de maatregelen die nodig zijn om de emissies nog verder terug te dringen.

In het kader van openbaarheid bestuur, [publiceerden wij over de beschikking en last onder dwangsom op onze website](#)¹⁷ in februari 2023. Ook zijn belanghebbenden proactief geïnformeerd.

---

¹⁷ https://www.odijmond.nl/algemene_onderdelen/zoeken/@12948/beschikking-maatwerkvoorschrift-last/

3.9 Vergunning Cargill Cocoa & Chocolate, Wormer

3.9.1 Emissie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Ten tijde van schrijven van deze rapportage is op 24 mei 2023 jl. een brief naar Cargill verzonden over de emissie van ZZS. In juni heeft een gesprek plaatsgevonden over onze opmerkingen over hun emissierapporten. De uitkomsten hiervan is dat Cargill begin juli 2023 een aangepast emissierapport bij ons moet aanleveren. Hierna beoordelen wij welke emissies verder in kaart moeten worden gebracht en of Cargill aan de emissiegrenswaarden voldoet. Verder onderzoekt het bedrijf de mogelijkheden van vermijdings- en reductiemaatregelen om de emissie van ZZS te minimaliseren. Hierover moeten zij rapporteren in het Vermijdings- en reductieprogramma (VRP)¹⁸. Wij verwachten dat het bedrijf deze in de tweede helft van 2023 aanlevert.

3.9.2 Aanvraagprocedure revisievergunning

Het bedrijf Cargill Cocoa & Chocolate, Wormer heeft op 23 juni 2022 een aanvraag ingediend voor een Omgevingsvergunning Milieu (revisievergunning¹⁹). Op deze locatie verwerkt Cargill elders geproduceerde cacaomassa, cacaokoek en cacaoboter tot cacaoboter en cacaopoeder. In eerste instantie bevatte de aanvraag onvoldoende gegevens om een besluit te kunnen nemen. Op ons verzoek heeft het bedrijf hiervoor aanvullende gegevens overlegd.

3.9.3 Milieu beoordelingsrapportage-beoordelingsverzoek en IPPC-eisen in ontwerpvergunning

Cargill heeft voorafgaand aan deze aanvraag een m.e.r.²⁰-beoordelingsverzoek ingediend. Na beoordeling zijn wij tot de conclusie gekomen dat de milieubelasting van Cargill van dien aard is, dat deze te reguleren is in een omgevingsvergunning Milieu. Een m.e.r. is dus niet van toepassing.

De inrichting Cargill, Wormer is verder een IPPC²¹-bedrijf. Dit houdt in dat voor bepaalde milieuaspecten voldaan moet worden aan de Europese eisen voor het toepassen van de best beschikbare technieken (BBT)²². De eisen hiervoor hebben wij opgenomen in de opgestelde ontwerpvergunning. Bij de opgenomen voorschriften in de vergunning sluiten wij aan bij Nederlandse BBT-documenten.

3.9.4 Ontwerpbesluit omgevingsvergunning nog in procedure

Het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning en het hierbij behorende M.e.r.-besluit liggen momenteel nog ter inzage tot 7 juli 2023. Hierna volgt een ronde van reacties en zienswijzen van het bedrijf en/of omwonenden. Na behandeling hiervan, stellen wij een definitieve beschikking op. Wij verwachten dat begin augustus 2023 de definitieve vergunning verleend gaat worden.

---

¹⁸ Bij de inventarisatie van de mogelijkheden tot vermindering of reductie van de emissie houdt het bedrijf met diverse aspecten rekening. Het bedrijf brengt zowel milieu-hygiënische, economische als haalbaarheidsaspecten in kaart. Dit moet leiden tot een goede afweging.

¹⁹ <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsvergunning/revisievergunning/>

²⁰ De m.e.r. heeft als hoofddoel om, bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten (op basis van initiatieven en activiteiten van publieke én private partijen), het milieubelang volwaardig te laten meewegen.

²¹ IPPC-installaties zijn de grotere industriële bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (2010/75/EU). Deze richtlijn geldt voor alle lidstaten van de Europese Unie.

²² Het begrip Beste Beschikbare Technieken (BBT) staat voor de meest doeltreffende methoden die technisch en economisch haalbaar zijn, om emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu van een bedrijf te voorkomen.

3.10 Handhaving: Ondernijning | Waterland

In april gingen de boa's van ODIJmond mee met de wijkagent in Waterland om adressen te controleren op milieuwetgeving. In de weken ervoor waren signalen bij ons binnengekomen die wij wilden natrekken. Een daarvan waren meldingen over een installatiebedrijf, waar burens hadden gezien dat er blauwe vaten de loods in waren getild. Over een ander pand was geuroverlast gemeld.

3.10.1 Bedrijventerrein installatiebedrijf: blauwe vaten

Bij het installatiebedrijf met bedrijfswoning (met camera's) en bedrijventerrein met twee schuren hebben wij een toezichtcontrole gehouden. Na een zichtonderzoek op het erf, werden onze toezichthouders aangesproken door een persoon, uit naam van de bewoner. Bij verdere controle zagen we (vier) blauwe vaten staan in de schuur. Na contact met de eigenaar en zijn tekst en uitleg over de bedrijfspannen, zijn er verder geen verdachte zaken aangetroffen op dit adres.

3.10.2 Geuroverlast en ontmantelen synthetisch drugsproductie-lab

Over een ander adres in Wormer hadden wij meldingen van geuroverlast ontvangen. Na eerst een controle hebben wij voor de gemeente een toezichtrapportage gemaakt, die aan de politie is doorgezonden. Omdat beide partijen het verdacht vonden dat een bedrijf in glasvezel geuroverlast produceerde, is dit bedrijf opnieuw bezocht. Het pand leek gesloten en op aankloppen werd niet gereageerd. Ook hier was camerabewaking aanwezig. Bij het register van de Kamer van Koophandel bleken geen duidelijke contactgegevens te vinden. Alles bij elkaar opgeteld, reden om het pand verder te onderzoeken. Uiteindelijk is op deze locatie een synthetisch drugsproductie (MDMA-kristallen) lab aangetroffen. De brandweer en politie en het Landelijke Faciliteit Ontmantelen-team hebben de taken vervolgens van ons overgenomen. Een mooie samenwerking dus om de (leef)omgeving veiliger te maken. Het pand is voor bepaalde tijd gesloten door de gemeente (burgemeester).

Lees het krantenartikel https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20230325_46949691

3.11 Aanvragen padelbanen o.a. Beverwijk, Bloemendaal (Bennebroek), Heemstede, Heemskerk, Uitgeest

Padel is een populaire sport. Dat ziet ODIJmond terug in de aanvragen om een padelbaan te realiseren. Padel blijkt een hinderlijke bron van geluid voor de omgeving. Met de groei van het aantal banen, groeit ook het aantal klachten over geluidsoverlast. Het aantal padelbanen is de laatste jaren flink gestegen. Van 222 binnenbanen in 2021, naar 428 in 2022 en van 623 buitenbanen in 2021 naar 1.178 in 2022. De stijging lijkt ook dit jaar door te zetten.

Eind 2022 was al de nodige (media)aandacht rondom geluidsoverlast bij padelbanen, ook in ons werkgebied. Ook dit tertiaal hebben wij meerdere geluidsoverlastmeldingen binnengekregen en hebben wij diverse geluidsmetingen moeten doen. Daarnaast is er veel inzet geweest van onze juristen en geluidstoezichthouders en vergunningsverleners op dit dossier, omtrent een handhavingszaak in ons werkgebied.

3.11.1 Communicatie over wetgeving en normen

Een sportvereniging moet voldoen aan de geluidnormen uit het Activiteitenbesluit. Deze normen gelden voor het gehele sportpark, inclusief alle activiteiten (dus niet alleen voor padel). Voor de dag periode (07:00 tot 19:00 uur) geldt een langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van 50 dB(A) en voor de avondperiode (19:00 tot 23:00 uur) 45 dB(A).

Wij hebben tennisverenigingen in ons werkgebied een brief gezonden om hen te wijzen op de eisen voor de aanleg van een padelbaan en hen geïnformeerd over het doen van een melding in het kader van het Activiteitenbesluit, bestemmingsplan en het laten uitvoeren van een akoestisch onderzoek.

Ook hebben wij gemeenten proactief geïnformeerd. Omdat aanvragen via diverse kanalen binnengekomen, hebben wij hen gevraagd contact met ons op te nemen. Gemeenten hebben ook een zogenaamde factsheet van ons ontvangen, met punten waar gemeenten op moeten letten bij een aanvraag. Daarnaast hebben wij een werkgroep opgestart om alle aanvragen te coördineren. De communicatie en overige acties sorteert effect. Het proces loopt nu beter en alle partijen worden tijdig(er) op de hoogte gesteld van de eisen die de aanleg van een padelbaan met zich meebrengt.

3.12 Toezicht, handhaving en vergunningverlening | Pelt & Hooykaas

Vorig jaar juli ontstond media aandacht naar aanleiding van de uitkomsten van het grondwateronderzoek op het Tata Steel-terrein. Dit kwam onder andere door de vondst van de stof Chrom-6 in het grondwater. OD NZKG gebood Tata Steel een uitgebreid vervolgonderzoek te doen naar de oorzaak en omvang van de verontreiniging. De [uitkomsten van dat onderzoek kwamen in februari dit jaar](#)²³. Op het terrein van Tata bevindt zich het bedrijf Pelt & Hooykaas, dat onder toezicht van ODIJmond staat. Op 16 februari is een bewonersavond georganiseerd over de uitkomsten van het onderzoek. Hierbij waren onze adviseurs, vergunningverleners en communicatie actief betrokken. Net als bij de – analyse van en het advies op – de onderzoeken. Onze advies en vergunningverlening collega's werk(t)en in dit traject nauw samen met OD NZKG (toezichthouder Tata Steel), OD NHN (natuur) en GGD Kennemerland (gezondheid).

Aanvullend informatie en onderbouwing grondwatermonitoring gevraagd en handhaving

Pelt & Hooykaas slaat staalslak op en bewerkt deze. Op het terrein zijn zware metalen en pH in grondwater aangetroffen. Wij hebben het bedrijf opdracht gegeven aanvullende maatregelen te nemen om op andere plekken infiltratie naar de bodem te voorkomen. Verder is om aanvullende informatie en onderbouwing van het plan van aanpak hiervoor opgevraagd. En er is een verplichting op uitbreiding van de grondwatermonitoring met een analyse op alle chroomvarianten. Daarnaast loopt ook een handhavingszaak bij dit bedrijf, wat een grote inzet vergt van onze collega's van juridische zaken.

---

²³ https://www.odijmond.nl/algemene_onderdelen/zoeken/@12947/tata-steel-plekken-onderzoek/

4 Advies

4.1 Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is wederom een jaar uitgesteld en gaat nu in op 1 januari 2024. Veel van de voorbereidende werkzaamheden, zoals het aansluiten op het digitale stelsel Omgevingswet (DSO) zijn inmiddels uitgevoerd. In de afgelopen periode hebben wij daarom voornamelijk ingezet op het testen en inregelen van de systemen en het afstemmen met gemeenten over de implementatie van de Omgevingswet.

4.1.1 Instructies uit Omgevingswet inventariseren en implementeren

Voor milieuadvisering hebben wij in kaart gebracht welke veranderingen de Omgevingswet met zich mee brengt en binnen welke termijn de instructies uit de Omgevingswet gerealiseerd moeten zijn. Zo moet bijvoorbeeld voor geluid de gezoneerde industrieterreinen worden opgenomen in omgevingsplannen. Ook moet de hogere waarden procedure in het omgevingsplan terugkomen. Voor alle vakgebieden hebben wij een inventarisatie gemaakt en wordt er een implementatie strategie opgesteld. De keuze daarbij isgaat zijn, snel implementeren of de gehele overgangperiode gebruiken.

4.1.2 Gezondheid betrokken bij belangenafweging omgevingsontwikkelingen

Daarnaast zijn wij bezig om de advisering aan te vullen met een advies over de gevolgen voor de gezondheid(bescherming), waarbij wij ons richten op de milieuthema's waar wij op adviseren: denk aan bodem, geluid, bedrijven en milieuzonering, luchtkwaliteit en omgevingsveiligheid. Door ook een uitspraak te doen over de gevolgen voor de gezondheid levert de milieuadvisering een bijdrage aan de doelstelling van de Omgevingswet. Op die manier wordt duidelijk hoe geschikt een locatie milieukundig is voor een ontwikkeling en wat het gevolg van een ontwikkeling op de omgeving is. Hiermee kunnen (de gevolgen voor) de milieukwaliteit betrokken worden bij de belangenafweging.

4.2 Wet natuurbescherming en het stikstof dossier

Het stikstofdossier is onderdeel van de advisering op Wet natuurbescherming. Hoewel wij hierover geen bevoegd gezag zijn voor het verlenen van vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming, is het bij het verlenen van milieu en Wabo-vergunningen verplicht om te beoordelen of er een Wet natuurbeschermingsvergunning nodig is. Bij die vragen, waarbij dat nodig is, verwijzen wij partijen door naar onze collega's bij Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (OD NHH) voor een vergunning, ontheffing of verklaring van geen bedenkingen.

4.2.1 Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering

Het stikstofdossier is voortdurend in beweging. Wij zorgen er dan ook voor dat wij het dossier op de voet volgen en de onze uitvoering kunnen aanpassen als dat nodig is. Het vervallen van de bouwvrijstelling is één van de recentste ontwikkelingen met grote gevolgen voor de uitvoering. Door het vervallen van de bouwvrijstelling komen er bijna twee keer zoveel te beoordelen stikstofberekeningen binnen. Dit komt omdat er voor een [Wabo-vergunning](#)²⁴ nu zowel voor de

---

²⁴ <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/wabo-omgevingsvergunning>

bouwfase als voor de gebruiksfase een stikstofberekening nodig is. Eerder gold dit alleen voor de gebruiksfase.

4.3 Wettelijk adviseurschap (bij Tata Steel)

Opmerkingen op projectbesluit Heracless-Groen Staal

Provincie Noord-Holland heeft besloten op het project Heracless-Groen Staal een projectbesluit toe te passen. Met een projectbesluit zijn geen aparte procedures nodig voor de omgevingsplannen, nu bestemmingsplannen, van de IJmondgemeenten Velsen en Beverwijk en eventueel de gemeente Heemskerk. Wij hebben opmerkingen gegeven op dit besluit, in samenwerking met de IJmondgemeenten.

IJmondgemeenten zienswijze op NRD

Tata Steel gaat na de zomer de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) publiceren als voorbereiding op de Milieueffectrapportage (MER). Hierop is een planning gemaakt om als IJmondcolleges een zienswijze in te dienen binnen de gestelde termijn.

Elektrische kranen positief voor luchtkwaliteit, mogelijk niet voor geluid

Er gaat een renovatie van een aantal kranen op het Tata Steel terrein plaatsvinden. Dit is een positieve ontwikkeling voor de luchtkwaliteit, omdat zij worden vervangen door een elektrisch alternatief. Vanuit ODIJmond zijn er echter zorgen over een mogelijke toename van geluid. Er zijn opmerkingen gemaakt op het geluidsonderzoek. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) heeft aangegeven deze opmerkingen over te nemen.

Aanvraag uitbreiding Kooksopslagen noordelijke opslag ingetrokken

Er is een aanvraag gepubliceerd van uitbreiding Kooksopslagen op twee locaties van het Tata Steel terrein. Wij hebben bij OD NZKG het ontbreken van luchtkwaliteitsonderzoeken naar voren gebracht en onze zorgen geuit over de locatie van de noordelijke opslag. OD NZKG heeft verzekerd dat deze onderzoeken vereist zullen worden van Tata Steel voorafgaand aan het nemen van een besluit hierover. De aanvraag van de noordelijke opslag is ondertussen door Tata Steel ingetrokken.

4.4 Advies: gemeenten maken zich sterk voor minder overlast luchtvaart

Jarenlang kreeg Schiphol de kans om te groeien. Met in 2019 een record van 500.000 vliegbewegingen, waarbij destijds zelfs de ambitie werd uitgesproken om richting de 575.000 te gaan. In deze cijfers zijn de ruim 60.000 privévluchten nog niet meegenomen. Twee van de zes landingsbanen van Schiphol, de Polderbaan en de Kaagbaan, gelden als primaire baan. Dat betekent dat zoveel mogelijk starts en landingen op deze banen plaatsvinden. Onze regio ligt onder de aanvliegeroute van de Polderbaan. Deze baan werd geïntroduceerd als 'milieubaan', omdat vliegverkeer via deze baan de minste overlast zou geven voor de omgeving. Maar ook het inwoneraantal onder de aanvliegeroute groeide fors de afgelopen jaren.

4.4.1 Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS)

In het samenwerkingsverband met negen gemeenten uit ons werkgebied hebben wij de gemeenschappelijke, wenselijke verbeterpunten daarom beschreven in een Bestuurlijke Agenda Vliegverkeer Schiphol. Hierin maken wij ons hard voor een gezonde leefomgeving voor onze inwoners, zonder daarbij het economische belang uit het oog te verliezen. Voorzitter van deze regionale samenwerking is de Velsense wethouder Dinjens. Omgevingsdienst IJmond faciliteert deze samenwerking. Dit jaar actualiseren wij namens onze negen gemeenten de bestuurlijke agenda. In juni van dit jaar organiseren wij een raadsinformatieavond om input op te halen voor de nieuwe bestuurlijke agenda.

Gesprek met minister

Om extra aandacht te vragen voor de problematiek in deze regio, nemen de portefeuillehouders Luchtvaart deel aan de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS). Hierin nemen 56 gemeenten en vier provincies deel die te maken hebben met Schiphol. De afgelopen jaren heeft de BRS zich ingezet voor een betere balans tussen een gezonde leefomgeving en duurzame verbondenheid van Nederland met de rest van de wereld. Afgelopen jaren hebben zij en diverse andere gemeenten via zienswijzen en gesprekken aandacht gevraagd voor de problematiek en de gewenste oplossingsrichtingen. Een belangrijke mijlpaal afgelopen jaren was de hoofdlijnenbrief die minister Harbers in juni 2022 publiceerde waarin hij aankondigde dat ook vanuit het Rijk gewerkt wordt aan een nieuwe balans tussen een gezonde leefomgeving en de economische positie van Schiphol. Onderdeel van zijn aankondiging was het voorstel om het aantal vliegbewegingen met 60.000 te laten krimpen en via een Rijk-regio-aanpak te werken aan het verbeteren van de leefomgeving in de Schipholregio. In juni van dit jaar presenteren Rijk-regio het ontwikkelperspectief waarin ruimte is voor concrete maatregelen voor korte en middellange termijn, gericht op onder meer vermindering van geluidhinder, verbetering van de luchtkwaliteit.

Lees het [interview met Sebastian Dinjens op onze website](#).²⁵

Gezondheidsmonitor Kennemerland

GGD Kennemerland publiceert jaarlijks haar Gezondheidsmonitor. In deze monitor is aandacht voor overlast van vliegverkeer. De resultaten van de monitor komen medio 2023 online op de website <https://gezondheidsatlaskennemerland.nl/>. Gemeenten en het rijk gebruiken de resultaten als basis voor hun gezondheidsbeleid.

²⁵ <https://www.odijmond.nl/actueel/nieuwsberichten/@13024/gemeenten-maken-sterk-minder-overlast/>

5 Energietransitie

5.1 Netcongestie

5.1.1 E-infra taskforce provincie

Ons elektriciteitsnetwerk heeft op verschillende plekken in de provincie de maximale capaciteit bereikt, in sommige gevallen voor de teruglevering van stroom (bijvoorbeeld via zonnepanelen), in andere gevallen voor de levering van stroom (bijvoorbeeld aan bedrijven). Vanuit provincie Noord-Holland is een taskforce opgezet voor de versterking van het elektriciteitsnetwerk. Dit naar aanleiding van de snel toenemende behoefte aan verbetering van het elektriciteitsnet op zowel hoog,- midden- en laagspanning. De toenemende stroomvraag en groeiende levering van duurzame stroom (zon, wind) hebben geleid tot **netwerkgestie**, terwijl we het stroomnetwerk hard nodig gaan hebben om de energietransitie mogelijk te maken.

Voor bedrijven wordt het ook steeds lastiger om de juiste aansluiting te krijgen voor verduurzamingsambities of om hun ambities voor duurzame opwek van stroom te bewerkstelligen. Terug levering naar het netwerk is niet overal meer automatisch. De **projectleiders bij Greenbiz IJmond** spelen hier een belangrijke advies- en verbindingsrol. Én ons programma **IJmond bereikbaar** krijgt hiermee te maken vanwege de (on)mogelijkheid van laadcapaciteit van elektrisch vervoer. **ODIJmond is gesprekspartner** bij verschillende platformen, bestuurlijk én met zakelijke partners én ondernemers in de regio. **Wij brengen partijen bij elkaar. We nemen deel aan de taskforce voor gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk.**

5.1.2 proces Pmiek

In het kader van de netwerkgestie en ontwikkelingen op het stroomnetwerk is er vanuit het Rijk een Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) opgezet. In dit MIEK wordt een prioritering van de energie infra projecten aangebracht en werkt de overheid samen met industrie, energieproducenten en netbeheerders om projecten voor de infrastructuur van energie en grondstoffen te versnellen. Dit zijn projecten die belangrijk zijn voor de verduurzaming van de industrie, gebouwde omgeving, landbouw en mobiliteit en voor de realisatie van windenergie op zee. De provincie moest daarin ook een aandeel leveren in de vorm van een Pmiek. Het doel is om met meer regie over de hele keten, de infrastructuur van opwek tot afname, en door het wegnemen van knelpunten in de besluitvorming van projecten de aanleg van energie- en grondstoffeninfrastructuur te versnellen en systeemintegratie te bereiken.

5.1.3 start proces 380 KV leiding Beverwijk Middenmeer

Om het elektriciteit netwerk op peil te kunnen houden wordt door Tennet en ministerie van EZK komende jaren gewerkt aan een extra hoogspanningsleiding (380kv) tussen Middenmeer en de lijn Beverwijk-Diemen. Daar moet ook een hoogspanningsstation bij komen. Dit heeft ruimtelijke impact en zal begeleiding moeten vragen. Namens Beverwijk en Heemskerk hebben we deelgenomen aan de sessies.

5.2 Warmtenet

5.2.1 Warmteregisseur

Om voor de IJmond de warmte ontwikkelingen te kunnen coördineren is een subsidie aangevraagd voor de uitvoering van de taak warmteregisseur voor de warmteregio IJmond.

Provincie Noord-Holland heeft de ontwikkeling van warmteregio's op de agenda gezet naar aanleiding van de uitkomsten van de Transitie Visie Warmtes.

5.2.2 Warmtenet Velsen uitwerken businesscase met woco's WB Velsen en Velison

Voor de ontwikkeling van een warmtenet Velsen in Zee- en Duinwijk zijn we verder gegaan met de uitwerking van de businesscase. In Velsen worden de woningcorporaties WB Velsen en Velison wonen ondersteund door Atriensis om ze te helpen met het proces in het warmtenet. De corporaties hebben gezamenlijk dit startgebied aangewezen en woningbouwcomplexen ingebracht. Woningbouwcorporaties zijn aangewezen als startmotor in de energietransitie om te starten met collectieve warmte. In Zee- en Duinwijk is reeds een (gasgestookt) warmtenet aanwezig waar 1500 woningen op zijn aangesloten. Hier is **gezamenlijk een projectteam voor opgezet**.

5.2.3 (Her)opstarten overleggen warmtenet Beverwijk en Heemskerk

In het kader van de energietransitie besloten gemeenten Heemskerk en Beverwijk verder te kijken naar gebruik van restwarmte en geothermische warmte voor de gebouwde omgeving, bedrijventerreinen en tuinders in de omgeving van Heemskerk. Eerder lag de focus op *all electric* oplossingen. Later werd duidelijk dat in het kader van netwerkcongestie deze oplossing voor problemen gaat zorgen op het elektriciteitsnetwerk. Los daarvan is het nodig in de energietransitie meer woningen aardgasvrij te maken. Daartoe **zetten we een projectteam op**.

6 Programma's duurzame leefomgeving

6.1 Duurzame mobiliteit: programma IJmond Bereikbaar

Het programma IJmond Bereikbaar (IJB) kent twee onderdelen. De gemeentelijke samenwerking en de werkgeversaanpak. Dit tertiaal is tevens de website vernieuwd en startte de doorfiets-routecampagne.

6.1.1 Gemeentelijke samenwerking

Binnen de gemeentelijke samenwerking is het Platform IJmond Bereikbaar heropgestart. Tegelijkertijd werken wij aan de werkagenda mobiliteit voor de IJmond. IJmond Bereikbaar begeleidt het proces om met de IJmondgemeenten tot een gezamenlijk plan te komen op het gebied van (duurzame) mobiliteit. Het gaat hier om de regionale zaken.

6.1.2 Werkgeversaanpak

Binnen de werkgeversaanpak heeft IJB in het eerste tertiaal zeven mobiliteitsscans uitgevoerd, daarmee liggen we op schema om de doelstelling voor 2023 te halen. Verder is de *fiets community* gegroeid tot 2.480 (2.390) dagelijkse gebruikers. Hiermee bereiken we in de IJmond 28.000 spitsmijdingen en besparen we 64 ton CO₂. De samenrijden community is gegroeid tot 1.100 (1.065) dagelijkse gebruikers. Hiermee bereiken we maar liefst 1.200 spitsmijdingen en besparen we 32 ton CO₂.

6.1.3 Doorfietsroute campagne en vernieuwde website

Verder is de [doorfietsroutecampagne](#)²⁶ opgestart voor alle inwoners van de IJmondgemeenten. Hierover communiceren wij integraal op de website en op onze social media kanalen. De doorfietsroutecampagne is daarnaast uitgebreid in verband met de sluiting van de Velsertaverse. Het stimuleringsgebied is uitgebreid, zodat fietsen verder gestimuleerd wordt in deze periode. De website was toe aan vernieuwing. Afgelopen periode is een [vernieuwde website gebouwd en gepubliceerd](#). Deze is tegelijkertijd overgezet naar een nieuw content management systeem, waar ook de websites van ODIJmond, GreenBiz IJmond en NME-Beverwijk-Heemskerk op draaien.

6.2 Duurzame bedrijventerreinen: GreenBiz IJmond

GreenBiz IJmond heeft het eerste tertiaal van 2023 het succesvolle [project Upcycle Your Waste](#)²⁷ afgesloten. Wij werden gezien als het meest succesvolle pilot van de zes pilots. Dit is voor de GreenBiz IJmond een hele goede start voor diverse circulaire projecten. Resultaten van deze pilot: Er is een enthousiaste werkgroep circulair die diverse circulaire initiatieven opgestart heeft en blijft opstarten. Er zijn bij meer dan 200 bedrijven afvalstromen geïnventariseerd. Er is een start gemaakt met een reststoffen-hub op bedrijventerrein de Trompet, in Heemskerk. Er is een grote [Hackaton georganiseerd](#)²⁸ in het BUKO Telstar stadion, in Velsen. Er zijn 35 maatwerkadviezen uitgevoerd met goede circulaire resultaten tot gevolg.

²⁶ <https://ijmondbereikbaar.nl/fietsen-stimuleren/>

²⁷ <https://greenbizijmond.nl/circular/>

²⁸ <https://greenbizijmond.nl/circular/hackaton/>

6.3 Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit

Met het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit 2021-2025 voeren wij projecten en activiteiten uit op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- en leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart. Doel van het programma is de luchtkwaliteit, gericht op stikstofdioxide en fijnstof, te verbeteren. De voortgang van het programma is onlangs geëvalueerd in het platform Milieu & Gezondheid.

6.3.1 Luchtkwaliteit hoog op agenda, toezicht en handhaving aangescherpt, lobby naar EC en Rijk

Met onze inzet hebben wij onder andere bereikt dat luchtkwaliteit in de regio hoog op de agenda staat en dat er een steeds duidelijker beeld ontstaat van de lokale maatregelen die we kunnen treffen. Wij hebben relevante bedrijven – met potentiële luchtmissies en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in beeld gebracht en toezicht en handhaving aangescherpt. Als resultaat is er een lobby richting Europese Commissie en het Rijk gevoerd, met betrekking tot aanscherping van Europees bronbeleid (aanscherping wettelijke waarden). Ook is verkend wat de ambitie is met betrekking tot verontreiniging van lucht door particuliere huishoudens én hoe gezondheid meegewogen kan worden in de ruimtelijke ontwikkelingen. Op het gebied van het verduurzamen van mobiliteit, zijn er diverse verkenningen uitgevoerd, bijvoorbeeld ten aanzien van het gebruik van doorfietsroutes, verduurzaming woon-werkverkeer en stadslogistiek. Ook hebben wij met gemeente Velsen stappen gezet om te komen tot voldoende aanbod voor walstroom voor schepen.

Het [programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond 2021-2025](#)²⁹ is opgesteld door gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen. GGD Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond hebben hierin geadviseerd. Het programma zet in op bredere mogelijkheden om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren, door te richten op intensivering van beleid en maatregelen binnen gemeentelijke bevoegdheden op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

6.4 Deelname duurzaamheidsprogramma's Heemskerk en Beverwijk

In de gemeenten Heemskerk en Beverwijk zetten de Programmamanagers duurzaamheid een duurzaamheidsprogramma op. Wij leveren daar een bijdrage aan en laten dat samen lopen met het milieubeleidsprogramma. **Wij nemen deel aan het duurzaamheidsteam van zowel Beverwijk als die van Heemskerk.**

6.5 Deelname Kernteam Duurzaamheid Velsen

In Velsen is een kernteam duurzaamheid opgezet. Wij leveren daar een bijdrage aan en laten dat samen lopen met het milieubeleidsprogramma. **Wij nemen deel aan het kernteam duurzaamheid van Beverwijk.**

---

²⁹ https://www.odijmond.nl/publish/pages/4353/programma_gezondheid_luchtkwaliteit_ijmond_2021-2025.pdf

6.6 Interviews met duurzame ondernemers

Elke zes weken publiceren wij een interview met een duurzame ondernemer of bedrijf om hun verduurzamingsproces te laten zien. Dit project loopt sinds vorig jaar voor de gemeenten Wormerland en Oostzaan en vanaf 2023 zijn wij ook gestart met gemeente Landsmeer.³⁰

6.7 Verduurzaming huishoudens

6.7.1 Nationaal Isolatieprogramma en het Energiebesparingsprogramma

Wij hebben in gezamenlijkheid met de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen en Uitgeest een gecombineerd conceptplan van aanpak gemaakt voor het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) en het Energiebesparingsprogramma (EBP). Deze programma's zijn in hoofdlijnen complementair en richten zich op het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen worden ondersteund bij het isoleren van hun woning. De aanvraag zal voor eind mei ingediend worden door de gemeenten. Vooralsnog neemt ODIJmond de uitvoering voor haar rekening voor de gemeenten Velsen, Heemskerk en Uitgeest. Door dit als een project/programma te beschouwen, verwachten we voordeel te behalen door schaalgrootte.

6.7.2 Project Groen Thuis

De tweede pilotronde van Groen Thuis is van start gegaan. Er is een startbijeenkomst gehouden. Er zijn afspraken gemaakt om een uitgebreid energieadvies te geven bij de deelnemers thuis. De startbijeenkomst was voor deelnemers die ingeloot waren voor deelname. De deelnemers komen uit de IJmond gemeenten. Deze bijeenkomst werd goed bezocht met meer dan 40 deelnemers en er zat goede energie in de groep. Groen Thuis gaat ervoor om individuele eigenaar-bewoners van begin tot en met oplevering te helpen naar een aardgasvrije en/of energie neutrale woning. Er komt veel kijken bij het verduurzamen van je eigen woning en, in sommige gevallen, kost het ook veel. Omdat alles verband houdt met elkaar – isoleren kost geld, maar dan kun je een goedkopere, kleinere warmtepomp aanschaffen – en veel installateurs een gekleurd advies geven, heerst er vaak onzekerheid bij woningeigenaren. Dat maakt keuzes maken vaak moeilijk. Daarom is er behoefte aan professioneel en onafhankelijk advies. Groen Thuis geeft dat.

---

³⁰ <https://www.odijmond.nl/actueel/nieuwsberichten/> en een voorbeeld <https://www.odijmond.nl/actueel/nieuwsberichten/@13016/duurzame-samenwerking-zaanstreek/>

Deel II: Financiële en personele rapportage

7 Financiële en personele rapportage

7.1 T/m 30 april is een negatief resultaat gerealiseerd t.o.v. de oorspronkelijke begroting en een positief resultaat t.o.v. de gewijzigde begroting

Onderdeel van de planning- en controlcyclus zijn de bestuursrapportages. Hierbij ontvangt u de eerste financiële bestuursrapportage van 2023 van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond), waarmee wij u informeren over de verwachte afwijkingen per 30 april 2023 ten opzichte van de begroting en de gewijzigde begroting.

Eerste begrotingswijziging is aangeboden voor de procedure van zienswijze

Op 29 maart 2023 heeft het dagelijks bestuur ingestemd met een eerste begrotingswijziging 2023. In de tabellen in deze financiële bestuursrapportage, tertiaal I, treft u een overzicht aan van onze gewijzigde begroting en de oorspronkelijke begroting naast de realisatie. Ook nemen wij u mee in de afwijkingen ten opzichte van deze begrotingen en in de ontwikkelingen bij ODIJmond.

Cao impact 2023 geeft aanleiding tot een begrotingswijziging

De cao afspraken 2023 hebben geleid tot een sterke stijging van onze salarislasten. Hiervoor hebben wij een begrotingswijziging aangeboden. Omdat deze nog niet is vastgesteld, hebben wij onze bijdragen opgevraagd op basis van de oorspronkelijke begroting. Uit deze rapportage blijkt dat zonder een begrotingswijziging wij de impact van de cao afspraken 2023 niet kunnen dragen.

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet naar 1 januari 2024

Eén van de belangrijkste invloeden op de eerste begrotingswijziging is het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 januari 2024. Dit betekent een overheveling van de GR-bijdragen van deelnemende gemeenten naar Provincie Noord-Holland.

Een nieuwe directeur

Per 2 juni start de heer J. Zandhuis als directeur van onze dienst als opvolger van B. Pannenkeet. De recruitment hiervoor was uitbesteed aan het bureau BeljonWesterterp. De kosten voor werving en selectie zijn hierdoor hoger dan begroot.

8 Programma Milieu en leefomgeving: financieel overzicht

Totaal programma milieu en leefomgeving	Realisatie	Begroting	Gewijzigde begroting
	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023
	€		
Totaal baten	5.166.339	3.821.966	4.605.206
Totaal directe lasten	4.009.639	2.858.802	3.650.375
Overhead	1.235.328	969.988	969.988
Saldo van baten en lasten	78.628-	6.823-	15.157-
Toevoeging aan reserves	-		
Onttrekking aan reserves	6.892	59.621	31.600
Resultaat	71.736	52.798	16.443

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is een negatief resultaat behaald, de reden hiervoor is dat wij niet instaat zijn de cao verhoging op te vangen zonder de bijdragen te verhogen. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is een positief resultaat behaald dit komt doordat wij door krapte op de arbeidsmarkt vacatures nog niet hebben kunnen invullen. Voor deze vacatures is deels ingehuurd, deels wordt opgevangen binnen de bestaande formatie door (tijdelijk) extra te werken.

8.1 Ontwikkelingen op onze bedrijfsvoering

Van Wob naar Woo

De [Wet open overheid \(Woo\) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur \(Wob\)](#)³¹. Om dit proces goed te stroomlijnen is een Woo-coördinator aangesteld. De Wet is per 1 mei 2022 in werking getreden en heeft tot doel om overheden transparanter te maken. Daarnaast moet het ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Inwoners en bedrijven verwachten ook meer transparantie in besluitvorming, als ook in het handelen van en door de overheid. Woo-verzoeken worden steeds omvangrijker en kosten meer tijd om te behandelen. Het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Woo-verzoek zijn inmiddels meer regel dan uitzondering en zijn arbeidsintensief en kostbaar. Daarbij komt ook nog de arbeid voor het proactief openbaren van informatie. Voor de uitvoering van deze taak hebben wij de formatie uitgebreid in 2023 en hebben hiervoor dekking uit de projectbaten. In 2024 vragen wij hiervoor via de begroting structurele financiering van onze deelnemers.

Veranderende wetgeving werkt door in onze uitvoering

Onze gemeenschappelijke regeling (GR) moeten we actualiseren doordat op 1 juli 2022 een wijziging is gekomen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en omdat de Omgevingswet ingaat op 1 januari 2024. De wijzigingen in verband met de wet Wgr zijn in concept klaar. Omdat de Omgevingswet ook in werking treedt, wordt in afwijking van het bestuursbesluit eind 2022, voorgesteld om beide wetswijzigingen te combineren in een nieuwe gemeenschappelijke regeling. Hierdoor wordt het besluitvormingsproces uitgesteld tot eind 2023 en loopt wellicht door tot begin 2024. Dit nieuwe voorstel staat geagendeerd voor de DB-vergadering van 7 juni. De samenwerking met Arena Consulting is beëindigd en wij zijn momenteel in gesprek met zowel externe als interne procesbegeleiders, wat wij in samenwerking met onze deelnemende gemeenten doen. De Omgevingswet zorgt voor een andere dienstverlening en daarin maatwerk per gemeente. In het proces om te komen tot een nieuwe GR zal dit worden herijkt, inclusief de financiële gevolgen hiervan. Een bekende ontwikkeling is dat het basistakenpakket wordt uitgebreid en daardoor een verschuiving of vergroting van de deelname in de GR noodzakelijk is. Dit is met name relevant voor een aantal gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland.

Van data naar informatie

De samenleving verwacht van omgevingsdiensten een effectieve inzet van toezicht, handhaving en vergunningverlening. Daarbij zijn goede en snelle data-analyse niet meer weg te denken. Denk aan: welke bedrijven en/of activiteiten kennen een hoog, of juist een laag risico voor onze omgevingsveiligheid? Wat is de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen, of bijvoorbeeld stikstof in een bepaald gebied? Bij welke windrichting is geluidoverlast voor burgers het grootst? De Nederlandse omgevingsdiensten hebben zich gezamenlijk gecommitteerd tot een datagerichte aanpak van risicoanalyses en programmering van werkzaamheden. Wij zorgen ervoor dat onze data kwalitatief op een hoog niveau blijft. In de komende jaren blijven we investeren op het invullen van de benodigde randvoorwaarden om hoog kwalitatief datagericht werken mogelijk

---

³¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wet-open-overheid-woo>

te maken. Tegelijkertijd verbeteren we onze data-architectuur stapsgewijs en borgen we deze structuur in de organisatie. Data-analyse is niet meer weg te denken uit de moderne maatschappij en daarom hebben wij nu een data-analist in opleiding.

Met de middelen die wij hebben aangevraagd als SPUK Inter Bestuurlijk Programma financieren wij het opzetten van een risico-analysetool om het risicogericht toezicht een impuls te kunnen geven.

Interne controle en procesbeheersing

Wij vinden het belangrijk dat onze werkprocessen in orde zijn. Door middel van externe controles hierop zien wij mogelijkheden en kansen om verbeterpunten in kaart te brengen.

Controle door externe accountant

Wij zijn sterk in het vinden en aanvragen van subsidies en bijdragen van het Rijk en Europa. Incidenteel vraagt de verstrekker om een externe accountantscontrole voor de besteding van de subsidie. Wij hebben voor een aantal projecten een externe accountantscontrole laten uitvoeren. De kosten hiervoor dekken wij uit de projectbaten.

De accountant heeft in haar managementletter naar aanleiding van de interim controle aanbevelingen gedaan op het gebied van cybersecurity. Deze aanbeveling zijn overgenomen en de werkzaamheden hiervoor zijn gepland in het tweede tertiaal. De dekking voor deze lasten financieren wij uit projectbaten.

Klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording

Bijna al onze processen zijn aangepast aan de [rechtmatigheidsverantwoording](#)³². De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van het Wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' dat op 31 mei 2022 is aangenomen door de Tweede Kamer. Naar aanleiding hiervan zijn onze fiscale en administratieve processen aangepast.

Het onderzoeksbureau Eprom heeft een salarisbenchmark voor ons uitgevoerd

In januari 2023 zijn de uitkomsten van salarisbenchmark gepresenteerd door het onderzoeksbureau Eprom. Zij hebben ons functieboek (functies en waardering) tegen de markt afgezet. De uitkomsten van dit onderzoek gaan wij oppakken na de komst van onze nieuwe directeur. De dekking van de lasten voor dit onderzoek komt uit de bestemmingsreserve arbeidsmarkt.

Stijgende energiekosten en vervangingsinvestering zonnepanelen.

Vorig jaar werden wij verrast door de stijgende energielasten. Ons pand wordt verwarmd door middel van een warmte- koudeopslag en wij wekken energie op met zonnepanelen. Onze zonnepanelen zijn van eerste generatie en het blijkt dat ze veel minder opbrengen dan in het verleden. De levensduur is ten tijde van de aanschaf ingeschat op 25 jaar en dit blijkt voor deze panelen niet rendabel.

---

³² <https://vng.nl/nieuws/update-invoering-rechtmatigheidsverantwoording>

Wij onderzoeken of vroegtijdige vervanging van deze panelen zinvol is. De stijging van de energieprijzen en daling van de opbrengst van onze panelen heeft geleid tot hogere huisvestingslasten.

Opleiding en ontwikkeling

Interne opleiding

Momenteel nemen er negen deelnemers deel aan de interne opleiding tot toezichthouder milieu. In mei leggen ze hun examen af. Afgelopen maand is de vorm en inhoud van deze opleiding geëvalueerd en zijn wij tot de conclusie gekomen dat het goed werkt om mensen op te leiden door onder begeleiding ervaring op te laten doen in het werkveld, in combinatie met het klassikaal leren van de theorie. Dit is mede ingegeven door een krappe arbeidsmarkt. Om die reden bereiden wij een start van het opleidingstraject voor in oktober. De recruitmentlasten hiervoor zijn hoger dan begroot; deze lasten dekken wij uit de bestemmingsreserve voor arbeidsmarkt.

Omgevingswet

Het is duidelijk geworden dat op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking zal treden en daarom wordt in de komende maanden de kennis die nodig is opgefrist. Zoals in een eerdere rapportage vermeld, gaat de werkgroep die de 'train-de-trainer' gevolgd heeft, ervoor zorgen dat onze medewerkers de benodigde kennis hebben om in het nieuwe jaar klaar te zijn voor de Omgevingswet.

Groeispurt

Na het succes van vorig jaar, is de projectgroep een nieuwe Groeispurt aan het voorbereiden voor aanstaande oktober. De Groeispurt is bedoeld voor alle medewerkers en heeft als doel om van elkaar te leren en met elkaar te verbinden. Wij geven aandacht aan de (zelf)organisatie, maar ook aan het vergroten van de kennis over werkinhoudelijke onderwerpen en de persoonlijke ontwikkeling. Voorbeelden daarvan zijn workshops B1 schrijven, AVG, persoonlijk leiderschap, Omgevingswet en bestuurlijke sensitiviteit. Dit wordt afgewisseld met activiteiten als een gezamenlijke lunch, wandeling, fietstocht, padellen of stoelmassage.

De kosten voor scholing en employability zijn hoger dan begroot en worden gedekt vanuit de SPUK IBP.

Samenwerkingsagenda vier OD's Noord-Holland

Naast het directeurenoverleg, samenwerking op het gebied van ZZS en andere inhoudelijke thema's hebben onze HR adviseurs eens per acht weken overleg met de HR adviseurs van ODNZKG, ODNHN en OFGV met als doel het voortzetten en waar mogelijk uitbreiden van de samenwerking. De focus voor 2022-2024 richt zich op:

Het nieuwe Werken

Alle vier de omgevingsdiensten zijn bezig met beleid rondom het hybride werken. Maar dit vraagt ook een cultuurbeweging en andere vormen van (samen)werken. Als soortgelijke organisaties is het mogelijk om hierbij van elkaar te leren. Dit heeft tot op heden geresulteerd in een het delen van beleidsstukken en het uitwisselen van *best practices*. Voor ons betekent dit onder andere:

- Eventuele herinrichting van het pand (kantoor als ontmoetingsplek);
- Een beleid op het hybride werken dat aansluit bij de behoefte vanuit de organisatie en cao/ wet- en regelgeving;
- Balans tussen werk en privé waarbij de vakantierechten worden benut.

Werving en Selectie

Het aantrekken en behouden van personeel is de grote uitdaging in deze krappe arbeidsmarkt. Dit is het nummer één agendapunt om te kijken of we elkaar kunnen helpen/ondersteunen als het gaat om uitwisseling van medewerkers en gezamenlijke recruitment. Onlangs hebben wij gezamenlijk bij Van Hall Larenstein deelgenomen aan een banenbeurs waarbij we vooral informatie hebben verstrekt over wat een omgevingsdienst doet. De investering voor reclamemateriaal en de extra inzet op de beurs is gedekt vanuit de SPUK IBP.

8.2 Hogere baten dan begroot door uitbreiding dienstverleningsovereenkomsten en subsidies

In de begroting wijziging 2023 hebben wij ook de uitbreiding in dienstverleningsovereenkomsten verwerkt. In de realisatie tot en met april zijn deze uitbreidingen opgenomen.

Extra taken uitgevoerd en inzet geleverd op basis van nacalculatie

In de afgelopen periode hebben wij extra taken uitgevoerd voor onder andere:

Om te investeren in vaste formatie is structurele financiering nodig.

- Gemeente Edam-Volendam hebben we geadviseerd op het gebied van ruimtelijke ordening (RO).
- Voor de gemeente Volendam-Edam hebben we extra inzet geleverd voor toezicht op de Alcoholwet.
- Voor gemeente Uitgeest hebben we juridische diensten uitgevoerd op het gebied van ondermijning.
- Voor gemeente Edam-Volendam hebben we bouw- en woningtoezichttaken uitgevoerd.
- Meerdere deelnemers ondersteunen we op het gebied van applicatiebeheer van ons zaakstelsel Open Wave.

Wij merken dat gemeenten ons vragen voor het (tijdelijk) uitvoeren van extra taken. Ook van onze deelnemers krijgen we de signalen van een steeds krappere arbeidsmarkt. Wij hebben deze taken met extra formatie uitgevoerd. Dit is soms tijdelijke formatie-uitbreiding door uitbreiding van contracten, het vragen om over te werken of tijdelijke aanstellingen. Het is mogelijk dat wij in de toekomst minder kunnen voldoen aan toenemende vraag voor kortlopende contracten. Het aantrekken van tijdelijke formatie is steeds moeilijker. Om duurzaam te investeren in vaste formatie is structurele financiering gewenst.

In gesprek met gemeenten voor structurele uitbreiding van taken

Met gemeente Haarlem zijn we, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in gesprek over de taakuitvoering van vergunningverlening van bodemtaken.

De dienstverleningsovereenkomst voor de milieuplustaken met gemeente Purmerend is verlengd tot 1 januari 2024. Met deze gemeente zijn wij in gesprek de taken structureel onder te brengen in onze gemeenschappelijke regeling. Dit heeft een nauw verband met de taakuitbreiding van het basistakenpakket onder de Omgevingswet.

8.3 Voorzieningen en reserveringen

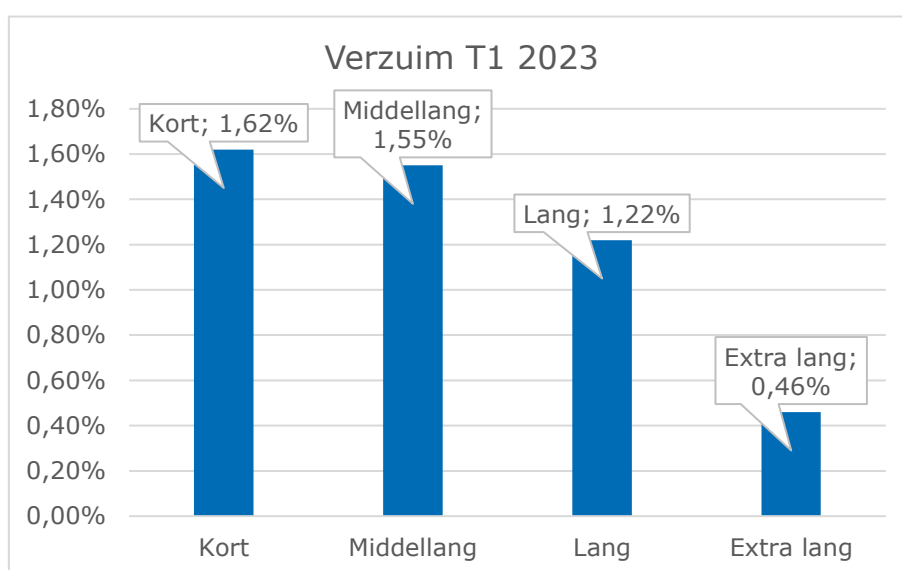
Het verzuimpercentage over tertiaal één van 2023 bedraagt 4,85%.

Dit percentage is in onderstaande grafiek uitgesplitst naar:

- *Kort*: minder dan 8 dagen.

- Middellang: langer dan 7 dagen en minder dan 42 dagen.
- *Lang*: langer dan 41 dagen en minder dan 366 dagen.
- Extra lang: langer dan 365 dagen.

We zien dat dit percentage lager is dan het eerste tertiaal van 2022 (6,69%), maar is gestegen als we kijken naar het verzuim over heel 2022 (4,67%). Dit kunnen wij verklaren doordat er in de eerste maanden van 2023 een aantal griepgevallen is geweest, maar er ook wat langdurige verzuimdossiers spelen. Begin 2022 was de laatste coronagolf. Binnen onze invloedssfeer hebben wij grip op deze dossiers.

WGA

Wij zijn eigen risicodragers voor de Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Dit risico is niet meegenomen in de berekening van ons weerstandsvermogen. Daarom is in 2021 een voorziening gevormd. We hebben een samenwerking met Robidus voor de begeleiding van instroom in de WGA. We dekken de externe inhuur en de dotatie van de voorziening uit de daling van de sociale lasten.

Verlofharmonisatie en de reservering boventallig verlof

- In 2021 is op advies van de externe accountant een voorziening voor boventallig verlof gevormd. Wij reserveren de aankopen uit het IKB en de uitkeringen in het kader van ouderschapsverlof van medewerkers voor extra verlof. Hierdoor verwachten wij de verlofdotatie te kunnen dekken;
- Ervaren medewerkers begeleiden onze junior medewerkers. Dit zorgt voor extra werkdruk en heeft mogelijk consequenties voor de stand van het verlof. De vacatures voor ervaren toezichthouders staan lang uit en worden nog niet vervuld. Daarom starten we na de zomer met een nieuwe juniorenopleiding. Dit vraagt capaciteit in begeleiding, wat mogelijk zorgt voor het minder opnemen van verlof;

- Wij sturen op het verlot door het monitoren van de verlotstand, de vervaldata en de mogelijkheid te bieden tot het verkopen van bovenwettelijk verlot. Het is mogelijk dat cao-afspraken in de toekomst invloed hebben op onze reservering, omdat de waarde van de verlotfuren meestijgt met de cao-lonen.

8.4 Investeringen in middelen

We volgen de nieuwste technische ontwikkelingen

FLARE-camera ziet meer dan menselijke ogen

Een FLARE-camera ook wel warmtebeeldcamera, is een camera die voor het blote oog onzichtbare elektromagnetische straling (infrarode straling) zichtbaar maakt. Met trots vermelden wij dat we deze camera hebben aangeschaft. We hebben hiervoor een SPUK uitkering aangevraagd. Dit betekent dat we voor deze camera geen afschrijvingslasten hebben. Ook de opleiding en benodigde software zijn voor het eerste jaar gedekt uit deze middelen.

Ons zaakstelsel Open Wave koppelt andere databronnen

Wij integreren data uit projecten, maken koppelingen naar de Kamer Van Koophandel (KvK) en we verwerken digitaal meldingen. Daarnaast zijn wij klaar voor het DSO. Wij investeren blijvend in ons zaakstelsel, om ervoor te zorgen dat we toekomstbestendig blijven. Uit het SPUK IBP financieren wij verdere aanpassingen aan ons zaakstelsel.

Toezicht vanuit de lucht

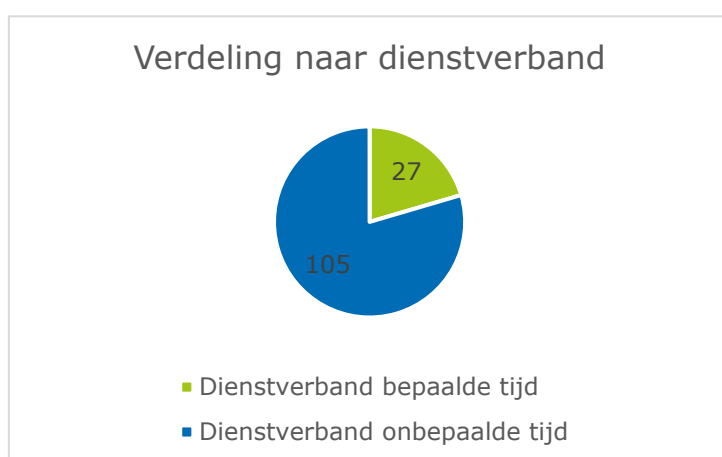
We krijgen steeds meer ervaring met toezicht met behulp van drones. Met trots melden wij dat wij als eerste omgevingsdienst houder zijn van de Europese vergunningen en ons team dronepiloten hebben uitgebreid. Vanuit de SPUK IBP financieren wij in 2023 verdere uitbreiding van ons dronewagenpark. Lees ook de inhoudelijke rapportage.

8.5 Personeel en organisatie

Onze formatie bestaat op 1 januari 2023 uit 132 medewerkers met een FTE van 122,55 (zonder correctie voor de generatiepactregeling). In het eerste tertiaal van 2023 hebben wij vijf vacatures ingevuld en een stageplaats aangeboden. Vier medewerkers zijn uit dienst gegaan vanwege een dienstbetrekking elders.

De flexibele schil van onze formatie is in onderstaande figuur weergegeven.

8.6 Risico's en onzekerheden

Niet structurele dienstverleningsovereenkomsten en tijdelijke formatieafspraken met onze deelnemers.

Een grote dienstverleningsovereenkomst loopt eind 2023 af. Veel van onze dienstverleningsovereenkomsten lopen binnen vijf jaar af. Daarnaast hebben wij met een aantal gemeenten afspraken over tijdelijke uitbreiding van formatie. Al deze afspraken zijn niet structureel. Wanneer financiering hiervoor niet gecontinueerd wordt, is het risico dat er kosten gepaard gaan met het herplaatsen of afvloeien van formatie. Voor de begroting van 2024 heeft dit nog geen gevolgen, daarnaast hebben wij een weerstandsvermogen om de eerste effecten op te vangen. Pas wanneer dit weerstandsvermogen aangesproken is of onvoldoende is, doen wij een beroep op onze deelnemers.

De Omgevingswet zal zorgen voor de noodzaak om onze dienstverlening te herijken. De Omgevingswet gaat daarbij uit van efficiencywinst, zoals door inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, maar ook (op onderdelen) andere financiële dekking van gemeentelijke taken (door bijvoorbeeld leges of via het Gemeentefonds). Wij zullen in het traject om te komen tot een nieuwe GR inspelen op de ontwikkelingen van de Omgevingswet en de financiële effecten inzichtelijk maken.

Uitkomsten Commissie Van Aartsen

Eén van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen is te komen tot een Landelijke normfinanciering in plaats van lokale output financiering. ODIJmond heeft geen outputfinanciering maar een inputfinanciering. Uit onderzoek blijkt dat als we onze financiering omrekenen naar euro per inwoner en onze dienst aan de onderkant van de omgevingsdiensten zitten. Dit betekent dat er een risico bestaat dat een landelijke normfinanciering een stijging van de tarieven met zich mee brengt.

De commissie realiseert zich dat dit een beperking in de vrijheid van het budget van lokale en regionale overheid betekent en daarmee een ingreep in de gegroeide financiële verhoudingen tussen overheden. Toch is het noodzakelijk om toezicht en handhaving effectief te laten zijn en meer milieuschade in de toekomst te voorkomen. Omdat dit ook een nationaal belang is, moet het Rijk bijdragen aan de financiering van omgevingsdiensten. Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is niets bekend over financiering van het Rijk en is dit onzeker. Voor het jaar 2023 verwachten wij hiervoor geen besluitvorming en geen impact voor 2023.

8.7 Financiële verantwoording tot en met april 2023

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023
GR-bijdragen	€	€	€
Gemeente Beverwijk	375.342	375.342	356.629
Gemeente Bloemendaal	51.679	51.679	34.391
Gemeente Edam-Volendam	86.201	86.201	59.933
Gemeente Haarlem	495.840	495.840	516.492
Gemeente Heemskerk	222.083	222.083	199.003
Gemeente Heemstede	54.921	54.921	34.744
Gemeente Landsmeer	29.366	29.366	21.111
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	-	-	338.628
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	39.263	39.263	40.906
Gemeente Oostzaan	27.270	27.270	20.370
Gemeente Purmerend	170.198	170.198	101.986
Gemeente Uitgeest	90.112	90.112	82.593
Gemeente Velsen	686.575	686.575	658.532
Gemeente Waterland	45.492	45.492	33.017
Gemeente Wormerland	54.120	54.120	42.956
Gemeente Zandvoort	55.189	55.189	43.370
GR-bijdragen deelnemers	2.483.651	2.483.651	2.584.661
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	2.672.903	1.321.649	2.007.211
Overige baten	9.785	16.667	13.333
Nagekomen baten		-	-
TOTAAL BATEN	5.166.339	3.821.966	4.605.206

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Gewijzigde begroting
	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023
LASTEN			
Personele lasten	€		
Salarissen en sociale lasten	3.351.129	2.980.536	3.581.574
Werving & personeelsbeleid	25.201	2.882	7.882
Inhuur derden	139.465	66.667	66.667
Scholing & employability	80.096	55.000	55.000
Overige personeelslasten	78.334	70.000	70.000
Subtotaal personele lasten	3.674.225	3.175.084	3.781.122
Kapitaalslasten		-	-
Afschrijvingslast Gebouw	21.753	21.767	21.767
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	33.685	29.832	31.499
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	-	1.356	1.356
Afschrijvingslast ICT	24.862	42.375	42.375
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	4.526	4.810	4.810
Subtotaal kapitaalslasten	84.826	100.140	101.806
Overige bedrijfslasten		-	-
PZ-zaken/ salarisadministratie	14.667	11.865	15.425
Organisatieontwikkeling	815	3.333	8.333
Accountants- en advieskosten	15.994	11.865	13.052
Huisvestingskosten	105.760	87.462	87.462
Facilitaire kosten	9.405	8.475	8.475
ICT-kosten	139.472	119.294	119.294
Handhavingskosten	7.217	12.713	12.713
Algemene kosten	112.310	100.761	101.361
Bankkosten	535	373	373

Subtotaal overige bedrijfslasten	406.174	356.141	366.487
Externe projectkosten	1.065.391	196.825	370.948
Nagekomen baten en lasten	14.351	-	-
Vennootschapsbelasting	-	600	-
TOTAAL LASTEN	5.244.967	3.828.789	4.620.363

TOTALEN	Realisatie	Begroting	Gewijzigde begroting
	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023	januari tot en met april 2023
	€		
Totaal baten	5.166.339	3.821.966	4.605.206
Totaal directe lasten	4.009.639	2.858.802	3.650.375
Overhead	1.235.328	969.988	969.988
Saldo van baten en lasten	78.628-	6.823-	15.157-
Toevoeging aan reserves	-		
Onttrekking aan reserves	6.892	59.621	31.600
Resultaat	71.736-	52.798	16.443

8.8 Prognose 2023

Financiële begroting (incl. overhead)	Prognose	Begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	2023	2023	2023
GR-bijdragen		€	€
Gemeente Beverwijk	1.069.887	1.126.026	1.069.887
Gemeente Bloemendaal	103.172	155.037	103.172
Gemeente Edam-Volendam	179.799	258.603	179.799
Gemeente Haarlem	1.549.476	1.487.519	1.549.476
Gemeente Heemskerk	597.009	666.248	597.009
Gemeente Heemstede	104.232	164.763	104.232
Gemeente Landsmeer	63.334	88.098	63.334
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	1.015.884	-	1.015.884
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	122.717	117.789	122.717
Gemeente Oostzaan	61.111	81.810	61.111
Gemeente Purmerend	305.959	510.594	305.959
Gemeente Uitgeest	247.780	270.335	247.780
Gemeente Velsen	1.975.597	2.059.726	1.975.597
Gemeente Waterland	99.051	136.477	99.051
Gemeente Wormerland	128.867	162.359	128.867
Gemeente Zandvoort	130.110	165.568	130.110
GR-bijdragen deelnemers	7.753.984	7.450.953	7.753.984
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	6.047.208	3.964.946	6.021.634
Overige baten	29.355	50.000	40.000
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	13.830.547	11.465.898	13.815.618

Financiële begroting (incl. overhead)	Prognose	Begroting	Gewijzigde begroting
LASTEN	2023	2023	2023
Personele lasten		€	
Salarissen en sociale lasten	10.303.387	8.941.607	10.744.721
Werving & personeelsbeleid	37.802	8.645	23.645
Inhuur derden	418.395	200.000	200.000
Scholing & employability	190.288	165.000	165.000
Overige personeelslasten	235.001	210.000	210.000
Subtotaal personele lasten	11.184.873	9.525.252	11.343.365
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.259	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	106.056	89.496	94.496
Afschrijvingslast Vervoermiddelen		4.068	4.068
Afschrijvingslast ICT	79.586	127.125	127.125
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	13.578	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	264.479	300.419	305.419
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	44.002	35.595	46.274
Organisatieontwikkeling	25.000	10.000	25.000
Accountants- en advieskosten	47.982	35.595	39.155
Huisvestingskosten	317.280	262.386	262.386
Facilitaire kosten	28.215	25.425	25.425
ICT-kosten	418.415	357.882	357.882
Handhavingskosten	21.650	38.138	38.138
Algemene kosten	336.929	302.283	304.083
Bankkosten	1.604	1.119	1.119

Subtotaal overige bedrijfslasten	1.241.076	1.068.422	1.099.460
Externe projectkosten	1.103.945	590.475	1.112.843
Nagekomen baten en lasten	15.000		-
Vennootschapsbelasting		1.800	-
TOTAAL LASTEN	13.809.373	11.486.368	13.861.088

TOTALEN	Prognose	Begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
		€	
Totaal baten	13.830.547	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	10.103.389	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.705.984	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	21.174	20.470-	45.470-
Toevoeging aan reserves		-	
Onttrekking aan reserves		20.470	45.470
Resultaat	21.174	0-	0

Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond (R. Hoes-Hofman | S. Groen)

Postbus 325

1940 AH Beverwijk

0251-263 863

Communicatie@odijmond.nl

www.odijmond.nl

24 mei 2023 | versie concept t.b.v. dagelijks bestuursvergadering d.d. 7 juni 2023

Beste Statenleden,

Mede namens Loes de Maat wil ik u nogmaals hartelijk danken voor uw aanwezigheid op 30 oktober bij het werkbezoek voor de Statenleden van Noord-Holland en raadsleden van Beverwijk, Heemskerk en Velsen met onder andere een bustour over het Tata Steel terrein.

Zoals aangegeven sturen wij u graag de informatie die deze middag gedeeld is.

- De presentatie zoals gegeven door de OD-directeuren van OD NZKG, ODIJ en OD NHN.
- De presentatie over Groen Staal door de projectleider Groen Staal
- De filmpjes over de werkwijze van de OD met betrekking tot meldingen [Hoe gaat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om met overlastmeldingen van Tata Steel](#) en [De beoordeling en afhandeling van meldingen ongere kooks](#).

Wilt u op de hoogte blijven van de meest recente ontwikkelingen omtrent Tata Steel, dan raden wij u ten zeerste aan zich te abonneren op onze nieuwsbrief. De informatie hiervoor treft u onderaan de webpagina <https://tata.odnzkg.nl>

Om onze dienstverlening zo goed mogelijk te laten aansluiten op de verwachtingen van onze opdrachtgevers, stellen wij het zeer op prijs als u enkele vragen over dit werkbezoek wilt beantwoorden. Dit vraagt slechts een minuut of 3 van uw tijd en dit kan via de volgende [link](#): <https://forms.office.com/e/c7yn8tfmE5>

Wij kijken, mede dankzij u, terug op een geslaagde middag.

Met vriendelijke groet,

E-mail: bestuurszaken@odnzkg.nl

Werkdagen: Maandag – vrijdagochtend

Bezoekadres: Ebbehout 31, 1507 EA Zaandam

De Omgevingsdienst verzorgt in opdracht van het bevoegd gezag in het Noordzeekanaalgebied de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving voor bodem, milieu en bouw. Meer informatie vindt u op www.odnzkg.nl

Huidige staalproductie

- Gezondheid (recent RIVM onderzoek):
  - Hinder: Geluid, stof en geur
  - Emissies (fijnstof (zware metalen, PAK) en stikstofdioxide)

Wij werken mee aan een schone en groene staalindustrie

[Coalitieakkoord PNH 2023-2027 “Verbindend vooruit”]

Stappen naar een schone Staalindustrie

- Groen Staal: aanpakken hart van het bedrijf
- Roadmap + en Roadmap 2+: wijzigingen en aanvullende technieken
- Maatwerkafspraken: steun van het Rijk voor alle extra's

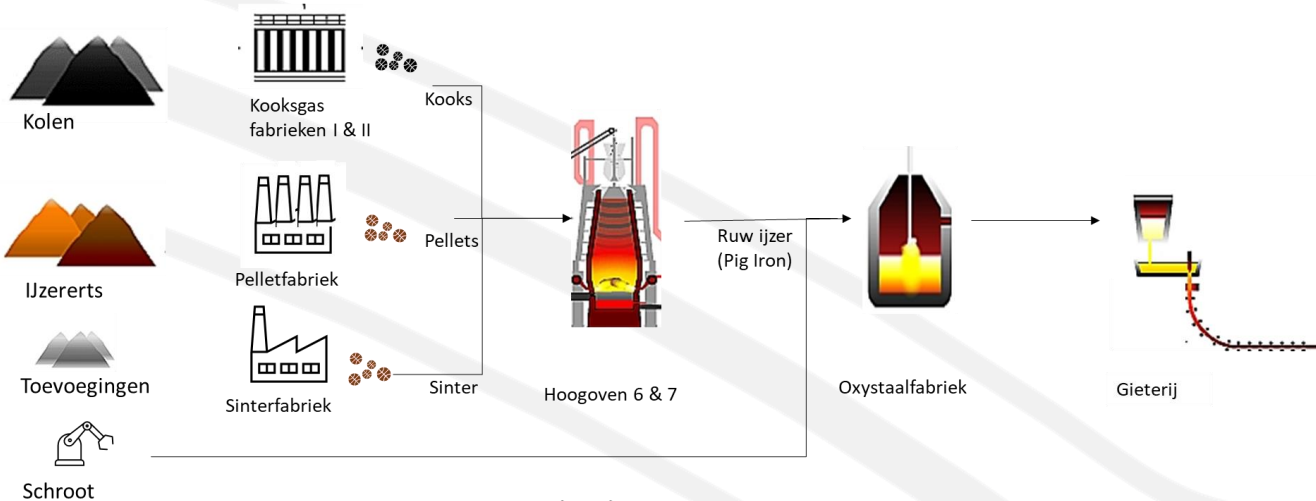
Nul emissie is niet reëel

Uitdagingen OD Groen Staal

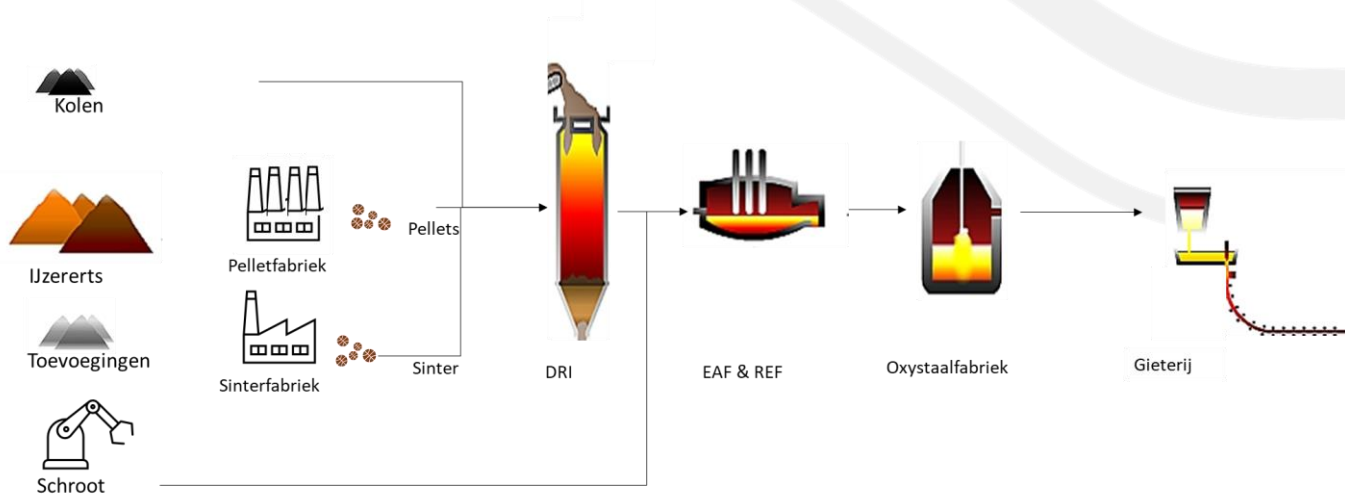
- Planning: voor 2030 fase I
- ± 100 vergunningen en meldingen, 1 of meer MER trajecten incl. participatie
- Verbouwen met de winkel open: extra risico's, extra overlast, extra toezicht
- Raad van State

Staal productie nu en in de toekomst

Huidige Staal productie

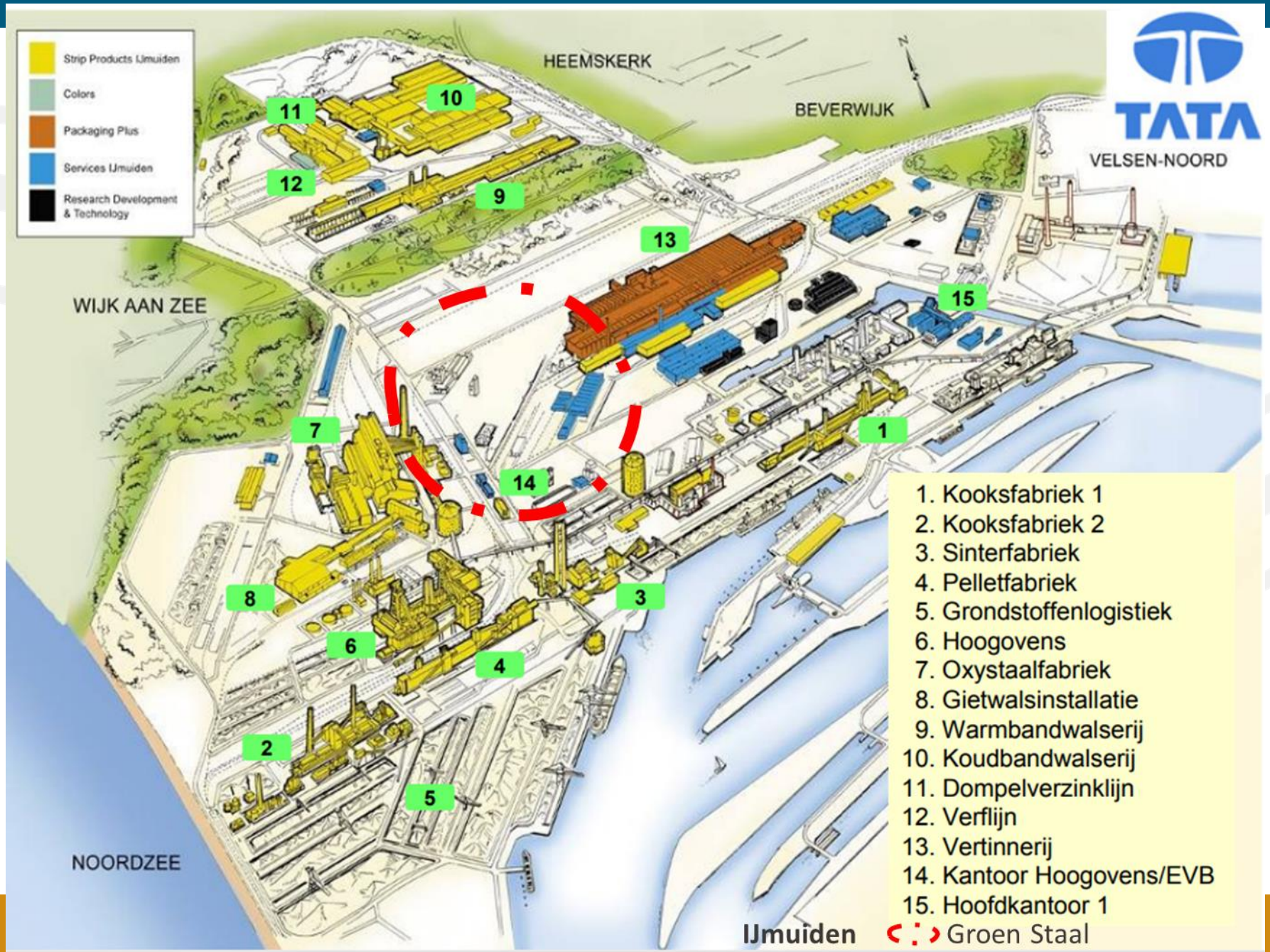

Groen Staalproductie

- Strip Products IJmuiden
- Colors
- Packaging Plus
- Services IJmuiden
- Research Development & Technology

1. Kooksfabriek 1
  2. Kooksfabriek 2
  3. Sinterfabriek
  4. Pelletfabriek
  5. Grondstoffenlogistiek
  6. Hoogovens
  7. Oxystaalfabriek
  8. Gietwalsinstallatie
  9. Warmbandwalserij
  10. Koudbandwalserij
  11. Dompelverzinklijn
  12. Verflijn
  13. Vertinnerij
  14. Kantoor Hoogovens/EVB
  15. Hoofdkantoor 1
- ⋯ Groen Staal

IJmuiden

Programma

- 12:15 inloop
- 12:45 Welkom en start presentaties OD directeuren
- 14:00 Koffie/Thee
- 14:05 Publieksvideo's
- 14:10 Project Groen Staal
- 14:35 Vertrek naar de bus
- 16:45 retour op de Moriaan
- 17:45 Afsluiting

**WIJ STAAN VOOR EEN DUURZAME, VEILIGE EN
GEZONDE LEEFOMGEVING**

Loes de Maat, Just Zandhuis, Quinten Foppe

Vuurwerkkramp Enschede
13 mei 2000

In contact met inwoners

Rondom overlastgevende bedrijven

Informereren van burgers

Beantwoorden van vragen

Makkelijker melding doen van overlast

Omgevingsdienst

Locatie en tijd   Soort hinder   Details   Verstuur

Waar heeft u hinder ervaren?

Kerkstraat 1

Vermoedelijke veroorzaker

Wie is de vermoedelijke veroorzaker?

Zoek op een vermoedelijke veroorzaker...

Wanneer heeft u hinder ervaren?

19-11-2021   09:28

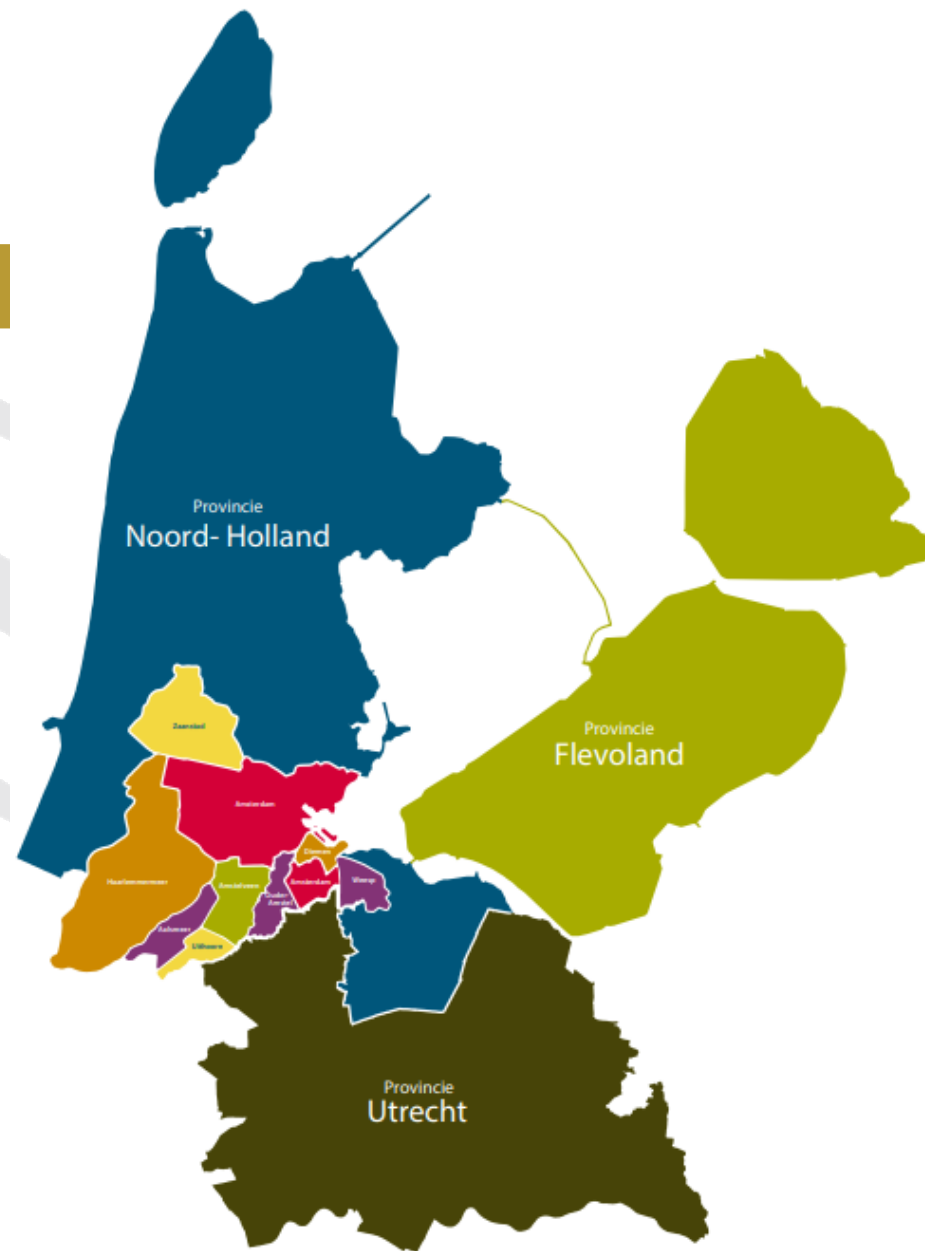
VOLGENDE >

Wat doet een omgevingsdienst?

- Een omgevingsdienst verleent vergunningen aan bedrijven op het gebied van milieu, bodem en bouw
- Natuurbescherming (OD NHN)
- Wij zien erop toe dat alle partijen daarbij hun wettelijke verplichtingen nakomen. Als het nodig is gaan wij handhaven
- Daarnaast hebben wij veel specialistische kennis over bijvoorbeeld geluid, luchtkwaliteit, bouwkundige veiligheid, energiebesparing en adviseren wij overheden over te ontwikkelen beleid: Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.

Opdrachtgevers

Noordzeekanaalgebied

Provincies:

- Noord-Holland
- Utrecht
- Flevoland

Gemeenten:

- Amsterdam
- Haarlemmermeer
- Zaanstad
- Aalsmeer
- Amstelveen
- Diemen
- Ouder-Amstel
- Uithoorn

Werkgebied ODIJmond

Omgevingsdienst IJmond - Een korte introductie

Opdrachtgevers en werkgebied

- Provincie Noord-Holland
- 16 gemeenten in Noord-Holland Noord

Alkmaar

Bergen

Castricum

Den Helder

Dijk en Waard

Drechterland

Enkhuizen

Heiloo

Hollands Kroon

Hoorn

Koggenland

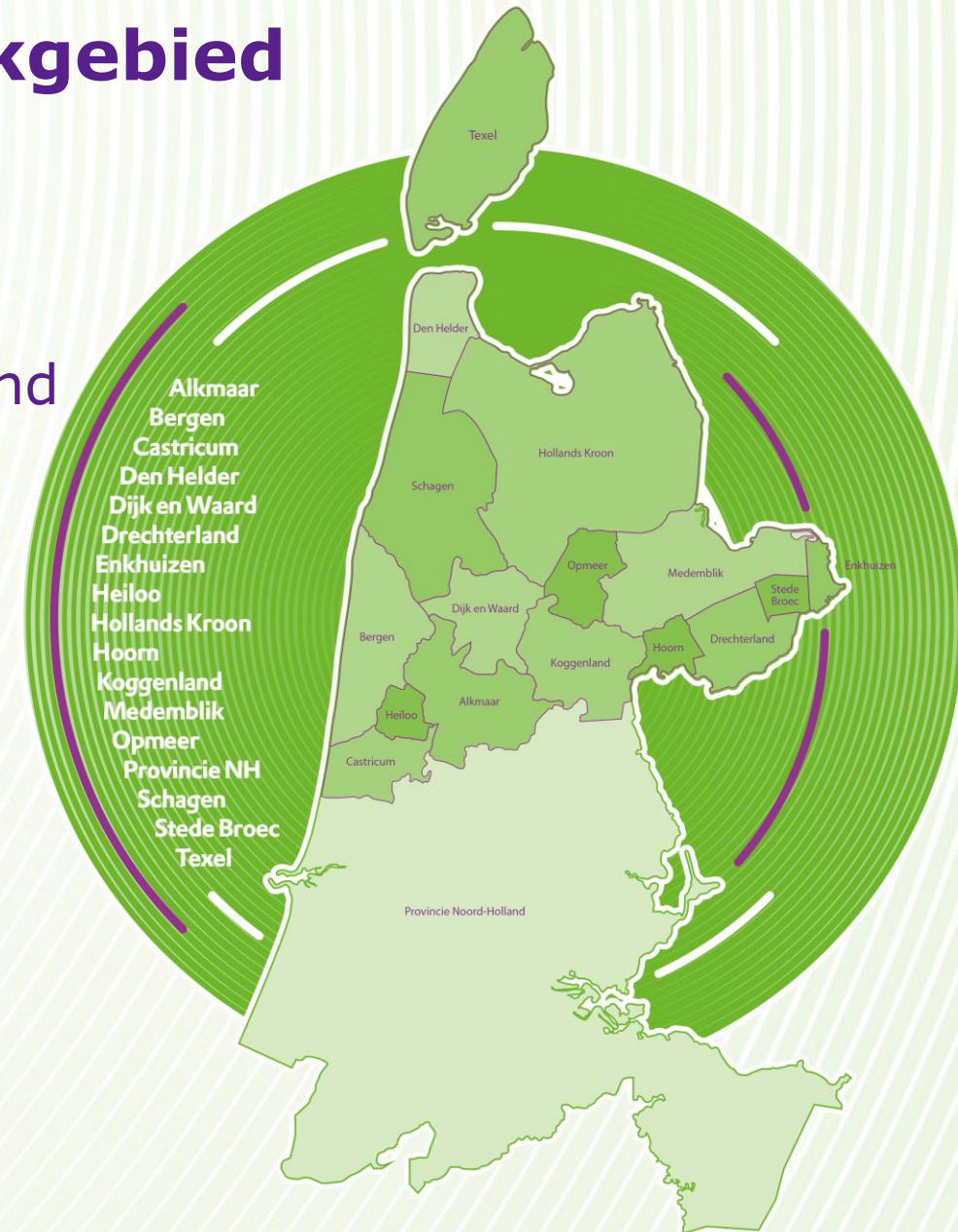
Medemblik

Opmeer

Schagen

Stede Broec

Texel

Rolverdeling bedrijven op het Tata Steel-terrein

Op het Tata-terrein zijn voor VTH-taken voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

GS, met mandaat aan OD NZKG	o.a. Tata Steel, Lindegas, Harsco, Vattenfall
B&W, met mandaat aan OD Ij	Averijhaven, Enci, Liandon, P&H, PWN, Tennet
Ministerie met IL&T	Winterhall
GS, met mandaat aan OD NHN	Wet natuurbescherming

TATA Steel, een Brzo-bedrijf van formaat

- Tata Steel valt onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo): Gezamenlijke, regelmatige inspecties in BRZO+ verband.
- Vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering aan overheden op het vlak van milieu, bodem, bouw.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Bepaalde bedrijven (dus ook Tata Steel) stoten zogenoemde 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS) uit, die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. Het RIVM houdt hiervan een lijst bij, momenteel ruim 2.200 zeer zorgwekkende stoffen.

Ook Tata heeft een vermijdings- en reductieprogramma voor ZZS (wettelijk verplicht).

Advisering

- Ongevraagd en gevraagd advies
- Lokaal en Rijksniveau
- Beleidstekorten
  - Cumulatie
  - Veroudering
  - Gezondheid
  - Voorzorgsbeginsel

Veilige en duurzame samenleving

Transitie thema's:

- Mobiliteit
  - Luchtkwaliteit
  - Energietransitie
  - Duurzame bedrijventerreinen
-
- Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit
  - GreenBiz IJmond

Wettelijk adviseurschap

- ODIJ al 23 jaar wettelijk adviseur op vergunningen Tata Steel
- Vanuit het belang van de omgeving
- Kennis van omgeving en omwonenden
- Focus op gezondheid en overlast
- Zienswijze op Pelletfabriek tot advies op Geurbesluit

ODIJmond Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving op bedrijven Tata Steel-terrein.

- Averijhaven
- Enci
- Liandon
- PWN
- Pelt & Hooykaas
- Tennet

Tata Steel & Wnb – Gebiedsbescherming

- Natuurvergunning gebaseerd op milieuvergunning met productiecapaciteit van 8 mln ton staal
- Effect van **depositie** op natuurgebieden beperken (emissie is milieuspoor)
- Korte slagen gerealiseerd (o.a. vervanging diesellocs voor elektrische locs)

Tata Steel & Wnb – Soortenbescherming

- Soortenmanagementplan voor het terrein (nog in overweging)
- Meeuwennesten verplaatsen
- Windscherm langs de duinrand
- Kunstduin staalslakken (chrom 6 - ecologische effecten)

Tata Steel & Wnb: vooruitblik

Productie Groen Staal

- In 2025 starten met een actualisatie van de natuurvergunning

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

- Uitvoeren taken binnen nieuw vast te stellen beleidskader

BO industrie en gezondheid

- (vijf jarig) TATA programma

Zijn er nog vragen?

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

 odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

 **omgevings
dienst nhn**

Op 12 oktober 2023

Conceptagenda

Betreft	BAC Regionale Economie en Cultuur
Vergaderdatum en -tijd	12 oktober 2023 van 10:00 tot 12:00
Locatie	Provinciehuis Utrecht
Deelnemers	Willemien Meeuwissen-Dekker (Dr), Jisse Otter (Dr), Chris Jansen (Fl), Jurie van den Berg (Fl), Friso Douwstra (Fr), Peter Drenth (Gld), Helga Witjes (Gld), Henk Emmens (Gr), Stephan Satijn (Li), Jasper Kuntzelaers (Li), Peter Díez (Li), Martijn van Gruijthuisen (NB), Jos van der Horst (NB), Esther Rommel (NB), Erwin Hoogland (Ov), Gert Harm ten Bolscher (Ov), André van Schie (Utr), Rob van Muilekom (Utr), Harry van der Maas (Zld), Jo-Annes de Bat (Zld), Jeanette Baljeu (ZH), Meindert Stolk (ZH), Mirjam Maasdam (IPO), Marieke van Engelen (IPO), Pamela Young (IPO), Pelle de Hamer (IPO), Vincent Grubben (IPO)

1. Opening en verslag

- 1a. Kennismaking
- 1b. Vaststellen agenda
- 1c. Vaststellen verslag BAC Regionale Economie d.d. 15 juni 2023 en verslag BAC Cultuur d.d. 22 juni 2023.

2. Mededelingen

- 2a. Voorzitterschap
- 2b. Kennismakingsronde van Minister van Economische Zaken en Klimaat langs gedeputeerden Regionale Economie.
- 2c. MIT-regeling 2024

3. Algemene bespreekpunten

Algemeen

3a. Portefeuilleverdeling en voorstel werkwijze BAC's

Kern van het onderwerp

Elke BAC organiseert zijn eigen werkproces aan de hand van portefeuillehouders en mandaten. Het IPO-bestuur heeft recent nadrukkelijk gevraagd om een gelijksoortig proces voor alle BAC's. Elke BAC bespreekt het voorstel voor de werkwijze en spelregels van een BAC; op basis van de uitkomsten van alle besprekingen stelt het IPO-bestuur een algemene werkwijze vast. Tevens zal tot een portefeuilleverdeling gekomen moeten worden. Ook deze zal door het IPO-bestuur worden bekrachtigd.

Voorstel/gevraagd besluit

De leden van de BAC Regionale Economie en Cultuur worden gevraagd om een:

1. Oriënterende bespreking van de werkwijze van de BAC Regionale economie en Cultuur;
2. Oriënterende bespreking van de te verdelen portefeuilles.

3b. Lobbyfiches

Kern van het onderwerp

In de zomer 2023 zijn in aanloop naar de verkiezingsprogramma's lobbyfiches geschreven. Deze lobbyfiches zijn ter informatie en inspiratie toegevoegd aan de agenda van het IPO-

Vergaderdatum en -tijd: 12 oktober 2023 van 10:00 tot 12:00

Locatie: Provinciehuis Utrecht

bestuur van 7 september 2023. Het IPO-bestuur verzoekt de individuele BAC's om de fiches voor de kabinetsformatie te bespreken.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC Regionale Economie en Cultuur wordt gevraagd:

1. De bijgevoegde fiches op verzoek van het IPO-bestuur te bespreken en ter vergadering aan te geven of aanpassingen wenselijk zijn.
2. In te stemmen met de vervolgstappen.

4. Strategische agenda/bespreekpunten

MKB Dienstverlening

4a. Actieagenda MKB Dienstverlening

Kern van het onderwerp

Juni 2022 is het advies 'Dienstbare Dienstverlening' van het Comité voor Ondernemerschap verschenen. In vervolg daarop heeft de minister van EZK Rob Schouten als Kwartiermaker aangesteld. In samenspraak met uitvoeringsorganisaties en medeoverheden heeft de kwartiermaker de 'Actieagenda MKB Dienstverlening 2024 -2026' opgesteld.

Voorstel/gevraagd besluit

1. De AAC RE adviseert de BAC REC zich te committeren aan de Actieagenda MKB Dienstverlening 2024 – 2026 en als de basis te gebruiken voor de vervolgstappen in de ontwikkeling richting een stelsel waarbij de vraag vanuit het MKB centraal staat. De agenda biedt voldoende ruimte om er regionale inkleuring aan te geven.
2. De AAC RE adviseert de BAC REC in te stemmen met het inbrengen van het kennisprogramma dat door PTvT wordt vormgegeven in vervolg op de Regioscan Digitalisering in de Actieagenda MKB Dienstverlening.
3. De BAC wordt gevraagd Erwin Hoogland (gedeputeerde Overijssel) namens de provincies te mandateren voor besluitvorming over de eindversie van de Actieagenda MKB Dienstverlening 2024-2026 in de stuurgroep van 25 oktober 2023.

Innovatiebeleid

4b. Herijking Missiegedreven Innovatiebeleid

Kern van het onderwerp

Het missiegedreven innovatiebeleid wordt momenteel herijkt. Voorzien is dat op 2 november een herzien Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) kan worden ondertekend. Voor de komende convenants periode zal het accent meer op valorisatie en marktcreatie komen te liggen. Provincies en ROM's zullen partners binnen dit missiegedreven innovatiebeleid een nadrukkelijker plek krijgen.

Voorstel/gevraagd besluit

1. De BAC RE&C wordt gevraagd om in te stemmen met het definitieve concept van het Kennis- en Innovatieconvenant 2024-2027.
2. De BAC RE&C wordt gevraagd om de voorlopige portefeuillehouder Innovatie in de Regio te mandateren om namens de gezamenlijke provincies het KIC op 2 november de ondertekenen.

Vergaderdatum en -tijd: 12 oktober 2023 van 10:00 tot 12:00

Locatie: Provinciehuis Utrecht

Circulaire Economie

4c. Plan van aanpak NPCE

Kern van het onderwerp

Op 25 oktober vindt het BO Circulaire Economie plaats. Op de agenda staat het Plan van aanpak Krachtenbundeling Rijk en regio in het kader van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE). Hierin wordt het proces vastgelegd om concrete afspraken te maken over samenwerking in de regio. Het gaat daarbij om afspraken tussen overheden onderling en om een set aan afspraken tussen de multihelix partijen. Het hoofdstuk over afspraken tussen overheden onderling moet nog nader worden ingevuld. Vanuit IPO is gewerkt aan een voorstel hiervoor.

Voorstel/gevraagd besluit

1. Uw BAC wordt gevraagd in te stemmen met het Plan van Aanpak NPCE;
2. Uw BAC wordt gevraagd in te stemmen met de outline voor het hoofdstuk 'nadere invulling tussen overheden onderling'.

Ruimtelijke Economie

4d. Stand van zaken Grip op grote bedrijfsvestigingen

Kern van het onderwerp

In het Bestuurlijk Overleg Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen van 8 maart jl. is afgesproken dat provincies toewerken naar een eerste zicht op thema's/gebieden waar interprovinciale en interbestuurlijke afstemming nodig is en in kaart brengen welk instrumentarium eventueel nog nodig is om gericht op de vestiging van grote bedrijven te kunnen sturen. De BAC RE wordt gevraagd kennis te nemen van de laatste stand van zaken.

Voorstel/gevraagd besluit

1. De BAC RE wordt gevraagd kennis te nemen van de indicatieve inventarisatie grootschalige ruimtevrage;
2. De BAC RE wordt gevraagd kennis te nemen van de voorgenomen vervolgstappen, te weten inrichting van afstemmingstafels en eerste toetsing via provinciale proeftafels (langs corridor Zuid en ZuidOost en in Noord-Nederland).

5. Hamerstukken

5a. Circulair en Duurzaam Opdrachtgeverschap (CDO)

Kern van het onderwerp

In het voorjaar van 2023 zijn de mogelijkheden verkend tot het ontwikkelen van een Redenatiekader voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Een voorstel om dit via een promotietraject te doen wordt voorgelegd aan uw BAC REC. Daarnaast moet eind van 2023 helderheid komen over de besteding van de subsidie voor Circulair en Duurzaam Opdrachtgeverschap (CDO). Het voorstel is om dit te besteden aan a) het opstellen van het uitvoeringsplan Circulair en duurzaam opdrachtgeverschap provincies en b) het bijdragen aan het promotieonderzoek voor het opzetten van het Redenatiekader MVOI.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC REC wordt gevraagd in te stemmen met:

1. De inzet om, gezamenlijk met de partners van het MVOI, het Redenatiekader MVOI te laten ontwikkelen via een promotieonderzoek, onder voorbehoud dat dit onderzoek ook tussenresultaten oplevert waar de partijen gebruik van kunnen maken.

Vergaderdatum en -tijd: 12 oktober 2023 van 10:00 tot 12:00

Locatie: Provinciehuis Utrecht

2. Het indienen van het voorstel bij IenW om de Subsidie voor Circulair en Duurzaam Opdrachtgeverschap te verlengen en als volgt in te vullen:
  - a. de inhuur van een adviseur die de rol van penvoerder op zich neemt voor het opstellen van het Uitvoeringsplan Circulair en Duurzaam Opdrachtgeverschap voor Provincies (CDOP);
  - b. de bijdrage namens de provincies aan het onderzoek naar en het opstellen van het Redenatiekader MVOI, onder voorbehoud dat de andere betrokken partijen ook een bijdrage leveren.

6. Ter informatie

6a. Eindrapport Routenetwerken voor ontdekken en bewegen

6b. Leidraad Ruimte voor Recreatie en Toerisme

7. Rondvraag en sluiting

vscd
van en voor
podia

Nieuwsbrief november 2023

Beste Lezer,

Na een roerige zomer, waarin het kabinet viel en wij volop aan belangenbehartiging hebben gedaan, was in september en oktober het prijenseizoen weer aangebroken. Dat leverde een breed palet aan prijswinnaars op in de diverse categorieën en het nieuws dat de VSCD Toneelprijzen vanaf komend seizoen genderinclusief worden.

Verder hebben we het pamflet Sterke Podia, Sterke Sector gepubliceerd en zijn we bezig met onze pijler duurzaamheid middels het Theatre Green Book. De cijfers van TAS 2022 zijn gepubliceerd en we hebben onze stem laten horen in

debatten, bij de verschillende overheidslagen en in de media. Kortom, er is meer dan genoeg gebeurd, waarover wij jullie graag informeren in deze nieuwsbrief.

Foto's door Sjoerd Derine, Nichon Glerum, Jaap Reedijk.

Sterke Podia, Sterke Sector

– Belangenbehartiging –

We hebben het pamflet “Sterke Podia, Sterke Sector” gepubliceerd, een toekomstvisie door de podia. Hierin vraagt VSCD alle overheden om als één overheid oog te hebben voor de rol van podia in de podiumkunsten. De financiële positie van de podia is verzwakt, wat tot verarming leidt. Hier moeten maatregelen tegen worden genomen, door een stevige en wettelijk verankerde financieringsstructuur.

Tijdens de lancering in september mochten wij het pamflet overhandigen aan het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en aan de directeur Erfgoed & Kunsten van het Ministerie van OCW. En niet alleen hebben we daarna bij deze belangrijke stakeholders het belang van een wettelijke verankering van cultuur kunnen duidelijk maken, dat deden wij ook bij de Raad voor Cultuur en het Fonds Podiumkunsten.

Blijf op de hoogte van de toekomstige ontwikkelingen via vscd.nl, want wij zullen dit belangrijke onderwerp de komende jaren blijven uitdragen.

[Lees meer over Sterke Podia, Sterke Sector](#)

Position Paper Podiumkunsten en het Cultuurdebat

– Belangenbehartiging –

Door de val van het Kabinet Rutte IV deze zomer hebben wij, samen met andere brancheorganisaties als NAPK en VVP, een Position Paper Podiumkunsten opgesteld, die wij naar alle politieke partijen hebben verzonden, om ervoor te zorgen dat de podiumkunstensector goed vertegenwoordigd is in de verkiezingsprogramma's.

Deze week was VSCD medeorganisator van het Collectieve Creatieve Cultuurdebat dat in TivoliVredenburg werd georganiseerd. Vooral over het thema wettelijke verankering van cultuur voor gemeenten (één van de speerpunten uit het pamflet Sterke Podia, Sterke Sector van VSCD) waren de partijen het met elkaar eens. Ook waren alle aanwezige partijen voorstander van het behouden van het btw-tarief van 9%. Een onderwerp waar wij voor het zomerreces succesvol voor hebben gelobbied.

Tot slot bleven wij na de Provinciale Statenverkiezingen het verloop van de verschillende coalities binnen de provincies op de voet volgen. We zaten bovenop de ontwikkelingen van de energiecompensatieregelingen en de indexatie van gemeentelijke subsidies. Ook hebben wij ons geluid kunnen laten horen bij radio BNR en op Radio1.

[Lees meer over de Position Paper](#)

Het Theatre Green Book in het Nederlands

– Netwerk & Service –

Qua duurzaamheid maakten wij, samen met de NAPK, een Nederlandse vertaling van het Engelse Theatre Green Book dat als leidraad geldt om de Nederlandse podia te verduurzamen.

De eerste versie staat online en aan versie 2.0 wordt in een werkgroep met alle betrokken partijen gewerkt.

[Download Theatre Green Book](#)

De TAS cijfers 2022

- Netwerk & Service -

Ook hebben wij de TAS cijfers van 2022 gepubliceerd in het document Podia 2022 en enkele conclusies daaruit zijn: De bezoekaantallen na corona zijn hoopgevend, maar de inkomsten zijn nog altijd lager dan voor de coronapandemie, de kosten zijn flink gestegen en subsidies worden onvoldoende geïndexeerd.

[Lees meer over Podia 2022](#)

Training Programmeur van de Toekomst

- Netwerk & Service -

De inschrijving is geopend voor de training Programmeur van de Toekomst, die start vanaf 29 januari 2024. Geef het snel door aan geïnteresseerden binnen je organisatie, want inschrijving is mogelijk tot 8 december.

De VSCD biedt inspiratie en kennisdeling tussen leden. Voor programmeurs bieden wij in 2024 wegens succes voor de derde maal het leiderschapsprogramma 'De Programmeur van de Toekomst' aan. We slaan weer de handen ineen met Coaching in Cultuur, dat speciaal voor programmeurs van schouwburgen en concertzalen dit programma heeft samengesteld om inspiratie te bieden en hen voor te bereiden op de toekomst.

[Lees meer en meld je aan](#)

VSCD Toneelprijzen bij AVROTROS

- Promotie -

Door een mooie samenwerking met Cornald Maas en het Theaterfestival zijn er twee uitzendingen door AVROTROS gemaakt rondom het Toneelgala en de VSCD Prijzen gemaakt. Een mooie kans om de podiumkunsten op tv in de etalage te zetten.

Dit programma is nog terug te kijken:

[Naar NPOstart - Theater Maas](#)

Aanpassing Toneelprijzen

– *Promotie* –

Met ingang van het huidige theaterseizoen 2023-2024 worden de VSCD Toneelprijzen aangepast. Door de prijzen genderinclusief te maken, wil VSCD bijdragen aan betere kansen voor iedereen, ongeacht hun genderidentificatie. Het klassieke binaire genderonderscheid aanhouden past niet meer in deze tijd, daarom is het tijd voor verandering. Op het Gala van het Nederlands Theater van 2024 worden de VSCD Toneelprijzen voor het eerst in de nieuwe vorm uitgereikt.

[Lees verder](#)

Alle prijswinnaars op een rij

– Promotie –

De VSCD Prijzen worden uitgereikt om de makers die op onze podia staan te eren en alle genres te vieren. We hebben zeven vakjury's die elk seizoen gezamenlijk achttien prijzen uitreiken. De winnaars van theaterseizoen 2022-2023 zijn geworden:

- Theo d'Or: Mariana Aparicio voor haar rol in *De Jaren*
- Louis d'Or: Eelco Smits voor zijn rol in *Geschiedenis van Geweld*
- Colombina: Urmie Plein voor haar rol in *Ik zeg toch sorry*
- Arlecchino: Rick Paul van Mulligen voor zijn rol in *Queer Planet*
- Proscenium-achter-de-schermen-prijs: De Nieuwe Toneelbibliotheek
- Mime/Performance Prijs: *One Song* van Miet Warlop - Irene Wool vzw & NTGent
- Gouden Krekel - productie: *POPpulisme* (8+) - Het Filiaal theatermakers

- Gouden Krekel - podiumprestatie: Het ensemble van *CONTROLE* - 155 & Maas theater en dans
- Zwaan - productie: *Avatāra* van Duda Paiva Company i.s.m. Illusionary Rockaz Company
- Zwaan - podiumprestatie: Giorgi Potskhishvili voor zijn rol in *De Groene Tafel* door Het Nationale Ballet.
- Jonge Zwaan - productie: *Als het anders loopt* van Het Houten Huis/plan d-/Club Guy & Roni
- Jonge Zwaan - podiumprestatie: Yeli Beurskens in *Hold Your Horses* van De Dansers
- Poelifinario categorie Entertainment: *2636* van René van Meurs
- Poelifinario categorie Engagement: *DNA* van Peter Pannekoek
- Poelifinario categorie Kleinkunst: *Modderkruipers* van Yentl en de Boer
- Neerlands Hoop 2023: nOOb met *nOOb speelt nOOb*

De Ovatie 2023 gaat nog worden uitgereikt in december, de genomineerden voor de VSCD Klassieke Muziekprijs zijn: Hannes Minnaar, Pynarello en Opera Zuid.

Voor alle genomineerden zetten wij in op gezamenlijke marketingcampagnes en we hebben veel pers aandacht gekregen bij de nominaties in mei/juni en na afloop van de gala's en uitreikingen.

[Alles over de VSCD Prijzen](#)

Nieuw bij VSCD

– *Netwerk & Service* –

De afgelopen tijd hebben het Spant! in Bussum, Casa Cadanza in Lansingerland, Theater Corrosia in Almere, Korzo in Den Haag, Frascati in Amsterdam, DRU Industriepark in Ulfst, De Schuur in Haarlem en Theater aan de Rijn in Arnhem zich aangesloten bij VSCD.

In totaal telt VSCD nu 161 leden.

Ook lid worden? Voor extra informatie of vragen over een lidmaatschap kun je contact opnemen met Mirthe van Merwijk via mirthe@vscd.nl of kijk op onze website.

[Alles over lid worden](#)

Agenda

27
nov

ALV in Concertgebouw De Vereeniging in Nijmegen

29
jan

[Training Programmeur van de Toekomst 2024](#)

Overhoeksplein 2 | 1031 KS Amsterdam | +31 20 7920299 | info@vscd.nl

Gegevens wijzigen of afmelden? [Klik hier](#).

Deze e-mailing is verzorgd met MailingLijst